Hallituksen esitys Eduskunnalle Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja sen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen sekä New Yorkissa 28 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyn merioikeusyleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen.

YK:n III merioikeuskonferenssin (1973—1982) valmistelema yleissopimus sääntelee laaja-alaisesti merioikeuteen liittyviä kysymyksiä ja sen määräykset muodostuivat suurelta osin jo ennen sopimuksen voimaantuloa vuonna 1994 kansainväliseksi tapaoikeudeksi. Yleissopimus sisältää määräyksiä eri merivyöhykkeiden määrittämisestä, merenkulusta, kalastuksesta, merenpohjan mineraalivarojen hyödyntämisestä, meriympäristön suojelusta ja meritieteellisen tutkimuksen sääntelystä. Lisäksi sopimukseen sisältyy sen tulkinnasta tai soveltamisesta aiheutuvien riitojen ratkaisemista koskeva osa. Yleissopimuksen XI osa koskee kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevan syvänmerenpohjan luonnonvarojen tutkimista ja hyödyntämistä. Siihen liittyneet näkemyserot hidastivat pitkään yleissopimuksen kansainvälistä voimaantuloa. Vuosina 1990—1994 YK:n pääsihteerin johdolla käytyjen epävirallisten konsultaatioiden tuloksena onnistuttiin kuitenkin kesällä 1994 hyväksymään XI osan soveltamista täsmentävä sopimus. Soveltamissopimuksen tarkoituksena on mukauttaa merenpohjahallintoa kansainvälisen talouden toimintaperiaatteisiin ja karsia sen kustannuksia. Yleissopimusta ja soveltamissopimusta tulee tulkita ja soveltaa yhtenä kokonaisuutena.

Sopimusvaltiot tulevat organisoimaan ja valvomaan kansainvälisen merenpohja-alueen luonnonvaratoimintaa yleissopimuksella perustetun Kansainvälisen merenpohjajärjestön välityksellä. Yleissopimuksella on perustettu myös Kansainvälinen merioikeustuomioistuin sekä mannerjalustan rajaamista käsittelevä toimikunta.

Esitykseen sisältyy yleissopimuksen ja soveltamissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymistä koskevan lakiehdotuksen lisäksi yleissopimuksen edellyttämää muutosta aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettuun lakiin koskeva lakiehdotus. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimus.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykyinen tilanne	3
2. Yleissopimuksen keskeinen sisältö ja Suomea koskevat näkökohdat	3
2.1. Aluemeri	4
2.2. Kansainväliset salmet	4
2.3. Talousvyöhyke	5
2.4. Mannerjalusta	5
2.5. Merivyöhykkeiden rajaaminen	5
2.6. Aava meri	6
2.7. Kalastus	6
2.8. Syvänmerenpohjan hyväksikäyttöjärjestelmä ja merioikeusyleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus	7
2.9. Meriympäristön suojelu ja meritieteellinen tutkimus	8
2.10. Riitojen ratkaiseminen	10
2.11. Suomen ja Euroopan yhteisön toimivalta	10
3. Esityksen vaikutukset	11
3.1. Taloudelliset vaikutukset	11
3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	11
3.3. Ympäristövaikutukset	11
4. Asian valmistelu	11
4.1. Yleissopimuksen kansainvälinen neuvotteluprosessi	11
4.2. Allekirjoitusvaihe ja valmistelutoimikunta	12
4.3. YK:n pääsihteerin epäviralliset konsultaatiot ja yleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus	13
4.4. Asian valmistelu Suomessa	13
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	14
1. Yleissopimus ja lakiehdotus	14
1.1. Yleissopimus	14
1.2. Laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta	86
2. Voimaantulo	86
3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	87
LAKIEHDOTUKSET	88
Rinnakkaistekstit	88
Sopimustekstit	90

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Ennen Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen voimaantuloa 16 päivänä marraskuuta 1994 kansainvälistä merioikeutta sääntelivät neljä YK:n I merioikeuskonferenssissa laadittua ja 29 päivänä huhtikuuta 1958 hyväksyttyä sopimusta: aluemerta ja lisävyöhykettä koskeva yleissopimus, aavaa merta koskeva yleissopimus, mannermaajalustaa koskeva yleissopimus ja aavan meren kalastusta ja elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskeva yleissopimus. Sopimuksiin liittyy myös erimielisyyksien pakollista selvittelyä koskeva valinnainen allekirjoituspöytäkirja. Suomi ratifioi yleissopimukset ja valinnaisen allekirjoituspöytäkirjan vuonna 1965 (SopS 6—7/65, 6/69).

Vaikka vuoden 1958 yleissopimukset ovat olleet laajalti hyväksyttyjä, ne jättivät vastaamatta esimerkiksi kysymykseen rantavaltiolle kuuluvan aluemeren leveydestä. Tätä samoin kuin mahdollisten kalastusvyöhykkeiden perustamista käsiteltiin vuonna 1960 järjestetyssä YK:n II merioikeuskonferenssissa, joka ei kuitenkaan johtanut konkreettisiin tuloksiin. 1960-luvun jälkipuoliskolle tultaessa uuden teknologian hyväksikäyttö merenkulussa ja kalastuksessa sekä merellisen öljy- ja kaasutuotannon yleistyminen nostivat esiin myös meriympäristön ja luonnonvarojen suojelua koskevia ongelmia, joihin vuoden 1958 yleissopimuksissa ei ollut varauduttu. Meritieteellisen tutkimuksen asema oli pääosin sääntelemättä. Lisäksi sopimuksia rasitti poliittinen yksipuolisuus: monet kehitysmaat olivat itsenäistyneet vasta vuoden 1958 konferenssin jälkeen eivätkä ne kokeneet yleissopimusten vastaavan omia tarpeitaan.

Vuoden 1982 merioikeusyleissopimuksen valmistelun alkupisteeksi määritetään tavallisesti YK:n yleiskokouksessa vuonna 1967 käyty keskustelu kansainvälisen merenpohja-alueen oikeudellisesta asemasta. Lähinnä kehitysmaataholta tehtyyn esitykseen alueen julistamisesta "ihmiskunnan yhteiseksi perinnöksi" liitettiin keskustelun jatkuessa muita meriympäristöä ja merten käytön sääntelyä koskevia ehdotuksia. Näitä olivat aluemeren enimmäisleveyden määrittämisen ohella varsinkin kysymykset luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvistä oikeuksista aluemeren edustalla olevilla merialueilla sekä yleisemmin merellisten luonnonvarojen ja meriympäristön suojelemiseksi tarpeellisesta yhteistyöstä.

Vuonna 1970 YK:n yleiskokous totesi tehtyjen esitysten tukevan ajatusta kokonaisvaltaisen, kaikkia merten käyttömuotoja koskevan konferenssin järjestämisestä (päätöslauselma 2750 (XXV) 17.12.1970). Yleiskokouksen mukaan merten käyttöä koskevat kysymykset muodostivat kokonaisuuden: yhteisistä merialueista ei voitu keskustella tarkastelematta samalla rantavaltiolle kuuluvien erityisoikeuksien ulottuvuutta; kauttakulkuoikeutta ja historiallisia kalastusoikeuksia koskevat intressit oli tasapainotettava yhtäältä rantavaltion oikeuksien, toisaalta merenkulun ja luonnonvarojen riittävyyden vaatimusten kanssa. Nämä kysymykset ohjattiin YK:n merenpohjakomitealle, jonka työ oli käynnistynyt jo vuonna 1968 ja jonka tehtäväksi annettiin valmistella koolle kutsuttavaa merioikeuskonferenssia. Komitea ei kuitenkaan kyennyt saamaan aikaan yhtenäistä sopimusluonnosta. Kun YK:n III merioikeuskonferenssin ensimmäinen sisältökysymyksiä käsittelevä istunto avattiin Caracasissa Venezuelassa vuonna 1974, sen asialistalla oli yhteensä 25 laajasti muotoiltua kysymysryhmää, jotka kattoivat käytännössä kaikki merten käyttömuodot.

2. Yleissopimuksen keskeinen sisältö ja Suomea koskevat näkökohdat

Merioikeusyleissopimus kattaa kaikki merten käyttömuodot pyrkien saavuttamaan tasapainon näitä koskevien vastakkaisten intressien välille. Rantavaltion aluemeren enimmäisleveydeksi määritetään 12 meripeninkulmaa; kaikille valtioille turvataan kuitenkin oikeus ns. viattomaan kauttakulkuun aluemeren läpi. Rantavaltion etuoikeus luonnonvarojen hyödyntämiseen ja säilyttämiseen vahvistetaan 200 meripeninkulmaan ulottuvalla talousvyöhykkeellä. Kaikkien valtioiden on kuitenkin turvattava elollisten ja elottomien luonnonvarojen riittävyys ja pyrittävä sopimusteitse ja kansainvälisissä järjestöissä toimimaan niiden oikeudenmukaiseksi jakamiseksi. Kansainvälistä merenpohja-aluetta hallinnoimaan asetetaan Kansainvälinen merenpohjajärjestö, jonka monimutkaisessa päätöksentekorakenteessa on pyritty ottamaan

huomioon niin kaupallisen tehokkuuden kuin kehitysmaidenkin intressit. Alue- ja luonnonvarakysymysten ohella yleissopimukseen sisältyy myös määräyksiä meriympäristön suojelusta, meritieteellisestä tutkimuksesta ja riitojen ratkaisemisesta. Yleissopimuksella perustetaan Kansainvälinen merioikeustuomioistuin.

Useimpien merten käyttömuotojen osalta yleissopimus ei kuitenkaan sisällä varsinaisia materiaalisia normeja. Sääntelytekniikkana on jakaa meri erilaisiin vyöhykkeisiin (sisäiset aluevedet, aluemeri, talousvyöhyke, mannerjalusta, aava meri, kansainvälinen merenpohjaalue), joilla toimivaltainen taho — lähinnä rantavaltio, lippuvaltio tai kansainvälinen järjestö — saa sääntelytoimivallan. Seuraavassa yleissopimuksesta annetaan yleiskuva käymällä läpi sen kattamat merivyöhykkeet ja käsittelemällä tämän jälkeen määräykset, jotka koskevat ympäristönsuojelua, meritieteellistä tutkimusta ja riitojen ratkaisemista.

2.1. Aluemeri

Rantavaltion täysivaltaisuus jatkuu maa-alueelta ja ns. sisäisiltä aluevesiltä aluemerelle, joka voi yleissopimuksen 3 artiklan mukaan olla leveydeltään enintään 12 meripeninkulmaa. Muilta osin yleissopimuksen aluemerta ja lisävyöhykettä koskevat määräykset seuraavat pitkälti vuoden 1958 aluemerta ja lisävyöhykettä koskevan yleissopimuksen sekä kansainvälisen tapaoikeuden määräyksiä. Yleissopimus ylläpitää edelleen aluemeren määrittämisessä muun muassa Suomen soveltamaa ns. suorien perusviivojen järjestelmää, jonka mukaan sisäisten aluevesien ja aluemeren välinen raja voidaan määrittää rannikon ja sen edustalla sijaitsevien saarten uloimmat kohdat yhdistävillä suorilla viivoilla (463/56, 981—982/95 ja 993/95).

Vuonna 1956 annetun Suomen aluevesien rajoja koskevan lain nojalla Suomen aluemeri oli 4 meripeninkulman levyinen (463/56). Vuonna 1995 Suomi seurasi useimpia muita valtioita sekä Itämeren naapureitaan ulottamalla aluemerensä ulkorajan eräitä poikkeuksia lukuunottamatta täyteen merioikeusyleissopimuksen sallimaan 12 meripeninkulmaan (981—982/95). Poikkeuksista merkittävin on Suomenlahdella keskiviivan pohjoispuolelle jätetty itä-länsisuuntainen 3 meripeninkulman levyinen aavan meren käytävä. Myös Viro on jättänyt keskiviivan eteläpuolelle vastaavan käytävän. Järjestely perustuu maiden välillä vuonna 1994 tehtyyn sopimukseen Suomenlahden aluevesirajojen muuttamisessa käytettävästä menettelystä (SopS 40/95).

Tärkein rajoitus rantavaltion täysivaltaisuudelle omalla aluemerellään on edelleen vieraiden alusten oikeus viattomaan kauttakulkuun (yleissopimuksen II osan 3 osasto). Rantavaltio voi soveltaa merireitti- ja reittijakojärjestelyjä, mutta nämä määräykset eivät saa käytännössä johtaa viattoman kauttakulun kieltämiseen. Sopimuksen 19 artiklan 2 kappaleeseen sisältyy luettelo perusteista, joilla kauttakulkuoikeus voidaan kieltää.

Allekirjoittaessaan yleissopimuksen vuonna 1982 Suomi antoi selityksen, jolla pidettiin voimassa Suomen alueen valvonnasta ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamisesta annettuun asetukseen (nykyisin 1069/89, 219/94) sisältyvä määräys siitä, että vierailta valtionaluksilta vaaditaan ennakkoilmoitus näiden saapuessa viattomaan kauttakulkuun Suomen aluemerelle (9 §). Tasavallan presidentti on 1.3.1996 antanut asetuksen, jolla kumotaan mainittu määräys ja joka tulee voimaan 1.5.1996. Tämän vuoksi selitystä ei ole tarkoitus toistaa ratifioinnin yhteydessä. Ruotsi, joka antoi vastaavan selityksen vuonna 1982, on sittemmin myös luopunut tarpeettomaksi käyneestä ja kansainvälistä kritiikkiäkin herättäneestä ennakkoilmoituskäytännöstä.

2.2. Kansainväliset salmet

Merioikeusyleissopimukseen sisältyy vuoden 1958 yleissopimusta tarkempia määräyksiä kauttakulusta ns. kansainvälisissä salmissa. Tällaisina pidetään salmia, joita käytetään kansainväliseen merenkulkuun aavan meren tai talousvyöhykkeen osien välillä. Sopimuksen tarkoittama esteetön kauttakulku soveltuu sekä meri- että ilma-aluksiin ja sallii viatonta kauttakulkua laajemmat kauttakulkuoikeudet. Yksityiskohtaiset määräykset esteettömästä kauttakulusta sisältyvät yleissopimuksen III osan 2 osastoon.

Esteetöntä kauttakulkua koskevia säännöksiä ei sopimuksen 35 artiklan c)-kohdan nojalla kuitenkaan sovelleta sellaisten salmien oikeudelliseen järjestelyyn, joissa tapahtuvaa kauttakulkua kokonaan tai osaksi säännellään erityisesti tällaisia salmia koskevilla voimassa olevil-

la pitkäaikaisilla kansainvälisillä sopimuksilla. Tällaisia salmia ovat Turkin ja Tanskan salmet, Magalhaesin salmi sekä Suomen ja Ruotsin väliin jäävä Ahvenanrauman salmi. Allekirjoittaessaan yleissopimuksen sekä Suomi että Ruotsi antoivat selityksen, jossa ne totesivat 35 artiklan c)-kohdan poikkeusmääräyksen soveltuvan Ahvenanrauman salmeen, koska siihen soveltuu jo pitkään voimassa ollut kansainvälinen sopimus (nimittäin vuodelta 1921 oleva Ahvenanmaan saarten linnoittamattomuutta ja neutralisoimista koskeva sopimus, SopS 1/22). Sekä Suomen että Ruotsin tarkoituksena on toistaa tämä selitys ratifioinnin yhteydessä.

2.3. Talousvyöhyke

Yksi YK:n III merioikeuskonferenssin tärkeimmistä neuvottelukysymyksistä liittyi rantavaltion kalastusoikeuksien vahvistamiseen myös aluemeren edustalla sijaitsevilla merialueilla. Tämä saatiin aikaan sallimalla rantavaltiolle oikeus perustaa erityinen talousvyöhyke aluemerensä edustalle (yleissopimuksen V osa). Tällä enintään 200 meripeninkulmaan saakka ulottuvalla vyöhykkeellä rantavaltio ei nauti täysivaltaisuutta, mutta sillä on yksinoikeus niin elollisten kuin elottomienkin luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä tähän liittyvä velvollisuus elollisten luonnonvarojen ja meriympäristön suojelemiseen. Muille valtioille on kuitenkin varattu samanlaiset merenkulun ja ylilennon vapaudet kuin aavalla merellä. Lisäksi näillä on oikeus kalastukseen siltä osin kuin rantavaltio ei itse käytä määrittelemiään saaliskiintiöitä.

Suomella on vuodesta 1974 lähtien ollut rannikkonsa edustalla kalastusvyöhyke, jonka ulkoraja on Ruotsin ja Neuvostoliiton kanssa tehdyin sopimuksin pääosin ulotettu keskiviivaan asti (ks. L Suomen kalastusvyöhykkeestä 839/74, 205/81, 1140/94; Ruotsin kanssa tehdyt sopimukset SopS 31/78 ja 39/95 sekä Neuvostoliiton kanssa tehdyt sopimukset SopS 43/80 ja 88/86). Neuvostoliiton kanssa tehdyt sopimukset on saatettu väliaikaisesti voimaan Viron kanssa (SopS 32/92 ja 16/95). Vuonna 1993 asetettiin eri ministeriöiden edustajista koostuva työryhmä käsittelemään kysymystä Suomen talousvyöhykkeen perustamisesta. Työryhmän odotetaan antavan lopullisen ehdotuksensa kevään 1996 aikana.

2.4. Mannerjalusta

Oikeudellisesti mannerjalustalla tarkoitetaan yleissopimuksessa aluemeren edustalla sijaitsevaa, rantavaltion maa-alueeseen välittömästi liittyvää merenpohja-aluetta, joka voi normaalisti ulottua 200 meripeninkulman päähän aluemeren perusviivasta mutta yleissopimuksen osoittamilla edellytyksillä myös tätä pitemmälle. Rantavaltiolla on täysivaltaiset oikeudet mannerjalustan tutkimiseksi ja luonnonvarojen hyödyntämiseksi. Muut valtiot eivät saa harjoittaa mannerjalustalla tutkimus- tai hyödyntämistoimintaa ilman rantavaltion suostumusta. Rantavaltion oikeudet mannerjalustalla ja talousvyöhykkeellä ovat samansisältöiset ja käytännössä mannerjalusta yhtyy useimmiten talousvyöhykkeen pohjaan.

Vuoden 1958 mannerjalustaa koskeva yleissopimus tuli Suomessa voimaan vuonna 1965. Sopimuksen määräykset täytöntöönpantiin samassa yhteydessä annetulla mannermaajalustalailla (149/65). Lain mukaan oikeus mannerjalustan tutkimiseen ja käyttöön kuuluu Suomelle. Luvan tutkimukseen tai käyttöön myöntää valtioneuvosto. Merioikeusyleissopimus täsmentää eräiltä osin mannermaajalustalain määräyksiä. Lain muutostarpeita selvitetään Suomen talousvyöhykkeen perustamista käsittelevässä työryhmässä.

Suomen mannerjalustan ulkoreunasta on sovittu Ruotsin kanssa vuosina 1972 ja 1994 tehdyillä sopimuksilla (SopS 7/73 ja 39/95) ja Neuvostoliiton kanssa vuosina 1965, 1967 ja 1985 tehdyillä sopimuksilla (SopS 20/66, 11/68 ja 88/86).

2.5. Merivyöhykkeiden rajaaminen

Kansainvälisen merioikeuden klassisia kiistakysymyksiä on vastakkaisten ja vierekkäisten valtioiden merivyöhykkeiden rajaaminen silloin, kun valtioiden läheisyys estää niiden täysimittaisen perustamisen. Yleissopimuksen määräykset sisältävät vain yleisiä rajaamisperiaatteita. Lähinnä todetaan, että rajaaminen on tehtävä sopimuksella kohtuulliseen lopputulokseen pyrkien.

Suomi on sopinut merivyöhykkeidensä ulkorajan määrittämisestä naapuriensa Ruotsin, Venäjän ja Viron kanssa.

Aluemeren ulkoraja Pohjanlahdella ja Ahvenanmeren pohjoisosassa perustuu Ruotsin

kanssa vuosina 1811, 1972 ja 1994 tehtyihin sopimuksiin (SopS 7/73 ja 39/95). Aluemeren ulkoraja Suomenlahden itäosassa perustuu vuosina 1940 ja 1947 tehtyihin Moskovan ja Pariisin rauhansopimuksiin sekä Neuvostoliiton kanssa vuonna 1965 tehtyyn kahdenväliseen sopimukseen (SopS 3/40, 19—20/47 ja 20/66). Vuoden 1995 aluemerilaajennuksen myötä tehtiin Viron kanssa sopimus, jolla kumpikin maa pidättyi laajentamasta aluemertaan pidemmälle kuin 3 meripeninkulman päähän keskiviivasta. Suomenlahden keskiosaan jätettiin näin 6 meripeninkulman levyinen vapaan kauttakulun käytävä (SopS 40/95).

Mannerjalustan ulkoraja Pohjanlahdella ja Ahvenanmerellä perustuu Ruotsin kanssa vuosina 1972 ja 1994 tehtyihin sopimuksiin (SopS 7/73 ja 39/95). Raja Suomenlahdella perustuu kolmeen aikanaan Neuvostoliiton kanssa tehtyyn sopimukseen (SopS 20/66, 11/68 ja 88/86). Viron kanssa vuonna 1992 tehdyllä järjestelyllä päätettiin väliaikaisesti soveltaa näitä Neuvostoliiton kanssa tehtyjä sopimuksia, kunnes Viron kanssa saataisiin tehtyä uusi merivyöhykesopimus (SopS 32/92). Määräaikaa uuden sopimuksen tekoon on pidennetty 9.1.1997 saakka (SopS 16/95). Äskettäin käynnistyneissä neuvotteluissa tulee esille myös rajan määrittäminen Bogskärin kalliosaarten alueella osalta, jota Neuvostoliiton kanssa tehdyt sopimukset eivät kata.

Kalastusvyöhykkeen ulkorajan osalta on sekä Ruotsin että aikanaan Neuvostoliiton kanssa sovittu mannerjalustarajan soveltamisesta (SopS 31/78 sekä 43/80 ja 88/86). Ruotsin osalta on nyt voimassa myös vuoden 1994 sopimus ja Viron suunnalla sovelletaan toistaiseksi Neuvostoliiton kanssa tehtyjä sopimuksia.

2.6. Aava meri

Aavaan mereen lasketaan merialueet, jotka eivät kuulu talousvyöhykkeeseen, aluemereen tai valtion sisäisiin aluevesiin (tai ns. saaristovaltioiden saaristovesiin). Tällä alueella kaikki valtiot nauttivat merioikeusyleissopimuksen mukaan perinteisistä aavan meren vapauksista, jotka sisältävät muun muassa merenkulun, ylilennon ja kalastuksen vapaudet sekä oikeuden laskea merenalaisia putkia ja kaapeleita tai rakentaa tekosaaria ja muita sallittuja rakennelmia. Aavalla merellä purjehtivien alusten on käytettävä maansa lippua ja ne ovat lippuvaltionsa lainkäyttövallan alaisia. Muilla valtioilla ei ole eräitä poikkeuksia lukuunottamatta oikeutta puuttua aavalla merellä vieraan lipun alla purjehtiviin aluksiin. Perinteinen merenkulun vapautta koskeva poikkeus liittyy merirosvouteen: jokaisella valtiolla on oikeus ottaa haltuun merirosvoalus ja pidättää merirosvoukseen syyllistyneet.

Suurin osa Itämeren merialueesta kuuluu rantavaltioiden toimivallan piiriin. Suomen kalastusvyöhyke on kuitenkin oikeudelliselta luonteeltaan aavaa merta. Itämeren aavan meren alueiden osalta voidaan mainita kaksi sopimusta. Alkoholin salakuljetuksen ehkäisemistä koskeva sopimus (SopS 26/25, 20/26) sallii rantavaltion harjoittaa Itämerellä toimivaltaansa 12 meripeninkulmaan asti. Vaikka sopimus onkin edelleen voimassa, sen määräykset ovat tulleet katetuiksi 12 meripeninkulman aluemerilaajennuksilla. Syksyllä 1994 tapahtuneen Estonia-onnettomuuden seurauksena Suomi, Ruotsi ja Viro tekivät helmikuussa 1995 sopimuksen Estonia-aluksen uppoamispaikan rauhoittamisesta (SopS 49/95). Hylyn rauhoittamiseksi säädettiin samana vuonna erillislaki (903/95). Uppoamispaikka sijaitsee Suomen mannerjalustalla aavan meren alueella.

2.7. Kalastus

Merioikeusyleissopimukseen ei sisälly erillistä kalastusta koskevaa jaksoa, vaan sitä koskevat oikeussäännöt määritellään merivyöhykkeittäin. Rantavaltiolla on suvereeni oikeus kalastukseen aluemerellään. Koska noin 90 prosenttia maailman kalavaroista sijaitsee 200 meripeninkulman etäisyydellä rannikosta, tärkeimmät kalastusta koskevat määräykset sisältyvät kuitenkin talousvyöhykettä koskevaan yleissopimuksen V osaan. Pääperiaatteena on, että rantavaltiolla on yksinomainen oikeus kalastukseen talousvyöhykkeellään. Sen on kuitenkin ryhdyttävä toimiin kalakantojen säilyttämiseksi niin, että nämä antavat "suurimman mahdollisen ylläpidettävissä olevan tuoton" (61 artiklan 3 kappale), ja tässä tarkoituksessa määritettävä sallittavan saaliin enimmäismäärä. Milloin rantavaltio ei itse kykene käyttämään näin määrittämäänsä kiintiötä, sen tulee sallia muiden maiden kalastajien pääsy hyödyntämään tätä osaa kalavaroista.

Monet kalalajit vaeltavat talousvyöhykkeeltä toiselle sekä talousvyöhykkeen ja aavan meren välillä. Merioikeusyleissopimus tähtää siihen, että asianomaiset valtiot sopivat yhteisesti tällaisten kalakantojen hyödyntämisestä ja säilyttämisestä. Vuosina 1993—1995 järjestettiin YK:n yleiskokouksen päätöksellä hajanaisia ja laajalti vaeltavia kalakantoja koskeva konferenssi, jonka tuloksena aihetta koskeva sopimus avattiin allekirjoitettavaksi 4 päivänä joulukuuta 1995.

Kuten jaksossa 2.3. on todettu, Suomella on vuodesta 1974 lähtien ollut kalastusvyöhyke, jolla sillä on yksinomainen oikeus määrätä kalastuksesta ja valvoa sitä sekä toimia kalavarojen säilyttämiseksi ja lisäämiseksi. Naapurivaltioiden kanssa on sovittu vastavuoroisista kalastusoikeuksista (Suomi-Ruotsi ks. SopS 30/78 ja 64/88; Suomi-Neuvostoliitto SopS 79/81). Vuonna 1976 tehtiin kalastussopimus Norjan kanssa (SopS 24/77) ja 1983 Euroopan talousyhteisön kanssa (SopS 75/83). Vuosina 1993 ja 1994 uudet vastavuoroisuuteen perustuvat sopimukset tehtiin Venäjän, Latvian, Liettuan ja Viron kanssa (SopS 38/94, 62/94, 37/94 ja 29/94).

Suomi on myös toiminut Itämeren kalastuskomission, ns. Gdanskin komission (ks. Itämeren ja Belttien kalastusta ja elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskeva yleissopimus, SopS 40/74, 27/75, 53/85, 83/86) ja Pohjois-Atlantin lohen suojelua käsittelevän komission (ks. yleissopimus lohen suojelusta Pohjois-Atlantilla, SopS 32/84) aktiivisena jäsenenä. Liityttyään Euroopan unioniin Suomi on kuitenkin tullut Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan alaisuuteen, mikä merkitsee myös kalastussopimuksia koskevan toimivallan siirtymistä yhteisölle. Liittymissopimuksen (SopS 102—103/94) 96 artiklan mukaan kahdenväliset kolmansien maiden kanssa tehdyt kalastussopimukset jäävät kuitenkin voimaan voimassaoloaikansa loppuun saakka. Yhteisö on vastannut näiden sopimusten hallinnoinnista ja kiintiöiden määrittämisesta vuoden 1995 alusta lähtien. Liittymissopimuksen 5 artiklan 4 kappaleen nojalla Suomi irtisanoi vuonna 1995 Itämeren ja Belttien kalastusta ja elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskevan yleissopimuksen (SopS 51/95) ja lohen suojelusta Pohjois-Atlantilla tehdyn yleissopimuksen (SopS 52/95). Edellisen voimassaolo lakkaa vuoden 1996 lopussa ja jälkimmäisen voimassaolo lakkasi jo vuoden 1995 lopussa.

2.8. Syvänmerenpohjan hyväksikäyttöjärjestelmä ja merioikeusyleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus

Merioikeusyleissopimuksen kiistanalaisimmat määräykset koskevat sopimuksen XI osassa perustettua syvänmerenpohjan luonnonvarojen hyväksikäyttöjärjestelmää. Kansainvälinen merenpohja-alue julistetaan ihmiskunnan yhteiseksi perinnöksi, jolla mikään valtio ei saa harjoittaa täysivaltaisia oikeuksia. Merenpohja-aluetta saa käyttää vain rauhanomaisiin tarkoituksiin. Yleissopimuksessa perustetaan Kansainvälinen merenpohjajärjestö, jonka tehtävänä on "ihmiskunnan puolesta" hallinnoida syvänmerenpohjan luonnonvarojen käyttöä.

Syvänmerenpohjalla on runsaasti ns. mineraalinoduuleja, jotka sisältävät erityisesti mangaania, rautaa, nikkeliä, kobolttia ja kuparia. Vielä YK:n III merioikeuskonferenssin alkuvaiheissa ajateltiin, että merenpohja-alueen mineraalien hyväksikäyttö alkaisi pian yleissopimuksen voimaantulon jälkeen. Konferenssin loppuvaiheessa syvänmerenpohjan kaivostoiminnan kannattavuusarviot muuttuivat kuitenkin selvästi heikommiksi, ja on arvioitu, että kaupallinen syvänmerenpohjan mineraalien hyväksikäyttö voisi alkaa vasta pitkälti 2000-luvun puolella.

Kehitysmaataholla lähdettiin konferenssin alussa siitä, että syvänmerenpohjan kaivostoiminta tulisi varata kansainvälisen järjestön monopoliksi. Läntiset teollisuusmaat vastustivat tätä korostaen yksityisen yritystoiminnan ja pääoman saatavuuden tärkeyttä tehokkaan kaivostoiminnan aloittamiseksi. Kompromissina hyväksyttiin ns. paralleeli- eli rinnakkaisjärjestely, jossa syvänmerenpohjan hyväksikäyttö varattiin puoliksi merenpohjajärjestön omalle elimelle, yritykselle ("Enterprise"), ja puoliksi järjestön lisensoimille ulkopuolisille tahoille, yrityksille ja valtioille. Läntiset teollisuusmaat ja varsinkin Yhdysvallat kritisoivat kuitenkin tätäkin kompromissia liiallisesta keskusjohtoisuudesta ja kalleudesta. Tämän vuoksi Yhdysvallat, Iso-Britannia ja Saksan liittotasavalta jättivät yleissopimuksen allekirjoittamatta vuonna 1982.

YK:n pääsihteerin johdolla 1990-luvun alussa käytyjen epävirallisten konsultaatioiden tuloksena yleissopimuksen syvänmerenpohjaa koskevaa osaa päätettiin täydentää ottaen huomioon merenpohjan kaivostoiminnan kannattavuusnäkymissä tapahtuneet muutokset sekä

kansainvälisen ilmapiirin muuttuminen markkinaperiaatteille myönteisemmäksi. Kesällä 1994 YK:n yleiskokous päätti hyväksyä merioikeusyleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvän — mutta tosiasiallisesti sen muuttamista koskevan — sopimuksen (soveltamissopimus).

Soveltamissopimus on muodollisesti merioikeusyleissopimuksesta erillinen valtiosopimus. Sitä sovelletaan kuitenkin yhdessä merioikeusyleissopimuksen XI osan kanssa ja sen määräykset menevät merioikeusyleissopimuksen syvänmerenpohjaa koskevien määräysten edelle. Näin sillä muutetaan konferenssissa sovittua syvänmerenpohjan hyväksikäyttöjärjestelmää. Merioikeusyleissopimuksen voimaantulon jälkeen siihen ei ole enää voitu liittyä ilman, että samalla liityttäisiin myös soveltamissopimukseen; toisaalta soveltamissopimukseen ei voida liittyä ilman, että samalla tultaisiin myös merioikeusyleissopimuksen sopimuspuoleksi.

Soveltamissopimuksessa toteutetaan kehitysmaiden ja teollisuusmaiden välinen uusi kompromissi. Sopimus vahvistaa kansainvälisen merenpohja-alueen olevan "ihmiskunnan yhteistä perintöä". Samalla yleissopimuksen XI osaa kuitenkin muutetaan huomattavasti markkinataloudellisempaan suuntaan. Merenpohja-alueen mineraalien tuotantotoiminta tulee tapahtumaan liiketaloudellisen kannattavuusperiaatteen mukaisesti. Lupamaksut mitoitetaan tätä silmällä pitäen. Merenpohjajärjestön oman tuotantoyrityksen toiminta sovitetaan niinikään liiketaloudellisiin periaatteisiin: sen toiminta tulee tapahtumaan ensi sijassa yhteishankkeiden varassa. Pakollisesta teknologian siirrosta luovutaan. Erillisestä kehitysmaiden talouden tukemiseen tarkoitetusta rahastosta luovutaan; osa merenpohjajärjestön tuotantotoiminnan voitosta voidaan kuitenkin maksaa korvauksena kehitysmaille.

Uuden kompromissin kannalta merkittävimmät säännökset koskevat merenpohjajärjestön päätöksentekomenettelyä. Järjestön pääeliminä säilyvät yleiskokous, neuvosto ja sihteeristö. Yleiskokous päättää järjestön toiminnan yleisperiaatteista ja siinä ovat kaikki sopimusvaltiot edustettuina. Neuvosto päättää syvänmerenpohjan tuotantotoiminnan käytännön johtamisesta, mutta sen sääntelyvalta on tosiasiallisesti monilta osin yleiskokousta suurempi. Sen 36 jäsentä valitaan monimutkaisin perustein, joiden tarkoituksena on taata, että toiminnan kannalta tärkeimmät intressit tulevat tehokkaasti edustetuiksi. Eri jaostoihin pohjautuvan äänestysmenettelyn avulla johtavat teollisuusmaat saavuttavat merkittävän vaikutusvallan järjestön toiminnassa ja kykenevät jaostokohtaisen "veto-oikeuden" nojalla käytännössä johtamaan järjestön tuotantopolitiikkaa.

Kansainvälisen merenpohja-alueen hyväksikäyttö tulee tapahtumaan merenpohjajärjestön yksityisille ja valtioiden yrityksille myöntämien tuotantolupien nojalla. Järjestön ja yrittäjän väliset toimintasopimukset sisältävät tuotantoluvan ehdot ja muodostavat perussuhteen järjestön ja yrittäjän välillä. Myös merenpohjajärjestön oma tuotantoyritys tulee aloittamaan tuotantotoiminnan yhteistyössä toisten yrittäjien kanssa.

Soveltamissopimus muuttaa syvänmerenpohjan hyväksikäyttöjärjestelmää vähentämällä yrittäjille yleissopimuksen mukaan suunniteltuja maksuja ja muita velvoitteita ja ohjaamalla merenpohjajärjestön toimintaa liiketaloudelliseen suuntaan. Tällä ratkaisulla varmistettiin yleissopimuksen soveltamiselle tärkeänä pidettävän universaalisuusperiaatteen toteuttaminen. Monet läntiset teollisuusmaat ovat nyt ilmoittaneet valmiutensa liittyä sopimuskokonaisuuteen. Monet niistä ovat myös jo tulleet yleissopimuksen sopimuspuoliksi. Näin viimeinen este globaalisesti sovellettavan merioikeussäännöstön aikaansaamisessa näyttää poistuneen.

2.9. Meriympäristön suojelu ja meritieteellinen tutkimus

Yksi YK:n III merioikeuskonferenssin koollekutsumiseen vaikuttaneista tekijöistä liittyi kasvaneeseen tarpeeseen laatia yleismaailmallisia meriympäristön suojelua koskevia säännöksiä. Tällöin oli yhtäältä kysymys suojelutoimien yhdenmukaisuuden ja tehokkuuden takaamisesta ja toisaalta sen estämisestä, ettei kansallisilla suojelutoimilla aiheettomasti puututtaisi merten laillisiin käyttömuotoihin. Jo ennen merioikeusyleissopimuksen hyväksymistä meriympäristön suojelua koskevien kansainvälisten sopimusten verkosto oli merkittävästi kasvanut. Tärkeistä Suomea koskevista sopimuksista mainittakoon vuoden 1969 yleissopimukset öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta (SopS

78—79/80, 80/80, 21/81) sekä väliintulosta öljynsaastuntaonnettomuuksissa aavalla merellä (62—63/76, ks. myös väliintulosta aavalla merellä muista aineista kuin öljystä johtuvissa pilaantumistapauksissa vuonna 1973 tehty pöytäkirja SopS 72/86, 74/86, 65/92), vuoden 1972 yleissopimukset koskien aluksista ja ilma-aluksista tapahtuvan jätteen mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemiseksi (ns. Oslon ja Lontoon sopimukset, SopS 35-36/79, 75/89, 66/90 sekä 33—34/79, 44/81, 22/90, 22/94), Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskeva yleissopimus (ns. Helsingin sopimus, SopS 11—12/80, 68/80, 31/81, 17/84, 39/84, 65/85, 17/87, 55/92, 8/93, 1/95) sekä alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvä vuoden 1978 pöytäkirja (ns. MARPOL 73/78 -yleissopimus, SopS 51/83, 51/92, 74/85, 20/87, 14/89, 62/90, 63/90, 64/90, 12/91, 30/92, 25/93, 48/93, 21/94, 58/94).

Merioikeusyleissopimuksessa on kaikkia tunnettuja meren pilaamislähteitä — maalta, ilmasta, aluksista, merenpohjatoiminnasta ja jätteen mereen laskemisesta aiheutuvaa meren pilaantumista — koskevia määräyksiä. Yleissopimus on puitesopimus, joka ei sisällä päästörajoja tai -pitoisuuksia koskevia yksityiskohtaisia suojeluvelvoitteita. Sen sijaan yleissopimuksen suojelusäännökset tarjoavat puitteet yleismaailmallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla tehtävälle sääntelylle. Keskeisten yleisperiaatteiden ohella yleissopimus sääntelee ympäristönsuojelullista toimivaltaa eri merivyöhykkeillä.

Aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemisessä perussääntönä säilyy lippuvaltion ensisijainen toimivalta. Lippuvaltion määräysten on kuitenkin oltava ainakin yhtä tehokkaita kuin kansainvälisesti hyväksyttyjen sääntöjen ja määräysten. Tällä viittauksella on ennen kaikkea tarkoitettu Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) piirissä hyväksyttyjä sopimuksia ja muita sääntöjä. Lippuvaltion toimivaltaa on myös pyritty tasapainottamaan rantavaltion meriympäristön suojelua koskevan toimivallan kanssa aluemerellä ja talousvyöhykkeellä. Talousvyöhykkeellä voimassa olevien rantavaltion säännösten on vastattava toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä tai yleisissä diplomaattikonferensseissa yleisesti hyväksyttyjä sääntöjä. Myös satamavaltiolla on eräin edellytyksin oikeus varmistaa ympäristönsuojelua koskevien määräysten täytäntöönpano satamaan tuleviin ulkomaisiin aluksiin nähden.

Suomi toimi aktiivisesti jo 1970-luvun alussa Itämeren ympäristönsuojelun edistämiseksi ja ratifioi ensimmäisenä maana vuonna 1974 valmistuneen Itämeren merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen. Helsingin sopimusta muutettiin sittemmin vuonna 1992. Tällöin sopimusalue laajennettiin koskemaan myös sopimusvaltioiden sisäisiä aluevesiä. Lisäksi sopimuksen maalta peräisin olevan pilaantumisen ehkäisemisvelvoite koskee toimia koko Itämeren valuma-alueella. Uuden Helsingin sopimuksen ja vuoden 1992 Koillis-Atlantin merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi säädettiin vuonna 1994 merensuojelulaki (1415/94), jolla kumottiin aikaisempi laki meren pilaantumisen ehkäisemisestä (298/79). Uudistuksen yhteydessä muutettiin lisäksi muun muassa vesilakia (1416/94) ja aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia (1417/94). Suomen meriympäristönsuojelua koskeva lainsäädäntö vastaa merioikeusyleissopimuksen XII osan määräyksiä.

Vuoden 1958 yleissopimuksissa meritieteellinen tutkimustoiminta kvalifioitui aavan meren vapaudeksi. Tutkimustoiminta aluemerellä tai mannerjalustalla edellytti kuitenkin rantavaltion lupaa. III merioikeuskonferenssissa varsinkin kehitysmaataholta vaadittiin rantavaltiolle laajempaa mahdollisuutta kontrolloida sen edustalla tapahtuvaa meritietellistä tutkimusta. Toisaalta tiedeyhteisö vastusti valvonnan lisäämistä: lupamenettelyjä pidettiin tutkimustoimintaa vaikeuttavina ja tarpeettoman byrokraattisina. Merioikeusyleissopimuksessa rantavaltiot saivat kuitenkin suurelta osin tahtonsa läpi. Kaikki tutkimustoiminta aluemerellä ja talousvyöhykkeellä edellyttää yleissopimuksen mukaan rantavaltion lupaa. Tutkimustoimintaan ei saa ryhtyä viatonta kauttakulkua harjoitettaessa. Lupa puhtaaseen (ei-soveltavaan) tutkimustoimintaan talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla tulisi kuitenkin normaalisti myöntää eikä myöntämistä tulisi kohtuuttomasti viivyttää.

Suomessa ei ole voimassa erityisiä meritieteellistä tutkimustoimintaa koskevia säännöksiä. Sovellettavat määräykset löytyvät vuoden 1965 mannermaajalustalaista ja vuoden 1989 aluevalvonta-asetuksesta. Luvan tutkimustoimintaan mannerjalustalla myöntää valtioneu-

vosto. Aluemerellä tapahtuvaan ulkomaiseen tutkimukseen tarvitaan puolustusministeriön lupa, joka voidaan myöntää, jollei siitä aiheudu haittaa alueellisen koskemattomuuden valvonnalle tai valtakunnan turvallisuudelle. Kalastusvyöhykkeellä tapahtuva tutkimustoiminta ei ole ollut luvanvaraista, mutta senkin osalta on edellytetty tutkimusta koskevaa ennakkoilmoitusta.

Suurin osa Itämeren tutkimustoiminnasta tapahtuu Itämeren merellistä ympäristöä koskevan vuoden 1974 yleissopimuksen puitteissa tehtyjen säännösten ja ohjeiden mukaisesti. Milloin tutkimus tapahtuu näiden sääntöjen nojalla, lupa tavallisesti myönnetään.

2.10. Riitojen ratkaiseminen

Viime vuosikymmenien aikana valtioiden välisiä merialueita ja merellisiä luonnonvaroja koskevia riitoja on usein ratkottu kansainvälisissä välitysoikeudellisissa ja tuomioistuinmenettelyissä. Merioikeusyleissopimuksen XV osa sisältää yksityiskohtaisia ja pitkälle meneviä menettelyjä riitojen ratkaisemiseksi. Yleissopimuksella muun muassa perustetaan Kansainvälinen merioikeustuomioistuin, jonka toimipaikka on Hampuri. Yleisperiaatteena on, että yleissopimusta koskevat riidat tulee aina ratkaista rauhanomaisesti. Liittyessään yleissopimukseen valtio voi kirjallisella ilmoituksella valita joko Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen, YK:n Kansainvälisen tuomioistuimen, välitysoikeudellisen menettelyn tai tiettyihin riitaryhmiin soveltuvan erityisen välitysoikeudellisen menettelyn sitovaan ratkaisuun johtavaksi pakolliseksi ratkaisumenettelyksi. Sitovaan lopputulokseen johtavasta riitojen ratkaisusta on kuitenkin suljettu pois eräät riidat, joiden ratkaiseminen on ohjattu ei-sitovaan sovitteluun. Liittyessään yleissopimukseen valtiolla on myös mahdollisuus sulkea tietyt riitakategoriat pakollisten menettelyjen ulkopuolelle.

Suomi on antanut Kansainvälisen tuomioistuimen pakollista toimivaltaa tarkoittavan, tuomioistuimen perussäännön 36 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun selityksen vuonna 1958 (SopS 29/58). Tämän nojalla tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään myös sellaiset merioikeusriidat, joiden toisena osapuolena on vastaavanlaisen selityksen antanut valtio.

Tarkoituksena on, että Suomi ratifioidessaan yleissopimuksen antaa sen 287 artiklan 1 kappaleen nojalla ilmoituksen, jossa se ilmoittaa tunnustavansa sekä Kansainvälisen tuomioistuimen että Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen toimivallan. Sitä vastoin Suomi ei käyttäisi hyväkseen 298 artiklan mukaista mahdollisuutta sulkea eräät riidat näiden menettelyjen ulkopuolelle. Tällainen ratkaisu vastaa Suomen perinteistä pyrkimystä tukea kansainvälisten riitojen pakollisia ja pysyviä ratkaisumenettelyjä.

2.11. Suomen ja Euroopan yhteisön toimivalta

Yleissopimuksen 305 artiklan 1 kappaleen ja IX liitteen nojalla myös Euroopan yhteisö voi liittyä sopimukseen siltä osin kuin jäsenvaltiot ovat siirtäneet yhteisölle toimivaltaa yleissopimuksen alaan kuuluvissa asioissa. Yhteisö onkin allekirjoittanut sopimuksen. Euroopan yhteisöllä on toimivaltaa kalastusta koskevissa kysymyksissä. Yhteisöllä on lisäksi toimivaltaa sopimuksen X ja XI osien alaisuudessa siltä osin kuin olisi kysymys yhteisön sisämarkkinoiden toteuttamisesta, tulleista ja kauppapolitiikasta sekä kilpailua koskevien säännösten antamisesta. Myös yleissopimuksen XII osan ympäristönsuojelukysymysten alalla jäsenmaat jakavat toimivaltaansa yhteisön kanssa.

Yleissopimuksen IX liitteen nojalla kansainvälisen järjestön on silloin, kun se allekirjoittaa yleissopimuksen ja vahvistaa sen, annettava ilmoitus, josta käy ilmi, miltä osin sopimuksen täytäntöönpano on yhteisön ja miltä osin jäsenvaltioiden toimivallassa. Siltä osin kuin tässä ilmoituksessa ei muuta todeta, katsotaan täytäntöönpanon kuuluvan yleissopimuksen sopimuspuolena olevan jäsenvaltion toimivaltaan. Euroopan yhteisö on antanut tällaisen ilmoituksen allekirjoittaessaan sopimuksen. Yhteisön toimivallan laajeneminen edellyttää kuitenkin uuden ilmoituksen antamista yleissopimuksen vahvistamisen yhteydessä. Yhteisön merioikeustyöryhmässä valmistellaan parhaillaan tällaista julistusta yhteisön neuvoston hyväksyttäväksi. Suomen tarkoituksena on todeta ratifioinnin yhteydessä, että Euroopan yhteisön jäsenenä Suomi on siirtänyt tietyissä yleissopimuksen piiriin kuuluvissa asioissa toimivaltansa yhteisölle ja että siirretyn toimivallan luonnetta ja laajuutta koskeva ilmoitus tullaan tekemään myöhemmin yleissopimuksen IX liitteen määräysten mukaisesti.

3. Esityksen vaikutukset

3.1. Taloudelliset vaikutukset

Yleissopimuksen 171 artiklan a)-kohdan mukaan Kansainvälisen merenpohjajärjestön rahavarat sisältävät järjestön jäsenten 160 artiklan 2 kappaleen e)-kohdan mukaisesti määritetyt maksuosuudet. Sen mukaan merenpohjajärjestön yleiskokous määrää jäsenten maksuosuudet sellaisen hyväksytyn taulukon mukaisesti, joka perustuu YK:n varsinaista tuloja menoarviota varten käytettävään maksuosuustaulukkoon, kunnes järjestö pystyy maksamaan hallintomenonsa muista lähteistä saatavilla tuloilla.

Merioikeusyleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen liitteen 1 osaston 14 kappaleen mukaan sopimuksen voimaantulovuotta seuraavan vuoden loppuun saakka merenpohjajärjestön hallinnolliset menot kuitenkin maksetaan YK:n säännönmukaisesta tulo- ja menoarviosta. Soveltamissopimuksen voimaantulon edellytykset täyttynevät vuonna 1996, joten hallinnolliset menot maksettaisiin YK:n säännönmukaisesta tulo- ja menoarviosta vuoden 1997 loppuun saakka. Tämän jälkeen merenpohjajärjestön hallinnolliset menot on siis tarkoitus kattaa sopimusvaltioiden ja soveltamissopimusta väliaikaisesti soveltavien valtioiden suorittamilla maksuosuuksilla.

Merenpohjajärjestön tulo- ja menoarvion valmisteleminen on järjestön pääsihteerin tehtävä. Pääsihteeriä ei kuitenkaan ole vielä valittu. YK:n merioikeussihteeristö on alustavasti arvioinut Kingstoniin, Jamaikaan perustetun merenpohjajärjestön sihteeristön vuosikustannuksiksi noin 3 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria.

Yleissopimuksen VI liitteen 19 artiklan 1 kappaleen mukaan sopimusvaltiot ja merenpohjajärjestö maksavat Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen kulut sopimusvaltioiden sopimilla ehdoilla ja tavoilla. Kunnes näistä sovitaan, sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa YK:n varsinaista tulo- ja menoarviota varten käytettävää maksuosuustaulukkoa ottaen kuitenkin huomioon yleissopimuksen ratifiointitilanne.

Merioikeustuomioistuimen ensimmäinen tulo- ja menoarvio ajanjaksolle 1.8.1996—31.12.1997 on 5,8 miljoonaa Yhdysvaltojen dollaria. Mikäli tuomioistuimen käsiteltäviksi tulevat riitajutut sitä edellyttävät, tuomioistuimen puheenjohtajan päätöksellä voidaan ottaa käyttöön noin 410 000 Yhdysvaltojen dollarin suuruinen lisämääräraha.

Suomen osalta tämä tarkoittaa, että merenpohjajärjestön perustaminen lisää aluksi välillisesti Suomen YK:n säännönmukaisen tulo- ja menoarvion mukaan maksamaa osuutta YK:n menoista. Vuonna 1966 osuus on 0,61 %. Myöhemmin Suomen osuus merenpohjajärjestön menoista riippuu sopimusvaltioiden kokonaislukumäärästä. Jos sopimuskokonaisuus ratifioidaan maailmanlaajuisesti, osuus pysynee samassa suuruusluokassa. Jos kuitenkin esimerkiksi Yhdysvallat päättää jäädä sopimuskokonaisuuden ulkopuolelle, osuus kasvaa.

Tuomioistuimen osalta on arvioitu, että Suomen osuus ensimmäisen tulo- ja menoarvion rahoituksesta tulisi enimmillään olemaan noin 1,96 % eli 97 000 Yhdysvaltojen dollaria. Osuus tulee kuitenkin vuosina 1996 ja 1997 tapahtuvien ratifiointien myötä todennäköisesti laskemaan. Jatkossa voitaneen odottaa, että tuomioistuimen kiinteät kustannukset pysyvät kohtuullisina, mutta sen varsinaiseen toimintaan liittyvät kustannukset tulevat riippumaan käsiteltävinä olevien tapausten lukumäärästä.

3.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei ole organisaatio- tai henkilövaikutuksia.

3.3. Ympäristövaikutukset

Sopimuskokonaisuuden voidaan katsoa edistävän merkittävästi meriympäristön suojelemiseksi tehtävää kansainvälistä yhteistyötä.

4. Asian valmistelu

4.1. Yleissopimuksen kansainvälinen neuvotteluprosessi

Vuosien 1973 ja 1982 välisenä aikana YK:n III merioikeuskonferenssi piti yhteensä 11 istuntoa ja lukuisia istuntojen välisiä kokouksia. Konferenssi jakautui kolmeen komiteaan, jotka käsittelivät syvänmerenpohjaa (I komitea), yleisiä merioikeuskysymyksiä (II komitea) sekä meriympäristön suojelua ja meritieteellistä tutkimusta (III komitea). Konferenssin menettely-

tapasäännöt rakentuivat konsensus- ja pakettiratkaisumenettelyille. Eri ongelmakysymykset pyrittiin niputtamaan yhteen tavalla, joka mahdollisti niiden hyväksymisen ilman äänestystä. Keskeistä roolia ratkaisujen valmistelussa näyttelivät eri intressien pohjalta muodostuneet epäviralliset neuvotteluryhmät (esimerkiksi rantavaltioiden ja merenkulkuvaltioiden ryhmät, kehitysmaaintressejä edustava ryhmä-77 sekä sisämaavaltioiden ja muiden merten käytön kannalta maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien maiden ryhmä, jonka toimintaan myös Suomi osallistui). Myös konferenssin puheenjohtajien valmistelemat kootut sopimusluonnokset muodostuivat käytännössä tärkeiksi neuvotteluprosessin kiinnekohdiksi. Kuudella kielellä laaditun yleissopimuksen tekstiä muokattiin ja viimeisteltiin vuodesta 1978 kokoontuneessa luonnoskomiteassa. Yleissopimusluonnoksen teksti hyväksyttiin konferenssin yhdennessätoista istunnossa 30 päivänä huhtikuuta 1982.

Suomi osallistui konferenssiin alusta alkaen. Valtuuskunnan rungon muodostivat ulkoasiainministeriön edustajat, mutta sen jäseninä oli myös kansainvälisen merioikeuden asiantuntijoita sekä edustajia maa- ja metsätalousministeriöstä, merenkulkuhallituksesta ja merentutkimuslaitoksesta. Myös muita valtionhallinnon ja yksityisiä tahoja konsultoitiin tarpeen mukaan. Suomen lähtökohtana konferenssissa oli tukea yleisesti hyväksyttävän merioikeusnormiston aikaansaamista ja tässä tarkoituksessa pyrkiä edistämään laajalti hyväksyttäviä kompromissiratkaisuja. Eräissä kysymyksissä Suomen kansalliset edut johtivat kuitenkin Suomen osallistumaan merenkulkuvaltioiden tai maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden ryhmiin. Myös Pohjoismaiden yhteistyö konferenssissa oli tiivistä.

4.2. Allekirjoitusvaihe ja valmistelutoimikunta

Merioikeusyleissopimus avattiin allekirjoitettavaksi Montego Bayssa Jamaikassa 10 päivänä joulukuuta 1982. Päätösasiakirjan allekirjoitti tuolloin 142 ja yleissopimuksen yhteensä 119 valtiota ja muuta 305 artiklassa tarkoitettua yhteisöä. Myös Suomi allekirjoitti yleissopimuksen tässä yhteydessä antaen samalla kaksi sopimuksen tulkintaa koskevaa selitystä. Toisessa todettiin Ahvenanrauman asema sopimuksen 35 artiklan c)-kohdan mukaisena erityisen sopimusjärjestelyn piiriin kuuluvana salmena, toisessa ilmoitettiin Suomen jatkavan aluemerellä tapahtuvan viattoman kauttakulun oikeutta koskevaa käytäntöään, millä tarkoitettiin erityisesti oikeutta vaatia ulkomaisilta valtion aluksilta ennakkoilmoitus ennen näiden tuloa Suomen aluemerelle. Kyseinen yleisestä käytännöstä poikkeava vaatimus on nyttemmin poistettu Suomen lainsäädännöstä. Tarkoituksena onkin, että vain ensin mainittu selitys toistetaan ratifioinnin yhteydessä.

Allekirjoittamiselle varatun ajan päättyessä 9 päivänä joulukuuta 1984 yleissopimukseen oli kertynyt 159 allekirjoittajaa. Allekirjoittamisen yhteydessä hyväksyttiin eräitä päätöslauselmia, joista päätöslauselmalla I perustettiin valmistelutoimikunta valmistelemaan yleissopimuksen voimaantuloa ja päätöslauselmalla II määrättiin ns. ennakkoinvestointien suojaamisesta, toisin sanoen järjestelmästä, jolla oli tarkoitus suojata niitä yksityisiä ja julkisia tahoja, jotka olivat kaupallisessa tarkoituksessa jo sijoittaneet varoja syvänmerenpohjan luonnonvarojen tutkimukseen. Vuosien kuluessa ns. alkusijoittajiksi rekisteröitiin kuusi teollisuusmaita ja kehitysmaita edustavaa tahoa, jotka saivat etuoikeuden syvänmerenpohjan mineraalien kaupallisessa tarkoituksessa suoritettavaan tutkimukseen. Varsinainen syvänmerenpohjan kaupallinen kaivostoiminta tulee kuitenkin alkamaan vasta myöhemmin Kansainvälisen merenpohjajärjestön valvonnassa ja sen hyväksymien sääntöjen mukaisesti.

Valmistelutoimikunta työskenteli vuodesta 1983 lähtien jakaantuneena neljään erityistoimikuntaan, joiden tehtävänä oli valmistella merioikeusyleissopimuksen voimaantullessa toimintansa aloittavien Kansainvälisen merenpohjajärjestön ja Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen toimintaa ja sääntöjä. Toimikunta jätti raporttinsa YK:n yleiskokoukselle elokuussa 1994.

Suomi osallistui valmistelutoimikunnan työhön erityisesti "sopimuksen ystävien" ryhmässä yhdessä muiden Pohjoismaiden, Australian, Irlannin, Itävallan, Kanadan, Portugalin, Sveitsin ja Uuden-Seelannin kanssa. Ryhmän pyrkimyksenä oli vaikuttaa yleisesti hyväksyttävien sääntöjen aikaansaamiseen, jotta yleissopimukseen kriittisestikin suhtautuneet valtiot voisivat aikanaan liittyä siihen. Lisäksi Suomi pyrki tuomaan esiin oman teollisuutensa kykyä osallistua syvänmerenpohjan kaupalliseen tutkimustoimintaan.

4.3. YK:n pääsihteerin epäviralliset konsultaatiot ja yleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus

Jo konferenssin päätösvaiheessa vuonna 1982 tärkeimmät läntiset teollisuusmaat ilmoittivat, etteivät ne hyväksyneet yleissopimuksen XI osaan sisältyvää kansainvälisen merenpohja-alueen käyttöä koskevaa järjestelmää. Määräyksiä pidettiin liian jäykkinä ja byrokraattisina takaamaan tehokasta ja vapaaseen yritteliäisyyteen pohjautuvaa syvänmerenpohjan hyväksikäyttöä. Merenpohjajärjestön päätöksentekomekanismeissa muille kuin teollisuusmaille varattu ratkaisijan rooli herätti kritiikkiä. Yhdysvallat, Iso-Britannia ja Saksan liittotasavalta jättivät tämän vuoksi yleissopimuksen kokonaan allekirjoittamatta. Myös sen allekirjoittaneet Euroopan yhteisön jäsenmaat ja Japani yhtyivät tähän kritiikkiin ja pyrkivät valmistelutoimikunnassa saamaan aikaan muutoksen yleissopimuksen kansainvälistä merenpohja-aluetta koskevaan XI osaan.

Erimielisyyksiä käsiteltiin valmistelutoimikunnassa ja sen ulkopuolella ilman tulosta. Vuosina 1980—1985 eräät läntiset teollisuusmaat hyväksyivät syvänmerenpohjantoimintaa koskevat kansalliset lait, joilla perustettiin yleissopimukselle rinnakkainen, merenpohjavaatimusten vastavuoroiseen tunnustamiseen perustuva järjestelmä siihen osallistuvien valtioiden kesken. Toiminnan huonojen kannattavuusnäkymien johdosta kaupallista merenpohjatoimintaa ei kuitenkaan aloitettu.

Kansainvälisen ilmapiirin muututtua myönteisemmäksi vapaan kilpailun periaatteille YK:n pääsihteerin johdolla aloitettiin vuonna 1990 epäviralliset konsultaatiot, jotka tähtäsivät teollisuusmaiden vaatimusten huomioon ottamiseen syvänmerenpohjan hyödyntämistä koskevaa yleissopimuksen XI osaa muuttamalla. Suomi osallistui neuvotteluihin "sopimuksen ystävien" ryhmän jäsenenä. Neuvottelut johtivat yleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen hyväksymiseen YK:n yleiskokouksen päätöksellä 29 päivänä heinäkuuta 1994. Soveltamissopimus hyväksyttiin 121 äänellä ilman vastustusta ja seitsemän valtion pidättyessä äänestyksestä.

Soveltamissopimus avattiin allekirjoitettavaksi YK:n päämajassa New Yorkissa hyväksymispäivänä ja tulee voimaan, kun sen on ratifioinut tai siihen on liittynyt 40 valtiota, näihin mukaan luettuina tärkeimmät sopimuksessa tarkemmin luetellut teollisuusmaat. Soveltamissopimus saatettiin kuitenkin väliaikaisesti voimaan jo 16 päivänä marraskuuta 1994 eli siis yleissopimuksen voimaantulosta alkaen. Ratkaisu oli tarpeellinen, koska yleissopimus ja soveltamissopimus muodostavat kokonaisuuden soveltamissopimuksen syrjäyttäessä yleissopimuksen XI osaan sisältyvät määräykset. Väliaikaista soveltamista pidettiin tärkeänä myös siksi, että tärkeimpien teollisuusmaiden haluttiin voivan osallistua yleissopimuksen voimaantullessa toimintansa aloittavan Kansainvälisen merenpohjajärjestön työhön. Tämä tehtiin mahdolliseksi sallimalla väliaikaiseen soveltamiseen osallistuvien maiden mukaantulo merenpohjajärjestön hallintoon.

Väliaikaiseen soveltamiseen osallistuvat ne valtiot, jotka ovat äänestäneet soveltamissopimuksen puolesta tai ovat sen allekirjoittaneet eivätkä ole jättäneet YK:n pääsihteerille ilmoitusta, etteivät ne hyväksy väliaikaista soveltamista. Väliaikaista soveltamista voidaan kuitenkin jatkaa enintään 4 vuotta eli siis korkeintaan 16 päivään marraskuuta 1998 saakka.

Suomi allekirjoitti soveltamissopimuksen ratifiointivaraumin 29.7.1994. Kuten suurin osa valtioista, myös Suomi on osallistunut soveltamissopimuksen väliaikaiseen soveltamiseen. Esimerkiksi Ruotsi ja Tanska ovat puolestaan jättäytyneet soveltamissopimuksen väliaikaisen soveltamisen ulkopuolelle.

4.4. Asian valmistelu Suomessa

Yleissopimuksen edellyttämistä lainsäädäntömuutoksista suoritettiin huhtikuussa 1983 lausuntokierros, johon osallistuivat oikeusministeriö, puolustusministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, kauppa- ja teollisuusministeriö, geologinen tutkimuslaitos, ilmailuhallitus, merenkulkuhallitus, vesihallitus, merentutkimuslaitos, pääesikunta, rajavartiolaitos, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Teollisuuden keskusliitto sekä Suomen varustamoyhdistys ry. Kaikki lausunnonantajat pitivät tarpeellisena, että Suomi ratifioi yleissopimuksen. Moni lausunnonantaja totesi myös, ettei sen toimialalla ollut tarpeellista ryhtyä lainsäädäntötoimiin ratifioimisen yhteydessä.

Joulukuussa 1994 pyydettiin lausuntonsa jo aikaisemmin antaneilta tahoilta sekä liikenneministeriöltä ja ympäristöministeriöltä lausuntoa yleissopimuksen ja soveltamissopimuksen

muodostaman sopimuskokonaisuuden edellyttämistä lainsäädäntömuutoksista.

Hallituksen esitys on laadittu yhteistyössä Suomen, Ruotsin, Norjan ja Tanskan ulkoasiainministeriöiden oikeudellisten osastojen kesken siten, että kukin laati luonnoksen ennakkoon sovituista sopimusosuuksista. Esitys on näiden luonnosten pohjalta koottu ja viimeistelty ulkoasiainministeriön oikeudellisella osastolla. Ehdotettava laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta on valmisteltu oikeusministeriössä.

Lisäksi luonnoksesta hallituksen esitykseksi on pyydetty lausuntoa asian valmistelussa aikaisemminkin mukana olleilta tahoilta sekä valtiovarainministeriöltä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Yleissopimus ja lakiehdotus

1.1. Yleissopimus

I OSA JOHDANTO

1 artikla sisältää määritelmiä, jotka etupäässä koskevat syvänmerenpohjaan ja meriympäristön pilaantumiseen liittyviä käsitteitä. Luettelo ei ole tyhjentävä. Myös yleissopimuksen muihin osiin ja liitteisiin sisältyy määritelmiä.

Artiklan *2 kappaleesta* ilmenee, että valtioiden ohella yleissopimus soveltuu myös eräisiin yhteisöihin, jotka määritellään 305 artiklassa. Näihin kuuluvat esimerkiksi sellaiset kansainväliset järjestöt kuin Euroopan yhteisö. Sopimusvaltion käsitteellä tarkoitetaan tässä yleissopimuksessa sopimuspuolena olevia valtioita ja muita yhteisöjä.

II OSA ALUEMERI JA LISÄVYÖHYKE

Yleissopimuksen II osa sisältää määräyksiä, jotka koskevat aluemeren ja lisävyöhykkeen määrittämistä ja niiden oikeudellista asemaa. Molemmat merivyöhykkeet kuuluvat perinteisen merioikeuden piiriin. Kansainvälisesti niistä on sovittu jo Genevessä vuonna 1958 tehdyssä aluemerta ja lisävyöhykettä koskevassa yleissopimuksessa (SopS 6—7/65).

Merioikeusyleissopimuksen II osaan on otettu useita Geneven yleissopimuksen määräyksiä. Eräiltä osin niitä on kuitenkin täsmennetty ja täydennetty. Tehdyt muutokset koskevat erityisesti aluemeren leveyttä (3 artikla) ja viatonta kauttakulkua (17—32 artikla).

Aluemeren enimmäisleveys määritellään 12 meripeninkulmaksi yleissopimuksen mukaisista perusviivoista mitattuna. Ratkaisu merkitsi kompromissia sellaisten valtioiden välillä, joista toiset olivat perinteisesti soveltaneet 3 meripeninkulman leveyttä ja toiset olivat esittäneet huomattavasti laajempia, aina 200 meripeninkulmaan asti ulottuvia vaatimuksia. Tällä hetkellä yli 120 valtiolla on 12 meripeninkulman aluemeri, kun taas 15 valtiolla on osin huomattavastikin pitemmälle meneviä vaatimuksia. Suomen aluemeri laajennettiin pääsääntöisesti 12 meripeninkulmaan 30.7.1995 alkaen.

Ulkomaisten alusten oikeutta aluemerellä tapahtuvaan viattomaan kauttakulkuun säännellään 17—32 artiklassa. Kauttakulun käsite määritellään 18 artiklassa ja kauttakulun "viattomuus" 19 artiklassa. Viaton kauttakulku ei sisällä oikeutta ylilentoon eikä sukellusveneiden sukelluksissa tapahtuvaan kauttakulkuun.

Yleissopimus ei käsittele ilmatilaa erillisenä vyöhykkeenä. Sen määräyksistä seuraa kuitenkin, että valtion lainkäyttövalta ulottuu sen maa-alueen, sisäisten aluevesien ja aluemeren yläpuolella olevaan ilmatilaan. Kansainvälinen ilmatila alkaa siten aluemeren ulkorajan kohdalta.

1 OSASTO YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

2 artiklassa todetaan, että rantavaltion täysivaltaisuus ulottuu sen maa-alueen ja sisäisten aluevesien lisäksi myös aluemerelle. Täysivaltaisuus ulottuu vesialueen lisäksi sekä aluemeren yläpuolella olevaan ilmatilaan että aluemeren pohjaan sisustoineen.

2 OSASTO ALUEMEREN RAJAT

3 artiklan mukaan aluemeren leveys saa olla enintään 12 meripeninkulmaa.

4 artiklassa aluemeren ulkoraja määritellään viivaksi, jonka jokainen piste on aluemeren leveyden etäisyydellä lähimmästä perusviivan pisteestä.

5 artikla sisältää määräyksiä tavallisesta perusviivasta, joka on rantavaltion virallisesti tunnustamiin suurimittakaavaisiin karttoihin merkitty rannikkoa noudattava matalan veden viiva.

6 artiklassa täsmennetään, että atolleilla sijaitsevien tai riuttojen ympäröimien saarten perusviiva on riutan merenpuoleinen matalan veden viiva.

7 artikla sisältää määräyksiä 5 artiklan mukaiselle pääsäännölle vaihtoehtoisesta menettelystä, ns. suorien perusviivojen menetelmästä. Sen tarkoituksena on mahdollistaa tavallista perusviivaa selväpiirteisemmän perusviivan käyttö silloin, kun rantaviiva on rikkonainen tai kun rannikon edustalla sen välittömässä läheisyydessä on saariryhmiä.

Suoria perusviivoja sovellettaessa yhdistetään suorilla viivoilla rannikon suuntaisesti mantereen ja sen edustalla olevien saarten matalan veden viivan uloimmat kohdat. Suorat perusviivat eivät saa sanottavasti poiketa rannikon yleisestä suunnasta. Niitä ei myöskään saa vetää sellaisiin kohoumiin tai kohoumista, jotka ovat näkyvissä vain laskuveden aikana, ellei niille ole rakennettu majakoita tai muita samankaltaisia pysyvästi merenpinnan yläpuolella olevia laitteita. Valtio ei myöskään saa soveltaa suorien perusviivojen menetelmää sellaisella tavalla, että toisen valtion aluemeri eristetään aavasta merestä tai talousvyöhykkeestä.

Rantavaltio voi suoria perusviivoja vetäessään ottaa huomioon alueen erityiset taloudelliset edut, jos ne perustuvat pitkäaikaiseen käytäntöön.

Myös Suomi soveltaa suorien perusviivojen menetelmää.

8 artiklassa määritellään perusviivojen ja mantereen välinen vesialue oikeudelliselta luonteeltaan sisäisiksi aluevesiksi. Artiklan 2 kappaleessa vahvistetaan viattoman kauttakulun oikeuden säilyvän myös suorien perusviivojen määrittelemisen johdosta sisäisiksi aluevesiksi muuttuvalla entisellä aluemeren osalla.

Jokien suistoissa perusviiva noudattaa *9 artiklan* mukaan suoraa viivaa, joka yhdistää rannat matalan veden viivojen pisteiden välillä.

10 artikla käsittelee lahtia. Niillä tarkoitetaan selvästi erottuvaa poukamaa, jonka syvyys on sellaisessa suhteessa sen suun leveyteen, ettei poukamaa voida pitää vain vähäisenä rannikon kaarteena. Lisäksi poukaman koolle asetetaan eräitä edellytyksiä. Jos lahden suulla olevien matalan veden pisteiden välinen matka on lyhyempi kuin 24 meripeninkulmaa, voidaan rajaviiva vetää niiden välille, jolloin sen rajoittamia vesiä pidetään sisäisinä aluevesinä. Jos välimatka on pitempi kuin 24 meripeninkulmaa, on lahden sisäpuolelle vedettävä 24 meripeninkulman pituinen perusviiva siten, että se rajoittaa niin suuren vesialueen kuin mahdollista.

Artikla koskee ainoastaan sellaisia lahtia, joiden rannat kuuluvat yhdelle valtiolle. Sen määräyksiä ei sovelleta niin sanottuihin historiallisiin lahtiin eikä sellaisiin tapauksiin, joissa sovelletaan 7 artiklan mukaista suorien perusviivojen menetelmää.

11 ja 12 artiklassa olevat säännöt koskevat satamia ja ulkosatamia. Aluemerta määrättäessä katsotaan uloimmat erottamattomasti satamajärjestelmään kuuluvat pysyvät satamalaitteet rannikkoon kuuluviksi. Rannikon edustalla sijaitsevia laitteita ja tekosaaria ei kuitenkaan katsota pysyviksi satamalaitteiksi. Ulkosatamat, joita yleisesti käytetään laivojen lastaukseen, purkamiseen ja ankkurointiin, luetaan aluemereen silloinkin, kun ne muuten sijaitsisivat joko kokonaan tai osittain aluemeren ulkorajan ulkopuolella.

13 artiklan mukaan pelkästään laskuveden aikana näkyvää kohoumaa voidaan käyttää oman aluemeren mittaamista varten vain, jos kohouma sijaitsee sellaisen välimatkan päässä mantereesta tai saaresta, joka ei ylitä aluemeren leveyttä.

14 artiklan mukaan rantavaltio voi rannikon olosuhteiden perusteella soveltaa kumpaa tahansa perusviivojen määrittämismenettelyä.

Kun kahden valtion rannikot ovat vastakkain tai vierekkäin eikä asiasta ole toisin sovittu, on *15 artiklan* mukaan periaatteena, että aluemeri ei saa ylittää keskiviivaa. Määräystä ei kuitenkaan sovelleta, milloin historiallisten oikeuksien tai muiden erityisten olosuhteiden vuoksi on välttämätöntä rajata valtioiden aluemeret tästä periaatteesta poikkeavalla tavalla.

16 artikla sisältää määräyksiä perus- ja raja-

viivojen ilmoittamisesta. Siinä määrätään, että rantavaltion tulee julkaista sellaiset merikartat tai maantieteelliset koordinaatit osoittavat luettelot, joihin perus- ja rajaviivat on merkitty, ja tallettaa jokaisesta kartasta tai luettelosta jäljennös Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

3 OSASTO VIATON KAUTTAKULKU ALUEMERELLÄ

ALAOSASTO A KAIKKIIN ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

17 artiklassa todetaan, että kaikkien valtioiden aluksilla on oikeus viattomaan kauttakulkuun aluemerellä. Säännös soveltuu kaikkiin aluksiin, sota-alukset mukaan lukien.

Suomi on edellyttänyt ennakkoilmoitusta valtion alusten viattomasta kauttakulusta Suomen aluemerellä. Merioikeusyleissopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä vuonna 1982 Suomi ja Ruotsi totesivat katsovansa, että kyseisenlainen myös Ruotsin tuolloin soveltama menettely oli sopusoinnussa yleissopimuksen viatonta kauttakulkua koskevien määräysten kanssa. Useat merenkulkuvaltiot ovat toisaalta katsoneet ennakkoilmoituksenkin vaatimisen olevan ristiriidassa viattoman kauttakulun periaatteen kanssa. Ruotsi luopui ennakkoilmoitusvaatimuksesta vuoden 1995 alusta lukien. Myös Suomen alueen valvonnasta ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamisesta annetun asetuksen (1069/89) ennakkoilmoitusta edellyttävä 9 § on kumottu 1.3.1996 annetulla asetuksella, joka tulee voimaan 1.5.1996.

18 artiklan mukaan kauttakulku sisältää oikeuden kulkea aluemeren läpi käymättä sisäisillä aluevesillä tai tarkoituksena mennä sisäisille aluevesille tai poistua niiltä tai käydä ulkosatamassa tai satamalaitteilla. Kauttakulun tulee tapahtua keskeytyksettä ja viivyttelemättä. Kauttakulku käsittää kuitenkin pysähtymisen ja ankkuroimisen silloin, kun ne kuuluvat tavanomaiseen merenkulkuun tai ovat ylivoimaisen esteen tai hätätilan takia välttämättömiä tai kun tarkoituksena on hätään joutuneiden ihmisten, alusten tai ilma-alusten auttaminen.

Aluemeren leveyden laajentuminen aikaisemmin tavallisesta 3 meripeninkulmasta 12 meripeninkulmaan on johtanut siihen, että kansainvälinen meriliikenne on yhä useammin ohjautunut vieraiden valtioiden aluemerille. *19 artiklan 1 kappaleessa* kauttakulku määritellään viattomaksi silloin, kun se ei uhkaa rantavaltion rauhaa, yleistä järjestystä tai turvallisuutta. Tällaisen kauttakulun on tapahduttava yleissopimuksen määräysten ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti.

Yleissopimuksessa pyritään osoittamaan ne tilanteet, joissa kauttakulku ei täytä 1 kappaleessa asetettuja ehtoja. *19 artiklan 2 kappale* sisältää luettelon niistä toimenpiteistä, joihin viattomassa kauttakulussa aluemerellä oleva alus ei saa ryhtyä. Kauttakulun viattomuus on siten määritelty aluksen käyttäytymisen perusteella eikä esimerkiksi sen kunnolla tai varusteilla, miehityksellä tai lastilla ole tämän mukaan merkitystä kauttakulkuoikeuden kannalta. Kiellettyjen toimien luetteloa ei ole laadittu tyhjentäväksi, vaan l)-kohdan mukaan viattomasta kauttakulusta poikkeaa kaikki muukin toiminta, joka ei suoraan liity kauttakulkuun.

20 artiklassa todetaan 19 artiklaan liittyen, että viattomassa kauttakulussa olevien sukellusveneiden on purjehdittava pinta-asemassa ja pidettävä lippunsa näkyvissä.

Vastaavanlainen määräys sisältyy Suomen alueen valvonnasta ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamisesta annetun asetuksen (1069/89) 13 §:ään.

Rantavaltio voi *21 artiklan* nojalla säätää lakeja ja antaa määräyksiä, jotka koskevat viatonta kauttakulkua. Nämä voivat liittyä merenkulun tai erilaisten laitteiden tai laitteistojen, kaapeleiden tai putkistojen turvallisuuteen tai niiden tarkoituksena voi olla meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen, meritieteellinen tutkimus, rantavaltioiden kalastus-, tulli-, vero-, maahanmuutto- tai terveydenhoitolakien ja -määräysten rikkomisen estäminen ja rantavaltioiden ympäristön suojelu. Tällaiset lait ja määräykset tulee asianmukaisesti julkistaa.

22 artikla sisältää sääntöjä merireiteistä ja reittijakojärjestelyistä aluemerellä.

Milloin merenkulun turvallisuus sitä edellyttää, rantavaltio voi vaatia, että viattoman kauttakulun oikeutta käyttävät ulkomaiset alukset noudattavat niitä merireittejä ja reittijakojärjestelyjä, jotka valtio on osoittanut tai määrännyt alusten kauttakulun sääntelemiseksi. Tämä koskee etenkin säiliöaluksia, ydin-

käyttöisiä aluksia ja ydinaineita tai muita luonteeltaan vaarallisia tai haitallisia aineita kuljettavia aluksia.

23 artikla määrää, että ydinkäyttöisillä aluksilla ja ydinaineita tai muita luonteeltaan vaarallisia tai haitallisia aineita kuljettavilla aluksilla tulee olla niille kansainvälisissä sopimuksissa määrätyt asiakirjat ja niiden tulee noudattaa niille näissä sopimuksissa määrättyjä varotoimia.

Rantavaltio ei *24 artiklan* mukaan saa vaikeuttaa ulkomaisten alusten viatonta kauttakulkua muutoin kuin tämän yleissopimuksen mukaisesti eikä syrjiä mitään ulkomaisia aluksia.

Kun alus on menossa sisäisille aluevesille tai käy sisäisten aluevesien ulkopuolella sijaitsevilla satamalaitteilla, rantavaltiolla on *25 artiklan* mukaan kuitenkin oikeus ryhtyä tarvittaviin toimiin estääkseen niiden ehtojen rikkomisen, joiden mukaisesti aluksella on lupa tulla alueelle. Rantavaltio voi myös tilapäisesti keskeyttää ulkomaisten alusten viattoman kauttakulun joissakin aluemerensä osissa, jos tämä on olennaisen tärkeää valtion turvallisuuden suojelemiseksi. Esimerkkinä tällaisista tilanteista mainitaan aseharjoitusten toimeenpaneminen. Edellytyksenä on, että toimenpiteestä on ilmoitettu ja että rantavaltio ei siihen ryhtyessään tee eroa ulkomaisten alusten välillä.

26 artiklan mukaan ulkomaisten alusten maksettavaksi ei saa asettaa maksuja vain siksi, että ne kulkevat aluemeren kautta. Maksuja voidaan kuitenkin asettaa aluksen saamien erityisten palvelujen korvaamiseksi, kunhan tällöin ei tehdä eroa alusten välillä.

ALAOSASTO B KAUPPA-ALUKSIIN JA KAUPALLISIIN TARKOITUKSIIN KÄYTETTÄVIIN VALTION ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

27 artikla asettaa eräitä rajoituksia rikosoikeudellisen lainkäyttövallan käyttämiselle aluemerellä. Ellei kysymyksessä ole alus, joka on menossa rantavaltion sisäisille aluevesille tai tulossa niiltä, rantavaltio ei saa käyttää rikosoikeudellista lainkäyttövaltaansa pidättääkseen henkilöitä tai tehdäkseen laivassa kauttakulun aikana tehtyyn rikokseen liittyviä tutkimuksia. Tästä pääsäännöstä voidaan kuitenkin poiketa muun muassa silloin, kun rikos on sen luonteinen, että se häiritsee rantavaltion rauhaa tai yleistä järjestystä aluemerellä, tai toimenpiteet ovat välttämättömiä huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan ehkäisemiseksi.

Jos rikos on tehty ennen kuin alus saapuu aluemerelle, ja ulkomaisesta satamasta tuleva alus vain kulkee aluemeren kautta menemättä sisäisille aluevesille, rantavaltio ei voi ryhtyä rikoksen johdosta toimenpiteisiin ulkomaisessa aluksessa, ellei meriympäristön suojelua koskevasta yleissopimuksen XII osasta muuta johdu tai kysymys ole rantavaltion talousvyöhykettä koskevan V osan mukaisesti hyväksymien lakien tai määräysten rikkomisesta.

Suomen osalta vastaavat säännökset sisältyvät lakiin tutkinnan toimittamisesta ja pakkokeinojen käyttämisestä ulkomaisessa kauppa-aluksessa rikoksen johdosta eräissä tapauksissa (148/65).

28 artiklan määräykset koskevat rantavaltion siviilioikeudellista lainkäyttövaltaa. Rantavaltion ei pitäisi pysäyttää sen aluemeren läpi kulkevaa ulkomaista alusta eikä pakottaa sitä poikkeamaan reitiltään soveltaakseen siviilioikeudellista lainkäyttövaltaansa aluksessa olevaan henkilöön. Rantavaltiolla on kuitenkin oikeus kohdistaa lainsäädäntönsä mukaisesti ulkomaiseen alukseen pakkotäytäntöönpanotoimia tai pidättää se siviilioikeudellisessa riitakysymyksessä, jos alus on aluemerellä pysähdyksissä tai kulkee aluemerellä sisäisiltä aluevesiltä poistuttuaan.

ALAOSASTO C SOTA-ALUKSIIN JA MUIHIN EI-KAUPALLISIIN TARKOITUKSIIN KÄYTETTÄVIIN VALTION ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

29 artiklassa määritellään sota-alukset, joihin yleissopimuksessa sovelletaan monessa kohdin toisenlaisia sääntöjä kuin siviilialuksiin (esimerkiksi 30—32, 95, 107, 100, 111 ja 236 artikla).

Jos sota-alus ei noudata kauttakulkua aluemerellä koskevia rantavaltion lakeja ja määräyksiä ja jättää huomiotta sille esitetyn pyynnön noudattaa niitä, rantavaltio voi *30 artiklan* mukaan vaatia sitä heti poistumaan aluemerel-

tä. Oikeudellisten toimenpiteiden osalta tällainen alus nauttii kuitenkin lippuvaltioonsa liittyvää koskemattomuutta.

Sota-aluksen tai muun ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävän valtion aluksen rantavaltiolle aiheuttamiin vahinkoihin sovelletaan *31 artiklan* mukaan valtion vastuuta koskevia yleisiä kansainvälisen oikeuden sääntöjä.

32 artiklan mukaan 17—26, 30 ja 31 artiklaan sisältyviä poikkeuksia lukuun ottamatta yleissopimus ei mitenkään rajoita sota-alusten ja muiden ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävien valtion alusten koskemattomuutta.

OSASTO 4 LISÄVYÖHYKE

Lisävyöhykkeeksi nimetyllä vyöhykkeellä, joka ei saa ulottua 24 meripeninkulmaa kauemmaksi aluemeren perusviivasta, rantavaltio saa *33 artiklan* mukaan harjoittaa tarpeellisia valvontatoimia estääkseen tulli-, vero-, maahanmuutto- ja terveydenhoitolakien ja -määräysten rikkomisen alueellaan tai aluemerellään sekä rangaistakseen alueellaan tai aluemerellään tapahtuneen tällaisten lakien ja määräysten rikkomisen.

303 artiklan 2 kappaleen mukaan rantavaltio voi myös katsoa, että arkeologisten ja historiallisten esineiden siirtäminen lisävyöhykkeen merenpohjasta ilman rantavaltion lupaa merkitsee asianomaisten lakien ja määräysten rikkomista.

Suomella ei ole varsinaista lisävyöhykettä. Tullilain (1466/94) 3 §:n 1)-kohdan mukaan Suomen tullialue ulottuu kuitenkin 2 meripeninkulmaa aluemeren ulkorajaa kauemmaksi. Tällä vyöhykkeellä Suomen viranomaiset voivat valvoa voimassa olevien tullisäännösten noudattamista.

III OSA KANSAINVÄLISEEN MERENKULKUUN KÄYTETTÄVÄT SALMET

Yleissopimuksen III osa koskee kansainväliseen merenkulkuun käytettäviä salmia. Tällaisissa salmissa kauttakulkukysymykset ovat perinteisesti olleet keskeisiä merenkulkuvaltioiden pyrkiessä niissä mahdollisimman vapaaseen kauttakulkuun.

Yleissopimuksessa luodaan uusi esteettömän kauttakulun järjestely, joka koskee alusten liikkumista aluemeren piiriin sijoittuvissa talousvyöhykkeiden ja/tai aavan meren osia yhdistävissä kansainvälisissä salmissa. Aluemeren leveyden vakiintuminen 12 meripeninkulmaksi merkitsee käytännössä sitä, että monet salmet, joissa aikaisemmin oli aavan meren väylä, voivat tulla kokonaan aluemereen kuuluviksi.

Oikeus esteettömään kauttakulkuun on sekä meri- että ilma-aluksilla. Erona viattomaan kauttakulkuun on myös se, että sukellusveneet voivat esteettömässä kauttakulussa liikkua sukelluksissa. Merenkulun ja ylilennon yksinomaisena tarkoituksena tulee kuitenkin olla keskeytymätön ja viivytyksetön kauttakulku.

Määräykset eivät koske salmia, joissa tapahtuvaa kauttakulkua on vanhastaan säännelty erityisillä kansainvälisillä sopimuksilla. Tällaisia salmia ovat Turkin ja Tanskan salmet, Magalhaesin salmi sekä Ahvenanrauman salmi Ahvenanmaan ja Ruotsin välillä.

34 artiklassa määritellään kansainväliseen merenkulkuun käytettävien salmien oikeudellinen asema. Artiklassa todetaan, etteivät esteetöntä kauttakulkua koskevat yleissopimuksen määräykset muutoin vaikuta salmien oikeudelliseen asemaan eivätkä salmiin rajautuvien valtioiden näitä vesialueita ja niiden yläpuolella olevaa ilmatilaa, merenpohjaa ja merenpohjan sisustaa koskevien täysivaltaisten oikeuksien ja lainkäyttövallan harjoittamiseen. Esteettömän kauttakulun sallimista tarkoittavalla poikkeuksella salmiin rajautuvat valtiot säilyttävät näin ollen kansainvälisen oikeuden mukaisen lainkäyttövaltansa ja täysivaltaiset oikeutensa salmien alueella.

35 artiklan mukaan III osan määräykset eivät vaikuta:

— salmessa sijaitseviin sisäisiin aluevesiin paitsi, jos 7 artiklan mukaisesti tapahtuvan suorien perusviivojen määrittelemisen johdosta sisäisiin aluevesiin sisällytetään alueita, jotka eivät ennen ole niihin kuuluneet;

— aluemeren ulkopuolella sijaitsevien vesialueiden oikeudelliseen asemaan; tai

— sellaisten salmien oikeusasemaan, joissa tapahtuvaa kauttakulkua kokonaan tai osaksi säännellään erityisesti tällaisia salmia koskevilla pitkäaikaisilla sopimuksilla.

Suomen osalta viimeksi mainitulla poikkeusmääräyksellä on merkitystä Ahvenanrauman salmeen nähden. Sitä koskeva pitkäaikaissopimus on vuonna 1921 tehty sopimus Ahvenanmaan saarten linnoittamattomuudesta ja neutralisoimisesta (SopS 1/22), joka sallii vieraiden

sota-alusten viattoman kauttakulun Suomen aluevesien läpi Ahvenanmaan vyöhykkeellä. Sen sijaan järjestely ei salli merioikeusyleissopimuksen mukaisen esteettömän kauttakulun soveltamista Ahvenanrauman salmeen. Suomi ja Ruotsi antoivat yleissopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä identtiset selitykset, joissa katsottiin 35 artiklan c)-kohdan poikkeussäännöksen koskevan Ahvenanraumaa.Molempien tarkoituksena on toistaa selitys ratifioinnin yhteydessä.

36 artikla sisältää myös III osan soveltamista koskevan poikkeusmääräyksen tapauksessa, jossa kansainväliseen merenkulkuun käytettävän salmen läpi kulkee aavan meren tai talousvyöhykkeen alueella kulkeva reitti, joka on merenkulullisilta ja hydrografisilta olosuhteiltaan muuhun salmeen verrattuna yhtä käyttökelpoinen. Tällaisiin salmiin ei sovelleta III osan määräyksiä.

37 artiklan mukaan esteetöntä kauttakulkua koskevan 2 osaston määräyksiä sovelletaan edellä määritellyissä olosuhteissa salmiin, joita käytetään kansainväliseen merenkulkuun aavan meren tai talousvyöhykkeen osien välillä.

38 artiklassa määritellään esteettömän kauttakulun oikeudellinen sisältö. Artiklan *1 kappaleessa* on poikkeusmääräys, jonka mukaan oikeutta esteettömään kauttakulkuun ei ole, jos salmi muodostuu salmeen rajautuvalle valtiolle kuuluvasta saaresta ja mantereesta ja saaren merenpuolella on aavalla merellä tai talousvyöhykkeellä kulkeva yhtä käyttökelpoinen reitti.

Artiklan *2 kappaleen* mukaan esteetön kauttakulku edellyttää keskeytymätöntä ja viivytyksetöntä kauttakulkua salmen läpi. Se ei kuitenkaan sulje pois salmeen rajautuvaan valtioon saapumista tai sieltä lähtemistä.

Artiklan *3 kappaleessa* todetaan, että salmessa tapahtuvaan muuhun toimintaan soveltuvat yleissopimuksen muut asianomaiset määräykset.

39 artiklassa täsmennetään esteettömän kauttakulun edellytyksiä. Alusten ja ilma-alusten tulee edetä salmen läpi tai yli viivytyksettä, paitsi jos ylivoimainen este tai hätätila sen estää, sekä pidättyä väkivallan käytöstä salmeen rajautuvia valtioita kohtaan ja sillä uhkaamisesta. Edelleen alusten on noudatettava yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä määräyksiä ja menettelytapoja, jotka koskevat meriturvallisuutta ja meren pilaantumisen ehkäisemistä. Ilma-alusten on esteettömässä kauttakulussa noudatettava Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) antamia määräyksiä sekä seurattava asianmukaista radio- tai hätäkutsutaajuutta.

Sukellusveneet voivat harjoittaa esteettömän kauttakulun oikeutta sukelluksissa. Tästä ei ole yleissopimuksessa nimenomaista määräystä, mutta näkemyksen tueksi voidaan viitata artiklan *1 kappaleen c)-kohdan* mukaiseen tavanomaiseen kauttakulkuun, jonka sukellusveneiden osalta katsotaan tarkoittavan sukelluksissa liikkumista, ja siihen, ettei nimenomaista määräystä pinta-asemassa purjehtimisesta ole, vaikka sitä yleissopimuksen 20 artiklassa edellytetään viattoman kauttakulun osalta.

40 artiklassa määrätään, ettei kauttakulun yhteydessä voida harjoittaa tutkimus- tai mittaustoimintaa ilman salmivaltion lupaa.

41 artikla antaa salmiin rajautuville valtioille oikeuden osoittaa salmissa merireittejä tai määrätä reittijakojärjestelyjä yleisesti hyväksyttyjen kansainvälisten määräysten mukaisesti. Näitä koskevat ehdotukset on yhteistyössä muiden samaan salmeen rajautuvien valtioiden kanssa toimitettava toimivaltaisen kansainvälisen järjestön hyväksyttäväksi.

Yleissopimuksen 41 artiklassa sallitun merenkulun turvallisuuden ja meriliikenteen sääntelyn lisäksi *42 artikla* antaa salmivaltioille mahdollisuuden soveltaa kauttakulkuun kalastuksen estämistä koskevia lakeja ja määräyksiä samoin kuin haitallisten aineiden salmeen laskemista käsittelevien kansainvälisten määräysten voimaansaattamista koskevia kansallisia säännöksiä. Salmivaltiot voivat myös säännellä niiden tulli-, vero-, maahanmuutto- tai terveydenhoitolakien ja -määräysten vastaisesti tapahtuvaa hyödykkeiden, valuutan tai henkilöiden alukseen ottamista tai siitä pois siirtämistä. Tällaiset lait ja määräykset eivät saa tehdä eroa ulkomaisten alusten välillä eivätkä käytännössä rajoittaa kauttakulkuoikeutta. Ne on asianmukaisesti julkaistava.

Ulkomaisten alusten on noudatettava kyseistä lainsäädäntöä kauttakulun aikana. Jos sellainen valtion alus tai valtion ilma-alus, jolla on yleissopimuksen 32 artiklan mukaan oikeus täysivaltaiseen koskemattomuuteen, toimii sanotun lainsäädännön tai muiden yleissopimuksen III osan määräysten vastaisesti, lippuvaltio tai rekisteröintivaltio on kansainvälisessä vastuussa salmivaltiolle aiheutuneesta menetyksestä ja vahingosta.

43 artikla kehottaa salmivaltioita ja salmea käyttäviä valtioita yhteistyöhön mm. meritur-

vallisuutta edistävien laitteiden sijoittamisessa ja ylläpitämisessä sekä aluksista peräisin olevan pilaantumisen ehkäisemisessä ja valvonnassa.

44 artikla kieltää salmiin rajautuvia valtioita vaikeuttamasta kauttakulkua sekä velvoittaa ne ilmoittamaan tiedossaan olevista merenkulkua tai ylilentoa vaarantavista seikoista. Esteetöntä kauttakulkua ei saa tilapäisestikään keskeyttää.

45 artiklan mukaan viattoman kauttakulun järjestelyä sovelletaan sellaisissa kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa, joihin 38 artiklan 1 kappaleen mukaan ei sovelleta esteetöntä kauttakulkua koskevia sääntöjä tai jotka yhdistävät aavan meren tai talousvyöhykkeen osan vieraan valtion aluemereen. Viatonta kauttakulkua ei tällaisissa salmissa saa keskeyttää. Oikeus kauttakulkuun näissä salmissa ei sisällä oikeutta ilma-alusten ylilentoon eikä sukellusveneiden oikeutta kulkea sukelluksissa.

IV OSA SAARISTOVALTIOT

Yleisopimuksen IV osa sisältää saaristovaltioita koskevia määräyksiä. Saaristovaltio on yleissopimukseen sisällytetty uusi käsite. Määräykset on laadittu saaristovaltioiden erityisoloja silmällä pitäen ja ne antavat näille valtioille eräin osin tavallisia rantavaltioita laajemman toimivallan.

Yleissopimuksessa perustetaan ns. saaristovesien kauttakulkuoikeus, jonka tarkoituksena on viivytyksettömän liikenteen salliminen saaristovesien ja niiden reunustaman aluemeren läpi aavan meren tai talousvyöhykkeen osien välillä. Oikeudelliselta sisällöltään järjestely vastaa esteetöntä kauttakulkua kansainvälisissä salmissa.

46 artikla sisältää saaristovaltion ja saariston määritelmät. Saaristovaltio tarkoittaa valtiota, joka koostuu kokonaan yhdestä tai useammasta saaristosta ja johon voi sisältyä muitakin saaria. Määritelmä ei sovellu manneralueesta ja sen edustalla olevista saarista koostuvaan valtioon. Saaristolla tarkoitetaan saariryhmää, saarten välisiä vesialueita sekä muita luonnonmuodostumia, jotka yhdessä liittyvät niin kiinteästi toisiinsa, että ne muodostavat luontaisen maantieteellisen, taloudellisen ja poliittisen kokonaisuuden, tai joita on vanhastaan pidetty sellaisina.

47 artikla sisältää saaristovaltion perusviivoja koskevat määräykset, jotka vastaavat pitkälti 7 artiklan määräyksiä suorien perusviivojen määrittämisestä rantavaltion rannikon edustalla. Perusviivat vedetään uloimpien saarten ja vedenpinnan yläpuolelle jäävien riuttojen uloimpien pisteiden välille niin, että ne "sulkevat" koko saaristoalueen. Perusviivojen sisään tulee jäädä tärkeimmät saaret sekä kaikkiaan alue, jolla vesipinta-alan suhde maapinta-alaan on 1:1 ja 9:1 välillä. Saaristovesienkään perusviivoja ei saa vetää siten, että ne poikkeavat merkittävästi saariston yleisestä muodosta. Perusviivat eivät myöskään saa katkaista toisen valtion aluemeren yhteyttä aavaan mereen tai talousvyöhykkeeseen. Saaristovesien perusviivojen pituus ei saa pääsääntöisesti ylittää 100 meripeninkulmaa. Artikla sisältää myös määräyksiä saaristovaltion naapurivaltioiden etujen huomioon ottamisesta saaristovesien käytössä.

48 artikla täydentää 47 artiklassa yksityiskohtaisesti kuvattuja perusviivojen määrittämisohjeita. Sen mukaan saaristovaltion aluemeren, lisävyöhykkeen, talousvyöhykkeen ja mannerjalustan leveys mitataan saaristovesien perusviivoista.

49 artikla määrittää saaristovesien, niiden yläpuolella olevan ilmatilan sekä niiden merenpohjan oikeudellisen aseman. Perusviivojen sisäpuolella olevat vesialueet, niiden ilmatila sekä merenpohja ja sen sisusta ja luonnonvarat kuuluvat saaristovaltion täysivaltaisuuden piiriin. Täysivaltaisuutta rajoittavat vain saaristovesiä koskevat kauttakulkujärjestelyt.

50 artikla oikeuttaa saaristovaltion rajoittamaan osan saaristovesistä sisäisiksi aluevesiksi yleissopimuksen 9, 10 ja 11 artiklan mukaisesti. Nämä määräykset koskevat perusviivojen määrittämistä jokisuissa, lahdissa ja satamissa. Yleissopimuksen 7 artiklan määräyksiä suorista perusviivoista alueilla, joilla rantaviiva on mutkikas ja rikkinäinen, ei siten sovelleta saaristovaltioihin. Toisaalta saaristovesien perusviivojen soveltaminen vastaa pitkälti samaa tarkoitusta.

51 artiklan mukaisesti saaristovaltiot ovat 49 artiklasta riippumatta velvollisia kunnioittamaan muiden valtioiden kanssa tehtyjä voimassa olevia sopimuksia samoin kuin tunnustamaan naapurivaltioiden perinteiset kalastusoikeudet ja niiden muun laillisen toiminnan tietyillä saaristovesiin kuuluvilla alueilla. Saaristovaltion tulee myös sallia muiden valtioiden laskemat merenalaiset kaapelit, jotka kulkevat sen vesien kautta maa-alueelle ulottumatta.

Vierailla aluksilla on *52 artiklan* mukaan

oikeus viattomaan kauttakulkuun saaristovesillä. Kauttakulkuoikeus ei ulotu sisäisille aluevesille, ja määrätyillä saaristovesien alueilla se voidaan tilapäisesti keskeyttää, jos keskeyttäminen on olennaisen tärkeää valtion turvallisuuden suojelemiseksi.

Lisäksi *53 artikla* sisältää keskeiset määräykset saaristovesille osoitettavilla merireiteillä harjoitettavasta erityisestä saaristovesien kauttakulkuoikeudesta. Kaikilla aluksilla ja ilmaaluksilla on tällainen kauttakulkuoikeus saaristovesien meri- ja ilmareiteillä. Kyseiset määräykset ulkomaisten alusten ja ilma-alusten keskeytymättömästä, viivytyksettömästä ja esteettömästä kauttakulusta valtion saaristovesien ja niihin liittyvän aluemeren kautta tai niiden yläpuolella vastaavat 37 artiklan määräyksiä esteettömästä kauttakulusta kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa. Saaristovaltio voi rajoittaa kauttakulun ja ylilennon tavanomaisille kansainväliseen merenkulkuun ja lentoon saaristovesien yläpuolella käytettäville reiteille. Ehdotettujen reittijärjestelyjen soveltaminen voidaan kuitenkin aloittaa vasta, kun niille on saatu toimivaltaisen kansainvälisen järjestön hyväksyminen. Samojen päätepisteiden välillä ei kuitenkaan tarvitse pitää käytössä useita keskenään yhtä käyttökelpoisia reittejä.

54 artikla koskee alusten ja ilma-alusten velvollisuuksia saaristovesillä tapahtuvassa kauttakulussa sekä kauttakulkua koskevia saaristovaltion lainsäädäntövaltuuksia. Säännökset vastaavat pitkälti esteetöntä kauttakulkua kansainvälisissä salmissa koskevia määräyksiä.

V OSA TALOUSVYÖHYKE

Yleissopimuksen V osa koskee yhtä sopimusjärjestelyn keskeisintä uutuutta, talousvyöhykettä, jolla tarkoitetaan aluemeren ja aavan meren väliin sijoittuvaa merivyöhykettä. Talousvyöhyke kattaa sekä asianomaisen vesi- että merenpohja-alueen. Talousvyöhykkeellä rantavaltiolla on ennen muuta täysivaltaiset oikeudet vyöhykkeen ja sen luonnonvarojen taloudelliseen hyödyntämiseen ja tutkimiseen. Lisäksi rantavaltio on talousvyöhykkeellään toimivaltainen rakentamaan ja käyttämään tekosaaria ja muita rakennelmia, valvomaan meritieteellistä tutkimusta sekä ryhtymään tietyssä määrin meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskeviin toimenpiteisiin. Rantavaltiolla ei ole luonnostaan talousvyöhykettä, vaan sen olemassaolo perustuu rantavaltion erilliseen tahdonilmaisuun. Enimmillään talousvyöhyke voi ulottua 200 meripeninkulman päähän aluemeren perusviivasta.

Talousvyöhykkeen käsitteen taustalla oli rantavaltioiden tarve taata taloudelliset etunsa vuoden 1958 yleissopimuksia paremmin. Varsinkin useat Latinalaisen Amerikan valtiot esittivät vaatimuksia täysivaltaisista luonnonvaraoikeuksista aina 200 meripeninkulmaan saakka ulottuvilla vyöhykkeillä. Sittemmin useat aasialaiset ja afrikkalaiset maat yhtyivät tällaisiin vaatimuksiin. Monet merenkulkuvaltiot pelkäsivät kuitenkin, että rantavaltion täysivaltaisuuden laajeneminen murentaisi aavan meren vapauden periaatteen ja vahingoittaisi niiden turvallisuus- ja kauppapoliittisia etuja.

Merioikeuskonferenssin tuloksena syntyi kompromisseihin perustuva "pakettiratkaisu" talousvyöhykkeestä eniten hyötyvien rantavaltioiden ja muiden valtioiden etujen välille. Merenkulkuetujen ohella huomiota kiinnitettiin sisämaavaltioiden ja muiden vyöhykkeiden perustamisen kannalta maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden oikeuteen hyödyntää elollisia luonnonvaroja rantavaltioiden talousvyöhykkeillä. Rantavaltioiden etuoikeudet jäivät kuitenkin selvästi pääsäännöksi.

Yhä useampien valtioiden perustettua talousvyöhykkeen vyöhykekäsitteen ja siihen liittyvien rantavaltion oikeuksien voitiin pitkälti katsoa olleen voimassa olevaa kansainvälistä tapaoikeutta jo ennen merioikeusyleissopimuksen voimaantuloa. Nyttemmin yli 90 valtiota on perustanut talousvyöhykkeen. Suomella ei ole talousvyöhykettä, mutta sen perustamista valmistellaan parhaillaan. Suomella on kuitenkin kalastusvyöhyke, johon liittyvät merenpohjalla mannerjalustaoikeudet.

55 artikla määrittelee talousvyöhykkeen aluemeren edustalla olevaksi alueeksi, johon sovelletaan yleissopimuksen V osan mukaista oikeudellista erityisjärjestelyä.

56 artiklassa kuvataan rantavaltion oikeudet, lainkäyttövalta ja velvollisuudet talousvyöhykkeellä. Artiklan *1 kappaleessa* osoitetaan rantavaltiolle täysivaltaiset oikeudet talousvyöhykkeen vesialueen sekä merenpohjan ja sen sisustan elollisten ja elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen ja hoitamiseen sekä muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja tutkiminen. Rantavaltio ei

näin ollen ole talousvyöhykkeellään samalla tavoin täysivaltainen kuin varsinaisella alueellaan, mutta sillä on täysivaltaiset oikeudet mainittuihin toimenpiteisiin sikäli kuin niitä ei ole erikseen rajoitettu.

Artiklan mukaan rantavaltiolla on myös yleissopimuksen asianomaisten määräysten mukainen lainkäyttövalta tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien rakentamisen ja käytön, meritieteellisen tutkimuksen ja meriympäristön suojelun ja säilyttämisen osalta.

Artiklan *2 kappaleessa* rantavaltiolle asetetaan velvollisuus ottaa oikeuksiaan harjoittaessaan ja velvollisuuksiaan täyttäessään huomioon muiden valtioiden oikeudet ja velvollisuudet.

3 kappaleessa määrätään, että artiklassa määriteltyjä talousvyöhykkeen merenpohjaa ja sen sisustaa koskevia oikeuksia käytetään mannerjalustaa koskevan VI osan määräysten mukaisesti.

57 artiklassa määrätään, että talousvyöhyke voi ulottua enintään 200 meripeninkulman päähän aluemeren perusviivasta. Talousvyöhykkeen ulkoraja erottaa vyöhykkeen yleissopimuksen VII osan sääntelemästä aavasta merestä sekä merenpohjalla sopimuksen XI osan sääntelemästä merenpohja-alueesta silloin, kun rantavaltion mannerjalusta ei jatku talousvyöhykkeen ulkopuolelle.

58 artiklassa määritellään muiden valtioiden oikeudet ja velvollisuudet rantavaltion talousvyöhykkeellä. Siinä viitataan 87 artiklassa mainittuihin merenkulun ja ylilennon vapauksiin sekä vapauteen laskea merenalaisia kaapeleita ja putkistoja. Lisäksi artiklassa mainitaan vapaus kaikkeen muuhun näihin vapauksiin liittyvään kansainvälisessä oikeudessa hyväksyttyyn meren käyttöön, joka on sopusoinnussa yleissopimuksen määräysten kanssa.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään edelleen, että useimpia aavaa merta koskevia määräyksiä (88—115 artikla) ja muita asianomaisia kansainvälisen oikeuden sääntöjä sovelletaan myös talousvyöhykkeellä sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa V osan määräysten kanssa.

3 kappaleessa velvoitetaan muut valtiot ottamaan oikeuksiaan harjoittaessaan ja velvollisuuksiaan täyttäessään asianmukaisesti huomioon rantavaltion oikeudet ja velvollisuudet. Niiden tulee myös noudattaa määräyksiä, jotka rantavaltio on hyväksynyt yleissopimuksen mukaisesti, sekä muita kansainvälisen oikeuden sääntöjä sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa V osan kanssa.

Siltä osin kuin yleissopimus ei määritä ranta- ja muiden valtioiden talousvyöhykettä koskevia oikeuksia tai lainkäyttövaltaa, ristiriidat niiden välillä tulee *59 artiklan* perusteella ratkaista kohtuuden mukaan ja asiaan vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen.

60 artiklan 1 kappale antaa rantavaltiolle talousvyöhykkeellä yksinomaisen oikeuden rakentaa ja antaa luvan rakentaa ja käyttää tekosaaria ja muita yleissopimuksessa tarkoitettuja laitteita ja rakennelmia sekä säännellä niiden rakentamista ja käyttöä.

Oikeus on tekosaarten suhteen yleinen eikä riipu niiden tarkoituksesta tai koosta. Laitteiden ja rakennelmien osalta oikeus on rajoitettu 56 artiklassa mainittuihin ja muihin taloudellisiin tarkoituksiin. Lisäksi se koskee kaikkia laitteita ja rakennelmia, jotka saattavat haitata rantavaltion oikeuksien käyttämistä vyöhykkeellä.

Rantavaltiolla on *2 kappaleen* mukaan yksinomainen lainkäyttövalta tällaisiin tekosaariin, laitteisiin ja rakennelmiin nähden. Säännös tarkoittaa esimerkiksi tulli-, vero-, terveydenhoito-, turvallisuus- ja maahanmuuttomääräyksiä koskevaa lainkäyttövaltaa.

Tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien rakentamisesta on *3 kappaleen* mukaisesti tehtävä asianmukainen ilmoitus. Lisäksi niiden havaitsemisen helpottamiseksi tulee ylläpitää pysyvää varoitusjärjestelmää. Hylätyt tai käytöstä pois jääneet laitteet tai rakennelmat tulee poistaa merenkulun turvallisuuden takaamiseksi ottaen huomioon toimivaltaisen kansainvälisen järjestön asiasta antamat yleisesti hyväksytyt kansainväliset määräykset. Lisäksi on kiinnitettävä huomiota kalastuksen ja meriympäristön suojelemiseen sekä muiden valtioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Sellaisten laitteiden syvyydestä, sijainnista ja mitoista, joita ei ole poistettu kokonaan, on tiedotettava asianmukaisesti.

Artiklan *4 ja 5 kappaleet* oikeuttavat rantavaltion tarvittaessa perustamaan tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien ympärille kohtuullisen kokoiset, pääsääntöisesti enintään 500 metrin levyiset suojavyöhykkeet yhtäältä merenkulun ja toisaalta sanottujen tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien turvallisuuden takaamiseksi. Suojavyöhykkeet eivät kuulu sen yksinomaisen ja yleisen lainkäyttövallan piiriin, joka rantavaltiolla on itse laitteisiin nähden. *6 kap-*

paleen mukaan kaikkien alusten tulee vain kunnioittaa suojavyöhykkeitä sekä noudattaa yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä määräyksiä, jotka koskevat merenkulkua tekosaarten, laitteiden, rakennelmien ja suojavyöhykkeiden läheisyydessä.

Tekosaarten, laitteiden, rakennelmien ja suojavyöhykkeiden perustaminen ei *7 kappaleen* mukaan ole sallittua, jos ne voivat haitata yleisesti tunnustettujen, kansainväliselle merenkululle olennaisen tärkeiden merireittien käyttöä. *8 kappaleessa* täsmennetään, että tekosaarilla, laitteilla ja rakennelmilla ei ole samaa asemaa kuin saarilla.

61 artikla täsmentää ja rajoittaa rantavaltion täysivaltaisia oikeuksia elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi. Sen tarkoittamien toimenpiteiden keskeisenä tarkoituksena on turvata talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen mahdollisimman täysimääräinen hyödyntäminen. Artiklan merkitystä osoittaa se, että elollisten luonnonvarojen hyödyntämistä ja hyödyntämiskiintiöiden jakamista talousvyöhykkeellä koskevat artiklat 62—64 sekä artiklat 69 ja 70 viittaavat joko suorasti tai epäsuorasti 61 artiklaan. Sillä on myös 116 artiklan mukaan merkitystä aavan meren kalastuksen sääntelylle.

Artiklan *1 ja 2 kappaleet* asettavat rantavaltiolle velvollisuuden määritellä talousvyöhykkeellään sallittavan saaliin suuruus ja varmistaa parhaaseen käytettävissään olevaan tieteelliseen näyttöön pohjautuvilla asianmukaisilla säilyttämis- ja hoitotoimilla, että elollisten luonnonvarojen säilyminen ei vaarannu liiallisen hyödyntämisen vuoksi. Rantavaltion ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tulee toimia yhteistyössä elollisten luonnonvarojen säilymisen turvaamiseksi.

Toimenpiteiden tulee *3 kappaleen* mukaan olla omiaan pitämään hyödynnettävät kannat sellaisella tasolla tai palauttamaan ne sellaiselle tasolle, että ne pystyvät antamaan suurimman mahdollisen ylläpidettävissä olevan tuoton. Toimenpiteisiin ryhtyessään rantavaltion tulee *4 kappaleen* mukaisesti ottaa huomioon niiden vaikutukset hyödynnettäviin lajeihin liittyviin ja niistä riippuvaisiin lajeihin ja pyrkiä pitämään näiden kanta sellaisella tasolla tai palauttamaan se sellaiselle tasolle, että niiden lisääntyminen ei vakavasti vaarannu.

Kaikkien asianomaisten valtioiden tulee *5 kappaleen* mukaan toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä säännöllisesti antaa ja vaihtaa käytettävissään olevia tieteellisiä tietoja, saaliita ja kalastuksen laajuutta koskevia tilastoja sekä muita kalakantojen suojeluun liittyviä tietoja.

62 artikla koskee elollisten luonnonvarojen hyödyntämistä. Rantavaltion tulee *1 kappaleen* mukaan pyrkiä siihen, että elollisia luonnonvaroja hyödynnetään talousvyöhykkeellä mahdollisimman täysimääräisesti. Hyödyntämisen tulee kuitenkin tapahtua elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskevan 61 artiklan puitteissa.

Artiklan *2 kappale* velvoittaa rantavaltion määrittelemään omat pyyntiedellytyksensä. Jos sallittu saalis on suurempi kuin rantavaltion omat pyyntiedellytykset, muut valtiot tulee päästää pyytämään kalavarojen ylijäämää. Tämän tulee tapahtua sopimusten tai muiden järjestelyjen puitteissa, ja rantavaltion tulee *3 kappaleen* mukaan ottaa huomioon kaikki asianmukaiset seikat ratkaistessaan, mille valtioille mahdollisuus annetaan. Muiden valtioiden kalastajien on *4 kappaleen* mukaan noudatettava rantavaltion säilyttämistoimia sekä muita sen antamia lakeja ja määräyksiä, jotka voivat koskea muun muassa luvan antamista, saaliskiintiöiden määräämistä, kalastuskausien ja -alueiden, välineiden ja alustyypin sääntelyä, saaliita koskevaa raportointia, tutkimusohjelmien toteuttamista, saaliin purkamista, koulutusta koskevia vaatimuksia ja täytäntöönpanomenettelyjä. Rantavaltion lakien ja määräysten tulee olla sopusoinnussa yleissopimuksen kanssa.

Artiklan *5 kappale* velvoittaa rantavaltioita ilmoittamaan kalavarojen säilyttämistä ja hoitoa koskevasta lainsäädännöstään ja muista määräyksistään.

63 artiklassa määrätään yhteistyöstä kahden tai useamman rantavaltion talousvyöhykkeillä tai sekä talousvyöhykkeellä että siihen liittyvällä sen ulkopuolisella alueella esiintyvien kantojen säilyttämiseksi. Asianomaisten valtioiden tulee pyrkiä joko suoraan tai järjestöjen välityksellä sopimaan tarpeellisista kalakantojen säilyttämistoimista. 87 artiklan 1 kappaleen e)-kohdan ja 116 artiklan b)-kohdan mukaan oikeus kalastaa aavalla merellä ei ole rajoittamaton, vaan sitä käytettäessä on otettava huomioon rantavaltion oikeudet, velvollisuudet ja edut.

64 artikla koskee laajalti vaeltavia lajeja, joita luetellaan yleissopimuksen I liitteessä. Näitä ovat muun muassa tonnikalat, keihäska-

lat, purjekalat, miekkakalat, dolfiinit ja tietyt hai- ja valaslajit. Yhteistä niille on, että ne tavallisesti vaeltavat laajoilla merialueilla mahdollisesti hyvinkin kaukana talousvyöhykkeiden ulkopuolella eivätkä siten kuulu 63 artiklan soveltamisalaan.

Artikla velvoittaa rantavaltion ja muut valtiot, joiden kansalaiset pyytävät näitä lajeja tietyllä alueella, toimimaan yhteistyössä joko suoraan tai asianomaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä, jotta yhtäältä lajien säilyminen turvataan ja toisaalta lajit tulevat hyödynnetyiksi täysimääräisesti koko alueella, sekä talousvyöhykkeellä että sen ulkopuolella. Sellaista aluetta varten, jolla ei jo ole tällaista kansainvälistä järjestöä, tulee valtioiden yhteistoimin perustaa sellainen sekä osallistua sen toimintaan. Määräystä sovelletaan *2 kappaleen* mukaan sen ohella, mitä sanotaan rantavaltion täysivaltaisesta oikeudesta huolehtia talousvyöhykkeellään tällaisten lajien säilymisestä. Tämäkin artikla liittyy aavan meren kalastusta koskeviin määräyksiin.

63 ja 64 artiklan määräyksiä täydentää 4.8.1995 tehty sopimus hajallaan olevien ja laajalti vaeltavien kalakantojen säilyttämistä ja hoitoa koskevien YK:n merioikeusyleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta (Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks).

Rantavaltiolla on talousvyöhykkeellään merinisäkkäisiin nähden samanlainen oikeus täysimääräiseen hyödyntämiseen ja velvollisuus niiden säilymisestä huolehtimiseen kuin muidenkin elollisten luonnonvarojen suhteen, mutta rantavaltio voi *65 artiklan* mukaan soveltaa merinisäkkäisiin myös tiukempaa käytäntöä. V osan määräykset eivät rajoita myöskään kansainvälisen järjestön toimivaltaa kieltää, rajoittaa tai säännellä merinisäkkäiden hyödyntämistä tiukemmin kuin V osassa määrätään. Lisäksi artikla velvoittaa valtioita toimimaan yhteistyössä merinisäkkäiden säilyttämiseksi. Valaiden suojelemiseksi, hoitamiseksi ja tutkimiseksi valtioiden tulee erityisesti työskennellä asianomaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä.

66 artikla koskee anadromisia kantoja eli kalakantoja, jotka syntyvät makeassa vedessä ja vaeltavat sen jälkeen avomerelle palatakseen myöhemmin syntymäpaikkaansa kutemaan. Lohi on tyypillisin esimerkki anadromisista kannoista.

Artiklan *1 kappaleen* mukaan valtioiden, joiden joissa anadromiset kannat lisääntyvät, on katsottava olevan niistä lähimmin kiinnostuneita ja näin ollen myös kantavan niistä päävastuun. Kyseiset alkuperävaltiot eivät välttämättä ole rantavaltioita.

Artiklan *2 kappale* velvoittaa alkuperävaltioita huolehtimaan anadromisten kantojen säilymisestä asianmukaisilla sääntelytoimilla. Määräysten täytäntöönpanosta talousvyöhykkeen ulkopuolella on sovittava alkuperävaltion ja muiden asianomaisten valtioiden kesken. Alkuperävaltio voi myös määrätä sen joissa lisääntyviä kantoja koskevan suurimman sallitun kokonaissaaliin neuvoteltuaan tästä muiden näitä kantoja pyytävien valtioiden kanssa. Suurin sallittu kokonaissaalis koskee tällöin myös rantavaltion talousvyöhykkeen ulkopuolella tapahtuvaa pyyntiä ja eroaa 61 ja 62 artiklan tarkoittamasta sallitusta pyynnistä, joka koskee pelkästään talousvyöhykkeellä tapahtuvaa pyyntiä.

Aavalla merellä tapahtuva anadromisten kalakantojen kalastus on *3 kappaleen a)-kohdan* määräyksellä pääsääntöisesti kielletty. Poikkeuksen tästä muodostavat kuitenkin tapaukset, joissa kiellosta aiheutuisi taloudellista haittaa muulle kuin alkuperävaltiolle. Tällöin asianomaisten valtioiden tulee käydä neuvotteluja, joissa sovitaan pyynnin ehdoista ottaen asianmukaisesti huomioon kantojen säilyttämistä koskevat vaatimukset ja alkuperämaan näitä kantoja koskevat tarpeet.

Alkuperämaan toimenpiteistä voi aiheutua taloudellista haittaa muille anadromisia kantoja pyytäville valtioille. Artiklan *3 kappaleen b)-kohdan* mukaan alkuperävaltion on tehtävä tällaisten valtioiden kanssa yhteistyötä haittojen vähentämiseksi ja sen on otettava pyyntitoimissaan huomioon erityisesti sellaiset valtiot, jotka osallistuvat sopimuksiin perustuvin rahoitusjärjestelyin alkuperävaltion kanssa kantojen elvyttämiseen.

Milloin anadromisia kantoja vaeltaa muun kuin alkuperävaltion talousvyöhykkeen ulkorajan sisäpuolella sijaitseville vesille tai niiden kautta, tulee sen *4 kappaleen* mukaan toimia yhteistyössä alkuperävaltion kanssa tällaisten kantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi.

67 artikla sisältää määräyksiä katadromisista lajeista eli lajeista, jotka lisääntyvät meressä

mutta vaeltavat makeisiin vesiin ja viettävät niissä suurimman osan elinajastaan palatakseen merelle vain kutemaan. Makean veden ankerias on esimerkki katadromisesta lajista.

Artiklan *1 kappaleen* mukaan vastuussa tällaisten lajien hoidosta ovat rantavaltiot, joiden vesissä lajit viettävät suurimman osan elinajastaan. Rantavaltioiden tulee huolehtia vaeltavien kalojen pääsystä vesilleen ja niiltä pois elinkiertonsa mukaisesti. Artiklan *2 kappale* sallii katadromisten lajien pyynnin vain talousvyöhykkeiden ulkorajan sisäpuolella sijaitsevilla vesillä. Talousvyöhykkeillä tapahtuvassa pyynnissä on noudatettava sekä 67 artiklaa että muita yleissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat kalastusta näillä vyöhykkeillä. Näin ollen pyyntiin sovelletaan myös 61—63 artiklan yleisiä määräyksiä muidenkin rantavaltioiden kuin asianomaisen lajin isäntävaltion osalta.

Jos katadromiset kalat vaeltavat jonkun toisen rantavaltion talousvyöhykkeen kautta, kalojen hoitoa säännellään *3 kappaleen* mukaan isäntävaltion ja kyseisen toisen valtion välisellä sopimuksella. Sopimuksen tulee turvata lajin järkevä hoito, ja siinä tulee ottaa huomioon isäntävaltion velvollisuudet kyseisten lajien ylläpitämiseksi.

Talousvyöhykettä koskevia määräyksiä ei *68 artiklan* mukaan sovelleta 77 artiklan 4 kappaleessa määriteltyihin pohjalajeihin. Ne ovat talousvyöhykkeen elollisista luonnonvaroista ainoita, joita eivät koske talousvyöhykettä vaan mannerjalustaa koskevat säännöt.

69 artiklan 1 kappaleen mukaan sisämaavaltioilla on oikeus kohtuullisesti hyödyntää sopivaksi katsottavaa määrää samalla alueella sijaitsevien rantavaltioiden talousvyöhykkeiden elollisten luonnonvarojen ylijäämästä.

Asianomaisten valtioiden on *2 kappaleen* mukaan sovittava hyödyntämiseen osallistumisen ehdoista ja erityispiirteistä. Sopimuksissa on otettava huomioon muun muassa sellaiset säännöksessä luetellut seikat kuin rantavaltion kalastuselinkeinolle aiheutuvan vahingon välttäminen ja kyseisten valtioiden väestöjen ravitsemustarpeet.

3 kappaleessa on alueella sijaitsevia sisämaavaltioita koskeva poikkeus hyödyntämisoikeuden rajoittumisesta elollisten luonnonvarojen ylijäämään. Kun rantavaltion pyyntimahdollisuudet alkavat olla sellaiset, että se voisi pyytää talousvyöhykkeensä sallitun saaliin kokonaan, rantavaltion ja muiden asianomaisten valtioiden tulee yhteistyössä sopia sellaisista kohtuullisista järjestelyistä, joiden perusteella samalla alueella sijaitsevat kehitysmaihin kuuluvat sisämaavaltiot voivat osallistua elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen olosuhteisiin katsoen tarkoituksenmukaisella tavalla ja kaikkia osapuolia tyydyttävillä ehdoilla. Määräys asettaa yhteistyövelvoitteen mutta ei edellytä samanlaista osallistumisoikeutta kuin 1 kappaleen vastaava määräys.

Kehittyneiden sisämaavaltioiden osallistumisoikeus rajataan *4 kappaleessa* alueella sijaitsevien muiden kehittyneiden valtioiden talousvyöhykkeellä olevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen. Tällöin tulee ottaa huomioon, missä määrin rantavaltio on päästäessään muita valtioita hyödyntämään talousvyöhykkeensä elollisia luonnonvaroja kiinnittänyt huomiota tarpeeseen vähentää mahdollisimman tehokkaasti kalastusyhdyskunnille aiheutuvia haittoja ja taloudellista vahinkoa sellaisissa valtioissa, joiden kansalaiset ovat vanhastaan kalastaneet vyöhykkeellä.

Kappaleiden 3 ja 4 määräykset heijastavat merioikeuskonferenssissa vallinnutta yksimielisyyttä siitä, että kehitysmaihin kuuluville sisämaavaltioille on suotava suuremmat osallistumisoikeudet kuin kehittyneille sisämaavaltioille.

Edellä sanotut rajoitukset eivät kuitenkaan *5 kappaleen* mukaan koske sellaisia muita järjestelyjä, joilla rantavaltiot ovat voineet erillisin sopimuksin myöntää alueella sijaitseville sisämaavaltioille tasavertaiset tai suosituimmuusoikeudet rantavaltion talousvyöhykkeellä sijaitsevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen.

69 artiklaa käsiteltiin merioikeuskonferenssissa yhdessä maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden oikeuksia koskevan *70 artiklan* kanssa. 70 artiklan *2 kappaleessa* olevaa maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevan valtion määritelmää lukuun ottamatta nämä kaksi artiklaa ovat sisällöltään yhteneväiset.

Määritelmä sisältää kaksi rantavaltiotyyppiä. Ensimmäiseen kuuluvat rantavaltiot, joiden maantieteellisestä sijainnista johtuu, että ne ovat riippuvaisia muiden alueella sijaitsevien valtioiden talousvyöhykkeiden elollisten luonnonvarojen hyödyntämisestä turvatakseen väestönsä tai jonkin väestönosan ravitsemustarpeita vastaavan kalansaannin. Toinen ryhmä käsittää rantavaltiot, jotka eivät voi vaatia itselleen omaa talousvyöhykettä.

Artikloita 69 ja 70 ei *71 artiklan* mukaisesti

sovelleta silloin, kun kysymys on rantavaltiosta, jonka talous on ratkaisevasti riippuvainen valtion talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen hyödyntämisestä.

72 artikla kieltää siirtämästä 69 ja 70 artiklan mukaisia oikeuksia suoraan tai epäsuorasti kolmansille valtioille tai niiden kansalaisille paitsi, jos asiasta on sovittu asianomaisten valtioiden kesken. Kielto ei *2 kappaleen* mukaan kuitenkaan estä asianomaisia valtioita vastaanottamasta teknistä tai taloudellista apua 69 ja 70 artiklan mukaisten oikeuksiensa käytön helpottamiseksi edellyttäen, että tästä ei aiheudu mainittua oikeuksien siirtoa.

73 artiklan 1 kappale antaa rantavaltiolle oikeuden ryhtyä tarpeellisiin talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen käyttöön liittyviin täytäntöönpanotoimiin yleissopimuksen määräysten mukaisesti hyväksyttyjen lakien ja määräysten noudattamisen varmistamiseksi. Tällaiset toimenpiteet voivat käsittää esimerkiksi alukseen nousemisen, tarkastusten ja pidätysten toimittamisen sekä oikeudellisiin toimiin ryhtymisen. Toisaalta vyöhykkeen muunlaista tutkimista ja hyödyntämistä koskevien tai rantavaltion muihin oikeuksiin tai lainkäyttövaltaan liittyvien säännösten täytäntöönpano tapahtuu muiden, niitä koskevien säännösten nojalla. Tämä koskee esimerkiksi merenkulkuun kohdistuvaa täytäntöönpanoa ainakin sikäli kuin kysymys ei olisi vyöhykkeellä oleviin elollisiin luonnonvaroihin kohdistuvasta rantavaltion täysivaltaisten oikeuksien käytöstä.

Mannerjalustan elottomien luonnonvarojen ja pohjalajien tutkimista ja hyödyntämistä koskevien lakien ja määräysten täytäntöönpano voidaan puolestaan yhtäältä toteuttaa jo sen nojalla, että rantavaltion tällaisiin luonnonvaroihin kohdistuvat täysivaltaiset oikeudet ovat yksinomaisia (77 artiklan 2 kappale), ja toisaalta yleisen tekosaariin, laitteisiin ja rakennelmiin kohdistuvan lainkäyttövallan perusteella (60 ja 80 artikla). Jälkimmäiset säännökset oikeuttavat myös energiantuotantoa ja muuta tällaisissa rakennelmissa mahdollisesti harjoitettavaa taloudellista toimintaa koskevien säännösten täytäntöönpanoon. Meriympäristön suojelua koskevien lakien ja määräysten täytäntöönpanosta on omat määräyksensä 214 ja 220 artiklassa. Meritieteellistä tutkimusta koskevat täytäntöönpanomääräykset ovat 253 artiklassa.

Rantavaltiolla on 111 artiklan mukaan oikeus välittömään takaa-ajoon, jos talousvyöhykettä tai mannerjalustaa koskevia lakeja ja määräyksiä on rikottu. Säännösten täytäntöönpano voi siten tapahtua myös talousvyöhykkeen tai mannerjalustan ulkopuolella, jos takaa-ajo-oikeuden ehdot täyttyvät.

2 kappaleen mukaan pidätetyt alukset ja niiden miehistö on vapautettava heti, kun kohtuullinen takuu tai muu vakuus on asetettu.

Kalastusmääräysten rikkomisesta ei *3 kappaleen* mukaan voida rangaista vankeudella eikä muullakaan ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdistuvalla rangaistuksella paitsi, jos asianomaiset valtiot ovat toisin sopineet. Lähtökohtana on pidettävä, ettei rajoitus koske 2 kappaleen mukaisesti toteutettua tutkintavankeutta. Sanamuoto viittaa toisaalta siihen, ettei vankeutta voida määrätä edes sakon muuntorangaistuksena.

Kalastuslain (286/82) rangaistussäännökset sisältävät vankeusrangaistuksen. Laki Euroopan yhteisön yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanosta (1139/94) sisältää lisäksi viittauksen kalastuslain rangaistussäännöksiin. Lakeja sovelletaan aluevesien ohella kalastusvyöhykkeellä.

Merioikeusyleissopimuksen 73 artiklan 3 kappaleen määräyksen on katsottava koskevan kalastuslakeja ja -määräyksiä myös kalastusvyöhykkeellä. Kalastuslain rangaistussäännösten muuttaminen on tämän vuoksi valmisteltavana.

Artiklan *4 kappaleen* mukaan rantavaltion on ulkomaisten alusten pidättämisen yhteydessä välittömästi ilmoitettava lippuvaltiolle toimenpiteistään ja määräämistään rangaistuksista.

74 artiklaa vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden talousvyöhykkeiden välisen rajan määrittämisestä käsiteltiin merioikeuskonferenssissa yhdessä mannerjalustojen välisen rajan määrittämistä koskevan 83 artiklan kanssa ja ne ovat sisällöltään yhteneväiset.

Artiklan *1 kappaleen* mukaan rajan määrittämisen tulee tapahtua sopimuksella Kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön (SopS 1/56) 38 artiklan mukaisesti sovellettavan kansainvälisen oikeuden pohjalta. Rajanvedon tavoitteeksi asetetaan kohtuulliseen ratkaisuun pääseminen. Määräys ei täsmennä, mitä menetelmää rajan määrityksessä tulee käyttää, vaan viittaa yleisesti kansainvälisen oikeuden lähteisiin.

Mikäli sopimukseen ei päästä kohtuullisessa ajassa, osapuolten tulee *2 kappaleen* mukaisesti turvautua XV osassa mainittuihin menettelyi-

hin riidan ratkaisemiseksi. Valtiot voivat 298 artiklan 1 kappaleen a)-kohdan nojalla ilmoittaa, että 74 artikla jätetään sitovaan ratkaisuun johtavien riitojen ratkaisumenettelyjen ulkopuolelle. Tällöin riita pyritään tarvittaessa ratkaisemaan V liitteen 2 osaston mukaisessa pakollisessa sovittelumenettelyssä.

Siihen saakka kunnes sopimus on tehty, *3 kappale* velvoittaa osapuolia keskinäisen ymmärryksen ja yhteistyön hengessä pyrkimään kaikin keinoin väliaikaisiin käytännön järjestelyihin ja pyrkimään tässä välivaiheessa olemaan vaarantamatta tai haittaamatta lopulliseen sopimukseen pääsyä. Tällaiset järjestelyt eivät vaikuta rajojen lopulliseen määräämiseen.

Kun asianomaisten valtioiden välillä on asiaa koskeva sopimus, on kysymys rajan määrittämisestä *4 kappaleen* mukaan ratkaistava sen mukaisesti.

75 artiklan 1 kappaleen mukaan talousvyöhykkeen ulkorajat ja 74 artiklan mukaisesti vedetyt rajaviivat on merkittävä merikarttoihin, jotka ovat mittakaavaltaan riittävän suuria rajojen sijainnin havaitsemiseksi. Milloin tarkoituksenmukaista, rajaviivat voidaan korvata rajapisteiden maantieteelliset koordinaatit osoittavalla luettelolla, josta asianomaiset geodeettiset tiedot käyvät ilmi. *2 kappale* velvoittaa rantavaltioita julkaisemaan kartat tai rajapisteiden maantieteelliset koordinaatit osoittavat luettelot ja tallettamaan niiden jäljennökset YK:n pääsihteerin huostaan.

VI OSA MANNERJALUSTA

Yleissopimuksen VI osa käsittelee mannerjalustaa. Kehitys kohti rantavaltion lainkäyttövallan laajentumista käsittämään myös sen aluemeren edustalla sijaitsevan merenpohjan alkoi vasta toisen maailmansodan jälkeen. Yhdysvaltojen presidentti Truman antoi vuonna 1945 mannerjalustan luonnonvaroja koskevan julistuksen. Sen mukaan Yhdysvaltojen hallitus piti Yhdysvaltojen edustalla olevaa aavan meren pohjaa ja sen sisustan luonnonvaroja Yhdysvaltojen lainkäyttövaltaan ja hallintaan kuuluvina.

Erityisesti öljyntuotanto aluemeren ulkopuolella edellytti mannerjalustaoikeuksien sääntelyä. Monet valtiot seurasivat Yhdysvaltojen esimerkkiä ja antoivat julistuksia oikeuksistaan mannerjalustalla ja myös vesialueilla, jotka sijaitsivat aluevesien rajojen ulkopuolella. Yhdysvaltojen tavoin useimmat maat vaativat kuitenkin vain mannerjalustaoikeuksia ja korostivat, ettei aavan meren perinteisiä vapauksia tulisi rajoittaa.

Valtiokäytäntö vahvisti pian rantavaltioiden yksinomaiset ja täysivaltaiset oikeudet mannerjalustansa luonnonvarojen tutkimiseen ja hyödyntämiseen. Mannerjalustaa voitiin pitää rantavaltion maa-alueen luonnollisena jatkeena ja sen luonnonvaroja osana rantavaltion maa-alueella sijaitsevia luonnonvaraesiintymiä.

Mannerjalustan ulkorajan määrittäminen osoittautui pitkään ongelmalliseksi. Vuoden 1958 mannermaajalustasopimuksessa (SopS 6—7/65) mannermaajalustalla (nyttemmin mannerjalusta) tarkoitetaan "a) rannikon edustalla, mutta aluemeren ulkopuolella olevaa merenpohjaa sisustoineen 200 metrin syvyyteen asti, tai tätä rajaa kauemmaksikin, missä veden syvyys sallii tällaisten alueiden luonnonvarojen hyväksikäytön, ja b) saarien rannikoiden edustalla olevien vastaavien alueiden pohjaa sisustoineen." Määritelmä on puhtaasti oikeudellinen eikä ota huomioon rannikon edustalla sijaitsevan merenpohjan geologisia tai geomorfologisia olosuhteita. Määritelmä osoittautui myös pian epätyydyttäväksi, koska se ei osoittanut selvää ulkorajaa mannerjalustalle.

Merioikeusyleissopimukseen hyväksytyssä uudessa määritelmässä pyritään ottamaan huomioon sekä sellaisten valtioiden edut, joilla on vain kapea maantieteellinen mannerjalusta, että sellaisten valtioiden edut, joiden rannikon edustalla on laaja maantieteellinen mannerjalusta. Saavutettu kompromissi suosii kuitenkin erityisesti niitä rantavaltioita, joilla on laajat mannerjalustat. Yleissopimuksen mukaan mannerjalusta ulottuu aluemeren edustalla pääsääntöisesti 200 meripeninkulman päähän rannikon perusviivoista (eli mahdollisen talousvyöhykkeen ulkorajaan). Ns. maantieteellisen mannerreunuksen ulkoreuna muodostaa kuitenkin oikeudellisen mannerjalustan ulkorajan tapauksissa, joissa sopimuksen mukaisesti määritelty mannerreunus ulottuu 200 meripeninkulmaa kauemmaksi perusviivoista. Rantavaltio on toisaalta velvollinen suorittamaan 200 meripeninkulman rajan ylittävällä mannerjalustan osalla tapahtuvasta elottomien luonnonvarojen tuotannosta sopimuksessa määritellyn maksun jaettavaksi Kansainvälisen merenpohjajärjestön välityksellä toisille sopimusvaltioille, erityisesti köyhimmille kehitysmaille ja sisämaavaltioille.

Mannerjalustaa koskevat määräykset sisälty-

vät lähinnä yleissopimuksen VI osaan. Sopimuksen II liitteessä perustetaan myös mannerjalustan rajaamista käsittelevä toimikunta, joka antaa rantavaltioille suosituksia mannerjalustan ulkorajan määrittämisestä silloin, kun mannerreunus ulottuu yli 200 meripeninkulman päähän aluemeren perusviivoista.

Myös eräät muut sopimuskohdat koskevat mannerjalustaa. 208 artikla koskee rantavaltion velvollisuutta ehkäistä merenpohjatoiminnasta johtuvaa meriympäristön pilaantumista, ja 214 artiklassa säädetään tätä koskevien säännösten ja määräysten täytäntöönpanosta. 246 artikla antaa rantavaltiolle oikeuden määrätä mannerjalustallaan ja talousvyöhykkeellään tapahtuvasta meritieteellisestä tutkimuksesta. Mannerjalustaan sovelletaan myös eräitä riitojen ratkaisua koskevia erityissäännöksiä.

Rantavaltiolla on täysivaltaiset oikeudet mannerjalustan elottomien luonnonvarojen sekä sopimuksessa määriteltyjen pohjalajien tutkimukseen ja hyödyntämiseen. Mikäli rantavaltio on perustanut talousvyöhykkeen, sillä on myös sitä koskevien määräysten mukaan täysivaltaiset oikeudet vyöhykkeen elottomien luonnonvarojen tutkimukseen ja hyödyntämiseen. VI osan mukaiset määräykset koskevat kuitenkin merenpohjatoimintaa koko alueella aluemeren ulkorajalta mannerjalustan ulkorajalle riippumatta siitä, onko rantavaltio perustanut talousvyöhykkeen. Useat säännökset ovat yhteisiä talousvyöhykkeelle ja mannerjalustalle. Tekosaaria ja muita laitteita koskevat V osan määräykset (60 ja 80 artikla) soveltuvat myös mannerjalustaan. Samoin talousvyöhykkeiden ja mannerjalustan rajojen määrittämistä vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden välillä (74 ja 83 artikla) sekä kyseisten alueiden karttoja (75 ja 84 artikla) koskevat määräykset ovat yhteneväiset.

Rantavaltion täysivaltaiset oikeudet mannerjalustan luonnonvarojen tutkimiseen ja hyödyntämiseen ovat yksinoikeuksia. Toiset valtiot eivät voi esittää niihin, niiden hyödyntämiseen tai siitä saatavaan voittoon liittyviä vaatimuksia muutoin kuin 200 meripeninkulmaa kauemmaksi ulottuvan mannerjalustan osan hyödyntämisestä perittävien maksujen osalta. Rantavaltio voi vapaasti hyödyntää tai olla hyödyntämättä mannerjalustansa luonnonvaroja sikäli kuin ympäristönsuojelumääräykset tai muut kansainvälisen oikeuden säännöt eivät aseta toiminnalle rajoituksia.

Toisin kuin talousvyöhykeoikeudet, rantavaltion oikeudet mannerjalustaan eivät edellytä julistusta tai valtausta.

76 artikla sisältää mannerjalustan määritelmän.

Artiklan *1 kappaleen* mukaan rantavaltion mannerjalusta käsittää sellaisten vedenalaisten alueiden merenpohjan ja sen sisustan, jotka ulottuvat rantavaltion aluemeren ulkopuolella sen maa-alueen luonnollisena jatkeena mannerreunuksen ulkoreunaan tai 200 meripeninkulman päähän perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan, jos mannerreunus ei ulotu näin kauas. Määritelmä perustuu kahteen kriteeriin, joista toinen on yksiselitteinen etäisyyskriteeri ja toinen geomorfologinen kriteeri (mannerreunuksen ulkoreuna), joka määritellään *3 kappaleessa*. Mannerreunus koostuu sen mukaan kolmesta maantieteellisestä vyöhykkeestä: mannerjalustasta, mannerrinteestä ja mannernoususta, joita seuraa syvänmerenpohjan alue. Maantieteellinen mannerjalusta ulottuu 60 metristä yli 500 metrin syvyyteen, mannerrinne 1200—3500 metrin syvyyteen ja mannernousu 3500—5500 metrin syvyyteen.

Artiklan *4 kappale* sisältää kaksi vaihtoehtoa mannerreunuksen ulkorajan määrittämiseksi. Kappaleen *a)-kohdan i)-alakohdan* mukaan mannerreunuksen ulkorajan uloimpien kiinteiden pisteiden määrityksessä otetaan huomioon mannernousun sedimenttikerroksen paksuus. Mannerreunus voi ulottua alueelle, jolla sedimenttikerroksen paksuus kiinteissä mannernousun pisteissä on vähintään yksi prosentti pisteen lyhimmästä etäisyydestä mannerrinteen alareunaan. Mikäli paksuus jollain nousun alueella on esimerkiksi 1 kilometri, ulkoraja voidaan ulottaa 100 kilometrin päähän mannerrinteen alareunasta. Kaavan etuna on, että se kytkee mannerjalustan laajuuden luonnollisiin geologisiin olosuhteisiin eikä veden syvyyteen tai hyödyntämismahdollisuuteen ja että se ottaa huomioon mannernousun leveyden ja paksuuden yleiset vaihtelut.

4 kappaleen *a)-kohdan ii)-alakohdan* vaihtoehto on puhdas etäisyyskriteeri. Ulkoraja voidaan sen mukaan vetää korkeintaan 60 meripeninkulman päähän mannerrinteen alareunasta. Valtiot valitsevat itse, kumpaa vaihtoehtoa ne soveltavat mannerreunuksen ulkorajan määrittämisessä.

Artiklan *5 kappale* määrittää 4 kappaleen mukaisesti määritellyn mannerjalustan enimmäisleveyden. Enimmillään mannerjalustan ulkoraja saa ulottua joko 350 meripeninkulman

päähän aluemeren perusviivoista tai 100 meripeninkulman päähän 2500 metrin syvyyskäyrästä, joka on 2500 metrin syvyisten kohtien kautta kulkeva viiva. Rantavaltio voi valita vaihtoehdoista sen, joka rajoittaa mannerjalusta-aluetta vähemmän.

Bengalinlahden eteläosaa koskee poikkeuksellisten geologisten olosuhteiden vuoksi erityissäännös, joka sisältyy merioikeuskonferenssin päätösasiakirjan II liitteeseen.

Artiklan *6 kappale* sisältää poikkeussäännöksen, jonka mukaan mannerjalustan ulkoraja voi merenalaisten vuorijonojen ollessa kysymyksessä sijaita korkeintaan 350 meripeninkulman päässä perusviivoista.

Artiklan *kappaleissa 7—9* on säännöksiä mannerjalustan ulkorajan määrittämisestä silloin, kun mannerjalusta ulottuu 200 meripeninkulmaa kauemmaksi. Tällöin rajan tulee noudattaa suoria viivoja, joiden pituus on enintään 60 meripeninkulmaa ja jotka kulkevat pituus- ja leveyspiirien mukaisin koordinaatein ilmoitettujen kiinteiden pisteiden kautta. Kysymykseen tulevien rantavaltioiden on toimitettava yleissopimuksen II liitteen mukaisesti perustettavalle mannerjalustan rajaamista käsittelevälle toimikunnalle tiedot mannerjalustallensa määrittelemistään ulkorajoista. Toimikunta esittää puolestaan rantavaltiolle rajoja koskevia suosituksia. Suositukset eivät sido rantavaltiota, mutta jos rantavaltio määrittää rajat suositusten pohjalta, rajat ovat lopulliset ja sitovat. Rantavaltion on talletettava YK:n pääsihteerin huostaan kartat ja asiaan liittyvät geodeettiset ja muut tiedot, joista mannerjalustan ulkorajat ilmenevät. Säännökset viittaavat siihen, että kerran määritettyjä rajoja ei voida enää myöhemmin muuttaa.

Liite II sisältää määräyksiä toimikunnan kokoonpanosta, rantavaltion toimikuntaa koskevista velvollisuuksista sekä niistä menettelytavoista, joita toimikunnan tulee noudattaa laatiessaan rantavaltiolle suosituksia sen mannerjalustan ulkorajoiksi. Toimikunnan tehtävänä on avustaa 76 artiklan monimutkaisten rajanmäärittämissääntöjen soveltamisessa ja ehkäistä rajanvetoon liittyviä konflikteja ja epävarmuutta.

Toimikunta koostuu *II liitteen 2 artiklan* mukaan 21 jäsenestä, jotka ovat geologian, geofysiikan tai hydrografian asiantuntijoita. Jäsenten tulee olla sellaisten valtioiden kansalaisia, jotka ovat yleissopimuksen sopimuspuolia. Ensimmäiset vaalit tulee artiklan mukaan pitää mahdollisimman pian ja viimeistään 18 kuukauden kuluttua yleissopimuksen voimaantulosta. Sopimusvaltiot päättivät kuitenkin 27.11.—1.12.1995 järjestetyssä kokouksessaan lykätä ensimmäiset vaalit maaliskuuhun 1997 alueellisesti mahdollisimman edustavan kokoonpanon turvaamiseksi. Jäseniksi valitaan ehdokkaat, jotka saavat kaksi kolmannesta sopimusvaltioiden läsnä olevien ja äänestävien edustajien äänistä. Toimikausi on viisi vuotta ja jäsenet voidaan valita uudelleen. Sopimusvaltio, joka on ehdottanut henkilöä toimikunnan jäseneksi, vastaa tämän kuluista hänen hoitaessaan tehtäviään toimikunnassa, ja rantavaltio, joka on pyytänyt toimikunnalta tieteellisiä ja teknisiä neuvoja, vastaa siitä aiheutuvista kuluista. YK:n pääsihteeri huolehtii sihteeristön asettamisesta toimikunnalle.

Toimikunnan tehtävät käyvät ilmi *3 artiklasta*. Toimikunnan tulee käsitellä rantavaltion sille toimittamia tietoja ja muuta aineistoa mannerjalustan ulkorajoista alueilla, joilla rajat ulottuvat yli 200 meripeninkulman päähän, sekä tehdä suosituksia 76 artiklan ja Bengalinlahden aluetta koskevan yhteisymmärryksen mukaisesta rajanmäärityksestä. Sen tulee lisäksi pyydettäessä antaa rantavaltiolle tieteellisiä ja teknisiä neuvoja tämän valmistellessa tietoja esitettäväksi toimikunnalle.

4 artiklan mukaan rantavaltion, joka aikoo 76 artiklan mukaisesti ulottaa mannerjalustan ulkorajan yli 200 meripeninkulman päähän, on annettava toimikunnalle yksityiskohtaiset tiedot rajoista sekä toimenpiteen perusteluiksi tarkoitetut tieteelliset ja tekniset tiedot mahdollisimman pian ja viimeistään 10 vuoden kuluessa siitä, kun yleissopimus on tullut kyseisen valtion osalta voimaan.

Artiklat 5 ja 6 sisältävät sääntöjä toimikunnan työtavoista ja suosituksista. Suositukset eivät sido rantavaltioita, mutta *7 artiklan* mukaisesti rantavaltiolla on velvollisuus määrätä mannerjalustan ulkorajat 76 artiklan 8 kappaleen ja asianmukaisten kansallisten menettelyjen mukaisesti. Jos rantavaltio ei hyväksy suositusta, sen tulee tehdä toimikunnalle kohtuullisessa ajassa muutettu tai uusi esitys (*8 artikla*).

9 artiklassa määrätään, että toimikunnan toiminta ei saa vaikuttaa kysymyksiin, jotka liittyvät vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden välisten rajojen määrittämiseen.

Yleissopimuksen *76 artiklan 10 kappaleessa* todetaan, etteivät myöskään artiklan määräyk-

set vaikuta mannerjalustan rajojen määräämiseen sellaisten vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden kesken, joilla on samaa mannerjalustaa koskevia vaatimuksia. Tästä määrätään 83 artiklassa.

77 artiklan 1 kappaleessa määrätään, että rantavaltiolla on mannerjalustaan kohdistuvat täysivaltaiset oikeudet sen tutkimiseksi ja sen luonnonvarojen hyödyntämiseksi. Vaikka mannerjalusta ei kuulu rantavaltion alueeseen, on selvää, että ilmaisu "täysivaltaiset oikeudet" kattaa kaikki ne oikeudet, jotka liittyvät mainittuihin päämääriin. Tähän kuuluu myös toimivalta soveltaa asiaan liittyviä määräyksiä ja rangaista määräysten rikkomisesta. Mannerjalustaoikeudet eivät kuitenkaan käsitä esimerkiksi mannerjalustalla olevia laivanhylkyjä ja niiden lastia.

Kysymyksessä ovat *2 kappaleen* mukaan rantavaltion yksinoikeudet. Tämä tarkoittaa sitä, että muut kuin rantavaltio eivät voi harjoittaa mannerjalustan tutkimusta tai hyödyntämistä ilman sen suostumusta.

Artiklan *3 kappaleen* mukaan rantavaltion oikeudet eivät ole riippuvaisia valtauksesta eivätkä nimenomaisesta julistuksesta vaan kuuluvat sille luonnostaan.

Oikeudet käsittävät kaikki elottomat luonnonvarat sekä ne elolliset organismit, jotka kuuluvat pohjalajeihin *4 kappaleen* määritelmän mukaan. Taloudelliselta merkitykseltään tärkeimpiä ovat mineraalivaroihin, erityisesti öljyyn, kohdistuvat oikeudet.

Mannerjalustalla tehtävästä meritieteellisestä tutkimuksesta määrätään 246 artiklassa.

78 artiklan 1 kappaleen mukaan rantavaltion mannerjalustaoikeudet eivät vaikuta mannerjalustan yläpuolella sijaitsevien vesien tai näiden yläpuolella olevan ilmatilan oikeudelliseen asemaan.

Artiklan *2 kappaleessa* edellytetään myös, että rantavaltion mannerjalustaoikeuksien käyttö ei saa aiheettomasti haitata merenkulkua tai heikentää yleissopimuksen mukaisia muiden valtioiden oikeuksia ja vapauksia.

79 artiklassa määrätään, että kaikilla valtioilla on oikeus laskea mannerjalustalle merenalaisia kaapeleita ja putkistoja artiklan määräysten mukaisesti. Tavallisimpia merenalaisia kaapeleita ovat telekaapelit, valokaapelit ja sähköä siirtävät korkeajännitekaapelit. Merenalaisia putkistoja käytetään useimmiten öljyn, kaasun tai veden kuljettamiseen.

Oikeutta rajoittavat 2—5 kappaleen määräykset. Artiklan *2 kappaleen* mukaan rantavaltio ei saa estää merenalaisten kaapelien ja putkistojen laskemista tai ylläpitoa, lukuun ottamatta oikeuttaan ryhtyä kohtuullisiin toimenpiteisiin mannerjalustansa tutkimiseksi, sen luonnonvarojen hyödyntämiseksi ja putkiston aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Kussakin tapauksessa on arvioitava erikseen, mitkä toimenpiteet voidaan katsoa kohtuullisiksi.

Artiklan *3 kappaleen* mukaan mannerjalustalle laskettavien putkistojen kulkureitin määrittämiseen tarvitaan rantavaltion hyväksyminen. Kaapelien osalta sopimukseen ei sisälly vastaavaa säännöstä.

Artiklan *4 kappaleen* mukaan mikään yleissopimuksen VI osassa ei vaikuta rantavaltion oikeuteen asettaa ehtoja sen alueelle tai aluemerelle johtaville kaapeleille tai putkistoille eikä siihen lainkäyttövaltaan, joka rantavaltiolla on mannerjalustansa tutkimisen tai mannerjalustan luonnonvarojen hyödyntämisen tai valtion lainkäyttövaltaan kuuluvien tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien toiminnan yhteydessä asennettavien tai käytettävien kaapelien tai putkistojen suhteen.

Artiklan *5 kappaleen* mukaan kaikkien valtioiden, jotka laskevat kaapeleita tai putkistoja, on otettava asianmukaisesti huomioon jo paikoillaan olevat kaapelit tai putkistot. Erityisesti on huomattava, ettei tällaisten kaapeleiden ja putkistojen korjaamista saa vaikeuttaa.

Talousvyöhykettä koskeva 60 artikla koskee *80 artiklan* mukaan soveltuvin osin myös mannerjalustaa. Määräyksellä on itsenäistä merkitystä tapauksissa, joissa rantavaltio ei ole perustanut talousvyöhykettä tai joissa mannerjalusta ulottuu talousvyöhykkeen ulkorajaa kauemmaksi. Koska rantavaltion toimivalta on näissä tapauksissa suppeampi kuin talousvyöhykkeellä, 60 artiklaa sovelletaan vastaavasti rajoitettuna. Yksinoikeus rakentaa laitteita ja rakennelmia ja antaa lupa rakentaa ja käyttää näitä sekä säännellä niiden rakentamista ja käyttöä rajoittuu tällöin niihin tarkoituksiin, jotka kuuluvat rantavaltion mannerjalustaoikeuksiin, eikä siten ole yhtä laaja kuin vastaava oikeus talousvyöhykkeellä. Tekosaarten osalta rantavaltion toimivalta on mannerjalustalla sama kuin talousvyöhykkeelläkin.

Rantavaltiolla on jo 77 artiklan nojalla yksinoikeus sellaisten porausten sallimiseen ja sääntelemiseen, joita tehdään mannerjalustalla sen tutkimiseksi ja sen luonnonvarojen hyödyn-

tämiseksi. *81 artikla* antaa rantavaltiolle vielä laajemmat oikeudet poraustoiminnan sääntelemiseen ulottamalla sen yksinoikeudet koskemaan kaikkea (esimerkiksi puhtaasti tieteellisiin tarkoituksiin tapahtuvaa) porausta mannerjalustalla.

82 artikla liittyy läheisesti mannerjalustan laajuutta koskevaan 76 artiklaan. Nämä kaksi artiklaa muodostavat kompromissin leveäjalustaisten rantavaltioiden ja niiden valtioiden välillä, jotka halusivat, että mannerjalustan raja vastaisi talousvyöhykerajaa.

Artiklan *1 kappaleessa* määrätään rantavaltion velvollisuudesta suorittaa maksu tai muu vastaava korvaus (jäljempänä tuotantomaksu) siitä, että se hyödyntää mannerjalustan elottomia luonnonvaroja 200 meripeninkulmaa kauempana aluemeren perusviivasta. Velvollisuus koskee sekä kaikkien mineraalivarojen että muidenkin elottomien luonnonvaraesiintymien hyödyntämistä. Toisaalta artikla ei muutoin rajoita rantavaltion sopimuksen mukaisia oikeuksia mannerjalustallaan 200 meripeninkulman rajan ulkopuolella.

Artiklan *2 kappaleen* mukaan rantavaltio on ensimmäisten viiden tuotantovuoden ajan vapaa maksuvelvollisuudesta. Tämän jälkeen maksu suoritetaan kaikesta kyseisellä alueella harjoitetusta tuotannosta. Kuudennesta kahdenteentoista vuoteen maksu nousee 1 %:n vuodessa siten, että kuudentena vuonna se on 1 % tuotantopaikasta saadun tuotannon arvosta tai määrästä ja kahdentenatoista vuotena 7 %. Tämän jälkeen maksu pysyy 7 %:n suuruisena.

Artiklan *3 kappaleessa* vapautetaan maksusta kehitysmaat, jotka täyttävät tietyt ehdot. Jos kehitysmaa mannerjalustatuotannostaan huolimatta myös tuo maahan tiettyä mineraalia, se vapautetaan maksusta kyseisen esiintymän osalta. Vapautus koskee kuitenkin vain sellaisen mineraalin tuotantoa, jonka suhteen maa on nettotuoja. Kehitysmaita ei määritellä yleissopimuksessa, mutta käsite on ymmärrettävä YK:n vakiintuneiden kriteerien mukaisesti.

Artiklan *4 kappaleen* mukaan tuotantomaksu maksetaan Kansainvälisen merenpohjajärjestön välityksellä. Maksut ja korvaukset eivät sisälly järjestön varoihin, vaan ne on pidettävä niistä erillään. Järjestö jakaa maksut ja korvaukset sopimusvaltioille. Jako tapahtuu kohtuullisiksi katsottavin perustein ja ottaen huomioon kehitysmaiden ja tällöin erityisesti vähiten kehittyneiden ja sisämaavaltioiden edut ja tarpeet.

83 artikla käsittelee vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien mannerjalusta-alueiden rajaamista. Säännös on yhteneväinen talousvyöhykkeiden rajaamista koskevan 74 artiklan kanssa. Valtioiden välinen mannerjalustaraja määritetään 83 artiklan nojalla kohtuulliseen ratkaisuun pääsemiseksi sopimuksella Kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön (SopS 1/56) 38 artiklan mukaisesti sovellettavan kansainvälisen oikeuden pohjalta. Määräys ei täsmennä, mitä menetelmää rajan määrityksessä tulee käyttää, vaan viittaa yleisesti kansainvälisen oikeuden lähteisiin.

Jos sopimukseen ei päästä kohtuullisessa ajassa asianomaisten valtioiden tulee *2 kappaleen* mukaan turvautua yleissopimuksen riitojen ratkaisemista koskevassa XV osassa määrättyihin menettelyihin. Kunnes sopimukseen on päästy, *3 kappale* velvoittaa valtiot pyrkimään väliaikaisiin käytännön järjestelyihin keskinäisen ymmärryksen ja yhteistyön hengessä. Nämä järjestelyt eivät kuitenkaan vaikuta rajojen lopulliseen määräämiseen.

Suomen mannerjalustarajat määräytyvät naapurivaltioiden kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti (SopS 20/66, 11/68, 7/73, 88/86, 32/92, 16/95 ja 39/95). Raja on vielä määrittämättä pieneltä osin Viron kanssa Bogskärin kalliosaarten alueella. Viron kanssa äskettäin käynnistyneissä merivyöhykeneuvotteluissa käsitellään tätäkin kysymystä.

84 artiklan 1 kappaleen mukaan mannerjalustan ulkorajat samoin kuin vastakkaisten tai vierekkäisten mannerjalusta-alueiden väliset rajat on merkittävä karttoihin tai ilmoitettava koordinaattiluetteloin. Artikla vastaa talousvyöhykettä koskevaa 75 artiklaa. 84 artiklan *2 kappale* asettaa kuitenkin rantavaltiolle lisävaatimuksen, jonka mukaan mannerjalustan ulkorajan osoittavat kartat tai koordinaattiluettelot on talletettava myös Kansainvälisen merenpohjajärjestön pääsihteerin huostaan. Vaatimus perustuu siihen, että kansallisen lainkäyttövallan ulkoraja on samalla kansainvälisen merenpohja-alueen raja. Rantavaltion tulee julkaista kyseiset kartat tai koordinaattiluettelot.

85 artiklassa määrätään, että VI osan määräykset eivät vaikuta rantavaltion oikeuteen hyödyntää merenpohjan sisustaa rakentamalla sinne tunneleita. Tämä koskee muun muassa oikeutta kaivaa mantereelta käsin tunneleita, joiden tarkoituksena on kaivostoiminta merenpohjan alla. Määräys pohjautuu vuoden 1958 mannermaajalustasopimukseen. Sillä ei kuitenkaan liene erityistä käytännön merkitystä, kos-

ka rantavaltion mannerjalustaa koskevien täysivaltaisten oikeuksien voidaan jo 77 artiklan nojalla katsoa käsittävän myös merenpohjan hyödyntämisen tunnelia käyttäen.

VII OSA AAVA MERI

Aavaa merta koskeva VII osa seuraa pitkälti Genevessä vuonna 1958 tehdyn aavaa merta koskevan yleissopimuksen (SopS 6—7/65) määräyksiä, jotka ovat luonteeltaan tapaoikeudellisia. Uusia määräyksiä sisältyy kuitenkin 88 artiklaan, joka koskee aavan meren varaamista rauhanomaisiin tarkoituksiin, 108 artiklaan huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomasta kaupasta sekä luvattomia radiolähetyksiä aavalta mereltä koskevaan 109 artiklaan. Lippuvaltioiden velvoitteita on 94 artiklassa täsmennetty. Aavan meren ympäristönsuojelua koskevat määräykset, jotka pääosin sisältyvät XII osaan, ovat huomattavasti kattavampia kuin vastaavat säännökset vuoden 1958 yleissopimuksessa. Meritieteellisen tutkimuksen harjoittamista koskevat määräykset sisältyvät XIII osaan.

Merkittävä ero vuoden 1958 yleissopimukseen on myös se, että VII osa sisältää määräyksiä elollisten luonnonvarojen säilyttämisestä ja hoitamisesta (116—120 artikla). Vuoden 1958 järjestelyyn sisältyi sen sijaan erillinen aavan meren kalastusta ja elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskeva yleissopimus (SopS 6/69). Merioikeusyleissopimuksen kalastusta aavalla merellä koskevat määräykset liittyvät pitkälti kalakantojen säilyttämistä ja hoitamista talousvyöhykkeellä koskevaan säännöstöön. Keskeisenä erona on kuitenkin, että aavalla merellä vain lippuvaltiot voivat merioikeusyleissopimuksen mukaan valvoa asianomaisten määräysten noudattamista.

Talousvyöhykkeiden perustaminen on johtanut kasvaneeseen kilpailuun aavan meren luonnonvaroista ja sen seurauksena kalakantojen vähentymiseen ja jopa niiden häviämiseen. Merioikeusyleissopimuksen kalastusta aavalla merellä koskevat määräykset ovat yleisluonteisia. YK:n yleiskokous päättikin 22.12.1994 päätöslauselmallaan 47/192 kutsua koolle hajallaan olevia ja laajalti vaeltavia kalakantoja käsittelevän konferenssin, joka valmisteli ja hyväksyi 4.8.1995 sopimuksen hajallaan olevien ja laajalti vaeltavien kalakantojen säilyttämistä ja hoitoa koskevien YK:n merioikeusyleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta (Agreement for the Implementation of the Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks).

Vuoden 1995 sopimus velvoittaa rantavaltiot ja kalastusta aavalla merellä harjoittavat valtiot alueellisten järjestöjen tai järjestelyjen välityksellä tapahtuvaan yhteistyöhön kalakantojen säilyttämiseksi ja hyödyntämiseksi erityisesti kansalliseen lainkäyttövaltaan kuulumattomilla alueilla. Sopimus sisältää merkittävän poikkeuksen lippuvaltion määräämisoikeuteen aavalla merellä olevien alustensa suhteen, sillä sopimuksella annetaan myös alueellisen järjestön tai järjestelyn jäsenvaltiolle rajoitettu oikeus ryhtyä aavalla merellä toisen valtion lipun alla purjehtivaa alusta koskeviin tarkastus- ja muihin toimiin.

Merioikeusyleissopimuksen VII osa määrittää, missä meren osissa aavaa merta koskevia määräyksiä sovelletaan ja millä ehdoin aavan meren vapauksia voidaan harjoittaa. Yksittäisiä oikeuksia kuten oikeutta merenkulkuun ja ylilentoon voidaan harjoittaa myös talousvyöhykkeellä, mutta esimerkiksi kalastuksen vapaus koskee vain talousvyöhykkeen tai vastaavan kansallisen kalastuslainkäyttövallan piiriin kuuluvan alueen ulkopuolella olevia alueita 116—119 artiklassa olevien määräysten mukaisesti.

Aavan meren oikeusjärjestys perustuu aavan meren vapauden periaatteeseen sekä lippuvaltion lainkäyttövaltaan ja muiden valtioiden pidättymiseen esittämästä lainkäyttövaltaa koskevia vaatimuksia aavan meren alueella. Aavan meren vapaudet käsittävät oikeuden merenkulkuun ja ylilentoon, kalastukseen, merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen laskemiseen, tekosaarten ja laitteiden rakentamiseen sekä meritieteelliseen tutkimukseen.

1 OSASTO YLEISET MÄÄRÄYKSET

86 artiklassa määritellään aavaa merta koskevien määräysten soveltamisala. Näitä määräyksiä sovelletaan kaikkiin niihin meren osiin, jotka eivät kuulu talousvyöhykkeeseen, aluemereen, valtion sisäisiin aluevesiin tai saaristovaltion saaristovesiin. Mikäli talousvyöhykettä tai saaristovesiä ei ole perustettu, aavaa merta

koskevia määräyksiä sovelletaan aluemeren ulkopuolella oleviin meren osiin. Lisävyöhykkeen perustaminen ei vaikuta asianomaisten merialueiden asemaan aavana merenä. Myöskään mannerjalustalla tai kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevalla merenpohjalla sovellettava oikeusjärjestys ei vaikuta sen yläpuolella olevien vesien oikeudelliseen asemaan.

Talousvyöhykkeen osalta artikla sisältää tärkeän täsmennyksen. Sen mukaan artikla ei rajoita vapauksia, joita kaikilla valtioilla on talousvyöhykkeellä 58 artiklan mukaisesti. 58 artiklan mukaan lähes kaikki aavaa merta koskevat määräykset elollisista luonnonvaroista annettuja säännöksiä lukuun ottamatta soveltuvat myös talousvyöhykkeellä sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa talousvyöhykettä käsittelevän V osan kanssa. 86 artiklalla ei rajoiteta näitä vapauksia. Näin ollen, mitä edempänä sanotaan aavasta merestä, soveltuu kyseisiltä osin myös talousvyöhykkeeseen.

87 artiklassa esitetään perusperiaate, jonka mukaan aava meri on avoin kaikille valtioille. Aavan meren vapauksia määritetään artiklaan sisältyvässä luettelossa, joka ei kuitenkaan ole tyhjentävä. Vapauksia tulee soveltaa yleissopimuksen ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti.

Aavan meren vapauden ytimenä on yleinen, kaikkia aluksia ja ilma-aluksia koskeva oikeus kulkea aavalla merellä sekä sen yläpuolella olevassa ilmatilassa samoin kuin merenpinnan alla. Vapaus koskee myös sota-aluksia ja sukellusveneitä. Vapautta rajoittavat merenkulun ja ilmailun harjoittamista koskevat kansainväliset velvoitteet sekä esimerkiksi yleissopimuksen XII osan ympäristönsuojelua koskevat määräykset.

2 kappaleen mukaan kaikkien valtioiden yleisenä velvoitteena on ottaa aavan meren vapauksia käyttäessään asianmukaisesti huomioon muiden valtioiden edut niiden käyttäessä samoja vapauksia. Määräys ei anna millekään vapaudelle etusijaa. Yleissopimuksessa on kuitenkin yksittäisiä määräyksiä (kuten 60 artiklan 7 kappale ja 261 artikla), jotka sallivat merenkululle tietyin ehdoin etusijan verrattuna esimerkiksi vapauteen rakentaa tekosaaria ja harjoittaa meritieteellistä tutkimusta. Valtioiden on aavan meren vapauksia käyttäessään otettava lisäksi huomioon ne yleissopimuksen mukaiset oikeudet, jotka koskevat kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevalla merenpohjalla harjoitettavaa toimintaa.

88 artiklan mukaan aava meri varataan rauhanomaisiin tarkoituksiin. Yleissopimuksessa ei ole lähemmin määritelty, mitä ilmaisu "rauhanomaisiin tarkoituksiin" sisältää. Sen ei voida katsoa sulkevan kokonaan pois aavan meren käyttöä sotilaalliseen toimintaan; esimerkiksi merenkulun vapaus aavalla merellä koskee myös sota-aluksia. Ilmaisun tulkinnassa on kuitenkin otettava huomioon 301 artiklan yleinen määräys, jonka mukaan valtion on pidätyttävä toisen valtion alueelliseen koskemattomuuteen tai poliittiseen itsenäisyyteen kohdistuvan tai muutoin YK:n peruskirjan osoittamien kansainvälisen oikeuden periaatteiden vastaisen väkivallan käytöstä tai sillä uhkaamisesta.

89 artikla sisältää perusperiaatteen siitä, etteivät valtiot voi pätevin perustein esittää minkään aavan meren osan kuuluvan täysivaltaisuutensa piiriin.

Jokaisella valtiolla on 87 artiklaan sisältyvää merenkulun vapautta täydentävän *90 artiklan* mukaan oikeus harjoittaa merenkulkua aavalla merellä lippuaan käyttävillä aluksilla.

91 artikla velvoittaa valtion määräämään ehdot, joilla alukset saavat sen kansallisuuden ja joiden perusteella ne rekisteröidään sen alueella ja niillä on oikeus käyttää sen lippua. Artiklassa vahvistetaan, että aluksella on sen valtion kansallisuus, jonka lippua sillä on oikeus käyttää. Aavalla merellä harjoitettavan lainkäyttövallan tehokkuuden varmistamiseksi edellytetään lisäksi, että valtion ja sen lippua käyttävän aluksen välillä tulee olla todellinen yhteys.

Artiklan *2 kappale* velvoittaa valtion lisäksi antamaan aluksille, joille se on myöntänyt oikeuden käyttää lippuaan, tätä osoittavat asiakirjat.

92 artiklan mukaan alukset saavat käyttää vain yhden valtion lippua. Valtion lipun käyttämisestä seuraa, että alus kuuluu aavalla merellä pääsääntöisesti kyseisen valtion yksinomaiseen lainkäyttövaltaan. Lainkäyttövallan yksinomaisuus on kuitenkin ehdotonta ainoastaan sota-alusten ja ei-kaupallisten valtion alusten osalta. Muita aluksia koskevat lukuisat yleissopimukseen (erityisesti 105 ja 107 artikla (merirosvous), 109 artiklan 4 kappale (luvattomat radiolähetykset), 110 artikla (tarkastusoikeus), 111 artikla (oikeus välittömään takaa-ajoon), 221 artikla (toimet merenkulkuonnettomuuksista johtuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi)) sekä esimerkiksi turvallisuusneuvoston

YK:n peruskirjan VII luvun nojalla asettamiin pakotteisiin perustuvat poikkeukset, joiden mukaan myös muut valtiot voivat käyttää alusten suhteen lainkäyttövaltaa. Muita kansainvälisiä sopimuksia, joihin tällaisia poikkeuksia sisältyy, ovat esimerkiksi väliintuloa öljynsaastuntaonnettomuuksissa aavalla merellä koskeva kansainvälinen yleissopimus (SopS 62—63/76), huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehty YK:n yleissopimus (SopS 44/94) ja vuonna 1995 tehty sopimus hajallaan olevien ja laajalti vaeltavien kalakantojen säilyttämistä ja hoitoa koskevien YK:n merioikeusyleissopimuksen määräysten täytäntöönpanosta.

Alus, joka käyttää kahden tai useamman valtion lippua siten kuin sille sopii, ei voi vedota mihinkään näistä kansallisuuksista muihin valtioihin nähden, ja sitä voidaan pitää kansallisuudettomana aluksena. Tällainen alus ei nauti diplomaattista suojelua; mikään valtio ei voi esittää muille valtioille oikeudellisia vaatimuksia sen puolesta.

Alus ei saa vaihtaa lippua matkansa aikana tai käyntisatamassa, paitsi milloin sen omistussuhteissa tai rekisteröinnissä tapahtuu todellinen muutos. Säännöksen tarkoituksena on estää aluksia vaihtamasta lippua tilapäisesti lippuvaltion valvonnan välttämiseksi. Määräys asettaa myös epäsuorasti vaatimuksia niille ehdoille, joita lippuvaltion on asetettava alusten rekisteröimiselle.

93 artiklan tarkoituksena on varmistaa että aikaisemmat artiklat eivät vaikuta niiden alusten asemaan, joita käytetään YK:n, sen erityisjärjestöjen ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) viralliseen toimintaan ja jotka käyttävät asianomaisen järjestön lippua. YK:n lippua käytetään pääasiassa rauhanturvaamisoperaatioissa ja silloinkin yleensä yhdessä operaatiosta vastaavan valtion lipun kanssa. Vastaavanlaisissa tilanteissa oletetaan, että lippuvaltio säilyttää lainkäyttövaltansa aluksen suhteen, mikäli muuta ei ole sovittu lippuvaltion ja asianomaisen kansainvälisen järjestön välillä.

94 artikla koskee lippuvaltion velvollisuuksia. Artiklan *1 kappaleessa* esitetty pääsääntö velvoittaa jokaisen valtion käyttämään tehokkaasti lainkäyttö- ja valvontavaltaansa hallinnollisissa, teknisissä ja sosiaalisissa kysymyksissä sellaisiin aluksiin nähden, jotka käyttävät sen lippua. Artiklan tarkoituksena on erityisesti varmistaa merenkulun turvallisuus asettamalla vaatimuksia sekä alukselle että sen päällikölle, päällystölle ja miehistöllekin.

2 kappale velvoittaa jokaisen valtion pitämään alusrekisteriä, joka sisältää alusten nimet ja muut tiedot. Poikkeuksena ovat sellaiset alukset, joita yleisesti hyväksytyt kansainväliset määräykset eivät niiden pienen koon vuoksi koske. Poikkeussääntö vapauttaa rekisteröintivelvoitteesta esimerkiksi pienehköt veneet ja huvialukset. Alusrekisterin tulee sisältää riittävät tiedot aluksen tunnistamiseksi, mutta rekisteröintiehdot ja rekisteröintitapa ovat lippuvaltion päätettävissä.

Artiklan *3 kappaleessa* lippuvaltiolle asetetaan velvoite ryhtyä sen lippua käyttävien alusten suhteen sellaisiin tarpeellisiin toimiin, joilla taataan turvallisuus merellä muun muassa alusten rakenteen, varusteiden ja merikelpoisuuden samoin kuin miehistön kokoonpanon ja työolojen osalta. Luettelo ei ole tyhjentävä.

Artiklan *4 kappaleen* mukaan pätevän katsastajan on katsastettava jokainen alus ennen sen rekisteröimistä ja tämän jälkeen sopivin väliajoin. Aluksella on myös oltava tarvittavat kartat ja merenkulkua koskevat julkaisut, varusteet ja kojeet. Lisäksi on varmistettava, että aluksen päälliköllä ja muulla miehistöllä on vaadittava pätevyys, että he tuntevat asianomaiset ihmishengen turvallisuutta merellä, yhteentörmäysten estämistä, meriympäristön pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa sekä radioyhteyksien ylläpitoa koskevat kansainväliset määräykset ja että he noudattavat niitä.

Ryhtyessään 3 ja 4 kappaleen edellyttämiin toimiin jokaisen valtion tulee noudattaa yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä määräyksiä, menettelyjä ja käytäntöjä.

Artiklan *6 kappaleen* mukaisesti valtio, jolla on perusteltua syytä uskoa, että johonkin alukseen nähden ei ole käytetty asianmukaista lainkäyttövaltaa tai valvontaa, voi ilmoittaa asiasta lippuvaltiolle. Saatuaan ilmoituksen lippuvaltion tulee tutkia asia ja ryhtyä tilanteen vaatimiin toimiin sen korjaamiseksi.

Artiklan *7 kappale* velvoittaa lippuvaltion kaikissa tilanteissa tutkimaan aluksillaan sattuneet merionnettomuudet. Tutkintavelvollisuus on erityisesti silloin, jos toisen valtion kansalainen on menettänyt henkensä tai loukkaantunut vakavasti onnettomuudessa, jos toisen valtion alusta tai muuta omaisuutta on huomattavasti vahingoitettu tai jos on aiheutettu

huomattava ympäristövahinko. Toisen valtion kanssa on tarvittaessa tehtävä tutkintayhteistyötä.

Suomessa käytössä olevat järjestelyt, joiden mukaan onnettomuus tutkitaan merilain (674/94) mukaisesti meriselitysmenettelyssä tai liikenneministeriön asettamassa tutkintatoimikunnassa taikka isoissa onnettomuuksissa suuronnettomuuksien tutkinnasta annetun lain (373/85) mukaisessa tutkintatoimikunnassa, täyttävät 7 kappaleen vaatimukset.

95 artiklan mukaan sota-alukset kuuluvat aavalla merellä yksinomaan lippuvaltion lainkäyttövaltaan. Sota-alukset liittyvät niin läheisesti valtioiden täysivaltaisuuteen, että toisen valtion sota-alukseen kohdistetut lainkäyttötoimet katsotaan rikkomukseksi lippuvaltion täysivaltaisuutta kohtaan. Koskemattomuussuoja koskee sekä toimeenpano- että tuomiovaltaa. Sen sijaan se ei merkitse sitä, että sota-alukset eivät olisi velvollisia noudattamaan esimerkiksi merenkulun turvallisuutta koskevia yleisiä sääntöjä, joskin niidenkin osalta usein sovelletaan poikkeusmääräyksiä.

96 artiklan mukaan myös muut valtion alukset, joita käytetään pelkästään ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kuuluvat aavalla merellä yksinomaan lippuvaltion lainkäyttövaltaan. Tällaisia aluksia voivat poliisi- ja tullialusten sekä rannikkovartioalusten lisäksi olla esimerkiksi valtion sairaala-alukset, valtameritutkimusta tekevät kartoitusalukset, koulutusalukset ja ruoppausalukset. Sen sijaan valtion omistamat tai sen hallinnassa olevat kaupalliset alukset eivät yleisesti hyväksytyn näkemyksen mukaan kuulu koskemattomuuden piiriin.

97 artiklan 1 kappaleen mukaan rikosoikeudelliseen tai kurinpidolliseen menettelyyn aluksen päällikköä tai aluksen palveluksessa olevaa henkilöä vastaan yhteentörmäyksen tai muun aavalla merellä tapahtuneen merenkulkuonnettomuuden johdosta voivat ryhtyä vain lippuvaltion tai sen valtion viranomaiset, jonka kansalainen on kyseessä.

Käytännössä merkittävä muiden valtioiden kuin lippuvaltion rikosoikeudellista lainkäyttövaltaa rajoittava tekijä on *3 kappaleen* määräys, jonka mukaan vain lippuvaltion viranomaiset saavat näissä tapauksissa määrätä aluksen pidätettäväksi. Määräys on otettava huomioon sovellettaessa merilain (674/94) 18 luvun 12 §:n 2 momenttia, jonka mukaan merenkulkulaitos voi määrätä meriselityksen annettavaksi, jos se katsoo ulkomaisen aluksen käytön yhteydessä sattuneen tapahtuman vaativan selvitystä meriturvallisuuden kannalta ja alus on Suomen satamassa.

Kurinpitoasiassa vain sillä valtiolla, joka on antanut kapteenikirjan, pätevyyskirjan tai lupatodistuksen, on *2 kappaleen* mukaisesti oikeus asianmukaisen oikeuskäsittelyn jälkeen peruuttaa tällaiset todistukset ja luvat siinäkin tapauksessa, että todistuksen tai luvan haltija ei ole sen kansalainen.

98 artiklan 1 kappaleen mukaisesti jokaisen valtion on velvoitettava sen lippua käyttävän aluksen päällikkö antamaan apua jokaiselle henkilölle, joka tavataan merellä hukkumisvaarassa, ja rientämään mahdollisimman nopeasti pelastamaan hätään joutuneita. Päällikkö tulee myös velvoittaa antamaan yhteentörmäyksen tapahduttua apua toiselle alukselle, sen miehistölle ja matkustajille sekä, milloin se on mahdollista, ilmoittamaan toiselle alukselle oman aluksensa nimen, rekisteröintisataman ja lähimmän sataman, johon se aikoo poiketa. Päällikköllä on velvollisuus ryhtyä näihin toimenpiteisiin vain, jos se on mahdollista vaarantamatta vakavasti omaa alusta, sen miehistöä ja matkustajia.

Jokaisen rantavaltion tulee *2 kappaleen* mukaisesti edistää riittävän ja tehokkaan etsintä- ja pelastuspalvelun perustamista, käyttöä ja ylläpitoa turvallisuuden takaamiseksi merellä ja ilmatilassa sekä, milloin olosuhteet niin vaativat, olla yhteistoiminnassa tämän tarkoituksen toteuttamiseksi ryhtymällä yhteistyöhön naapurivaltioiden kanssa.

Avunantovelvollisuuden voidaan 18 artiklan 2 kappaleen ja 58 artiklan 2 kappaleen nojalla katsoa koskevan muitakin merialueita kuin aavaa merta.

99 artikla velvoittaa jokaisen valtion ryhtymään tehokkaisiin toimiin estääkseen ja rangaistakseen orjien kuljetuksen aluksissa, joilla on oikeus käyttää sen lippua, sekä estääkseen lippunsa laittoman käytön tähän tarkoitukseen. Orja, joka pakenee johonkin alukseen, on sen lipusta riippumatta tämän johdosta vapaa.

Vastaavia määräyksiä on useissa erityissopimuksissa kuten vuonna 1890 Brysselissä tehdyssä yleissopimuskirjassa orjakaupan tukahduttamiseksi (Acte général pour amener la suppression de la traite des esclaves), orjuutta koskevassa sopimuksessa ja sen muutospöytäkirjassa (SopS 27/27, 8/54) sekä sopimukseen tehdyssä orjuuden, orjakaupan ja orjuuteen verrattavien järjestelmien ja käytännön tukah-

duttamista koskevassa lisäsopimuksessa (SopS 17/59). Nämä sopimukset eivät kuitenkaan myönnä merioikeusyleissopimuksen 110 artiklan 1 kappaleen b)-kohdan mukaista oikeutta alukseen nousemiseen tapauksissa, joissa epäillään, että alus harjoittaa orjakauppaa.

Rikoslain 25 luvun (578/95) 3 §:n 1 momentin 3)-kohdan mukaan orjien kuljettaminen tai kaupankäynti orjilla on tuomittava ihmisryöstönä, jos teko kokonaisuutena arvostellen on törkeä. Myös 16 luvun 19 § voi tulla sovellettavaksi.

Artiklat 100—107 liittyvät merirosvouden estämiseen. *100 artiklan* mukaisesti kaikkien valtioiden on mahdollisimman laajalti toimittava yhteistyössä merirosvouden estämiseksi. Yhteistoimintavelvollisuus koskee aavaa merta ja kaikkia muita valtioiden lainkäyttövallan ulkopuolella olevia alueita ja kattaa merirosvouden sen kansainvälisessä merkityksessä. Siitä mahdollisesti poikkeavat kansallisen oikeuden määritelmät ovat merkityksettömiä sekä yhteistoimintavelvollisuuden että muidenkin merirosvoutta koskevien kansainvälisten velvoitteiden kannalta.

101 artikla sisältää merirosvouden kansainvälisen määritelmän. Siitä käy ilmi, että merirosvoutta voidaan harjoittaa joko miehistön tai matkustajien toimesta sekä yksityisestä aluksesta että ilma-aluksesta käsin ja että merirosvous voi kohdistua sekä alukseen tai ilma-alukseen itseensä tai näissä oleviin henkilöihin ja omaisuuteen. Merirosvouden ei tarvitse käsittää ryöstöä, vaan merirosvoutta on myös laiton väkivallan teko tai vapaudenriisto, joka on tehty yksityistä etua silmällä pitäen. Muunlaisia väkivallantekoja käsitellään vuonna 1988 tehdyssä yleissopimuksessa merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen kieltämisestä (Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation). Teko voi tapahtua aavalla merellä tai alueella, johon minkään valtion lainkäyttövalta ei ulotu.

Myös vapaaehtoinen osallistuminen merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen toimintaan samoin kuin sellaiseen osallistumiseen tai toimintaan yllyttäminen tai tahallinen avunanto katsotaan artiklassa tarkoitetuksi merirosvoudeksi.

Jos sota-aluksen, valtion aluksen tai valtion ilma-aluksen miehistö on noussut kapinaan, rinnastetaan *102 artiklassa* sen tekemät merirosvoteot yksityisen aluksen tai ilma-aluksen suorittamiin vastaaviin tekoihin.

103 artikla sisältää merirosvoaluksen ja ilmarosvoaluksen edellä sanottua vastaavan määritelmän. Määritelmä kattaa sekä alukset ja ilma-alukset, joita on jo käytetty merirosvoukseen, että alukset ja ilma-alukset, joita niistä määräävien henkilöiden tarkoituksena on käyttää tähän tarkoitukseen.

Alus tai ilma-alus voi *104 artiklan* mukaan säilyttää kansallisuutensa, vaikka siitä on tullut merirosvoalus. Kansallisuuden säilyminen tai menetys määräytyy lippu- tai rekisteröintivaltion lain mukaan.

105 artiklan mukaan jokainen valtio voi ottaa haltuunsa merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen tai sellaisen merirosvoudella vallatun aluksen tai ilma-aluksen, joka on merirosvojen valvonnassa, pidättää asianomaiset henkilöt ja takavarikoida aluksessa olevan omaisuuden. Oikeutta voidaan soveltaa vain aavalla merellä ja muilla valtioiden lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevilla alueilla. 58 artiklan perusteella se soveltunee myös talousvyöhykkeeseen. Haltuunoton toimittaneen valtion tuomioistuin määrää kansallisen lain perusteella rangaistusseuraamuksista samoin kuin aluksesta ja takavarikoidusta omaisuudesta sekä niistä toimenpiteistä, joihin tulee ryhtyä alukseen, ilma-alukseen tai omaisuuteen nähden hyvässä uskossa olevan kolmannen osapuolen oikeuksien huomioon ottamiseksi.

Jos merirosvoudesta epäillyn aluksen tai ilma-aluksen haltuunotto on tapahtunut ilman riittäviä perusteita, haltuunoton suorittanut valtio on *106 artiklan* mukaisesti vastuussa haltuunotosta aiheutuneesta menetyksestä ja vahingosta lippu- tai rekisteröintivaltiolle.

107 artiklan mukaan vain sota-alukset, sotilasilma-alukset tai muut alukset tai ilma-alukset, jotka ovat selvästi tunnistettavissa valtion tehtävissä oleviksi ja niihin valtuutetuiksi, voivat ryhtyä pidätystoimiin merirosvouden johdosta. Sanottuja muita aluksia ei määritellä lähemmin, mutta ilmaisun voidaan katsoa tässä yhteydessä tarkoittavan sellaisia aluksia ja ilma-aluksia, joilla on oikeus lainkäyttötoimiin, kuten poliisi- ja tullialuksia ja rannikkovartioaluksia, ja jotka eivät kuulu jo sota-aluksen määritelmän piiriin.

108 artiklan 1 kappale velvoittaa kaikki valtiot toimimaan yhteistyössä estääkseen aavalla merellä harjoitettavan kansainvälisten sopimusten vastaisen huumausaineiden ja psyko-

trooppisten aineiden laittoman kaupan. Tarkempia määräyksiä asiasta on vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksessa ja sen muuttamista koskevassa pöytäkirjassa (SopS 43/65, 23/67, 42/75, 35/80, 65/81 ja 69/86), psykotrooppia aineita koskevassa yleissopimuksessa (SopS 60/76, 50/79, 63/80 ja 70/86) sekä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan tehdyssä YK:n yleissopimuksessa (SopS 44/94) ja 31.1.1995 tehdyssä tämän yleissopimuksen 17 artiklan täytäntöönpanoa koskevassa Euroopan neuvoston sopimuksessa meritse tapahtuvasta laittomasta kaupasta (Agreement on Illicit Traffic by Sea, Implementing Article 17 of the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotics Drugs and Psychotrophic Substances). Näiden yleissopimusten määritelmillä on merkitystä myös 108 artiklaa tulkittaessa.

Valtio, jolla on pätevää aihetta uskoa, että sen lippua käyttävä alus käy laitonta kauppaa huumausaineilla tai psykotrooppisilla aineilla voi *2 kappaleen* mukaisesti pyytää muita valtioita yhteistoimintaan kaupankäynnin lopettamiseksi.

109 artiklan 1 kappale velvoittaa kaikki valtiot toimimaan yhteistyössä aavalta mereltä tapahtuvien luvattomien radiolähetysten lopettamiseksi. Luvattomat radiolähetykset määritellään *2 kappaleessa* sellaisten radio- tai televisiolähetysten lähettämiseksi aavalla merellä olevasta aluksesta tai laitoksesta, jotka on tarkoitettu yleisesti vastaanotettaviksi kansainvälisten määräysten vastaisesti ja jotka eivät ole hätäkutsujen lähettämistä.

Luvattomia radiolähetyksiä lähettänyttä henkilöä voidaan *3 kappaleen* mukaisesti syyttää paitsi aluksen lippuvaltion tuomioistuimessa tai sen valtion tuomioistuimessa, jossa kyseinen laitos on rekisteröity, myös sen valtion tuomioistuimessa, jonka kansalainen henkilö on, ja minkä hyvänsä sellaisen valtion tuomioistuimessa, jossa lähetys on vastaanotettavissa tai jossa lähetys häiritsee luvallista radioyhteyttä.

Vastaavat oikeuspaikkasäännökset sisältyvät Suomen osalta lakiin aavalla merellä tapahtuvan yleisradiotoiminnan rankaisemisesta (400/62).

Artiklan 3 kappaleen perusteella toimivaltainen valtio voi pidättää aavalla merellä henkilön tai aluksen, joka lähettää luvattomia radiolähetyksiä, ja takavarikoida lähettimen. Tällaisia pakkokeinoja tulee harjoittaa 110 artiklan mukaisten tarkastusoikeutta koskevien säännösten mukaisesti.

Kuten aikaisemmin on todettu, lippuvaltion yksinomaisen lainkäyttövallan perusteella yleensä vain se itse voi pysäyttää aluksensa aavalla merellä. Paitsi erillisen sopimuksen nojalla sota-alus voi kuitenkin *110 artiklan* mukaisesti tarkastaa ulkomaisen aluksen aavalla merellä, kun on pätevää aihetta epäillä, että alus harjoittaa merirosvoutta tai orjakauppaa, tai että se lähettää luvattomia radiolähetyksiä ja sota-aluksen lippuvaltiolla on 109 artiklan mukainen toimivalta, tai että alus on vailla kansallisuutta tai tosiasiassa samaa kansallisuutta kuin sota-alus. Tarkastusoikeus ei koske oikeudellista koskemattomuutta nauttivia ulkomaisia aluksia.

Artiklan *2 kappaleesta* ilmenee, että tarkastusoikeus sisältää sekä alukseen pääsyn että itse tarkastuksen. Sota-alus saa tarkastaa, onko aluksella oikeus siihen lippuun, jota se käyttää. Alus voi lähettää upseerin komennossa olevan veneen epäillyn aluksen luo asiakirjojen tarkastusta varten, ja mikäli epäilykset jatkuvat tämän tarkastuksen jälkeen, tarkastusta voidaan jatkaa aluksessa. Tarkastus on suoritettava mahdollisimman suurella harkinnalla.

3 kappale velvoittaa korvaamaan kaikki tarkastuksesta aiheutuvat menetykset ja vahingot, jos epäilyt osoittautuvat aiheettomiksi ja alus, johon on noustu, ei ole tehnyt mitään sellaista, mikä olisi oikeuttanut tarkastukseen. Korvausvelvollisuuden syntyminen ei riipu siitä, oliko tarkastukseen ryhdyttäessä katsottava olleen perusteltua aihetta alusta koskeville epäilyille.

Tarkastuksen voi *4 ja 5 kappaleen* mukaisesti suorittaa myös sotilasilma-alus ja muu asianmukaisesti valtuutettu alus tai ilma-alus, joka on selvästi tunnistettavissa valtion tehtävissä olevaksi.

111 artiklassa määrätään oikeudesta "välittömään takaa-ajoon". Rantavaltiolla on *1 kappaleen* mukaisesti oikeus ryhtyä välittömään takaa-ajoon silloin, kun sen toimivaltaisella viranomaisella on pätevät syyt epäillä ulkomaisen aluksen rikkoneen valtion lakeja ja määräyksiä. Takaa-ajoon on ryhdyttävä, kun kyseinen alus on takaa-ajavan valtion sisäisillä aluevesillä, saaristovesillä, aluemerellä tai lisävyöhykkeellä. Jos alus on lisävyöhykkeellä, edellytetään lisäksi, että rikkomus on kohdistunut niihin oikeuksiin, joiden suojelemiseksi lisävyöhyke on perustettu. *2 kappaleen* mukai-

sesti oikeutta välittömään takaa-ajoon sovelletaan vastaavasti myös, jos ulkomainen alus on talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla rikkonut niillä yleissopimuksen mukaisesti sovellettavia rantavaltion lakeja. Oikeus välittömään takaa-ajoon sisältää oikeuden pysäyttää ja tarvittaessa pidättää alus sekä viedä se satamaan tarkempia tutkimuksia varten.

Takaa-ajo voidaan *4 kappaleen* mukaisesti aloittaa vasta, kun pysähtymistä tarkoittava näkö- tai äänimerkki on annettu sellaisen etäisyyden päästä, että vieraan aluksen on ollut mahdollista nähdä tai kuulla se. Pysähtymiskäskyn antavan aluksen tai ilma-aluksen on siten oltava epäillyn aluksen lähettyvillä, mutta sen ei tarvitse olla sillä vyöhykkeellä, jolla rikkomus on tapahtunut.

Välittömän takaa-ajon on oltava keskeytymätöntä. Mikäli takaa-ajo keskeytyy, sitä ei voida jatkaa. Takaa-ajoa voi kuitenkin jatkaa muu kuin sen aloittanut alus tai ilma-alus ilman, että takaa-ajon katsotaan keskeytyneen. Takaa-ajo voi tapahtua toisten valtioiden talousvyöhykkeellä, mutta se on *3 kappaleen* mukaisesti lopetettava heti, kun takaa-ajettu alus saapuu oman maansa tai kolmannen valtion aluemerelle.

Välittömään takaa-ajoon voivat *5 kappaleen* mukaisesti ryhtyä ainoastaan sota-alukset tai sotilasilma-alukset tai muut alukset tai ilma-alukset, jotka ovat selvästi tunnistettavissa valtion tehtävissä oleviksi ja niihin valtuutetuiksi. Artiklan *6 kappaleen b)-kohta* sisältää erityismääräyksiä ilma-alusten harjoittamasta välittömästä takaa-ajosta.

Jos alus on pysäytetty tai pidätetty aluemeren ulkopuolella olosuhteissa, jotka eivät oikeuta välittömään takaa-ajoon, sille on *8 kappaleen* mukaisesti korvattava kaikki tästä mahdollisesti aiheutuneet vahingot ja menetykset.

112 artikla täsmentää 87 artiklan 1 kappaleen c)-kohtaa määräämällä, että jokaisella valtiolla on oikeus laskea merenalaisia kaapeleita ja putkistoja mannerjalustan ulkopuolella olevalle aavan meren pohjalle. Kaapeleita ja putkistoja laskettaessa on asianmukaisesti otettava huomioon jo paikoillaan olevat kaapelit ja putkistot, eikä mahdollisuutta niiden korjaamiseen saa vaikeuttaa.

113 artikla velvoittaa jokaisen valtion laatimaan tarpeelliset lait ja määräykset, joilla määrätään rangaistavaksi sellainen aavalla merellä olevan merenalaisen kaapelin, putken tai suurjännitekaapelin tahallinen tai tuottamuksellinen katkaiseminen tai vahingoittaminen, johon sen lippua käyttävä alus tai sen lainkäyttövaltaan kuuluva henkilö on syyllistynyt. Myös teon, jolla on aiottu aiheuttaa tai josta todennäköisesti aiheutuu tällainen katkeaminen tai vahingoittuminen tulee olla rangaistava. Määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta henkilöihin, jotka ryhdyttyään ensin kaikkiin tarpeellisiin varotoimiin katkeamisen tai vahingoittumisen estämiseksi ovat aiheuttaneet sen laillisessa tarkoituksessa henkensä tai aluksensa pelastamiseksi.

Suomen rikoslakia sovelletaan Suomen kansalaisen ja Suomessa pysyvästi asuvan ulkomaalaisen tekemään rikokseen myös silloin, kun rikos on tehty Suomen ulkopuolella, sekä sellaiseen ulkomaalaisenkin tekemään rikokseen, joka on tehty suomalaisessa aluksessa tai alueella, jossa minkään valtion laki ei ole voimassa.

Kaapelin tai putken tahallinen katkaiseminen tai vahingoittaminen on rangaistavaa rikoslain 35 luvun (769/90) mukaisena vahingontekorikoksena ja viestintäkaapelin katkaiseminen myös rikoslain 38 luvun (769/90) mukaisena tietoliikenteen häirintänä sekä mahdollisesti myös rikoslain 34 luvun (578/95) 1 §:n mukaisena tuhotyönä. Tuottamuksellinen kaapelin tai muun sellaisen merenalaisen johdon katkaiseminen tai vahingoittaminen on rangaistavaa eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetun lain (145/65) 2 §:n nojalla.

Merilain 20 luvun 2 §:n hyvän merimiestaidon laiminlyöntiä koskevan määräyksen mukaan aluksessa meriturvallisuuden kannalta olennaisen merkityksellistä tehtävää suorittavaa henkilöä on rangaistava, jos hän laiminlyö, mitä hyvänä merimiehenä on hänen velvollisuutenaan merionnettomuuden estämiseksi. Säännös soveltunee myös sellaisiin tekoihin, joista todennäköisesti seuraa merenalaisen kaapelin tai putken tahallinen tai tuottamuksellinen katkaiseminen tai vahingoittaminen.

113 artiklaan sisältyvä maininta myös sellaisten tekojen rangaistavuudesta, joilla on aiottu aiheuttaa merenalaisen kaapelin tai putken katkeaminen tai vahingoittuminen, viittaa tahallisen vahingoittamisen yritykseen. Vahingonteon tai tietoliikenteen häirinnän yritystä ei Suomen lainsäädännössä ole määrätty rangaistavaksi. Myöskään eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetun lain tarkoittaman rikoksen yritys ei ole rangaistava. Tällainen

menettely saattaa kuitenkin olla vastoin hyvän merimiestaidon vaatimuksia merionnettomuuksien estämiseksi.

114 artikla velvoittaa jokaisen valtion laatimaan tarpeelliset lait ja määräykset siitä, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvien henkilöiden, jotka omistavat aavan meren pohjalla kulkevan kaapelin tai putken, tulee vastata korjauskuluista, jos kyseiset henkilöt aiheuttavat toisen kaapelin tai putken katkeamisen tai vahingoittumisen laskiessaan tai korjatessaan omaa kaapeliaan tai putkijohtoaan. 79 artiklan 5 kappaleen mukaisesti jo paikoillaan olevat kaapelit ja putket on tällöin otettava asianmukaisesti huomioon. Korvausvastuuta ei muodostu, jos asiaankuuluvaa varovaisuutta on noudatettu.

Vastaavasta korvausvelvollisuudesta on säädetty eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetun lain (145/65) 3 §:ssä.

115 artikla velvoittaa edelleen jokaisen valtion laatimaan tarpeelliset lait ja määräykset, jotta laivanomistajat, jotka voivat todistaa, että he ovat menettäneet ankkurin, verkon tai muun kalastusvälineen välttääkseen vahingoittamasta merenalaista kaapelia tai putkea, saavat korvauksen kaapelin tai putken omistajalta. Edellytyksenä on, että laivanomistaja on edeltäkäsin ryhtynyt kaikkiin kohtuullisiin varotoimiin.

Vastaavasta korvausvelvollisuudesta on säädetty eräiden vedenalaisten johtojen suojelemisesta annetun lain (145/65) 4 §:ssä.

2 OSASTO AAVAN MEREN ELOLLISTEN LUONNONVAROJEN SÄILYTTÄMINEN JA HOITO

116 artikla täsmentää 87 artiklan 1 kappaleen e)-kohtaa sallimalla tietyin rajoituksin kaikille valtioille oikeuden antaa kansalaistensa kalastaa aavalla merellä. Kalastusoikeutta harjoitettaessa on otettava huomioon artiklassa olevat määräykset, joissa lähdetään siitä, että elollisten luonnonvarojen säilyttämisen ja hoidon kannalta meri on yhtenäinen kokonaisuus, vaikka merioikeus jakaakin sen erilaisiin lainkäyttöalueisiin. Erityisesti tämä koskee tiettyjen kalakantojen vaeltamista talousvyöhykkeen ja aavan meren välillä.

Artiklan *a)-kohdan* mukaan on kalastusoikeutta harjoitettaessa otettava huomioon valtion sopimusvelvoitteet. Artiklan *b)-kohdan* mukaisesti on lisäksi otettava huomioon rantavaltioiden oikeudet, velvollisuudet ja edut, joista määrätään muun muassa 63 artiklan 2 kappaleessa ja 64—67 artiklassa. Lisäksi kalastusta on harjoitettava 117—120 artiklan määräysten mukaisesti.

117 artikla velvoittaa valtioita ryhtymään joko yksin tai yhteistyössä muiden valtioiden kanssa tarpeellisiin kansalaisiaan koskeviin toimiin aavan meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi.

118 artiklan mukaan valtioiden tulee toimia yhteistyössä aavan meren alueiden elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi. Artikla vastaa periaatetta, jonka esimerkiksi YK:n Kansainvälinen tuomioistuin totesi vuonna 1974 Ison-Britannian ja Saksan liittotasavallan sekä Islannin välisessä kalastuskiistassa. Sen mukaan kansainvälinen merioikeus edellyttää valtioiden velvollisuutta ottaa asianmukaisesti huomioon toistensa oikeudet ja tarpeet luonnonvarojen säilyttämiseksi kaikkien parhaaksi (ICJ Reports 1974 s. 31 ja 200).

Valtioiden, joiden kansalaiset hyödyntävät samoja tai saman alueen erilaisia luonnonvaroja, tulee neuvotella keskenään tarpeellisista toimista luonnonvarojen säilyttämiseksi.

Valtioiden on myös tarpeen mukaan toimittava yhteistyössä alueellisten tai alueen osaa koskevien kalastusjärjestöjen perustamiseksi elollisten luonnonvarojen säilyttämistä silmällä pitäen.

119 artiklassa määritellään tarkemmin, mitä tarkoitusta varten valtioiden on ryhdyttävä toimiin luonnonvarojen säilyttämiseksi ja mitä niiden on tällöin otettava huomioon. Artikla tulee lukea yhdessä 117 ja 118 artiklan kanssa. Artiklan 1 ja 2 kappaleet ovat lähes samanlaiset kuin 61 artiklan 3, 4 ja 5 kappaleet rantavaltion toimista talousvyöhykkeellä. Koska kalastuksen sääntelyn tavoitteet ja perusteet ovat samat molemmilla alueilla, on mahdollista ryhtyä koordinoituihin toimiin.

Artikla velvoittaa valtiot sallittua saalista määrittäessään ja muista elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskevista toimista määrätessään noudattamaan *1 kappaleen a)- ja b)-kohdassa* mainittuja perusteita. Toimien tarkoituksena on pitää hyödynnettävät kannat sen suuruisina tai palauttaa ne sellaisiksi, että ne pystyvät antamaan suurimman mahdollisen tuoton, jonka ympäristölliset ja taloudelliset seikat sallivat. Lisäksi on otettava huomioon kalastustavat, kantojen keskinäinen riippuvuus

sekä yleisesti suositetut kansainväliset vähimmäisvaatimukset. Valtioiden on myös otettava huomioon vaikutukset hyödynnettäviin lajeihin liittyviin tai niistä riippuvaisiin lajeihin, jotta nämä voidaan säilyttää sen suuruisina tai palauttaa sellaisiksi, että niiden lisääntyminen ei vakavasti vaarannu. Toimien tulee perustua parhaaseen mahdolliseen valtioiden saatavissa olevaan tietoon.

Kaikkien asianomaisten valtioiden tulee *2 kappaleen* mukaisesti antaa ja vaihtaa säännöllisesti käytettävissään olevia kalakantojen säilyttämistä koskevia tietoja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä.

Artiklan *3 kappaleen* mukaan säilyttämistoimissa ja niiden toteuttamisessa ei saa syrjiä minkään valtion kalastajia.

120 artiklan mukaan 65 artiklaa sovelletaan merinisäkkäiden säilyttämiseen ja hoitoon myös aavalla merellä. Määräys koskee pääasiallisesti valaita ja delfiinejä, koska useimpien muiden merinisäkkäiden esiintymisalueet sijoittuvat yleensä talousvyöhykkeen rajojen sisäpuolelle.

VIII OSA SAARIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

121 artiklan 1 kappale määrittelee saaren luonnon muodostamaksi veden ympäröimäksi maa-alueeksi, joka on vedenpinnan yläpuolella nousuveden aikana. Tämä määritelmä vastaa aluemerta ja lisävyöhykettä koskevan vuoden 1958 yleissopimuksen (SopS 6—7/65) 10 artiklan 1 kappaletta. Saarilla voi olla aluemeri, lisävyöhyke, talousvyöhyke ja mannerjalusta kuten maa-alueillakin. Uutta vuoden 1958 sopimukseen verrattuna on kuitenkin artiklan *3 kappale*, jonka mukaan sellaisilla luodoilla, jotka eivät sovellu ihmisasutukseen tai oman taloudellisen toiminnan harjoittamiseen, ei voi olla talousvyöhykettä eikä mannerjalustaa.

IX OSA SULJETUT TAI PUOLISULJETUT MERIALUEET

Yleissopimuksen IX osa koskee maantieteellisesti "suljettuja" merialueita, joista ei sisältynyt erityisiä säännöksiä vuoden 1958 merioikeusyleissopimuksiin. Tarkoituksena oli ottaa alueiden käytön sääntelyssä huomioon niiden erityispiirteet ja -tarpeet. Yleissopimuksen määräykset jäivät kuitenkin tältä osin yleisluontoisiksi.

122 artiklassa määritellään suljetut ja puolisuljetut merialueet, joilla tarkoitetaan toisaalta sellaisia useamman valtion ympäröimiä merialueita, joita yhdistää vain kapeikko muihin merialueisiin, ja toisaalta sellaisia rajattuja merialueita, jotka muodostuvat joko kokonaan tai pääasiassa kahden tai useamman rantavaltion aluemerestä ja talousvyöhykkeestä. Ensiksi mainituilla tarkoitetaan esimerkiksi Itämerta ja Välimerta, jälkimmäisillä esimerkiksi Pohjanmerta.

123 artiklan mukaan suljettujen tai puolisuljettujen merialueiden rantavaltioiden tulee toimia yhteistyössä käyttäessään yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan ja täyttäessään sen mukaisia velvollisuuksiaan. Valtioita kehotetaan ryhtymään joko suoraan tai alueellisten järjestöjen välityksellä yhteistyöhön elollisten luonnonvarojen käytön, meriympäristön suojelun ja tieteellisen tutkimuksen koordinoimiseksi sekä, milloin tarkoituksenmukaista, kutsumaan muita asiasta kiinnostuneita valtioita tai kansainvälisiä järjestöjä yhteistyöhön artiklan määräysten edistämiseksi.

X OSA SISÄMAAVALTIOIDEN OIKEUS PÄÄSTÄ MERELLE JA POIS MERELTÄ SEKÄ KAUTTAKULUN VAPAUS

Vuonna 1958 tehdyn aavaa merta koskevan yleissopimuksen (SopS 6—7/65) 3 artiklan mukaan sisämaavaltioilla tulee olla vapaa pääsy merelle. Kauttakulun toteuttamisesta tulee sisämaavaltioiden ja kauttakulkuvaltioiden kuitenkin erikseen sopia. Merioikeusyleissopimuksen X osassa sisämaavaltioille taataan nimenomainen oikeus päästä merelle ja takaisin, jotta ne voisivat käyttää muita yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan. Kauttakulun toteuttamisesta tulee kuitenkin edelleen sopia kauttakulkuvaltioiden kanssa. Maailman valtioista yli 40 on sisämaavaltioita.

Myös yleissopimuksen muissa osissa (erityisesti 69—71, 160, 161, 254, 266, 269 ja 272 artikla) käsitellään sisämaavaltioiden tai muiden maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden oikeuksia. Monet artikloista edellyttävät huomion kiinnittämistä tällaisten valtioiden erityisiin tarpeisiin. 70 artiklan 2 kappale määrittelee talousvyöhykettä koskevan

V osan osalta maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevan valtion sellaiseksi, joka ei voi vaatia omaa talousvyöhykettä tai jonka maantieteellisestä sijainnista johtuu, että se on riippuvainen alueella sijaitsevien muiden valtioiden talousvyöhykkeiden elollisten luonnonvarojen hyödyntämisestä.

124 artiklassa määritellään sisämaavaltioksi valtio, jolla ei ole merenrantaa ja kauttakulkuvaltioksi joko rantavaltio tai muu valtio, joka sijaitsee sisämaavaltion ja meren välissä ja jonka alueen läpi kauttakulku tapahtuu.

125 artikla sisältää määräyksiä sisämaavaltion ja kauttakulkuvaltion oikeuksista ja velvollisuuksista. Sisämaavaltioilla on oikeus päästä merelle ja mereltä pois voidakseen käyttää yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan, joihin sisältyvät muun muassa aavan meren vapauteen ja ihmiskunnan yhteiseen perintöön liittyvät oikeudet. Kauttakulun ehdoista on sovittava sisämaavaltion ja kauttakulkuvaltion välillä.

126 artiklassa määrätään, ettei sisämaavaltioiden erityiseen maantieteelliseen asemaan perustuvia oikeuksia ja helpotuksia sääntéleviin yleissopimuksen määräyksiin tai erityissopimuksiin sovelleta suosituimmuuslauseketta.

127 artiklassa säännellään tulli- ja verokysymyksiä.

128 ja 129 artiklan mukaan voidaan kauttakulkuliikenteen helpottamiseksi sopia tullittomista alueista tai muista tullausjärjestelyistä kauttakulkuvaltioiden tulo- ja lähtösatamissa sekä yhteistyöstä kulkuvälineiden rakentamiseksi ja parantamiseksi. *130—132 artiklassa* käsitellään toimia kauttakulkuliikenteen viivytysten tai muiden teknistä laatua olevien vaikeuksien välttämiseksi ja poistamiseksi, määrätään alusten yhtäläisestä kohtelusta satamissa sekä annetaan asianomaisille valtioille vapaus sopia paremmista kauttakulkumahdollisuuksista kuin mitä yleissopimuksessa määrätään.

XI OSA MERENPOHJA-ALUE

Tekniikan kehitys johti toisen maailmansodan jälkeisinä vuosina siihen, että valtiot kiinnostuivat yhä kauempana rannikosta sijaitsevan merenpohjan luonnonvarojen hyödyntämisestä. Aluksi kiinnostus kohdistui mannerjalustaan mutta ulottui sittemmin sen ulkopuolella sijaitsevaan syvänmerenpohjaan.

Vuonna 1967 Maltan YK-suurlähettilās Arvid Pardo esitti YK:n yleiskokouksessa syvänmerenpohjan ja sen luonnonvarojen määrittelemistä ihmiskunnan yhteiseksi perinnöksi ("common heritage of mankind"). Ajatus sai laajaa kannatusta, ja vuonna 1970 YK:n yleiskokous hyväksyi periaatejulistuksen (päätöslauselma 2749 (XXV) 17.12.1970), jonka mukaan kansallisen lainkäyttövallan ja kansallisten luonnonvarojen ulkopuolella sijaitseva merenpohja sisustoineen on ihmiskunnan yhteistä perintöä. Tämän perusteella YK:n III merioikeuskonferenssi (1973—1982) laati syvänmerenpohjaa ja sen kansainvälistä hallintojärjestelmää koskevan säännöstön, joka sisältyy yleissopimuksen XI osaan sekä III ja IV liitteeseen.

Syvänmerenpohjaa koskeva säännöstö kattaa kansalliseen lainkäyttövaltaan kuulumattoman merenpohjan osan. Tätä osaa merenpohjasta ja sen sisustaa kutsutaan merenpohja-alueeksi. Merenpohja-alueen ja kansalliseen lainkäyttövaltaan kuuluvan mannerjalustan välinen raja määrätään rantavaltioiden toimesta yleissopimuksen VI osaan sisältyvien tarkempien määräysten ja mannerjalustan rajaamista käsittelevän toimikunnan suositusten mukaisesti.

Merenpohja-alueen luonnonvaroja hallinnoi erityinen kansainvälinen elin, Kansainvälinen merenpohjajärjestö (jäljempänä "merenpohjajärjestö"), joka on yleissopimuksella perustettu tätä tarkoitusta varten. Järjestö voi myöntää oikeuksia merenpohja-alueen luonnonvarojen tutkimista ja hyödyntämistä varten ja voi itsekin osallistua tähän toimintaan tarkoitusta varten perustetun merenpohjajärjestön yrityksen kautta. Järjestön vastuulla on muun muassa laatia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja merenpohja-alueen luonnonvarojen tutkimista ja hyödyntämistä varten sekä valvoa, että yleissopimuksen määräyksiä samoin kuin järjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja noudatatetaan.

Yleissopimuksen XI osassa sekä III ja IV liitteessä määrätään merenpohjajärjestön ja sen yrityksen organisaatiosta, tehtävistä ja valtuuksista sekä niiden sopimusvaltioiden oikeuksista ja velvoitteista, joiden valtionyritykset ja yksityiset yritykset ja yksityishenkilöt osallistuvat merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan. Lisäksi edellytetään, että erimielisyyksien ratkaisemista varten perustetaan erityinen riitojenratkaisuelin, Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevä

jaosto. Tällä elimellä on tuomiovalta merenpohja-alueen toimintaan liittyvissä riidoissa.

Yleissopimuksen XI osassa ja III ja IV liitteessä esitetyn säännöstön muotoutumiseen III merioikeuskonferenssissa vaikuttivat sellaiset kansainvälisen "suunnitelmatalouden" periaatteet, joita johtavien teollisuusmaiden oli vaikea hyväksyä. Yhdysvaltojen samoin kuin Ison-Britannian ja Saksan liittotasavallan jätettyä allekirjoittamatta yleissopimuksen sen XI osaan liittyvien ongelmien vuoksi, säännöstön toimeenpano vaikeutui huomattavasti. Vaikka yli sata valtiota allekirjoitti yleissopimuksen jo vuonna 1982, ratifiointeja kertyi hitaasti. Ensimmäisten 60 ratifioijan joukossa oli vain yksi teollisuusmaa (Islanti). Myöskään yleissopimuksen yhteydessä hyväksytyllä erillisellä päätöslauselmalla perustettu Kansainvälisen merenpohjajärjestön ja Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen perustamista valmisteleva toimikunta (1982—1994), jonka työhön Iso-Britannia ja Saksa osallistuivat tarkkailijoina, ei kyennyt löytämään ratkaisua lukkiutuneeseen tilanteeseen. Toimikunnalla ei myöskään ollut valtuuksia poiketa yleissopimuksen määräyksistä merenpohjahallintoa koskevia suosituksia laatiessaan.

Myös kehitysmaat alkoivat suhtautua epäröiden yleissopimuksen ratifiointiin. Vähäisin syy tähän ei ollut se, että ne pelkäsivät joutuvansa kantamaan perustettavien elinten toiminnasta aiheutuvat kustannukset yksin ilman teollisuusmaiden tukea. Samanaikaisesti kaikkien osapuolten mielenkiinto merenpohjan hyödyntämistoimintaa kohtaan väheni sen kaupallisten näkymien heiketessä. Vasta Itä-Euroopan suunnitelmatalouksien romahtaminen ja markkinamyönteisen ajattelutavan voimistuminen kehitysmaaryhmässä loivat vuosikymmenen vaihteessa edellytykset merenpohjahallinnon uudelleenarvioimiselle. Sitä joudutti myös yleissopimuksen voimaantulon edellytyksenä olleen 60. ratifioinnin (tai sopimukseen liittymisen) lähestyminen.

Yleissopimuksen tulevaisuutta uhkaavan vakavan tilanteen vuoksi YK:n pääsihteeri aloitti vuonna 1990 epäviralliset konsultaatiot yleissopimuksen syvänmerenpohjan oikeudellista asemaa koskevasta säännöstöstä, aluksi sopimusjärjestelyn kannalta keskeisimpien valtioiden kanssa. Myös Yhdysvallat, joka ei ollut lähettänyt tarkkailijaa valmistelutoimikuntaan, tuli nyt mukaan neuvotteluihin, jotka 1992 avattiin kaikille asiasta kiinnostuneille. Myös Suomi otti osaa neuvottelukierrokseen, jonka aikana kokoonnuttiin kaikkiaan yhdeksän kertaa.

Neuvotteluprosessin aikana, 16.11.1993, Guyana talletti YK:n pääsihteerin huostaan yleissopimuksen 60. ratifioimiskirjan. Guyanan ratifioinnin jälkeen tiedettiin, että yleissopimus tulisi voimaan 16.11.1994, mikä lisäsi paineita teollisuusmaiden ratifioinnin mahdollistavan kompromissin aikaansaamiseksi. Samalla oli otettava huomioon yleissopimuksen jo ratifioineiden valtioiden edut. Lopputuloksen kannalta oli ratkaisevaa, että Yhdysvallat osallistui neuvotteluihin presidentti Clintonin toimikauden alettua aktiivisemmin kuin aikaisemmin. Yleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus (jäljempänä "soveltamissopimus") valmistui keväällä 1994, ja se hyväksyttiin YK:n 48. yleiskokouksen jatkoistunnossa 28.7.1994. Soveltamissopimuksen puolesta äänesti 121 maata, joiden joukossa olivat muun muassa EU:n jäsenvaltiot sekä Pohjoismaat. Mikään valtio ei äänestänyt soveltamissopimuksen hyväksymistä vastaan, mutta seitsemän valtiota jätti äänestämättä, niiden joukossa Venäjä. Kyseiset valtiot ilmaisivat yleiskeskustelussa pahoittelunsa sen johdosta, etteivät ne voineet tukea soveltamissopimuksen hyväksymistä sen "epätäydellisyyden" vuoksi. Venäjä on kuitenkin myöhemmin allekirjoittanut soveltamissopimuksen.

Suomi allekirjoitti soveltamissopimuksen ratifiointivaraumin, kun se avattiin allekirjoitettavaksi 29.7.1994. Tilaisuudessa soveltamissopimuksen allekirjoitti kaikkiaan 41 valtiota, joista 22 oli teollisuusmaita, mukaan luettuna Yhdysvallat ja kaikki EU:n jäsenvaltiot, sekä komission edustaja EY:n puolesta.

Soveltamissopimuksen teksti muodostaa sekä käytännönläheisempään ja markkinamyönteisempään säännöstöön pyrkineiden teollisuusmaiden että yleissopimuksen määräyksistä periaatteellisesti kiinnipitävien kehitysmaiden hyväksyttävissä olleen kompromissin. Ihmiskunnan yhteisen perinnön periaate on edelleen järjestelmän lähtökohtana. Kompromissin löytymisen kannalta ratkaisevaa oli markkinatalouden yleismaailmallinen vahvistuminen. Syvänmerenpohjan luonnonvarojen tuotannollisen hyödyntämisen ei myöskään odoteta tulevan teknisesti ja taloudellisesti mahdolliseksi muutamaan kymmeneen vuoteen, minkä lisäksi se tuskin muodostuu niin kannattavaksi kuin vuonna 1982 oletettiin.

Saavutetun kompromissin tarkoituksena oli

varmistaa, että myös teollisuusmaat, erityisesti Yhdysvallat, Iso-Britannia ja Saksa, ratifioisivat yleissopimuksen tai liittyisivät siihen. Saksa onkin jo liittynyt yleissopimukseen.

Myös Suomen näkökulmasta on ratkaisevaa, että yleissopimus ja soveltamissopimus ratifioidaan mahdollisimman laajamittaisesti. Vain tällä tavoin voidaan varmistaa merten eri käyttötapoja koskeva yhtenäinen oikeusjärjestys.

Yleissopimus ja soveltamissopimus muodostavat kokonaisuuden siten, että yleissopimuksen ratifioiminen tai siihen liittyminen merkitsee soveltamissopimuksen 4 artiklan mukaan automaattisesti oikeudellista sitoutumista myös soveltamissopimukseen. Liittyminen ainoastaan soveltamissopimukseen ei myöskään ole mahdollista.

Soveltamissopimus on jaettu kahteen osaan, joista ensimmäinen on yleisiä määräyksiä sopimukseen sitoutumisesta sisältävä menettelytapaosa ja toinen liiteosa, jonka sisältö koskee yleissopimuksen XI osan soveltamista.

Menettelytapoja käsittelevässä osassa otetaan huomioon sekä yleissopimuksen jo ratifioineiden valtioiden että muiden valtioiden tarpeet samoin kuin se, että ratifiointiin tarvittava aika on joissakin maissa huomattavan pitkä. Samalla on pyritty varmistamaan se, että kaikki valtiot soveltaisivat yleissopimuksen XI osaa alusta alkaen samalla tavalla. Soveltamissopimus antaa sen vuoksi mahdollisuuden sitoutua sopimukseen eri tavoilla. Soveltamissopimus tulee voimaan, kun 40 valtiota on ratifioinut sen tai liittynyt siihen edellyttäen, että näiden joukossa on sopimuksessa lähemmin määritelty määrä teollisuusmaita.

Soveltamissopimus sisältää lisäksi määräyksen sen väliaikaisesta soveltamisesta. Valtiolle syntyy sopimuksen 7 artiklan mukaan velvoite soveltamissopimuksen väliaikaiseen soveltamiseen, jos se on äänestänyt sopimuksen hyväksymisen puolesta tai allekirjoittaa sen, eikä samanaikaisesti kirjallisesti ilmoita YK:n pääsihteerille, ettei se sovella sopimusta väliaikaisesti. Määräys väliaikaisesta soveltamisesta on sisällytetty soveltamissopimukseen yhtäältä siksi, että sopimus on olennainen osa yleissopimusta ja sitä tulee siten voida soveltaa yleissopimuksen voimaantulosta lähtien, ja toisaalta sen vuoksi, että etenkin teollisuusmaille on haluttu antaa mahdollisuus osallistua merenpohjajärjestön toimintaan väliaikaiselta pohjalta siihen liittyvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen, kunnes ne ovat saaneet vietyä loppuun yleissopimuksen ratifiointia koskevat menettelynsä. Soveltamissopimusta voidaan soveltaa väliaikaisesti enintään 4 vuotta yleissopimuksen voimaantulosta 16.11.1994 lukien eli 16.11.1998 asti. Suomi osallistuu soveltamissopimuksen väliaikaiseen soveltamiseen.

EY on yleissopimuksen ja soveltamissopimuksen allekirjoittanut kansainvälinen järjestö, joka on yleissopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä jättänyt sopimuksen IX liitteen mukaisen ilmoituksen jäsenvaltioidensa sille siirtämästä toimivallasta tietyissä yleissopimuksen käsittelemissä asioissa. EY voi soveltamissopimuksen 3 ja 8 artiklan mukaan samoin perustein liittyä myös siihen niissä asioissa, joissa sillä on toimivalta ja jotka ovat erityisen tärkeitä raaka-aineiden (mineraalien) tuotantoon ja markkinointiin liittyvien XI osan kauppapoliittisten määräysten kannalta.

Soveltamissopimuksen vaikutusta yleissopimuksen XI osan määräysten samoin kuin III ja IV liitteen soveltamiseen käsitellään artiklakohtaisten perustelujen yhteydessä.

1 OSASTO YLEISET MÄÄRÄYKSET

133 artikla sisältää XI osalle keskeisten "luonnonvarojen" ja "mineraalien" käsitteiden määritelmät.

XI osan (ja sittemmin myös soveltamissopimuksen) soveltamisalue rajoitetaan *134 artiklassa* maantieteellisesti koskemaan merenpohjaaluetta, joka 1 artiklan mukaisesti tarkoittaa kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevaa merenpohjaa sisustoineen. Kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitseva merenpohja-alue rajautuu rantavaltioiden mannerjalustojen ulkorajoihin. Rantavaltiot määrittelevät nämä rajat itse yleissopimuksen määräysten ja mannerjalustan rajaamista käsittelevän toimikunnan antamien suositusten mukaisesti.

135 artiklassa soveltamisalueen määritelmää täsmennetään siten, että XI osan määräykset samoin kuin niiden perusteella myönnetyt tai harjoitetut oikeudet eivät vaikuta merenpohjaalueen yläpuolella olevien vesien tai ilmatilan oikeudelliseen asemaan. Näiden luonnonvarat eivät siten kuulu ihmiskunnan yhteiseen perintöön, eikä tällä käsitteellä ole vaikutusta näiden vesien ja ilmatilan oikeudelliseen asemaan.

Yleissopimuksen mukaan Kansainvälinen merenpohjajärjestö sen enempää kuin valtiot-

kaan eivät voi käyttää täysivaltaisia oikeuksia kansainvälisen merenpohja-alueen ylāpuolisilla merialueilla tai ilmatilassa.

2 OSASTO MERENPOHJA-ALUETTA SÄÄTELEVÄT PERIAATTEET

136 artiklan mukaan merenpohja-alue luonnonvaroineen on ihmiskunnan yhteistä perintöä.

137 artiklassa todetaan, että merenpohja-alue ei ole kenenkään vallattavissa. Myös kaikki oikeudet merenpohjan luonnonvaroihin kuuluvat koko ihmiskunnalle, jonka puolesta merenpohjajärjestö toimii. Mikään valtio ei saa vaatia tai harjoittaa täysivaltaisuutta tai täysivaltaisia oikeuksia merenpohja-alueen minkään osan tai sen luonnonvarojen suhteen, eikä mikään valtio, luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö saa ottaa haltuunsa merenpohja-alueen mitään osaa.

Omistusoikeus merenpohja-alueelta nostettuihin mineraaleihin voidaan sen sijaan siirtää, ja valtiot sekä luonnolliset ja oikeushenkilöt voivat harjoittaa niitä koskevaa toimintaa edellyttäen, että se tapahtuu yleissopimuksen ja soveltamissopimuksen määräysten mukaisesti.

Merenpohjajärjestö on velvollinen toimimaan koko ihmiskunnan puolesta, ja mineraalien nostamisen merenpohja-alueelta tulee tapahtua järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

Sopimusvaltioiden toiminta merenpohja-aluetta koskevissa asioissa ei ole vapaata, vaan niiden on *138 artiklan* mukaan noudatettava kansainvälisen oikeuden sääntöjä ja otettava huomioon merenpohjajärjestön oikeus säännellä ja valvoa alueella harjoitettavaa toimintaa.

139 artiklassa velvoitetaan sopimusvaltiot huolehtimaan siitä, että myös niiden valtionyhtiöt tai niiden kansallisuutta olevat tai niiden tai niiden kansalaisten tehokkaasti valvomat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt toimivat XI osan mukaisesti harjoittaessaan toimintaa merenpohja-alueella. Sama velvoite koskee myös kansainvälisiä järjestöjä niiden toiminnassa merenpohja-alueella.

Sopimusvaltiot ja kansainväliset järjestöt velvoitetaan (muut kansainvälisen oikeuden säännöt huomioon ottaen) vastaamaan vahingosta, joka aiheutuu siitä, että sopimusvaltio tai kansainvälinen järjestö laiminlyö XI osan mukaiset velvoitteensa. Merenpohjajärjestö on kuitenkin yleissopimuksen *III liitteen 22 artiklan* mukaisesti vastuussa kaikista vahingoista, jotka ovat aiheutuneet siitä, että se on valtuuksiaan käyttäessään ja tehtäviään hoitaessaan menetellyt virheellisesti. Sopimusvaltiot tai kansainväliset järjestöt, jotka toimivat yhdessä, ovat solidaarisessa korvausvastuussa.

Luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön takaajana toimiva valtio ei ole vastuussa niiden aiheuttamasta vahingosta, mikäli valtio on ryhtynyt kaikkiin tarpeellisiin ja asianmukaisiin toimiin sen varmistamiseksi, että toiminnassa noudatetaan XI osan määräyksiä. Valtiolla on kuitenkin tällöin 153 artiklan 4 kappaleen mukainen velvollisuus auttaa merenpohjajärjestöä varmistamaan, että määräyksiä noudatetaan.

Kansainvälisissä järjestöissä jäseninä olevien sopimusvaltioiden tulee ryhtyä asianmukaisiin toimiin sen varmistamiseksi, että järjestöt täyttävät velvollisuutensa tämän artiklan mukaisesti.

140 artiklassa velvoitetaan merenpohjajärjestö ja sopimusvaltiot harjoittamaan toimintaa merenpohja-alueella koko ihmiskunnan hyödyksi ja jakamaan alueella harjoitettavasta toiminnasta mahdollisesti saavutettava rahallinen tai muu taloudellinen hyöty kohtuudenmukaisesti. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota kehitysmaiden sekä sellaisten kansojen etuihin ja tarpeisiin, jotka eivät vielä ole saavuttaneet täyttä itsenäisyyttä tai muunlaista itsehallintoa. Soveltamissopimus asettaa rajoituksia tämän määräyksen soveltamiselle.

141 artiklassa määrätään, että kaikki valtiot saavat erotuksetta käyttää merenpohja-aluetta yleissopimuksen puitteissa. Edelleen määrätään, että aluetta saa käyttää yksinomaan rauhanomaisiin tarkoituksiin. Määräys on muotoiltu yleisesti, eikä sitä ole tarkennettu muualla sopimuksessa. Se ei sulje pois merenpohja-alueen sotilaallista käyttöä muihin kuin hyökkäysluontoisiin tarkoituksiin. Asiasta keskusteltiin YK:n III merioikeuskonferenssissa, mutta yksityiskohtaisemmasta käsittelystä ei päästy yksimielisyyteen. Sen sijaan esimerkiksi vuonna 1971 ydinaseiden sekä muiden joukkotuhoaseiden merenpohjaan ja sen sisustaan asettamisen kieltämiseksi tehty sopimus (SopS 18/72) koskee muun muassa syvänmerenpohjaa.

Kun merenpohja-alueella esiintyvät luonnonvarat ulottuvat myös jonkin rantavaltion manneralustalle, tulee kyseisen rantavaltion oikeu-

det ja lailliset edut ottaa huomioon luonnonvarojen käyttöön tähtäävässä toiminnassa. Sille, jolla on merenpohja-alueella tällaista toimintaa, asetetaan *142 artiklassa* velvollisuus neuvotella sen valtion kanssa, jonka lainkäyttövallan piiriin luonnonvarat ulottuvat. Rantavaltion mannerjalustalla sijaitsevien luonnonvarojen hyödyntäminen vaatii tämän valtion etukäteissuostumuksen.

XI osan ja soveltamissopimuksen määräyksistä ja niiden mukaisesti myönnettävistä tai käytettävistä oikeuksista riippumatta rantavaltiolla on oikeus ryhtyä XII osan meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevien määräysten mukaisiin toimiin suojellakseen aluettaan pilaantumiselta, sen uhalta tai muulta vaaralta.

143 artiklassa korostetaan, että meritieteellistä tutkimusta voidaan merenpohja-alueella harjoittaa yksinomaan rauhanomaisiin tarkoituksiin ja koko ihmiskunnan hyödyksi. Tutkimuksessa on lisäksi noudatettava meritieteellistä tutkimusta koskevia yleissopimuksen XIII osan määräyksiä.

Kaikilla valtioilla ja toimivaltaisilla kansainvälisillä järjestöillä on 238 artiklan mukaan oikeus harjoittaa meritieteellistä tutkimusta ottaen huomioon muiden valtioiden oikeudet ja velvollisuudet. Myös merenpohjajärjestö voi 143 artiklan mukaan harjoittaa meritieteellistä tutkimusta, joka koskee merenpohja-aluetta ja sen luonnonvaroja, ja sillä on oikeus tehdä tällaista tutkimusta varten toimintasopimuksia. Merenpohjajärjestö on velvollinen edistämään ja rohkaisemaan alueen meritieteellistä tutkimusta ja sen tulee tiedottaa saatavilla olevista tutkimus- ja analyysituloksista.

Sopimusvaltioiden tulee puolestaan edistää kansainvälistä yhteistyötä merenpohja-alueella tehtävässä meritieteellisessä tutkimuksessa muun muassa osallistumalla kansainvälisiin ohjelmiin ja huolehtimalla siitä, että ohjelmia kehitetään ja että tuloksia levitetään tehokkaasti merenpohjajärjestön kautta tai tarvittaessa muita kansainvälisiä järjestöjä ja kanavia käyttäen. Tästä käy epäsuorasti ilmi, että sopimusvaltiot voivat harjoittaa meritieteellistä tutkimusta itsenäisesti, mikäli kyseessä ei ole merenpohjajärjestön koordinoima meritieteellinen tutkimus, ja että ne voivat tarpeen mukaan itse levittää tutkimustuloksia muita kanavia käyttäen.

Sopimusvaltioiden tulee huolehtia siitä, että kehitetään merenpohja-aluetta koskevia tutkimusohjelmia, joissa otetaan huomioon kehitysmaiden ja teknologialtaan vähemmän kehittyneiden valtioiden etu näiden maiden tutkimusmahdollisuuksien vahvistamiseksi, niiden ja merenpohjajärjestön henkilöstön kouluttamiseksi sekä pätevän henkilöstön käytön edistämiseksi.

144 artikla sisältää teknologian siirtoa merenpohjajärjestölle ja kehitysmaille koskevat erityismääräykset. Yleiset määräykset teknologian siirrosta ovat yleissopimuksen XIV osassa.

Artiklan *1 kappaleessa* merenpohjajärjestö velvoitetaan ryhtymään toimiin merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvän teknologian ja tutkimustiedon hankkimiseksi sekä edistämään ja rohkaisemaan teknologian ja tutkimustiedon siirtämistä kehitysmaille.

Artiklan *2 kappaleessa* merenpohjajärjestö ja sopimusvaltiot velvoitetaan lisäksi toimimaan yhteistyössä tällaisen teknologian ja tutkimustiedon siirtämisen edistämiseksi, jotta merenpohjajärjestön tuotantoyritys ja kaikki sopimusvaltiot voivat hyötyä niistä. Järjestöllä ja sopimusvaltioilla on 170 artiklan 4 kappaleen nojalla lisäksi erityinen velvoite siirtää teknologiaa yritykselle. 144 artiklan 2 kappaleen kahdessa alakohdassa eritellään tarkemmin, miten merenpohjajärjestö ja sopimusvaltiot voivat parhaiten edistää teknologian siirtoa. Erityisesti mainitaan, että niiden tulee helpottaa mahdollisuuksia teknologian hankkimiseen tasapuolisilla ja kohtuullisilla ehdoilla.

Soveltamissopimuksen *liitteen 5 osastossa* luetellaan joukko muita teknologian siirtämiseen liittyviä periaatteita. Niiden mukaisesti teknologiaa tulee ensisijaisesti pyrkiä saamaan avoimilta markkinoilta tai yhteisyrityshankkeiden kautta. Mikäli tämä ei onnistu, merenpohjajärjestö voi pyytää sopimusvaltioita ja niiden takaamia yrittäjiä toimimaan yhteistyössä teknologian hankkimiseksi. Sopimusvaltioilla ja niiden takaamilla yrittäjillä on tässä tapauksessa velvoite ryhtyä yhteistyöhön, kuitenkin niin, että niiden immateriaalioikeudet turvataan. Soveltamissopimuksen määräykset turvaavat siten merenpohjatoimintaan osallistuvien yritysten kaupalliset edut, mikä saattaa rajoittaa merkittävästi merenpohjayrityksen ja kehitysmaiden teknologian saantia.

Soveltamissopimuksen *liitteen 5 osaston* mukaan yleissopimuksen *III liitteen 5 artiklan* määräyksiä ei sovelleta.

Yleissopimuksen XII osa sisältää yleisiä määräyksiä meriympäristön suojelemiseksi ja

säilyttämiseksi. *145 artiklassa* asetetaan sopimusvaltioille ja merenpohjajärjestölle erityinen velvoite meriympäristön tehokkaan suojelun varmistamiseksi merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan mahdollisesti aiheuttamilta haitoilta. Järjestö velvoitetaan myös laatimaan asianmukaisia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja tätä tarkoitusta varten.

Meriympäristön erityisiksi suojelukohteiksi nimetään rantaviiva, meriympäristön ekologinen tasapaino, kasvisto ja eläimistö sekä merenpohja-alueen luonnonvarat. Erityisinä vaaratekijöinä meriympäristölle mainitaan porauksista, ruoppauksesta, louhinnasta, jätteiden sijoittamisesta sekä merenpohja-alueen toimintaan liittyvien rakennelmien rakentamisesta, käytöstä ja huollosta aiheutuvat haitat.

146 artiklassa merenpohjajärjestö velvoitetaan laatimaan tarpeelliset määräykset ihmishengen tehokkaaksi suojelemiseksi merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa.

147 artikla täydentää 135 artiklan määräystä merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan suhteesta merenkulkuun ja muuhun meriympäristössä harjoitettavaan toimintaan. Merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa tulee ottaa kohtuullisessa määrin huomioon muu meriympäristössä harjoitettava toiminta ja vastaavasti muussa toiminnassa kohtuullisessa määrin merenpohja-alueella harjoitettava toiminta.

Merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa varten käytettäviin rakennelmiin sovelletaan määräyksiä, jotka vastaavat talousvyöhykkeellä ja mannerjalustalla harjoitettavaa toimintaa koskevan 60 (ja 80) artiklan määräyksiä. Rakennelmien pystyttämisestä, sijoittamisesta ja poistamisesta on ilmoitettava asianmukaisesti, niistä varoittamiseksi tulee olla käytössä pysyvä menettely ja niiden ympärille tulee perustaa asianmukaisesti merkitty suojavyöhyke. Rakennelmia ei saa pystyttää paikkoihin, joissa ne voivat häiritä hyväksyttyjen, kansainväliselle merenkululle keskeisten merireittien käyttöä eikä alueille, joilla harjoitetaan paljon kalastusta. Niillä ei ole saarten asemaa eikä omaa aluemerta, eivätkä ne vaikuta aluemeren, talousvyöhykkeen tai mannerjalustan rajojen määrittämiseen. Tällaisia rakennelmia saa pystyttää, sijoittaa ja poistaa vain merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

148 artiklaan on kirjattu pyrkimys edistää kehitysmaiden tehokasta osallistumista merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan. Erityisesti kehitysmaihin kuuluvien sisämaavaltioiden tai muutoin maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden edut tulee ottaa huomioon siten, että ne pystyvät voittamaan epäedullisesta sijainnista aiheutuvat vaikeudet, jotka haittaavat niiden osallistumista merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan.

Kaikkia merenpohja-alueelta löydettyjä arkeologisia ja historiallisia esineitä tulee *149 artiklan* mukaan säilyttää koko ihmiskunnan etua silmällä pitäen. Tällöin otetaan huomioon alkuperävaltiolle tai sille valtiolle, jossa esineellä on kulttuurinen tai historiallinen ja arkeologinen alkuperänsä, kuuluvat etuoikeudet.

3 OSASTO MERENPOHJA-ALUEEN LUONNONVAROJEN KEHITTÄMINEN

150 artiklassa määritellään merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevat yleiset periaatteet. Artiklassa painotetaan alueen luonnonvarojen kehittämistä koko ihmiskunnan hyödyksi. Pääpaino on terveen maailmantalouden kehityksen sekä maailmankaupan tasapainoisen kasvun ja kansainvälisen yhteistyön edistämisessä kaikkien maiden, erityisesti kehitysmaiden hyväksi.

150 artiklaan sisältyvien periaatteiden ohella merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa sääntelevät soveltamissopimuksen määräykset, jotka pyrkivät markkinatalouden periaatteiden ja kaupallisten etujen huomioon ottamiseen. Ristiriitatilanteessa sovelletaan soveltamissopimuksen määräyksiä.

Soveltamissopimuksen nojalla *151 artiklan kappaleita 1—7 ja 9* ei sovelleta. Tätä koskeva määräys sisältyy sopimuksen *liitteen 6 osaston 7 kappaleeseen*. Liitteen 6 osaston mukaan merenpohjajärjestön tuotanto-ohjelman tulee perustua muun muassa seuraaville periaatteille:

— merenpohja-alueen luonnonvarojen kehittämisen tulee tapahtua terveiden kaupallisten periaatteiden mukaisesti;

— merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan sovelletaan tullitariffeja ja kauppaa koskevan GATT-yleissopimuksen määräyksiä ja niiden tilalle mahdollisesti tulevia sopimuksia, millä viitattaneen erityisesti vuoden 1995 alusta käynnistyneen Maailman kauppajärjestön (WTO) toimintaan;

— valtiontukea ei saa myöntää merenpohja-

alueella harjoitettavaan toimintaan paitsi, milloin se sallitaan edellä tarkoitettujen sopimusten perusteella;

— merenpohja-alueelta ja muista lähteistä saatavien mineraalien kesken ei saa harjoittaa syrjintää; kumpaakaan alkuperää oleville mineraaleille ei pidä myöntää etuoikeutettua pääsyä markkinoille eikä liioin etuoikeutta mineraaleista valmistettavien hyödykkeiden maahantuonnille;

— tuotantosuunnitelmassa, joka koskee merenpohjajärjestön hyväksymää hyödyntämistä kullakin kaivosalueella, on oltava mukana alustava tuotantoaikataulu, jonka tulee sisältää ennakoidut suurimmat mineraalimäärät, jotka kyseisen tuotantosuunnitelman perusteella tuotettaisiin vuodessa; sekä

— jos sopimusvaltio on myöntänyt sellaista valtiontukea, joka on kielletty tai jolla on ollut haitallisia vaikutuksia toisen sopimusvaltion etuihin, sopimusvaltio voi pyytää neuvostoa ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Sanotut periaatteet eivät kuitenkaan vaikuta oikeuksiin tai velvollisuuksiin, joista on määrätty jossakin edellä mainitussa sopimuksessa tai asianomaisissa vapaakauppa- ja tulliliittosopimuksissa niiden sopimusvaltioiden välillä, jotka ovat kyseisten sopimusten osapuolia.

6 osaston säännökset sisältävät myös määräyksiä niihin liittyvien riitojen ratkaisumenettelyistä ja edellyttävät, että merenpohjajärjestö laatii sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, joilla varmistetaan 6 osaston säännösten täytäntöönpano.

Soveltamissopimukseen sisältyvien tuotantoohjelmaa koskevien määräysten merkitys on siinä, että aikaisemmat suunnitelmataloutta lähellä olevat periaatteet on korvattu markkinalähtöisillä tuotantoperiaatteilla. Merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan kohdistuvien tukien on oltava GATT-yleissopimuksen (ja muiden vastaavien sopimusten) mukaisia, eikä merenpohja-alueelta nostettujen ja muista lähteistä nostettujen mineraalien välillä saa tehdä eroa tai antaa merenpohja-alueelta nostetuille mineraaleille etuasemaa. Merenpohjajärjestö ei voi myöskään merenpohja-alueen varojen hyväksikäyttösuunnitelmia hyväksyessään asettaa rajoituksia mineraalien tuotannolle.

151 artiklan 8 kappale on sopusoinnussa soveltamissopimuksen liitteen 6 osaston kanssa siinä, että sen mukaan merenpohja-alueen mineraalien tutkimuksessa ja hyödyntämisessä sovelletaan asianomaisten monenvälisten kauppasopimusten määräyksiä vilpillisiin kauppatapoihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Soveltamissopimuksen *liitteen 6 osaston 6 kappaleen* mukaan merenpohjajärjestön vastuulla on kehittää asiaa koskevia tarpeellisia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja.

151 artiklan 8 kappaleessa määritellään lisäksi, että GATT-yleissopimuksessa tai vastaavassa järjestelyssä mukana olevat sopimusvaltiot voivat käyttää asianomaisen sopimuksen mukaisia menettelytapoja riitojen ratkaisemiseksi.

151 artiklan 10 kappaleen mukaan merenpohjajärjestön yleiskokouksen tulee joko laatia korvausjärjestelmä sellaisten kehitysmaiden auttamiseksi, joiden vientituloille tai talouselämälle aiheutuu vakavia haittoja tietyn mineraalin hinnan halpenemisesta tai viennin väheneminen johtuu merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta, tai vaihtoehtoisesti järjestö voi myös ryhtyä muihin toimiin kyseisten kehitysmaiden auttamiseksi.

Soveltamissopimuksessa on luovuttu suunnitelmista mittavan korvausjärjestelmän perustamisesta. Taloudelliseen apuun käytetään vain varoja, jotka ovat peräisin vapaaehtoisista lähteistä tai merenpohjajärjestön merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan yhteydessä saamista tuloista. 151 artiklan 10 kappaleen määräysten toteuttamisesta on soveltamissopimuksen *liitteen 7 osastoon* hyväksytty tarkempia säännöksiä. Niiden mukaan merenpohjajärjestö muun muassa perustaa taloudellista apua varten rahaston järjestön varojen siitä osasta, joka ylittää sen hallinnollisten kulujen kattamiseksi tarvittavat varat. Rahastosta avustetaan sellaisia merenpohja-alueen mineraalilajien maaperätuottajiin kuuluvia kehitysmaita, joiden talouselämän katsotaan kärsineen vakavasti mineraalien merenpohja-alueelta tapahtuvasta tuotannosta.

Rahoitusasiaintoimikunta, joka on soveltamissopimuksen *liitteen 9 osastossa* perustettu uusi elin, hoitaa päätöksentekoprosessissa ne tehtävät, jotka 151 artiklan mukaan kuuluisivat taloudelliselle suunnittelutoimikunnalle.

152 artiklassa määrätään, että merenpohjajärjestön on ihmiskunnan yhteistä perintöä merenpohja-alueella vaaliessaan ja siten 137 artiklan 2 kappaleen mukaisesti merenpohja-alueen luonnonvaroja hoitaessaan vältettävä syrjintää. Tämä ei kuitenkaan koske sitä erityishuomiota, jota XI osan määräysten mu-

kaan voidaan suoda kehitysmaille ja erityisesti kehitysmaihin kuuluville sisämaavaltioille ja muille maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille.

153 artikla sisältää tarkemmat määräykset merenpohja-alueen tutkimus- ja hyödyntämisjärjestelmästä.

Artiklan *1 kappaleessa* määritellään 137 artiklan periaatteiden mukaisesti, että merenpohjajärjestö järjestää, harjoittaa ja valvoo toimintaa merenpohja-alueella koko ihmiskunnan puolesta yleissopimuksen määräysten ja järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

Artiklan *2 kappaleen* mukaan toimintaa merenpohja-alueella voivat harjoittaa joko merenpohjajärjestön oma kaivosyritys tai yhteistyössä järjestön kanssa sopimusvaltiot tai valtion yritykset tai luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka ovat sopimusvaltioiden kansalaisia tai kansallisuutta tai joita tällaiset valtiot tai niiden kansalaiset valvovat näiden valtioiden toimiessa niiden takaajina. Tämä merkitsee sitä, että yleissopimukseen kuulumattomat valtiot tai henkilöt, joilla ei ole vaadittua yhteyttä johonkin sopimusvaltioon, eivät voi harjoittaa toimintaa merenpohja-alueella.

Merenpohjajärjestön yritystä ei soveltamissopimuksen *liitteen 2 osaston* mukaan toistaiseksi perusteta, vaan järjestön sihteeristö suorittaa yrityksen tehtävät. Neuvosto voi 2 osaston *2 kappaleen* mukaan antaa määräyksen yrityksen erillisen toiminnan aloittamisesta, mikäli sitä koskevia yhteishanke-esityksiä on tehty ja ne on hyväksytty. Yrityksen osallistuminen kaivostoimintaan rajoittuu aluksi yhteishankkeisiin.

Toimintaa merenpohja-alueella harjoitetaan merenpohjajärjestön hyväksymän toimintasuunnitelman mukaisesti. *153 artiklan 3 kappaleen* ja soveltamissopimuksen *liitteen 2 osaston 4 kappaleen* mukaisesti toimintasuunnitelma muodostaa merenpohjajärjestön kanssa tehdyn sopimuksen. Sopimus laaditaan yleissopimuksen *III liitteessä* olevien määräysten ja soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston* mukaisesti.

Yleissopimuksen *III liitteen 8 artiklan* mukaan toimilupapyynnön tulee kohdistua alueeseen, joka laajuudeltaan ja arvioidulta tuotoltaan sallii kahteen erilliseen kaivoshankkeeseen ryhtymisen. Hakijan tulee osoittaa hakemuksessaan, miten alue on jaettavissa kahteen taloudellisesti samanarvoiseksi arvioituun osaan. Tämän jälkeen järjestö päättää kumpi osa pidätetään järjestölle itselleen joko sen yrityksen käyttöön tai hyödynnettäväksi yhteistyössä kehitysmaiden kanssa.

153 artiklan 4 kappaleessa merenpohjajärjestö velvoitetaan valvomaan, että merenpohja-alueella harjoitettava toiminta on yleissopimuksen määräysten samoin kuin järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen sekä hyväksyttyjen toimintasuunnitelmien mukaista. Sopimusvaltiot velvoitetaan tässä yhteydessä avustamaan järjestöä sen varmistamiseksi, että merenpohja-alueella harjoitettava toiminta on näiden määräysten mukaista. Tämän velvoitteen täyttäminen on välttämätöntä vastuuvapauden saamiseksi 139 artiklan 2 kappaleen mukaisesti.

Artiklan *5 kappaleen* määräykset antavat merenpohjajärjestölle oikeuden määräysten valvontaan. Järjestöllä on oikeus tarkastaa kaikki merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa käytettävät laitokset. Sanamuoto osoittaa, että järjestöllä ei ole oikeutta tarkastaa merenpohja-alueen ulkopuolisia laitoksia, joita valvoo se valtio, jonka mannerjalustalla ne ovat. Jos tämä valtio kuuluu sopimusvaltioihin, se on kuitenkin velvollinen avustamaan järjestöä 4 kappaleen mukaisesti.

Artiklan 3 kappaleen mukaisesti laadittu toimintasopimus turvaa *6 kappaleen* mukaan sopimuspuolelle toimintaoikeuden merenpohja-alueella ja täyttää siten mineraalien omistusoikeuden siirrolle asetetut vaatimukset 137 artiklan 2 kappaleen mukaisesti. Sopimuksen soveltaminen voidaan keskeyttää tai se voidaan purkaa *III liitteen 18 ja 19 artiklan* mukaisesti, mikäli yleissopimuksen määräyksiä tai järjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja rikotaan vakavasti tai mikäli riitojenratkaisuelimen lopullista ja sitovaa päätöstä ei noudateta.

154 artikla velvoittaa merenpohjajärjestön yleiskokouksen tekemään joka viides vuosi järjestelmällisen yleistarkistuksen yleissopimuksella luodun merenpohja-aluetta koskevan kansainvälisen järjestelmän toiminnasta siitä saatujen käytännön kokemusten perusteella. Soveltamissopimus ei poista tarkistusvelvoitetta, mutta velvoite koskee sen seurauksena yleissopimukseen ja soveltamissopimukseen perustuvaa järjestelmää.

155 artikla sisältää määräykset XI osan ja siihen liittyvien liitteiden tarkistamisesta. Soveltamissopimuksen *liitteen 4 osastossa* määrätään, ettei 155 artiklan 1, 3 ja 4 kappaleessa kuvattuja erityisiä menettelytapoja sovelleta.

XI osaa muutettaessa noudatetaan lisäsopimuksen 4 osaston mukaisesti yleissopimuksen 314—316 artiklan mukaisia menettelytapoja.

155 artiklan 2 kappaleessa on esitetty ne merenpohjahallinnon pääperiaatteet, jotka on säilytettävä määräyksiä tarkistettaessa.

Artiklan *5 kappaleessa* on määrätty, että voimassa oleviin toimintasopimuksiin perustuvia oikeuksia on kunnioitettava.

4 OSASTO MERENPOHJAJÄRJESTÖ

ALAOSASTO A YLEISET MÄÄRÄYKSET

156 artiklalla perustetaan Kansainvälinen merenpohjajärjestö, joka toimii *1 kappaleen* mukaan yleissopimuksen XI osan määräysten mukaisesti. Järjestön tehtävät on lähemmin määritelty soveltamissopimuksessa. Järjestön toimipaikka sijaitsee *4 kappaleen* mukaan Kingstonissa, Jamaikassa.

Kaikki sopimusvaltiot ovat *2 kappaleen* mukaan merenpohjajärjestön jäseniä. YK:n III merioikeuskonferenssiin osallistuneilla tarkkailijoilla, jotka ovat allekirjoittaneet konferenssin päätösasiakirjan, on *3 kappaleen* mukaan oikeus osallistua tarkkailijoina järjestön toimintaan sen sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

Tämän lisäksi myös ne valtiot, jotka eivät vielä ole ratifioineet yleissopimusta, voivat *soveltamissopimuksen 7 artiklan* nojalla osallistua merenpohjajärjestön toimintaan väliaikaiselta pohjalta. Väliaikaisjärjestelyn tarkoituksena on varmistaa, että osallistuminen järjestön työhön on mahdollisimman laajaa myös sinä aikana, joka kuluu yleissopimuksen ja soveltamissopimuksen ratifioinnin tai niihin liittymisen edellyttämien valtionsisäisten toimenpiteiden ja muiden asiaankuuluvien menettelyjen loppuunsaattamiseen. XI osan ja soveltamissopimuksen väliaikainen soveltaminen tapahtuu kyseisten valtioiden kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti. Väliaikaiseen soveltamiseen osallistuvilla valtioilla on samat oikeudet ja velvollisuudet merenpohjajärjestön toiminnassa kuin sopimusvaltioillakin. Väliaikainen soveltaminen on ajallisesti rajattu ja loppuu viimeistään 16.11.1998.

157 artiklan 1 kappaleessa täsmennetään, että sopimusvaltioiden on järjestettävä ja valvottava merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa merenpohjajärjestön kautta. Tämä vastaa sitä periaatetta, ettei mikään valtio voi vaatia tai harjoittaa täysivaltaisuutta minkään merenpohja-alueen osan tai sen luonnonvarojen suhteen ja että järjestön on alueen luonnonvarojen hyödyntämisessä ja säilyttämisessä toimittava koko ihmiskunnan puolesta.

Artiklan *2 kappale* rajoittaa merenpohjajärjestön toiminnan koskemaan vain sille yleissopimuksessa ja soveltamissopimuksessa nimenomaisesti annettuja tehtäviä. Järjestöllä on ne valtuudet, jotka on nimenomaisesti mainittu yleissopimuksessa ja soveltamissopimuksessa ja lisäksi muut sellaiset yleissopimuksen mukaiset valtuudet, joita merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvien valtuuksien käyttö ja tehtävien harjoittaminen välttämättä edellyttää.

Artiklan *3 kappaleen* mukaisesti kaikki merenpohjajärjestön jäsenet ovat yhdenvertaisia, ja *4 kappaleen* mukaan jäsenten tulee täyttää vilpittömässä mielessä niille kuuluvat velvollisuudet saadakseen jäsenyydestä koituvat edut ja oikeudet.

158 artiklan 1 kappaleessa määrätään, että merenpohjajärjestön pääelimet ovat yleiskokous, neuvosto ja sihteeristö. Tämä organisaatio vastaa kansainvälisten järjestöjen tavanomaista rakennetta. Tarkempia määräyksiä näistä elimistä sisältyy artikloihin 159—162 ja 166—169.

Artiklan *2 kappaleessa* perustetaan merenpohjajärjestön tuotantoyritys, jonka avulla järjestö voi osallistua merenpohja-alueella harjoitettavaan kaivostoimintaan. Soveltamissopimuksen mukaan yritys ei kuitenkaan toistaiseksi aloita varsinaista hyödyntämistoimintaansa.

Artiklan *3 kappale* antaa valtuudet perustaa tarpeellisia lisäelimiä. 163 artiklan mukaan neuvoston alaisuudessa toimii kaksi elintä, taloussuunnittelutoimikunta sekä oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta, joiden velvollisuudet ja tehtävät määritellään 164 ja 165 artiklassa. Soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 4 kappaleen* nojalla taloussuunnittelutoimikuntaa ei kuitenkaan vielä perusteta, vaan oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta hoitaa sille yleissopimuksen mukaan kuuluvat tehtävät. Sen sijaan soveltamissopimuksella perustetaan uusi elin, rahoitusasiaintoimikunta, jonka suositukset neuvoston ja yleiskokouksen on otettava huomioon tehdessään taloudellisia päätöksiä. Se yhdessä yleiskokouksen, neuvoston, sihteeristön sekä oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan kanssa vastaa alkuvaiheessa merenpohjajärjestön tehtävistä yleissopi-

muksen voimaantultua. Tehtävistä on määräyksiä soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 5 kappaleessa.*

Sopimusvaltioiden kustannusten pienentämiseksi on soveltamissopimuksen *liitteen 1 osastossa* edelleen sovittu, että kaikkien yleissopimuksen ja soveltamissopimuksen mukaisesti perustettavien elinten ja lisäelinten tulee toimia kustannustehokkaasti. Tätä periaatetta tulee soveltaa myös kokousten lukumäärään, kestoon ja niitä koskeviin järjestelyihin.

Merenpohjajärjestön toimielinten ja lisäelinten perustamisessa samoin kuin niiden tehtävien määrittelyssä tulee lisäksi soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 3 kappaleen* mukaan noudattaa asteittaisen kehityksen periaatetta, ottaen huomioon kyseisten elinten toiminnalliset tarpeet niin, että ne voivat tehokkaasti suorittaa velvollisuutensa merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan eri vaiheissa. Tämä merkitsee sitä, että yleiskokous kokoontuu alkuvaiheessa ennen merenpohjan kaivostoiminnan käynnistymistä vain siinä laajuudessa kuin sen tehtävien kannalta on tarpeellista. Kokousjärjestelyjen on vastattava kustannustehokkuuden ja asteittaisen kehityksen periaatteita.

Artiklan *4 kappale* määrää, että merenpohjajärjestön pääelinten ja sen yrityksen velvollisuutena on käyttää niitä valtuuksia ja täyttää ne tehtävät, jotka niille on annettu, samoin kuin välttää loukkaamasta muiden pääelinten valtuuksien käyttämistä ja tehtävien suorittamisesta.

ALAOSASTO B YLEISKOKOUS

159 artiklan mukaan yleiskokous koostuu kaikista merenpohjajärjestön jäsenistä. Jokaisella jäsenellä on yleiskokouksessa yksi edustaja, jolla voi olla mukanaan varaedustajia ja asiantuntijoita.

Yleiskokouksen tulee artiklan *2 kappaleen* mukaan kokoontua vuosittain säännönmukaisiin istuntoihin. Lisäksi pidetään erityisistuntoja, jos yleiskokous niin päättää tai jos pääsihteeri kutsuu erityisistunnon koolle neuvoston tai merenpohjajärjestön jäsenistön enemmistön pyynnöstä. Istunnot pidetään *3 kappaleen* mukaisesti järjestön toimipaikassa Jamaikassa, mikäli yleiskokous ei toisin päätä. Yleiskokous hyväksyy *4 kappaleen* mukaan itselleen menettelytapasäännöt ja valitsee itselleen puheenjohtajan ja muut toimihenkilöt.

Jokaisella yleiskokouksen jäsenellä on *6 kappaleen* mukaan yksi ääni. Päätösvaltaisuuteen tarvitaan *5 kappaleen* mukaan yleiskokouksen jäsenten enemmistö.

Soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 2 kappaleessa* on sovittu, että päätöksenteon merenpohjajärjestön elimissä tulee yleensä tapahtua konsensuksella. Mikäli kaikista yrityksistä huolimatta päätöksenteossa ei saavuteta konsensusta, yleiskokouksen on menettelytapakysymyksissä tehtävä liitteen 3 osaston *3 kappaleen* mukaan päätöksensä läsnä olevien ja äänestävien jäsenten ääntenenemmistöllä. Asiakysymyksissä päätökset tehdään *159 artiklan 8 kappaleen* mukaan läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmasosan ääntenenemmistöllä edellyttäen, että tähän enemmistöön sisältyy istuntoon osallistuvien jäsenten enemmistö. Kun on ratkaistava, onko jokin kysymys asiakysymys vai ei, sitä käsitellään asiakysymyksenä, mikäli yleiskokous ei asiakysymysten edellyttämällä ääntenenemmistöllä toisin päätä.

Soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 4 kappaleen* mukaan tulee yleiskokouksen sellaisten päätösten, jotka koskevat asiaa, jossa myös neuvostolla on toimivalta tai jotka koskevat hallintoon, talousarvioon tai talouteen liittyvää asiaa, perustua neuvoston antamiin suosituksiin. Mikäli yleiskokous ei hyväksy neuvoston suositusta jossakin asiassa, sen tulee palauttaa asia neuvostolle harkittavaksi uudelleen. Neuvoston tulee harkita asiaa uudelleen yleiskokouksen esittämien näkökantojen valossa.

Tämä määräys on annettu sen varmistamiseksi, ettei yleiskokous tee päätöksiä, jotka ovat ristiriidassa neuvoston päätöksentekosääntöjen mukaisten sopimusvaltioryhmien keskeisten etujen kanssa.

Yleiskokouksen puheenjohtaja voi *159 artiklan 9 kappaleen* mukaan lykätä asiakysymyksestä äänestämistä enintään viisi vuorokautta mutta ei kuitenkaan meneillään olevan istunnon yli, ja hänen tulee menetellä näin, mikäli vähintään viidennes yleiskokouksen jäsenistä sitä vaatii. Säännöksen tarkoituksena on edistää mahdollisuuksia neuvotteluratkaisuun pääsemiseksi.

Mikäli vähintään neljännes merenpohjajärjestön jäsenistöstä sitä kirjallisesti vaatii, yleiskokouksen on *10 kappaleen* mukaan pyydettävä Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen

merenpohjariitoja käsittelevältä jaostolta neuvoa-antava lausunto siitä, onko jokin yleiskokouksen käsiteltävänä oleva ehdotus yleissopimuksen mukainen, ja yleiskokouksen on lykättävä äänestystä ehdotuksesta, kunnes jaosto on antanut lausuntonsa.

160 artikla antaa yleiskokoukselle varsin laajan toimivallan. Yleiskokous on *1 kappaleen* mukaisesti merenpohjajärjestön ylin toimielin, jolle muut pääelimet ovat vastuullisia. Yleiskokouksella on valtuudet keskustella järjestön toimivaltaan kuuluvista kysymyksistä tai asioista ja päättää järjestön toimielinten valtuuksien ja tehtäväjaon mukaisesti, minkä toimielimen käsiteltäväksi kuuluvat sellaiset kysymykset tai asiat, joita ei ole nimenomaisesti määrätty millekään toimielimelle. Yleiskokouksen ja neuvoston toimivaltasuhteita on kuitenkin olennaisesti muutettu soveltamissopimuksella.

Yleiskokouksella on *2 kappaleen* mukaan valtuudet valita neuvoston jäsenet sekä pääsihteeri, merenpohjajärjestön yrityksen johtokunnan jäsenet ja pääjohtaja neuvoston suosituksesta, samoin kuin perustaa tarpeellisiksi katsomiaan lisäelimiä, jotta se voi täyttää tehtävänsä XI osan määräysten mukaisesti. Yleiskokouksella on myös oikeus 185 artiklan mukaan pidättää jäsenyyteen liittyvät oikeudet ja erioikeudet sopimusvaltiolta, joka on jatkuvasti törkeästi rikkonut yleissopimuksen ja soveltamissopimuksen määräyksiä.

Yleiskokouksen tulee käsitellä ja hyväksyä merenpohjajärjestöä koskevat säännöt, määräykset ja menettelytavat sekä niiden mahdolliset muutokset. Nämä säännöt, määräykset ja menettelytavat koskevat *2 kappaleen f)-kohdan ii)-alakohdan* mukaisesti muun muassa merenpohja-alueen luonnonvarojen etsintää, tutkimusta ja hyödyntämistä, merenpohjajärjestön talouden hoitoa ja sisäistä hallintoa sekä merenpohjajärjestön yritykseltä tapahtuvaa varojen siirtoa järjestölle.

Lisäksi merenpohjajärjestön tulee soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 15 kappaleen* mukaan laatia ja hyväksyä liitteeseen sisältyvien järjestön yritystä koskevien periaatteiden mukaisia, muun muassa teknologian siirtoa, tuotantopolitiikkaa, taloudellista apua ja rahaasioita koskevia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja samoin kuin tarvittavia lisäsääntöjä, -määräyksiä ja -menettelytapoja tutkimusta ja hyödyntämistä koskevien toimintasuunnitelmien hyväksymisen helpottamiseksi.

Hyväksyessään XI osan ja soveltamissopimuksen mukaisesti sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja merenpohjajärjestön on soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 16 kappaleen* mukaan otettava huomioon ne XI osan määräyksiin liittyvät sääntö-, määräys- ja menettelytapaluonnokset sekä suositukset, jotka sisältyvät valmistelutoimikunnan selontekoihin ja suosituksiin.

160 artiklan 2 kappaleen f)-kohdan i)-alakohdan mukaan yleiskokouksen tehtävänä on hyväksyä neuvoston suosituksesta ne säännöt, määräykset ja menettelytavat, jotka koskevat merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavan rahallisen tai muun taloudellisen hyödyn sekä rantavaltioiden yleissopimuksen 82 artiklan nojalla yli 200 meripeninkulman päähän ulottuvan mannerjalustan osan käytöstä suorittamien maksujen tasapuolista jakamista. Mainittuja sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja käsitellessään yleiskokouksen on erityisesti otettava huomioon kehitysmaiden ja sellaisten kansojen edut ja tarpeet, jotka eivät ole saavuttaneet täyttä itsenäisyyttä tai muuta itsehallintoasemaa. Tämä määräys korostaa merenpohjajärjestön roolia ihmiskunnan yhteisen perinnön valvojana.

Artiklan *2 kappaleen g)-kohdan* mukaan yleiskokouksen tehtävänä on myös päättää merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavan rahallisen tai muun taloudellisen hyödyn jakamisesta tasapuolisesti yleissopimuksen sekä merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

Yleiskokouksella on valtuudet *2 kappaleen e)-kohdan* mukaisesti määrätä jäsenten maksuosuudet merenpohjajärjestölle. Tätä koskevia tarkempia sääntöjä on muutettu soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 14 kappaleella*. Sen mukaan merenpohjajärjestöllä on oma tulo- ja menoarvionsa. Sitä seuraavan vuoden loppuun saakka, jona soveltamissopimus tulee voimaan, järjestön hallintokulut suoritetaan YK:n tuloja menoarviosta. Sen jälkeen järjestön hallintokulut katetaan arvioon perustuvilla jäsenten suorittamilla maksuosuuksilla, jonka suorittavat myös väliaikaiset jäsenet. Näin menetellään, kunnes järjestölle on kertynyt hallintokulujen kattamiseksi riittävästi varoja muista lähteistä.

Määräyksellä on pyritty välttämään niitä vaikeuksia, joita XI osaa ja soveltamissopimusta väliaikaisesti soveltaville valtioille aiheutuisi, mikäli ne joutuisivat suoraan osallistumaan

järjestön hallintokuluihin ennen sopimuskokonaisuuden ratifiointia.

Yleiskokouksen tulee *160 artiklan 2 kappaleen h)-kohdan* mukaan käsitellä ja hyväksyä neuvoston ehdotus merenpohjajärjestön vuotuiseksi talousarvioksi. Lisäksi sen tulee *i)-kohdan* nojalla tarkastella neuvoston ja merenpohjajärjestön yrityksen säännöllisesti antamia raportteja sekä neuvostolta tai muilta järjestön toimielimiltä pyydettyjä erityisselvityksiä.

Yleiskokouksella on *2 kappaleen l)-kohdan* ja soveltamissopimuksen *liitteen 7 osaston* mukaan erityinen velvollisuus neuvoston suosituksesta toteuttaa yleissopimuksessa ja soveltamissopimuksessa sovitut talouselämän sopeutumista edistävät toimet. Kuten 151 artiklan 10 kappaleen yhteydessä on käynyt ilmi, XI osan määräyksiä korvausjärjestelmästä ei kuitenkaan sovelleta.

Yleiskokouksen raha-asioita ja talousarviota koskevia velvollisuuksia on soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 7 kappaleessa* muutettu niin, että yleiskokouksen talouteen tai talousarvioon vaikuttavien päätösten on perustuttava rahoitusasiantoimikunnan suosituksiin. Tämä merkitsee sitä, että suurimmilla avustajilla on suurempi vaikutus päätöksiin niin kauan, kunnes merenpohjajärjestöllä on tarpeeksi omia varoja hallintokulujensa kattamiseen.

Yleiskokouksen velvollisuuksiin kuuluu lisäksi tutkimusten käynnistäminen ja suositusten esittäminen merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvän kansainvälisen yhteistyön ja kansainvälisen oikeuden kehittämiseksi. Sen tulee myös käsitellä niitä yleisiä ongelmia, joita merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta aiheutuu kehitysmaille ja erityisesti sisämaavaltioille ja muille maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille.

ALAOSASTO C NEUVOSTO

Toisin kuin yleiskokous neuvosto koostuu rajoitetusta määrästä jäseniä. *161 artiklan 1 kappaleen* mukaisia jäsenten valintaperusteita on muutettu soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 15 kappaleella*. Sen mukaan neuvostossa tulee olla 36 merenpohjajärjestön jäsentä, jotka yleiskokous valitsee seuraavasti:

a) neljä jäsentä niiden sopimusvaltioiden keskuudesta, jotka ovat viiden edellisen tilastovuoden aikana joko kuluttaneet yli 2 prosenttia maailman kokonaiskulutuksesta tai joiden nettotuonti on ollut yli 2 prosenttia merenpohja-alueelta saatavista mineraalilajeista tuotettujen hyödykkeiden kokonaistuonnista ja joista yksi aina on Itä-Euroopan alueen bruttokansantuotteeltaan suurin valtio ja yksi valtio, jolla yleissopimuksen voimaantullessa on suurin bruttokansantuote, mikäli nämä valtiot tahtovat olla edustettuina tässä ryhmässä;

b) neljä jäsentä niiden kahdeksan sopimusvaltion keskuudesta, jotka ovat sijoittaneet eniten merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan valmisteluihin ja itse toimintaan joko suoraan tai kansalaistensa välityksellä;

c) neljä jäsentä niiden sopimusvaltioiden keskuudesta, jotka ovat niiden lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla harjoitettavan tuotannon perusteella merenpohja-alueelta saatavien mineraalilajien suurimpia nettoviejiä, mukaan lukien vähintään kaksi kehitysmaata, joiden talouselämälle kyseisten mineraalien viennillä on huomattava merkitys;

d) kuusi jäsentä erityisetuja edustavista kehitysmaihin kuuluvista sopimusvaltioista. Kysymykseen tulevat muun muassa asukasluvultaan suurien valtioiden, sisämaavaltioiden tai muiden epäedullisessa maantieteellisessä asemassa olevien valtioiden, saarivaltioiden, merenpohja-alueelta saatavien mineraalilajien huomattavien tuojavaltioiden, kyseisten mineraalien mahdollisten tuottajavaltioiden ja vähiten kehittyneiden valtioiden erityisedut; sekä

e) kahdeksantoista jäsentä, jotka valitaan siten, että neuvoston paikkojen jakautumisessa varmistetaan tasapuolinen maantieteellinen jakautuminen. Kultakin maantieteelliseltä alueelta valitaan tämän kohdan perusteella vähintään yksi jäsen. Maantieteellisillä alueilla tarkoitetaan tässä Afrikkaa, Aasiaa, Itä-Eurooppaa, Latinalaista Amerikkaa ja Karibiaa sekä Länsi-Eurooppaa ja muita valtioita.

Jäsenten jaolla viiteen valintaryhmään tähdätään maantieteellisesti tasaiseen jakaumaan ottaen huomioon tiettyjen ryhmien erityisintressit neuvoston äänestyksissä. Jakaumassa on erityisesti pyritty ottamaan huomioon suurten teollisuusmaiden, eniten merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan sijoittaneiden maiden, suurten mineraalintuottajien ja kehitysmaiden edut.

Säännöksen a)-kohdan mukaan ensiksi mainitusta maaryhmästä valitaan neuvoston jäseniksi aina yhtäältä Itä-Euroopan alueen bruttokansantuotteeltaan suurin valtio sekä toisaal-

ta valtio, jolla yleissopimuksen voimaantulopäivänä on suurin bruttokansantuote, mikäli nämä valtiot tahtovat olla edustettuina tässä ryhmässä. Valtiot, joihin tässä viitataan, ovat Venäjä ja Yhdysvallat.

Soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 10 kappaleessa* määrätään, että jokaista 15 kappaleen a)-d)-kohdassa mainittua valtioryhmää edustavat neuvostossa kyseisen ryhmän nimeämät jäsenet. Kukin ryhmä nimeää yhtä monta ehdokasta kuin ryhmällä on jäsenpaikkoja täytettävänä. Milloin a)-e)-kohdassa mainituissa ryhmissä mahdollisten ehdokkaiden lukumäärä ylittää kyseisessä ryhmässä vapaina olevien paikkojen lukumäärän, tulee pääsääntöisesti noudattaa vuorotteluperiaatetta. Kunkin ryhmän valtiojäsenten tulee päättää, miten tätä periaatetta noudatetaan kyseisessä ryhmässä.

Neuvoston jäsenet valitaan *161 artiklan 3 kappaleen* mukaan neljäksi vuodeksi kerrallaan. *4 kappaleen* mukaan heidät voidaan valita myös uudelleen. Neuvoston tulee *5 kappaleen* mukaan kokoontua vähintään kolme kertaa vuodessa. Päätösvaltaisuuteen tarvitaan *6 kappaleen* mukaan neuvoston jäsenten enemmistö. Jokaisella neuvoston jäsenellä on *7 kappaleen* nojalla yksi ääni. *9 kappaleessa* määrätään, että jokaisella merenpohjajärjestön jäsenellä on oikeus lähettää edustaja neuvoston kokouksiin. Edustajalla ei kuitenkaan ole äänioikeutta, ellei kyseessä ole neuvoston jäsen.

Artiklan *8 kappaleessa* olevia määräyksiä neuvoston päätöksentekomenettelystä on muutettu soveltamissopimuksen liitteen 3 osastossa, eikä tämän kappaleen b)- ja c)-kohtaa siten sovelleta.

Neuvoston tulee soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 2 kappaleen* mukaan pääsääntöisesti tehdä päätöksensä konsensuksella. Kehitysmaiden suojelemista mahdollisten hinnanmuutosten tai merenpohja-alueelta saatavien mineraalien vientimahdollisuuksien muutosten aiheuttamilta epäedullisilta vaikutuksilta koskevat kysymykset, merenpohjajärjestön säännöistä, määräyksistä ja menettelytavoista yleiskokoukselle annettavat suositukset ja niiden väliaikainen soveltaminen samoin kuin XI osaa koskevat muutokset on *161 artiklan 8 kappaleen d)-kohdan* mukaan aina tehtävä konsensuksella.

161 artiklan 8 kappaleen e)-kohdassa määrätään, että konsensuksella tässä yhteydessä tarkoitetaan sitä, että esitystä ei ole virallisesti vastustettu. Kyseisessä kohdassa annetaan ohjeet mahdollisten erimielisyyksien käsittelystä erityisessä sovittelukomiteassa, ja soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 6 kappaleen* mukaan neuvosto voi lykätä päätöksen tekemistä jatkoneuvottelujen helpottamiseksi silloin, kun kaikkia keinoja konsensukseen pääsemiseksi jossakin asiassa ei ilmeisesti ole vielä käytetty.

Mikäli kaikki mahdollisuudet päätöksen tekemiseksi konsensuksella on tutkittu eikä konsensusta ole voitu saavuttaa, tulee päätökset menettelytapakysymyksistä soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 5 kappaleen* mukaan tehdä neuvoston äänestyksessä läsnä olevien ja äänestävien jäsenten enemmistöllä. Soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 9 kappaleen a)-kohdan* mukaan jokaisen 15 kappaleen a)-c)-kohdan mukaisesti valitun valtioryhmän katsotaan olevan oma "jaostonsa" neuvostossa tapahtuvassa äänestyksessä. Kohtien d) ja e) mukaisesti valittujen kehitysmaiden katsotaan muodostavan yhden jaoston neuvostossa tapahtuvassa äänestyksessä. Niissä asiakysymyksissä, joissa ei edellytetä konsensusta, päätökset tehdään läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen ääntenenemmistöllä edellyttäen, ettei jokin yllä mainitun jaoston enemmistö vastusta kyseisiä päätöksiä. Päätöksiä tehdessään neuvoston tulee soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 5 kappaleen* mukaan pyrkiä ajamaan merenpohjajärjestön kaikkien jäsenten etuja.

Hyväksyttäessä toimintasuunnitelmia merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa varten neuvoston tulee seurata erityistä päätöksentekomenettelyä, josta on määräykset soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 11 kappaleessa*. Neuvoston tulee hyväksyä oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan antama suositus, joka koskee toimintasuunnitelman hyväksymistä, ellei sen läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen enemmistö, mukaan lukien neuvoston kunkin jaoston läsnä olevien ja äänestävien jäsenten enemmistö, päätä olla hyväksymättä toimintasuunnitelmaa. Mikäli neuvosto ei ole tehnyt päätöstä määräajassa, katsotaan, että se on hyväksynyt suosituksen. Määräaika on tavallisesti 60 päivää, ellei neuvosto päätä pidentää sitä. Jos toimikunta suosittaa toimintasuunnitelman hylkäämistä tai ei lainkaan anna suositusta, neuvosto voi silti hyväksyä suunnitelman asiakysymyksiä koskevassa päätöksentekomenettelyssä.

Päätökset sellaisista kysymyksistä, joita neu-

vosto on oikeutettu tekemään merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen perusteella tai joista sillä on muuten valtuudet päättää, tehdään *161 artiklan 8 kappaleen f)-kohdan* mukaan asianomaisissa säännöissä, määräyksissä ja menettelytavoissa mainittujen päätöksentekomenettelyjen mukaisesti tai sellaisissa päätöksentekomenettelyissä, joista neuvosto on voinut päästä konsensukseen.

162 artiklassa määrätään, että neuvosto on merenpohjajärjestön toimeenpaneva elin. Artiklan *1 kappaleen* mukaan neuvostolla on valtuudet hyväksyä yleissopimuksen ja yleiskokouksen hyväksymien yleisten periaatteiden mukaisesti merenpohjajärjestön toimialaan kuuluvia kysymyksiä ja asioita koskevat erityiset toimintaperiaatteet.

Neuvosto on siten yleiskokouksen alainen, sillä yleiskokouksen hyväksymät yleisperiaatteet rajaavat neuvoston toimivaltaa. Soveltamissopimus muuttaa kuitenkin näiden kahden elimen toimivaltasuhteita. Sopimuksen *liitteen 3 osaston 1 ja 4 kappaleessa* määrätään, että yleiskokous määrää neuvoston kanssa yhteistuumin yleiset toimintaperiaatteet merenpohjajärjestölle ja että yleiskokouksen sellaisten päätösten, jotka koskevat asiaa, jossa myös neuvostolla on toimivalta, tai jotka koskevat hallintoon, talousarvioon tai talouteen liittyvää asiaa, tulee perustua neuvoston antamiin suosituksiin. Mikäli yleiskokous ei hyväksy neuvoston suositusta jossakin asiassa, sen tulee palauttaa asia neuvostolle uudelleen harkittavaksi. Neuvoston tulee harkita asiaa uudelleen yleiskokouksen esittämien näkemysten valossa.

Neuvoston toimiala on määritelty *162 artiklan 2 kappaleessa.*

Toimialoja, joissa neuvostolla on erityisasema yleiskokoukseen nähden sen perusteella, että sillä on valtuudet tehdä yleiskokoukselle suosituksia, ovat muun muassa taloudelliseen apuun liittyvät asiat *(n)-kohta* ja soveltamissopimuksen *liitteen 7 osasto*) sekä merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen hyväksyminen *(o)-kohta* ja *liitteen 1 osaston 15 kappale*). Lisäksi voidaan mainita joukko sisäisiä asioita, kuten ehdokasluettelon esittäminen pääsihteerin valintaa varten *(b)-kohta*), suositukset merenpohjajärjestön yrityksen johtokunnan jäseniksi ja yrityksen pääjohtajaksi *(c)-kohta*), yrityksen vuosikertomuksen käsittely *(g)-kohta*), esityksen tekeminen merenpohjajärjestön vuotuiseksi talousarvioksi *(r)-kohta*), suositukset jäsenyyteen liittyvien oikeuksien ja erioikeuksien soveltamisen keskeyttämiseksi *(t)-kohta*) sekä toimenpiteet merenpohjaan liittyvien riitojen ratkaisemisen johdosta *(u)- ja v)-kohta*).

Neuvosto voi tehdä YK:n ja muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa merenpohjajärjestön valtuuksien rajoissa sopimuksia, jotka kuitenkin edellyttävät yleiskokouksen hyväksymistä.

Neuvostolla on myös monia itsenäisiä tehtäviä. Niistä voidaan mainita yleissopimuksen noudattamisen valvonta ja koordinointi merenpohjajärjestön toimialaan kuuluvissa kysymyksissä *(a)-kohta*), lisäelinten perustaminen *(d)-kohta* ja soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 4 kappale*), merenpohjajärjestön yrityksen toimintaperiaatteiden määrääminen *(i)-kohta* ja 170 artikla), toimintasuunnitelmien hyväksyminen *(k)-kohta* ja *liitteen 3 osaston 11 kappale*), merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan valvonta *(l)-kohta*), kehitysmaiden suojaaminen taloudellisilta haitoilta merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan seurauksena *(m)-kohta*), merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten, menettelytapojen sekä niihin tehtyjen muutosten väliaikainen hyväksyminen ja väliaikainen soveltaminen *(o)-kohdan ii)-alakohta* ja *liitteen 1 osaston 15 kappale*), merenpohjajärjestölle tulevien ja järjestöltä lähtevien maksujen seuranta *(p)-kohta*), asian saattaminen merenpohjajärjestön puolesta merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevän jaoston ratkaistavaksi, jos määräyksiä on jätetty noudattamatta *(u)-kohta*), toimenpiteet hätätilanteissa, erityisesti meriympäristölle aiheutuvan haitan välttämiseksi *(w)-kohta*), alueen hyödyntämisen kieltäminen, kun on selvää näyttöä siitä, että toiminnasta aiheutuisi vakavaa haittaa meriympäristölle *(x)-kohta*) sekä sopivien valvontamenetelmien luominen *(z)-kohta*).

Toimintasuunnitelmien hyväksyminen on neuvoston keskeinen tehtävä. Sitä koskevaa *j)-kohtaa* ei kuitenkaan soveltamissopimuksen *liitteen 3 osaston 11 kappaleen b)-kohdan* nojalla sovelleta, vaan päätöksenteossa noudatetaan edellä 161 artiklan yhteydessä selostettua soveltamissopimuksen liitteen 3 osaston 11 kappaleeseen perustuvaa menettelyä. Toimintasuunnitelmaa koskevan hakemuksen käsittelyn tulee soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 6 kappaleen* mukaan lisäksi tapahtua oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan suosituksesta, ja sen tulee seurata yleissopimuksen ja

sen III liitteen määräyksiä sekä soveltamissopimuksen liitteen 1 osaston kappaleissa 6—10 lähemmin määriteltyjä ehtoja. *Liitteen 1 osaston 15 kappaleeseen* sisältyy myös asiaa koskevia tarkempia määräyksiä.

Kohdan y) määräys katsotaan täytetyksi soveltamissopimuksen *liitteen 9 osaston* mukaisella rahoitusasiaintoimikunnan perustamisella. Toimikunnassa on 15 jäsentä, jotka valitsee yleiskokous. Siihen saakka kunnes merenpohjajärjestöllä on riittävästi varoja, viidellä järjestön suurimmalla rahoittajalla tulee olla edustaja rahoitusasiaintoimikunnassa. Yleiskokouksen ja neuvoston tulee ottaa huomioon toimikunnan suositukset kaikissa tärkeissä raha-asioita koskevissa päätöksissä. Toimikunnan tulee tehdä kaikki asiakysymyksiä koskevat päätöksensä yksimielisesti.

Soveltamissopimuksen *liitteen 9 osaston 7 kappaleen* mukaan yleiskokouksen ja neuvoston on otettava huomioon rahoitusasiaintoimikunnan suositukset muun muassa seuraavia asioita koskevissa päätöksissä:

a) merenpohjajärjestön elinten taloudellisia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja koskevat ehdotukset, järjestön taloudellinen johto ja sisäinen taloudellinen hallinto;

b) niiden maksujen määrittäminen, joita jäsenet suorittavat merenpohjajärjestön hallinnolliseen talousarvioon yleissopimuksen 160 artiklan 2 kappaleen e)-kohdan mukaisesti; sekä

c) kaikki asiaankuuluvat taloudelliset asiat, mukaan lukien merenpohjajärjestön pääsihteerin vuosittain yleissopimuksen 172 artiklan mukaisesti laatima talousarvioehdotus ja sihteeristön työsuunnitelmien toteutukseen liittyvät taloudelliset näkökohdat.

Yleissopimuksen *163 artiklan 1 kappaleen* mukaan neuvoston alaisuuteen perustetaan kaksi elintä: taloussuunnittelutoimikunta ja oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta. Kumpikin toimielin koostuu 15 jäsenestä, jotka valitaan sopimusvaltioiden asettamista ehdokkaista. Toimikuntien tehtävistä on määräyksiä 164 ja 165 artiklassa.

164 artiklan 1 kappaleen mukaan taloussuunnittelutoimikunnan jäsenillä tulee olla asianmukainen pätevyys kaivosteollisuuden, mineraalivarojen hoidon, kansainvälisen kaupan tai kansainvälisen talouden alalla.

Artiklan *2 kappaleen* mukaan taloussuunnittelutoimikunnan tehtäviin kuuluvat ehdotukset merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevien päätösten täytäntöönpanemiseksi, merenpohja-alueelta saatavien mineraalien kysynnän, tarjonnan ja hintakehityksen analysointi, sellaisten tilanteiden tutkiminen ja niitä koskevien suositusten antaminen neuvostolle, jotka saattavat aiheuttaa kehitysmaille haittoja merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan seurauksena sekä tähän liittyvän taloudellisen avun ehdottaminen. Taloudellisesta avusta on määräykset 151 artiklan 10 kappaleessa ja soveltamissopimuksen liitteen 7 osastossa.

Soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 4 kappaleen* mukaisesti oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta hoitaa taloussuunnittelutoimikunnan tehtäviä siihen saakka, kunnes neuvosto toisin päättää tai kunnes ensimmäinen tuotantosuunnitelma on hyväksytty.

165 artiklan 1 kappaleen mukaan oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan jäsenillä tulee olla asianmukainen pätevyys esimerkiksi mineraalivarojen etsinnässä, hyödyntämisessä ja jalostamisessa, valtameritutkimuksessa ja meriympäristön suojelussa tai merellä tapahtuvaan kaivostoimintaan tai vastaaviin erikoisaloihin liittyvissä taloudellisissa ja oikeudellisissa kysymyksissä.

Toimikunta valvoo neuvoston pyynnöstä merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa. Tämä tapahtuu tarvittaessa yhteistyössä toimintaa harjoittavien yhteisöjen kanssa. Toimikunnan tulee myös toimia neuvoa-antavana elimenä neuvoston tehtäviä koskevissa asioissa. Sen tulee esimerkiksi käsitellä merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevia kirjallisia suunnitelmia ja esittää niistä neuvostolle suosituksia.

ALAOSASTO D SIHTEERISTÖ

166 artiklassa määrätään, että merenpohjajärjestön sihteeristöä johtaa pääsihteeri, joka on järjestön korkein hallinnollinen toimihenkilö. Yleiskokous valitsee pääsihteerin neljäksi vuodeksi ja hänet voidaan myös valita tehtävään uudelleen. Pääsihteeri raportoi vuosittain yleiskokoukselle merenpohjajärjestön työstä.

167 artiklassa määrätään, että pääsihteeri nimittää merenpohjajärjestön henkilöstön järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti. Henkilöstön valinnan on ensisijaisesti perustuttava sen tehokkuuden, asiantuntemuksen ja moitteettomuuden varmistamiseen sekä valittavien tieteelliseen, tekniseen ja

muuhun pätevyyteen. Lisäksi henkilöstö on valittava mahdollisimman laajalta maantieteelliseltä pohjalta.

168 artiklan 1 kappale kieltää pääsihteeriä ja henkilöstöä vastaanottamasta ohjeita miltään hallitukselta tai muualta merenpohjajärjestön ulkopuolelta. Kieltoa vastaan tehdyt rikkomukset annetaan asianomaisen hallintotuomioistuimen käsiteltäviksi. Sopimusvaltiot velvoitetaan kunnioittamaan kieltoa ja sitoutumaan olemaan yrittämättä vaikuttaa merenpohjajärjestön henkilöstöön.

Artiklan *2 kappaleen* mukaan pääsihteerillä ja henkilöstöllä ei saa olla taloudellisia etuja, jotka liittyvät merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan, eivätkä he saa paljastaa merenpohjajärjestössä työskennellessään tietoonsa saamiaan luottamuksellisia tietoja. Kiellon rikkominen voidaan saattaa *3 kappaleen* mukaan tuomioistuimen käsiteltäväksi, ja pääsihteerin tulee erottaa asianomainen henkilöstön jäsen, mikäli tuomioistuin sitä suosittaa.

Pääsihteeri velvoitetaan *169 artiklassa* ryhtymään sopiviin järjestelyihin neuvonpidon ja yhteistyön edistämiseksi sellaisten ei-hallitustenvälisten kansainvälisten järjestöjen kanssa, jotka YK:n talous- ja sosiaalineuvosto on tunnustanut. Niille järjestöille, joiden kanssa järjestelyihin on ryhdytty, annetaan *2 kappaleessa* oikeus osallistua tarkkailijoina merenpohjajärjestön toimielimien kokouksiin. Pääsihteeri voi *3 kappaleen* mukaan jakaa sopimusvaltioille tällaisilta järjestöiltä saatuja kirjallisia selvityksiä asioista, joista niillä on erityistuntemusta ja jotka liittyvät merenpohjajärjestön toimintaan.

ALAOSASTO E MERENPOHJAJÄRJESTÖN YRITYS

170 artiklan 1 kappale oikeuttaa merenpohjajärjestön yrityksen osallistumaan järjestön puolesta merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan sekä kuljettamaan, jalostamaan ja markkinoimaan alueelta saatavia mineraaleja. Yritys on järjestön alainen elin, mutta sillä on myös osin itsenäinen oikeustoimikelpoisuus. Yrityksen ja järjestön hierarkiasuhdetta korostetaan kuitenkin *3 kappaleessa* olevalla määräyksellä, jonka mukaan yrityksen päätoimipaikan on sijaittava järjestön toimipaikassa.

Artiklan *2 kappaleen* mukaan merenpohjajärjestön yrityksen on tehtäviään hoitaessaan noudatettava järjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja sekä yleiskokouksen hyväksymiä yleisiä toimintaperiaatteita ja neuvoston määräyksiä.

Artiklan *4 kappaleessa* määrätään, että merenpohjajärjestön yrityksen käyttöön on annettava sen toiminnalle välttämättömät varat ja asianmukainen teknologia.

Yleissopimuksen IV liitteessä olevaan merenpohjajärjestön yrityksen perussääntöön sisältyy määräyksiä yrityksen organisaatiosta, talouden hoidosta, tehtävistä ja oikeudellisesta asemasta. *IV liitteen 13 artiklan* mukaan yrityksellä on sopimusvaltioiden alueella tehtäviensä ja tarkoitusperiensä täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus sekä tietyt erioikeudet ja vapaudet. Artiklan *3 kappaleen a)-kohdassa* määrätään toimivaltaisesta tuomioistuimesta merenpohjajärjestön yritystä vastaan nostetuissa kanteissa. Määräykset ovat ehdottomia.

Koska merenpohjan tuotannollinen kaivostoiminta ei nykyarvioiden mukaan kuitenkaan tulle ajankohtaiseksi ennen 2020-lukua, merenpohjajärjestön yrityksen toiminta ennen kaivostoiminnan aloittamista on soveltamissopimuksen *liitteen 2 osaston 1 kappaleessa* rajoitettu analyysi- ja valvontatehtäviin, joista vastaa järjestön sihteeristö. *2 kappaleen* mukaan yritys suorittaa kaivostoimintaa koskevia tehtäviä aluksi yhteishankkeiden muodossa eikä sopimusvaltioilla *3 kappaleen* mukaan ole velvollisuutta rahoittaa yrityksen kaivospaikkoja. *Liitteen 2 osaston 6 kappaleessa* tarkennetaan, että IV liitettä sekä muita asianomaisia määräyksiä tulkitaan ja sovelletaan liitteen 2 osaston mukaisesti.

ALAOSASTO F MERENPOHJAJÄRJESTÖN RAHOITUSJÄRJESTELY

171 artiklan a)-kohdassa määrätään, että merenpohjajärjestön toiminta rahoitetaan muun muassa sopimusvaltioilta saatavilla maksuilla. 160 artiklan 2 kappaleen e)-kohdan ja soveltamissopimuksen liitteen 9 osaston 7 kappaleen mukaan yleiskokous määrittää maksuosuudet rahoitusasiaintoimikunnan suosituksesta. Soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 14 kappaleen* mukaan merenpohjajärjestön hallintokulut tulee kuitenkin kattaa YK:n varoista eikä suoraan sopimusvaltioilta saatavilla maksuilla sitä seuraavan vuoden loppuun saakka,

jona soveltamissopimus tulee voimaan. Määräyksellä turvataan se, ettei merenpohjajärjestön toimintaan väliaikaiselta pohjalta osallistuville valtioille aiheudu maksuvelvoitteista vaikeuksia.

Merenpohjajärjestön tulot muodostuvat lähinnä toimintasopimuksen tehneiltä yrittäjiltä merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavista maksuista, järjestön yritykseltä siirretyistä varoista ja vapaaehtoisista maksuista jäseniltä tai muilta yhteisöiltä. Yrittäjiltä saatavat maksut vahvistetaan *III liitteen 13 artiklassa* määriteltyjen ja soveltamissopimuksen *liitteen 8 osaston* mukaisesti muutettujen taloudellisten sopimusehtojen pohjalta. 160 artiklan f)-kohdan ii)-alakohdan sekä soveltamissopimuksen liitteen 9 osaston 7 kappaleen a)-kohdan mukaan varojen siirtämistä merenpohjajärjestön yritykseltä koskevat päätökset tehdään yleiskokouksen antamien sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti yrityksen johtokunnan ja rahoitusasiaintoimikunnan suosituksesta.

171 artiklan d)-kohdan mukaan merenpohjajärjestön varoihin voi sisältyä myös 174 artiklan mukaisesti lainattuja varoja.

Kohdassa f) mainitut maksut tulee ohjata soveltamissopimuksen *liitteen 7 osaston 1 kappaleen a)-kohdassa* tarkoitettuun rahastoon, joka toimii merenpohjajärjestön alaisuudessa taloudellisen sopeutumisen helpottamiseksi.

172 artikla velvoittaa pääsihteerin tekemään esityksen merenpohjajärjestön vuotuiseksi tuloja menoarvioksi ja antamaan sen neuvostolle. Neuvosto on velvollinen käsittelemään esityksen ja antamaan sen sekä mahdolliset sitä koskevat suosituksensa yleiskokoukselle hyväksyttäväksi. Tulo- ja menoarvioesitystä koskevassa päätöksessä on soveltamissopimuksen *liitteen 9 osaston 7 kappaleen c)-kohdan* nojalla otettava huomioon rahoitusasiaintoimikunnan suositukset.

173 artiklan mukaan maksut, jotka merenpohjajärjestön jäsenet maksavat 171 artiklan a)-kohdan mukaisesti käytetään järjestön hallintomenoihin, kunnes järjestö saa tarkoitukseen riittävästi varoja muista lähteistä. Sama koskee järjestön toiminnan alkuvaiheessa YK:n tulo- ja menoarviosta saatavia varoja.

Jäljelle jäävät varat jäsenten maksuosuuksia lukuunottamatta voidaan järjestön päätöksen mukaan joko jakaa, käyttää yrityksen toiminnan rahoittamiseen tai taloudellisen sopeutumisen edistämiseen.

174 artiklan 1 kappale oikeuttaa merenpohjajärjestön ottamaan lainaa. Tätä oikeutta rajoitetaan soveltamissopimuksen *liitteen 1 osaston 14 kappaleessa* siten, ettei järjestö saa ottaa lainaa hallintomenojensa rahoittamiseksi. Artiklan *4 kappaleen* mukaan sopimusvaltiot eivät ole vastuussa merenpohjajärjestön veloista. Yleiskokous velvoitetaan *2 kappaleessa* päättämään järjestön lainanottovaltuuksien rajoista niissä rahoitusmääräyksissä, jotka yleiskokous käsittelee ja hyväksyy neuvoston ja rahoitusasiaintoimikunnan suosituksesta 160 artiklan 2 kappaleen f)-kohdan mukaisesti. *3 kappaleessa* oikeutetaan neuvosto käyttämään järjestön lainanottovaltuuksia.

175 artikla velvoittaa yleiskokouksen nimeämään riippumattoman tilintarkastajan, joka tarkastaa vuosittain merenpohjajärjestön tilit ja kirjanpidon.

ALAOSASTO G OIKEUDELLINEN ASEMA, ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

176 artiklan mukaan merenpohjajärjestö on kansainvälinen oikeushenkilö, jolla on tehtäviensä ja tarkoitusperiensä täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus.

177 artikla takaa merenpohjajärjestölle ne erioikeudet ja vapaudet, joita käsitellään lähemmin seuraavissa artikloissa.

178 artiklassa taataan merenpohjajärjestölle ja sen omaisuudelle ja varoille vapaus oikeudenkäynnistä, ellei vapaudesta jossakin tapauksessa ole nimenomaisesti luovuttu.

179 artiklassa taataan merenpohjajärjestön omaisuudelle ja varoille vapaus etsinnästä ja pakkokeinoista.

180 artiklan määräys vapauttaa merenpohjajärjestön omaisuuden ja varat kaikenlaisista rajoituksista, sääntelystä, valvonnasta ja moratorioista.

181 artiklan 1 kappaleessa määrätään, että merenpohjajärjestön arkistot ovat loukkaamattomat. *2 kappaleen* mukaan merenpohjajärjestö ei saa tallettaa esimerkiksi omistusoikeutta ja teollisuussalaisuuksia koskevia tietoja eikä henkilöstötietoja julkisina pidettäviin arkistoihin. *3 kappale* velvoittaa sopimusvaltiot antamaan merenpohjajärjestölle virallisten tietoyhteyksien ylläpitämiseksi yhtä suotuisan kohtelun kuin muillekin kansainvälisille järjestöille.

182 artiklassa taataan lähemmin määritellyt

erioikeudet ja vapaudet sopimusvaltioiden edustajille sekä merenpohjajärjestön pääsihteerille ja henkilöstölle.

183 artiklassa määritellään merenpohjajärjestön ja sen henkilöstön vapaus veroista ja tulleista. Artiklan *1 ja 2 kappaleen* määräykset tullittomuudesta kuuluvat Euroopan yhteisön toimivaltaan. Yhteisö on yleissopimuksen allekirjoittaessaan ilmoittanut ne yleissopimuksen piiriin kuuluvat asiat, joissa yleissopimuksen allekirjoittaneet jäsenvaltiot ovat antaneet toimivaltansa yhteisölle (ks. luku 2.11. Suomen ja Euroopan yhteisön toimivalta). 2 kappaleen määräykset arvonlisä- ja valmisteverottomuudesta edellyttävät neuvoston hyväksymistä. Menettelyä koskevat säännökset sisältyvät kuudennen arvonlisädirektiivin (77/388/ETY) 30 artiklaan ja valmisteverotuksen järjestelmädirektiivin (92/12/ETY) 23 artiklaan. 183 artiklan *3 kappaleen* mukaan merenpohjajärjestön henkilöstö on kansainvälisten järjestöjen henkilöstölle tavanomaisesti myönnettävän palkkojen ja palkkioiden verottomuuden lisäksi vapautettu myös järjestön maksamista muista maksuista perittävistä veroista.

ALAOSASTO H JÄSENTEN OIKEUKSIEN JA ERIOIKEUKSIEN PIDÄTTÄMINEN

184 artiklan mukaan sopimusvaltiolla, joka on laiminlyönyt maksunsa merenpohjajärjestölle, ei ole äänioikeutta, jos maksamatta oleva summa on yhtä suuri tai suurempi kuin sen maksettavaksi kuuluvat kahden edellisen vuoden maksut. Yleiskokous voi kuitenkin sallia tällaisen jäsenen äänestävän, jos se toteaa, että maksamatta jättäminen on johtunut asianomaisesta valtiosta riippumattomista seikoista.

185 artiklassa määrätään, että sopimusvaltiolta, joka on jatkuvasti törkeästi rikkonut XI osan määräyksiä, voidaan pidättää jäsenyyteen liittyvät oikeudet ja erioikeudet. Päätöksen asiasta tekee neuvoston suosituksesta yleiskokous, kun Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevä jaosto on todennut rikkomuksen.

5 OSASTO RIITOJEN RATKAISEMINEN JA NEUVOA-ANTAVAT LAUSUNNOT

186 artiklassa viitataan artikloiden 187—191 sekä XV osan ja VI liitteen määräyksiin Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevän jaoston perustamisesta ja tuomiovallan käytöstä. Yleissopimuksen VI liitteen 4 osaston 35 artiklan mukaisesti jaosto koostuu 11 tuomarista, jotka tuomioistuimen jäsenet valitsevat keskuudestaan.

187 artiklassa luetellaan tapaukset, joissa merenpohjariitoja käsittelevällä jaostolla on tuomiovalta riitojen ratkaisemiseksi. Jaoston tuomiovalta käsittää:

a) sopimusvaltioiden väliset yleissopimuksen XI osaa koskevat riidat;

b) sopimusvaltion ja merenpohjajärjestön väliset yleissopimuksen XI osan mukaisten velvoitteiden täytäntöönpanoa tai järjestön toimivallan ylittämistä koskevat riidat;

c) XI osan mukaisen toimintasopimuksen osapuolena olevan sopimusvaltion, merenpohjajärjestön tai sen yrityksen, valtionyrityksen tai luonnollisen tai oikeushenkilön väliset sopimuksen tai toimintasuunnitelman tulkintaa tai toisen sopimuspuolen etuihin vaikuttavia toimia koskevat riidat;

d) merenpohjajärjestön ja tietynlaisen toimintasopimusta tavoittelevan yrittäjän väliset riidat, jotka koskevat hakemuksen hylkäämistä tai muuta sopimukseen liittyvää oikeuskysymystä;

e) merenpohjajärjestön ja toimintasopimuksen osapuolen väliset riidat, jotka koskevat järjestön mahdollista korvausvelvollisuutta yleissopimuksen III liitteen 22 artiklan mukaisesti; sekä

f) muut riidat, joissa jaosto on yleissopimuksen mukaan tuomiovaltainen.

Toisin kuin esimerkiksi Kansainvälisessä tuomioistuimessa merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevässä jaostossa voi riidan asianosaisina näin ollen olla myös muita subjekteja kuin valtioita.

188 artiklan mukaan edellä a)-kohdassa tarkoitetut riidat voidaan myös ohjata VI liitteen 15 ja 17 artiklan mukaiselle merioikeustuomioistuimen erityisjaostolle tai merenpohjariitoja käsittelevän jaoston ad hoc -jaostolle. Edellä c)-kohdassa tarkoitetut toimintasopimusta tai -suunnitelmaa koskevat riidat voidaan myös ohjata muilta kuin merioikeusyleissopimuksen tulkintaa koskevilta osilta YK:n Kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (UNCITRAL) välitysoikeudellisten sääntöjen mukaiseen sitovaan kaupalliseen välimiesmenettelyyn, elleivät riidan osapuolet sovi toisin. XI osan

tulkintaa koskevilta osilta tällainen riita on kuitenkin alistettava merenpohjariitoja käsittelevän jaoston käsiteltäväksi tämän ratkaisua varten. Välimiesmenettelyssä on noudatettava jaoston antamaa ratkaisua.

189 artikla kieltää merenpohjariitoja käsittelevää jaostoa puuttumasta merenpohjajärjestön harkintavaltaan. Jaosto ei voi lausua siitä, ovatko järjestön hyväksymät säännöt, määräykset ja menettelytavat yleissopimuksen mukaisia eikä julistaa niitä pätemättömiksi. Jaoston toimivalta ulottuu tältä osin vain päätöksiin siitä, onko näiden sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen soveltaminen yksittäistapauksissa ristiriidassa yleissopimuksen XI osan mukaisen toimintasopimuksen tai yleissopimuksen riidan osapuolille asettamien muiden velvoitteiden kanssa. Lisäksi jaosto voi käsitellä kysymyksiä mahdollisista toimivallan ylityksistä tai valtuuksien väärinkäytöstä samoin kuin vahingonkorvausvastuusta.

190 artikla sisältää määräyksiä takaajavaltioiden osallistumisesta oikeudenkäyntiin. Takaajavaltiolla on oikeus osallistua kirjallisin tai suullisin lausunnoin menettelyyn, jonka osapuolena on sen takaama luonnollinen tai oikeushenkilö. Mikäli kantajaosapuolena on luonnollinen tai oikeushenkilö ja vastaajana sopimusvaltio, tämä voi pyytää toimintaa takavaa valtiota esiintymään oikeudenkäynnissä kyseisen luonnollisen tai oikeushenkilön puolesta. Jos takaajavaltio ei näin menettele, myös vastaajavaltiota voi edustaa sen kansallisuutta oleva oikeushenkilö.

191 artikla velvoittaa merenpohjariitoja käsittelevän jaoston antamaan yleiskokouksen tai neuvoston pyynnöstä neuvoa-antavia lausuntoja niiden toimintaan liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä. Tarkempia säännöksiä asiasta sisältyy 159 artiklan 10 kappaleeseen ja VI liitteen 40 artiklan 2 kappaleeseen.

XII OSA MERIYMPÄRISTÖN SUOJELU JA SÄILYTTÄMINEN

Meriympäristön suojelua koskevat kansainväliset säännökset perustuvat ensisijaisesti valtioiden välisiin sopimuksiin. Toisaalta suojelutavoitteet ovat myös olleet näkyvästi esillä esimerkiksi YK:n vuosien 1972 (Tukholma) ja 1992 (Rio de Janeiro) ympäristökonferenssien toimintaohjelmissa, ja kansainvälisten järjestöjen (esimerkiksi Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO) ja YK:n ympäristöohjelma (UNEP)) piirissä on laadittu runsaasti ns. pehmeään oikeuteen (*soft law*) lukeutuvia suosituksia ja ohjeistoja meriympäristön suojelemiseksi. Keskeisenä periaatteena on, ettei valtio saa sallia alueellaan sellaista toimintaa, josta aiheutuu toisille valtioille tai valtioiden lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitseville alueille ympäristövahinkoa.

Viime vuosikymmeninä on tehty runsaasti meriympäristön suojelua koskevia sekä yleismaailmallisia että alueellisia sopimuksia. Aluksi kansainvälinen yhteistyö kohdistui lähinnä aluksista aiheutuvan öljypilaantumisen torjumiseen. Sittemmin huomiota kiinnitettiin myös radioaktiivisesta materiaalista aiheutuviin vaaroihin ja ydinonnettomuuksiin liittyviin vahingonkorvauskysymyksiin. Vuoden 1958 merioikeusyleissopimuksiin sisällytettiin kuitenkin vain muutamia yleisluontoisia säännöksiä meriympäristön suojelusta.

Liberialaisen säiliöaluksen *Torrey Canyonin* haaksirikko Cornwallin rannikolla vuonna 1967 vauhditti öljypilaantumista koskevia suojelutoimia. Jo vuonna 1954 tehtyä ja vuonna 1962 täydennettyä yleissopimusta öljyn aiheuttaman meren saastunnan ehkäisemisestä (SopS 6/59, 43/66) vahvistettiin (SopS 5/78), ja vuonna 1969 tehtiin öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvaa siviilioikeudellista vastuuta koskeva kansainvälinen yleissopimus (SopS 78—79/80, 80/80, 21/81) sekä ns. interventiosopimus, joka antaa onnettomuustapauksissa rantavaltiolle oikeuden puuttua aavallakin merellä olevaan vieraaseen alukseen, josta aiheutuu vakavaa vahingonvaaraa (SopS 62—63/76). Vuonna 1971 tehtiin kansainvälinen yleissopimus öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta (SopS 78—79/80, 80/80, 83/94, 33/95). Edelleen tehtiin eräitä alueellisia yhteistyösopimuksia toimenpiteistä öljyn aiheuttaman meren pilaantumisen estämiseksi ja valvomiseksi.

1970-luvulla suojelutoiminta laajeni muihin pilaamislähteisiin. Vuonna 1972 tehtiin ns. Oslon sopimus (SopS 35—36/79, 75/89, 66/90), joka sääntelee jätteiden mereen laskemista Koillis-Atlantin alueella. Samana vuonna hyväksyttiin myös yleismaailmallinen Lontoon sopimus (SopS 33—34/79, 44/81, 22/90, 22/94). Vuonna 1973 laadittiin aluksista aiheutuvaa pilaantumista koskeva yleissopimus, jota täydennettiin ja muutettiin vuonna 1978 tehdyllä

pöytäkirjalla (ns. MARPOL 73/78 -yleissopimus). MARPOL 73/78 -yleissopimus sisältää yksityiskohtaisia säännöksiä sekä haitallisia aineita koskevista päästöistä että alusten rakenteesta ja varusteista (SopS 51/83, 51/92, 74/85, 20/87, 14/89, 62/90, 63/90, 64/90, 12/91, 30/92, 25/93, 48/93, 21/94, 58/94). Vuonna 1973 laajennettiin vuoden 1969 interventiosopimuksen määräykset koskemaan öljyvaaran lisäksi myös muiden haitallisten aineiden aiheuttamia vaaratilanteita (SopS 72/86, 74/86, 65/92). Koillis-Atlantin alueelle solmittiin vuonna 1974 maalta tulevaa pilaantumista koskeva ns. Pariisin sopimus.

Uuteen vaiheeseen siirryttiin vuonna 1974, jolloin Helsingissä hyväksyttiin Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua kos-keva yleissopimus, joka tuli voimaan vuonna 1980 (SopS 11—12/80, 68/80, 31/81, 17/84, 39/84, 65/85, 17/87, 55/92, 8/93, 1/95). Siinä katettiin ensimmäistä kertaa kaikki sopimusalueen pilaamislähteet. Sittemmin on UNEPin puitteissa laadittu vastaavanlaisia suojelusopimuksia eri merialueille. Vuonna 1992 myös Itämeren ympäristönsuojelusopimus uusittiin, mutta uusi sopimus ei ole vielä tullut voimaan.

Viime vuosina on suojeluyhteistyötä entisestään tiivistetty. Aikaisempia sopimuksia on täydennetty, ja vuonna 1992 yhdistettiin edellä mainitut Oslon (1972) ja Pariisin (1974) sopimukset uudeksi Koillis-Atlantin merellisen ympäristön suojelua koskevaksi yleissopimukseksi (ns. OSPAR-sopimus). Meriympäristön suojeluun on kiinnitetty huomiota myös Euroopan yhteisössä ja Suomen aloitteesta käynnistetyssä arktisten alueiden ympäristöyhteistyössä.

Omalta osaltaan meriympäristön suojelua ovat myös edistäneet useat merenkulun turvallisuuteen liittyvät sopimusjärjestelyt.

Yleissopimuksen XII osa koskee meriympäristön suojelua ja säilyttämistä. Sen säännökset kattavat edellä mainittujen alueellisten sopimusten tavoin kaikki meriympäristön pilaamislähteet. Yleissopimus ei sisällä yksityiskohtaisia määräyksiä sovellettavista päästökielloista tai -rajoituksista vaan tarjoaa sopimusoikeudelliset puitteet yksityiskohtaisempien määräysten hyväksymiseksi muissa yhteyksissä. Yleissopimuksen säännökset sisältävät suojelutoimiin ryhtymistä ja suojeluyhteistyötä koskevia perusvelvoitteita sekä määrittelevät valtioiden meriympäristön suojelua koskevat toimivaltuudet yleissopimuksen osoittamilla merivyöhykkeillä. Myös alueellisen yhteistyön tarpeeseen kiinnitetään huomiota. Suojeluvelvoitteet ovat pitkälti puitesäännöksiä, jotka edellyttävät tehokkaita jatkotoimia sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Toimivaltakysymysten osalta XII osa tarjoaa ensimmäistä kertaa kattavan säännöstön erilaisten valtioiden — rantavaltiot, lippuvaltiot, satamavaltiot — suojeluvaltuuksista.

Yleissopimuksen XII osa jakaantuu 11 osastoon. Ensimmäinen sisältää periaatesäännöksiä valtion velvollisuudesta suojella meriympäristöä. Toisessa käsitellään valtioiden maailmanlaajuista ja alueellista yhteistyötä pilaamisvaikutusten ehkäisyssä ja torjunnassa. Kolmannessa ja neljännessä osastossa on säännöksiä kehitysmaille annettavasta avusta suojelutoimien edistämiseksi sekä meriympäristön tilan seurannasta ja ympäristövaikutusten arvioinnista. Keskeisimmät meriympäristön suojelua koskevat säännökset sisältyvät 5, 6 ja 7 osastoon, joissa käsitellään toisaalta kansallisten ja kansainvälisten suojelusäännösten laatimista ja toisaalta niiden täytäntöönpanoa. Säännöstöön sisältyy myös määräyksiä jääpeitteisiä alueita koskevista suojelutoimista (8 osasto), valtion vastuuta ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskevista kysymyksistä (9 osasto), valtion täysivaltaisen koskemattomuuden (immuniteetin) huomioon ottamisesta (10 osasto) sekä muiden sopimusten sisältämien suojeluvelvoitteiden vaikutuksista (11 osasto).

Suomen osalta voidaan todeta, että merensuojelulainsäädäntöä on äskettäin uudistettu. Vuoden 1994 lopulla säädettiin uusi merensuojelulaki (1415/94), jolla kumottiin aikaisempi laki meren pilaantumisen ehkäisemisestä (298/79). Samassa yhteydessä muutettiin vesilakia (1416/94), aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia (1417/94), yleisistä vesi- ja viemärilaitoksista annettua lakia (1418/94) ja jätelakia (1419/94). Muutokset tehtiin, jotta vuoden 1992 Itämeren ympäristönsuojelusopimus, vuoden 1992 OSPAR-sopimus sekä vuoden 1992 maasta toiseen ulottuvien vesistöjen ja kansainvälisten järvien suojelua ja käyttöä koskeva yleissopimus voitaisiin ratifioida.

1 OSASTO YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

192 artikla sisältää valtioiden yleisen velvoitteen suojella ja säilyttää meriympäristöä. Kysymyksessä on perusvelvoite, jonka voidaan

katsoa ilmaisevan kaikkia valtioita velvoittavan tapaoikeuden säännön. Velvoite kohdistuu kaikkiin merialueisiin ja merivyöhykkeisiin.

193 artikla vahvistaa valtioiden täysivaltaisen oikeuden hyödyntää omia (omalla alueellaan tai muuten lainkäyttövaltansa piirissä sijaitsevia) luonnonvarojaan. Oikeus kytketään toisaalta valtion kansalliseen ympäristöpolitiikkaan ja toisaalta 192 artiklassa mainittuun velvollisuuteen suojella ja säilyttää meriympäristöä. Kansalliset edut ja tavoitteet voidaan ottaa huomioon, mutta meriympäristön suojelua koskevaa perusvelvoitetta ei voida niiden saavuttamiseksi syrjäyttää.

194 artiklan 1 kappaleessa valtiot sitoutuvat yleissopimuksen tarkoittamiin suojelutoimiin. Meriympäristön suojelussa on käytettävä mahdollisimman tarkoituksenmukaisia menettelytapoja. Valtioiden on myös pyrittävä yhtenäistämään suojelupyrkimyksiään. Valtioilta ei kuitenkaan edellytetä kaikilta osin samanlaisia toimintavelvoitteita, vaan säännös sallii valtioiden erilaisten mahdollisuuksien huomioon ottamisen suojelutoimien määrittelyssä. Säännöksen taustalla on kehitysmaiden huoli siitä, että yhtäläiset suojeluvelvoitteet voisivat rasittaa kohtuuttomasti niiden taloudellisia toimintamahdollisuuksia.

Artiklan *2 kappale* sisältää valtioiden suojeluvastuuta koskevan perusvelvoitteen. Säännös perustuu Tukholman ympäristökonferenssin vuonna 1972 hyväksymän julistuksen 21 periaatteeseen. Säännöksen mukaan valtioiden on ryhdyttävä kaikkiin tarpeellisiin toimiin, jotta niiden lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvasta toiminnasta ei aiheudu vahinkoa muille valtioille tai niiden ympäristölle eikä myöskään pilaantumista, joka leviäisi sellaisille alueille, jotka eivät kuulu minkään valtion lainkäyttövaltaan (lähinnä aava meri ja syvänmerenpohja).

Artiklan *3 kappaleessa* määritellään suojelutoimien kohteena olevat pilaamislähteet: päästöt maalla sijaitsevista lähteistä sekä ilmasta käsin tai ilman kautta, jätteiden mereen laskeminen (ns. *dumping*), alusten aiheuttama pilaantuminen, merenpohjan luonnonvarojen tutkimiseen tai hyödyntämiseen liittyvä pilaantuminen sekä muista meriympäristössä olevista rakennelmista ja laitteista aiheutuva pilaantuminen. Suojelutoimien tulee vähentää mahdollisimman tehokkaasti eri pilaamislähteistä aiheutuvia päästöjä.

Artiklan *4 kappaleen* mukaan valtioiden tulee suojelutoimiin ryhtyessään pidättyä häiritsemästä aiheettomasti muiden valtioiden yleissopimuksen mukaista toimintaa.

Artiklan *5 kappaleessa* edellytetään toimenpiteitä harvinaisten tai herkästi vaurioituvien luonnonjärjestelmien (ekosysteemien) sekä harvinaistuneiden, vaarantuneiden ja uhanalaisten lajien ja muiden merielämän muotojen elinympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi.

195 artikla sisältää kiellon siirtää pilaantumisvahinkoja tai -vaaraa alueelta toiselle tai muuntaa pilaantumisvaikutuksia muodosta toiseen. Artikla kieltää siten esim. jätteiden siirtämisen toiselle merialueelle upotettaviksi.

196 artikla edellyttää valtioilta suojelutoimia sellaisten meriympäristössä tapahtuvien vahingollisten muutosten estämiseksi, jotka aiheutuisivat teknologian käytöstä tai vieraiden tai uusien lajien ilmaantumisesta tietylle merialueelle.

2 OSASTO MAAILMANLAAJUINEN JA ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

197 artikla asettaa valtioille yleisen velvoitteen olla yhteistyössä meriympäristön suojelua koskevien kansainvälisten sääntöjen, säännösten ja menettelytapasuositusten laatimiseksi. Yhteistyöllä tarkoitetaan sekä valtioiden välistä että toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen puitteissa tapahtuvaa toimintaa. Yhteistyö voi olla joko maailmanlaajuista tai alueellista, ja siinä tulee ottaa huomioon alueiden erityispiirteet.

Milloin valtio saa tietoonsa meriympäristöä välittömästi uhkaavan pilaantumisvaaran tai jo tapahtuneen pilaantumisvahingon, siitä tulee *198 artiklan* mukaan ilmoittaa sekä sellaisille valtioille, joihin vahinko todennäköisesti ulottuu, että asiaan kuuluville kansainvälisille järjestöille.

Vastaavanlaisia säännöksiä sisältyy moniin meriympäristön suojelua koskeviin sopimuksiin. Esimerkiksi vuoden 1992 Itämeren ympäristönsuojelusopimuksen 13 artikla sisältää pilaantumistapahtumia koskevan ilmoitus- ja konsultointivelvoitteen.

Pohjoismaat tekivät jo vuonna 1967 yhteistyösopimuksen toimenpiteistä meren öljysaastumista vastaan ja hyväksyivät sen tilalle uuden sopimuksen vuonna 1971 (SopS 41/71). Tätä sopimusta on sittemmin tarkennettu ja laajennettu vuonna 1993 tehdyllä sopimuksella, joka

ei ole vielä tullut voimaan. Uusin sopimus koskee öljyvahinkojen torjuntayhteistyön lisäksi yhteistyötä torjuttaessa kemikaalivahinkoja merellä.

Vuoden 1974 Itämerisopimuksen 11 artiklan ja VI liitteen määräykset koskevat sopimuspuolten yhteistyötä pilaantumisonnettomuuksien torjunnassa. Liitteen määräykset sääntelevät pääasiassa viranomaisten välistä yhteistyötä sekä alusten päälliköiden onnettomuustapahtumia koskevaa ilmoitusvelvollisuutta. Itämerivaltioiden välistä torjuntayhteistyötä on kehitetty Helsingin komission alaisessa torjuntakomiteassa. Komitean piirissä on valmisteltu erityinen torjuntakäsikirja, joka sisältää yleiset ohjeet sopimusvaltioiden torjuntayhteistyöstä sekä tiedot sopimusvaltioiden torjuntaorganisaatiosta ja torjuntakalustosta.

Suomi on lisäksi tehnyt kahdenvälisiä torjuntayhteistyötä koskevia sopimuksia. Vuoden 1974 Itämerisopimuksen VI liitteen 7 säännön mukaisesti Suomi on sopinut torjuntaa koskevien vastuualuiden jakamisesta Ruotsin (SopS 49/81, 41/95) ja Neuvostoliiton (SopS 61/83) kanssa. Lisäksi Suomi on tehnyt Neuvostoliiton kanssa öljyntorjuntasopimuksen (SopS 54/90)ja Viron kanssa sopimuksen yhteistyöstä torjuttaessa pilaantumisvahinkoja merellä (SopS 31/95). Neuvostoliiton kanssa tehdyt sopimukset ovat voimassa Suomen ja Venäjän välillä.

Merellä tapahtuvien öljyvahinkojen torjunnasta on säädetty laissa aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä (300/79) ja asetuksessa öljyvahinkojen torjunnasta (636/93).

Vahinkoalueella olevien valtioiden sekä toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tulee *199 artiklan* mukaan toimia yhteistyössä 198 artiklassa tarkoitetun pilaantumisen torjumiseksi ja vahinkojen ehkäisemiseksi. Tarkoitusta varten valtioiden tulee yhdessä laatia toimintasuunnitelmia pilaantumisonnettomuuksien varalta.

Vastaavia yhteistoimintavelvoitteita sisältyy moniin ympäristön- suojelua koskeviin sopimuksiin.

200 artikla edellyttää valtioilta yhteistyötä myös meriympäristön pilaantumista koskevien selvitysten tekemiseksi, tutkimusohjelmien toteuttamiseksi ja tietojen vaihdon edistämiseksi.

Myös tällaisesta yhteistyöstä on sovittu monissa sopimuksissa ja siihen viitataan mm. Rion ympäristö- ja kehityskonferenssin vuonna 1992 hyväksymässä Agenda 21 -toimintaohjelmassa (17.35. kohta).

Hankitun tiedon perusteella valtioiden tulee *201 artiklan* mukaan olla yhteistyössä määritelläkseen ne tieteelliset perusteet, joiden avulla meriympäristöä voidaan suojella.

3 OSASTO TEKNINEN APU

202 artiklan mukaan valtioiden tulee suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä antaa tieteellistä ja teknistä apua erityisesti kehitysmaille. Avun tulee sisältää mm. koulutusta ja laitetoimituksia ja sen tulee myös tukea kehitysmaiden omaa tutkimus-, seuranta- ja koulutustoimintaa. Apua tulee myös antaa vakavien onnettomuustapausten seurausten lievittämiseksi ja ympäristön tilaa koskevien etukäteisarviointien laatimiseksi.

203 artikla edellyttää, että kansainvälisissä järjestöissä annetaan etusija kehitysmaille suojelutoimia koskevia varoja ja teknistä apua jaettaessa sekä järjestöjen erityispalveluja käytettäessä. Säännös viittaa esim. YK:n Elintarvike- ja maatalousjärjestön (FAO) ja UNEPin puitteissa hyväksyttyjen ympäristöohjelmien toteuttamiseen.

4 OSASTO SEURANTA JA YMPÄRISTÖN TILAN ARVIOINTI

204 artikla asettaa valtioille velvollisuuden havainnoida, mitata, arvioida ja analysoida meriympäristön pilaantumisvaaraa ja pi-laantumisen seurauksia. Meriympäristön tilaa tulee seurata valtioiden mahdollisuuksien mukaan ja siten, ettei muiden valtioiden oikeuksia (esimerkiksi alueellista koskemattomuutta) loukata.

Erityisesti valtioiden on seurattava sekä oman toimintansa että valvonnassaan tapahtuvan toiminnan aiheuttamia vaikutuksia.

Valtion on *205 artiklan* mukaan joko julkaistava meriympäristön tilaa koskevat selvitykset tai toimitettava ne sopivin väliajoin toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille, jotka saattavat ne muiden valtioiden käyttöön.

Helsingin komissio on vuodesta 1979 lähtien koordinoinut Itämeren seurantaohjelmaa (Baltic Monitoring Programme). Ohjelma sisältää säännöllistä hydrografista, kemiallista ja biologista tarkkailua eri puolilla Itämerta. Suomi

seuraa aktiivisesti koko Itämeren tilaa ja sen kehitystä. Suomi on muiden sopimusvaltioden tavoin toimittanut Helsingin komissiolle seurantatulokset vuosittain ja osallistuu tilaraporttien laadintaan. Suomi seuraa Itämeren seurantaohjelman lisäksi myös rannikkovesien tilaa ja toimittaa Helsingin komissiolle tiedot rannikontilaraportteihin.

206 artikla sisältää hankekohtaista ympäristöarviointia koskevan velvoitteen. Milloin on perusteltua aihetta uskoa, että suunniteltu toiminta, joka kuuluu valtion lainkäyttövaltaan tai valvontaan, voi aiheuttaa huomattavaa meriympäristön pilaantumista tai merkittäviä vahingollisia muutoksia meriympäristössä, toiminnan vaikutuksia tulee mahdollisuuksien mukaan arvioida ja arvioinnin tuloksista tulee tiedottaa 205 artiklan edellyttämällä tavalla.

Ympäristövaikutusten arviointiin on sittemmin kiinnitetty huomiota myös monissa muissa yhteyksissä (ks. esimerkiksi vuoden 1991 yleissopimus hankkeiden valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista; vuoden 1992 Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen 7 artikla; Rion konferenssin hyväksymän Agenda 21 -toimintaohjelman 17.6.(d) kohta).

Helsingin komission piirissä arvioidaan säännöllisin väliajoin Itämeren kokonaistila. Ensimmäinen säännönmukainen kokonaisarviointi, joka koski Itämeren tilan vaihteluita vuosina 1980—1985, julkaistiin vuonna 1986. Vuonna 1996 komissio julkaisee kolmannen selvitysarvioinnin, joka koskee Itämeren tilaa vuosina 1989—1993. Ensimmäinen rannikkovesien tilanarvio valmistui vuonna 1993.

Vuoden 1992 Itämerisopimuksen 7 artikla koskee ympäristövaikutusten arviointia silloin, kun ehdotetulla toiminnalla saattaa olla huomattavan haitallinen vaikutus Itämeren meriympäristöön. Siinä tapauksessa, että kansainvälinen oikeus tai sopimuspuolta sitova ylikansallinen säännös edellyttää ympäristövaikutusten arviointia, sopimuspuolen tulee artiklan mukaan ilmoittaa asiasta Helsingin komissiolle ja sellaisille sopimuspuolille, joihin maan rajat ylittävä vaikutus Itämeren alueeseen saattaa kohdistua. Suomi on myös kahdenkeskisesti sopinut Viron kanssa ympäristövaikutusten arvioinnista vesiensuojelua koskevan sopimuksen (SopS 80/94) 9 artiklassa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä on säädetty laissa (468/94) ja asetuksessa (792/94) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä.

5 OSASTO KANSAINVÄLINEN SÄÄNTELY JA KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ MERIYMPÄRISTÖN PILAANTUMISEN EHKÄISEMISEKSI, VÄHENTÄMISEKSI JA VALVOMISEKSI

Osaston säännökset sisältävät perusvelvoitteet eri pilaantumislähteistä peräisin olevan pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Kysymyksessä ovat puitesäännökset, jotka eivät sisällä yksityiskohtaisia päästömääräyksiä vaan asettavat valtioille niiden laatimista koskevia velvoitteita. Säännöksissä käsitellään myös kansallisten toimenpiteiden suhdetta kansainvälisiin määräyksiin sekä kansallisten määräysten yhtenäistämistavoitteita. Edelleen edellytetään, että kansainvälisiä säännöksiä tulee aika ajoin tarkistaa.

207 artikla sisältää perussäännökset maalta peräisin olevaa pilaantumista koskevasta sääntelystä. Suurin osa meriympäristöä pilaavista päästöistä on peräisin maalla sijaitsevista lähteistä.

Valtioiden tulee laatia maalta peräisin olevan pilaantumisen ehkäisemiseksi kansallisia lakeja ja määräyksiä sekä pyrkiä varsinkin toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tai diplomaattikonferenssien avulla laatimaan myös sitä koskevia kansainvälisiä (sekä yleismaailmallisia että alueellisia) säännöksiä.

Valtioiden tulee myös ryhtyä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin meriympäristön suojelemiseksi maalta peräisin olevalta pilaantumiselta.

Kansainvälisessä sääntelyssä on otettava huomioon eri alueiden ominaispiirteet, kehitysmaiden taloudelliset edellytykset sekä niiden tarve kehittää talouselämäänsä. Tämä tarkoittaa, että maalta peräisin olevaa pilaantumista koskevat kansainväliset säännökset voivat asettaa kehitysmaille teollisuusmaita lievempiä suojeluvelvoitteita.

Kansallisia määräyksiä laadittaessa tulee kansainväliset säännökset ottaa huomioon. Sikäli kuin kysymys ei ole valtiota oikeudellisesti (esimerkiksi valtiosopimuksen muodossa) sitovista määräyksistä, vaatimus sisältää joustavan velvoitteen: kansainväliset säännökset on otettava huomioon, mutta ehdotonta velvollisuutta

kaikkien kansainvälisten määräysten siirtämiseen kansalliseen lainsäädäntöön ei ole.

Suojelutoimien tulee muun muassa estää mahdollisimman tehokkaasti vaikeasti häviävien myrkyllisten, vahingollisten tai haitallisten aineiden pääsy meriympäristöön.

Valtioiden tulee myös pyrkiä yhtenäistämään pilaamislähdettä koskevia suojelutoimiaan alueellisella tasolla.

208 artiklan määräykset koskevat rannikon edustalla tapahtuvaa merenpohjatoimintaa, kuten öljynporausta aluevesillä, talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla.

Myös tämän pilaamislähteen osalta valtioille asetetaan velvoitteita sekä kansallisten että kansainvälisten määräysten laatimiseksi.

Kansainvälisten säännösten osalta valtioiden suojeluvelvoite on kuitenkin maalta peräisin olevaa pilaantumista ehdottomampi: valtioiden tulee laatia varsinkin toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tai diplomaattikonferenssien avulla pilaamislähdettä koskevia kansainvälisiä (sekä yleismaailmallisia että alueellisia) säännöksiä.

Kansallisten määräysten tulee olla vähintään yhtä tehokkaita kuin vastaavien kansainvälisten säännösten. Tehokkuusvaatimus ei edellytä säännösten identtisyyttä, mutta kylläkin sitä, että kansallisten määräysten vaikutusten tulee vastata kansainvälisiä suojelutoimia.

Valtioiden tulee myös ryhtyä muihin tarpeellisiin toimiin meriympäristön suojelemiseksi pilaamislähteen vaikutuksilta, ja niiden tulee pyrkiä yhtenäistämään pilaamislähdettä koskevia suojelutoimiaan alueellisella tasolla.

209 artikla velvoittaa laatimaan kansainvälisiä säännöksiä myös rantavaltioiden lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevalla syvänmerenpohjalla (merenpohja-alueella) harjoitettavasta toiminnasta aiheutuvan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

Sanoin valtioiden tulee laatia kansallisia määräyksiä sellaisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi, joka johtuu niiden lippua käyttävien, niissä rekisteröityjen tai muutoin niiden toimivaltaan kuuluvien alusten, rakennelmien ja muun kaluston toiminnasta syvänmerenpohjalla. Kansallisiin määräyksiin sisältyvien vaatimusten tulee olla vähintään yhtä tehokkaita kuin vastaavien kansainvälisten velvoitteiden.

210 artikla käsittelee jätteen tahallista mereen laskemista (*dumping*) koskevaa sääntelyä.

Valtioiden tulee laatia asiaa koskevia kansallisia määräyksiä sekä pyrkiä laatimaan varsinkin toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tai diplomaattikonferenssien avulla pilaamislähdettä koskevia kansainvälisiä (sekä yleismaailmallisia että alueellisia) säännöksiä.

Kansallisissa määräyksissä tulee edellyttää, ettei jätteitä lasketa mereen ilman kansallisten viranomaisten lupaa. Kansallisten määräysten tulee olla vaikutuksiltaan vähintään yhtä tehokkaita kuin vastaavien yleismaailmallisten säännösten.

Rantavaltiolla on yksinomainen oikeus päättää jätteiden laskemisesta rannikkonsa edustalla: jätteen laskeminen aluemerellä ja talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalle on mahdollista vain rantavaltion etukäteen antamalla luvalla. Rantavaltion on kuitenkin harkittava asiaa sellaisten valtioiden kanssa, joille jätteen laskemisesta voi niiden maantieteellisen sijainnin vuoksi aiheutua vahinkoa.

211 artiklan mukaan valtioiden tulee laatia sekä kansainvälisiä että niiden lippua käyttäviä tai niissä rekisteröityjä aluksia koskevia kansallisia määräyksiä alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Kansallisten määräysten tulee olla vähintään yhtä tehokkaita kuin toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä (jolla tässä tarkoitetaan IMOa) tai yleisessä diplomaattikonferenssissa laadittujen yleisesti hyväksyttyjen kansainvälisten säännösten. Yleisen hyväksymisen käsitettä ei täsmennetä. Se viittaa ainakin sekä tavanomaisena oikeutena velvoittaviin määräyksiin että riittävän laajan kannatuksen saaneisiin valtiosopimuksiin.

Valtioiden tulee myös edistää sellaisten merenkulkua koskevien reittijärjestelmien käyttöönottoa, jotka vähentävät meriympäristön pilaantumiseen johtavien onnettomuuksien vaaraa.

Rantavaltiolla on *3 kappaleen* mukaan oikeus asettaa sen satamiin, sisäisille aluevesille tai ulkosatamiin saapuville aluksille erityisvaatimuksia meriympäristön suojelemiseksi. Kyseiset vaatimukset tulee julkaista ja niistä tulee ilmoittaa toimivaltaiselle kansainväliselle järjestölle. Valtiot voivat myös yhtenäistää kyseisiä säännöksiään, jolloin mainituissa ilmoituksissa on osoitettava yhteistyöosapuolina olevat valtiot. Jos rantavaltio sitä pyytää, valtion tulee vaatia sen lippua käyttävän tai siinä rekisteröidyn rantavaltion aluemerellä olevan aluksen päällikköä ilmoittamaan, aikooko alus kulkea

toiseen samalla alueella sijaitsevaan yhteistyöjärjestelyn osapuolena olevaan valtioon, ja jos aikoo, täyttääkö se kyseisen valtion satamaan saapumista koskevat vaatimukset. Ilmoitusvelvollisuus ei kuitenkaan heikennä aluksen oikeutta viattomaan kauttakulkuun eikä myöskään rantavaltion oikeutta asettaa ehtoja sisäisille aluevesille tai ulkosatamiinsa saapumiselle.

Rantavaltiot voivat *4 kappaleen* mukaan ryhtyä lainsäädäntötoimiin, joilla aluemerellä ehkäistään, vähennetään tai valvotaan ulkomaisten alusten aiheuttamaa meren pilaantumista. Kansalliset määräykset eivät kuitenkaan saa haitata yleissopimuksen II osan 3 osaston mukaista ulkomaisten alusten viatonta kauttakulkua.

Talousvyöhykkeellä rantavaltion lainsäädäntövaltuudet ovat rajalliset. Rantavaltion lainsäädäntövalta rajoitetaan *5 kappaleessa* koskemaan ainoastaan toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa laadittujen yleisesti hyväksyttyjen säännösten täytäntöönpanoa. Näin ollen rantavaltiolla ei ole valtuuksia laatia talousvyöhykettä koskevia kansallisia suojelusäännöksiä vaan se voi lainsäädännöllään vain huolehtia kansainvälisten säännösten täytäntöönpanosta. Säännöksen tarkoituksena on turvata mahdollisimman vapaa merenkulku talousvyöhykkeellä.

Artiklan *6 kappaleessa* käsitellään talousvyöhykkeillä sijaitsevia ympäristöllisesti erityisen haavoittuvia merialueita. Kun rantavaltiolla on perusteltua aihetta uskoa, että tällaisella alueella tarvitaan alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi erityistoimia, se voi tehdä toimivaltaiselle kansainväliselle järjestölle (IMO) tätä koskevan ilmoituksen. Järjestö ratkaisee 12 kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, voidaanko ehdotettuihin toimenpiteisiin ryhtyä. Mikäli vastaus on myöntävä, rantavaltio voi hyväksyä aluetta koskevia suojelumääräyksiä, joilla pannaan toimeen sellaisia kansainvälisiä säännöksiä, jotka on järjestössä hyväksytty ns. erityisalueisiin sovellettaviksi. Kansallisia määräyksiä ei kuitenkaan saa soveltaa ulkomaisiin aluksiin, ennen kuin 15 kuukautta on kulunut siitä, kun kyseinen ilmoitus on tehty järjestölle.

Ilmoituksessaan rantavaltio voi myös esittää muita sanottuja alueita koskevia määräyksiä. Niitä voidaan kuitenkin soveltaa ulkomaisiin aluksiin vain, jos järjestö hyväksyy ne 12 kuukauden kuluessa ilmoituksen tekemisestä, ja vasta 15 kuukauden kuluttua ilmoituksen tekemisestä. Määräykset voivat koskea päästörajoituksia ja merenkulkukäytäntöä, mutta alusten mallin, rakenteen, miehistön ja laitteiden osalta kansalliset määräykset eivät voi velvoittaa ulkomaisia aluksia noudattamaan muita kuin yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä säännöksiä. Rajoituksella on pyritty mahdollisimman yhtenäisiin talousvyöhykkeellä tapahtuvaa merenkulkua koskeviin sääntöihin.

212 artikla velvoittaa valtiot säätämään ilmasta käsin tai ilman kautta tapahtuvaa pilaantumista koskevia kansallisia määräyksiä ja kehottaa laatimaan siihen liittyviä kansainvälisiä säännöksiä. Kansallisia määräyksiä sovelletaan valtion ilmatilaan sekä valtion lippua käyttäviin aluksiin tai siinä rekisteröityihin aluksiin ja ilma-aluksiin. Valtioiden tulee myös ryhtyä muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin meriympäristön suojelemiseksi pilaamislähteen vaikutuksilta. Kansallisia määräyksiä sovellettaessa on kansainväliset säännökset ja ilmailun turvallisuus otettava huomioon.

Ilman kautta kulkeutuvaa pilaantumista koskevia säännöksiä sisältyy esim. vuonna 1979 tehtyyn valtiosta toiseen tapahtuvaa ilman epäpuhtauksien kaukokulkeutumista koskevaan yleissopimukseen ja siihen liittyviin pöytäkirjoihin (SopS 15/83, 2/88, 50/87, 46/91, 18/94).

Suomen lainsäädäntö on järjestetty siten, että 212 artiklan velvoitteet täyttyvät. Merensuojelulaissa (1412/94) säädetään meren pilaamisen kiellosta Suomen aluevesirajan ulkopuolella. Vesilain 1 luvun 18 a §:n (1416/94) mukaan Suomen aluevesirajan sisäpuolella ei myöskään saa ryhtyä toimiin, joista voi aiheutua meren pilaantumista aluevesirajan ulkopuolella. Tämän kiellon voidaan tulkita koskevan myös ilmapäästöjä. Jos kyse on Suomen aluevesirajan sisäpuolelta aiheutuvasta meren pilaantumisesta, ilmapäästöjen vaikutuksia säännellään myös ilmansuojelulailla (67/82). Ilmansuojelulain yleisillä määräyksillä estetään päästöjä. Esimerkiksi laivojen rikkipäästöjä rajoitetaan sääntelemällä polttoaineiden rikkipitoisuutta. Ilman pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen ennakkovalvonnalla, ympäristöluvalla, varmistetaan tapauskohtaisesti, ettei toiminnasta aiheudu meren pilaantumista.

Jätteen polton kiellosta on säädetty eri säädöksissä. Merensuojelulain 8 §:llä on kielletty jätteen poltto avomerellä. Jätelain 73 a §:n (1419/94) nojalla on kielletty jätteiden polttaminen Suomen vesialueella. Aluksista aiheutu-

van vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain 26 a §:n (1417/94) mukaan on puolestaan kielletty alusten tavanomaisesta toiminnasta aiheutuvan jätteen polttaminen Suomen vesialueella.

6 OSASTO TÄYTÄNTÖÖNPANO

Osasto sisältää eri pilaamislähteisiin sovellettavien suojelusäännösten täytäntöönpanoa koskevia määräyksiä. Täytäntöönpantaviin kansainvälisiin määräyksiin viitattaessa puhutaan usein sovellettavista säännöistä ja säännöksistä, joilla voidaan katsoa tarkoitettavan valtioita joko sopimusoikeudellisesti tai tavanomaisoikeudellisesti velvoittavia määräyksiä.

Maalta peräisin olevan pilaantumisen osalta valtioiden tulee *213 artiklan* mukaan panna täytäntöön sekä asiaa koskevat kansalliset määräyksensä että sovellettavat toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä tai diplomaattikonferensseissa hyväksytyt kansainväliset säännökset.

Vastaava täytäntöönpanovelvoite soveltuu *214 artiklan* mukaan rantavaltion lainkäyttövaltaan kuuluvaa merenpohjaa koskevaan sääntelyyn.

215 artiklassa viitataan syvänmerenpohjalla (merenpohja-alueella) harjoitettavan toiminnan osalta asiaa käsitteleviin yleissopimuksen XI osan määräyksiin.

Jätteiden mereen laskemista koskevien kansallisten ja kansainvälisten säännösten ja määräysten täytäntöönpanosta huolehtivat *216 artiklan* mukaan (a) rantavaltiot silloin, kun on kysymys jätteiden laskemisesta niiden aluemerellä tai talousvyöhykkeellä tai niiden mannerjalustalle; (b) lippuvaltiot silloin, kun on kysymys niiden lippua käyttävistä aluksista tai niissä rekisteröidyistä aluksista tai ilma-aluksista; ja (c) mikä tahansa valtio silloin, kun on kysymys jätteen (tai muiden aineiden) lastaamisesta sen alueella tai sen rannikon edustalla sijaitsevassa ulkosatamassa. Jonkun näistä valtioista ryhdyttyä edellä sanotun mukaisesti oikeudellisiin toimenpiteisiin, ei muilla ole enää siihen velvollisuutta.

Artiklat 217—221 käsittelevät aluksista aiheutuvaa pilaantumista koskevia täytäntöönpanotoimia. Eräiltä osin niitä kuitenkin rajoittavat 223—233 artiklan mukaiset ulkomaisia aluksia koskevat suojatoimet.

217 artiklan 1 kappale velvoittaa valtiot huolehtimaan sekä aluksista aiheutuvaa pilaantumista koskevien kansallisten määräystensä että sovellettavien toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa laadittujen kansainvälisten määräysten täytäntöönpanosta. Valtion täytäntöönpanovelvoite koskee sen lippua käyttäviä ja siinä rekisteröityjä aluksia. Lippuvaltion tulee (toimivaltansa puitteissa) huolehtia siitä, että kysymykseen tulevat määräykset pannaan tehokkaasti täytäntöön siitä riippumatta, missä rikkomus on tehty.

Valtioiden tulee *2 kappaleen* mukaan edellyttää, että niiden lippua käyttävät tai niissä rekisteröidyt alukset eivät lähde satamasta, jos ne eivät täytä esimerkiksi alusten mallia, rakennetta, varusteita ja miehistöä koskevia vaatimuksia.

Valtioiden tulee *3 kappaleen* mukaan huolehtia myös siitä, että niiden lippua käyttävissä tai niissä rekisteröidyissä aluksissa on alusten kuntoa osoittavat todistukset, ja että alukset tarkastetaan säännöllisesti sen toteamiseksi, että niiden kunto vastaa todistuksia. Muut valtiot hyväksyvät todistukset selvitykseksi alusten kunnosta ja pitävät niitä yhtä pätevinä kuin itse antamiaan todistuksia, mikäli ei ole selviä perusteita uskoa, että aluksen kunto ei olennaisilta osin vastaa todistuksen tietoja.

Jos alus rikkoo kansainvälisiä säännöksiä, lippuvaltion tulee *4 kappaleen* mukaan heti käynnistää asiaa koskevat tutkimukset ja tarvittaessa ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin siitä riippumatta, missä rikkomus on tehty tai missä rikkomuksesta johtuva pilaantuminen on ilmennyt. Säännös ei kuitenkaan heikennä satamavaltion täytäntöönpanovallasta 218 artiklassa ja rantavaltion täytäntöönpanovallasta 220 artiklassa annettuja säännöksiä eikä 228 artiklan sisältämiä säännöksiä oikeudenkäyntimenettelyä koskevista rajoituksista.

Rikkomusten selvittämiseksi valtioiden tulee *5 kappaleen* mukaan olla keskenään yhteistyössä. Lippuvaltion on *6 kappaleen* mukaan tutkittava toisen valtion kirjallisesta pyynnöstä rikkomukset, joihin sen lippua käyttävän aluksen on väitetty syyllistyneen. Jos riittäviä perusteita ilmenee, lippuvaltion on ryhdyttävä rikkomuksen johdosta oikeudellisiin toimiin lainsäädäntönsä mukaisesti. Artiklan *8 kappale* edellyttää, että rikkomuksista määrättävät rangaistukset ovat riittävän ankaria.

Artiklan *7 kappaleen* mukaan lippuvaltion tulee ilmoittaa rikkomukseen liittyneistä toi-

menpiteistään siitä ilmoituksen tehneelle valtiolle sekä toimivaltaiselle kansainväliselle järjestölle. Tietojen tulee olla kaikkien valtioiden saatavissa.

Säännökset korostavat lippuvaltion valvontavelvollisuuksia, jotka varsinkaan ns. mukavuuslippulaivojen osalta eivät ole riittävästi toteutuneet.

218 artiklaan sisältyy yksi meriympäristön pilaantumista koskevien sopimusmääräysten merkittävimmistä uudistuksista. Artikla käsittelee valtion täytäntöönpanotoimia sellaisten päästörikkomusten johdosta, jotka ovat tapahtuneet valtion sisäisten aluevesien, aluemeren tai talousvyöhykkeen ulkopuolella, ja joihin syyllistynyt ulkomainen alus saapuu valtion satamaan. Rikkomuksen tulee koskea aikaisemmin mainittuja toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa laadittuja kansainvälisiä määräyksiä. Kysymykseen tulevat vain päästörikkomukset; tässä tarkoitettu satamavaltion täytäntöönpanovalta ei koske alusten mallia, kuntoa, varusteita ja miehistöä koskevien määräysten laiminlyöntiä. Pääsääntönä on, että satamavaltio voi rikkomusten johdosta ryhtyä tutkimuksiin ja todisteiden niin edellyttäessä myös oikeudenkäyntiin.

Toimenpiteiden edellytyksenä on, että alus on satamassa vapaaehtoisesti. Vapaaehtoisuuden käsitettä ei ole täsmennetty, mutta on katsottu, että aluksen saapuminen satamaan on vapaaehtoista aina, kun satamavaltion viranomaiset eivät olisi sitä sinne pakottaneet. Toisaalta on myös esitetty, ettei satamaan tuloa *force majeure* -tapauksissa — esimerkiksi merihädässä — voida pitää vapaaehtoisena, jolloin satamavaltio ei voisi näissäkään tapauksissa ryhtyä syytetoimiin ulkomaista alusta vastaan.

Jos päästörikkomus on tapahtunut jonkin toisen valtion sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä, satamavaltion täytäntöönpanovallan toteutumiseen liittyy *2 kappaleen* mukaan erityisehtoja. Tällöin edellytetään, että kyseinen rantavaltio, lippuvaltio, rikkomuksesta vahinkoa kärsinyt valtio tai muu valtio, jota uhkaa vahinko rikkomuksen johdosta, pyytää oikeudellisiin toimiin ryhtymistä tai että rikkomus on aiheuttanut tai todennäköisesti aiheuttaa pilaantumista satamavaltion itsensä sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä.

Satamavaltion tulee *3 kappaleen* mukaan noudattaa mahdollisuuksiensa mukaan toisten valtioiden esittämiä pyyntöjä tutkia päästörikkomuksia, joiden epäillään tapahtuneen pyynnön esittäneen valtion sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä tai aiheuttaneen siellä vahinkoa tai vahingonvaaraa. Satamavaltion tulee mahdollisuuksiensa mukaan noudattaa myös lippuvaltion tutkimuspyyntöä siitä riippumatta, missä rikkomus on tapahtunut.

Tutkimuksia koskevat pöytäkirjat tulee *4 kappaleen* mukaan pyynnöstä toimittaa lippuvaltiolle tai asianomaiselle rantavaltiolle. Rantavaltion pyynnöstä ja ottaen huomioon 7 osaston määräykset voidaan myös ne oikeudelliset toimet, joihin satamavaltio on ryhtynyt, keskeyttää, jos rikkomus on tapahtunut kyseisen rantavaltion sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä. Tällaisessa tapauksessa todisteet ja asian pöytäkirjat sekä satamavaltion viranomaisille mahdollisesti annettu takuu tai muu rahavakuus toimitetaan rantavaltiolle ja oikeudelliset toimet satamavaltiossa raukeavat.

Jos 7 osaston määräyksistä ei muuta johdu ja jos valtio katsoo, että sen satamassa olevan aluksen merikelpoisuus ei vastaa kansainvälisiä määräyksiä ja että aluksesta tämän johdosta aiheutuu meriympäristölle vahingonvaaraa, sen tulee *219 artiklan* mukaan ryhtyä hallinnollisiin toimenpiteisiin aluksen satamasta lähdön estämiseksi. Tällöin alus voi poistua vain lähimmälle korjaustelakalle. Kun aluksen puutteet on korjattu, sen on annettava heti jatkaa matkaansa.

Vastaava menettely sisältyy vuonna 1982 hyväksyttyyn eurooppalaiseen satamavaltiojärjestelyyn, jossa myös Suomi on osapuolena.

220 artiklan 1 kappale käsittelee valtion täytäntöönpano-oikeuksia sellaisiin ulkomaisiin aluksiin nähden, jotka ovat vapaaehtoisesti sen satamissa ja jotka ovat syyllistyneet sen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä meriympäristön suojelua koskevien kansallisten tai sovellettavien kansainvälisten säännösten rikkomuksiin. Sikäli kuin 7 osaston säännöksistä ei muuta johdu, rantavaltio voi ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin tällaisia aluksia vastaan.

Artiklan *2 kappaleessa* on kysymys valtion aluemerellä purjehtivasta ulkomaisesta aluksesta. Jos tällainen alus on aluemerellä ollessaan rikkonut sanottuja kansallisia tai kansainvälisiä määräyksiä, rantavaltio voi tarkastaa aluksen ja, jos todisteet antavat siihen aihetta, ryhtyä lainsäädäntönsä mukaisiin oikeudellisiin toi-

menpiteisiin. Alus voidaan esimerkiksi pidättää aluemerellä. Rantavaltion toimintavapautta rajoittavat kuitenkin alusten viatonta kauttakulkua koskevat yleissopimuksen II osan 3 osaston määräykset, ja rantavaltion on myös otettava huomioon yleissopimuksen 7 osaston sisältämät täytäntöönpanotoimia koskevat rajoitukset.

Artiklan *kappaleet 3—7* koskevat täytäntöönpanotoimia talousvyöhykkeellä tapahtuneiden rikkomusten johdosta.

Jos on selviä perusteita epäillä, että valtion aluemerellä tai talousvyöhykkeellä oleva ulkomainen alus on talousvyöhykkeellä rikkonut sovellettavia meriympäristön suojelua koskevia kansainvälisiä säännöksiä tai niitä toimeenpanevia kansallisia määräyksiä, rantavaltio voi vaatia siltä tietoja, joiden avulla voidaan todeta, onko rikkomus tapahtunut. Valtioiden tulee edellyttää lippuaan käyttäviltä aluksilta, että ne antavat pyydetyt tiedot.

Rantavaltio voi myös tarkastaa aluksen, jos se on kieltäytynyt antamasta vaadittuja tietoja tai jos sen antamat tiedot ovat selvästi ristiriidassa tosiasiallisen tilanteen kanssa ja olosuhteet sallivat tarkastuksen. Edellytyksenä on kuitenkin, että rikkomuksesta seuraa huomattavia päästöjä, jotka aiheuttavat merkittävää meriympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Jos on selviä objektiivisia todisteita siitä, että edellä mainitusta tilanteesta aiheutuu rantavaltion rannikolle tai siihen liittyville eduille tai sen aluemeren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroille huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa, rantavaltio voi myös ryhtyä alusta vastaan oikeudellisiin toimiin, esimerkiksi pidättää sen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä. Rantavaltion tulee kuitenkin antaa aluksen jatkaa matkaansa silloin, kun on sovittu menettelyistä, joilla varmistetaan alusta koskeva riittävä takuu tai muu rahavakuus.

Artiklan 3—7 kappaleen määräyksiä sovelletaan *8 kappaleen* mukaan myös sellaisten kansallisten määräysten täytäntöönpanoon, jotka koskevat 211 artiklan 6 kappaleen tarkoittamia ympäristöllisesti haavoittuvia alueita.

221 artiklassa vahvistetaan rantavaltion ns. väliintulo-oikeus (interventio-oikeus) merenkulkuonnettomuuksien ja niihin liittyvän toiminnan yhteydessä. Artiklan mukaan mikään yleissopimuksen XII osan määräys ei heikennä valtioiden oikeutta ryhtyä tällaisissa tapauksissa kansainvälisen tapaoikeuden ja kansainvälisen sopimusoikeuden mukaisiin toimenpiteisiin rannikkonsa edustalla. Ulkomaiseen alukseen puuttumisen edellytyksenä on, että onnettomuuden tai siihen liittyvien toimenpiteiden voidaan aiheellisesti olettaa johtavan huomattaviin rantavaltion rannikkoon tai siihen liittyviin etuihin (esim. kalastukseen) kohdistuviin vahinkoihin. Rantavaltioiden toimenpiteiden tulee olla voimakkuudeltaan suhteessa aiheutuneeseen tai uhkaavaan vahinkoon.

Merenkulkuonnettomuudella tarkoitetaan artiklassa sen *2 kappaleen* mukaan sellaista alusten yhteentörmäystä, karilleajoa tai muuta merenkulkuvahinkoa tai tapahtumaa aluksella tai sen ulkopuolella, joka aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa alukselle tai sen lastille aineellista vahinkoa.

Artiklan viittaus kansainväliseen sopimusoikeuteen koskee erityisesti vuonna 1969 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta väliintulosta öljynsaastuntaonnettomuuksissa aavalla merellä (SopS 62—63/76) ja vuonna 1973 tehtyä pöytäkirjaa väliintulosta aavalla merellä muista aineista kuin öljystä johtuvissa pilaantumistapauksissa (SopS 72/86, 74/86, 65/92).

222 artikla velvoittaa valtiot panemaan täytäntöön ilmatilassaan sekä niiden lippua käyttävien alusten ja niissä rekisteröityjen alusten ja ilma-alusten osalta ilmasta käsin tai ilman kautta tapahtuvaa pilaantumista koskevat kansalliset määräyksensä sekä ryhtymään toimenpiteisiin sovellettavien toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä tai diplomaattikonferenseissa laadittujen kansainvälisten määräysten täytäntöönpanemiseksi. Täytäntöönpanotoimien yhteydessä tulee noudattaa ilmailun turvallisuutta koskevia määräyksiä.

7 OSASTO SUOJATOIMET

223 artikla pyrkii helpottamaan edellä sanotun mukaisesti vireillepantujen oikeudenkäyntien toteuttamista. Valtioiden tulee ryhtyä toimenpiteisiin helpottaakseen todistajien kuulemista sekä asianosaisten valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen edustajien osallistumista oikeudenkäyntiin. Oikeudenkäyntiin osallistuvilla virallisilla edustajilla tulee olla kansallisen lainsäädännön ja kansainvälisen oikeuden mukaiset oikeudet ja velvollisuudet.

Ulkomaisiin aluksiin kohdistuvia täytäntöönpanovaltuuksia voivat *224 artiklan* mukaan käyttää vain viranomaiset, sota-alukset,

sotilas-ilma-alukset ja muut selkein tunnuksin merkityt toimivaltaiset alukset tai ilma-alukset.

225 artikla koskee velvollisuutta välttää haittavaikutuksia täytäntöönpanovaltuuksien käytössä. Täytäntöönpanovaltuuksia käytettäessä valtiot eivät saa vaarantaa merenkulun turvallisuutta. Toimenpiteiden kohteena olevalle alukselle ei saa aiheuttaa vaaraa eikä sitä saa ohjata vaaralliseen satamaan tai ankkuripaikkaan. Täytäntöönpanotoimien yhteydessä ei meriympäristöä saa kohtuuttomasti vaarantaa.

226 artikla sisältää ulkomaisten alusten tutkimiseen liittyviä määräyksiä. Artiklan *1 kappaleen* mukaan valtiot eivät saa 216, 218 ja 220 artiklan mukaisiin tutkimuksiin ryhdyttäessä tarpeettomasti viivyttää ulkomaista alusta. Tutkimukset rajoitetaan ensisijaisesti aluksilta vaadittavien asiakirjojen tarkastamiseen. Lähempi tarkastus sallitaan vain asiakirjojen puuttuessa tai jos ne eivät riitä osoittamaan epäillyn rikkomuksen tapahtumista tai jos on selviä perusteita epäillä, että aluksen tai sen varusteiden kunto ei vastaa asiakirjojen tietoja.

Silloinkin kun tutkimukset osoittavat rikkomuksen tapahtuneen, alus tulee viipymättä vapauttaa kohtuullisena pidettävin ehdoin. Vapauttamisen ehtona voidaan alukselta edellyttää takuuta tai muuta rahavakuutta.

Jos alus aiheuttaa meriympäristölle kohtuutonta vahingonvaaraa, sen vapauttaminen voidaan kieltää tai vapauttamisen ehdoksi voidaan asettaa, että alus siirretään lähimmälle sopivalle korjaustelakalle. Lippuvaltiolle on ilmoitettava aluksen vapauttamisen epäämisestä tai vapauttamiselle asetetuista ehdoista. Lippuvaltio voi myös pyytää aluksen vapauttamista yleissopimuksen riitojen ratkaisemista koskevan XV osan mukaisesti.

Valtioiden tulee *3 kappaleen* mukaan kehittää yhteistyössä menettelytapoja merellä olevien alusten tarpeettoman tarkastuksen välttämiseksi.

227 artiklassa määrätään ulkomaisten alusten syrjintäkiellosta. Yleissopimuksen XII osan mukaisia oikeuksia ja velvollisuuksia soveltaessaan valtiot eivät saa syrjiä minkään toisen valtion aluksia.

228 artikla koskee oikeudellisten toimien keskeyttämistä ja niihin ryhtymistä koskevia rajoituksia.

Jos rangaistuksen määräämistä tarkoittavien oikeudellisten toimien aiheena ollut rikkomus on tapahtunut tuomioistuinvaltion aluemeren ulkopuolella, menettely tulee keskeyttää, mikäli aluksen lippuvaltio ryhtyy vastaaviin toimiin kuuden kuukauden kuluessa ensimmäisen prosessin käynnistymisestä. Keskeyttämisvelvollisuutta ei kuitenkaan synny, jos on kysymys rantavaltiolle aiheutuneesta huomattavasta vahingosta tai jos lippuvaltio on toistuvasti laiminlyönyt aluksiaan koskevat täytäntöönpanovelvollisuutensa.

Lippuvaltion pyydettyä oikeudellisten toimien keskeyttämistä sen tulee aikanaan antaa oikeudenkäyntiaineistonsa oikeudelliseen menettelyyn aikaisemmin ryhtyneen valtion käyttöön. Lippuvaltiossa käynnistetyn menettelyn päätyttyä sen johdosta keskeytetty menettely raukeaa. Omasta menettelystään aiheutuneiden kulujen korvaamisen jälkeen rantavaltio palauttaa keskeytyneen menettelyn johdosta annetun takuun tai muun rahavakuuden.

Ulkomaisten alusten osalta kyseisten rikkomusten vanhentumisajaksi määritellään *2 kappaleessa* kolme vuotta, eikä oikeudellista menettelyä voida pääsääntöisesti käynnistää, jos siihen on jo ryhdytty jossain toisessa valtiossa. Rajoitukset eivät kuitenkaan koske lippuvaltion oikeutta ryhtyä oman lainsäädäntönsä mukaisiin toimenpiteisiin aluksiinsa nähden.

229 artiklan mukaan täytäntöönpanotoimia koskevat rajoitukset eivät vaikuta sellaisiin siviilioikeudellisiin toimiin, joihin ryhdytään meriympäristön pilaantumisesta aiheutuvan vahingon johdosta.

230 artiklassa rajoitetaan valtioiden toimivaltuuksia ulkomaisiin aluksiin kohdistuvien rangaistusten määräämisessä.

Aluemeren ulkopuolella tapahtuneista ympäristörikkomuksista voidaan tuomita vain sakkorangaistuksiin. Aluemerellä tapahtuneista rikkomuksista voidaan sen sijaan langettaa myös muita kuin sakkorangaistuksia, jos kysymyksessä on vakava ja tahallinen ympäristön pilaaminen. Toisin sanoen muut rangaistukset ovat mahdollisia, kun rangaistava toiminta on ristiriidassa yleissopimuksessa määritellyn viattoman kauttakulun oikeuden kanssa (ks. 19 artiklan 2 kappaleen h)-kohta).

Ulkomaisia aluksia koskevissa oikeudenkäynneissä on kunnioitettava syytettyjen yleisesti tunnustettuja oikeuksia.

Laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä (300/79) koskee myös ulkomaisia aluksia Suomen aluevesillä. Sen kieltojen rikkomisesta voidaan rikoslain 48 luvun (578/95) perusteella tuomita vankeuteen. Vankeuteen voidaan tuomita myös sellaisesta pilaa-

misesta, jota ei ole tehty tahallisesti. Jotta ristiriitaa 230 artiklan 2 kappaleen kanssa ei syntyisi, ehdotetaan, että aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain 28 §:n 1 momenttia täydennetään.

231 artiklassa edellytetään, että valtiot ilmoittavat viipymättä lippuvaltiolle ja muille asianomaisille valtioille täytäntöönpanotoimistaan. Aluemerellä tapahtuneiden rikkomusten osalta tämä koskee kuitenkin vain oikeudenkäynteihin liittyviä tietoja. Tiedot on toimitettava lippuvaltion diplomaatti- tai konsuliedustajille ja mahdollisuuksien mukaan myös sen merenkulkuviranomaisille.

Jos valtion täytäntöönpanotoimet osoittautuvat laittomiksi tai menevät pitemmälle kuin kohtuullisesti katsoen olisi ollut tarpeellista, valtio on *232 artiklan* mukaan korvausvelvollinen aiheuttamastaan vahingosta. Valtioiden on huolehdittava siitä, että niiden tuomioistuimissa voidaan hakea korvausta tällaisista vahingoista tai menetyksistä.

233 artikla sisältää kansainväliseen merenkulkuun käytettäviä salmia koskevan poikkeussäännöksen. Sen mukaan 5, 6 tai 7 osaston määräykset eivät vaikuta tällaisten salmien oikeusasemaan. Kuitenkin jos muu kuin 236 artiklassa tarkoitettu ulkomainen valtionalus on rikkonut salmeen rajautuvan valtion 42 artiklan 1 kappaleen a)- ja b)-kohdan mukaisia merenkulun turvallisuutta ja ympäristönsuojelua koskevia kansallisia määräyksiä ja siten aiheuttanut tai uhannut aiheuttaa salmien meriympäristölle huomattavaa vahinkoa, salmiin rajautuvat valtiot voivat ryhtyä asianmukaisiin täytäntöönpanotoimiin, jolloin myös 7 osaston määräykset tulevat vastaavasti sovellettaviksi.

8 OSASTO JÄÄPEITTEISET ALUEET

234 artikla sallii rantavaltioille poikkeuksellisen laajat suojeluvaltuudet sellaisilla talousvyöhykerajojen sisäpuolelle sijoittuvilla merialueilla, jotka ovat jään peitossa suurimman osan vuotta. Rantavaltiovaltuuksien edellytyksenä on, että jääolot aiheuttavat alueella haittaa tai poikkeuksellista vaaraa merenkululle ja että pilaamisvaikutukset voivat aiheuttaa alueella luonnon tasapainon vakavaa häiriintymistä. Tällaisilla alueilla rantavaltioilla on oikeus laatia ja panna täytäntöön kaikkiin osapuoliin yhtäläisesti sovellettavia kansallisia määräyksiä aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

Artiklan taustalla olivat erityisesti Kanadan arktisia merialueita koskeneet suojelupyrkimykset.

9 OSASTO VASTUU JA VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

235 artikla sisältää periaatesäännöksiä valtion vastuusta ja vahingonkorvausvelvollisuudesta meriympäristön suojelussa. Valtiot ovat vastuussa meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevien kansainvälisten velvoitteidensa täyttämisestä ja tässä yhteydessä myös vahingonkorvausvelvollisia kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

Valtioiden tulee *2 kappaleen* mukaan huolehtia siitä, että niiden oikeusjärjestys tarjoaa mahdollisuuden pikaisen ja riittävän hyvityksen saamiseen vahingosta, joka johtuu niiden lainkäyttövallan piirissä aiheutetusta meriympäristön pilaantumisesta. Vastaava säännös sisältyy esim. vuonna 1974 hyväksyttyyn Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan väliseen ympäristönsuojelusopimukseen (SopS 74—75/76).

Vastuun ja vahingonkorvausvelvollisuuden yksityiskohdista ei artiklaan sisälly säännöksiä. Tältä osin valtioilta edellytetään *3 kappaleessa* yhteistyötä voimassa olevan kansainvälisen oikeuden soveltamiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Huomiota tulisi tällöin kiinnittää vahinkojen arvioimiseen ja korvaamiseen ja siihen liittyvien erimielisyyksien ratkaisemiseen, korvausten maksuperusteisiin ja korvausten maksun turvaamiseen esimerkiksi pakollisen vakuutuksen tai korvausrahaston muodossa. Korvausten maksun turvaamisesta voidaan esimerkkinä viitata vuonna 1971 tehtyyn yleissopimukseen öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta (SopS 78—79/80, 80/80, 83/94, 33/95).

Artikla noudattaa useiden muiden sopimusten (esimerkiksi Itämeren ympäristönsuojelusopimus) mallia. Oikeudellista vastuuta ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskeneista kysymyksistä ei niissäkään ole onnistuttu laatimaan yksityiskohtaisempia säännöksiä.

10 OSASTO TÄYSIVALTAINEN KOSKEMATTOMUUS

236 artikla vahvistaa sota-alusten sekä vas-

taavien muiden valtion omistamien tai käyttämien alusten tai ilma-alusten oikeudellisen koskemattomuuden silloin, kun niitä käytetään muihin kuin kaupallisiin tehtäviin. Yleissopimuksen määräykset meriympäristön suojelusta eivät sovellu tällaisiin aluksiin. Valtioiden tulee kuitenkin kohtuullisessa määrin huolehtia siitä, että niitäkin käytetään yleissopimuksen mukaisesti. Artikla vastaa yleisen kansainvälisen oikeuden näkemystä valtion täysivaltaisesta koskemattomuudesta. Sen painopiste sijoittuu kuitenkin valtion velvollisuuteen huolehtia siitä, etteivät valtionaluksetkaan voi vapaasti ryhtyä ympäristöä pilaaviin toimiin.

11 OSASTO MUIDEN MERIYMPÄRISTÖN SUOJELEMISTA JA SÄILYTTÄMISTÄ KÄSITTELEVIEN YLEISSOPIMUSTEN SISÄLTÄMÄT VELVOITTEET

237 artiklassa todetaan, etteivät yleissopimuksen meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevat määräykset heikennä asiasta aikaisemmin tehtyjen sopimusten sisältämiä erityisvelvoitteita eivätkä sopimuksia, joita tulevaisuudessa voidaan tehdä yleissopimuksen yleisten periaatteiden edistämiseksi.

Muiden sopimusten asettamat velvoitteet on kuitenkin täytettävä yleissopimuksen yleisten periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

XIII OSA MERITIETEELLINEN TUTKIMUS

Meritieteellisen tutkimuksen kansainvälisoikeudelliseen sääntelyyn on kiinnitetty huomiota vasta viime vuosikymmeninä. Vielä ennen YK:n I merioikeuskonferenssia (1958) tutkimustoiminta oli vähäistä ja alueellisesti rajoitettua. Sittemmin teknologian kehitys avasi tutkimustoiminnalle uusia mahdollisuuksia erityisesti taloudellisten ja sotilaallisten päämäärien toteuttamiseksi. Aluksi tutkimustoiminta vieraan valtion rannikkovyöhykkeillä perustui tapauskohtaisiin järjestelyihin. YK:n I merioikeuskonferenssissa kiinnitettiin huomiota lähinnä mannerjalustalla tapahtuvaan tutkimukseen. Aavalla merellä tapahtuvan tieteellisen tutkimuksen katsottiin kuuluvan aavan meren vapauksiin.

YK:n yleiskokous sisällytti meritieteellisen tutkimuksen sääntelyä koskevat kysymykset jo III merioikeuskonferenssia valmistelleen merenpohjakomitean toimeksiantoon. Myös YK:n yleiskokouksessa vuonna 1970 hyväksyttyyn merenpohjajulistukseen (päätöslauselma 2749 (XXV) 17.12.1970) sisältyi kohta, jonka mukaan valtioiden tuli edistää rauhanomaisiin tarkoituksiin tehtävää tieteellistä tutkimusta koskevaa kansainvälistä yhteistyötä.

YK:n III merioikeuskonferenssissa eri merivyöhykkeillä tapahtuvan tieteellisen tutkimuksen sääntelyyn kiinnitettiin runsaasti huomiota. Erityisen vaikeaksi osoittautui kysymys tutkimuksen luonteesta. Mahdollisimman laajaa tutkimusvapautta puoltaneet valtiot pyrkivät tekemään eron "puhtaasti tieteellisen" tutkimuksen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäävän "hyötytutkimuksen" välillä. Aluemeren ulkopuolella rantavaltioiden valvontavaltuuksien tuli soveltua vain jälkimmäiseen. Rantavaltioiden taholla eron tekemistä pidettiin vaikeana: kaikella tieteellisellä tutkimuksella nähtiin olevan myös taloudellista merkitystä. Lisäksi epäiltiin, että tutkimustoimintaa voitaisiin käyttää rantavaltiolle vihamieliseen tiedonhankintaan.

Yleissopimuksessa päädyttiin puhtaasti tieteellisen tutkimuksen ja hyötytutkimuksen välisen eron tunnustavaan kompromissiin. Lähtökohtana on kummassakin tapauksessa rantavaltion lupa, mutta muun kuin hyötytutkimuksen osalta lupamenettelyä on lievennetty.

1 OSASTO YLEISET MÄÄRÄYKSET

238 artikla sisältää perussäännöksen kaikkien valtioiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen oikeudesta meritieteelliseen tutkimukseen. Tutkimusvapautta rajoittavat kuitenkin yleissopimuksen edellyttämät toisten valtioiden oikeudet ja velvollisuudet.

Tutkimusoikeus liitetään valtioihin ja toimivaltaisiin kansainvälisiin järjestöihin, joiden on huolehdittava sen toteuttamiseen liittyvistä toimenpiteistä ja sen edellyttämien ehtojen täyttämisestä.

Valtioiden ja kyseisten kansainvälisten järjestöjen tulee *239 artiklan* mukaan edistää ja helpottaa meritieteellistä tutkimusta ja sen kehittämistä.

240 artiklan mukaan meritieteellistä tutkimusta voidaan tehdä vain rauhanomaisessa tarkoituksessa yleissopimuksen periaatteiden

mukaisia tieteellisiä menetelmiä käyttäen. Muutenkaan tutkimus ei saa aiheettomasti haitata merten laillista käyttöä, jonka yhteydessä on toisaalta myös tutkimuksen harjoittaminen otettava huomioon. Erityisesti todetaan, että tutkimustoiminnankin yhteydessä on noudatettava yleissopimuksen määräyksiä meriympäristön suojelemiseksi.

241 artikla vahvistaa, ettei meritieteellisen tutkimuksen harjoittamiseen jollain alueella voida perustaa alueeseen tai sen luonnonvaroihin kohdistuvia oikeudellisia vaatimuksia.

2 OSASTO KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

242 artikla sisältää yleisen meritieteellistä tutkimusta koskevan yhteistyövelvoitteen, jonka yhteydessä painotetaan valtioiden täysivaltaisuuden ja lainkäyttövallan kunnioittamista. Erityistä huomiota kiinnitetään tiedonvaihdon avoimuuteen silloin, kun on kysymys tutkimustiedosta, jota tarvitaan ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle samoin kuin meriympäristölle koituvien vaarojen ehkäisemiseksi ja valvomiseksi.

243 artikla edellyttää valtioilta ja toimivaltaisilta kansainvälisiltä järjestöiltä kahden- tai monenvälisten sopimusten puitteissa tapahtuvaa yhteistyötä meritieteellisen tutkimuksen edistämiseksi.

244 artikla sisältää tarkempia säännöksiä tutkimushankkeita ja -tuloksia koskevien tietojen julkaisemisesta ja levittämisestä. Erityistä huomiota kiinnitetään tiedon jakamiseen kehitysmaille samoin kuin niiden tutkimusohjelmien tukemiseen.

3 OSASTO MERITIETEELLISEN TUTKIMUKSEN HARJOITTAMINEN JA EDISTÄMINEN

Rantavaltiolla on *245 artiklan* mukaan aluemerellään täysivaltaiset oikeudet meritieteellisen tutkimuksen harjoittamiseen. Tutkimusta voidaan aluemerellä tehdä vain rantavaltion nimenomaisella suostumuksella ja sen määräämillä ehdoilla.

Yleissopimukseen ei sisälly erillistä säännöstä tutkimuksen harjoittamisesta rantavaltion sisäisillä aluevesillä. On kuitenkin selvää, että myös kaikki niillä tapahtuva tutkimus kuuluu rantavaltion täysivaltaisuuden piiriin.

Suomen alueen valvonnasta ja sen alueellisen koskemattomuuden turvaamisesta annetun asetuksen (1069/89) 3 §:n 2 momentin 4)-kohdan mukaan ulkomaalainen ei saa aluemeren ulkorajan sisäpuolisilla alueilla suorittaa vedenalaisia tutkimuksia tai töitä ilman puolustusministeriön lupaa. Lupa voidaan 3 momentin mukaan myöntää, jollei siitä aiheudu haittaa alueellisen koskemattomuuden valvonnalle ja valtakunnan turvallisuudelle.

246 artiklan mukaan rantavaltion lainkäyttövaltuudet ulottuvat myös meritieteelliseen tutkimukseen talousvyöhykkeellä ja mannerjalustalla. Niilläkin tehtävään tutkimukseen tarvitaan rantavaltion suostumus.

Normaalitapauksissa suostumus tulee antaa toisille valtioille tai toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille, jos kysymyksessä on tutkimus, johon yleissopimuksen mukaisesti ryhdytään rauhanomaisessa tarkoituksessa meriympäristöä koskevan tutkimustiedon kartuttamiseksi koko ihmiskunnan hyväksi. Normaalioloista voi artiklan mukaan olla kysymys silloinkin, kun rantavaltion ja tutkimusta tekevän valtion välillä ei olisi diplomaattisuhteita.

Eräissä tapauksissa rantavaltio voi kuitenkin vapaasti harkintansa mukaan evätä suostumuksen talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan tapahtuvalta tutkimukselta. Näin voidaan menetellä, jos (a) kysymyksessä on luonnonvaroja koskeva hyötytutkimus; (b) tutkimus sisältää mannerjalustan porausta tai räjähteiden käyttöä tai siihen liittyy vahingollisten aineiden päästämistä meriympäristöön; (c) tutkimus sisältää talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla sijaitsevien tekosaarten ja rakennelmien rakentamista tai käyttöä; tai (d) tutkimuksesta annetut tiedot eivät pidä paikkaansa tai tutkimusta harjoittavalta valtiolta tai kansainväliseltä järjestöltä on aikaisemmista tutkimushankkeista jäänyt täyttämättä rantavaltioon kohdistuvia velvoitteita.

Hyötytutkimusta koskeva peruste (a-kohta) ei kuitenkaan sovellu koko mannerjalustan alueeseen. Rantavaltion ehdottomat lupavaltuudet eivät ulotu sellaisille aluemeren perusviivasta yli 200 meripeninkulman päässä sijaitsevalla mannerjalustan jatkeella (ks. 76 artikla) oleville alueille, joita rantavaltio ei olisi nimenomaisesti nimennyt alueiksi, joilla jo harjoitetaan tai lähitulevaisuudessa tullaan harjoitta-

maan hyötytutkimusta. Vapaiksi jääneillä mannerjalustan jatkeen alueilla tulee noudattaa normaalia meritieteelliseen tutkimukseen sovellettavaa lupamenettelyä. Poikkeussäännöksen perusteena ovat puhtaasti tieteellisen tutkimuksen ja hyötytutkimuksen välisen eron määrittelyyn liittyneet vaikeudet.

Mannermaajalustalain (149/65) säännökset vastaavat pääpiirteissään artiklan määräyksiä. Säännöksiä on kuitenkin tarkoitus tarkistaa valmisteilla olevan talousvyöhykkeen perustamisen yhteydessä.

247 artikla sisältää määräyksiä kansainvälisten järjestöjen tekemästä tai niiden alaisuudessa tehtävästä meritieteellisestä tutkimuksesta.

Jos kansainvälinen järjestö haluaa tehdä tutkimusta rantavaltion talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla ja rantavaltio on järjestön jäsen tai sillä on järjestön kanssa vastaava kahdenvälinen sopimus, sen katsotaan antaneen luvan tutkimushankkeeseen, jos se on hyväksynyt hankkeen yksityiskohdat silloin, kun järjestö on päättänyt asiasta, tai jos se on osoittanut olevansa itse halukas osallistumaan siihen. Lupa katsotaan myönnetyksi, jos rantavaltio ei ole esittänyt vastalausetta hankkeen johdosta neljän kuukauden kuluessa siitä, kun järjestö on ilmoittanut sille hankkeestaan.

248 artiklan mukaan valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen, jotka aikovat tehdä tieteellistä tutkimusta rantavaltion talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla, on viimeistään kuusi kuukautta ennen tutkimuksen alkua annettava sen yksityiskohtia (mm. tutkimushenkilöstöä, tutkimusmenetelmiä, käytettäviä aluksia, tutkimusaluetta ja tutkimusajankohtaa) koskeva selvitys rantavaltiolle.

Ryhtyessään tutkimushankkeeseen rantavaltion talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla valtion tai kansainvälisen järjestön tulee noudattaa *249 artiklan* luettelemia ehtoja esim. rantavaltion oikeudesta osallistua tutkimukseen ja tutkimustulosten tiedottamisesta. Rantavaltiolle on myös heti ilmoitettava tutkimusohjelmassa tapahtuvista huomattavista muutoksista. Jollei toisin sovita, tutkimukseen talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla käytetyt rakennelmat ja laitteet on poistettava heti tutkimuksen päätyttyä.

Elleivät osapuolet toisin sovi, tutkimuksista tiedottamiseen käytetään *250 artiklan* mukaan sopivia virallisia kanavia.

251 artiklan mukaan valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen tulee kehittää periaatteita ja ohjeita, jotka helpottavat meritieteellisen tutkimuksen luonteen ja vaikutusten toteamista. Säännöksellä pyritään selventämään puhtaasti tieteellisen tutkimuksen ja hyötytutkimuksen välisen eron määrittelyä.

Rantavaltio voi *252 artiklan* mukaan antaa tutkimusta koskevan suostumuksensa joko nimenomaisesti tai hiljaisesti. Tutkimukseen voidaan ryhtyä kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun rantavaltiolle on toimitettu 248 artiklan mukaiset tiedot tutkimushankkeesta, jollei rantavaltio ole neljän kuukauden kuluessa tietojen vastaanottamisesta ilmoittanut, että se on evännyt suostumuksensa 246 artiklan mukaisesti tai että hanketta koskevat tiedot ovat selvästi virheellisiä tai edellyttävät täydennyksiä tai että kyseiseltä valtiolta tai järjestöltä on jäänyt täyttämättä aikaisempiin tutkimuksiin liittyneitä velvoitteita.

253 artikla oikeuttaa rantavaltion vaatimaan talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan käynnissä olevan meritieteellisen tutkimustoiminnan keskeyttämistä, jos se ei vastaa niitä 248 artiklan mukaisesti annettuja tietoja, joiden perusteella valtio on antanut hankkeelle suostumuksensa, tai tutkimusta tekevä valtio tai kansainvälinen järjestö ei kunnioita yleissopimuksen 249 artiklan mukaisia rantavaltion oikeuksia. Tutkimuksen lopettamista voidaan vaatia, jos 248 artiklan määräysten noudattamatta jättäminen merkitsee tutkimushankkeen olennaista muutosta. Tutkimuksen lopettamista voidaan myös vaatia, jos tutkimushankkeesta annettujen tietojen puutteita ei korjata kohtuullisessa ajassa.

Asianomaisen valtion tai kansainvälisen järjestön on noudatettava rantavaltion ilmoitusta tutkimuksen keskeyttämisestä tai lopettamisesta. Keskeyttämismääräys on kuitenkin peruutettava heti, kun tutkimusta tekevä valtio tai kansainvälinen järjestö on täyttänyt 248 ja 249 artiklan asettamat vaatimukset.

254 artikla sisältää määräyksiä rantavaltioiden naapureina sijaitsevien sisämaavaltioiden tai merten käytön kannalta muuten maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden mahdollisuuksista osallistua rantavaltion talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla tapahtuvaan tutkimukseen ja saada sitä koskevia tietoja. Säännös liittyy sisämaavaltioiden ja muiden maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden pyrkimyksiin päästä osalliseksi niistä yleissopimuksen sisältämistä

uudistuksista, joilla rantavaltioiden toimivaltuuksia laajennettiin pitkälle aikaisemman aavan meren alueelle.

Kyseisille valtioille tulee antaa mahdollisuus osallistua tutkimushankkeeseen sellaisten pätevien asiantuntijoiden välityksellä, joita rantavaltio ei vastusta. Pyynnöstään niille tulee myös antaa tietoja tutkimustuloksia koskeneista arvioista.

255 artikla sisältää valtioille osoitetun kehotuksen ryhtyä kansallisiin toimenpiteisiin, joilla edistetään niiden aluemeren ulkopuolella tapahtuvaa tieteellistä tutkimusta ja helpotetaan tutkimusalusten satamaan pääsyä.

Kaikilla valtioilla ja toimivaltaisilla kansainvälisillä järjestöillä on *256 artiklan* mukaan oikeus tehdä yleissopimuksen määräyksiä noudattaen tieteellistä tutkimusta syvänmerenpohjalla (merenpohja-alueella).

257 artikla antaa kaikille valtioille ja toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille oikeuden tehdä yleissopimuksen määräyksiä noudattaen meritieteellistä tutkimusta talousvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevilla vesialueilla.

4 OSASTO TIETEELLISEEN TUTKIMUKSEEN KÄYTETTÄVÄT RAKENNELMAT JA LAITTEET MERIYMPÄRISTÖSSÄ

Tieteelliseen tutkimukseen käytettävien rakennelmien ja laitteiden sijoittamista ja käyttöä koskevat *258 artiklan* mukaan samat ehdot kuin yleensä tieteellisen tutkimuksen tekemistä eri merialueilla.

259 artiklan mukaan kyseiset rakennelmat tai laitteet eivät ole verrattavissa saariin. Niillä ei ole omaa aluemerta eivätkä ne vaikuta aluemeren, talousvyöhykkeen tai mannerjalustan rajojen määräytymiseen.

Rakennelmien ympärille voidaan *260 artiklan* mukaan perustaa enintään 500 metrin levyinen suojavyöhyke, jota kaikkien alusten tulee kunnioittaa.

261 artikla kieltää sijoittamasta rakennelmia tai laitteita niin, että ne haittaavat merenkulkua vakiintuneilla kansainvälisillä laivareiteillä.

262 artikla edellyttää, että rakennelmissa ja laitteissa on tunnukset, jotka osoittavat ne valtiot tai kansainväliset järjestöt, joille ne kuuluvat. Niissä tulee myös olla asianmukaiset varomerkit merenkulun ja ilmaliikenteen turvallisuudesta huolehtimiseksi.

5 OSASTO VASTUU JA VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

263 artikla sisältää periaatesäännöksiä meritieteelliseen tutkimukseen liittyvästä kansainvälisoikeudellisesta vastuusta ja vahingonkorvausvelvollisuudesta.

Valtiot ja kansainväliset järjestöt ovat vastuussa siitä, että niiden harjoittamassa tai niiden puolesta tehtävässä meritieteellisessä tutkimuksessa noudatetaan yleissopimuksen määräyksiä. Valtioilla ja kansainvälisillä järjestöillä on näin ollen yleinen huolenpitovelvollisuus myös sellaisesta tutkimuksesta, jota ne eivät itse tee mutta joka tapahtuu niiden valvonnassa. Toisaalta yksittäisten alusten osalta on katsottava, että niihin on sovellettava myös lippuvaltioiden yleisiä valvontavelvollisuuksia.

Valtiot ja kansainväliset järjestöt ovat myös vastuussa sellaisista yleissopimuksen vastaisista toimista, jotka kohdistuvat muiden valtioiden tai niiden kansallisuutta olevien luonnollisten tai oikeushenkilöiden tai kansainvälisten järjestöjen tekemään tieteelliseen tutkimukseen.

Meritieteellisen tutkimuksen aiheuttaman ympäristövastuun osalta viitataan 235 artiklan määräyksiin.

6 OSASTO RIITOJEN RATKAISEMINEN JA VÄLIAIKAISET TOIMET

Meritieteelliseen tutkimukseen liittyvät riidat, jotka johtuvat yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, tulee *264 artiklan* mukaan ratkaista sopimuksen XV osan 2 ja 3 osaston määräysten mukaisesti.

Riidan synnyttyä ei valtio tai kansainvälinen järjestö *265 artiklan* mukaan saa ilman asianomaisen rantavaltion nimenomaista lupaa sallia tutkimustoimien aloittamista tai jatkamista, ennen kuin riita on ratkaistu yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

XIV OSA MERITEKNOLOGIAN KEHITTÄMINEN JA SIIRTÄMINEN

Teknologian siirtoa koskevat kysymykset

ovat olleet viime vuosikymmeninä näkyvästi esillä kansainvälisessä taloudellisessa yhteistyössä. Kehitysmaiden taloudellisen kehityksen turvaaminen edellyttää sellaista teknologiaa ja sitä koskevaa tietoa, jota kehitysmaat voivat saada vain teollisuusmailta. Kehitysmaihin tapahtuvan teknologian siirron tukeminen oli yksi YK:n toimesta vuonna 1974 hahmotellun uuden kansainvälisen talousjärjestyksen keskeisistä tavoitteista. Asiaa koskevat YK:n yleiskokouksen päätöslauselmat (erityisesti 3202 (S-VI) 1.5.1970 ja 3281 (XXIX) 12.12.1970) muodostavat myös yleissopimuksen meriteknologian kehittämistä ja siirtämistä koskevien säännösten periaatteelliset puitteet.

Yleissopimuksessa teknologian siirtoa käsitellään myös syvänmerenpohjan (merenpohjaalueen) kaivostoiminnan yhteydessä (ks. yleissopimuksen XI osa sekä vuoden 1994 soveltamissopimus). Kyseiset säännökset ovat luonteeltaan yksityiskohtaisia ja kohdistuvat välittömästi merenpohjatoiminnan toteuttamiseen. Nyt kysymyksessä oleva yleissopimuksen XIV osa sen sijaan sisältää vain yleisiä periaatesäännöksiä meriteknologian siirtoa ja kehittämistä koskevan kansainvälisen yhteistyön edistämisestä. Merioikeusyleissopimuksen hyväksymisen yhteydessä hyväksyttiin myös erillinen päätöslauselma meritieteen ja -teknologian kansallisten perusrakenteiden kehittämisestä.

1 OSASTO YLEISET MÄÄRÄYKSET

266 artiklassa edellytetään, että valtiot edistävät kehitysmaiden meritieteellisiä ja meriteknologisia toimintamahdollisuuksia ja pyrkivät parantamaan meriteknologian siirron taloudellisia ja oikeudellisia edellytyksiä tasapuolisesti kaikkien asianosaisten eduksi.

Sanottua yhteistyötä harjoittaessaan valtioiden tulee *267 artiklan* mukaan ottaa huomioon kaikkien asianosaisten lailliset edut. Artiklassa viitataan erityisesti meriteknologian haltijoiden, toimittajien ja vastaanottajien oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

268 artikla sisältää yleisluontoisen luettelon kysymykseen tulevan yhteistyön tavoitteista. Valtioiden tulee joko suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä edistää meriteknologian kehittämistä ja sitä koskevan tiedon hankintaa sekä siihen liittyvää kehitysmaiden kansalaisten koulutusta.

Tavoitteiden saavuttamiseksi valtioiden on *269 artiklan* mukaan pyrittävä mm. laatimaan teknistä yhteistyötä koskevia ohjelmia, parantamaan edellytyksiä teknologian siirtämiseksi tasapuolisin ja kohtuullisin ehdoin, järjestämään asiaan liittyviä seminaareja ja symposiumeja sekä edistämään alan asiantuntijoiden vaihtoa.

2 OSASTO KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Yhteistyötä tehdään *270 artiklan* mukaan kahdenvälisten, alueellisten ja monenvälisten ohjelmien avulla.

Meriteknologian siirtämiseksi valtioiden tulee *271 artiklan* mukaan edistää yleisesti hyväksyttävien ohjeiden ja määräysten laatimista, joissa otetaan erityisesti huomioon kehitysmaiden edut ja tarpeet.

272 artiklan mukaan valtioiden tulee myös huolehtia siitä, että toimivaltaiset kansainväliset järjestöt koordinoivat meriteknologian siirtoa koskevaa toimintaansa, jolloin varsinkin sisämaavaltioihin tai muuten merten käytön kannalta maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleviin valtioihin lukeutuvien kehitysmaiden edut ja tarpeet tulee ottaa huomioon.

273 artikla velvoittaa valtiot toimimaan aktiivisesti yhteistyössä toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja Kansainvälisen merenpohjajärjestön kanssa edistääkseen ja helpottaakseen merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvän osaamisen ja meriteknologian siirtoa kehitysmaille, niiden kansalaisille ja merenpohjajärjestön yritykselle.

274 artikla sisältää Kansainväliselle merenpohjajärjestölle osoitettuja velvoitteita huolehtia sen toimintaan liittyvästä teknologian siirrosta erityisesti kehitysmaille. Artiklan mukaan merenpohjajärjestön tulee mm. palkata maantieteellisen tasapuolisuuden pohjalta kehitysmaiden kansalaisia koulutettaviksi sen johto-, tutkimus- ja tekniseen henkilöstöön. Järjestön teknisten asiakirjojen tulee olla kaikkien valtioiden käytettävissä. Meriteknologiaa koskevaa apua tulee antaa sitä pyytäville valtioille, ja etenkin kehitysmaille tulee antaa apua merenpohjatoimintaan liittyvien laitteistojen ja teknisen tiedon hankkimiseksi.

3 OSASTO KANSALLISET JA ALUEELLISET MERITIETEEN JA -TEKNOLOGIAN KESKUKSET

275 artiklan mukaan valtioiden tulee edistää kansallisten meritieteen ja -teknologian tutkimuskeskusten perustamista varsinkin rantavaltioihin kuuluviin kehitysmaihin ja vahvistaa niissä jo olevien keskusten toimintaa. Toiminnan tavoitteena tulee olla näiden maiden meritieteellisen tutkimuksen edistäminen sekä sellaisten kansallisten edellytysten kehittäminen, joiden pohjalta ne voivat käyttää ja säilyttää merellisiä luonnonvarojaan taloudelliseksi hyödykseen.

Valtioiden tulee myös edistää vastaavien alueellisten keskusten perustamista. Tällöin niiden tulee *276 artiklan* mukaan olla yhteistyössä toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen, Kansainvälisen merenpohjajärjestön ja kansallisten meritieteen ja meriteknologian tutkimuslaitosten kanssa. Alueen valtioiden tulee tehdä yhteistyötä keskusten kanssa niiden tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

277 artikla sisältää esimerkinomaisen luettelon alueellisten tutkimuskeskusten tehtävistä, joihin kuuluvat mm. meritieteellisen ja -teknologisen tutkimuksen eri aloja koskevat koulutusohjelmat, meriympäristön suojelua koskevat tutkimusohjelmat, meritieteellisestä ja -teknologisesta tutkimuksesta saatujen tutkimustulosten julkaiseminen ja teknologian markkinointia sekä patenttisopimuksia ja muita patenttijärjestelyjä koskevien tietojen kokoaminen ja systematisointi.

4 OSASTO KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

278 artiklassa edellytetään, että yleissopimuksen esillä olevassa osassa ja meritieteellistä tutkimusta käsittelevässä XIII osassa tarkoitetut toimivaltaiset kansainväliset järjestöt ryhtyvät kaikkiin tarkoituksenmukaisiin toimiin meriteknologian siirtämistä ja kehittämistä koskevien velvollisuuksiensa täyttämiseksi.

XV OSA RIITOJEN RATKAISEMINEN

YK:n peruskirja velvoittaa jäsenmaat ratkaisemaan kansainväliset riitansa rauhanomaisia keinoja käyttäen. Peruskirjan 33 artiklan 1 kappale luettelee näistä keinoista tärkeimmät. Niitä ovat neuvottelut, tutkimusmenettely, välitys, sovintomenettely, välitysoikeudellinen tai tuomioistuinmenettely sekä alueellisten elinten tai sopimusten apu.

Vuosien kuluessa valtiot ovat perustaneet monia erityisiä ja yleisiä mekanismeja riitojensa rauhanomaiseksi ratkaisemiseksi. Ensin mainittuja sisältyy moniin kansainvälisiin yleissopimuksiin kyseistä sopimusta koskevien riitojen ratkaisemiseksi. Vuoden 1958 Geneven merioikeusyleissopimuksiin (SopS 6—7/65 ja 6/69) ei sisältynyt merkittäviä tällaisia määräyksiä. Sopimuksiin liittyvän riitojen ratkaisua koskevan pöytäkirjan (SopS 7/65) merkitys on jäänyt käytännössä vähäiseksi vain noin 40 valtion liityttyä siihen. Myös eräissä muissa merioikeuden alaan kuuluvissa sopimuksissa on erityiset riitojen ratkaisemista koskevat määräyksensä.

Tärkeimpinä yleisinä riitojen rauhanomaisen ratkaisemisen menettelyinä voidaan pitää Kansainvälisen tuomioistuimen toimivaltaa sekä ETYKin piirissä vuonna 1992 tehtyä riitojen rauhanomaista ratkaisemista koskevaa ns. Tukholman sopimusta (SopS 30/95). Lisäksi on mainittava vuodelta 1928 oleva yleissopimuskirja, joka sisältää säännöksiä sovittelusta sekä riitojen oikeudellisesta ja välitysoikeudellisesta ratkaisusta (SopS 5/30). Euroopan neuvoston piirissä on vuonna 1957 tehty myös eurooppalainen yleissopimus riitojen rauhanomaisesta ratkaisemisesta (European Convention for the Peaceful Settlement of Disputes). Suomi ei ole liittynyt tähän sopimukseen. Näillä sopimuksilla perustettujen elinten toimivalta on ulottunut myös merioikeudellisiin kysymyksiin. Lisäksi on syytä tuoda esiin Kansainvälisen tuomioistuimen laaja ja tärkeä merialueriitojen ratkaisemista koskeva käytäntö.

Merioikeusyleissopimuksessa riitojen rauhanomaista ratkaisemista koskevat määräykset on sijoitettu sen XV osaan, XI osan 5 osastoon (merenpohjariitojen ratkaiseminen), V, VI, VII ja VIII liitteeseen sekä eräisiin yksittäisiin artikloihin (264 artikla ja IX liitteen 7 artikla). Määräykset eivät ole ehdottomia, vaan riidan osapuolet voivat halutessaan turvautua edelleen joko erityissopimuksilla perustettuihin tai yleisiin mekanismeihin merioikeusriitojensa ratkaisemiseksi. Määräykset tulevat sovellettaviksi vain, jos riidan osapuolet eivät ole toisin sopineet yleisellä tai riitaa itseään koskevalla sopimuksella. Esimerkiksi Euroopan unionin jäsenvaltiot ovat sitoutuneet saattamaan keski-

näiset kalastusriitansa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäviksi. Tämä määräys siis ohittaa merioikeusyleissopimuksen mukaiset menettelyt.

Merioikeusyleissopimuksen riitojen ratkaisemista koskevat määräykset ovat kuitenkin siinä mielessä merkittäviä, että ne velvoittavat valtioita, jotka eivät muualla ole suostuneet muiden elinten toimivaltaan, alistamaan yleissopimuksen alaan liittyvät riitansa siinä perustettuihin menettelyihin. Ne takaavat eräänlaisen perustason, johon kaikki yleissopimuksen sopimusvaltiot ovat sitoutuneet riitojensa selvittämiseksi.

Lähtökohtana on, että sopimusvaltiot sopivat riitansa keskinäisin neuvotteluin. Mikäli näin ei löydetä ratkaisua, riita on alistettava kolmannen osapuolen käsittelyyn. Sopimusvaltiot voivat yleensä valita sen tahon, jolle riita alistetaan. Ellei erityistä sopimusta ole tehty, riita voidaan viedä yleissopimuksella perustettuun ei-sitovaan sovittelumenettelyyn. Mikäli sovintoa ei kuitenkaan synny, tulevat sovellettaviksi yleissopimuksen pakottavat kolmannen tahon mukaantuloa koskevat määräykset. Nämä määräykset voidaan jakaa kahteen ryhmään. Toiseen ryhmään kuuluvat määräykset, jotka johtavat osapuolia sitovaan ratkaisuun (sitovat menettelyt, XV osan 2 osasto), ja toiseen menettelyt, joissa kolmannen tahon tehtäväksi tulee pyrkimys sovitteluin ja suosituksin saada osapuolet sopimaan riitansa (eisitovat menettelyt, 297 artiklan 2 ja 3 kappaleen b)-kohta, 298 artiklan 1 kappaleen a)-kohta sekä V liite).

Sitovaan ratkaisuun johtava menettely on yleissopimuksen pääsääntö. Poikkeuksia pääsäännöstä on kuitenkin runsaasti. Poikkeukset ovat kahdentyyppisiä. "Automaattiset" poikkeukset koskevat kaikkia tietynlaatuisia riitoja (297 artikla). Nämä liittyvät erityisesti kalastusta ja meritieteellistä tutkimusta koskeviin riitoihin. Lisäksi valtioille on varattu laajahko oikeus tehdä "valinnaisia" poikkeuksia erityisesti merirajoja ja sotilaallisia toimia koskevien riitojen suhteen (298 artikla). Poikkeukset eivät kuitenkaan kata merenkulkuun ja ympäristönsuojeluun liittyviä riitoja, joiden suhteen yleissopimus perustaa hyvin tehokkaan riitojen ratkaisumenettelyn.

Keskeistä roolia riitojen ratkaisemisessa näyttelee yleissopimuksella perustettu Kansainvälinen merioikeustuomioistuin. Tuomioistuin koostuu 21:stä yhdeksäksi vuodeksi kerrallaan valittavasta riippumattomasta tuomarista. Tuomioistuin voi toimia plenum-muodossa tai jaostoihin jakautuneena. Tuomioistuimen organisaatioon, toimivaltaan ja menettelyyn liittyvät säännökset sisältyvät yleissopimuksen VI liitteenä olevaan tuomioistuimen perussääntöön. Tuomioistuimen toiminta on parhaillaan käynnistymässä. Ensimmäiset tuomarivaalit järjestetään 1.8.1996.

Muina kolmansina tahoina tulevat kysymykseen Kansainvälinen tuomioistuin, yleinen tai erityisiä riitatyyppejä käsittelemään asetettu välitysoikeudellinen menettely tai sovittelukomissio. Kansainvälisen tuomioistuimen toimivalta määrittyy sen perussäännön (SopS 1/56) mukaisesti. Yleistä ja erityistä välitysoikeudellista menettelyä koskevat säännökset sisältyvät yleissopimuksen VII ja VIII liitteeseen. Välitystuomioistuimet toimivat normaalisti viisijäsenisinä paneeleina. Jäsenet valitaan sopimusvaltioiden tätä varten koottuun luetteloon esittämistä henkilöistä. Erityistä välitysoikeudellista menettelyä voidaan soveltaa kalastusta, ympäristönsuojelua, meritieteellistä tutkimusta ja merenkulkua koskeviin riitoihin.

Toisin kuin edellä mainitut menettelyt, sovittelu ei tähtää riidan osapuolia sitovaan ratkaisuun. Sovittelua koskevat säännökset sisältyvät yleissopimuksen V liitteeseen.

Merenpohja-alueen hyödyntämistä koskevat yleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvät riidat ohjataan merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevään jaostoon, jonka kokoonpanoa ja menettelyä koskevat säännökset sisältyvät sopimuksen VI liitteen 4 osastoon. Jaostossa voivat olla asianosaisina myös muut kuin valtiot, muun muassa Kansainvälinen merenpohjajärjestö, sen tuotantoyritys sekä merenpohja-alueella toimivat muut yksityiset ja julkiset yhteisöt.

1 OSASTO YLEISET MÄÄRÄYKSET

Yleissopimuksen *279 artiklassa* korostetaan sopimusvaltioiden velvollisuutta sopia riitansa rauhanomaisesti YK:n peruskirjan 2 artiklan 3 kappaleen ja 33 artiklan 1 kappaleen mukaisesti. *280 artiklassa* vahvistetaan, etteivät yleissopimuksen määräykset estä osapuolia sopimasta riitaansa millä tahansa haluamallaan tavalla. XV osaa sovelletaan siis vain siltä osin kuin ratkaisuun ei ole sovituilla keinoilla päästy eikä osapuolten sopimus estä muuta menet-

telyä (*281 artikla*). Mikäli sopimusvaltiot ovat muualla sopineet menettelystä, joka johtaa sitovaan ratkaisuun, tällaisella menettelyllä on *282 artiklan* mukaisesti etusija merioikeusyleissopimuksen XV osaan nähden, elleivät riidan osapuolet sovi toisin. Tällainen etusija on esimerkiksi Kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön 36 artiklan 2 kohdan nojalla annettuihin selityksiin perustuvalla tuomioistuimen pakollisella toimivallalla. Suomen osalta tällainen selitys on annettu 4.11.1958 (Sops 29/58).

Mikäli sopimusvaltioiden välille syntyy riita yleissopimuksen soveltamisesta, niiden on *283 artiklan* mukaisesti ryhdyttävä pikaisesti vaihtamaan näkemyksiä riidan sopimisesta diplomaattisin neuvotteluin tai muulla tavoin. Näin on tehtävä myös, mikäli ratkaisumenettely ei ole johtanut sovintoon tai sen täytäntöönpano vaatii neuvotteluja. Neuvotteluvelvoite on pakottava. Sitä vastoin siihen ei sisälly velvollisuutta päästä sopimukseen. Neuvottelujen kestolle ei ole asetettu määräaikaa.

Yleissopimuksen *284 artiklan* mukaan jokaisella riidan osapuolena olevalla sopimusvaltiolla on oikeus ehdottaa toiselle osapuolelle riidan alistamista yleissopimuksen V liitteen 1 osaston mukaiseen tai muuhun sovittelumenettelyyn ("vapaaehtoinen sovittelu"). Elleivät osapuolet muuta sovi, sovittelun suorittaa sovittelukomissio V liitteen mukaista menettelyä noudattaen. Komissio laatii raportin, johon sisällytetään kaikki asiaankuuluvat tosiasia- ja oikeuskysymykset sekä komission suositukset (V liitteen 7 artikla). Raportti ei ole sitova, vaan päämääränä on riidan sovinnollinen ratkaisu. "Pakolliseen sovitteluun" ohjataan 297 artiklan 2 ja 3 kappaleessa sekä 298 artiklan 1 kappaleessa tarkoitetut riidat.

285 artiklan mukaan edellä sanottu soveltuu myös riitoihin, jotka on ratkaistava merenpohjariitoja koskevien XI osan 5 osaston määräysten nojalla yleissopimuksen XV osan mukaisesti. Milloin riidan osapuoli on muu taho kuin yleissopimuksen sopimusvaltio, sovelletaan näitä määräyksiä soveltuvin osin.

2 OSASTO SITOVIIN PÄÄTÖKSIIN JOHTAVAT PAKOLLISET MENETTELYT

2 osastossa käsitellään oikeudellisesti sitoviin päätöksiin johtavia ratkaisumenettelyjä. Osaston määräyksiä sovelletaan *286 artiklan* mukaan silloin, kun 1 osastossa asetetut menettelyt eivät ole johtaneet tulokseen. Samalla on kuitenkin otettava huomioon 3 osaston mukaiset ("automaattiset" ja "valinnaiset") poikkeukset.

Allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan yleissopimuksen tai liittyessään siihen tai milloin tahansa tämän jälkeen valtio voi *287 artiklan* mukaisesti kirjallisesti ilmoittaa hyväksyvänsä yhden tai useamman seuraavista ratkaisuelimistä käsittelemään yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyviä riitoja: (a) Kansainvälinen merioikeustuomioistuin, (b) Kansainvälinen tuomioistuin, (c) VII liitteen mukaisesti perustettava välitystuomioistuin tai (d) VIII liitteen mukaisesti siinä mainittuja riitaryhmiä varten perustettavat erityiset välitystuomioistuimet. Tällainen ilmoitus on verrattavissa Kansainvälisen tuomioistuimen pakollista toimivaltaa koskeviin selityksiin. *2 kappaleen* mukaan ilmoituksella ei kuitenkaan voi ohittaa merenpohjariitoja käsittelevän jaoston yleissopimuksen XI osan 5 osastoon perustuvaa pakollista tuomiovaltaa. Sopimusvaltion, joka ei ole tehnyt ilmoitusta, katsotaan *3 kappaleen* mukaisesti hyväksyneen VII liitteen mukaisen välitystuomioistuimen pakollisen toimivallan. Välitystuomioistuin on *5 kappaleen* mukaisesti toimivaltainen, jos riidan osapuolet ovat valinneet eri ratkaisuelimen eivätkä sovi asiasta toisin. Ilmoitus voidaan peruuttaa, jolloin sen voimassaolo päättyy *6 kappaleen* nojalla kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksen tallettamisesta YK:n pääsihteerin huostaan. Peruuttamisella tai määräaikaisen ilmoituksen voimassaolon päättymisellä ei kuitenkaan *7 kappaleen* mukaisesti ole vaikutusta vireillä olevaan oikeusriitaan.

Yleissopimuksen sopimuspuoleksi IX liitteen mukaan tuleva kansainvälinen järjestö voi tällöin tai milloin tahansa tämän jälkeen ilmoittaa hyväksyvänsä muun yleissopimuksen 287 artiklan 1 kappaleessa mainitun ratkaisuelimen toimivallan paitsi Kansainvälisen tuomioistuimen (jossa asianosaisina voivat tuomioistuimen perussäännön mukaan olla vain valtiot). Riitaan, jossa tällainen järjestö on osapuolena, sovelletaan soveltuvin osin XV osan määräyksiä. Mikäli järjestö ja sen jäsenvaltio ovat yhdessä riidan osapuolia, järjestön katsotaan hyväksyneen saman menettelyn kuin jäsenvaltio. Jos jäsenvaltio on hyväksynyt Kansainvälisen tuomioistuimen toimivallan, katsotaan kumman-

kin hyväksyneen menettelyksi VII liitteen mukaisen välitysoikeudellisen menettelyn, elleivät osapuolet toisin sovi.

Edellä mainitut ratkaisuelimet (jäljempänä "ratkaisijatahot") ovat *288 artiklan* nojalla toimivaltaisia käsittelemään mitä tahansa merioikeusyleissopimuksen tai muun sen alaan liittyvän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevaa riitaa. Merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevän jaoston tai muun XI osan 5 osastossa tarkoitetun ratkaisijatahon toimivalta määräytyy kyseisen osaston määräysten mukaan. Ratkaisuelimet ovat myös toimivaltaisia ratkaisemaan omaa tuomiovaltaansa koskevat riidat.

289 artikla antaa ratkaisijataholle oikeuden osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan ja osapuolia kuultuaan pyytää jäsenekseen ilman äänivaltaa vähintään kaksi tieteellistä tai teknistä asiantuntijaa.

Ratkaisijataholla on *290 artiklan* nojalla myös toimivalta määrätä riidan osapuolien oikeuksien säilyttämiseksi tai vakavien meriympäristöön kohdistuvien vahinkojen ehkäisemiseksi tarpeellisista väliaikaisista toimista. Edellytyksenä on, että ratkaisijataho on lähtökohtaisesti (*prima facie*) tuomiovaltainen käsittelemään pääasiakysymystä. Osapuolten sopimuksella määräämä elin tai, tällaisen puuttuessa, Kansainvälinen merioikeustuomioistuin tai sen merenpohjariitoja käsittelevä jaosto, voi määrätä väliaikaisista toimista myös, jos tämä on tarpeen oikeuksien suojaamiseksi sinä aikana, joka kuluu välitystuomioistuimen perustamiseen. Väliaikaismääräys on osapuolia sitova.

Ratkaisijatahojen puoleen voivat *291 artiklan* mukaan sopimusvaltioiden ohella kääntyä muut yhteisöt siten kuin yleissopimuksessa erikseen määrätään. Erityisesti merenpohjariitojen osalta yleissopimuksen 187 artiklassa on määrätty eräiden muiden tahojen (Kansainvälinen merenpohjajärjestö, sen yritys sekä eräät muut yhteisöt tai luonnolliset tai oikeushenkilöt) kuin sopimusvaltioiden asianosaiskelpoisuudesta. Yleissopimuksen VII liitteen 13 artiklassa sekä VIII liitteen 4 artiklassa avataan myös sopimuksen ulkopuolisille valtioille oikeus esiintyä asianosaisina välitysoikeudellisessa menettelyssä. Yleissopimuksen IX liitteen 7 artiklassa puolestaan avataan sopimuksen ratkaisijatahot Kansainvälistä tuomioistuinta lukuunottamatta myös kansainvälisille järjestöille.

Yleissopimuksen *292 artiklassa* määrätään, mikä ratkaisijataho voi käsitellä lippuvaltion väitteen siitä, että toinen sopimusvaltio ei ole noudattanut yleissopimuksen määräyksiä aluksen pikaisesta vapauttamisesta kohtuullista vakuutta vastaan. Elleivät osapuolet sovi tuomioistuimesta kymmenen päivän kuluessa, riita voidaan antaa pidätyksen tehneen valtion 287 artiklan mukaisesti hyväksymälle ratkaisijataholle tai Kansainväliselle merioikeustuomioistuimelle silloinkin, kun pidättäjävaltio ei olisi erikseen hyväksynyt sen toimivaltaa. Vapauttamishakemus on käsiteltävä viivytyksettä.

Ratkaisijatahot soveltavat *293 artiklan* mukaisesti merioikeusyleissopimusta ja muuta sen kanssa sopusoinnussa olevaa kansainvälistä oikeutta. Kansainvälisen oikeuden yleisistä periaatteista ja valtiosopimusoikeutta koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 32—33/80) 53 artiklasta kuitenkin seuraa, että merioikeusyleissopimuksen kanssa ristiriidassa oleva pakottavan kansainvälisen oikeuden normi ohittaa sopimusmääräyksen. Myös YK:n peruskirjan 103 artiklaan nojaavat normit (esimerkiksi turvallisuusneuvoston sitovat saartopäätökset) ohittavat merioikeusyleissopimuksen määräykset. Sopimuspuolet voivat myös *2 kappaleen* mukaisesti valtuuttaa ratkaisijatahon tekemään ratkaisunsa kohtuullisuuteen pyrkien (*ex aequo et bono*).

294 artiklan mukaan silloin kun ratkaisijataholle esitetään tuomiovaltapoikkeuksia käsittelevän 297 artiklan piiriin kuuluvaa riitaa koskeva hakemus, se joutuu erityisesti harkitsemaan, onko kanteessa ehkä kysymys oikeuskeinojen väärinkäytöstä tai onko kanne jo lähtökohtaisesti aiheeton. Mikäli näin katsotaan olevan, ratkaisijataho ei ryhdy käsittelemään asiaa.

Käsittelyssä sovelletaan kansainvälisen oikeuden mukaista periaatetta siitä, että ennen kansainvälisten ratkaisuelinten puoleen kääntymistä tulee tyhjentävästi käyttää kaikki kansalliset oikeuskeinot (*295 artikla*). Artiklan viittaus kansainväliseen oikeuteen tarkoittaa sitä, että vaikka ensisijaista kääntymistä kansallisten elinten puoleen on pidettävä pääsääntönä, siihen on myös lukuisia poikkeuksia. Tällaisia ovat esimerkiksi tilanteet, joissa tehokkaita kansallisia oikeuskeinoja ei ole olemassa tai joissa on kysymys välittömästi valtioiden välisestä riidasta.

Tämän osaston mukaisesti tehdyt päätökset ovat *296 artiklan* mukaan lopullisia ja sitovia, mutta sitovat vain ratkaistun riidan osapuolia.

Ratkaisuilla ei ole muodollista ennakkotapausvaikutusta. Vastaava määräys sisältyy myös Kansainvälisen tuomioistuimen perussääntöön. Rajoitus ei ole kuitenkaan käytännössä estänyt tuomioistuimen ratkaisujen muodostumista tosiasiallisesti merkittäviksi oikeusohjeiksi.

3 OSASTO 2 OSASTON SOVELTAMISTA KOSKEVAT RAJOITUKSET JA POIKKEUKSET

3 osastossa asetetaan automaattisia rajoituksia ja tahdonvaltaisia poikkeuksia edellisessä osastossa perustettujen sitovaan ratkaisuun tähtäävien menettelyjen soveltamiselle. Itse asiassa rajoitukset menevät monessa kohdin niin pitkälle, että 2 osaston pakollisesta menettelystä tulee pikemmin poikkeus kuin pääsääntö. Laajat poikkeukset muodostavat vastapainon 309 artiklalle, jossa kielletään varaumien tekeminen yleissopimukseen.

297 artiklan 1 kappaleessa luetellaan ne kolme tilannetta, joissa rantavaltion täysivaltaisten oikeuksien tai lainkäyttövallan soveltamista koskevat riidat kuuluvat 2 osaston pakottavien menettelyjen alaisuuteen: (a) mikäli riita koskee rantavaltion toimia talousvyöhykkeellään merenkulun, ylilennon, merenalaisten kaapelien ja putkistojen laskemisen tai muiden laillisten meren käyttömuotojen suhteen; (b) mikäli riita koskee tilannetta, jossa valtion väitetään rikkoneen joko merioikeusyleissopimusta tai sen mukaisesti annettuja rantavaltion lakeja tai määräyksiä tai muita yleissopimuksen kanssa sopusoinnussa olevia kansainvälisoikeudellisia säännöksiä edellä mainittuja oikeuksia harjoittaessaan, sekä (c) mikäli rantavaltion väitetään rikkoneen meriympäristönsuojelua koskevia sopimus- tai muita määräyksiä. Säännös kattaa varsinkin meriliikennettä ja ympäristönsuojelua koskevat riidat, mutta poistaa 2 osaston pakollisesta menettelystä suurelta osin riidat, joissa on kysymys rantavaltion oikeudesta merellisten luonnonvarojen käyttöön.

Artiklan *2 kappaleen* mukaisesti myös meritieteellistä tutkimusta koskevat riidat kuuluvat periaatteessa 2 osaston alaisuuteen paitsi, milloin ne koskevat rantavaltion oikeutta sallia tai keskeyttää tällainen tutkimus talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan. Käytännössä merkittävimmät tutkimusta koskevat riidat suljetaan näin sitovien menettelyjen ulkopuolelle. Nämä riidat ohjataan eräin poikkeuksin pakolliseen (mutta ei-sitovaan) sovittelumenettelyyn.

Vaikka myös kalastusta koskevat riidat kuuluvat *3 kappaleen* mukaisesti periaatteessa 2 osaston alaisuuteen, sen alaisuudesta on kuitenkin suljettu pois tärkeimmät kalastuskysymykset, toisin sanoen asiat, jotka liittyvät rantavaltion täysivaltaiseen oikeuteen määrätä talousvyöhykkeen luonnonvaroista. Tällaiset riidat ohjataan ei-sitovaan sovitteluun, mikäli ne koskevat väitettä, jonka mukaan rantavaltio on laiminlyönyt velvollisuutensa talousvyöhykkeen luonnonvarojen säilyttämisen tai järkiperäisen hoidon suhteen tai esimerkiksi mielivaltaisesti määrittänyt suurimmat sallitut saalismäärät siten, että toiselta valtiolta on evätty sen oikeus nauttia näistä luonnonvaroista. Sovittelukomissio ei kuitenkaan saa omia itselleen rantavaltion harkintavaltaa. Sovittaessa sisämaavaltioiden tai maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien maiden kanssa näiden kalastusoikeuksista, tulisi jo tällaiseen sopimukseen sisällyttää määräykset erimielisyyksien välttämisestä ja ratkaisemisesta.

Näiden "automaattisesti" vaikuttavien rajoitusten ohella valtiolla on *298 artiklan 1 kappaleen* mukainen oikeus sulkea YK:n pääsihteerille tehtävällä kirjallisella ilmoituksella sitovien menettelyjen ulkopuolelle yksi tai useampi seuraavista kolmesta riitatyypistä:

(a) Aluemerta, mannerjalustaa, talousvyöhykettä tai historiallisia lahtia tai oikeuksia koskevat rajariidat. Nämä on yleensä alistettava sovittelumenettelyyn sopimuksen V liitteen 2 osaston mukaan. Sovittelukomission raportin saatuaan riidan osapuolten tulee pyrkiä sen nojalla sopimukseen tai sopia riidan alistamisesta muuhun menettelyyn;

(b) Sotilaallisia toimia koskevat riidat sekä riidat, jotka liittyvät täytäntöönpanotoimiin 297 artiklan 2 ja 3 kappaleessa tarkoitettujen täysivaltaisten oikeuksien nauttimiseksi;

(c) Riidat, joiden suhteen YK:n turvallisuusneuvosto on harjoittamassa toimivaltaansa paitsi, milloin neuvosto poistaa asian käsittelylistaltaan tai ohjaa sen käsiteltäväksi merioikeusyleissopimuksen mukaisissa menettelyissä.

Ilmoitus voidaan milloin tahansa peruuttaa. Ilmoitusta voidaan myös muuttaa esimerkiksi tekemällä uusi ilmoitus. Milloin ilmoituksen tehnyt valtio haluaisi saattaa ilmoituksensa alaan liittyvän riidan käsiteltäväksi, voi vastaajaosapuoli kieltäytyä käsittelystä vedoten annettuun ilmoitukseen. Mikä tahansa sopimus-

valtio voi kuitenkin viedä riidan sellaiseen elimeen, jolle tällaisessa ilmoituksessa on varattu tuomiovalta. Ilmoituksen tekeminen, muuttaminen tai peruuttaminen ei vaikuta vireillä olevan riidan käsittelyyn, elleivät osapuolet toisin sovi (*298 artiklan 2 — 5 kappale*).

299 artikla sallii automaattisen poikkeuksen tai tahdonvaraisen ilmoituksen kohteena olevan riidan ottamisen sitovaan käsittelyyn vain osapuolten suostumuksella. Poikkeuksia ja ilmoituksia koskevat määräykset eivät vaikuta riidan osapuolten oikeuteen milloin tahansa sopia riitansa viemisestä muuhun menettelyyn.

V LIITE SOVITTELU

V liitteen 1 osastossa käsitellään yleissopimuksen 284 artiklaan nojaavaa (vapaaehtoista) sovittelumenettelyä. YK:n pääsihteeri pitää sopimusvaltioiden esityksiin perustuvaa luetteloa sovittelijoista. Kullakin sopimusvaltiolla on *2 artiklan* mukaan oikeus esittää luetteloon neljä nimeä. Normaalisti kumpikin riidan osapuoli nimittää perustettavaan viisihenkiseen sovittelukomissioon luettelosta kaksi jäsentä, jotka valitsevat komission puheenjohtajan (*3 artikla*). Komissio hyväksyy *4 artiklan* mukaan omat menettelytapasääntönsä, elleivät riidan osapuolet toisin sovi. *5 ja 6 artiklan* mukaisesti komission tehtävänä on osapuolia kuultuaan ehdottaa näille keinoja sovinnolliseen ratkaisuun pääsemiseksi. *7 artikla* koskee raporttia, joka komission on laadittava vuoden kuluessa perustamisestaan. Raporttiin sisällytetään asiassa saavutetut sopimukset ja jos niihin ei ole päästy, selostus riidan tosiasia- ja oikeuskysymyksistä sekä komission suositukset. Raportti jätetään YK:n pääsihteerille edelleen riidan osapuolille toimitettavaksi. Raportti suosituksineen ei ole osapuolia sitova. *8 artiklan* mukaan sovittelumenettely päättyy sovintoon pääsemiseen, raporttiin sisältyvien suositusten hyväksymiseen tai hylkäämiseen osapuolten toimesta tai kolmen kuukauden kuluttua raportin jättämisestä osapuolille. Osapuolet vastaavat komission toiminnasta aiheutuvista kuluista ja niillä on oikeus muuttaa sen menettelytapoja (*9 ja 10 artikla*).

Liitteen 2 osastossa (*11—14 artikla*) käsitellään (pakollista) sovittelua tilanteessa, jossa sitova menettely on yleissopimuksen XV osan 3 osaston nojalla suljettu pois. Menettelyn voi panna vireille kumpi tahansa riidan osapuoli eikä toisen osapuolen poisjääntí estä riidan käsittelyä. Komissio ratkaisee omaa toimivaltaansa koskevat riidat. Menettelyssä sovelletaan 1 osaston määräyksiä.

Sovittelun tarkoituksena on saada aikaan osapuolten hyväksyttävissä oleva (kompromissi)ratkaisu. Sovittelu ei — toisin kuin välitysoikeudellinen menettely — johda osapuolia sitovaan lopputulokseen. Saatuaan kutsun 284 artiklan mukaiseen sovitteluun, riidan osapuoli voi aina kieltäytyä siitä. Tällöin riita voidaan ottaa käsiteltäväksi muussa elimessä. Sitävastoin pakollinen sovittelu on eräänlainen viimeinen vaihtoehto, josta ei voi kieltäytyä, vaikka sovitteluesitys ei tulekaan sitovaksi.

VI LIITE KANSAINVÄLISEN MERIOIKEUSTUOMIOISTUIMEN PERUSSÄÄNTÖ

VI liitteeseen sisältyvä Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen perussääntö vastaa monilta osin Kansainvälisen tuomioistuimen perussääntöä. Tuomioistuinten erot liittyvät tuomarien määrään ja vaalitapaan, rahoitukseen, toimivaltaan, sovellettavaan lakiin, asianosaiskelpoisuuteen sekä asemaan Yhdistyneisiin Kansakuntiin nähden. Kansainvälinen tuomioistuin on YK:n oikeudellinen pääelin kun taas merioikeustuomioistuin on itsenäinen oikeushenkilö. Merioikeusyleissopimuksen mukaan ensimmäiset tuomarit olisi pitänyt valita sopimusvaltioiden kokouksessa kuusi kuukautta yleissopimuksen voimaantulon jälkeen. Tämä aikataulu oli kuitenkin liian nopea, jotta yleissopimuksen edellyttämä merkittävimpien oikeusjärjestelmien edustus ja tuomarinpaikkojen tasapuolinen maantieteellinen jakautuminen olisi voinut käytännössä toteutua. Sopimusvaltioiden kokouksessa 21.-22.11.1994 päätettiinkin, että ensimmäiset vaalit järjestetään 1.8.1996.

1 OSASTO TUOMIOISTUIMEN JÄRJESTYSMUOTO

1 artiklan 2 kappaleen mukaisesti merioikeustuomioistuimen sijaintipaikaksi tulee Hampurin kaupunki.

Tuomioistuin koostuu 21:stä yleissopimuksen sopimusvaltioiden kokouksessa yhdeksäksi vuodeksi kerrallaan valittavasta henkilöstä. Va-

lituiksi tulevat eniten ääniä saaneet ehdokkaat, kuitenkin niin, että kaikkien valittujen tulee saada vähintään kaksi kolmasosaa annetuista äänistä ja että sanotun enemmistön on edustettava vähintään puolta sopimusvaltioista. Vaali suoritetaan seitsemän jäsenyyden tullessa avoimeksi joka kolmas vuosi. Ensimmäisessä vaalissa valituiksi tulevista valitaan arvalla seitsemän, joiden toimikausi päättyy kolmen vuoden, ja seitsemän, joiden toimikausi päättyy kuuden vuoden kuluttua. (*2, 4 ja 5 artikla*).

Tuomarien tulee olla periaatteessa riippumattomia eivätkä he voi virassa ollessaan harjoittaa tuomarintoimen kanssa yhteensopimattomia virkoja tai tehtäviä. Tuomioistuimessa ei voi samanaikaisesti olla useampaa saman valtion kansalaista. Jokaisesta YK:n yleiskokouksen määrittelemästä maantieteellisestä ryhmästä tulee olla vähintään kolme jäsentä. Valinnassa on muutoinkin noudatettava tasapuolisen maantieteellisen jakauman periaatetta. (*3 ja 7 artikla*).

Virkatoimia suorittaessaan tuomarit nauttivat *10 artiklan* mukaan diplomaattisille edustajille myönnettäviä erioikeuksia ja vapauksia. Nämä on lueteltu vuonna 1961 tehdyssä diplomaattisia suhteita koskevassa Wienin yleissopimuksessa (SopS 3—4/70). *18 artiklan 8 kappaleen* mukaan tuomioistuimen jäsenet ja pääsihteeri ovat kansainvälisten järjestöjen henkilöstölle tavanomaisesti myönnettävän palkkojen ja palkkioiden verottomuuden lisäksi vapautetut myös korvauksista perittävistä veroista.

12 artiklan mukaan tuomioistuin valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kolmivuotisiksi toimikausiksi sekä nimittää pääsihteerin ja muut virkamiehensä.

Tuomioistuin on *13 artiklan* mukaan päätösvaltainen 11 jäsenen ollessa läsnä. Se määrää *14 ja 15 artiklan* mukaan itse ne jäsenensä, jotka osallistuvat merenpohjariitoja käsittelevään jaostoon tai muihin mahdollisiin jaostoihin. Merenpohjariitoja käsittelevän jaoston kokoonpano ja tehtävät esitellään jäljempänä. Tuomioistuin voi asettaa myös vähintään kolmesta jäsenestään koostuvia erityisjaostoja käsittelemään erityisiä riitatyyppejä tai tiettyä riitaa, mikäli osapuolet sitä pyytävät. Tällöin tuomioistuimen on jäseniä määrätessään otettava huomioon riidan osapuolten näkökohdat. Tuomioistuin valitsee myös vuosittain viisijäsenisen jaoston käsittelemään nopeutetussa menettelyssä pikaista käsittelyä vaativia asioita. Jaostojen päätöksiä pidetään tuomioistuimen antamina.

Tuomioistuimen kulut katetaan *19 artiklan* mukaan sopimusvaltioiden ja merenpohjajärjestön suorittamista maksuista. Jos jutussa on osapuolena muu taho kuin sopimusvaltio tai merenpohjajärjestö, tuomioistuin voi itse määrittää tämän suoritettavaksi tulevat maksut.

2 OSASTO TUOMIOISTUIMEN TOIMIVALTA

Tuomioistuin on *21 artiklan* mukaan tuomiovaltainen kaikissa merioikeusyleissopimuksen alaan kuuluvissa riidoissa, jotka yleissopimuksen nojalla sille ohjataan, sekä sellaisissa muissa riidoissa, jotka koskevat sopimuksia, joissa tuomioistuimelle on annettu tuomiovalta. Mikäli kaikki sopimuksen osapuolet siihen suostuvat, tuomioistuin voi *22 artiklan* mukaan harjoittaa tuomiovaltaa myös muun sopimuksen nojalla. Tällöin ei siis vielä pelkkä asianosaisvaltioiden suostumus riitä riidan ohjaamiseen tuomioistuimeen.

3 OSASTO OIKEUDENKÄYNTIMENETTELY

Oikeudenkäyntimenettelyä koskevat määräykset vastaavat pitkälti Kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön asianomaisia määräyksiä, joskaan eivät samassa laajuudessa käsittele oikeudenkäynnin yksityiskohtia.

Asia tulee *24 artiklan* mukaan vireille tuomioistuimessa osapuolten sopimukseen perustuvalla ilmoituksella tai yksipuolisella hakemuksella. Tuomioistuimella ja sen merenpohjariitoja käsittelevällä jaostolla sekä, mikäli tuomioistuin ei ole kokonaisuudessaan koolla, myös sen nopeutetun käsittelyn jaostolla on yleissopimuksen 290 artiklan mukaan toimivalta määrätä osapuolten oikeuksien suojaamiseksi tarpeellisista väliaikaisista toimista (*25 artikla*). Valtiolla, joka katsoo, että jutussa annettavalla ratkaisulla on vaikutusta sen oikeudellisiin etuihin, on *31 artiklan* mukaan mahdollisuus pyytää tuomioistuimelta oikeutta väliintuloon. Milloin juttuun liittyy merioikeusyleissopimuksen tulkintaa, voivat kaikki sopimusvaltiot tulla mukaan väliintulijoiksi (*32 artikla*). Jutussa annettu ratkaisu sitoo myös

väliintulijoita. Muutoin ratkaisuilla ei ole kulloinkin käsiteltävän jutun ulkopuolelle ulottuvaa sitovaa ennakkotapausvaikutusta (*33 artikla*).

4 OSASTO MERENPOHJARIITOJA KÄSITTELEVÄ JAOSTO

Merenpohjariitoja käsittelevässä jaostossa on 11 jäsentä, jotka tuomioistuin valitsee enemmistövaalilla keskuudestaan kolmivuotisiksi kausiksi. Jaosto on päätösvaltainen seitsemällä jäsenellä. Riidan osapuolten sitä pyytäessä merenpohjariitoja käsittelevän jaoston on valittava keskuudestaan osapuolten välistä riitaa käsittelemään niiden esittämistä henkilöistä koostuva kolmijäseninen *ad hoc* -jaosto. (*35 ja 36 artikla*)

Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto on *38 artiklan* mukaan toimivaltainen soveltamaan merioikeusyleissopimuksen ja muiden kansainvälisen oikeuden määräysten ohella myös Kansainvälisen merenpohjajärjestön sääntöjä ja määräyksiä sekä merenpohja-aluetta koskevia toimintasopimuksia. Jaoston päätökset ovat *39 artiklan* mukaan sopimusvaltioissa samalla tavoin täytäntöönpanokelpoisia kuin sopimusvaltion korkeimpien oikeuksien päätökset.

5 OSASTO MUUTOKSET

Muutoksia tuomioistuimen perussääntöön voidaan tehdä yleissopimuksen 313 artiklan mukaisessa menettelyssä tai sopimusvaltioiden konferenssin konsensuspäätöksellä. Merenpohjariitoja käsittelevää jaostoa koskevia muutoksia voidaan kuitenkin tehdä vain yleissopimuksen 314 artiklan mukaisessa järjestyksessä.

VII LIITE VÄLITYSOIKEUDELLINEN MENETTELY

VII liitteessä käsitellään välitysoikeudellista menettelyä, jonka osapuolet voivat 287 artiklan 1 kappaleen c)-kohdan nojalla valita käsittelemään yleissopimukseen liittyviä oikeusriitojaan. Jokaisella sopimusvaltiolla on *2 artiklan* mukaan oikeus nimetä neljä henkilöä YK:n pääsihteerin pitämään välimiesluetteloon.

Välitysoikeudellista menettelyä koskevat säännökset ovat tahdonvaltaisia. Osapuolilla on oikeus sopia menettelystä myös toisin kuin VII liitteessä sanotaan. Liitteessä osoitettu menettely seuraa tavanomaisia välitysoikeudellisen menettelyn muotoja. Välitystuomioistuin koostuu normaalisti viidestä välimiehestä. Menettelyn vireille paneva valtio nimeää ensin yhden välimiehen, minkä jälkeen vastapuolen on 30 päivän määräajan kuluessa nimettävä toinen välimies uhalla, että muutoin tämän määrää Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen puheenjohtaja. Kumpikin ensimmäisenä nimetyistä välimiehistä voi olla osapuolen kansalainen. Lisäksi osapuolten on sovittava kolmen muun välimiehen asettamisesta. Nämä kuten ensin valitut kaksi välimiestäkin tulisi lähinnä nimetä edellä mainitusta välimiesluettelosta eikä heidän tulisi olla riidan osapuolena olevan valtion kansalaisia, elleivät osapuolet toisin sovi. Osapuolet nimeävät jonkun näistä kolmesta jäsenestä välitystuomioistuimen puheenjohtajaksi. Liitteeseen sisältyy myös määräyksiä välimiesten nimeämisestä silloin, kun osapuolet eivät kykene asiasta sopimaan, samoin kuin välimiesten valinnasta silloin, kun riitapuolia on useampia kuin kaksi.

Välitystuomiostuin päättää *5 artiklan* mukaan itse omasta menettelystään. Riidan osapuolten velvollisuutena on avustaa sitä mm. toimittamalla sille tarvittavia asiakirjoja ja tietoja. Kulut jaetaan tasan osapuolten kesken, ellei tuomioistuin toisin määrää. Päätökset tehdään enemmistöllä. Jos äänet jakautuvat tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. Välitystuomio on lopullinen ja osapuolia sitova, elleivät osapuolet ole etukäteen sopineet mahdollisesta valitusmenettelystä. Välitystuomion tulkintaa koskevat riidat ratkaisee välitystuomioistuin itse. (*6—8, 10—12 artikla*)

VIII LIITE ERITYINEN VÄLITYSOIKEUDELLINEN MENETTELY

Eräät erityisasiantuntemusta vaativat riidat voidaan alistaa yleissopimuksen VIII liitteen mukaiseen erityiseen välitysoikeudelliseen menettelyyn. Tällaiset riidat voivat koskea kalastusta, meriympäristön suojelua, meritieteellistä tutkimusta sekä merenkulkua.

Sopimusvaltiot oikeutetaan *2 artiklassa* nimeämään kukin enintään kaksi henkilöä eräiden YK:n erityisjärjestöjen ja ohjelmien pitämiin asiantuntijaluetteloihin. Erityisen välitystuomioistuimen kokoonpano nimetään luette-

lon osoittamista henkilöistä pääosin VII liitteen mukaista menettelyä noudattaen (*3 artikla*). Myös muissa menettelykysymyksissä noudatetaan soveltuvin osin VII liitteen määräyksiä. Erikoisuutena on, että osapuolet voivat myös asettaa erityisen välitystuomioistuimen käsittelemään vain riitaan liittyvien tosiseikkojen selvittämistä (*5 artikla*). Mikäli osapuolet niin sopivat, voi tällaisessa ominaisuudessa toimiva välitystuomioistuin myös antaa osapuolille eisitovia suosituksia lähtökohdiksi riitaan johtaneiden kysymysten tarkastelulle. Ellei asiasta toisin sovita, välitystuomioistuimen suorittama tosiseikkojen määritys katsotaan osapuolten välillä lopulliseksi.

XVI OSA YLEISET MÄÄRÄYKSET

XVI osan yleiset määräykset koskevat koko yleissopimusta ja sen liitteitä.

300 artiklassa todetaan yleinen valtiosopimusoikeudellinen periaate, jonka mukaan yleissopimuksen mukaiset velvollisuudet on täytettävä vilpittömässä mielessä ja syyllistymättä oikeuksien väärinkäyttöön. Myös *301 artiklan* yleinen periaate merten rauhanomaisesta käytöstä on otettava huomioon yleissopimuksen mukaisia oikeuksia käytettäessä ja velvollisuuksia täytettäessä.

302 artiklassa todetaan, ettei yleissopimuksen voida katsoa vaativan, että sopimusvaltion tulisi yleissopimuksen mukaisten velvollisuuksiensa täyttämiseksi antaa turvallisuusetujensa kannalta haitallisia tietoja. Tämä voi koskea esimerkiksi teknologian siirtämiseen liittyviä kysymyksiä.

303 artikla koskee oikeutta merestä löytyneisiin arkeologisiin ja historiallisiin esineisiin. Asia liittyy myös 149 artiklaan, joka koskee merenpohja-alueella tehtyjä vastaavia löytöjä.

303 artiklan mukaan rantavaltioilla on oikeus (aluevesiensä lisäksi myös) lisävyöhykkeellä (ks. 33 artikla) valvoa tällaisilla esineillä käytävää kauppaa. Artiklan *3 kappaleen* mukaan määräykset eivät vaikuta esineiden tunnistettavissa olevien omistajien oikeuksiin eivätkä hylkytavaran talteenottoa koskeviin säännöksiin tai muihin kansainvälisoikeudellisiin säännöksiin, jotka koskevat arkeologisten ja historiallisten esineiden suojelua.

304 artiklan mukaan yleissopimuksen määräykset vastuusta ja vahingonkorvausvelvollisuudesta eivät vaikuta nykyisten kansainvälisoikeudellisten vastuuta ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskevien säännösten soveltamiseen eivätkä uusien kehittämiseen.

XVII OSA LOPPUMÄÄRÄYKSET

Yleissopimuksen XVII osan loppumääräykset vastaavat pitkälti yleisen sopimusoikeuden mukaista käytäntöä mutta sisältävät myös omaleimaisia piirteitä. Sopimuspuolina voivat 305 artiklan mukaisesti olla myös muut oikeussubjektit kuin valtiot. Yleissopimuksen voimaantuloa koskevan 308 artiklan mukaan sopimuksen oli määrä tulla voimaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun kuudeskymmenes ratifioimis- tai liittymiskirja oli talletettu. Tämä tapahtui 16.11.1993, joten sopimus tuli voimaan 16.11.1994. Loppumääräyksissä käsitellään myös yleissopimuksen suhdetta muihin kansainvälisiin sopimuksiin ja yleissopimuksen muuttamista koskevia menettelyjä.

305 artiklan mukaan yleissopimuksen voivat allekirjoittaa kaikki valtiot, tietyt itsemääräämisoikeuteen oikeutetut alueet, sekä sellaiset kansainväliset järjestöt, joille niiden jäsenvaltiot ovat antaneet toimivaltaa yleissopimuksen piiriin kuuluvissa asioissa.

Tarkempia säännöksiä kansainvälisten järjestöjen osallistumisesta sopimusjärjestelyyn sisältyy IX liitteeseen, jonka määräykset on muotoiltu erityisesti silmällä pitäen EY:n mahdollisuutta allekirjoittaa yleissopimus. Lähtökohtana on tällöin se, etteivät EU:n jäsenvaltiot voi itse tehdä kansainvälisiä sopimuksia asioissa, joissa ne ovat luovuttaneet toimivallan EY:lle. EY voi vastaavasti osallistua yleissopimukseen vain niissä kysymyksissä, joissa se on toimivaltainen. EY allekirjoitti yleissopimuksen 7.12.1984.

Järjestöjen osallistumisoikeutta koskeva säännös on hyväksytty myös vuoden 1994 soveltamissopimukseen, jonka EY allekirjoitti 29.7.1994.

IX liitteen *1 artiklassa* määritellään yleissopimuksen 305 artiklassa ja IX liitteessä tarkoitettu kansainvälinen järjestö valtioiden perustamaksi hallitusten väliseksi järjestöksi, jolle sen jäsenvaltiot ovat antaneet toimivaltaa yleissopimuksen piiriin kuuluvissa asioissa.

2 artiklan mukaan kansainvälinen järjestö voi allekirjoittaa yleissopimuksen, jos enemmistö järjestön jäsenvaltioista on allekirjoittanut sopimuksen. Lisäksi järjestön tulee yleissopi-

muksen allekirjoittaessaan ilmoittaa ne sopimuksen piiriin kuuluvat asiat, joissa sen allekirjoittaneet jäsenvaltiot ovat antaneet toimivaltansa järjestölle. EY on antanut tällaisen ilmoituksen allekirjoittaessaan yleissopimuksen (ks. luku 2.11. (Jaetun toimivallan sopimus: Suomen ja Euroopan yhteisön toimivalta)).

4 artiklan mukaan kansainvälinen järjestö on yleissopimuksen sopimuspuoli niissä asioissa, joissa sillä on toimivalta. Tällöin järjestön jäsenvaltiot eivät voi käyttää järjestölle siirrettyä toimivaltaa. Päätöksenteossa kansainvälisen järjestön osallistuminen sopimusjärjestelyyn ei voi merkitä sen jäsenvaltioihin kuuluvien sopimusvaltioiden edustuksen lisääntymistä. Näin ollen järjestön äänivalta vastaa sen jäseninä olevien sopimusvaltioiden lukumäärää.

Kansainvälisen järjestön osallistuminen sopimusjärjestelyyn ei myöskään merkitse sitä, että sellaiset järjestön jäsenvaltiot, jotka eivät ole yleissopimuksen sopimusvaltioita, saisivat yleissopimuksen mukaisia oikeuksia. Edelleen määrätään, että yleissopimuksella on etusija verrattuna kansainvälisen järjestön perustamissopimukseen ja siihen liittyviin asiakirjoihin.

5 artiklassa määrätään toimivallan siirtoa, luonnetta ja laajuutta koskevista ilmoituksista ja tiedotuksista, joita kansainvälisen järjestön jäsenvaltioineen on annettava. Sopimusvaltio on toimivaltainen kaikissa niissä asioissa, joiden siirrosta se ei ole nimenomaisesti tiedottanut.

6 artiklan mukaan vastuu yleissopimuksen mukaisten velvollisuuksien täyttämättä jättämisestä tai yleissopimuksen muusta rikkomisesta jakautuu kansainväliselle järjestölle ja sen jäsenvaltioille toimivaltajaon mukaisesti. Seurauksena siitä, että tietoja vastuun jakautumisesta ei pyydettäessä toimiteta kohtuullisen nopeasti tai että tiedot ovat ristiriitaisia, on solidaarinen korvausvastuu.

7 artikla sisältää määräyksiä kansainvälisiin järjestöihin sovellettavista riitojen ratkaisua koskevista menettelyistä (ks. 287 artikla).

8 artikla sisältää määräyksiä yleissopimuksen ja sen muutosten voimaantulosta ja yleissopimuksen irtisanomisesta kansainvälisen järjestön osalta.

306 artikla sisältää valtioiden ja asianomaisten muiden 305 artiklassa tarkoitettujen yhteisöjen osalta määräyksen yleissopimuksen ratifioimisesta. Kansainvälisten järjestöjen on puolestaan vahvistettava yleissopimus.

Valtioilla ja muilla 305 artiklassa mainituilla yhteisöillä on *307 artiklan* mukaan oikeus liittyä yleissopimukseen sen jälkeen, kun allekirjoittamiselle varattu aika on kulunut umpeen eikä yleissopimusta ole tuona aikana allekirjoitettu.

308 artikla sisältää määräykset yleissopimuksen voimaantulosta. Se sisältää myös määräykset merenpohjajärjestön ensimmäisen neuvoston valitsemisesta sekä valmistelutoimikunnan laatimien sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen väliaikaisesta soveltamisesta.

Yleissopimukseen ei *309 artiklan* mukaan saa tehdä varaumia paitsi, jos muut artiklat sen nimenomaan sallivat. 298 artiklassa on tällainen poikkeus, joka antaa valtiolle oikeuden jättäytyä tietyntyyppisten riitojen osalta sitovien riitojenratkaisumenettelyjen ulkopuolelle.

309 artikla ei kuitenkaan estä valtiota yleissopimuksen allekirjoittamisen tai ratifioimisen yhteydessä antamasta selityksiä ja muita ilmoituksia (*310 artikla*).

311 artiklassa määritellään yleissopimuksen suhde muihin kansainvälisiin sopimuksiin. Yleissopimuksella on etusija vuonna 1958 Genevessä tehtyihin merioikeusyleissopimuksiin nähden. Artiklassa sovitaan myös, että 136 artiklassa määrättyyn perusperiaatteeseen ihmiskunnan yhteisestä perinnöstä ei voida tehdä muutoksia ja että sopimusvaltiot eivät saa olla minkään siitä poikkevan sopimuksen osapuolena.

Yleissopimuksessa määrätään erikseen yksinomaan merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevien määräysten muuttamisesta ja sopimuksen muuttamisesta muilta osin.

Muutoksia, jotka eivät koske merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa, voidaan hyväksyä kahdella tavalla. Kun yleissopimuksen voimaantulosta on kulunut kymmenen vuotta, YK:n pääsihteerin tulee *312 artiklan* mukaan kutsua koolle muutosehdotusta käsittelevä tarkistuskonferenssi, jos vähintään puolet sopimusvaltioista vastaa jonkun sopimusvaltion tätä koskevaan pyyntöön myönteisesti.

Tämän lisäksi sopimusvaltio voi *313 artiklan* mukaan tehdä kirjallisesti YK:n pääsihteerille yleissopimusta koskevia muutosehdotuksia milloin tahansa sen voimaantulon jälkeen. Mikäli yksikään sopimusvaltio ei ole 12 kuukauden kuluessa pääsihteerin muutosehdotusta koskevan ilmoituksen toimittamisesta vastustanut muutosehdotusta tai sen hyväksymistä 313

artiklan mukaisella yksinkertaisella menettelyllä, muutosehdotus hyväksytään ilman konferenssia.

Yleissopimukseen hyväksytyt muutokset on allekirjoitettava ja ratifioitava *315 artiklan* mukaisesti ja ne tulevat voimaan *316 artiklan* mukaisesti. Muut kuin merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa ja Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen perussääntöä (VI liite) koskevat yleissopimuksen muutokset tulevat voimaan ne ratifioineiden tai niihin liittyneiden sopimusvaltioiden osalta kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun kaksi kolmannesta ja joka tapauksessa vähintään 60 sopimusvaltiota, on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa.

Muutokset määräyksiin, jotka koskevat yksinomaan merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa katsotaan *314 artiklan* mukaan hyväksytyiksi, kun neuvosto ja yleiskokous ovat ne hyväksyneet. Soveltamissopimuksen *liitteen 4 osaston* mukaan yleiskokous voi 314 artiklan *2 kappaleen* määräyksistä riippumatta ottaa neuvoston suosituksesta milloin tahansa tarkistettaviksi 155 artiklan 1 kappaleessa mainittuja asioita. Merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskeviin määräyksiin tehdyt muutokset tulevat *316 artiklan 5 kappaleen* mukaan voimaan kaikkien sopimusvaltioiden osalta vuoden kuluttua siitä, kun kolme neljännestä sopimusvaltioista on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa. Vaikka tämä järjestely on poikkeuksellinen, sitä on pidetty välttämättömänä edellytyksenä kansainvälisen merenpohjahallinnon toimivuudelle. Vaara joutua sidotuksi huonosti harkittuihin päätöksiin on myös varsin pieni, sillä muutokset tehdään yleiskokouksessa neuvoston hyväksymisen jälkeen, mikä neuvoston päätöksentekoprosessin mukaan vaatii konsensusta.

317 artiklan mukaan sopimusvaltiolla on oikeus irtisanoa yleissopimus. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä, kun YK:n pääsihteeri on vastaanottanut sitä koskevan kirjallisen ilmoituksen.

318 artiklassa määrätään, että yleissopimuksen liitteet ovat sen erottamaton osa.

319 artiklan mukaan YK:n pääsihteeri toimii yleissopimuksen tallettajana. Artiklassa annetaan hänelle normaalisti tallettajalle kuuluvat tehtävät.

320 artiklassa määrätään, että yleissopimuksen arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

1.2. Laki aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta

Aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain (300/79) (alusjätelaki) 28 §:n 1 momenttia soveltamalla ratkaistaan, mistä laissa kielletyistä teoista tuomitaan rangaistus alusjätelain ja mistä rikoslain 48 luvun mukaan. Sellaiseen alusjätelain rikkomiseen, johon rikoslain 48 luvun 1—4 §:n tunnusmerkistöt ulottuvat, voidaan soveltaa näitä säännöksiä. Alusjätelakia soveltamalla voidaan tuomita vain sakkoon, kun taas rikoslaki mahdollistaa ankarienkin vankeusrangaistusten tuomitsemisen.

YK:n merioikeusyleissopimuksen 230 artiklan 2 kappaleessa kielletään muiden kuin sakkorangaistusten tuomitseminen silloin, kun kappaleessa tarkoitettuihin tekoihin on syyllistytty ulkomaisilta aluksilta. Poikkeuksena on vain vakava ja tahallinen aluemerellä tapahtuva pilaaminen. Jotta rikoslaissa säädettyjä vankeusrangaistuksia ei epähuomiossakaan tuomittaisi yleissopimuksen kieltämissä tapauksissa, alusjätelain 28 §:n viittaussäännöstä ehdotetaan muutettavaksi.

Ehdotettavan 1 momentin mukaan rikoslain 48 luvun säännöksiä ei enää voitaisi soveltaa Suomen aluemerellä tapahtuneisiin, huolimattomuudesta tai törkeästä huolimattomuudesta tehtyihin tekoihin. Momentissa ei sen sijaan olisi nimenomaista kieltoa tuomita rikoslain mukaan vankeutta muusta kuin vakavasta, mutta tahallisesta pilaamisesta, vaikka yleissopimuksen 230 artiklan 2 kappaleessa tällainen kielto onkin. Lakiin kieltoa ei ehdoteta otettavaksi, koska ilman sitäkin olisi hyvin epätodennäköistä, että muusta kuin vakavasta alusjätelain rikkomisesta tuomittaisiin yleissopimuksen vastaisesti vankeuteen, vaikka pilaaminen olisikin tahallista.

2. Voimaantulo

Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimus tuli voimaan 16 päivänä marraskuuta 1994. Sen on helmikuun alkuun 1996

mennessä ratifioinut tai siihen on liittynyt 85 valtiota, muun muassa Euroopan unionin jäsenvaltioista Saksa, Italia, Itävalta ja Kreikka. Suomen osalta yleissopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä ratifioimiskirjan tallettamisesta.

Yleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus tulee kansainvälisesti voimaan 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jona 40 valtiota on ilmoittanut sitoutuvansa noudattamaan sopimusta edellyttäen, että mainittuihin valtioihin kuuluu vähintään seitsemän YK:n III merioikeuskonferenssin II päätöslauselman 1 kappaleen a)-kohdassa mainittua valtiota ja että vähintään viisi näistä on kehittyneitä valtioita. Helmikuun loppuun 1996 mennessä sopimukseen on sitoutunut 45 valtiota. Soveltamissopimus ei kuitenkaan ole vielä tullut kansainvälisesti voimaan, sillä asetetun erityisehdon täyttyminen edellyttää vielä kolmen päätöslauselmassa mainitun kehittyneen valtion ratifiointia.

Esitykseen liittyvät lait ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti yleissopimuksen kanssa.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Suomen lainsäädäntö vastaa hyvin merioikeusyleissopimuksessa ja sen XI osan soveltamiseen liittyvässä sopimuksessa asetettuja velvoitteita. Sopimuksiin sisältyy kuitenkin sellaisia rangaistuksia koskeviin rajoituksiin, erioikeuksiin ja vapauksiin sekä XI osan osalta myös yksityisen henkilöön oikeusasemaan liittyviä määräyksiä, jotka edellyttävät Suomessa lain tasoista sääntelyä. Suomen tarkoituksena on myös sitoutua Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen pakolliseen ja sitovaan riitojenratkaisumenettelyyn. Lisäksi sopimuksista aiheutuu valtiolle jatkuvia menoja. Hallitus pyytää sopimuksille eduskunnan suostumuksen myös, koska sopimuskokonaisuus on periaatteellisesti erittäin tärkeä.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n ja valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 2 momentin mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja New Yorkissa 28 päivänä heinäkuuta 1994 tehdyn merioikeusyleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen.

Koska merioikeusyleissopimus ja sen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus sisältävät määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja sen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Montego Bayssa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja sen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen määräykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädännön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovittu.

2 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2.

Laki

aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (300/79) 28 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 21 päivänä huhtikuuta 1995 annetussa laissa (696/95), seuraavasti:

28 §

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta, *jollei siihen ole syyllistytty huolimattomuudesta ulkomaiselta alukselta,* säädetään rikoslain 48 luvun 1—4 §:ssä.

— — — — — — — — — — — — — —

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Helsingissä 22 päivänä maaliskuuta 1996

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Vt. ulkoasiainministeri
Pääministeri *Paavo Lipponen*

Liite

2.

Laki

aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä 16 päivänä maaliskuuta 1979 annetun lain (300/79) 28 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 21 päivänä huhtikuuta 1995 annetussa laissa (696/95), seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
28 §	28 §
Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain 48 luvun 1—4 §:ssä.	Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta, *jollei siihen ole syyllistytty huolimattomuudesta ulkomaiselta alukselta,* säädetään rikoslain 48 luvun 1—4 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

(Suomennos)

10 PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 1982 TEHTY YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN MERIOIKEUSYLEISSOPIMUS

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO

I OSA

JOHDANTO

1 artikla Määritelmät ja soveltamisala

II OSA

ALUEMERI JA LISÄVYÖHYKE

1 OSASTO

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

2 artikla Aluemeren, aluemeren yläpuolella olevan ilmatilan, aluemeren pohjan ja sen sisustan oikeudellinen asema

2 OSASTO

ALUEMEREN RAJAT

3 artikla Aluemeren leveys
4 artikla Aluemeren ulkoraja
5 artikla Tavallinen perusviiva
6 artikla Riutat
7 artikla Suorat perusviivat
8 artikla Sisäiset aluevedet
9 artikla Jokisuut
10 artikla Lahdet
11 artikla Satamat
12 artikla Ulkosatamat
13 artikla Laskuveden aikana näkyvät kohoumat
14 artikla Eri menetelmien käyttäminen perusviivojen määräämisessä
15 artikla Vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden aluemerten välisen rajan määrittäminen
16 artikla Kartat ja luettelot maantieteellisistä koordinaateista

3 OSASTO

VIATON KAUTTAKULKU ALUEMERELLÄ

ALAOSASTO A

KAIKKIIN ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

17 artikla Oikeus viattomaan kauttakulkuun
18 artikla Kauttakulun määritelmä
19 artikla Viattoman kauttakulun määritelmä
20 artikla Sukellusveneet ja muut vedenalaiset kulkuvälineet

UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA OF 10 DECEMBER 1982

TABLE OF CONTENTS

PREAMBLE

PART I

INTRODUCTION

Article 1. Use of terms and scope

PART II

TERRITORIAL SEA AND CONTIGUOUS ZONE

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 2. Legal status of the territorial sea, of the air space over the territorial sea and of its bed and subsoil

SECTION 2

LIMITS OF THE TERRITORIAL SEA

Article 3. Breadth of the territorial sea
Article 4. Outer limit of the territorial sea
Article 5. Normal baseline
Article 6. Reefs
Article 7. Straight baselines
Article 8. Internal waters
Article 9. Mouths of rivers
Article 10. Bays
Article 11. Ports
Article 12. Roadsteads
Article 13. Low-tide elevations
Article 14. Combination of methods for determining baselines
Article 15. Delimitation of the territorial sea between States with opposite or adjacent coasts
Article 16. Charts and lists of geographical co-ordinates

SECTION 3

INNOCENT PASSAGE IN THE TERRITORIAL SEA

SUBSECTION A

RULES APPLICABLE TO ALL SHIPS

Article 17. Right of innocent passage
Article 18. Meaning of passage
Article 19. Meaning of innocent passage
Article 20. Submarines and other underwater vehicles

21 artikla Viatonta kauttakulkua koskevat rantavaltion lait ja määräykset
22 artikla Merireitit ja reittijakojärjestelyt aluemerellä
23 artikla Ulkomaiset ydinkäyttöiset alukset ja ydinaineita tai muita luonteeltaan vaarallisia tai haitallisia aineita kuljettavat alukset
24 artikla Rantavaltion velvollisuudet
25 artikla Rantavaltion oikeus suojautua
26 artikla Ulkomaisten alusten maksettaviksi asetettavat maksut

ALAOSASTO B

KAUPPA-ALUKSIIN JA KAUPALLISIIN TARKOITUKSIIN KÄYTETTÄVIIN VALTION ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

27 artikla Rikosoikeudellinen lainkäyttövalta ulkomaisessa aluksessa
28 artikla Siviilioikeudellinen lainkäyttövalta ulkomaisten alusten suhteen

ALAOSASTO C

SOTA-ALUKSIIN JA MUIHIN EI-KAUPALLISIIN TARKOITUKSIIN KÄYTETTÄVIIN VALTION ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

29 artikla Sota-aluksen määritelmä
30 artikla Rantavaltion lakien ja määräysten noudattamatta jättäminen
31 artikla Lippuvaltion vastuu sota-aluksen tai muun ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävän valtion aluksen aiheuttamasta vahingosta
32 artikla Sota-alusten ja muiden ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävien valtion alusten koskemattomuus

4 OSASTO

LISÄVYÖHYKE

33 artikla Lisävyöhyke

III OSA

KANSAINVÄLISEEN MERENKULKUUN KÄYTETTÄVÄT SALMET

1 OSASTO

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

34 artikla Kansainväliseen merenkulkuun käytettäviksi salmiksi katsottavien vesialueiden oikeudellinen asema
35 artikla Tämän osan soveltamisalue
36 artikla Kansainväliseen merenkulkuun käytettävien salmien kautta kulkevat, aavalla merellä tai talousvyöhykkeellä sijaitsevat reitit

2 OSASTO

ESTEETÖN KAUTTAKULKU

37 artikla Tämän osaston soveltamisalue
38 artikla Oikeus esteettömään kauttakulkuun
39 artikla Alusten ja ilma-alusten velvollisuudet esteettömän kauttakulun aikana
40 artikla Tutkimukset ja mittaukset

Article 21. Laws and regulations of the coastal State relating to innocent passage
Article 22. Sea lanes and traffic separation schemes in the territorial sea
Article 23. Foreign nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances
Article 24. Duties of the coastal State
Article 25. Rights of protection of the coastal State
Article 26. Charges which may be levied upon foreign ships

SUBSECTION B

RULES APPLICABLE TO MERCHANT SHIPS AND GOVERNMENT SHIPS OPERATED FOR COMMERCIAL PURPOSES

Article 27. Criminal jurisdiction on board a foreign ship
Article 28. Civil jurisdiction in relation to foreign ships

SUBSECTION C

RULES APPLICABLE TO WARSHIPS AND OTHER GOVERNMENT SHIPS OPERATED FOR NON-COMMERCIAL PURPOSES

Article 29. Definition of warships
Article 30. Non-compliance by warships with the laws and regulations of the coastal State
Article 31. Responsibility of the flag State for damage caused by a warship or other government ship operated for non-commercial purposes
Article 32. Immunities of warships and other government ships operated for non-commercial purposes

SECTION 4

CONTIGUOUS ZONE

Article 33. Contiguous zone

PART III

STRAITS USED FOR INTERNATIONAL NAVIGATION

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 34. Legal status of waters forming straits used for international navigation
Article 35. Scope of this Part
Article 36. High seas routes or routes through exclusive economic zones through straits used for international navigation

SECTION 2

TRANSIT PASSAGE

Article 37. Scope of this section
Article 38. Right of transit passage
Article 39. Duties of ships and aircraft during transit passage
Article 40. Research and survey activities

41 artikla Merireitit ja reittijakojärjestelyt kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa
42 artikla Esteetöntä kauttakulkua koskevat salmiin rajautuvien valtioiden lait ja määräykset
43 artikla Merenkulkua ja turvallisuutta edistävät laitteet ja muut parannukset sekä pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta
44 artikla Salmiin rajautuvien valtioiden velvollisuudet

3 OSASTO

VIATON KAUTTAKULKU

45 artikla Viaton kauttakulku

IV OSA

SAARISTOVALTIOT

46 artikla Määritelmät
47 artikla Saaristovesien perusviivat
48 artikla Aluemeren, lisävyöhykkeen, talousvyöhykkeen ja mannerjalustan leveyden mittaaminen
49 artikla Saaristovesien, niiden yläpuolella olevan ilmatilan sekä niiden merenpohjan ja sen sisustan oikeudellinen asema
50 artikla Sisäisten aluevesien rajan määrääminen
51 artikla Nykyiset sopimukset, perinteiset kalastusoikeudet sekä nykyiset merenalaiset kaapelit
52 artikla Oikeus viattomaan kauttakulkuun
53 artikla Kauttakulkuoikeus saaristovesien merireiteillä
54 artikla Alusten ja ilma-alusten velvollisuudet kauttakulussa, tutkimus- ja mittaustoiminta, saaristovaltion velvollisuudet sekä saaristovesien merireiteillä tapahtuvaa kauttakulkua koskevat saaristovaltion lait ja määräykset

V OSA

TALOUSVYÖHYKE

55 artikla Talousvyöhykkeen oikeudellinen erityisjärjestely
56 artikla Rantavaltion oikeudet, lainkäyttövalta sekä velvollisuudet talousvyöhykkeellä
57 artikla Talousvyöhykkeen leveys
58 artikla Muiden valtioiden oikeudet ja velvollisuudet talousvyöhykkeellä
59 artikla Talousvyöhykettä koskevien oikeuksien ja lainkäyttövallan määräytymiseen liittyvien ristiriitojen ratkaisuperuste
60 artikla Talousvyöhykkeellä sijaitsevat tekosaaret, laitteet ja rakennelmat
61 artikla Elollisten luonnonvarojen säilyttäminen
62 artikla Elollisten luonnonvarojen hyödyntäminen
63 artikla Kahden tai useamman rantavaltion talousvyöhykkeellä tai sekä talousvyöhykkeellä että siihen liittyvällä sen ulkopuolisella alueella esiintyvät kannat
64 artikla Laajalti vaeltavat lajit
65 artikla Merinisäkkäät

Article 41. Sea lanes and traffic separation schemes in straits used for international navigation
Article 42. Laws and regulations of States bordering straits relating to transit passage
Article 43. Navigational and safety aids and other improvements and the prevention, reduction and control of pollution
Article 44. Duties of States bordering straits

SECTION 3

INNOCENT PASSAGE

Article 45. Innocent passage

PART IV

ARCHIPELAGIC STATES

Article 46. Use of terms
Article 47. Archipelagic baselines
Article 48. Measurement of the breadth of the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf
Article 49. Legal status of archipelagic waters, of the air space over archipelagic waters and of their bed and subsoil
Article 50. Delimitation of internal waters
Article 51. Existing agreements, traditional fishing rights and existing submarine cables
Article 52. Right of innocent passage
Article 53. Right of archipelagic sea lanes passage
Article 54. Duties of ships and aircraft during their passage, research and survey activities, duties of the archipelagic State and laws and regulations of the archipelagic State relating to archipelagic sea lanes passage

PART V

EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE

Article 55. Specific legal régime of the exclusive economic zone
Article 56. Rights, jurisdiction and duties of the coastal State in the exclusive economic zone
Article 57. Breadth of the exclusive economic zone
Article 58. Rights and duties of other States in the exclusive economic zone
Article 59. Basis for the resolution of conflicts regarding the attribution of rights and jurisdiction in the exclusive economic zone
Article 60. Artificial islands, installations and structures in the exclusive economic zone
Article 61. Conservation of the living resources
Article 62. Utilization of the living resources
Article 63. Stocks occurring within the exclusive economic zones of two or more coastal States or both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to it
Article 64. Highly migratory species
Article 65. Marine mammals

66 artikla Anadromiset kannat
67 artikla Katadromiset lajit
68 artikla Pohjakalat
69 artikla Sisämaavaltioiden oikeudet
70 artikla Maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden oikeudet
71 artikla 69 ja 70 artiklan soveltamatta jättäminen
72 artikla Oikeuksien siirtoa koskevat rajoitukset
73 artikla Rantavaltion lakien ja määräysten täytäntöönpano
74 artikla Vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden talousvyöhykkeiden välisen rajan määrittäminen
75 artikla Kartat ja luettelot maantieteellisistä koordinaateista

VI OSA

MANNERJALUSTA

76 artikla Mannerjalustan määritelmä
77 artikla Mannerjalustaan kohdistuvat rantavaltion oikeudet
78 artikla Mannerjalustan yläpuolella sijaitsevien vesien ja ilmatilan oikeudellinen asema ja muiden valtioiden oikeudet ja vapaudet
79 artikla Mannerjalustalla sijaitsevat merenalaiset kaapelit ja putkistot
80 artikla Mannerjalustalla sijaitsevat tekosaaret, laitteet ja rakennelmat
81 artikla Poraukset mannerjalustalla
82 artikla Maksut ja muut vastaavat korvaukset 200 meripeninkulmaa kauemmaksi ulottuvan mannerjalustan hyödyntämisestä
83 artikla Vastakkain ja vierekkäin sijaitsevien valtioiden mannerjalustojen välisen rajan määrittäminen
84 artikla Kartat ja luettelot maantieteellisistä koordinaateista
85 artikla Tunneleiden rakentaminen

VII OSA

AAVA MERI

1 OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

86 artikla Tämän osan määräysten soveltaminen
87 artikla Aavan meren vapaus
88 artikla Aavan meren varaaminen rauhanomaisiin tarkoituksiin
89 artikla Aavaa merta koskevien täysivaltaisuusvaatimusten pätemättömyys
90 artikla Merenkulun oikeus
91 artikla Alusten kansallisuus
92 artikla Alusten asema
93 artikla Yhdistyneiden Kansakuntien, sen erityisjärjestöjen ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön lippua käyttävät alukset
94 artikla Lippuvaltion velvollisuudet
95 artikla Sota-alusten koskemattomuus aavalla merellä
96 artikla Pelkästään ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävien valtion alusten koskemattomuus
97 artikla Rikosoikeudellinen lainkäyttövalta yhteentörmäyksiä tai muita merenkulkuonnettomuuksia koskevissa asioissa
98 artikla Avunantovelvollisuus
99 artikla Orjien kuljetuksen kieltäminen

Article 66. Anadromous stocks
Article 67. Catadromous species
Article 68. Sedentary species
Article 69. Right of land-locked States
Article 70. Right of geographically disadvantaged States
Article 71. Non-applicability of articles 69 and 70
Article 72. Restrictions on transfer of rights
Article 73. Enforcement of laws and regulations of the coastal State
Article 74. Delimitation of the exclusive economic zone between States with opposite or adjacent coasts
Article 75. Charts and lists of geographical co-ordinates

PART VI

CONTINENTAL SHELF

Article 76. Definition of the continental shelf
Article 77. Rights of the coastal State over the continental shelf
Article 78. Legal status of the superjacent waters and air space and the rights and freedoms of other States
Article 79. Submarine cables and pipelines on the continental shelf
Article 80. Artificial islands, installations and structures on the continental shelf
Article 81. Drilling on the continental shelf
Article 82. Payments and contributions with respect to the exploitation of the continental shelf beyond 200 nautical miles
Article 83. Delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts
Article 84. Charts and lists of geographical co-ordinates
Article 85. Tunnelling

PART VII

HIGH SEAS

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 86. Application of the provisions of this Part
Article 87. Freedom of the high seas
Article 88. Reservation of the high seas for peaceful purposes
Article 89. Invalidity of claims of sovereignty over the high seas
Article 90. Right of navigation
Article 91. Nationality of ships
Article 92. Status of ships
Article 93. Ships flying the flag of the United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency
Article 94. Duties of the flag State
Article 95. Immunity of warships on the high seas
Article 96. Immunity of ships used only on government non-commercial service
Article 97. Penal jurisdiction in matters of collision or any other incident of navigation
Article 98. Duty to render assistance
Article 99. Prohibition of the transport of slaves

100 artikla Velvollisuus olla yhteistyössä merirosvouden estämiseksi
101 artikla Merirosvouden määritelmä
102 artikla Sellaisen sota-aluksen, valtion aluksen tai valtion ilma-aluksen harjoittama merirosvous, jonka miehistö on noussut kapinaan
103 artikla Merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen määritelmä
104 artikla Merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen kansallisuuden säilyttäminen tai menettäminen
105 artikla Merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen haltuunotto
106 artikla Korvausvelvollisuus ilman riittäviä perusteita tapahtuneesta haltuunotosta
107 artikla Alukset ja ilma-alukset, joilla on oikeus ryhtyä pidätystoimiin merirosvouden johdosta
108 artikla Huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laiton kauppa
109 artikla Luvattomat radiolähetykset aavalta mereltä
110 artikla Tarkastusoikeus
111 artikla Oikeus välittömään takaa-ajoon
112 artikla Oikeus merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen laskemiseen
113 artikla Merenalaisen kaapelin tai putken katkeaminen tai vahingoittuminen
114 artikla Merenalaisen kaapelin tai putken omistajan aiheuttama toisen merenalaisen kaapelin tai putken katkeaminen tai vahingoittuminen
115 artikla Korvaukset merenalaisen kaapelin tai putken vahingoittumisen välttämisestä aiheutuneesta menetyksestä

2 OSASTO

AAVAN MEREN ELOLLISTEN LUONNONVAROJEN SÄILYTTÄMINEN JA HOITO

116 artikla Oikeus kalastaa aavalla merellä
117 artikla Valtioiden velvollisuus ryhtyä kansalaisiaan koskeviin toimiin aavan meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi
118 artikla Valtioiden yhteistyö elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi
119 artikla Aavan meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen
120 artikla Merinisäkkäät

VIII OSA

SAARIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

121 artikla Saaria koskevat määräykset

IX OSA

SULJETUT TAI PUOLISULJETUT MERIALUEET

122 artikla Määritelmä
123 artikla Suljettuihin tai puolisuljettuihin merialueisiin rajautuvien valtioiden yhteistyö

X OSA

SISÄMAAVALTIOIDEN OIKEUS PÄÄSTÄ MERELLE JA POIS MERELTÄ SEKÄ KAUTTAKULUN VAPAUS

124 artikla Määritelmät

Article 100. Duty to co-operate in the repression of piracy
Article 101. Definition of piracy
Article 102. Piracy by a warship, government ship or government aircraft whose crew has mutinied
Article 103. Definition of a pirate ship or aircraft
Article 104. Retention or loss of the nationality of a pirate ship or aircraft
Article 105. Seizure of a pirate ship or aircraft
Article 106. Liability for seizure without adequate grounds
Article 107. Ships and aircraft which are entitled to seize on account of piracy
Article 108. Illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances
Article 109. Unauthorized broadcasting from the high seas
Article 110. Right of visit
Article 111. Right of hot pursuit
Article 112. Right to lay submarine cables and pipelines
Article 113. Breaking or injury of a submarine cable or pipeline
Article 114. Breaking or injury by owners of a submarine cable or pipeline of another submarine cable or pipeline
Article 115. Indemnity for loss incurred in avoiding injury to a submarine cable or pipeline

SECTION 2

CONSERVATION AND MANAGEMENT OF THE LIVING RESOURCES OF THE HIGH SEAS

Article 116. Right to fish on the high seas
Article 117. Duty of States to adopt with respect to their nationals measures for the conservation of the living resources of the high seas
Article 118. Co-operation of States in the conservation and management of living resources
Article 119. Conservation of the living resources of the high seas
Article 120. Marine mammals

PART VIII

REGIME OF ISLANDS

Article 121. Régime of islands

PART IX

ENCLOSED OR SEMI-ENCLOSED SEAS

Article 122. Definition
Article 123. Co-operation of States bordering enclosed or semi-enclosed seas

PART X

RIGHT OF ACCESS OF LAND-LOCKED STATES TO AND FROM THE SEA AND FREEDOM OF TRANSIT

Article 124. Use of terms

125 artikla Oikeus päästä merelle ja mereltä pois sekä kauttakulun vapaus
126 artikla Suosituimmuuslausekkeen soveltamatta jättäminen
127 artikla Tullit, verot ja muut maksut
128 artikla Tullittomat alueet ja muut tullitilat
129 artikla Yhteistyö kulkuvälineiden rakentamiseksi ja parantamiseksi
130 artikla Toimet kauttakulkuliikenteen käytännön viivytysten tai muiden vaikeuksien välttämiseksi tai poistamiseksi
131 artikla Yhtäläinen kohtelu merisatamissa
132 artikla Parempien kauttakulkumahdollisuuksien myöntäminen

XI OSA

MERENPOHJA-ALUE

1 OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

133 artikla Määritelmät
134 artikla Tämän osan soveltamisalue
135 artikla Merenpohja-alueen yläpuolella sijaitsevien vesien ja ilmatilan oikeudellinen asema

2 OSASTO

MERENPOHJA-ALUETTA SÄÄTELEVÄT PERIAATTEET

136 artikla Ihmiskunnan yhteinen perintö
137 artikla Merenpohja-alueen ja sen luonnonvarojen oikeudellinen asema
138 artikla Valtioiden yleinen toiminta merenpohja-aluetta koskevissa asioissa
139 artikla Velvollisuus huolehtia määräysten noudattamisesta ja vahingonkorvausvastuu
140 artikla Toimiminen ihmiskunnan hyödyksi
141 artikla Merenpohja-alueen käyttö yksinomaan rauhanomaisiin tarkoituksiin
142 artikla Rantavaltion oikeudet ja lailliset edut

143 artikla Meritieteellinen tutkimus
144 artikla Teknologian siirtäminen
145 artikla Meriympäristön suojelu
146 artikla Ihmishengen suojeleminen
147 artikla Merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan mukauttaminen muuhun toimintaan meriympäristössä
148 artikla Kehitysmaiden osallistuminen merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan
149 artikla Arkeologiset ja historialliset esineet

3 OSASTO

MERENPOHJA-ALUEEN LUONNONVAROJEN KEHITTÄMINEN

150 artikla Merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevat periaatteet
151 artikla Tuotantoperiaatteet
152 artikla Merenpohjajärjestön toimintaperiaatteet valtuuksiensa käyttämisessä ja tehtäviensä hoitamisessa
153 artikla Tutkimus- ja hyödyntämisjärjestelmä
154 artikla Määräaikaistarkistus
155 artikla Tarkistuskonferenssi

Article 125. Right of access to and from the sea and freedom of transit
Article 126. Exclusion of application of the most-favoured-nation clause
Article 127. Customs duties, taxes and other charges
Article 128. Free zones and other customs facilities
Article 129. Co-operation in the construction and improvement of means of transport
Article 130. Measures to avoid or eliminate delays or other difficulties of a technical nature in traffic in transit
Article 131. Equal treatment in maritime ports
Article 132. Grant of greater transit facilities

PART XI

THE AREA

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 133. Use of terms
Article 134. Scope of this Part
Article 135. Legal status of the superjacent waters and air space

SECTION 2

PRINCIPLES GOVERNING THE AREA

Article 136. Common heritage of mankind
Article 137. Legal status of the Area and its resources

Article 138. General conduct of States in relation to the Area
Article 139. Responsibility to ensure compliance and liability for damage
Article 140. Benefit of mankind
Article 141. Use of the Area exclusively for peaceful purposes
Article 142. Rights and legitimate interests of coastal States

Article 143. Marine scientific research
Article 144. Transfer of technology
Article 145. Protection of the marine environment
Article 146. Protection of human life
Article 147. Accommodation of activities in the Area and in the marine environment

Article 148. Participation of developing States in activities in the Area
Article 149. Archaeological and historical objects

SECTION 3

DEVELOPMENT OF RESOURCES OF THE AREA

Article 150. Policies relating to activities in the Area

Article 151. Production policies
Article 152. Exercise of powers and functions by the Authority

Article 153. System of exploration and exploitation
Article 154. Periodic review62
Article 155. The Review Conference

4 OSASTO

MERENPOHJAJÄRJESTÖ

ALAOSASTO A

YLEISET MÄÄRÄYKSET

156 artikla Merenpohjajärjestön perustaminen
157 artikla Merenpohjajärjestön luonne ja perusperiaatteet
158 artikla Merenpohjajärjestön toimielimet

ALAOSASTO B

YLEISKOKOUS

159 artikla Kokoonpano, työmenetelmät ja äänestäminen
160 artikla Valtuudet ja tehtävät

ALAOSASTO C

NEUVOSTO

161 artikla Kokoonpano, työmenetelmät ja äänestäminen
162 artikla Valtuudet ja tehtävät
163 artikla Neuvoston elimet
164 artikla Taloussuunnittelutoimikunta
165 artikla Oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta

ALAOSASTO D

SIHTEERISTÖ

166 artikla Sihteeristö
167 artikla Merenpohjajärjestön henkilöstö
168 artikla Sihteeristön kansainvälisyys.
169 artikla Neuvonpito ja yhteistyö kansainvälisten ja muiden kuin hallitusten välisten järjestöjen kanssa

ALAOSASTO E

MERENPOHJAJÄRJESTÖN YRITYS

170 artikla Merenpohjajärjestön yritys

ALAOSASTO F

MERENPOHJAJÄRJESTÖN RAHOITUSJÄRJESTELYT

171 artikla Merenpohjajärjestön rahavarat
172 artikla Merenpohjajärjestön vuotuinen tulo- ja menoarvio
173 artikla Merenpohjajärjestön kulut
174 artikla Merenpohjajärjestön lainanottovaltuudet
175 artikla Vuotuinen tilintarkastus

ALAOSASTO G

OIKEUDELLINEN ASEMA, ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

176 artikla Oikeudellinen asema
177 artikla Erioikeudet ja vapaudet
178 artikla Vapaus oikeudenkäynnistä
179 artikla Vapaus etsinnästä ja pakkokeinoista
180 artikla Vapaus rajoituksista, sääntelystä, valvonnasta ja moratorioista
181 artikla Merenpohjajärjestön arkistot ja viralliset tietoyhteydet

SECTION 4

THE AUTHORITY

SUBSECTION A

GENERAL PROVISIONS

Article 156. Establishment of the Authority
Article 157. Nature and fundamental principles of the Authority
Article 158. Organs of the Authority

SUBSECTION B

THE ASSEMBLY

Article 159. Composition, procedure and voting
Article 160. Powers and functions

SUBSECTION C

THE COUNCIL

Article 161. Composition, procedure and voting
Article 162. Powers and functions
Article 163. Organs of the Council
Article 164. The Economic Planning Commission
Article 165. The Legal and Technical Commission

SUBSECTION D

THE SECRETARIAT

Article 166. The Secretariat
Article 167. The staff of the Authority
Article 168. International character of the Secretariat
Article 169. Consultation and co-operation with international and non-governmental organizations

SUBSECTION E

THE ENTERPRISE

Article 170. The Enterprise

SUBSECTION F

FINANCIAL ARRANGEMENTS OF THE AUTHORITY

Article 171. Funds of the Authority
Article 172. Annual budget of the Authority
Article 173. Expenses of the Authority
Article 174. Borrowing power of the Authority
Article 175. Annual audit

SUBSECTION G

LEGAL STATUS, PRIVILEGES AND IMMUNITIES

Article 176. Legal status
Article 177. Privileges and immunities
Article 178. Immunity from legal process
Article 179. Immunity from search and any form of seizure
Article 180. Exemption from restrictions, regulations, controls and moratoria
Article 181. Archives and official communications of the Authority

182 artikla Eräiden merenpohjajärjestöön liittyvien henkilöiden erioikeudet ja vapaudet
183 artikla Vapaus veroista ja tulleista

ALAOSASTO H

JÄSENTEN OIKEUKSIEN JA ERIOIKEUKSIEN PIDÄTTÄMINEN

184 artikla Äänioikeuden pidättäminen
185 artikla Jäsenyyteen liittyvien oikeuksien ja erioikeuksien pidättäminen

5 OSASTO

RIITOJEN RATKAISEMINEN JA NEUVOA-ANTAVAT LAUSUNNOT

186 artikla Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevä jaosto
187 artikla Merenpohjariitoja käsittelevän jaoston tuomiovalta
188 artikla Riitojen osoittaminen Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen erityisjaoston tai merenpohjariitoja käsittelevän jaoston *ad hoc* -jaoston ratkaistavaksi tai sitovaan kaupalliseen välimiesmenettelyyn
189 artikla Merenpohjajärjestön tekemiä päätöksiä koskevat tuomiovallan rajoitukset
190 artikla Takaajina olevien merioikeusyleissopimuksen sopimusvaltioiden osallistuminen oikeudenkäyntiin
191 artikla Neuvoa-antavat lausunnot

XII OSA

MERIYMPÄRISTÖN SUOJELU JA SÄILYTTÄMINEN

1 OSASTO

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

192 artikla Yleisvelvoite
193 artikla Valtioiden täysivaltainen oikeus hyödyntää luonnonvarojaan
194 artikla Toimet meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi
195 artikla Velvollisuus olla siirtämättä muualle pilaantumisvahinkoja tai -vaaroja tai olla muuntamatta pilaantumista toisenlaiseksi
196 artikla Teknisten menetelmien käyttö ja vieraiden tai uusien lajien siirtäminen

2 OSASTO

MAAILMANLAAJUINEN JA ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

197 artikla Maailmanlaajuinen tai alueellinen yhteistyö
198 artikla Välittömästi uhkaavasta tai jo tapahtuneesta vahingosta ilmoittaminen
199 artikla Varosuunnitelmat pilaantumisen torjumiseksi
200 artikla Selvitykset, tutkimusohjelmat ja tietojen vaihto
201 artikla Sääntelyn tieteelliset perusteet

3 OSASTO

TEKNINEN APU

202 artikla Tieteellinen ja tekninen apu kehitysmaille

Article 182. Privileges and immunities of certain persons connected with the Authority
Article 183. Exemption from taxes and customs duties

SUBSECTION H

SUSPENSION OF THE EXERCISE OF RIGHTS AND PRIVILEGES OF MEMBERS

Article 184. Suspension of the exercise of voting rights
Article 185. Suspension of exercise of rights and privileges of membership

SECTION 5

SETTLEMENT OF DISPUTES AND ADVISORY OPINIONS

Article 186. Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea
Article 187. Jurisdiction of the Sea-Bed Disputes Chamber
Article 188. Submission of disputes to a special chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea or an *ad hoc* chamber of the Sea-Bed Disputes Chamber or to binding commercial arbitration
Article 189. Limitation on jurisdiction with regard to decisions of the Authority
Article 190. Participation and appearance of sponsoring States Parties in proceedings

Article 191. Advisory opinions

PART XII

PROTECTION AND PRESERVATION OF THE MARINE ENVIRONMENT

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 192. General obligation
Article 193. Sovereign right of States to exploit their natural resources
Article 194. Measures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment

Article 195. Duty not to transfer damage or hazards or transform one type of pollution into another
Article 196. Use of technologies or introduction of alien or new species

SECTION 2

GLOBAL AND REGIONAL CO-OPERATION

Article 197. Co-operation on a global or regional basis
Article 198. Notification of imminent or actual damage
Article 199. Contingency plans against pollution

Article 200. Studies, research programmes and exchange of information and data
Article 201. Scientific criteria for regulations

SECTION 3

TECHNICAL ASSISTANCE

Article 202. Scientific and technical assistance to developing States

203 artikla Kehitysmaille annettava suosituimmuuskohtelu

4 OSASTO

SEURANTA JA YMPÄRISTÖN TILAN ARVIOINTI

204 artikla Pilaantumisvaaran ja pilaantumisen vaikutusten seuranta
205 artikla Selvitysten julkaiseminen
206 artikla Toiminnan mahdollisten vaikutusten arviointi

5 OSASTO

KANSAINVÄLINEN SÄÄNTELY JA KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ MERIYMPÄRISTÖN PILAANTUMISEN EHKÄISEMISEKSI, VÄHENTÄMISEKSI JA VALVOMISEKSI

207 artikla Maalta peräisin oleva pilaantuminen
208 artikla Kansalliseen lainkäyttövaltaan kuuluvaan merenpohjaan kohdistuvasta toiminnasta johtuva pilaantuminen
209 artikla Merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuva pilaantuminen
210 artikla Jätteen mereen laskemisesta johtuva pilaantuminen
211 artikla Alusten aiheuttama meren pilaantuminen
212 artikla Ilmasta käsin tai ilman kautta tapahtuva pilaantuminen

6 OSASTO

TÄYTÄNTÖÖNPANO

213 artikla Maalta peräisin olevaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano
214 artikla Merenpohjaan kohdistuvasta toiminnasta johtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano
215 artikla Merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano
216 artikla Jätteen mereen laskemisesta johtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano
217 artikla Lippuvaltioiden täytäntöönpanotoimet
218 artikla Satamavaltioiden täytäntöönpanotoimet
219 artikla Alusten merikelpoisuuteen liittyvät toimet pilaantumisen välttämiseksi
220 artikla Rantavaltioiden täytäntöönpanotoimet
221 artikla Toimet merenkulkuonnettomuuksista johtuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi
222 artikla Ilmasta käsin ja ilman kautta tapahtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano

7 OSASTO

SUOJATOIMET

223 artikla Oikeudenkäynnin helpottaminen
224 artikla Täytäntöönpanovaltuudet
225 artikla Velvollisuus välttää haittavaikutuksia täytäntöönpanovaltuuksien käytössä
226 artikla Ulkomaisten alusten tutkiminen
227 artikla Ulkomaisten alusten syrjintäkielto
228 artikla Oikeudellisten toimien keskeyttäminen ja niihin ryhtymistä koskevat rajoitukset
229 artikla Siviilioikeudellisiin toimiin ryhtyminen

Article 203. Preferential treatment for developing States

SECTION 4

MONITORING AND ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Article 204. Monitoring of the risks or effects of pollution
Article 205. Publication of reports
Article 206. Assessment of potential effects of activities

SECTION 5

INTERNATIONAL RULES AND NATIONAL LEGISLATION TO PREVENT, REDUCE AND CONTROL POLLUTION OF THE MARINE ENVIRONMENT

Article 207. Pollution from land-based sources
Article 208. Pollution from sea-bed activities subject to national jurisdiction
Article 209. Pollution from activities in the Area
Article 210. Pollution by dumping
Article 211. Pollution from vessels
Article 212. Pollution from or through the atmosphere

SECTION 6

ENFORCEMENT

Article 213. Enforcement with respect to pollution from land-based sources
Article 214. Enforcement with respect to pollution from sea-bed activities
Article 215. Enforcement with respect to pollution from activities in the Area
Article 216. Enforcement with respect to pollution by dumping
Article 217. Enforcement by flag States
Article 218. Enforcement by port States
Article 219. Measures relating to seaworthiness of vessels to avoid pollution
Article 220. Enforcement by coastal States
Article 221. Measures to avoid pollution arising from maritime casualties
Article 222. Enforcement with respect to pollution from or through the atmosphere

SECTION 7

SAFEGUARDS

Article 223. Measures to facilitate proceedings
Article 224. Exercise of powers of enforcement
Article 225. Duty to avoid adverse consequences in the exercise of the powers of enforcement
Article 226. Investigation of foreign vessels
Article 227. Non-discrimination with respect to foreign vessels
Article 228. Suspension and restrictions on institution of proceedings
Article 229. Institution of civil proceedings

230 artikla Sakkorangaistukset ja syytetyn yleisesti tunnustettujen oikeuksien kunnioittaminen
231 artikla Ilmoitukset lippuvaltiolle ja muille asianomaisille valtioille
232 artikla Täytäntöönpanotoimista johtuva valtioiden vahingonkorvausvelvollisuus
233 artikla Kansainväliseen merenkulkuun käytettäviä salmia koskevat suojatoimet

8 OSASTO

JÄÄPEITTEISET ALUEET

234 artikla Jääpeitteiset alueet

9 OSASTO

VASTUU JA VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

235 artikla Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus

10 OSASTO

TÄYSIVALTAINEN KOSKEMATTOMUUS

236 artikla Täysivaltainen koskemattomuus

11 OSASTO

MUIDEN MERIYMPÄRISTÖN SUOJELEMISTA JA SÄILYTTÄMISTÄ KÄSITTELEVIEN YLEISSOPIMUSTEN SISÄLTÄMÄT VELVOITTEET

237 artikla Muiden meriympäristön suojelemista ja säilyttämistä käsittelevien yleissopimusten sisältämät velvoitteet

XIII OSA

MERITIETEELLINEN TUTKIMUS

1 OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

238 artikla Oikeus meritieteelliseen tutkimukseen
239 artikla Meritieteellisen tutkimuksen edistäminen
240 artikla Meritieteellisessä tutkimuksessa noudatettavat yleiset periaatteet
241 artikla Meritieteellisen tutkimuksen riittämättömyys vaatimusten oikeudelliseksi perusteeksi

2 OSASTO

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

242 artikla Kansainvälisen yhteistyön edistäminen
243 artikla Suotuisien tutkimusolojen luominen
244 artikla Tiedonlevitys

3 OSASTO

MERITIETEELLISEN TUTKIMUKSEN HARJOITTAMINEN JA EDISTÄMINEN

245 artikla Meritieteellinen tutkimus aluemerellä

246 artikla Meritieteellinen tutkimus talousvyöhykkeellä ja mannerjalustalla

247 artikla Kansainvälisten järjestöjen tekemät tai niiden alaisuudessa tehtävät meritieteelliset tutkimushankkeet

Article 230. Monetary penalties and the observance of recognized rights of the accused
Article 231. Notification to the flag State and other States concerned
Article 232. Liability of States arising from enforcement measures
Article 233. Safeguards with respect to straits used for international navigation

SECTION 8

ICE-COVERED AREAS

Article 234. Ice-covered areas

SECTION 9

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

Article 235. Responsibility and liability

SECTION 10

SOVEREIGN IMMUNITY

Article 236. Sovereign immunity

SECTION 11

OBLIGATIONS UNDER OTHER CONVENTIONS ON THE PROTECTION AND PRESERVATION OF THE MARINE ENVIRONMENT

Article 237. Obligations under other conventions on the protection and preservation of the marine environment

PART XIII

MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 238. Right to conduct marine scientific research
Article 239. Promotion of marine scientific research
Article 240. General principles for the conduct of marine scientific research
Article 241. Non-recognition of marine scientific research activities as the legal basis for claims

SECTION 2

INTERNATIONAL CO-OPERATION

Article 242. Promotion of international co-operation
Article 243. Creation of favourable conditions
Article 244. Publication and dissemination of information and knowledge

SECTION 3

CONDUCT AND PROMOTION OF MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

Article 245. Marine scientific research in the territorial sea

Article 246. Marine scientific research in the exclusive economic zone and on the continental shelf

Article 247. Marine scientific research projects undertaken by or under the auspices of international organizations

248 artikla Velvollisuus antaa rantavaltiolle tietoja
249 artikla Velvollisuus noudattaa eräitä ehtoja
250 artikla Meritieteellisiä tutkimushankkeita koskeva tiedonvälitys
251 artikla Yleiset periaatteet ja ohjeet
252 artikla Hiljainen suostumus
253 artikla Meritieteellisten tutkimusten keskeyttäminen tai lopettaminen
254 artikla Rantavaltioiden naapureina sijaitsevien sisämaavaltioiden ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden oikeudet
255 artikla Toimet meritieteellisen tutkimuksen helpottamiseksi ja tutkimusalusten avustamiseksi
256 artikla Meritieteellinen tutkimus merenpohja-alueella
257 artikla Meritieteellinen tutkimus talousvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevalla vesialueella

4 OSASTO

TIETEELLISEEN TUTKIMUKSEEN KÄYTETTÄVÄT RAKENNELMAT JA LAITTEET MERIYMPÄRISTÖSSÄ

258 artikla Sijoittaminen ja käyttö
259 artikla Oikeudellinen asema
260 artikla Suojavyöhykkeet
261 artikla Velvollisuus olla haittaamatta merenkulkua laivareiteillä
262 artikla Tunnukset ja varomerkit

5 OSASTO

VASTUU JA VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

263 artikla Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus

6 OSASTO

RIITOJEN RATKAISEMINEN JA VÄLIAIKAISET TOIMET

264 artikla Riitojen ratkaiseminen
265 artikla Väliaikaiset toimet

XIV OSA

MERITEKNOLOGIAN KEHITTÄMINEN JA SIIRTÄMINEN

1 OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

266 artikla Meriteknologian kehittämisen ja siirtämisen edistäminen
267 artikla Laillisten etujen suojeleminen
268 artikla Perustavoitteet
269 artikla Toimet perustavoitteiden saavuttamiseksi

2 OSASTO

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

270 artikla Kansainvälisen yhteistyön menetelmät

271 artikla Ohjeet, perusteet ja määräykset
272 artikla Kansainvälisten ohjelmien koordinointi

Article 248. Duty to provide information to the coastal State
Article 249. Duty to comply with certain conditions
Article 250. Communications concerning marine scientific research projects
Article 251. General criteria and guidelines
Article 252. Implied consent
Article 253. Suspension or cessation of marine scientific research activities
Article 254. Rights of neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States

Article 255. Measures to facilitate marine scientific research and assist research vessels
Article 256. Marine scientific research in the Area
Article 257. Marine scientific research in the water column beyond the exclusive economic zone

SECTION 4

SCIENTIFIC RESEARCH INSTALLATIONS OR EQUIPMENT IN THE MARINE ENVIRONMENT

Article 258. Deployment and use
Article 259. Legal status
Article 260. Safety zones
Article 261. Non-interference with shipping routes
Article 262. Identification markings and warning signals

SECTION 5

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

Article 263. Responsibility and liability

SECTION 6

SETTLEMENT OF DISPUTES AND INTERIM MEASURES

Article 264. Settlement of disputes
Article 265. Interim measures

PART XIV

DEVELOPMENT AND TRANSFER OF MARINE TECHNOLOGY

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 266. Promotion of the development and transfer of marine technology
Article 267. Protection of legitimate interests
Article 268. Basic objectives
Article 269. Measures to achieve the basic objectives

SECTION 2

INTERNATIONAL CO-OPERATION

Article 270. Ways and means of international co-operation
Article 271. Guidelines, criteria and standards
Article 272. Co-ordination of international programmes

273 artikla Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja merenpohjajärjestön kanssa
274 artikla Merenpohjajärjestön tavoitteet

3 OSASTO

KANSALLISET JA ALUEELLISET MERITIETEEN JA -TEKNOLOGIAN KESKUKSET

275 artikla Kansallisten keskusten perustaminen
276 artikla Alueellisten keskusten perustaminen
277 artikla Alueellisten keskusten tehtävät

4 OSASTO

KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

278 artikla Kansainvälisten järjestöjen välinen yhteistyö

XV OSA

RIITOJEN RATKAISEMINEN

1 OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

279 artikla Velvollisuus ratkaista riidat rauhanomaisesti
280 artikla Riitojen ratkaiseminen osapuolten valitsemin rauhanomaisin keinoin
281 artikla Menettely silloin kun osapuolet eivät ole onnistuneet ratkaisemaan riitaa
282 artikla Yleisten, alueellisten tai kahdenvälisten sopimusten mukaiset velvoitteet
283 artikla Velvollisuus vaihtaa näkemyksiä
284 artikla Sovittelu
285 artikla Tämän osaston määräysten soveltaminen XI osan mukaisesti ratkaistavaksi annettuihin riitoihin

2 OSASTO

SITOVIIN PÄÄTÖKSIIN JOHTAVAT PAKOLLISET MENETTELYT

286 artikla Tämän osaston mukaisten menettelyjen soveltaminen
287 artikla Menettelyn valinta
288 artikla Toimivalta
289 artikla Asiantuntijat
290 artikla Väliaikaiset toimet
291 artikla Oikeus ratkaisumenettelyjen käyttöön
292 artikla Alusten ja miehistön pikainen vapauttaminen
293 artikla Sovellettava laki
294 artikla Alustava käsittely
295 artikla Kotimaisten oikeuskeinojen loppuun käyttäminen
296 artikla Päätösten lopullisuus ja sitovuus

3 OSASTO

2 OSASTON SOVELTAMISTA KOSKEVAT RAJOITUKSET JA POIKKEUKSET

297 artikla 2 osaston soveltamista koskevat rajoitukset
298 artikla Valinnaiset poikkeukset 2 osaston soveltamisesta
299 artikla Riidan osapuolten oikeus sopia menettelystä

Article 273. Co-operation with international organizations and the Authority
Article 274. Objectives of the Authority

SECTION 3

NATIONAL AND REGIONAL MARINE SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL CENTRES

Article 275. Establishment of national centres
Article 276. Establishment of regional centres
Article 277. Functions of regional centres

SECTION 4

CO-OPERATION AMONG INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Article 278. Co-operation among international organizations

PART XV

SETTLEMENT OF DISPUTES

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 279. Obligation to settle disputes by peaceful means
Article 280. Settlement of disputes by any peaceful means chosen by the parties
Article 281. Procedure where no settlement has been reached by the parties
Article 282. Obligations under general, regional or bilateral agreements
Article 283. Obligation to exchange views
Article 284. Conciliation
Article 285. Application of this section to disputes submitted pursuant to Part XI

SECTION 2

COMPULSORY PROCEDURES ENTAILING BINDING DECISIONS

Article 286. Application of procedures under this section
Article 287. Choice of procedure
Article 288. Jurisdiction
Article 289. Experts
Article 290. Provisional measures
Article 291. Access
Article 292. Prompt release of vessels and crews
Article 293. Applicable law
Article 294. Preliminary proceedings
Article 295. Exhaustion of local remedies
Article 296. Finality and binding force of decisions

SECTION 3

LIMITATIONS AND EXCEPTIONS TO APPLICABILITY OF SECTION 2

Article 297. Limitations on applicability of section 2
Article 298. Optional exceptions to applicability of section 2
Article 299. Right of the parties to agree upon a procedure

XVI OSA

YLEISET MÄÄRÄYKSET

300 artikla Toimiminen vilpittömässä mielessä ja oikeuksien väärinkäyttö
301 artikla Merten rauhanomainen käyttö
302 artikla Tietojen antaminen
303 artikla Merestä löytyneet arkeologiset ja historialliset esineet
304 artikla Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus

PART XVI

GENERAL PROVISIONS

Article 300. Good faith and abuse of rights
Article 301. Peaceful uses of the seas
Article 302. Disclosure of information
Article 303. Archaeological and historical objects found at sea
Article 304. Responsibility and liability for damage

XVII OSA

LOPPUMÄÄRÄYKSET

305 artikla Allekirjoittaminen
306 artikla Ratifioiminen ja virallinen vahvistaminen
307 artikla Liittyminen
308 artikla Voimaantulo
309 artikla Varaumat ja poikkeukset
310 artikla Selitykset ja ilmoitukset
311 artikla Suhde muihin yleissopimuksiin ja kansainvälisiin sopimuksiin
312 artikla Yleissopimuksen muuttaminen
313 artikla Yleissopimuksen muuttaminen yksinkertaisella menettelyllä
314 artikla Muutokset tämän yleissopimuksen määräyksiin, jotka koskevat yksinomaan merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa
315 artikla Muutosten allekirjoittaminen, ratifioiminen ja niihin liittyminen sekä todistusvoimaiset tekstit
316 artikla Muutosten voimaantulo
317 artikla Irtisanominen
318 artikla Liitteiden asema
319 artikla Tallettaja
320 artikla Todistusvoimaiset tekstit

PART XVII

FINAL PROVISIONS

Article 305. Signature
Article 306. Ratification and formal confirmation
Article 307. Accession
Article 308. Entry into force
Article 309. Reservations and exceptions
Article 310. Declarations and statements
Article 311. Relation to other conventions and international agreements
Article 312. Amendment
Article 313. Amendment by simplified procedure
Article 314. Amendments to the provisions of this Convention relating exclusively to activities in the Area
Article 315. Signature, ratification of, accession to and authentic texts of amendments
Article 316. Entry into force of amendments
Article 317. Denunciation
Article 318. Status of Annexes
Article 319. Depositary
Article 320. Authentic texts

I LIITE

LAAJALTI VAELTAVAT LAJIT

ANNEX I

HIGHLY MIGRATORY SPECIES

II LIITE

MANNERJALUSTAN RAJOJA KÄSITTELEVÄ TOIMIKUNTA

ANNEX II

COMMISSION ON THE LIMITS OF THE CONTINENTAL SHELF

III LIITE

LUONNONVAROJEN ETSINNÄN, TUTKIMUKSEN JA HYÖDYNTÄMISEN PERUSEDELLYTYKSET

1 artikla Omistusoikeus mineraaleihin
2 artikla Luonnonvarojen etsintä
3 artikla Tutkimus ja hyödyntäminen
4 artikla Hakijoiden kelpoisuusvaatimukset
5 artikla Teknologian siirtäminen
6 artikla Toimintasuunnitelmien hyväksyminen
7 artikla Tuotantolupien myöntäminen
8 artikla Alueiden varaaminen
9 artikla Toiminta varatuilla alueilla
10 artikla Etusijalle asettaminen
11 artikla Yhteishankkeet
12 artikla Merenpohjajärjestön yrityksen harjoittama toiminta
13 artikla Toimintasopimusten taloudelliset ehdot

ANNEX III

BASIC CONDITIONS OF PROSPECTING, EXPLORATION AND EXPLOITATION

Article 1. Title to minerals
Article 2. Prospecting
Article 3. Exploration and exploitation
Article 4. Qualifications of applicants
Article 5. Transfer of technology
Article 6. Approval of plans of work
Article 7. Selection among applicants for production authorizations
Article 8. Reservation of areas
Article 9. Activities in reserved areas
Article 10. Preference and priority among applicants
Article 11. Joint arrangements
Article 12. Activities carried out by the Enterprise
Article 13. Financial terms of contracts

14 artikla Tietojen siirto
15 artikla Koulutusohjelmat
16 artikla Yksinoikeus tutkimukseen ja hyödyntämiseen
17 artikla Merenpohjajärjestön säännöt, määräykset ja menettelytavat
18 artikla Rangaistukset
19 artikla Toimintasopimuksen tarkistaminen
20 artikla Oikeuksien ja velvollisuuksien siirtäminen
21 artikla Sovellettava laki
22 artikla Vastuu

Article 14. Transfer of data
Article 15. Training programmes
Article 16. Exclusive right to explore and exploit
Article 17. Rules, regulations and procedures of the Authority
Article 18. Penalties
Article 19. Revision of contract
Article 20. Transfer of rights and obligations
Article 21. Applicable law
Article 22. Responsibility

IV LIITE

MERENPOHJAJÄRJESTÖN YRITYKSEN PERUSSÄÄNTÖ

1 artikla Tarkoitusperät
2 artikla Suhde merenpohjajärjestöön
3 artikla Vahingonkorvausvastuun rajoittaminen
4 artikla Organisaatio
5 artikla Johtokunta
6 artikla Johtokunnan valtuudet ja tehtävät
7 artikla Merenpohjajärjestön yrityksen pääjohtaja ja henkilökunta
8 artikla Sijainti
9 artikla Toimintakertomukset ja tiliselvitykset
10 artikla Nettotulojen jakaminen
11 artikla Raha-asiat
12 artikla Toiminta
13 artikla Oikeudellinen asema ja erioikeudet ja vapaudet

ANNEX IV

STATUTE OF THE ENTERPRISE

Article 1. Purposes
Article 2. Relationship to the Authority
Article 3. Limitation of liability
Article 4. Structure
Article 5. Governing Board
Article 6. Powers and functions of the Governing Board
Article 7. Director-General and staff of the Enterprise
Article 8. Location
Article 9. Reports and financial statements
Article 10. Allocation of net income
Article 11. Finances
Article 12. Operations
Article 13. Legal status, privileges and immunities

V LIITE

SOVITTELU

1 OSASTO

XV OSAN 1 OSASTON MUKAINEN SOVITTELUMENETTELY

1 artikla Menettelyn käynnistäminen
2 artikla Sovittelijaluettelo
3 artikla Sovittelukomission kokoonpano
4 artikla Menettely
5 artikla Rauhanomainen ratkaisu
6 artikla Komission tehtävät
7 artikla Raportti
8 artikla Sovittelun päättyminen
9 artikla Palkkio ja kulut
10 artikla Osapuolten oikeus menettelyn muuttamiseen

ANNEX V

CONCILIATION

SECTION 1

CONCILIATION PROCEDURE PURSUANT TO SECTION 1 OF PART XV

Article 1. Institution of proceedings
Article 2. List of conciliators
Article 3. Constitution of conciliation commission
Article 4. Procedure
Article 5. Amicable settlement
Article 6. Functions of the commission
Article 7. Report
Article 8. Termination
Article 9. Fees and expenses
Article 10. Right of parties to modify procedure

2 OSASTO

VELVOLLISUUS SUOSTUA XV OSAN 3 OSASTON MUKAISEEN SOVITTELUUN

11 artikla Sovittelun käynnistäminen
12 artikla Vastaamatta jättäminen tai jättäytyminen pois sovittelusta
13 artikla Toimivalta
14 artikla 1 osaston soveltaminen

SECTION 2

COMPULSORY SUBMISSION TO CONCILIATION PROCEDURE PURSUANT TO SECTION 3 OF PART XV

Article 11. Institution of proceedings
Article 12. Failure to reply or to submit to conciliation
Article 13. Competence
Article 14. Application of section 1

VI LIITE

KANSAINVÄLISEN MERIOIKEUSTUOMIOISTUIMEN PERUSSÄÄNTÖ

1 artikla Yleiset määräykset

1 OSASTO

TUOMIOISTUIMEN ORGANISAATIO

2 artikla Kokoonpano
3 artikla Jäsenyys
4 artikla Ehdokasasettelu ja vaalit
5 artikla Toimikausi
6 artikla Vapautuneet paikat
7 artikla Tuomioistuimen jäsenyyden kanssa ristiriidassa oleva toiminta
8 artikla Jäsenten esteellisyys yksittäisessä jutussa
9 artikla Seuraukset jäsenen toimikelpoisuutta koskevien edellytysten puuttumisesta
10 artikla Erioikeudet ja vapaudet
11 artikla Jäsenten antama juhlallinen vakuutus
12 artikla Tuomioistuimen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja pääsihteeri
13 artikla Päätösvaltaisuus
14 artikla Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto
15 artikla Erityisjaostot
16 artikla Tuomioistuimen säännöt
17 artikla Jäsenten kansallisuus
18 artikla Jäsenten palkkiot
19 artikla Tuomioistuimen kulut

2 OSASTO

TOIMIVALTA

20 artikla Tuomioistuimeen pääsy
21 artikla Tuomiovalta
22 artikla Muihin sopimuksiin liittyvien riitojen osoittaminen merioikeustuomioistuimelle
23 artikla Sovellettava lainsäädäntö

3 OSASTO

OIKEUDENKÄYNTIMENETTELY

24 artikla Oikeudenkäynnin aloittaminen
25 artikla Väliaikaiset toimet
26 artikla Suullinen käsittely
27 artikla Jutun käsittely
28 artikla Saapumatta jääminen
29 artikla Päätöksen edellyttämä enemmistö
30 artikla Päätös
31 artikla Väliintulopyyntö
32 artikla Oikeus väliintuloon yleissopimuksen tulkinnan tai soveltamisen ollessa kysymyksessä
33 artikla Päätösten lopullisuus ja sitovuus
34 artikla Kulut

4 OSASTO

MERENPOHJARIITOJA KÄSITTELEVÄ JAOSTO

35 artikla Kokoonpano
36 artikla *Ad hoc* -jaostot
37 artikla Jaostokäsittelyyn pääsy
38 artikla Sovellettava laki
39 artikla Jaoston päätösten täytäntöönpano

ANNEX VI

STATUTE OF THE INTERNATIONAL TRIBUNAL FOR THE LAW OF THE SEA

Article 1. General provisions

SECTION 1

ORGANIZATION OF THE TRIBUNAL

Article 2. Composition
Article 3. Membership
Article 4. Nominations and elections
Article 5. Term of office
Article 6. Vacancies
Article 7. Incompatible activities
Article 8. Conditions relating to participation of members in a particular case
Article 9. Consequence of ceasing to fulfil required conditions
Article 10. Privileges and immunities
Article 11. Solemn declaration by members
Article 12. President, Vice-President and Registrar
Article 13. Quorum
Article 14. Sea-Bed Disputes Chamber
Article 15. Special chambers
Article 16. Rules of the Tribunal
Article 17. Nationality of members
Article 18. Remuneration of members
Article 19. Expenses of the Tribunal

SECTION 2

COMPETENCE

Article 20. Access to the Tribunal
Article 21. Jurisdiction
Article 22. Reference of disputes subject to other agreements
Article 23. Applicable law

SECTION 3

PROCEDURE

Article 24. Institution of proceedings
Article 25. Provisional measures
Article 26. Hearing
Article 27. Conduct of case
Article 28. Default
Article 29. Majority for decision
Article 30. Judgment
Article 31. Request to intervene
Article 32. Right to intervene in cases of interpretation or application
Article 33. Finality and binding force of decisions
Article 34. Costs

SECTION 4

SEA-BED DISPUTES CHAMBER

Article 35. Composition
Article 36. *Ad hoc* chambers
Article 37. Access
Article 38. Applicable law
Article 39. Enforcement of decisions of the Chamber

40 artikla Tämän liitteen muiden osastojen määräysten soveltaminen	Article 40. Applicability of other sections of this Annex
5 OSASTO	SECTION 5
MUUTOKSET	AMENDMENTS
41 artikla Muutokset	Article 41. Amendments
VII LIITE	ANNEX VII
VÄLITYSOIKEUDELLINEN MENETTELY	ARBITRATION
1 artikla Välitysoikeudellisen menettelyn aloittaminen	Article 1. Institution of proceedings
2 artikla Välimiesluettelo	Article 2. List of arbitrators
3 artikla Välitystuomioistuimen kokoonpano	Article 3. Constitution of arbitral tribunal
4 artikla Välitystuomioistuimen tehtävät	Article 4. Functions of arbitral tribunal
5 artikla Menettely	Article 5. Procedure
6 artikla Riidan osapuolten velvollisuudet	Article 6. Duties of parties to a dispute
7 artikla Kulut	Article 7. Expenses
8 artikla Päätöksenteon edellyttämä enemmistö	Article 8. Required majority for decisions
9 artikla Saapumatta jääminen	Article 9. Default of appearance
10 artikla Päätös	Article 10. Award
11 artikla Päätöksen lopullisuus	Article 11. Finality of award
12 artikla Päätöksen tulkinta tai täytäntöönpano	Article 12. Interpretation or implementation of award
13 artikla Soveltaminen muihin toimijoihin kuin sopimusvaltioihin	Article 13. Application to entities other than States Parties
VIII LIITE	ANNEX VIII
ERITYINEN VÄLITYSOIKEUDELLINEN MENETTELY	SPECIAL ARBITRATION
1 artikla Menettelyn aloittaminen	Article 1. Institution of proceedings
2 artikla Asiantuntijaluettelo	Article 2. Lists of experts
3 artikla Erityisen välitystuomioistuimen kokoonpano	Article 3. Constitution of special arbitral tribunal
4 artikla Yleiset määräykset	Article 4. General provisions
5 artikla Tutkimus	Article 5. Fact finding
IX LIITE	ANNEX IX
KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN OSALLISTUMINEN	PARTICIPATION BY INTERNATIONAL ORGANIZATIONS
1 artikla Määritelmät	Article 1. Use of terms
2 artikla Allekirjoittaminen	Article 2. Signature
3 artikla Virallinen vahvistaminen ja liittyminen	Article 3. Formal confirmation and accession
4 artikla Osallistumislaajuus sekä oikeudet ja velvollisuudet	Article 4. Extent of participation and rights and obligations
5 artikla Ilmoitukset ja tiedotukset	Article 5. Declarations, notifications and communications
6 artikla Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus	Article 6. Responsibility and liability
7 artikla Riitojen ratkaiseminen	Article 7. Settlement of disputes
8 artikla XVII osan määräysten soveltaminen	Article 8. Applicability of Part XVII

10 PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 1982 TEHDYN YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN MERIOIKEUSYLEISSOPIMUKSEN XI OSAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄ SOPIMUS

1 artikla XI osan toteuttaminen
2 artikla Tämän sopimuksen ja XI osan välinen suhde
3 artikla Allekirjoittaminen
4 artikla Suostumus sitoutumiseen
5 artikla Yksinkertaistettu menettely
6 artikla Voimaantulo
7 artikla Väliaikainen soveltaminen
8 artikla Sopimusvaltiot
9 artikla Tallettaja
10 artikla Todistusvoimaiset tekstit

AGREEMENT RELATING TO THE IMPLEMENTATION OF PART XI OF THE UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA OF 10 DECEMBER 1982

Article 1. Implementation of Part XI
Article 2. Relationship between this Agreement and Part XI
Article 3. Signature
Article 4. Consent to be bound
Article 5. Simplified procedure
Article 6. Entry into force
Article 7. Provisional application
Article 8. States Parties
Article 9. Depositary
Article 10. Authentic texts

LIITE

1 OSASTO

SOPIMUSVALTIOILLE KOITUVAT KUSTANNUKSET JA TOIMIELIMIÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT

2 OSASTO

MERENPOHJAJÄRJESTÖN YRITYS

3 OSASTO

PÄÄTÖKSENTEKO

4 OSASTO

TARKISTUSKONFERENSSI

5 OSASTO

TEKNOLOGIAN SIIRTÄMINEN

6 OSASTO

TUOTANTO-OHJELMA

7 OSASTO

TALOUDELLINEN APU

8 OSASTO

TOIMINTASOPIMUSTEN TALOUDELLISET EHDOT

9 OSASTO

RAHOITUSASIAINTOIMIKUNTA

ANNEX

SECTION 1

COSTS TO STATES PARTIES AND INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS

SECTION 2

THE ENTERPRISE

SECTION 3

DECISION-MAKING

SECTION 4

REVIEW CONFERENCE

SECTION 5

TRANSFER OF TECHNOLOGY

SECTION 6

PRODUCTION POLICY

SECTION 7

ECONOMIC ASSISTANCE

SECTION 8

FINANCIAL TERMS OF CONTRACTS

SECTION 9

THE FINANCE COMMITTEE

YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN MERIOIKEUSYLEISSOPIMUS

Tämän yleissopimuksen sopimuspuolina olevat valtiot,

joita *on kannustanut* halu ratkaista kaikki merioikeuskysymykset keskinäisen ymmärryksen ja yhteistyön hengessä ja jotka ovat tietoisia tämän yleissopimuksen historiallisesta ja tärkeästä merkityksestä rauhan, oikeudenmukaisuuden ja kehityksen ylläpitämiselle kaikkien maailman kansojen kesken ja jotka

toteavat, että vuonna 1958 ja 1960 Genevessä pidettyjen Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeuskonferenssien jälkeisessä kehityksessä on korostunut uuden ja yleisesti hyväksyttävän merioikeusyleissopimuksen tarve,

ovat tietoisia siitä, että valtameriä koskevat ongelmat liittyvät läheisesti toisiinsa ja että niitä on käsiteltävä kokonaisuutena,

pitävät tavoiteltavana perustaa tällä yleissopimuksella, kaikkien valtioiden täysivaltaisuutta kunnioittaen, meriä koskeva oikeusjärjestys helpottamaan kansainvälistä yhteydenpitoa sekä edistämään merten rauhanomaista käyttöä, niiden luonnonvarojen tasapuolista ja tehokasta hyödyntämistä, niiden elävien luonnonvarojen suojelua sekä meriympäristön tutkimusta, suojelua ja säilyttämistä,

pitävät mielessä, että näihin päämääriin pääseminen edistää sellaisen oikeudenmukaisen ja tasapuolisen kansainvälisen talousjärjestyksen toteutumista, joka ottaa huomioon koko ihmiskunnan edut ja tarpeet sekä varsinkin kehitysmaiden erityisedut siitä riippumatta, onko kysymys ranta- tai sisämaavaltiosta,

haluavat tällä yleissopimuksella kehittää Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen 17 päivänä joulukuuta 1970 hyväksymään päätöslauselmaan 2749 (XXV) sisältyviä periaatteita, joissa muun muassa julistetaan juhlallisesti, että kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella oleva

UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA

The States Parties to this Convention,

Prompted by the desire to settle, in a spirit of mutual understanding and co-operation, all issues relating to the law of the sea and aware of the historic significance of this Convention as an important contribution to the maintenance of peace, justice and progress for all peoples of the world,

Noting that developments since the United Nations Conferences on the Law of the Sea held at Geneva in 1958 and 1960 have accentuated the need for a new and generally acceptable Convention on the law of the sea,

Conscious that the problems of ocean space are closely interrelated and need to be considered as a whole,

Recognizing the desirability of establishing through this Convention, with due regard for the sovereignty of all States, a legal order for the seas and oceans which will facilitate international communication, and will promote the peaceful uses of the seas and oceans, the equitable and efficient utilization of their resources, the conservation of their living resources, and the study, protection and preservation of the marine environment,

Bearing in mind that the achievement of these goals will contribute to the realization of a just and equitable international economic order which takes into account the interests and needs of mankind as a whole and, in particular, the special interests and needs of developing countries, whether coastal or land-locked,

Desiring by this Convention to develop the principles embodied in resolution 2749 (XXV) of 17 December 1970 in which the General Assembly of the United Nations solemnly declared *inter alia* that the area of the sea-bed and ocean floor and the subsoil thereof, be-

merenpohja-alue ja sen sisusta sekä sen luonnonvarat ovat ihmiskunnan yhteistä perintöä, jota tulee tutkia ja käyttää koko ihmiskunnan hyväksi valtioiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta,

uskovat, että tällä yleissopimuksella toteutettu merioikeuden koontaminen ja kehittäminen vahvistavat rauhaa, turvallisuutta, yhteistyötä ja ystävällisiä suhteita kaikkien kansojen välillä oikeudenmukaisuuden ja yhtäläisten oikeuksien periaatteiden mukaisesti sekä edistävät kaikkien maailman kansojen taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjassa ilmaistujen järjestön sääntöjen ja periaatteiden mukaisesti, ja

vahvistavat, että asioita, joista ei määrätä tässä yleissopimuksessa, säätelevät edelleen yleisen kansainvälisen oikeuden määräykset ja periaatteet,

ovat sopineet seuraavasta:

I OSA
JOHDANTO

1 artikla

Määritelmät ja soveltamisala

1. Tässä yleissopimuksessa:

1) "Merenpohja-alue" tarkoittaa kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevaa merenpohjaa sisustoineen;

2) "Merenpohjajärjestö" tarkoittaa Kansainvälistä merenpohjajärjestöä;

3) "Merenpohja-alueella harjoitettava toiminta" tarkoittaa kaikenlaista merenpohja-alueella sijaitsevien luonnonvarojen tutkimusta ja hyödyntämistä;

4) "meriympäristön pilaantuminen" tarkoittaa ihmisen toimesta suoraan tai välillisesti tapahtuvaa aineiden tai energian johtamista meriympäristöön, johon kuuluvat myös jokisuistot, niin että sen seurauksena joko tosiasiallisesti tai todennäköisesti elolliset luonnonvarat ja merellinen elämä vahingoittuisivat, ihmisten terveys vaarantuisi, merellä tapahtuva toiminta, kuten kalastus ja muu oikeutettu meren käyttö vaikeutuisi, meriveden käyttöominaisuudet huonontuisivat, viihtyisyys vähenisi tai aiheutuisi muita vastaavia haittoja;

5) a) "jätteen mereen laskeminen" tarkoittaa:

i) kaikkea tahallista jätteen tai muun aineen

yond the limits of national jurisdiction, as well as its resources, are the common heritage of mankind, the exploration and exploitation of which shall be carried out for the benefit of mankind as a whole, irrespective of the geographical location of States,

Believing that the codification and progressive development of the law of the sea achieved in this Convention will contribute to the strengthening of peace, security, co-operation and friendly relations among all nations in conformity with the principles of justice and equal rights and will promote the economic and social advancement of all peoples of the world, in accordance with the Purposes and Principles of the United Nations as set forth in the Charter,

Affirming that matters not regulated by this Convention continue to be governed by the rules and principles of general international law,

Have agreed as follows:

PART I
INTRODUCTION

Article 1

Use of terms and scope

1. For the purposes of this Convention:

(1) "Area" means the sea-bed and ocean floor and subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction;

(2) "Authority" means the International Sea-Bed Authority;

(3) "activities in the Area" means all activities of exploration for, and exploitation of, the resources of the Area;

(4) "pollution of the marine environment" means the introduction by man, directly or indirectly, of substances or energy into the marine environment, including estuaries, which results or is likely to result in such deleterious effects as harm to living resources and marine life, hazards to human health, hindrance to marine activities, including fishing and other legitimate uses of the sea, impairment of quality for use of sea water and reduction of amenities;

(5) (a) "dumping" means:

(i) any deliberate disposal of wastes or other

sijoittamista mereen aluksista, ilma-aluksista, alustoilta tai muilta merellä olevilta rakennelmilta;

ii) kaikkea tahallista aluksien, ilma-aluksien, alustojen tai muiden rakennelmien hylkäämistä merelle.

b) "jätteen mereen laskemista" ei ole:

i) alusten, ilma-alusten, alustojen tai muiden merellä olevien rakennelmien ja niiden varusteiden tavanmukaiselle toiminnalle ominainen tai siitä johtuva jätteen tai muun aineen mereen sijoittaminen, paitsi jos kysymyksessä on jäte tai muu aine, jota kuljettavat tällaisen aineen poistamiseksi toimivat alukset, ilma-alukset, alustat tai muut merellä olevat rakennelmat tai jota kuljetetaan niille tai joka on peräisin jätteen tai muun aineen käsittelemisestä tällaisilla aluksilla, ilma-aluksilla, alustoilla tai rakennelmilla:

ii) muussa kuin pelkässä poistamistarkoituksessa tapahtuva aineen sijoittaminen, edellyttäen, että se ei ole tämän yleissopimuksen päämäärien vastaista.

2. 1) "Sopimusvaltiot" tarkoittaa valtioita, jotka ovat suostuneet noudattamaan tätä yleissopimusta ja joiden osalta se on voimassa.

2) Tätä yleissopimusta sovelletaan vastaavasti 305 artiklan 1 kappaleen b)-, c)-, d)-, e)- ja f)-kohdassa tarkoitettuihin yhteisöihin, jotka tulevat tämän yleissopimuksen osapuoliksi niitä kutakin koskevien edellytysten mukaisesti. "Sopimusvaltion" käsite tarkoittaa tällöin myös näitä yhteisöjä.

matter from vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea;

(ii) any deliberate disposal of vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea;

(b) "dumping" does not include:

(i) the disposal of wastes or other matter incidental to, or derived from the normal operations of vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea and their equipment, other than wastes or other matter transported by or to vessels, aircraft, platforms or other man-made structures at sea, operating for the purpose of disposal of such matter or derived from the treatment of such wastes or other matter on such vessels, aircraft, platforms or structures;

(ii) placement of matter for a purpose other than the mere disposal thereof, provided that such placement is not contrary to the aims of this Convention.

2. (1) "States Parties" means States which have consented to be bound by this Convention and for which this Convention is in force.

(2) This Convention applies *mutatis mutandis* to the entities referred to in article 305, paragraph 1(b), (c), (d), (e) and (f), which become Parties to this Convention in accordance with the conditions relevant to each, and to that extent "States Parties" refers to those entities.

II OSA
ALUEMERI JA LISÄVYÖHYKE

1 OSASTO
YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

2 artikla

Aluemeren, aluemeren yläpuolella olevan ilmatilan, aluemeren pohjan ja sen sisustan oikeudellinen asema

1. Rantavaltion täysivaltaisuus ulottuu sen maa-alueen ja sisäisten aluevesien edustalla sekä saaristovaltion kysymyksessä ollessa sen saaristovesien edustalla olevaan merialueeseen, jota nimitetään aluemereksi.

2. Tämä täysivaltaisuus ulottuu aluemeren

PART II
TERRITORIAL SEA AND CONTIGUOUS ZONE

SECTION 1
GENERAL PROVISIONS

Article 2

Legal status of the territorial sea, of the air space over the territorial sea and of its bed and subsoil

1. The sovereignty of a coastal State extends, beyond its land territory and internal waters and, in the case of an archipelagic State, its archipelagic waters, to an adjacent belt of sea, described as the territorial sea.

2. This sovereignty extends to the air space

yläpuolella olevaan ilmatilaan sekä aluemeren pohjaan sisustoineen.

3. Aluemerta koskevaa täysivaltaisuutta harjoitetaan tämän yleissopimuksen ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti.

over the territorial sea as well as to its bed and subsoil.

3. The sovereignty over the territorial sea is exercised subject to this Convention and to other rules of international law.

2 OSASTO

ALUEMEREN RAJAT

SECTION 2

LIMITS OF THE TERRITORIAL SEA

3 artikla

Aluemeren leveys

Jokaisella valtiolla on oikeus ulottaa aluemerensä enintään tämän yleissopimuksen mukaisesti määritellyistä perusviivoista mitattuun 12 meripeninkulman rajaan.

Article 3

Breadth of the territorial sea

Every State has the right to establish the breadth of its territorial sea up to a limit not exceeding 12 nautical miles, measured from baselines determined in accordance with this Convention.

4 artikla

Aluemeren ulkoraja

Aluemeren ulkorajana on se viiva, jonka jokainen piste on aluemeren leveyden etäisyydellä lähimmästä perusviivan pisteestä.

Article 4

Outer limit of the territorial sea

The outer limit of the territorial sea is the line every point of which is at a distance from the nearest point of the baseline equal to the breadth of the territorial sea.

5 artikla

Tavallinen perusviiva

Paitsi milloin tässä yleissopimuksessa toisin määrätään, aluemeren leveyden mittaamiseen käytettävä tavallinen perusviiva on se rannikkoa noudattava matalan veden viiva, joka on merkitty rantavaltion virallisesti tunnustamiin suurimittakaavaisiin karttoihin.

Article 5

Normal baseline

Except where otherwise provided in this Convention, the normal baseline for measuring the breadth of the territorial sea is the low-water line along the coast as marked on large-scale charts officially recognized by the coastal State.

6 artikla

Riutat

Kun on kysymys atolleilla sijaitsevista tai riuttojen ympäröimistä saarista, aluemeren leveyden mittaamiseen käytettävä perusviiva on riutan meren puoleinen matalan veden viiva, joka on merkitty asianomaisella merkillä rantavaltion virallisesti tunnustamiin karttoihin.

Article 6

Reefs

In the case of islands situated on atolls or of islands having fringing reefs, the baseline for measuring the breadth of the territorial sea is the seaward low-water line of the reef, as shown by the appropriate symbol on charts officially recognized by the coastal State.

7 artikla

Suorat perusviivat

1. Alueilla, joilla rantaviiva on syvien poukamien vuoksi mutkikas ja rikkinäinen tai rannikkoa reunustaa sen välittömässä läheisyy-

Article 7

Straight baselines

1. In localities where the coastline is deeply indented and cut into, or if there is a fringe of islands along the coast in its immediate vicin-

dessä sijaitseva saarijono, voidaan käyttää sopivia pisteitä yhdistävien suorien perusviivojen menetelmää vedettäessä sitä perusviivaa, josta aluemeren leveys mitataan.

2. Missä rantaviiva suiston tai muiden luonnonolojen takia merkittävästi vaihtelee, sopivat pisteet voidaan valita matalan veden viivan uloimmista kohdista. Vaikka matalan veden viiva siirtyisi myöhemmin lähemmäksi rantaa, suorat perusviivat pysyvät voimassa, kunnes rantavaltio muuttaa niitä tämän yleissopimuksen mukaisesti.

3. Suoria perusviivoja vedettäessä ei saa sanottavasti poiketa rannikon yleisestä suunnasta, ja viivojen sisäpuolella olevien merialueiden tulee riittävän läheisesti liittyä maa-alueeseen, jotta niillä voidaan soveltaa sisäisten aluevesien järjestelyä.

4. Suoria perusviivoja ei saa vetää sellaisiin kohoumiin tai sellaisista kohoumista, jotka ovat näkyvissä vain laskuveden aikana, ellei niihin ole rakennettu majakoita tai muita samankaltaisia pysyvästi merenpinnan yläpuolella olevia laitteita tai perusviivojen vetämistä näihin pisteisiin tai näistä pisteistä ole kansainvälisesti yleisesti tunnustettu.

5. Milloin suorien perusviivojen menetelmää voidaan 1 kappaleen mukaisesti soveltaa, voidaan yksittäisiä perusviivoja määriteltäessä ottaa huomioon kyseisen alueen erityiset taloudelliset edut, joiden tosiasiallisen olemassaolon ja tärkeyden pitkäaikainen käytäntö on selvästi vahvistanut.

6. Valtio ei saa suorien perusviivojen menetelmää soveltaessaan eristää toisen valtion aluemerta aavasta merestä tai talousvyöhykkeestä.

8 artikla

Sisäiset aluevedet

1. Paitsi milloin IV osassa toisin määrätään, aluemeren perusviivan maanpuoleiset vedet muodostavat valtion sisäiset aluevedet.

2. Milloin suoran perusviivan määrittelemisestä 7 artiklassa määrätyllä menetelmällä seuraa, että sisäisiksi aluevesiksi jää alueita, joita ei ole ennen sellaisiksi katsottu, niillä sovelletaan tämän yleissopimuksen mukaista oikeutta viattomaan kauttakulkuun.

ity, the method of straight baselines joining appropriate points may be employed in drawing the baseline from which the breadth of the territorial sea is measured.

2. Where because of the presence of a delta and other natural conditions the coastline is highly unstable, the appropriate points may be selected along the furthest seaward extent of the low-water line and, notwithstanding subsequent regression of the low-water line, the straight baselines shall remain effective until changed by the coastal State in accordance with this Convention.

3. The drawing of straight baselines must not depart to any appreciable extent from the general direction of the coast, and the sea areas lying within the lines must be sufficiently closely linked to the land domain to be subject to the régime of internal waters.

4. Straight baselines shall not be drawn to and from low-tide elevations, unless lighthouses or similar installations which are permanently above sea level have been built on them or except in instances where the drawing of baselines to and from such elevations has received general international recognition.

5. Where the method of straight baselines is applicable under paragraph 1, account may be taken, in determining particular baselines, of economic interests peculiar to the region concerned, the reality and the importance of which are clearly evidenced by long usage.

6. The system of straight baselines may not be applied by a State in such a manner as to cut off the territorial sea of another State from the high seas or an exclusive economic zone.

Article 8

Internal waters

1. Except as provided in Part IV, waters on the landward side of the baseline of the territorial sea form part of the internal waters of the State.

2. Where the establishment of a straight baseline in accordance with the method set forth in article 7 has the effect of enclosing as internal waters areas which had not previously been considered as such, a right of innocent passage as provided in this Convention shall exist in those waters.

9 artikla

Jokisuut

Jos joki laskee suoraan mereen, perusviiva kulkee jokisuun poikki suorana viivana, joka yhdistää rannat matalan veden viivojen pisteiden välillä.

10 artikla

Lahdet

1. Tämä artikla koskee ainoastaan sellaisia lahtia, joiden rannat kuuluvat yhdelle valtiolle.

2. Tässä yleissopimuksessa lahdella tarkoitetaan selvästi erottuvaa poukamaa, jonka syvyys on sellaisessa suhteessa sen suun leveyteen, että poukama sisältää rantojen sulkeman vesialueen, joka ei ole vain pelkkä rannikon kaarre. Poukamaa ei kuitenkaan katsota lahdeksi, jollei sen vesialue ole yhtä laaja tai laajempi kuin poukaman suu halkaisijana piirretyn puoliympyrän muodostama alue.

3. Mittaamisessa katsotaan poukaman pinta-alaksi se alue, joka sijaitsee pitkin poukaman rantaa kulkevan matalan veden viivan ja poukaman luonnollisen suun kohdalla olevia matalan veden pisteitä yhdistävän viivan välissä. Jos poukaman suu jakaantuu siinä olevien saarien vuoksi useampiin osiin, piirretään puoliympyrä viivalle, joka on yhtä pitkä kuin eri osien poikki vedettyjen viivojen yhteen laskettu pituus. Poukaman sisässä olevat saaret luetaan poukaman vesialueeseen.

4. Ellei lahden luonnollisessa suussa olevien matalan veden pisteiden välinen matka ole pitempi kuin 24 meripeninkulmaa, voidaan rajaviiva vetää näiden kahden matalan veden pisteen välille, jolloin sen rajoittamia vesiä pidetään sisäisinä aluevesinä.

5. Kun lahden luonnollisessa suussa olevien matalan veden pisteiden välimatka on pitempi kuin 24 meripeninkulmaa, on lahden sisäpuolelle piirrettävä 24 meripeninkulman pituinen suora perusviiva siten, että se rajoittaa niin suuren alan vettä kuin mahdollista tämän pituista viivaa käytettäessä.

6. Edellä olevia määräyksiä ei sovelleta niin sanottuihin historiallisiin lahtiin eikä milloinkaan sellaisissa tapauksissa, joissa sovelletaan 7 artiklan mukaista suorien perusviivojen menetelmää.

Article 9

Mouths of rivers

If a river flows directly into the sea, the baseline shall be a straight line across the mouth of the river between points on the low-water line of its banks.

Article 10

Bays

1. This article relates only to bays the coasts of which belong to a single State.

2. For the purposes of this Convention, a bay is a well-marked indentation whose penetration is in such proportion to the width of its mouth as to contain land-locked waters and constitute more than a mere curvature of the coast. An indentation shall not, however, be regarded as a bay unless its area is as large as, or larger than, that of the semi-circle whose diameter is a line drawn across the mouth of that indentation.

3. For the purpose of measurement, the area of an indentation is that lying between the low-water mark around the shore of the indentation and a line joining the low-water mark of its natural entrance points. Where, because of the presence of islands, an indentation has more than one mouth, the semi-circle shall be drawn on a line as long as the sum total of the lengths of the lines across the different mouths. Islands within an indentation shall be included as if they were part of the water area of the indentation.

4. If the distance between the low-water marks of the natural entrance points of a bay does not exceed 24 nautical miles, a closing line may be drawn between these two low-water marks, and the waters enclosed thereby shall be considered as internal waters.

5. Where the distance between the low-water marks of the natural entrance points of a bay exceeds 24 nautical miles, a straight baseline of 24 nautical miles shall be drawn within the bay in such a manner as to enclose the maximum area of water that is possible with a line of that length.

6. The foregoing provisions do not apply to so-called "historic" bays, or in any case where the system of straight baselines provided for in article 7 is applied.

11 artikla

Satamat

Aluemerta määrättäessä katsotaan uloimmat erottamattomasti satamajärjestelmään kuuluvat pysyvät satamalaitteet rannikkoon kuuluviksi. Rannikon edustalla sijaitsevia laitteita ja tekosaaria ei katsota pysyviksi satamalaitteiksi.

Article 11

Ports

For the purpose of delimiting the territorial sea, the outermost permanent harbour works which form an integral part of the harbour system are regarded as forming part of the coast. Off-shore installations and artificial islands shall not be considered as permanent harbour works.

12 artikla

Ulkosatamat

Ulkosatamat, joita yleisesti käytetään laivojen lastaukseen, purkamiseen ja ankkurointiin ja jotka muuten sijaitsisivat joko kokonaan tai osittain aluemeren ulkorajan ulkopuolella, luetaan aluemereen.

Article 12

Roadsteads

Roadsteads which are normally used for the loading, unloading and anchoring of ships, and which would otherwise be situated wholly or partly outside the outer limit of the territorial sea, are included in the territorial sea.

13 artikla

Laskuveden aikana näkyvät kohoumat

1. Laskuveden aikana näkyväksi kohoumaksi katsotaan luonnon muodostama maa-alue, joka laskuveden aikana kohoaa veden ympäröimänä pinnan yläpuolelle, mutta joka on veden alla nousuveden aikana. Milloin laskuveden aikana näkyvä kohouma sijaitsee kokonaan tai osaksi sellaisen välimatkan päässä mantereesta tai saaresta, joka ei ylitä aluemeren leveyttä, voidaan tähän kohoumaan liittyvää matalan veden viivaa käyttää perusviivana mitattaessa aluemeren leveyttä.

2. Milloin laskuveden aikana näkyvä kohouma sijaitsee kokonaisuudessaan aluemeren leveyttä pitemmän matkan päässä mantereesta tai saaresta, sillä ei ole omaa aluemerta.

Article 13

Low-tide elevations

1. A low-tide elevation is a naturally formed area of land which is surrounded by and above water at low tide but submerged at high tide. Where a low-tide elevation is situated wholly or partly at a distance not exceeding the breadth of the territorial sea from the mainland or an island, the low-water line on that elevation may be used as the baseline for measuring the breadth of the territorial sea.

2. Where a low-tide elevation is wholly situated at a distance exceeding the breadth of the territorial sea from the mainland or an island, it has no territorial sea of its own.

14 artikla

Eri menetelmien käyttäminen perusviivojen määräämisessä

Rantavaltio voi käyttää perusviivojen määräämisessä valintansa mukaan kulloisiinkin oloihin sopivaa edellä mainituissa artikloissa esitettyä menetelmää.

Article 14

Combination of methods for determining baselines

The coastal State may determine baselines in turn by any of the methods provided for in the foregoing articles to suit different conditions.

15 artikla

Vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden aluemerten välisen rajan määrittäminen

Kun kahden valtion rannikot ovat vastakkain tai vierekkäin, kummallakaan valtiolla ei ole oikeutta, ellei niiden kesken ole toisin

Article 15

Delimitation of the territorial sea between States with opposite or adjacent coasts

Where the coasts of two States are opposite or adjacent to each other, neither of the two States is entitled, failing agreement between

sovittu, ulottaa aluemertaan kauemmaksi sitä keskiviivaa, jonka jokainen piste on yhtä kaukana niiden perusviivojen lähimmistä pisteistä, joista valtioiden aluemerten leveys mitataan. Määräystä ei kuitenkaan sovelleta, milloin historiallisten oikeuksien tai muiden erityisten olosuhteiden vuoksi on välttämätöntä rajata valtioiden aluemeret siitä poikkeavalla tavalla.

them to the contrary, to extend its territorial sea beyond the median line every point of which is equidistant from the nearest points on the baselines from which the breadth of the territorial seas of each of the two States is measured. The above provision does not apply, however, where it is necessary by reason of historic title or other special circumstances to delimit the territorial seas of the two States in a way which is at variance therewith.

16 artikla

Kartat ja luettelot maantieteellisistä koordinaateista

1. Yleissopimuksen 7, 9 ja 10 artiklan mukaisesti määrätyt aluemeren leveyden mittaamiseen käytettävät perusviivat tai niihin perustuvat rajat sekä 12 ja 15 artiklan mukaisesti vedetyt rajaviivat on merkittävä karttoihin, jotka ovat mittakaavaltaan riittävän suuria perusviivojen ja rajojen sijainnin havaitsemiseksi. Vaihtoehtoisesti voidaan kartta korvata maantieteelliset koordinaatit osoittavalla luettelolla, josta ilmenevät asianomaiset geodeettiset tiedot.

2. Rantavaltion tulee asianmukaisesti julkaista kartat tai rajapisteiden maantieteelliset koordinaatit osoittavat luettelot ja tallettaa niiden jäljennökset Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

Article 16

Charts and lists of geographical co-ordinates

1. The baselines for measuring the breadth of the territorial sea determined in accordance with articles 7, 9 and 10, or the limits derived therefrom, and the lines of delimitation drawn in accordance with articles 12 and 15 shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Alternatively, a list of geographical co-ordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted.

2. The coastal State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each such chart or list with the Secretary-General of the United Nations.

3 OSASTO

VIATON KAUTTAKULKU ALUEMERELLÄ

SECTION 3

INNOCENT PASSAGE IN THE TERRITORIAL SEA

ALAOSASTO A

KAIKKIIN ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

SUBSECTION A

RULES APPLICABLE TO ALL SHIPS

17 artikla

Oikeus viattomaan kauttakulkuun

Kaikkien sekä ranta- että sisämaavaltioiden aluksilla on oikeus viattomaan kauttakulkuun aluemerellä tämän sopimuksen mukaisesti.

Article 17

Right of innocent passage

Subject to this Convention, ships of all States, whether coastal or land-locked, enjoy the right of innocent passage through the territorial sea.

18 artikla

Kauttakulun määritelmä

1. Kauttakululla tarkoitetaan purjehdusta aluemerellä tarkoituksena:

Article 18

Meaning of passage

1. Passage means navigation through the territorial sea for the purpose of:

a) kulkea sen läpi käymättä sisäisillä aluevesillä tai sisäisten aluevesien ulkopuolella sijaitsevassa ulkosatamassa tai vastaavilla satamalaitteilla; tai

b) mennä sisäisille aluevesille tai poistua niiltä tai käydä ulkosatamassa tai vastaavilla satamalaitteilla.

2. Kauttakulun tulee tapahtua keskeytyksettä ja viivyttelemättä. Kauttakulku käsittää kuitenkin pysähtymisen ja ankkuroimisen, mutta vain siinä määrin kuin ne kuuluvat tavanomaiseen merenkulkuun tai ovat ylivoimaisen esteen tai hätätilan takia välttämättömiä tai kun tarkoituksena on vaaraan tai hätään joutuneiden ihmisten, alusten tai ilma-alusten auttaminen.

19 artikla

Viattoman kauttakulun määritelmä

1. Kauttakulku on viatonta niin kauan kuin se ei uhkaa rantavaltion rauhaa, yleistä järjestystä tai turvallisuutta. Tällaisen kauttakulun on tapahduttava tämän yleissopimuksen ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti.

2. Ulkomaisen aluksen katsotaan uhkaavan rantavaltion rauhaa, yleistä järjestystä tai turvallisuutta, jos se ryhtyy aluemerellä johonkin seuraavista toimista:

a) rantavaltion täysivaltaisuuteen, alueelliseen koskemattomuuteen tai poliittiseen itsenäisyyteen kohdistuvan tai muutoin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan osoittamien kansainvälisen oikeuden periaatteiden vastaisen väkivallan käyttö tai sillä uhkaaminen;

b) aseilla harjoittelu tai niiden käyttö;

c) toiminta, joka tähtää rantavaltion puolustusta tai turvallisuutta vahingoittavien tietojen keräämiseen;

d) propagandatoiminta, jolla pyritään vaikuttamaan rantavaltion puolustukseen tai turvallisuuteen;

e) ilma-alusten nousu, laskeutuminen tai alukselle ottaminen;

f) sotilaslaitteiden laukaiseminen, laskeutuminen tai alukselle ottaminen;

g) sellainen hyödykkeiden, valuutan tai henkilöiden alukseen ottaminen tai siitä pois siirtäminen, joka on vastoin rantavaltion tulli-, vero-, maahanmuutto- tai terveydenhoitolakeja ja -määräyksiä;

(a) traversing that sea without entering internal waters or calling at a roadstead or port facility outside internal waters; or

(b) proceeding to or from internal waters or a call at such roadstead or port facility.

2. Passage shall be continuous and expeditious. However, passage includes stopping and anchoring, but only in so far as the same are incidental to ordinary navigation or are rendered necessary by *force majeure* or distress or for the purpose of rendering assistance to persons, ships or aircraft in danger or distress.

Article 19

Meaning of innocent passage

1. Passage is innocent so long as it is not prejudicial to the peace, good order or security of the coastal State. Such passage shall take place in conformity with this Convention and with other rules of international law.

2. Passage of a foreign ship shall be considered to be prejudicial to the peace, good order or security of the coastal State if in the territorial sea it engages in any of the following activities:

(a) any threat or use of force against the sovereignty, territorial integrity or political independence of the coastal State, or in any other manner in violation of the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations;

(b) any exercise or practice with weapons of any kind;

(c) any act aimed at collecting information to the prejudice of the defence or security of the coastal State;

(d) any act of propaganda aimed at affecting the defence or security of the coastal State;

(e) the launching, landing or taking on board of any aircraft;

(f) the launching, landing or taking on board of any military device;

(g) the loading or unloading of any commodity, currency or person contrary to the customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations of the coastal State;

h) tämän yleissopimuksen vastainen tahallinen ja vakava ympäristön pilaaminen;
i) kalastus;
j) tutkimusten tai mittausten tekeminen;

k) toiminta, jolla pyritään häiritsemään rantavaltion tietoliikennejärjestelmiä tai sen muita laitteita tai laitoksia;
l) muu toiminta, joka ei suoraan liity kauttakulkuun.

(h) any act of wilful and serious pollution contrary to this Convention;
(i) any fishing activities;
(j) the carrying out of research or survey activities;
(k) any act aimed at interfering with any systems of communication or any other facilities or installations of the coastal State;
(l) any other activity not having a direct bearing on passage.

20 artikla

Sukellusveneet ja muut vedenalaiset kulkuvälineet

Sukellusveneiden ja muiden vedenalaisten kulkuvälineiden on aluemerellä purjehdittava pinta-asemassa ja pidettävä lippunsa näkyvissä.

Article 20

Submarines and other underwater vehicles

In the territorial sea, submarines and other underwater vehicles are required to navigate on the surface and to show their flag.

21 artikla

Viatonta kauttakulkua koskevat rantavaltion lait ja määräykset

1. Rantavaltio voi hyväksyä tämän yleissopimuksen ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisia lakeja ja määräyksiä, jotka koskevat viatonta kauttakulkua aluemerellä ja jotka liittyvät johonkin tai kaikkiin seuraavista seikoista:
a) merenkulun turvallisuus ja meriliikenteen sääntely;
b) merenkulun apuvälineiden ja laitteistojen sekä muiden laitteistojen tai laitteiden suojeleminen;
c) kaapelien ja putkistojen suojeleminen;
d) meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen;
e) rantavaltion kalastuslakien ja -määräysten rikkomisen estäminen;

f) rantavaltion ympäristön suojelu sekä ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta;
g) meritieteellinen tutkimus ja hydrografiset mittaukset;
h) rantavaltion tulli-, vero-, maahanmuutto- ja terveydenhoitolakien ja -määräysten rikkomisen ehkäiseminen.
2. Tällaiset lait ja määräykset eivät voi koskea ulkomaisten alusten mallia, rakennetta, miehistöä tai varusteita, paitsi jos niillä saatetaan voimaan yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä sääntöjä tai määräyksiä.
3. Rantavaltion tulee asianmukaisesti julkaista kaikki tällaiset lait ja määräykset.

Article 21

Laws and regulations of the coastal State relating to innocent passage

1. The coastal State may adopt laws and regulations, in conformity with the provisions of this Convention and other rules of international law, relating to innocent passage through the territorial sea, in respect of all or any of the following:
(a) the safety of navigation and the regulation of maritime traffic;
(b) the protection of navigational aids and facilities and other facilities or installations;

(c) the protection of cables and pipelines;
(d) the conservation of the living resources of the sea;
(e) the prevention of infringement of the fisheries laws and regulations of the coastal State;
(f) the preservation of the environment of the coastal State and the prevention, reduction and control of pollution thereof;
(g) marine scientific research and hydrographic surveys;
(h) the prevention of infringement of the customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations of the coastal State.
2. Such laws and regulations shall not apply to the design, construction, manning or equipment of foreign ships unless they are giving effect to generally accepted international rules or standards.
3. The coastal State shall give due publicity to all such laws and regulations.

4. Ulkomaisten alusten, jotka käyttävät oikeutta viattomaan kauttakulkuun aluemerellä, tulee noudattaa kaikkia tällaisia lakeja ja määräyksiä sekä kaikkia merellä tapahtuvien yhteentörmäysten ehkäisemiseksi koskevia yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä määräyksiä.

22 artikla

Merireitit ja reittijakojärjestelyt aluemerellä

1. Milloin merenkulun turvallisuus sitä edellyttää, rantavaltio voi vaatia, että viattoman kauttakulun oikeutta käyttävät ulkomaiset alukset noudattavat sen aluemerellä niitä merireittejä ja reittijakojärjestelyjä, jotka se on osoittanut tai määrännyt alusten kauttakulun sääntelemiseksi.

2. Etenkin säiliöaluksia, ydinkäyttöisiä aluksia ja ydinaineita tai muita luonteeltaan vaarallisia tai haitallisia aineita kuljettavia aluksia voidaan vaatia pysymään tällaisilla merireiteillä.

3. Rantavaltion tulee merireittejä osoittaessaan ja reittijakojärjestelyjä määrätessään ottaa huomioon:

a) toimivaltaisen kansainvälisen järjestön suositukset;
b) kansainväliseen merenkulkuun tavanomaisesti käytetyt väylät;
c) yksittäisten alusten ja väylien erityispiirteet; sekä
d) liikennetiheys.

4. Rantavaltion on merkittävä merireitit ja reittijakojärjestelyt selvästi karttoihin, jotka on asianmukaisesti julkaistava.

23 artikla

Ulkomaiset ydinkäyttöiset alukset ja ydinaineita tai muita luonteeltaan vaarallisia tai haitallisia aineita kuljettavat alukset

Käyttäessään oikeutta viattomaan kauttakulkuun aluemerellä ulkomaisilla ydinkäyttöisillä aluksilla ja ydinaineita tai muita luonteeltaan vaarallisia tai haitallisia aineita kuljettavilla aluksilla tulee olla niille kansainvälisissä sopimuksissa määrätyt asiakirjat ja niiden tulee noudattaa niille näissä sopimuksissa määrättyjä varotoimia.

4. Foreign ships exercising the right of innocent passage through the territorial sea shall comply with all such laws and regulations and all generally accepted international regulations relating to the prevention of collisions at sea.

Article 22

Sea lanes and traffic separation schemes in the territorial sea

1. The coastal State may, where necessary having regard to the safety of navigation, require foreign ships exercising the right of innocent passage through its territorial sea to use such sea lanes and traffic separation schemes as it may designate or prescribe for the regulation of the passage of ships.

2. In particular, tankers, nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances or materials may be required to confine their passage to such sea lanes.

3. In the designation of sea lanes and the prescription of traffic separation schemes under this article, the coastal State shall take into account:

(a) the recommendations of the competent international organization;
(b) any channels customarily used for international navigation;
(c) the special characteristics of particular ships and channels; and
(d) the density of traffic.

4. The coastal State shall clearly indicate such sea lanes and traffic separation schemes on charts to which due publicity shall be given.

Article 23

Foreign nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances

Foreign nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances shall, when exercising the right of innocent passage through the territorial sea, carry documents and observe special precautionary measures established for such ships by international agreements.

24 artikla

Rantavaltion velvollisuudet

1. Rantavaltio ei saa vaikeuttaa ulkomaisten alusten viatonta kauttakulkua aluemerellä muutoin kuin tämän yleissopimuksen mukaisesti. Varsinkaan ei rantavaltio saa tätä yleissopimusta tai sen mukaisesti hyväksyttyjä lakeja ja määräyksiä soveltaessaan:

a) asettaa ulkomaisille aluksille määräyksiä, jotka käytännössä johtavat viatonta kauttakulkua koskevan oikeuden kieltämiseen tai heikentämiseen;

b) syrjiä millään tavalla minkään valtion aluksia tai minkään valtion puolesta tai mihinkään valtioon tai mistään valtiosta lasteja kuljettavia aluksia.

2. Rantavaltion on asianmukaisesti ilmoitettava kaikista tiedossaan olevista merenkulun vaaroista aluemerellään.

Article 24

Duties of the coastal State

1. The coastal State shall not hamper the innocent passage of foreign ships through the territorial sea except in accordance with this Convention. In particular, in the application of this Convention or of any laws or regulations adopted in conformity with this Convention, the coastal State shall not:

(a) impose requirements on foreign ships which have the practical effect of denying or impairing the right of innocent passage; or

(b) discriminate in form or in fact against the ships of any State or against ships carrying cargoes to, from or on behalf of any State.

2. The coastal State shall give appropriate publicity to any danger to navigation, of which it has knowledge, within its territorial sea.

25 artikla

Rantavaltion oikeus suojautua

1. Rantavaltio voi ryhtyä aluemerellään tarpeellisiin toimiin sellaisen kauttakulun estämiseksi, joka ei ole viatonta.

2. Kun alukset ovat menossa sisäisille aluevesille tai käyvät sisäisten aluevesien ulkopuolella sijaitsevilla satamalaitteilla, rantavaltiolla on myös oikeus ryhtyä tarvittaviin toimiin estääkseen niiden ehtojen rikkomisen, joiden mukaisesti aluksilla on lupa tulla sisäisille aluevesille tai käydä satamalaitteilla.

3. Rantavaltio voi, edellyttäen, että ei tehdä eroa ulkomaisten alusten välillä, tilapäisesti keskeyttää niiden viattoman kauttakulun joissakin aluemerensä osissa, jos keskeyttäminen on olennaisen tärkeää valtion turvallisuuden suojelemiseksi, aseharjoituksiin ryhtyminen mukaan luettuna. Keskeyttäminen tulee voimaan vasta, kun siitä on asianmukaisesti ilmoitettu.

Article 25

Rights of protection of the coastal State

1. The coastal State may take the necessary steps in its territorial sea to prevent passage which is not innocent.

2. In the case of ships proceeding to internal waters or a call at a port facility outside internal waters, the coastal State also has the right to take the necessary steps to prevent any breach of the conditions to which admission of those ships to internal waters or such a call is subject.

3. The coastal State may, without discrimination in form or in fact among foreign ships, suspend temporarily in specified areas of its territorial sea the innocent passage of foreign ships if such suspension is essential for the protection of its security, including weapons exercises. Such suspension shall take effect only after having been duly published.

26 artikla

Ulkomaisten alusten maksettaviksi asetettavat maksut

1. Ulkomaisten alusten maksettaviksi ei saa asettaa maksuja vain siksi, että ne kulkevat aluemeren kautta.

Article 26

Charges which may be levied upon foreign ships

1. No charge may be levied upon foreign ships by reason only of their passage through the territorial sea.

2. Aluemeren kautta kulkevan ulkomaisen aluksen maksettavaksi voidaan asettaa maksuja vain erityisten alukselle tehtyjen palvelusten korvaamiseksi. Maksut on perittävä tekemättä eroa alusten välillä.

2. Charges may be levied upon a foreign ship passing through the territorial sea as payment only for specific services rendered to the ship. These charges shall be levied without discrimination.

ALAOSASTO B

KAUPPA-ALUKSIIN JA KAUPALLISIIN TARKOITUKSIIN KÄYTETTÄVIIN VALTION ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

27 artikla

Rikosoikeudellinen lainkäyttövalta ulkomaisessa aluksessa

1. Rantavaltio ei saa käyttää rikosoikeudellista lainkäyttövaltaansa sen aluemeren kautta kulkevassa ulkomaisessa aluksessa pidättääkseen henkilöitä tai tehdäkseen laivassa sen kauttakulun aikana tehtyyn rikokseen liittyviä tutkimuksia paitsi milloin:

a) rikoksen seuraukset ulottuvat rantavaltioon;
b) rikos on sen luonteinen, että se häiritsee rantavaltion rauhaa tai yleistä järjestystä aluemerellä;
c) aluksen päällikkö tai sen valtion diplomaattiedustaja tai konsuliviranomainen, jonka lipun alla alus purjehtii, on pyytänyt paikallisten viranomaisten apua; tai
d) tällaiset toimet ovat välttämättömiä huumausaineitten tai psykotrooppisten aineitten laittoman kaupan ehkäisemiseksi.

2. Edellä olevat määräykset eivät vaikuta rantavaltion oikeuksiin ryhtyä lakiensa oikeuttamiin pidätys- ja tutkimustoimiin ulkomaisessa aluksessa, joka kulkee sen aluemerellä sisäisiltä aluevesiltä lähdettyään.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleessa mainituissa tapauksissa rantavaltion tulee, jos aluksen päällikkö niin vaatii, antaa sen maan diplomaattiedustajalle tai konsuliviranomaiselle, jonka lipun alla alus purjehtii, asiasta tieto ennen kuin rantavaltio ryhtyy mihinkään toimiin, ja rantavaltion tule helpottaa yhteydenpitoa tämän edustajan tai viranomaisen ja laivan miehistön välillä. Hätätilanteissa tämä tiedotus voidaan antaa samanaikaisesti kuin toimiin ryhdytään.

SUBSECTION B

RULES APPLICABLE TO MERCHANT SHIPS AND GOVERNMENT SHIPS OPERATED FOR COMMERCIAL PURPOSES

Article 27

Criminal jurisdiction on board a foreign ship

1. The criminal jurisdiction of the coastal State should not be exercised on board a foreign ship passing through the territorial sea to arrest any person or to conduct any investigation in connection with any crime committed on board the ship during its passage, save only in the following cases:
(a) if the consequences of the crime extend to the coastal State;
(b) if the crime is of a kind to disturb the peace of the country or the good order of the territorial sea;
(c) if the assistance of the local authorities has been requested by the master of the ship or by a diplomatic agent or consular officer of the flag State; or
(d) if such measures are necessary for the suppression of illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances.

2. The above provisions do not affect the right of the coastal State to take any steps authorized by its laws for the purpose of an arrest or investigation on board a foreign ship passing through the territorial sea after leaving internal waters.

3. In the cases provided for in paragraphs 1 and 2, the coastal State shall, if the master so requests, notify a diplomatic agent or consular officer of the flag State before taking any steps, and shall facilitate contact between such agent or officer and the ship's crew. In cases of emergency this notification may be communicated while the measures are being taken.

4. Harkitessaan, onko pidätys tehtävä ja miten sen tulee tapahtua, paikallisten viranomaisten on otettava merenkulun edut asianmukaisesti huomioon.

5. Jos alus on tulossa ulkomaisesta satamasta ja vain kulkee aluemeren kautta menemättä sisäisille aluevesille, rantavaltio ei saa ryhtyä mihinkään toimiin aluemerensä kautta kulkevassa ulkomaisessa aluksessa pidättääkseen henkilöitä tai tehdäkseen tutkimuksia rikoksen johdosta, joka on tehty ennen kuin alus saapui rantavaltion aluemerelle, paitsi milloin on kysymys XII osan määräyksistä tai V osan mukaisesti hyväksyttyjen lakien ja määräysten rikkomisesta.

28 artikla

Siviilioikeudellinen lainkäyttövalta ulkomaisten alusten suhteen

1. Rantavaltion ei pitäisi pysäyttää sen aluemeren läpi kulkevaa ulkomaista alusta eikä pakottaa sitä poikkeamaan reitiltään soveltaakseen siviilioikeudellista lainkäyttövaltaansa aluksessa olevaan henkilöön.

2. Rantavaltio ei saa kohdistaa pakkotäytäntöönpanotoimia alukseen eikä pidättää sitä siviilioikeudellisissa riitakysymyksissä, paitsi jos veloista tai velvoitteista on menty vastuuseen aluksen puolesta tai alus on joutunut niistä vastuuseen rantavaltion vesien kautta tekemänsä matkan aikana tai sen johdosta.

3. Toisen kappaleen määräykset eivät vaikuta rantavaltion oikeuteen kohdistaa lainsäädäntönsä mukaisesti ulkomaiseen alukseen pakkotäytäntöönpanotoimia tai pidättää se siviilioikeudellisessa riitakysymyksessä, jos alus on aluemerellä pysähdyksissä tai kulkee aluemerellä sisäisiltä aluevesiltä poistuttuaan.

4. In considering whether or in what manner an arrest should be made, the local authorities shall have due regard to the interests of navigation.

5. Except as provided in Part XII or with respect to violations of laws and regulations adopted in accordance with Part V, the coastal State may not take any steps on board a foreign ship passing through the territorial sea to arrest any person or to conduct any investigation in connection with any crime committed before the ship entered the territorial sea, if the ship, proceeding from a foreign port, is only passing through the territorial sea without entering internal waters.

Article 28

Civil jurisdiction in relation to foreign ships

1. The coastal State should not stop or divert a foreign ship passing through the territorial sea for the purpose of exercising civil jurisdiction in relation to a person on board the ship.

2. The coastal State may not levy execution against or arrest the ship for the purpose of any civil proceedings, save only in respect of obligations or liabilities assumed or incurred by the ship itself in the course or for the purpose of its voyage through the waters of the coastal State.

3. Paragraph 2 is without prejudice to the right of the coastal State, in accordance with its laws, to levy execution against or to arrest, for the purpose of any civil proceedings, a foreign ship lying in the territorial sea, or passing through the territorial sea after leaving internal waters.

ALAOSASTO C

SOTA-ALUKSIIN JA MUIHIN EI-KAUPALLISIIN TARKOITUKSIIN KÄYTETTÄVIIN VALTION ALUKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

29 artikla

Sota-aluksen määritelmä

Tässä yleissopimuksessa sota-aluksella tarkoitetaan valtion asevoimille kuuluvaa alusta, jossa on selvät ulkoiset kansallisuustunnukset ja joka on asiaankuuluvasta palvelusluettelosta

SUBSECTION C

RULES APPLICABLE TO WARSHIPS AND OTHER GOVERNMENT SHIPS OPERATED FOR NON-COMMERCIAL PURPOSES

Article 29

Definition of warships

For the purposes of this Convention, "warship" means a ship belonging to the armed forces of a State bearing the external marks distinguishing such ships of its nation-

tai vastaavasta ilmenevän, valtion asianmukaisesti tehtävään määräämän upseerin komennossa ja jonka miehistö on tavanomaisen sotilaskurin alainen.

30 artikla

Rantavaltion lakien ja määräysten noudattamatta jättäminen

Jos sota-alus ei noudata kauttakulkua aluemerellä koskevia rantavaltion lakeja ja määräyksiä ja jättää huomiotta sille esitetyn pyynnön noudattaa niitä, rantavaltio voi vaatia sitä heti poistumaan aluemereltä.

31 artikla

Lippuvaltion vastuu sota-aluksen tai muun ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävän valtion aluksen aiheuttamasta vahingosta

Lippuvaltio on kansainvälisesti vastuussa kaikesta rantavaltiolle aiheutuneesta menetyksestä tai vahingosta, joka on johtunut siitä, että sota-alus tai muu ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävä valtion alus ei ole noudattanut kauttakulkua aluemerellä koskevia rantavaltion lakeja ja määräyksiä tai tämän yleissopimuksen määräyksiä tai muita kansainvälisen oikeuden sääntöjä.

32 artikla

Sota-alusten ja muiden ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävien valtion alusten koskemattomuus

Alaosastoon A sekä 30 ja 31 artiklaan sisältyviä poikkeuksia lukuun ottamatta tämä yleissopimus ei rajoita mitenkään sota-alusten ja muiden ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävien valtion alusten koskemattomuutta.

4 OSASTO

LISÄVYÖHYKE

33 artikla

Lisävyöhyke

1. Rantavaltio saa lisävyöhykkeeksi nimetyllä aluemereensä liittyvällä vyöhykkeellä harjoittaa tarpeellisia valvontatoimia:

ality, under the command of an officer duly commissioned by the government of the State and whose name appears in the appropriate service list or its equivalent, and manned by a crew which is under regular armed forces discipline.

Article 30

Non-compliance by warships with the laws and regulations of the coastal State

If any warship does not comply with the laws and regulations of the coastal State concerning passage through the territorial sea and disregards any request for compliance therewith which is made to it, the coastal State may require it to leave the territorial sea immediately.

Article 31

Responsibility of the flag State for damage caused by a warship or other government ship operated for non-commercial purposes

The flag State shall bear international responsibility for any loss or damage to the coastal State resulting from the non-compliance by a warship or other government ship operated for non-commercial purposes with the laws and regulations of the coastal State concerning passage through the territorial sea or with the provisions of this Convention or other rules of international law.

Article 32

Immunities of warships and other government ships operated for non-commercial purposes

With such exceptions as are contained in subsection A and in articles 30 and 31, nothing in this Convention affects the immunities of warships and other government ships operated for non-commercial purposes.

SECTION 4

CONTIGUOUS ZONE

Article 33

Contiguous zone

1. In a zone contiguous to its territorial sea, described as the contiguous zone, the coastal State may exercise the control necessary to:

a) estääkseen tulli-, vero-, maahanmuutto- ja terveydenhoitolakien ja -määräysten rikkomisen alueellaan tai aluemerellään;

b) rangaistakseen alueellaan tai aluemerellään tapahtuneen edellä mainittujen lakien ja määräysten rikkomisen.

2. Lisävyöhyke ei saa ulottua 24 meripeninkulmaa kauemmaksi niistä perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan.

(a) prevent infringement of its customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations within its territory or territorial sea;

(b) punish infringement of the above laws and regulations committed within its territory or territorial sea.

2. The contiguous zone may not extend beyond 24 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.

III OSA

KANSAINVÄLISEEN MERENKULKUUN KÄYTETTÄVÄT SALMET

1 OSASTO

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

34 artikla

Kansainväliseen merenkulkuun käytettäviksi salmiksi katsottavien vesialueiden oikeudellinen asema

1. Tässä osassa laadittu järjestely, joka koskee kauttakulkua kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa, ei muutoin vaikuta tällaisiksi salmiksi katsottavien vesialueiden oikeudelliseen asemaan eikä salmiin rajautuvien valtioiden näitä vesialueita ja niiden ilmatilaa, merenpohjaa ja merenpohjan sisustaa koskevien täysivaltaisten oikeuksien tai lainkäyttövallan harjoittamiseen.

2. Salmiin rajautuvien valtioiden on harjoitettava täysivaltaisia oikeuksiaan ja lainkäyttövaltaansa tämän osan määräysten ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti.

35 artikla

Tämän osan soveltamisalue

Mikään tämän osan määräyksistä ei vaikuta:

a) salmessa sijaitseviin sisäisiin aluevesiin, paitsi jos suoran perusviivan määrääminen 7 artiklan mukaisella menetelmällä sisällyttää sisäisiin aluevesiin alueita, joita ei ole ennen sellaisiksi katsottu;

b) sellaisten vesialueiden oikeudelliseen asemaan talousvyöhykkeenä tai aavana merenä, jotka sijaitsevat salmiin rajoittuvien valtioiden aluemeren ulkopuolella; tai

c) sellaisten salmien oikeudelliseen järjeste-

PART III

STRAITS USED FOR INTERNATIONAL NAVIGATION

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 34

Legal status of waters forming straits used for international navigation

1. The régime of passage through straits used for international navigation established in this Part shall not in other respects affect the legal status of the waters forming such straits or the exercise by the States bordering the straits of their sovereignty or jurisdiction over such waters and their air space, bed and subsoil.

2. The sovereignty or jurisdiction of the States bordering the straits is exercised subject to this Part and to other rules of international law.

Article 35

Scope of this Part

Nothing in this Part affects:

(a) any areas of internal waters within a strait, except where the establishment of a straight baseline in accordance with the method set forth in article 7 has the effect of enclosing as internal waters areas which had not previously been considered as such;

(b) the legal status of the waters beyond the territorial seas of States bordering straits as exclusive economic zones or high seas; or

(c) the legal régime in straits in which

lyyn, joissa tapahtuvaa kauttakulkua kokonaan tai osaksi säännellään erityisesti tällaisia salmia koskevilla, voimassa olevilla pitkäaikaisilla kansainvälisillä sopimuksilla.

36 artikla

Kansainväliseen merenkulkuun käytettävien salmien kautta kulkevat, aavalla merellä tai talousvyöhykkeellä sijaitsevat reitit

Tätä osaa ei sovelleta kansainväliseen merenkulkuun käytettävään salmeen, jos salmen läpi kulkee aavan meren tai talousvyöhykkeen alueella kulkeva reitti, joka on merenkulullisilta ja hydrografisilta olosuhteiltaan yhtä käyttökelpoinen. Näillä reiteillä sovelletaan muita tämän yleissopimuksen asianomaisia osia, joihin sisältyvät muun muassa merenkulun ja ylilennon vapautta koskevat määräykset.

2 OSASTO

ESTEETÖN KAUTTAKULKU

37 artikla

Tämän osaston soveltamisalue

Tätä osastoa sovelletaan salmiin, joita käytetään kansainväliseen merenkulkuun aavan meren tai talousvyöhykkeen osien välillä.

38 artikla

Oikeus esteettömään kauttakulkuun

1. Kaikilla aluksilla ja ilma-aluksilla on 37 artiklassa mainituissa salmissa kauttakulkuoikeus, jota ei saa estää. Poikkeuksena on salmi, joka muodostuu salmeen rajautuvalle valtiolle kuuluvasta saaresta ja mantereesta, jolloin oikeutta esteettömään kauttakulkuun ei ole, jos saaren edustalla meren puolella on aavan meren tai talousvyöhykkeen kautta kulkeva reitti, joka on merenkulullisilta ja hydrografisilta olosuhteiltaan yhtä käyttökelpoinen.

2. Oikeudella esteettömään kauttakulkuun tarkoitetaan tämän osan mukaista merenkulun ja ylilennon vapauden harjoittamista, jonka yksinomaisena tarkoituksena on keskeytymätön ja viivytyksetön kauttakulku aavan meren tai talousvyöhykkeen osien välillä. Keskeytymättömän ja viivytyksettömän kauttakulun vaatimus ei kuitenkaan estä sellaistakaan kautpassage is regulated in whole or in part by long-standing international conventions in force specifically relating to such straits.

Article 36

High seas routes or routes through exclusive economic zones through straits used for international navigation

This Part does not apply to a strait used for international navigation if there exists through the strait a route through the high seas or through an exclusive economic zone of similar convenience with respect to navigational and hydrographical characteristics; in such routes, the other relevant Parts of this Convention, including the provisions regarding the freedoms of navigation and overflight, apply.

SECTION 2

TRANSIT PASSAGE

Article 37

Scope of this section

This section applies to straits which are used for international navigation between one part of the high seas or an exclusive economic zone and another part of the high seas or an exclusive economic zone.

Article 38

Right of transit passage

1. In straits referred to in article 37, all ships and aircraft enjoy the right of transit passage, which shall not be impeded; except that, if the strait is formed by an island of a State bordering the strait and its mainland, transit passage shall not apply if there exists seaward of the island a route through the high seas or through an exclusive economic zone of similar convenience with respect to navigational and hydrographical characteristics.

2. Transit passage means the exercise in accordance with this Part of the freedom of navigation and overflight solely for the purpose of continuous and expeditious transit of the strait between one part of the high seas or an exclusive economic zone and another part of the high seas or an exclusive economic zone. However, the requirement of continuous and

takulkua salmessa, jonka tarkoituksena on salmeen rajautuvaan valtioon saapuminen tai sieltä lähteminen tai sellaisesta valtiosta takaisin palaaminen valtion maahansaapumisehtojen mukaisesti.

3. Toimintaa, jossa ei ole kysymys esteetöntä kauttakulkua koskevan oikeuden harjoittamisesta salmessa, koskevat muut tämän yleissopimuksen asianomaiset määräykset.

39 artikla

Alusten ja ilma-alusten velvollisuudet esteettömän kauttakulun aikana

1. Alusten ja ilma-alusten tulee esteetöntä kauttakulkua koskevaa oikeutta harjoittaessaan:

a) edetä viivytyksittä salmen läpi tai yli;

b) pidättyä salmiin rajoittuvien valtioiden täysivaltaisuuteen, alueelliseen koskemattomuuteen tai poliittiseen itsenäisyyteen kohdistuvan tai muutoin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan osoittamien kansainvälisen oikeuden periaatteiden vastaisen väkivallan käytöstä tai sillä uhkaamisesta;

c) pidättyä kaikesta muusta toiminnasta, joka ei liity niiden tavanomaiseen keskeytymättömään ja viivytyksettömään kauttakulkuun, ellei se ole välttämätöntä ylivoimaisen esteen tai hätätilan takia;

d) noudattaa muita tämän osan asianomaisia määräyksiä.

2. Esteettömässä kauttakulussa olevien alusten tulee:

a) noudattaa yleisesti hyväksyttyjä meriturvallisuutta koskevia kansainvälisiä määräyksiä ja menettelytapoja, muun muassa yhteentörmäyksien estämistä merellä koskevia kansainvälisiä sääntöjä;

b) noudattaa yleisesti hyväksyttyjä alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvomista koskevia kansainvälisiä määräyksiä ja menettelytapoja.

3. Esteettömässä kauttakulussa olevien ilma-alusten tulee:

a) noudattaa Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön antamia ilmateiden sääntöjä siviili-ilma-alusten osalta; valtion ilma-alukset noudattavat yleensä näitä turvamääräyksiä ja ottavat aina toiminnassaan asianmukaisesti huomioon ilmailun turvallisuuden;

b) aina seurata toimivaltaisen, kansainvälisesti nimetyn ilmailuvalvontaviranomaisen

expeditious transit does not preclude passage through the strait for the purpose of entering, leaving or returning from a State bordering the strait, subject to the conditions of entry to that State.

3. Any activity which is not an exercise of the right of transit passage through a strait remains subject to the other applicable provisions of this Convention.

Article 39

Duties of ships and aircraft during transit passage

1. Ships and aircraft, while exercising the right of transit passage, shall:

(a) proceed without delay through or over the strait;

(b) refrain from any threat or use of force against the sovereignty, territorial integrity or political independence of States bordering the strait, or in any other manner in violation of the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations;

(c) refrain from any activities other than those incident to their normal modes of continuous and expeditious transit unless rendered necessary by *force majeure* or by distress;

(d) comply with other relevant provisions of this Part.

2. Ships in transit passage shall:

(a) comply with generally accepted international regulations, procedures and practices for safety at sea, including the International Regulations for Preventing Collisions at Sea;

(b) comply with generally accepted international regulations, procedures and practices for the prevention, reduction and control of pollution from ships.

3. Aircraft in transit passage shall:

(a) observe the Rules of the Air established by the International Civil Aviation Organization as they apply to civil aircraft; state aircraft will normally comply with such safety measures and will at all times operate with due regard for the safety of navigation;

(b) at all times monitor the radio frequency assigned by the competent internationally des-

määräämää radiotaajuutta tai asianmukaista kansainvälistä hätäkutsutaajuutta.

40 artikla

Tutkimukset ja mittaukset

Ulkomaiset alukset, merentutkimus- ja -mittausalukset mukaan luettuina, eivät saa kauttakulkumatkallaan tehdä tutkimuksia tai mittauksia ilman salmiin rajautuvien valtioiden etukäteen antamaa lupaa.

41 artikla

Merireitit ja reittijakojärjestelyt kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa

1. Salmiin rajautuvat valtiot voivat yhdenmukaisesti tämän osan kanssa osoittaa merireittejä ja määrätä reittijakojärjestelyjä salmissa tapahtuvaa merenkulkua varten, milloin tämä on alusten turvallisen kauttakulun edistämiseksi tarpeellista.

2. Kyseiset valtiot voivat olosuhteiden vaatiessa ja siitä asianmukaisesti ilmoitettuaan vaihtaa aiemmat merireitit ja reittijakojärjestelyt toisiin.

3. Tällaisten merireittien ja reittijakojärjestelyjen tulee olla yleisesti hyväksyttyjen kansainvälisten määräysten mukaisia.

4. Ennen kuin salmiin rajautuvat valtiot osoittavat merireittejä tai vaihtavat niitä toisiin tai ennen kuin ne määräävät reittijakojärjestelyjä tai vaihtavat niitä toisiin, niiden tulee toimittaa asiaa koskevat ehdotukset toimivaltaisen kansainvälisen järjestön hyväksyttäväksi. Järjestö voi hyväksyä vain sellaiset merireitit ja reittijakojärjestelyt, joista on sovittu salmiin rajautuvien valtioiden kanssa, minkä jälkeen valtiot voivat toteuttaa ehdotuksensa niiden osoittamiseksi, määräämiseksi tai vaihtamiseksi.

5. Kun kysymyksessä on salmi, jonka merireittien ja reittijakojärjestelyjen ehdotetaan kulkevan kahden tai useamman salmeen rajoittuvan valtion vesialueiden kautta, valtioiden on laadittava ehdotukset yhteistyössä keskenään ja asianomaisen kansainvälisen järjestön kanssa neuvotellen.

6. Salmiin rajautuvien valtioiden on merkittävä osoittamansa merireitit ja määräämänsä reittijakojärjestelyt selvästi karttoihin, jotka niiden on asianmukaisesti julkaistava.

ignated air traffic control authority or the appropriate international distress radio frequency.

Article 40

Research and survey activities

During transit passage, foreign ships, including marine scientific research and hydrographic survey ships, may not carry out any research or survey activities without the prior authorization of the States bordering straits.

Article 41

Sea lanes and traffic separation schemes in straits used for international navigation

1. In conformity with this Part, States bordering straits may designate sea lanes and prescribe traffic separation schemes for navigation in straits where necessary to promote the safe passage of ships.

2. Such States may, when circumstances require, and after giving due publicity thereto, substitute other sea lanes or traffic separation schemes for any sea lanes or traffic separation schemes previously designated or prescribed by them.

3. Such sea lanes and traffic separation schemes shall conform to generally accepted international regulations.

4. Before designating or substituting sea lanes or prescribing or substituting traffic separation schemes, States bordering straits shall refer proposals to the competent international organization with a view to their adoption. The organization may adopt only such sea lanes and traffic separation schemes as may be agreed with the States bordering the straits, after which the States may designate, prescribe or substitute them.

5. In respect of a strait where sea lanes or traffic separation schemes through the waters of two or more States bordering the strait are being proposed, the States concerned shall co-operate in formulating proposals in consultation with the competent international organization.

6. States bordering straits shall clearly indicate all sea lanes and traffic separation schemes designated or prescribed by them on charts to which due publicity shall be given.

7. Esteettömässä kauttakulussa olevien alusten tulee noudattaa asianomaisia tämän artiklan mukaisesti määrättyjä merireittejä ja reittijakojärjestelyjä.

42 artikla

Esteetöntä kauttakulkua koskevat salmiin rajautuvien valtioiden lait ja määräykset

1. Salmiin rajautuvat valtiot voivat tämän osaston säännökset huomioon ottaen hyväksyä lakeja ja määräyksiä, jotka liittyvät esteettömään kauttakulkuun salmissa ja koskevat kaikkia tai joitakin seuraavista seikoista:

a) 41 artiklan mukaista merenkulun turvallisuutta ja meriliikenteen säätelyä;

b) pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa saattamalla voimaan asianomaisia öljyn, öljypitoisten jätteiden ja muiden haitallisten aineiden salmeen laskemista koskevia kansainvälisiä määräyksiä;

c) kalastusalusten osalta kalastuksen estämistä, kalastusvälineiden alukseen sijoittaminen mukaan lukien;

d) hyödykkeiden, valuutan tai henkilöiden alukseen ottamista tai siitä pois siirtämistä salmeen rajautuvan valtion tulli-, vero-, maahanmuutto- tai terveydenhoitolakien ja -määräysten vastaisesti.

2. Tällaiset lait ja määräykset eivät saa millään tavalla tehdä eroa ulkomaisten alusten välillä eikä niiden soveltaminen saa käytännössä johtaa tässä osastossa määritellyn esteetöntä kauttakulkua koskevan oikeuden kieltämiseen, vaikeuttamiseen tai haittaamiseen.

3. Salmiin rajautuvien valtioiden tulee asianmukaisesti julkaista kaikki tällaiset lait ja määräykset.

4. Esteetöntä kauttakulkuoikeutta harjoittavien ulkomaisten alusten tulee noudattaa tällaisia lakeja ja määräyksiä.

5. Sellaisen aluksen lippuvaltio tai ilmaaluksen rekisteröintivaltio, jolla on oikeus täysivaltaiseen koskemattomuuteen ja joka toimii edellä mainittujen lakien ja määräysten tai muiden tämän osan säännösten vastaisesti, on kansainvälisesti vastuussa salmeen rajautuvalle valtiolle aiheutuneesta menetyksestä tai vahingosta.

7. Ships in transit passage shall respect applicable sea lanes and traffic separation schemes established in accordance with this article.

Article 42

Laws and regulations of States bordering straits relating to transit passage

1. Subject to the provisions of this section, States bordering straits may adopt laws and regulations relating to transit passage through straits, in respect of all or any of the following:

(a) the safety of navigation and the regulation of maritime traffic, as provided in article 41;

(b) the prevention, reduction and control of pollution, by giving effect to applicable international regulations regarding the discharge of oil, oily wastes and other noxious substances in the strait;

(c) with respect to fishing vessels, the prevention of fishing, including the stowage of fishing gear;

(d) the loading or unloading of any commodity, currency or person in contravention of the customs, fiscal, immigration or sanitary laws and regulations of States bordering straits.

2. Such laws and regulations shall not discriminate in form or in fact among foreign ships or in their application have the practical effect of denying, hampering or impairing the right of transit passage as defined in this section.

3. States bordering straits shall give due publicity to all such laws and regulations.

4. Foreign ships exercising the right of transit passage shall comply with such laws and regulations.

5. The flag State of a ship or the State of registry of an aircraft entitled to sovereign immunity which acts in a manner contrary to such laws and regulations or other provisions of this Part shall bear international responsibility for any loss or damage which results to States bordering straits.

43 artikla

Merenkulkua ja turvallisuutta edistävät laitteet ja muut parannukset sekä pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvonta

Salmea käyttävien ja salmeen rajautuvien valtioiden tulisi keskinäisin sopimuksin yhteistyössä:

a) sijoittaa salmeen ja siellä ylläpitää tarpeellisia kansainvälistä merenkulkua ja turvallisuutta edistäviä laitteita ja tehdä muita vastaavia parannuksia; sekä

b) toimia aluksista peräisin olevan pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

Article 43

Navigational and safety aids and other improvements and the prevention, reduction and control of pollution

User States and States bordering a strait should by agreement co-operate:

(a) in the establishment and maintenance in a strait of necessary navigational and safety aids or other improvements in aid of international navigation; and

(b) for the prevention, reduction and control of pollution from ships.

44 artikla

Salmiin rajautuvien valtioiden velvollisuudet

Salmiin rajautuvat valtiot eivät saa vaikeuttaa esteetöntä kauttakulkua, ja niiden on asianmukaisesti ilmoitettava kaikista tiedossaan olevista salmessa tai sen yläpuolella esiintyvistä merenkulkua tai ylilentoa vaarantavista seikoista. Esteetöntä kauttakulkua ei saa keskeyttää.

Article 44

Duties of States bordering straits

States bordering straits shall not hamper transit passage and shall give appropriate publicity to any danger to navigation or overflight within or over the strait of which they have knowledge. There shall be no suspension of transit passage.

3 OSASTO

VIATON KAUTTAKULKU

45 artikla

Viaton kauttakulku

1. II osan 3 osaston mukaista viattoman kauttakulun järjestelyä sovelletaan sellaisissa kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa:

a) joihin ei sovelleta 38 artiklan 1 kappaleen mukaista esteettömän kauttakulun järjestelyä; tai

b) jotka yhdistävät aavan meren tai talousvyöhykkeen osan vieraan valtion aluemereen.

2. Viatonta kauttakulkua ei saa tällaisissa salmissa keskeyttää.

SECTION 3

INNOCENT PASSAGE

Article 45

Innocent passage

1. The régime of innocent passage, in accordance with Part II, section 3, shall apply in straits used for international navigation:

(a) excluded from the application of the régime of transit passage under article 38, paragraph 1; or

(b) between a part of the high seas or an exclusive economic zone and the territorial sea of a foreign State.

2. There shall be no suspension of innocent passage through such straits.

IV OSA

SAARISTOVALTIOT

46 artikla

Määritelmät

Tässä yleissopimuksessa:

a) "saaristovaltio" tarkoittaa valtiota, joka

PART IV

ARCHIPELAGIC STATES

Article 46

Use of terms

For the purposes of this Convention:

(a) "archipelagic State" means a State con-

koostuu kokonaan yhdestä tai useammasta saaristosta ja johon voi sisältyä muitakin saaria;

b) "saaristo" tarkoittaa saariryhmää, saarten osat mukaan luettuina, saarten välisiä vesialueita ja muita luonnonmuodostumia, jotka yhdessä liittyvät niin kiinteästi toisiinsa, että sellaiset saaret, vesialueet ja muut luonnonmuodostumat muodostavat luontaisen maantieteellisen, taloudellisen ja poliittisen kokonaisuuden, tai joita on vanhastaan pidetty sellaisena.

stituted wholly by one or more archipelagos and may include other islands;

(b) "archipelago" means a group of islands, including parts of islands, interconnecting waters and other natural features which are so closely interrelated that such islands, waters and other natural features form an intrinsic geographical, economic and political entity, or which historically have been regarded as such.

47 artikla

Saaristovesien perusviivat

1. Saaristovaltio voi vetää suorat saaristovesien perusviivat yhdistämällä saariston uloimpien saarten ja vedenpinnan yläpuolelle jäävien riuttojen uloimmat pisteet edellyttäen, että perusviivojen sisään jäävät tärkeimmät saaret sekä alue, jolla vesipinta-alan suhde maapinta-alaan, atollit mukaan luettuina, on 1:1 ja 9:1 välillä.

2. Perusviivojen pituus ei saa pääsääntöisesti ylittää 100 meripeninkulmaa. Enintään 3 prosenttia saaristoa rajoittavien perusviivojen kokonaislukumäärästä saa kuitenkin ulottua 125 meripeninkulman enimmäispituuteen asti.

3. Suoria perusviivoja vedettäessä ei saa merkittävästi poiketa saariston yleisestä muodosta.

4. Suoria perusviivoja ei saa vetää sellaisiin kohoumiin tai sellaisista kohoumista, jotka ovat näkyvissä laskuveden aikana, ellei niille ole rakennettu majakoita tai muita samankaltaisia pysyvästi merenpinnan yläpuolella olevia laitteita tai ellei laskuveden aikana näkyvä kohouma sijaitse osaksi tai kokonaan aluemeren leveyttä lähempänä lähintä saarta.

5. Saaristovaltio ei saa soveltaa tällaisten perusviivojen järjestelmää siten, että toisen valtion aluemeren yhteys aavaan mereen tai talousvyöhykkeeseen katkeaa.

6. Jos osa saaristovaltion saaristovesistä on välittömästi sen naapurina sijaitsevan valtion kahden osan välissä, olemassa olevat oikeudet ja kaikki muut lailliset edut, joita viime mainittu valtio on perinteisesti harjoittanut näillä vesillä, sekä kaikki valtioiden keskenään sopimat muut oikeudet, pysyvät voimassa, ja niitä tulee kunnioittaa.

Article 47

Archipelagic baselines

1. An archipelagic State may draw straight archipelagic baselines joining the outermost points of the outermost islands and drying reefs of the archipelago provided that within such baselines are included the main islands and an area in which the ratio of the area of the water to the area of the land, including atolls, is between 1 to 1 and 9 to 1.

2. The length of such baselines shall not exceed 100 nautical miles, except that up to 3 per cent of the total number of baselines enclosing any archipelago may exceed that length, up to a maximum length of 125 nautical miles.

3. The drawing of such baselines shall not depart to any appreciable extent from the general configuration of the archipelago.

4. Such baselines shall not be drawn to and from low-tide elevations, unless lighthouses or similar installations which are permanently above sea level have been built on them or where a low-tide elevation is situated wholly or partly at a distance not exceeding the breadth of the territorial sea from the nearest island.

5. The system of such baselines shall not be applied by an archipelagic State in such a manner as to cut off from the high seas or the exclusive economic zone the territorial sea of another State.

6. If a part of the archipelagic waters of an archipelagic State lies between two parts of an immediately adjacent neighbouring State, existing rights and all other legitimate interests which the latter State has traditionally exercised in such waters and all rights stipulated by agreement between those States shall continue and be respected.

7. Laskettaessa 1 kappaleen mukaista vesipinta-alan suhdetta maapinta-alaan voidaan maapinta-alaan sisällyttää vedet, jotka sijaitsevat saaria ja atolleja reunustavien riuttojen sisäpuolella, mukaan luettuna se osa jyrkkäreunaista merenpohjatasankoa, jota ympäröi osaksi tai kokonaan tasangolla sijaitsevien kalkkikivisaarten ja vedenpinnan yläpuolelle jäävien riuttojen ketju.

8. Tämän artiklan mukaisesti vedetyt perusviivat on merkittävä mittakaavaltaan sellaisiin karttoihin, että perusviivojen sijainti voidaan niistä havaita. Vaihtoehtoisesti voidaan kartta korvata sellaisella asianomaiset maantieteelliset koordinaatit osoittavalla luettelolla, josta ilmenevät asianomaiset geodeettiset tiedot.

9. Saaristovaltion tulee asianmukaisesti julkaista kartat tai luettelot maantieteellisistä koordinaateista ja tallettaa niiden jäljennökset Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

7. For the purpose of computing the ratio of water to land under paragraph 1, land areas may include waters lying within the fringing reefs of islands and atolls, including that part of a steep-sided oceanic plateau which is enclosed or nearly enclosed by a chain of limestone islands and drying reefs lying on the perimeter of the plateau.

8. The baselines drawn in accordance with this article shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Alternatively, lists of geographical co-ordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted.

9. The archipelagic State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each such chart or list with the Secretary-General of the United Nations.

48 artikla

Aluemeren, lisävyöhykkeen, talousvyöhykkeen ja mannerjalustan leveyden mittaaminen

Aluemeren, lisävyöhykkeen, talousvyöhykkeen ja mannerjalustan leveys mitataan 47 artiklan mukaisesti vedetyistä saaristovesien perusviivoista.

Article 48

Measurement of the breadth of the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf

The breadth of the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf shall be measured from archipelagic baselines drawn in accordance with article 47.

49 artikla

Saaristovesien, niiden yläpuolella olevan ilmatilan sekä niiden merenpohjan ja sen sisustan oikeudellinen asema

1. Saaristovaltion täysivaltaisuus ulottuu 47 artiklan mukaisesti vedettyjen saaristovesien perusviivojen sisäpuolelle jääviin vesiin, joita kutsutaan saaristovesiksi, riippumatta niiden syvyydestä tai etäisyydestä rannikosta.

2. Täysivaltaisuus ulottuu saaristovesien yläpuolella olevaan ilmatilaan sekä niiden merenpohjaan ja merenpohjan sisustaan ja sen luonnonvaroihin.

3. Täysivaltaisuutta harjoitettaessa otetaan huomioon tämän osan määräykset.

4. Tässä osassa perustettu kauttakulkua saaristovesien merireiteillä koskeva järjestely ei vaikuta muuten saaristovesien, merireitit mukaan luettuina, asemaan eikä saaristovaltion oikeuteen harjoittaa näitä vesialueita ja niiden

Article 49

Legal status of archipelagic waters, of the air space over archipelagic waters and of their bed and subsoil

1. The sovereignty of an archipelagic State extends to the waters enclosed by the archipelagic baselines drawn in accordance with article 47, described as archipelagic waters, regardless of their depth or distance from the coast.

2. This sovereignty extends to the air space over the archipelagic waters, as well as to their bed and subsoil, and the resources contained therein.

3. This sovereignty is exercised subject to this Part.

4. The régime of archipelagic sea lanes passage established in this Part shall not in other respects affect the status of the archipelagic waters, including the sea lanes, or the exercise by the archipelagic State of its sover-

ilmatilaa sekä niiden merenpohjaa ja merenpohjan sisustaa ja sen luonnonvaroja koskevaa täysivaltaisuutta.

50 artikla

Sisäisten aluevesien rajan määrääminen

Saaristovaltio voi saaristovesiensä piirissä määrittää sisäisten aluevesien ulkorajan 9, 10 ja 11 artiklan mukaisesti.

51 artikla

Nykyiset sopimukset, perinteiset kalastusoikeudet sekä nykyiset merenalaiset kaapelit

1. Siitä riippumatta, mitä 49 artiklassa määrätään, saaristovaltion tulee kunnioittaa nykyisiä muiden valtioiden kanssa tehtyjä sopimuksia sekä tunnustaa välittömästi naapureina sijaitsevien valtioiden perinteiset kalastusoikeudet sekä muu laillinen toiminta tietyillä saaristovesiin kuuluvilla alueilla. Tällaisten oikeuksien ja toiminnan ehdoista, mukaan luettuina niiden luonne, laajuus sekä alueet, joilla niitä sovelletaan, sovitaan maiden kesken kahdenvälisillä sopimuksilla jonkin asianomaisista maista niin pyytäessä. Tällaisia oikeuksia ei saa siirtää kolmansille valtioille tai niiden kansalaisille, eikä niitä saa jakaa näiden kanssa.

2. Saaristovaltion tulee sallia nykyiset, muiden valtioiden laskemat merenalaiset kaapelit, jotka kulkevat sen vesien kautta maa-alueelle ulottumatta. Saaristovaltion tulee sallia kaapeleiden huolto ja vaihto saatuaan asianmukaisen ilmoituksen niiden sijainnista ja aikomuksesta niiden korjaamiseksi tai vaihtamiseksi.

52 artikla

Oikeus viattomaan kauttakulkuun

1. Ottaen huomioon 53 artiklan määräykset ja heikentämättä 50 artiklan määräyksiä kaikkien valtioiden aluksilla on oikeus viattomaan kauttakulkuun saaristovesillä II osan 3 osaston mukaisesti.

2. Saaristovaltio voi, edellyttäen, että ei tehdä eroa ulkomaisten alusten välillä, tilapäisesti keskeyttää määrätyillä saaristovesiensä alueilla niiden viattoman kauttakulun, jos keskeyttäminen on olennaisen tärkeää valtion turvallisuuden suojelemiseksi. Keskeyttäminen tulee voimaan vasta, kun siitä on asianmukaisesti ilmoitettu.

eignty over such waters and their air space, bed and subsoil, and the resources contained therein.

Article 50

Delimitation of internal waters

Within its archipelagic waters, the archipelagic State may draw closing lines for the delimitation of internal waters, in accordance with articles 9, 10 and 11.

Article 51

Existing agreements, traditional fishing rights and existing submarine cables

1. Without prejudice to article 49, an archipelagic State shall respect existing agreements with other States and shall recognize traditional fishing rights and other legitimate activities of the immediately adjacent neighbouring States in certain areas falling within archipelagic waters. The terms and conditions for the exercise of such rights and activities, including the nature, the extent and the areas to which they apply, shall, at the request of any of the States concerned, be regulated by bilateral agreements between them. Such rights shall not be transferred to or shared with third States or their nationals.

2. An archipelagic State shall respect existing submarine cables laid by other States and passing through its waters without making a landfall. An archipelagic State shall permit the maintenance and replacement of such cables upon receiving due notice of their location and the intention to repair or replace them.

Article 52

Right of innocent passage

1. Subject to article 53 and without prejudice to article 50, ships of all States enjoy the right of innocent passage through archipelagic waters, in accordance with Part II, section 3.

2. The archipelagic State may, without discrimination in form or in fact among foreign ships, suspend temporarily in specified areas of its archipelagic waters the innocent passage of foreign ships if such suspension is essential for the protection of its security. Such suspension shall take effect only after having been duly published.

53 artikla

Kauttakulkuoikeus saaristovesien merireiteillä

1. Saaristovaltio voi osoittaa merireittejä ja niiden yläpuolella kulkevia lentoreittejä, jotka soveltuvat ulkomaisten alusten ja ilma-alusten keskeytymättömään ja viivytyksettömään kauttakulkuun saaristovaltion saaristovesillä ja niihin liittyvällä aluemerellä tai näiden vesialueiden yläpuolella.

2. Kaikilla aluksilla ja ilma-aluksilla on kauttakulkuoikeus saaristovesien meri- ja ilmareiteillä.

3. Kauttakulkuoikeus saaristovesien merireiteillä tarkoittaa merenkulku- ja ylilento-oikeuksien harjoittamista tämän yleissopimuksen mukaisesti tavanomaiseen tapaan siten, että sen yksinomaisena tarkoituksena on keskeytymätön, viivytyksetön ja esteetön kulku aavan meren tai talousvyöhykkeen osien välillä.

4. Tällaisten meri- ja lentoreittien tulee kulkea saaristovesien ja niihin liittyvän aluemeren poikki. Niiden tulee sisältää kaikki tavanomaiset kulkureitit, joita käytetään kansainväliseen merenkulkuun tai lentoon saaristovesien yläpuolella olevassa ilmatilassa tai sen kautta sekä alusten ollessa kysymyksessä kaikki näillä reiteillä sijaitsevat tavanomaiset purjehdusväylät sillä varauksella, että samojen päätepisteiden välillä ei kuitenkaan tarvitse pitää käytössä useampia keskenään yhtä käyttökelpoisia reittejä.

5. Tällaiset meri- ja lentoreitit määritetään kulkureittien päätepisteiden välille vedettävien janojen muodostamin viivoin. Alukset ja ilma-alukset, jotka kulkevat saaristovesien merireitillä, eivät saa poiketa yli kaksikymmentäviisi meripeninkulmaa sanotun viivan kummallekaan puolelle edellyttäen kuitenkin, että ne pysyvät sellaisella etäisyydellä rannikosta, joka on vähintään kymmenen prosenttia viivan ja merireittiä reunustavien saarten lähimpien pisteiden välisestä etäisyydestä.

6. Saaristovaltio, joka osoittaa tämä artiklan mukaisia merireittejä, voi myös määrätä reittijakojärjestelyistä, jotta alukset voivat kulkea turvallisesti merireiteillä sijaitsevilla kapeilla väylillä.

7. Saaristovaltio voi olosuhteiden niin vaatiessa ja asiasta ilmoitettuaan vaihtaa aikaisemman merireitin tai liikenteenjakojärjestelyn toiseen.

Article 53

Right of archipelagic sea lanes passage

1. An archipelagic State may designate sea lanes and air routes thereabove, suitable for the continuous and expeditious passage of foreign ships and aircraft through or over its archipelagic waters and the adjacent territorial sea.

2. All ships and aircraft enjoy the right of archipelagic sea lanes passage in such sea lanes and air routes.

3. Archipelagic sea lanes passage means the exercise in accordance with this Convention of the rights of navigation and overflight in the normal mode solely for the purpose of continuous, expeditious and unobstructed transit between one part of the high seas or an exclusive economic zone and another part of the high seas or an exclusive economic zone.

4. Such sea lanes and air routes shall traverse the archipelagic waters and the adjacent territorial sea and shall include all normal passage routes used as routes for international navigation or overflight through or over archipelagic waters and, within such routes, so far as ships are concerned, all normal navigational channels, provided that duplication of routes of similar convenience between the same entry and exit points shall not be necessary.

5. Such sea lanes and air routes shall be defined by a series of continuous axis lines from the entry points of passage routes to the exit points. Ships and aircraft in archipelagic sea lanes passage shall not deviate more than 25 nautical miles to either side of such axis lines during passage, provided that such ships and aircraft shall not navigate closer to the coasts than 10 per cent of the distance between the nearest points on islands bordering the sea lane.

6. An archipelagic State which designates sea lanes under this article may also prescribe traffic separation schemes for the safe passage of ships through narrow channels in such sea lanes.

7. An archipelagic State may, when circumstances require, after giving due publicity thereto, substitute other sea lanes or traffic separation schemes for any sea lanes or traffic separation schemes previously designated or prescribed by it.

8. Tällaisten merireittien ja liikenteenjakojärjestelyjen tulee vastata yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä määräyksiä.

9. Osoittaessaan tai vaihtaessaan merireittejä tai määrätessään tai vaihtaessaan reittijakojärjestelyjä saaristovaltion tulee toimittaa ehdotukset toimivaltaisen kansainvälisen järjestön hyväksyttäväksi. Järjestö voi hyväksyä vain sellaiset merireitit ja reittijakojärjestelyt, joista on sovittu saaristovaltion kanssa, minkä jälkeen saaristovaltio voi toteuttaa ehdotuksensa niiden osoittamiseksi, määräämiseksi tai vaihtamiseksi.

10. Saaristovaltion on merkittävä osoittamiensa merireittien kulkulinjat ja määräämänsä reittijakojärjestelyt selvästi karttoihin, jotka on asianmukaisesti julkaistava.

11. Alusten tulee kauttakulussa saaristovesien merireiteillä kunnioittaa tämän artiklan mukaisesti luotuja asianomaisia merireittejä ja reittijakojärjestelyjä.

12. Jos saaristovaltio ei osoita meri- tai ilmareittejä, kulkuoikeutta saaristovesien merireiteillä voidaan harjoittaa kansainväliseen merenkulkuun yleensä käytettävillä reiteillä.

8. Such sea lanes and traffic separation schemes shall conform to generally accepted international regulations.

9. In designating or substituting sea lanes or prescribing or substituting traffic separation schemes, an archipelagic State shall refer proposals to the competent international organization with a view to their adoption. The organization may adopt only such sea lanes and traffic separation schemes as may be agreed with the archipelagic State, after which the archipelagic State may designate, prescribe or substitute them.

10. The archipelagic State shall clearly indicate the axis of the sea lanes and the traffic separation schemes designated or prescribed by it on charts to which due publicity shall be given.

11. Ships in archipelagic sea lanes passage shall respect applicable sea lanes and traffic separation schemes established in accordance with this article.

12. If an archipelagic State does not designate sea lanes or air routes, the right of archipelagic sea lanes passage may be exercised through the routes normally used for international navigation.

54 artikla

Alusten ja ilma-alusten velvollisuudet kauttakulussa, tutkimus- ja mittaustoiminta, saaristovaltion velvollisuudet sekä saaristovesien merireiteillä tapahtuvaa kauttakulkua koskevat saaristovaltion lait ja määräykset

Artikloja 39, 40, 42 ja 44 sovelletaan vastaavasti myös kauttakulkuun saaristovesien merireiteillä.

Article 54

Duties of ships and aircraft during their passage, research and survey activities, duties of the archipelagic State and laws and regulations of the archipelagic State relating to archipelagic sea lanes passage

Articles 39, 40, 42 and 44 apply *mutatis mutandis* to archipelagic sea lanes passage.

V OSA
TALOUSVYÖHYKE

PART V
EXCLUSIVE ECONOMIC ZONE

55 artikla

Talousvyöhykkeen oikeudellinen erityisjärjestely

Talousvyöhyke on aluemeren edustalla sijaitseva alue, johon sovelletaan tämän osan mukaista oikeudellista erityisjärjestelyä, jonka mukaan rantavaltion oikeuksia ja lainkäyttövaltaa sekä muiden valtioiden oikeuksia ja vapauksia sääntelevät tämän yleissopimuksen asianomaiset määräykset.

Article 55

Specific legal régime of the exclusive economic zone

The exclusive economic zone is an area beyond and adjacent to the territorial sea, subject to the specific legal régime established in this Part, under which the rights and jurisdiction of the coastal State and the rights and freedoms of other States are governed by the relevant provisions of this Convention.

56 artikla

Rantavaltion oikeudet, lainkäyttövalta sekä velvollisuudet talousvyöhykkeellä

1. Rantavaltiolla on talousvyöhykkeellä:

a) täysivaltaiset oikeudet merenpohjan yläpuolisten vesien ja merenpohjan ja sen sisustan elollisten ja elottomien luonnonvarojen tutkimiseen, hyödyntämiseen, säilyttämiseen ja hoitamiseen sekä muuhun toimintaan, jonka tarkoituksena on vyöhykkeen taloudellinen hyödyntäminen ja tutkiminen, kuten vedestä, merivirroista ja tuulista saatavan energian tuottaminen;

b) tämän yleissopimuksen asianomaisten määräysten mukainen lainkäyttövalta:

i) tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien rakentamisen ja käytön osalta;

ii) meritieteellisen tutkimuksen osalta;

iii) meriympäristön suojelun ja säilyttämisen osalta;

c) muut tässä yleissopimuksessa määrätyt oikeudet ja velvollisuudet.

2. Harjoittaessaan talousvyöhykkeellä tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan ja täyttäessään sen mukaisia velvollisuuksiaan rantavaltion tulee ottaa asianmukaisesti huomioon muiden valtioiden oikeudet ja velvollisuudet ja toimia sopusoinnussa tämän yleissopimuksen määräysten kanssa.

3. Tässä artiklassa määriteltyjä merenpohjaa ja sen sisustaa koskevia oikeuksia käytetään VI osan mukaisesti.

Article 56

Rights, jurisdiction and duties of the coastal State in the exclusive economic zone

1. In the exclusive economic zone, the coastal State has:

(a) sovereign rights for the purpose of exploring and exploiting, conserving and managing the natural resources, whether living or non-living, of the waters superjacent to the sea-bed and of the sea-bed and its subsoil, and with regard to other activities for the economic exploitation and exploration of the zone, such as the production of energy from the water, currents and winds;

(b) jurisdiction as provided for in the relevant provisions of this Convention with regard to:

(i) the establishment and use of artificial islands, installations and structures;

(ii) marine scientific research;

(iii) the protection and preservation of the marine environment;

(c) other rights and duties provided for in this Convention.

2. In exercising its rights and performing its duties under this Convention in the exclusive economic zone, the coastal State shall have due regard to the rights and duties of other States and shall act in a manner compatible with the provisions of this Convention.

3. The rights set out in this article with respect to the sea-bed and subsoil shall be exercised in accordance with Part VI.

57 artikla

Talousvyöhykkeen leveys

Talousvyöhyke ei saa ulottua 200 meripeninkulmaa kauemmaksi niistä perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan.

Article 57

Breadth of the exclusive economic zone

The exclusive economic zone shall not extend beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.

58 artikla

Muiden valtioiden oikeudet ja velvollisuudet talousvyöhykkeellä

1. Kaikilla sekä ranta- että sisämaavaltioilla on tämän yleissopimuksen asianomaiset määräykset huomioon ottaen talousvyöhykkeellä 87 artiklassa mainitut merenkulun ja ylilennon vapaudet, vapaus laskea merenalaisia kaapeleita ja putkistoja sekä vapaus kaikkeen muuhun

Article 58

Rights and duties of other States in the exclusive economic zone

1. In the exclusive economic zone, all States, whether coastal or land-locked, enjoy, subject to the relevant provisions of this Convention, the freedoms referred to in article 87 of navigation and overflight and of the laying of submarine cables and pipelines, and other

näihin vapauksiin liittyvään kansainvälisessä oikeudessa hyväksyttyyn meren käyttöön, joka esimerkiksi koskee alusten, ilma-alusten, merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen toimintaa ja joka on sopusoinnussa tämän yleissopimuksen määräysten kanssa.

2. Talousvyöhykkeeseen sovelletaan 88—115 artiklaa sekä muita asianomaisia kansainvälisen oikeuden sääntöjä sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa tämän osan kanssa.

3. Harjoittaessaan talousvyöhykkeellä tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan ja täyttäessään sen mukaisia velvollisuuksiaan valtioiden tulee ottaa asianmukaisesti huomioon rantavaltion oikeudet ja velvollisuudet sekä noudattaa niitä lakeja ja määräyksiä, jotka rantavaltio on hyväksynyt tämän yleissopimuksen säännösten mukaisesti sekä muita kansainvälisen oikeuden sääntöjä sikäli kuin ne eivät ole ristiriidassa tämän osan kanssa.

internationally lawful uses of the sea related to these freedoms, such as those associated with the operation of ships, aircraft and submarine cables and pipelines, and compatible with the other provisions of this Convention.

2. Articles 88 to 115 and other pertinent rules of international law apply to the exclusive economic zone in so far as they are not incompatible with this Part.

3. In exercising their rights and performing their duties under this Convention in the exclusive economic zone, States shall have due regard to the rights and duties of the coastal State and shall comply with the laws and regulations adopted by the coastal State in accordance with the provisions of this Convention and other rules of international law in so far as they are not incompatible with this Part.

59 artikla

Talousvyöhykettä koskevien oikeuksien ja lainkäyttövallan määräytymiseen liittyvien ristiriitojen ratkaisuperuste

Milloin tämä yleissopimus ei osoita talousvyöhykettä koskevia oikeuksia tai lainkäyttövaltaa rantavaltiolle tai muille valtioille ja rantavaltion ja jonkun muun valtion tai muiden valtioiden etujen välille syntyy ristiriita, tämä tulisi ratkaista kohtuuden mukaan ja kaikkien asianhaarojen valossa siten, että otetaan huomioon kyseisten etujen tärkeys asianosaisille ja koko kansainväliselle yhteisölle.

Article 59

Basis for the resolution of conflicts regarding the attribution of rights and jurisdiction in the exclusive economic zone

In cases where this Convention does not attribute rights or jurisdiction to the coastal State or to other States within the exclusive economic zone, and a conflict arises between the interests of the coastal State and any other State or States, the conflict should be resolved on the basis of equity and in the light of all the relevant circumstances, taking into account the respective importance of the interests involved to the parties as well as to the international community as a whole.

60 artikla

Talousvyöhykkeellä sijaitsevat tekosaaret, laitteet ja rakennelmat

1. Rantavaltiolla on talousvyöhykkeellä yksinomainen oikeus rakentaa ja antaa lupa rakentaa ja käyttää:

a) tekosaaria;

b) 56 artiklassa mainittuihin ja muihin taloudellisiin tarkoituksiin käytettäviä laitteita ja rakennelmia;

c) laitteita ja rakennelmia, jotka saattavat haitata rantavaltion oikeuksien käyttämistä vyöhykkeellä;

sekä säännellä näiden rakentamista ja käyttöä.

Article 60

Artificial islands, installations and structures in the exclusive economic zone

1. In the exclusive economic zone, the coastal State shall have the exclusive right to construct and to authorize and regulate the construction, operation and use of:

(a) artificial islands;

(b) installations and structures for the purposes provided for in article 56 and other economic purposes;

(c) installations and structures which may interfere with the exercise of the rights of the coastal State in the zone.

2. Rantavaltiolla on tällaisiin tekosaariin, laitteisiin ja rakennelmiin nähden yksinomainen lainkäyttövalta, joka käsittää muun muassa tulli-, vero-, terveydenhoito-, turvallisuus- ja maahanmuuttolakeja ja -määräyksiä koskevan lainkäyttövallan.

3. Tällaisten tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien rakentamisesta on ilmoitettava asianmukaisesti ja niiden havaitsemisen helpottamiseksi on ylläpidettävä pysyvää varoitusjärjestelmää. Hylätyt tai käytöstä pois jääneet laitteet tai rakennelmat tulee merenkulun turvallisuuden takaamiseksi poistaa, ottaen huomioon kaikki toimivaltaisen kansainvälisen järjestön antamat yleisesti hyväksytyt kansainväliset määräykset. Tällöin on kiinnitettävä asianmukaista huomiota myös kalastukseen, meriympäristön suojeluun sekä muiden valtioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Kaikkien sellaisten laitteiden ja rakennelmien syvyydestä, sijainnista ja mitoista, joita ei ole poistettu kokonaan, on asianmukaisesti tiedotettava.

4. Rantavaltio voi tarvittaessa perustaa tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien ympärille kohtuullisen kokoisen suojavyöhykkeen, jolla se voi ryhtyä asianmukaisiin toimiin sekä merenkulun että tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien turvallisuuden takaamiseksi.

5. Rantavaltio määrää suojavyöhykkeiden leveyden ottaen huomioon asianomaiset kansainväliset määräykset. Vyöhykkeitä suunniteltaessa on varmistettava, että ne liittyvät kohtuullisella tavalla tekosaarten, laitteiden tai rakennelmien luonteeseen ja toimintaan, eivätkä ulotu yli 500 metrin etäisyydelle niiden ulkoreunan kustakin pisteestä mitattuna, paitsi milloin yleisesti hyväksytyissä kansainvälisissä määräyksissä toisin sallitaan tai milloin toimivaltainen kansainvälinen järjestö toisin suosittaa. Suojavyöhykkeiden laajuudesta on asianmukaisesti ilmoitettava.

6. Kaikkien alusten tulee kunnioittaa suojavyöhykkeitä sekä noudattaa yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä määräyksiä, jotka koskevat merenkulkua tekosaarten, laitteiden, rakennelmien ja suojavyöhykkeiden läheisyydessä.

7. Tekosaaria, laitteita tai rakennelmia ei saa rakentaa eikä suojavyöhykkeitä niiden ympärille perustaa alueelle, jossa ne saattavat haitata yleisesti tunnustettujen, kansainväliselle merenkululle olennaisen tärkeiden merireittien käyttöä.

8. Tekosaarilla, laitteilla ja rakennelmilla ei ole samaa asemaa kuin saarilla. Niillä ei ole

2. The coastal State shall have exclusive jurisdiction over such artificial islands, installations and structures, including jurisdiction with regard to customs, fiscal, health, safety and immigration laws and regulations.

3. Due notice must be given of the construction of such artificial islands, installations or structures, and permanent means for giving warning of their presence must be maintained. Any installations or structures which are abandoned or disused shall be removed to ensure safety of navigation, taking into account any generally accepted international standards established in this regard by the competent international organization. Such removal shall also have due regard to fishing, the protection of the marine environment and the rights and duties of other States. Appropriate publicity shall be given to the depth, position and dimensions of any installations or structures not entirely removed.

4. The coastal State may, where necessary, establish reasonable safety zones around such artificial islands, installations and structures in which it may take appropriate measures to ensure the safety both of navigation and of the artificial islands, installations and structures.

5. The breadth of the safety zones shall be determined by the coastal State, taking into account applicable international standards. Such zones shall be designed to ensure that they are reasonably related to the nature and function of the artificial islands, installations or structures, and shall not exceed a distance of 500 metres around them, measured from each point of their outer edge, except as authorized by generally accepted international standards or as recommended by the competent international organization. Due notice shall be given of the extent of safety zones.

6. All ships must respect these safety zones and shall comply with generally accepted international standards regarding navigation in the vicinity of artificial islands, installations, structures and safety zones.

7. Artificial islands, installations and structures and the safety zones around them may not be established where interference may be caused to the use of recognized sea lanes essential to international navigation.

8. Artificial islands, installations and structures do not possess the status of islands. They

omaa aluemerta eikä niiden olemassaolo vaikuta aluemeren, talousvyöhykkeen tai mannerjalustan rajanmääritykseen.

61 artikla

Elollisten luonnonvarojen säilyttäminen

1. Rantavaltion tulee määritellä sen talousvyöhykkeellä elollisista luonnonvaroista sallittavan saaliin suuruus.

2. Rantavaltion tulee, ottaen huomioon parhaan käytettävissään olevan tieteellisen näytön, varmistaa asianmukaisilla säilyttämis- ja hoitotoimilla, että elollisten luonnonvarojen säilyminen talousvyöhykkeellä ei vaarannu liiallisen hyödyntämisen vuoksi. Rantavaltioiden ja toimivaltaisten kansainvälisten, joko yleismaailmallisten tai tiettyä aluetta tai sen osaa koskevien järjestöjen tulee toimia yhteistyössä tähän päämäärään pääsemiseksi.

3. Tällaisten toimien tulee myös olla omiaan pitämään hyödynnettävät kannat sellaisella tasolla tai palauttamaan ne sellaiselle tasolle, että ne pystyvät antamaan suurimman mahdollisen ylläpidettävissä olevan tuoton, jonka ympäristölliset ja taloudelliset seikat, muun muassa rannikolla sijaitsevien kalastusyhdyskuntien taloudelliset tarpeet ja kehitysmaiden erityisvaatimukset, suovat. Tässä yhteydessä otetaan huomioon kalastustavat, kantojen keskinäinen riippuvuus sekä yleiset suositukset kansainvälisiksi, joko yleismaailmallisiksi tai tiettyä aluetta tai sen osaa koskeviksi vähimmäisvaatimuksiksi.

4. Tällaisiin toimiin ryhtyessään rantavaltion tulee ottaa huomioon niiden vaikutukset hyödynnettäviin lajeihin liittyviin tai niistä riippuvaisiin lajeihin ja pyrkiä pitämään näiden kanta sellaisella tasolla tai palauttamaan se sellaiselle tasolle, että niiden lisääntyminen ei vakavasti vaarannu.

5. Kaikkien asianomaisten valtioiden, mukaan luettuina valtiot, joiden kansalaisilla on lupa kalastaa talousvyöhykkeellä, tulee tarpeen mukaan säännöllisesti antaa ja vaihtaa käytettävissään olevia tieteellisiä tietoja, saaliita ja kalastuksen laajuutta koskevia tilastoja sekä muita kalakantojen suojeluun liittyviä tietoja toimivaltaisten yleismaailmallisten tai tiettyä aluetta tai sen osaa koskevien kansainvälisten järjestöjen välityksellä.

have no territorial sea of their own, and their presence does not affect the delimitation of the territorial sea, the exclusive economic zone or the continental shelf.

Article 61

Conservation of the living resources

1. The coastal State shall determine the allowable catch of the living resources in its exclusive economic zone.

2. The coastal State, taking into account the best scientific evidence available to it, shall ensure through proper conservation and management measures that the maintenance of the living resources in the exclusive economic zone is not endangered by over-exploitation. As appropriate, the coastal State and competent international organizations, whether subregional, regional or global, shall co-operate to this end.

3. Such measures shall also be designed to maintain or restore populations of harvested species at levels which can produce the maximum sustainable yield, as qualified by relevant environmental and economic factors, including the economic needs of coastal fishing communities and the special requirements of developing States, and taking into account fishing patterns, the interdependence of stocks and any generally recommended international minimum standards, whether subregional, regional or global.

4. In taking such measures the coastal State shall take into consideration the effects on species associated with or dependent upon harvested species with a view to maintaining or restoring populations of such associated or dependent species above levels at which their reproduction may become seriously threatened.

5. Available scientific information, catch and fishing effort statistics, and other data relevant to the conservation of fish stocks shall be contributed and exchanged on a regular basis through competent international organizations, whether subregional, regional or global, where appropriate and with participation by all States concerned, including States whose nationals are allowed to fish in the exclusive economic zone.

62 artikla

Elollisten luonnonvarojen hyödyntäminen

1. Rantavaltion tulee pyrkiä siihen, että elollisia luonnonvaroja hyödynnetään talousvyöhykkeellä mahdollisimman täysimääräisesti 61 artiklan määräysten puitteissa.

2. Rantavaltion tulee määritellä, millaiset edellytykset sillä on pyytää talousvyöhykkeen elollisia luonnonvaroja. Silloin kun rantavaltiolla ei ole edellytyksiä pyytää sallittua saalista kokonaan, sen tulee sopimuksin tai muunlaisin järjestelyin sekä 4 kappaleessa mainittujen ehtojen, lakien ja määräysten mukaisesti päästää muut valtiot pyytämään sallitun saaliin ylijäämää. Tällöin tulee erityisesti ottaa huomioon 69 ja 70 artiklan määräykset, varsinkin niissä mainittujen kehitysmaiden osalta.

3. Päästäessään muita valtioita talousvyöhykkeelleen tämän artiklan mukaisesti rantavaltion tulee ottaa huomioon kaikki asiaankuuluvat seikat, mukaan luettuina muun muassa alueen elollisten luonnonvarojen merkitys kyseisen rantavaltion taloudelle ja sen muille kansallisille eduille, 69 ja 70 artiklan määräykset, kyseisen alueen tai sen osan kehitysmaiden vaatimukset niiden pyytäessä osaa ylijäämästä sekä tarve vähentää sellaisten valtioiden taloudelle aiheutuvia haittavaikutuksia, joiden kansalaiset ovat vanhastaan kalastaneet vyöhykkeellä tai jotka ovat merkittävällä tavalla osallistuneet kantojen tutkimiseen ja tunnistamiseen.

4. Muiden valtioiden kansalaisten, jotka kalastavat talousvyöhykkeellä, tulee noudattaa kalavarojen säilyttämistoimia sekä muita rantavaltion laeissa ja määräyksissä asetettuja ehtoja. Näiden lakien ja määräysten tulee olla sopusoinnussa tämän yleissopimuksen kanssa, ja ne voivat koskea muun muassa seuraavia asioita:

a) luvan antamista kalastajille, kalastusaluksille ja -laitteille, mukaan luettuina maksut ja muut korvausmuodot, jotka kehitysmaihin kuuluvien rantavaltioiden kysymyksessä ollessa voivat koostua riittävistä kalastuselinkeinoa koskevaan rahoitukseen, laitteistoon ja tekniikkaan liittyvistä korvauksista;

b) niiden lajien määrittelyä, joita saa kalastaa, sekä saaliskiintiöiden määräämistä tietyille kannoille tai kantaryhmille, aluskohtaiselle saaliille tiettynä ajanjaksona tai jonkin valtion kansalaisten tiettynä aikana pyytämälle saaliille;

Article 62

Utilization of the living resources

1. The coastal State shall promote the objective of optimum utilization of the living resources in the exclusive economic zone without prejudice to article 61.

2. The coastal State shall determine its capacity to harvest the living resources of the exclusive economic zone. Where the coastal State does not have the capacity to harvest the entire allowable catch, it shall, through agreements or other arrangements and pursuant to the terms, conditions, laws and regulations referred to in paragraph 4, give other States access to the surplus of the allowable catch, having particular regard to the provisions of articles 69 and 70, especially in relation to the developing States mentioned therein.

3. In giving access to other States to its exclusive economic zone under this article, the coastal State shall take into account all relevant factors, including, *inter alia*, the significance of the living resources of the area to the economy of the coastal State concerned and its other national interests, the provisions of articles 69 and 70, the requirements of developing States in the subregion or region in harvesting part of the surplus and the need to minimize economic dislocation in States whose nationals have habitually fished in the zone or which have made substantial efforts in research and identification of stocks.

4. Nationals of other States fishing in the exclusive economic zone shall comply with the conservation measures and with the other terms and conditions established in the laws and regulations of the coastal State. These laws and regulations shall be consistent with this Convention and may relate, *inter alia*, to the following:

(a) licensing of fishermen, fishing vessels and equipment, including payment of fees and other forms of remuneration, which, in the case of developing coastal States, may consist of adequate compensation in the field of financing, equipment and technology relating to the fishing industry;

(b) determining the species which may be caught, and fixing quotas of catch, whether in relation to particular stocks or groups of stocks or catch per vessel over a period of time or to the catch by nationals of any State during a specified period;

c) kalastuskausien ja -alueiden sekä sallittujen välineiden ja kalastusalusten tyypin, koon ja määrän sääntelyä;

d) niiden kalojen ja muiden lajien iän ja koon määräämistä, joita saa pyytää;

e) kalastusaluksilta vaadittavien tietojen määrittämistä, mukaan luettuina tilastotiedot saaliista ja kalastuksen määrästä sekä alusten sijainnista;

f) rantavaltion luvalla ja valvonnassa tehtävien, erikseen määriteltävien kalantutkimusohjelmien edellyttämistä sekä tällaisen tutkimuksen säätelyä, joka voi kohdistua muun muassa näytteidenottoon saaliista, näytteiden levitykseen ja tutkimustiedosta raportoimiseen;

g) rantavaltion tarkkailijoiden tai harjoittelijoiden sijoittamista tällaisille aluksille;

h) saaliin tai sen osan purkamista tällaisesta aluksesta rantavaltion satamiin;

i) yhteisyritysten ja muiden yhteistyöjärjestelyjen ehtoja;

j) henkilöstön koulutusta ja kalastustekniikan siirtoa koskevia vaatimuksia esimerkiksi rantavaltion kalantutkimusmahdollisuuksien parantamiseksi;

k) täytäntöönpanomenettelyjä.

5. Rantavaltioiden tulee asianmukaisesti ilmoittaa kalavarojen säilyttämistä ja hoitoa koskevasta lainsäädännöstään ja muista määräyksistään.

(c) regulating seasons and areas of fishing, the types, sizes and amount of gear, and the types, sizes and number of fishing vessels that may be used;

(d) fixing the age and size of fish and other species that may be caught;

(e) specifying information required of fishing vessels, including catch and effort statistics and vessel position reports;

(f) requiring, under the authorization and control of the coastal State, the conduct of specified fisheries research programmes and regulating the conduct of such research, including the sampling of catches, disposition of samples and reporting of associated scientific data;

(g) the placing of observers or trainees on board such vessels by the coastal State;

(h) the landing of all or any part of the catch by such vessels in the ports of the coastal State;

(i) terms and conditions relating to joint ventures or other co-operative arrangements;

(j) requirements for the training of personnel and the transfer of fisheries technology, including enhancement of the coastal State's capability of undertaking fisheries research;

(k) enforcement procedures.

5. Coastal States shall give due notice of conservation and management laws and regulations.

63 artikla

Kahden tai useamman rantavaltion talousvyöhykkeellä tai sekä talousvyöhykkeellä että siihen liittyvällä sen ulkopuolisella alueella esiintyvät kannat

1. Silloin kun samaa kantaa tai läheisten lajien kantoja esiintyy kahden tai useamman rantavaltion talousvyöhykkeellä, näiden valtioiden tulee pyrkiä, ilman että sillä olisi vaikutusta tämän osan muihin määräyksiin, joko suoraan tai asianomaisten, aluetta tai sen osaa koskevien järjestöjen välityksellä sopimaan kantojen säilyttämisen ja kehittymisen koordinoimiseksi ja varmistamiseksi tarpeellisista toimista.

2. Silloin kun samaa kantaa tai läheisten lajien kantoja esiintyy sekä talousvyöhykkeellä että siihen liittyvällä sen ulkopuolisella alueella, rantavaltion ja näitä kantoja tällä alueella pyytävien valtioiden tulee pyrkiä joko suoraan tai asianomaisten, aluetta tai sen osaa koske-

Article 63

Stocks occurring within the exclusive economic zones of two or more coastal States or both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to it

1. Where the same stock or stocks of associated species occur within the exclusive economic zones of two or more coastal States, these States shall seek, either directly or through appropriate subregional or regional organizations, to agree upon the measures necessary to co-ordinate and ensure the conservation and development of such stocks without prejudice to the other provisions of this Part.

2. Where the same stock or stocks of associated species occur both within the exclusive economic zone and in an area beyond and adjacent to the zone, the coastal State and the States fishing for such stocks in the adjacent area shall seek, either directly or through

vien järjestöjen välityksellä sopimaan toimista, jotka ovat tarpeellisia kantojen säilyttämiseksi talousvyöhykkeeseen liittyvällä alueella.

64 artikla

Laajalti vaeltavat lajit

1. Rantavaltion ja muiden valtioiden, joiden kansalaiset pyytävät I liitteessä lueteltuja, laajalti vaeltavia lajeja tietyllä alueella, tulee toimia suoraan tai asianomaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä yhteistyössä, jotta lajien säilyminen turvataan ja lajit tulevat hyödynnetyiksi täysimääräisesti alueen eri puolilla, sekä talousvyöhykkeellä että sen ulkopuolella. Alueilla, joilla ei ole tällaista kansainvälistä järjestöä, rantavaltioiden ja muiden valtioiden, joiden kansalaiset pyytävät niillä kyseisiä lajeja, tulee yhteistoimin perustaa tällainen järjestö sekä osallistua sen toimintaan.

2. 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan muiden tämän osan määräysten ohella.

65 artikla

Merinisäkkäät

Mikään tämän osan määräys ei rajoita rantavaltion oikeutta tai kansainvälisen järjestön toimivaltaa kieltää, rajoittaa tai säännellä tarpeen mukaan merinisäkkäiden hyödyntämistä tiukemmin kuin tässä osassa määrätään. Valtioiden tulee toimia yhteistyössä merinisäkkäiden säilyttämiseksi. Valaiden kysymyksessä ollessa valtioiden tulee erityisesti työskennellä asianomaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä niiden suojelemiseksi, hoitamiseksi ja tutkimiseksi.

66 artikla

Anadromiset kannat

1. Valtioiden, joiden joissa anadromiset kannat lisääntyvät, on katsottava olevan niistä lähimmin kiinnostuneita, ja niillä on niistä päävastuu.

2. Valtion, jossa anadromiset kannat lisääntyvät, tulee huolehtia niiden säilymisestä asianmukaisilla sääntelytoimilla, jotka koskevat kalastusta kaikilla sen talousvyöhykkeen ulkorajan sisäpuolella sijaitsevilla vesillä ja kalastusta, josta säädetään 3 kappaleen b)-kohdassa. Valtio voi neuvoteltuaan muiden 3 ja 4 kappaleessappropriate subregional or regional organizations, to agree upon the measures necessary for the conservation of these stocks in the adjacent area.

Article 64

Highly migratory species

1. The coastal State and other States whose nationals fish in the region for the highly migratory species listed in Annex I shall co-operate directly or through appropriate international organizations with a view to ensuring conservation and promoting the objective of optimum utilization of such species throughout the region, both within and beyond the exclusive economic zone. In regions for which no appropriate international organization exists, the coastal State and other States whose nationals harvest these species in the region shall co-operate to establish such an organization and participate in its work.

2. The provisions of paragraph 1 apply in addition to the other provisions of this Part.

Article 65

Marine mammals

Nothing in this Part restricts the right of a coastal State or the competence of an international organization, as appropriate, to prohibit, limit or regulate the exploitation of marine mammals more strictly than provided for in this Part. States shall co-operate with a view to the conservation of marine mammals and in the case of cetaceans shall in particular work through the appropriate international organizations for their conservation, management and study.

Article 66

Anadromous stocks

1. States in whose rivers anadromous stocks originate shall have the primary interest in and responsibility for such stocks.

2. The State of origin of anadromous stocks shall ensure their conservation by the establishment of appropriate regulatory measures for fishing in all waters landward of the outer limits of its exclusive economic zone and for fishing provided for in paragraph 3(b). The State of origin may, after consultations with

sa mainittujen näitä kantoja pyytävien valtioiden kanssa määrätä sen joissa lisääntyviä kantoja koskevan suurimman sallitun kokonaissaaliin.

3. a) Anadromisia kantoja saa pyytää vain talousvyöhykkeiden ulkorajan sisäpuolella sijaitsevilla vesillä, paitsi jos tämä määräys aiheuttaisi taloudellista haittaa muulle kuin alkuperävaltiolle. Kun on kysymys näiden lajien pyytämisestä talousvyöhykkeen ulkorajan ulkopuolella, asianomaisten valtioiden tulee käydä neuvotteluja, joissa sovitaan pyynnin ehdoista ottaen asianmukaisesti huomioon kantojen säilyttämistä koskevat vaatimukset ja alkuperävaltion tarpeet näiden kantojen osalta.

b) Alkuperävaltion tulee tehdä yhteistyötä muille näitä kantoja kalastaville valtioille aiheutuvan taloudellisen haitan vähentämiseksi, ottaen huomioon näiden valtioiden tavanomaisen saaliin ja toimintatavat sekä kaikki alueet, joilla näitä kantoja on pyydetty.

c) Alkuperävaltion tulee ottaa joissaan lisääntyvien kantojen pyytämisessä erityisesti huomioon b)-kohdassa mainitut valtiot, jotka sopimusten perusteella osallistuvat erityisesti rahoitusjärjestelyin alkuperävaltion kanssa kantojen elvyttämiseen.

d) Alkuperävaltio ja muut asianomaiset valtiot sopivat keskenään talousvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevia anadromisia kantoja koskevien määräysten täytäntöönpanosta.

4. Tapauksissa, joissa anadromisia kantoja vaeltaa muun kuin alkuperävaltion talousvyöhykkeen ulkorajan sisäpuolella sijaitseville vesille tai niiden kautta, tulee kyseisen valtion toimia yhteistyössä alkuperävaltion kanssa näiden kantojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi.

5. Anadromisten kantojen alkuperävaltion ja muiden näitä kantoja pyytävien valtioiden tulee ryhtyä järjestelyihin tämän artiklan määräysten toimeenpanemiseksi, tarpeen mukaan alueellisten järjestöjen välityksellä.

67 artikla

Katadromiset lajit

1. Rantavaltio, jonka vesissä katadromiset lajit viettävät suurimman osan elinajastaan, on vastuussa niiden hoidosta. Sen tulee huolehtia vaeltavien kalojen pääsystä vesilleen ja niiltä pois.

the other States referred to in paragraphs 3 and 4 fishing these stocks, establish total allowable catches for stocks originating in its rivers.

3. (a) Fisheries for anadromous stocks shall be conducted only in waters landward of the outer limits of exclusive economic zones, except in cases where this provision would result in economic dislocation for a State other than the State of origin. With respect to such fishing beyond the outer limits of the exclusive economic zone, States concerned shall maintain consultations with a view to achieving agreement on terms and conditions of such fishing giving due regard to the conservation requirements and the needs of the State of origin in respect of these stocks.

(b) The State of origin shall co-operate in minimizing economic dislocation in such other States fishing these stocks, taking into account the normal catch and the mode of operations of such States, and all the areas in which such fishing has occurred.

(c) States referred to in subparagraph (b), participating by agreement with the State of origin in measures to renew anadromous stocks, particularly by expenditures for that purpose, shall be given special consideration by the State of origin in the harvesting of stocks originating in its rivers.

(d) Enforcement of regulations regarding anadromous stocks beyond the exclusive economic zone shall be by agreement between the State of origin and the other States concerned.

4. In cases where anadromous stocks migrate into or through the waters landward of the outer limits of the exclusive economic zone of a State other than the State of origin, such State shall co-operate with the State of origin with regard to the conservation and management of such stocks.

5. The State of origin of anadromous stocks and other States fishing these stocks shall make arrangements for the implementation of the provisions of this article, where appropriate, through regional organizations.

Article 67

Catadromous species

1. A coastal State in whose waters catadromous species spend the greater part of their life cycle shall have responsibility for the management of these species and shall ensure the ingress and egress of migrating fish.

2. Katadromisia lajeja saa pyytää vain talousvyöhykkeiden ulkorajan sisäpuolella sijaitsevilla vesillä. Talousvyöhykkeellä tapahtuvassa pyynnissä on noudatettava tätä artiklaa ja muita tämän yleissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat kalastusta näillä vyöhykkeillä.

3. Jos katadromiset kalat vaeltavat joko nuorina yksilöinä tai kutuvaelluksella toisen valtion talousvyöhykkeen kautta, näiden kalojen hoitoa, pyynti mukaan luettuna, säännellään 1 kappaleessa mainitun valtion ja kyseisen toisen valtion välisellä sopimuksella. Sopimuksen tulee turvata lajin järkevä hoito, ja siinä tulee ottaa huomioon 1 kappaleessa mainitun valtion velvollisuudet näiden lajien ylläpitämiseksi.

2. Harvesting of catadromous species shall be conducted only in waters landward of the outer limits of exclusive economic zones. When conducted in exclusive economic zones, harvesting shall be subject to this article and the other provisions of this Convention concerning fishing in these zones.

3. In cases where catadromous fish migrate through the exclusive economic zone of another State, whether as juvenile or maturing fish, the management, including harvesting, of such fish shall be regulated by agreement between the State mentioned in paragraph 1 and the other State concerned. Such agreement shall ensure the rational management of the species and take into account the responsibilities of the State mentioned in paragraph 1 for the maintenance of these species.

68 artikla

Pohjalajit

Tätä osaa ei sovelleta 77 artiklan 4 kappaleessa määriteltyihin pohjalajeihin.

Article 68

Sedentary species

This Part does not apply to sedentary species as defined in article 77, paragraph 4.

69 artikla

Sisämaavaltioiden oikeudet

1. Sisämaavaltioilla on oikeus osaltaan kohtuullisesti hyödyntää sopivaksi katsottavaa määrää samalla alueella tai sen osassa sijaitsevien rantavaltioiden talousvyöhykkeiden elollisten luonnonvarojen ylijäämästä tämän artiklan ja 61 ja 62 artiklan määräysten mukaisesti, ottaen huomioon asiaan vaikuttavat kyseisiä valtioita koskevat taloudelliset ja maantieteelliset seikat.

2. Asianomaiset valtiot sopivat hyödyntämiseen osallistumisen ehdoista ja erityispiirteistä kahdenvälisillä, alueellisilla tai alueen osaa koskevilla sopimuksilla, joissa otetaan muun muassa huomioon:

a) tarve välttää aiheuttamasta haittaa rantavaltion kalastusyhdyskunnille ja kalastuselinkeinolle;

b) missä määrin sisämaavaltio tämän artiklan määräysten mukaisesti osallistuu tai saa osallistua olemassa olevien kahdenvälisten, alueellisten tai alueen osaa koskevien sopimusten perusteella muiden rantavaltioiden talousvyöhykkeiden elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen;

c) missä määrin muut sisämaavaltiot ja

Article 69

Right of land-locked States

1. Land-locked States shall have the right to participate, on an equitable basis, in the exploitation of an appropriate part of the surplus of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the same subregion or region, taking into account the relevant economic and geographical circumstances of all the States concerned and in conformity with the provisions of this article and of articles 61 and 62.

2. The terms and modalities of such participation shall be established by the States concerned through bilateral, subregional or regional agreements taking into account, *inter alia*:

(a) the need to avoid effects detrimental to fishing communities or fishing industries of the coastal State;

(b) the extent to which the land-locked State, in accordance with the provisions of this article, is participating or is entitled to participate under existing bilateral, subregional or regional agreements in the exploitation of living resources of the exclusive economic zones of other coastal States;

(c) the extent to which other land-locked

maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevat valtiot osallistuvat rantavaltion talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä tästä aiheutuva tarve välttää erityisesti rasittamasta yhtä rantavaltiota tai osaa siitä;

d) kyseisten valtioiden väestön ravitsemustarpeet.

3. Kun rantavaltion pyyntimahdollisuudet alkavat olla sellaiset, että se voisi pyytää talousvyöhykkeensä elollisia luonnonvaroja koskevan sallitun saaliin kokonaan, rantavaltion ja muiden asianomaisten valtioiden tulee yhteistyössä sopia sellaisista kohtuullisista järjestelyistä kahdenvälisesti, alueellisesti tai alueen osan puitteissa, joiden perusteella samalla alueella tai sen osassa sijaitsevat kehitysmaihin kuuluvat sisämaavaltiot voivat osallistua alueen tai sen osan rantavaltioiden talousvyöhykkeillä sijaitsevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen olosuhteisiin nähden tarkoituksenmukaisella tavalla ja kaikkia osapuolia tyydyttävillä ehdoilla. Tämän määräyksen toimeenpanossa on otettava huomioon myös 2 kappaleessa mainitut seikat.

4. Kehittyneet sisämaavaltiot saavat tämän artiklan määräysten mukaisesti osallistua vain samalla alueella tai sen osassa sijaitsevien kehittyneiden rantavaltioiden talousvyöhykkeellä olevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen. Tällöin tulee ottaa huomioon, missä määrin rantavaltio on päästäessään muita valtioita hyödyntämään talousvyöhykkeensä elollisia luonnonvaroja kiinnittänyt huomiota tarpeeseen vähentää mahdollisimman tehokkaasti kalastusyhdyskunnille aiheutuvia haittoja sekä taloudellista vahinkoa sellaisissa valtioissa, joiden kansalaiset ovat vanhastaan kalastaneet vyöhykkeellä.

5. Edellä esitetyt määräykset eivät vaikuta järjestelyihin, joista on sovittu alueella tai sen osassa, jolla rantavaltiot voivat antaa saman alueen tai sen osan sisämaavaltioille tasavertaiset tai suosituimmuusoikeudet talousvyöhykkeillä sijaitsevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen.

States and geographically disadvantaged States are participating in the exploitation of the living resources of the exclusive economic zone of the coastal State and the consequent need to avoid a particular burden for any single coastal State or a part of it;

(d) the nutritional needs of the populations of the respective States.

3. When the harvesting capacity of a coastal State approaches a point which would enable it to harvest the entire allowable catch of the living resources in its exclusive economic zone, the coastal State and other States concerned shall co-operate in the establishment of equitable arrangements on a bilateral, subregional or regional basis to allow for participation of developing land-locked States of the same subregion or region in the exploitation of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the subregion or region, as may be appropriate in the circumstances and on terms satisfactory to all parties. In the implementation of this provision the factors mentioned in paragraph 2 shall also be taken into account.

4. Developed land-locked States shall, under the provisions of this article, be entitled to participate in the exploitation of living resources only in the exclusive economic zones of developed coastal States of the same subregion or region having regard to the extent to which the coastal State, in giving access to other States to the living resources of its exclusive economic zone, has taken into account the need to minimize detrimental effects on fishing communities and economic dislocation in States whose nationals have habitually fished in the zone.

5. The above provisions are without prejudice to arrangements agreed upon in subregions or regions where the coastal States may grant to land-locked States of the same subregion or region equal or preferential rights for the exploitation of the living resources in the exclusive economic zones.

70 artikla

Maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden oikeudet

1. Maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevilla valtioilla on oikeus osaltaan kohtuullisesti hyödyntää sopivaksi katsottavaa määrää

Article 70

Right of geographically disadvantaged States

1. Geographically disadvantaged States shall have the right to participate, on an equitable basis, in the exploitation of an appropriate part

samalla alueella tai sen osassa sijaitsevien rantavaltioiden talousvyöhykkeiden elollisten luonnonvarojen ylijäämästä tämän artiklan ja 61 ja 62 artiklan määräysten mukaisesti, ottaen huomioon asiaan vaikuttavat näitä valtioita koskevat taloudelliset ja maantieteelliset seikat.

2. Tässä osassa "maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevilla valtioilla" tarkoitetaan rantavaltioita, mukaan luettuina osaksi tai kokonaan suljettuihin meriin rajautuvat valtiot, joiden maantieteellisestä sijainnista johtuu, että ne ovat riippuvaisia alueella tai sen osassa sijaitsevien muiden valtioiden talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen hyödyntämisestä turvatakseen väestönsä tai jonkin väestönosan ravitsemustarpeita vastaavan kalansaannin, sekä rantavaltioita, jotka eivät voi vaatia itselleen omaa talousvyöhykettä.

3. Asianomaiset valtiot sopivat hyödyntämiseen osallistumisen ehdoista ja erityispiirteistä kahdenvälisillä, alueellisilla tai alueen osaa koskevilla sopimuksilla, joissa otetaan muun muassa huomioon:

a) tarve välttää aiheuttamasta haittaa rantavaltion kalastusyhdyskunnille ja kalastuselinkeinolle;

b) missä määrin maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleva valtio tämän artiklan määräysten mukaisesti osallistuu tai saa osallistua olemassa olevien kahdenvälisten, alueellisten tai alueen osaa koskevien sopimusten perusteella muiden rantavaltioiden talousvyöhykkeiden elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen.

c) missä määrin muut maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevat valtiot ja sisämaavaltiot osallistuvat rantavaltion talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä tästä aiheutuva tarve välttää erityisesti rasittamasta yhtä rantavaltiota tai osaa siitä;

d) kyseisten valtioiden väestön ravitsemustarpeet.

4. Kun rantavaltion pyyntimahdollisuudet alkavat olla sellaiset, että se voisi pyytää talousvyöhykkeensä elollisia luonnonvaroja koskevan sallitun saaliin kokonaisuudessaan, rantavaltion ja muiden asianomaisten valtioiden tulee yhteistyössä luoda kohtuulliset järjestelyt kahdenväliseltä, alueelliselta tai alueen osaa koskevalta pohjalta, jotta samalla alueella tai sen osassa sijaitsevat maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevat kehitysmaat voivat

of the surplus of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the same subregion or region, taking into account the relevant economic and geographical circumstances of all the States concerned and in conformity with the provisions of this article and of articles 61 and 62.

2. For the purposes of this Part, "geographically disadvantaged States" means coastal States, including States bordering enclosed or semi-enclosed seas, whose geographical situation makes them dependent upon the exploitation of the living resources of the exclusive economic zones of other States in the subregion or region for adequate supplies of fish for the nutritional purposes of their populations or parts thereof, and coastal States which can claim no exclusive economic zones of their own.

3. The terms and modalities of such participation shall be established by the States concerned through bilateral, subregional or regional agreements taking into account, *inter alia*:

(a) the need to avoid effects detrimental to fishing communities or fishing industries of the coastal State;

(b) the extent to which the geographically disadvantaged State, in accordance with the provisions of this article, is participating or is entitled to participate under existing bilateral, subregional or regional agreements in the exploitation of living resources of the exclusive economic zones of other coastal States;

(c) the extent to which other geographically disadvantaged States and land-locked States are participating in the exploitation of the living resources of the exclusive economic zone of the coastal State and the consequent need to avoid a particular burden for any single coastal State or a part of it;

(d) the nutritional needs of the populations of the respective States.

4. When the harvesting capacity of a coastal State approaches a point which would enable it to harvest the entire allowable catch of the living resources in its exclusive economic zone, the coastal State and other States concerned shall co-operate in the establishment of equitable arrangements on a bilateral, subregional or regional basis to allow for participation of developing geographically disadvantaged States of the same subregion or region in the exploi-

osallistua alueen tai sen osan rantavaltioiden talousvyöhykkeellä sijaitsevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen olosuhteisiin nähden tarkoituksenmukaisesti ja kaikkia osapuolia tyydyttävillä ehdoilla. Tämän määräyksen toimeenpanossa on otettava huomioon myös 3 kappaleessa mainitut seikat.

5. Kehittyneet maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevat valtiot saavat tämän artiklan määräysten mukaisesti osallistua vain samalla alueella tai sen osassa sijaitsevien kehittyneiden rantavaltioiden talousvyöhykkeellä olevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen. Tällöin tulee ottaa huomioon, missä määrin rantavaltio on päästäessään muita valtioita hyödyntämään talousvyöhykkeensä elollisia luonnonvaroja kiinnittänyt huomiota tarpeeseen vähentää mahdollisimman tehokkaasti kalastusyhdyskunnille aiheutuvia haittoja sekä taloudellista vahinkoa valtioissa, joiden kansalaiset ovat vanhastaan kalastaneet alueella.

6. Edellä esitetyt määräykset eivät vaikuta järjestelyihin, joista on sovittu alueella tai sen osassa, jolla rantavaltiot voivat antaaa saman alueen tai sen osan maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille tasavertaiset tai suosituimmuusoikeudet talousvyöhykkeillä sijaitsevien elollisten luonnonvarojen hyödyntämiseen.

71 artikla

69 ja 70 artiklan soveltamatta jättäminen

69 ja 70 artiklan määräyksiä ei sovelleta silloin, kun on kysymys rantavaltiosta, jonka talous on ratkaisevasti riippuvainen valtion talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen hyödyntämisestä.

72 artikla

Oikeuksien siirtoa koskevat rajoitukset

1. 69 ja 70 artiklan mukaisia elollisten luonnonvarojen hyödyntämistä koskevia oikeuksia ei saa suoraan tai epäsuorasti siirtää kolmansille valtioille tai niiden kansalaisille vuokrasopimuksella tai lisenssillä, perustamalla yhteisyrityksiä tai millään muullakaan tavalla, joka käytännössä tarkoittaisi tällaista siirtoa, paitsi jos asiasta on asianomaisten valtioiden kesken toisin sovittu.

2. Edellinen määräys ei estä asianomaisia valtioita hankkimasta kolmansilta valtioilta tai kansainvälisiltä järjestöiltä teknistä tai taloutation of the living resources of the exclusive economic zones of coastal States of the subregion or region, as may be appropriate in the circumstances and on terms satisfactory to all parties. In the implementation of this provision the factors mentioned in paragraph 3 shall also be taken into account.

5. Developed geographically disadvantaged States shall, under the provisions of this article, be entitled to participate in the exploitation of living resources only in the exclusive economic zones of developed coastal States of the same subregion or region having regard to the extent to which the coastal State, in giving access to other States to the living resources of its exclusive economic zone, has taken into account the need to minimize detrimental effects on fishing communities and economic dislocation in States whose nationals have habitually fished in the zone.

6. The above provisions are without prejudice to arrangements agreed upon in subregions or regions where the coastal States may grant to geographically disadvantaged States of the same subregion or region equal or preferential rights for the exploitation of the living resources in the exclusive economic zones.

Article 71

Non-applicability of articles 69 and 70

The provisions of articles 69 and 70 do not apply in the case of a coastal State whose economy is overwhelmingly dependent on the exploitation of the living resources of its exclusive economic zone.

Article 72

Restrictions on transfer of rights

1. Rights provided under articles 69 and 70 to exploit living resources shall not be directly or indirectly transferred to third States or their nationals by lease or licence, by establishing joint ventures or in any other manner which has the effect of such transfer unless otherwise agreed by the States concerned.

2. The foregoing provision does not preclude the States concerned from obtaining technical or financial assistance from third States or

dellista apua 69 ja 70 artiklan mukaisten oikeuksien käyttämisen helpottamiseksi edellyttäen, että tästä ei aiheudu 1 kappaleessa mainittua vaikutusta.

73 artikla

Rantavaltion lakien ja määräysten täytäntöönpano

1. Rantavaltio voi talousvyöhykkeen elollisten luonnonvarojen tutkimista, hyödyntämistä, säilyttämistä ja hoitoa koskevia täysivaltaisia oikeuksiaan käyttäessään ryhtyä tarpeellisiin toimiin, joilla varmistetaan, että tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksyttyjä lakeja ja määräyksiä noudatetaan. Tällaisissa toimissa voi olla kysymys esimerkiksi alukseen nousemisesta, tarkastusten ja pidätysten toimittamisesta sekä oikeudellisiin toimiin ryhtymisestä

2. Pidätetyt alukset ja niiden miehistö on vapautettava heti kun kohtuullinen takuu tai muu vakuus on asetettu.

3. Rangaistukset, joita rantavaltio määrää kalastuslakien ja -määräysten rikkomisesta, joka on tapahtunut talousvyöhykkeellä, eivät saa sisältää vankeutta, elleivät asianomaiset valtiot ole toisin sopineet, eivätkä muitakaan ruumiilliseen koskemattomuuteen kohdistuvia rangaistuksia.

4. Jos rantavaltio on pidättänyt ulkomaisen aluksen, sen tulee ilmoittaa viipymättä asianmukaisella tavalla lippuvaltiolle, mihin toimiin se on ryhtynyt ja mitä rangaistuksia se on sittemmin määrännyt.

74 artikla

Vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden talousvyöhykkeiden välisen rajan määrittäminen

1. Talousvyöhykkeen rajat sellaisten valtioiden välillä, joiden rannikot sijaitsevat vastakkain tai vierekkäin, määritetään kohtuulliseen ratkaisuun pääsemiseksi sopimuksella Kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön 38 artiklan mukaisesti sovellettavan kansainvälisen oikeuden pohjalta.

2. Jos sopimukseen ei päästä kohtuullisessa ajassa, asianomaisten valtioiden tulee turvautua XV osassa määrättyihin menettelyihin.

3. Kun 1 kappaleessa määrättyä sopimusta ei ole vielä tehty, asianomaisten valtioiden tulee keskinäisen ymmärryksen ja yhteistyön henges-

international organizations in order to facilitate the exercise of the rights pursuant to articles 69 and 70, provided that it does not have the effect referred to in paragraph 1.

Article 73

Enforcement of laws and regulations of the coastal State

1. The coastal State may, in the exercise of its sovereign rights to explore, exploit, conserve and manage the living resources in the exclusive economic zone, take such measures, including boarding, inspection, arrest and judicial proceedings, as may be necessary to ensure compliance with the laws and regulations adopted by it in conformity with this Convention.

2. Arrested vessels and their crews shall be promptly released upon the posting of reasonable bond or other security.

3. Coastal State penalties for violations of fisheries laws and regulations in the exclusive economic zone may not include imprisonment, in the absence of agreements to the contrary by the States concerned, or any other form of corporal punishment.

4. In cases of arrest or detention of foreign vessels the coastal State shall promptly notify the flag State, through appropriate channels, of the action taken and of any penalties subsequently imposed.

Article 74

Delimitation of the exclusive economic zone between States with opposite or adjacent coasts

1. The delimitation of the exclusive economic zone between States with opposite or adjacent coasts shall be effected by agreement on the basis of international law, as referred to in Article 38 of the Statute of the International Court of Justice, in order to achieve an equitable solution.

2. If no agreement can be reached within a reasonable period of time, the States concerned shall resort to the procedures provided for in Part XV.

3. Pending agreement as provided for in paragraph 1, the States concerned, in a spirit of understanding and co-operation, shall make

sä pyrkiä kaikin keinoin väliaikaisiin käytännön järjestelyihin ja pyrkiä tässä välivaiheessa olemaan vaarantamatta tai haittaamatta lopulliseen sopimukseen pääsyä. Tällaiset järjestelyt eivät vaikuta rajojen lopulliseen määräämiseen.

4. Kun asianomaisten valtioiden välillä on voimassa sopimus, kysymykset talousvyöhykkeiden välisten rajojen määräämisestä ratkaistaan sen määräysten mukaisesti.

every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature and, during this transitional period, not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement. Such arrangements shall be without prejudice to the final delimitation.

4. Where there is an agreement in force between the States concerned, questions relating to the delimitation of the exclusive economic zone shall be determined in accordance with the provisions of that agreement.

75 artikla

Kartat ja luettelot maantieteellisistä koordinaateista

1. Tämän osan määräykset huomioon ottaen talousvyöhykkeen ulkorajat ja 74 artiklan mukaisesti vedetyt rajaviivat on merkittävä karttoihin, jotka ovat mittakaavaltaan riittävän suuria rajojen sijainnin havaitsemiseksi. Milloin tarkoituksenmukaista, rajalinjat voidaan korvata rajapisteiden maantieteelliset koordinaatit osoittavalla luettelolla, josta ilmenevät myös asianomaiset geodeettiset tiedot.

2. Rantavaltion tulee asianmukaisesti julkaista kartat tai rajapisteiden maantieteelliset koordinaatit osoittavat luettelot ja tallettaa niiden jäljennökset Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

Article 75

Charts and lists of geographical co-ordinates

1. Subject to this Part, the outer limit lines of the exclusive economic zone and the lines of delimitation drawn in accordance with article 74 shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Where appropriate, lists of geographical co-ordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted for such outer limit lines or lines of delimitation.

2. The coastal State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each such chart or list with the Secretary-General of the United Nations.

VI OSA

MANNERJALUSTA

76 artikla

Mannerjalustan määritelmä

1. Rantavaltion mannerjalusta käsittää sellaisten vedenalaisten alueiden merenpohjan ja sen sisustan, jotka ulottuvat rantavaltion aluemeren ulkopuolella sen maa-alueen luonnollisena jatkeena mannerreunuksen ulkoreunaan tai 200 meripeninkulman päähän perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan, jos mannerreunus ei ulotu näin kauas.

2. Rantavaltion mannerjalusta ei saa ulottua 4—6 kappaleessa määrättyjen rajojen ulkopuolelle.

3. Mannerreunus käsittää rantavaltion maa-alueen merenalaisen jatkeen ja koostuu jalustan pohjasta sisustoineen, mannerrinteestä ja man-

PART VI

CONTINENTAL SHELF

Article 76

Definition of the continental shelf

1. The continental shelf of a coastal State comprises the sea-bed and subsoil of the submarine areas that extend beyond its territorial sea throughout the natural prolongation of its land territory to the outer edge of the continental margin, or to a distance of 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured where the outer edge of the continental margin does not extend up to that distance.

2. The continental shelf of a coastal State shall not extend beyond the limits provided for in paragraphs 4 to 6.

3. The continental margin comprises the submerged prolongation of the land mass of the coastal State, and consists of the sea-bed

nernoususta. Se ei sisällä syvänmerenpohjaa merenalaisine vuorijonoineen eikä sen sisustaa.

4. a) Silloin kun mannerreunus ulottuu 200 meripeninkulmaa kauemmaksi perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan, rantavaltio määrittää tämän yleissopimuksen tarkoitusperiä varten mannerreunuksen ulkorajan joko:

i) vetämällä 7 kappaleen mukaisesti viivan niiden uloimpien kiinteiden pisteiden kautta, joissa jokaisessa pohjan sedimenttikerroksen paksuus on vähintään 1 prosentti tällaisen pisteen lyhimmästä etäisyydestä mannerrinteen alareunaan; tai

ii) vetämällä 7 kappaleen mukaisesti viivan enintään 60 meripeninkulman päässä mannerrinteen alareunasta sijaitsevien kiinteiden pisteiden kautta.

b) Ellei toisin osoiteta, mannerrinteen alareuna määritellään kohdaksi, jossa merenpohjan kaltevuus mannerrinteen juurella muuttuu eniten.

5. Kiinteiden pisteiden kautta 4 kappaleen a)-kohdan i) ja ii) alakohdan mukaisesti vedetty viiva, joka muodostaa mannerjalustan ulkorajan merenpohjassa, ei saa ulottua joko 350 meripeninkulmaa kauemmaksi niistä perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan, tai 100 meripeninkulmaa kauemmaksi 2500 metrin syvyyskäyrästä.

6. Tämän artiklan 5 kappaleen määräyksistä huolimatta mannerjalustan ulkoraja ei saa merenalaisilla vuorijonoilla ulottua 350 meripeninkulmaa kauemmas niistä perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan. Tätä kappaletta ei sovelleta merenalaisiin kohoumiin, kuten mannerreunuksen ylätasankoihin, harjanteisiin, vuorenhuippuihin tai töyräisiin, jotka luonnostaan liittyvät siihen.

7. Silloin kun mannerjalusta ulottuu 200 meripeninkulmaa kauemmaksi niistä pisteistä, joista aluemeren leveys lasketaan, rantavaltio määrittää mannerjalustansa ulkorajoiksi suorat viivat, jotka kulkevat pituus- ja leveyspiirien mukaisin koordinaatein määriteltyjen kiinteiden pisteiden kautta ja jotka saavat olla pituudeltaan enintään 60 meripeninkulmaa.

8. Kun mannerjalusta ulottuu yli 200 meripeninkulman päähän niistä perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan, rantavaltio toimittaa tiedot mannerjalustan rajoista mannerjalustan rajaamista käsittelevälle toimikunnalle,

and subsoil of the shelf, the slope and the rise. It does not include the deep ocean floor with its oceanic ridges or the subsoil thereof.

4. (a) For the purposes of this Convention, the coastal State shall establish the outer edge of the continental margin wherever the margin extends beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured, by either:

(i) a line delineated in accordance with paragraph 7 by reference to the outermost fixed points at each of which the thickness of sedimentary rocks is at least 1 per cent of the shortest distance from such point to the foot of the continental slope; or

(ii) a line delineated in accordance with paragraph 7 by reference to fixed points not more than 60 nautical miles from the foot of the continental slope.

(b) In the absence of evidence to the contrary, the foot of the continental slope shall be determined as the point of maximum change in the gradient at its base.

5. The fixed points comprising the line of the outer limits of the continental shelf on the sea-bed, drawn in accordance with paragraph 4 (a)(i) and (ii), either shall not exceed 350 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured or shall not exceed 100 nautical miles from the 2,500 metre isobath, which is a line connecting the depth of 2,500 metres.

6. Notwithstanding the provisions of paragraph 5, on submarine ridges, the outer limit of the continental shelf shall not exceed 350 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured. This paragraph does not apply to submarine elevations that are natural components of the continental margin, such as its plateaux, rises, caps, banks and spurs.

7. The coastal State shall delineate the outer limits of its continental shelf, where that shelf extends beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured, by straight lines not exceeding 60 nautical miles in length, connecting fixed points, defined by co-ordinates of latitude and longitude.

8. Information on the limits of the continental shelf beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured shall be submitted by the coastal State to the Commission on the Limits

joka perustetaan II liitteen mukaisesti tasapuolisen maantieteellisen edustuksen pohjalta. Toimikunta esittää rantavaltioille suosituksia niiden mannerjalustan ulkorajojen määrittämiseen liittyvistä asioista. Jalustan rajat, jotka rantavaltio näiden suositusten pohjalta määrää, ovat lopulliset ja sitovat.

9. Rantavaltio tallettaa Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan kartat ja asiaan liittyvät geodeettiset ja muut tiedot, jotka osoittavat pysyvästi sen mannerjalustan ulkorajat. Pääsihteeri julkaisee asianmukaisella tavalla kyseiset kartat ja tiedot.

10. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta mannerjalustan rajojen määräämiseen sellaisten valtioiden kesken, joiden rannikot sijaitsevat vastakkain tai vierekkäin.

77 artikla

Mannerjalustaan kohdistuvat rantavaltion oikeudet

1. Rantavaltiolla on mannerjalustaan kohdistuvat täysivaltaiset oikeudet sen tutkimiseksi ja sen luonnonvarojen hyödyntämiseksi.

2. 1 kappaleessa mainitut oikeudet ovat yksinomaiset sikäli, että vaikka rantavaltio ei tutki mannerjalustaa tai hyödynnä sen luonnonvaroja, kukaan ei saa ryhtyä näihin toimiin ilman rantavaltion nimenomaista suostumusta.

3. Mannerjalustaan kohdistuvat rantavaltion oikeudet eivät ole riippuvaisia tosiasiallisesta tai nimellisestä valtauksesta eivätkä myöskään nimenomaisesta asiaa koskevasta julistuksesta.

4. Tämän osan tarkoittamat luonnonvarat käsittävät merenpohjan ja sen sisustan mineraalivarat ja muut elottomat luonnonvarat sekä pohjalajeihin kuuluvat elävät organismit eli organismit, jotka ovat pyynti-ikäisinä joko liikkumattomina merenpohjassa tai sen sisustassa tai kyvyttömiä liikkumaan muuten kuin ollessaan jatkuvasti kiinteässä kosketuksessa merenpohjaan tai sen sisustaan.

78 artikla

Mannerjalustan yläpuolella sijaitsevien vesien ja ilmatilan oikeudellinen asema ja muiden valtioiden oikeudet ja vapaudet

1. Mannerjalustaan kohdistuvat rantavaltion oikeudet eivät vaikuta mannerjalustan yläpuo-

of the Continental Shelf set up under Annex II on the basis of equitable geographical representation. The Commission shall make recommendations to coastal States on matters related to the establishment of the outer limits of their continental shelf. The limits of the shelf established by a coastal State on the basis of these recommendations shall be final and binding.

9. The coastal State shall deposit with the Secretary-General of the United Nations charts and relevant information, including geodetic data, permanently describing the outer limits of its continental shelf. The Secretary-General shall give due publicity thereto.

10. The provisions of this article are without prejudice to the question of delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts.

Article 77

Rights of the coastal State over the continental shelf

1. The coastal State exercises over the continental shelf sovereign rights for the purpose of exploring it and exploiting its natural resources.

2. The rights referred to in paragraph 1 are exclusive in the sense that if the coastal State does not explore the continental shelf or exploit its natural resources, no one may undertake these activities without the express consent of the coastal State.

3. The rights of the coastal State over the continental shelf do not depend on occupation, effective or notional, or on any express proclamation.

4. The natural resources referred to in this Part consist of the mineral and other non-living resources of the sea-bed and subsoil together with living organisms belonging to sedentary species, that is to say, organisms which, at the harvestable stage, either are immobile on or under the sea-bed or are unable to move except in constant physical contact with the sea-bed or the subsoil.

Article 78

Legal status of the superjacent waters and air space and the rights and freedoms of other States

1. The rights of the coastal State over the continental shelf do not affect the legal status

lella sijaitsevien vesien tai näiden yläpuolella olevan ilmatilan oikeudelliseen asemaan.

2. Rantavaltio ei saa mannerjalustaa koskevia oikeuksia käyttäessään haitata aiheettomasti merenkulkua eikä heikentää muille valtioille tässä yleissopimuksessa määrättyjä oikeuksia ja vapauksia.

of the superjacent waters or of the air space above those waters.

2. The exercise of the rights of the coastal State over the continental shelf must not infringe or result in any unjustifiable interference with navigation and other rights and freedoms of other States as provided for in this Convention.

79 artikla

Mannerjalustalla sijaitsevat merenalaiset kaapelit ja putkistot

1. Kaikilla valtioilla on oikeus laskea mannerjalustalle merenalaisia kaapeleita ja putkistoja tämän artiklan määräysten mukaisesti.

2. Rantavaltio ei saa haitata kaapeleiden tai putkistojen laskemista tai huoltoa, ottaen kuitenkin huomioon, että sillä on oikeus ryhtyä kohtuullisiksi katsottaviin toimiin mannerjalustan tutkimiseksi, mannerjalustan luonnonvarojen hyödyntämiseksi sekä putkistojen aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

3. Mannerjalustalle laskettavien putkistojen kulkureitin määrittämiseen tarvitaan rantavaltion hyväksyminen.

4. Mikään tämän osan määräys ei vaikuta rantavaltion oikeuteen asettaa ehtoja sen alueelle tai aluemerelle johtaville kaapeleille tai putkistoille, eikä siihen lainkäyttövaltaan, joka rantavaltiolla on mannerjalustansa tutkimisen tai mannerjalustan luonnonvarojen hyödyntämisen tai valtion lainkäyttövaltaan kuuluvien tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien toiminnan yhteydessä asennettavien tai käytettävien kaapelien tai putkistojen suhteen.

5. Laskiessaan merenalaisia kaapeleita tai putkistoja valtioiden tulee ottaa asianmukaisesti huomioon jo paikoillaan olevat kaapelit tai putkistot. Etenkään ei saa vaikeuttaa nykyisten kaapeleiden tai putkistojen korjaamista.

Article 79

Submarine cables and pipelines on the continental shelf

1. All States are entitled to lay submarine cables and pipelines on the continental shelf, in accordance with the provisions of this article.

2. Subject to its right to take reasonable measures for the exploration of the continental shelf, the exploitation of its natural resources and the prevention, reduction and control of pollution from pipelines, the coastal State may not impede the laying or maintenance of such cables or pipelines.

3. The delineation of the course for the laying of such pipelines on the continental shelf is subject to the consent of the coastal State.

4. Nothing in this Part affects the right of the coastal State to establish conditions for cables or pipelines entering its territory or territorial sea, or its jurisdiction over cables and pipelines constructed or used in connection with the exploration of its continental shelf or exploitation of its resources or the operations of artificial islands, installations and structures under its jurisdiction.

5. When laying submarine cables or pipelines, States shall have due regard to cables or pipelines already in position. In particular, possibilities of repairing existing cables or pipelines shall not be prejudiced.

80 artikla

Mannerjalustalla sijaitsevat tekosaaret, laitteet ja rakennelmat

60 artiklaa sovelletaan vastaavasti mannerjalustalla sijaitseviin tekosaariin, laitteisiin ja rakennelmiin.

Article 80

Artificial islands, installations and structures on the continental shelf

Article 60 applies *mutatis mutandis* to artificial islands, installations and structures on the continental shelf.

81 artikla

Poraukset mannerjalustalla

Rantavaltiolla on yksinomainen oikeus antaa lupa kaikkeen mannerjalustalla tapahtuvaan poraukseen ja säännellä sitä.

82 artikla

Maksut ja muut vastaavat korvaukset 200 meripeninkulmaa kauemmaksi ulottuvan mannerjalustan hyödyntämisestä

1. Rantavaltio suorittaa maksun tai muun vastaavan korvauksen siitä, että se hyödyntää mannerjalustan elottomia luonnonvaroja 200 meripeninkulmaa kauempana niistä perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan.

2. Maksut ja muut vastaavat korvaukset suoritetaan kustakin paikasta saadusta tuotannosta vuosittain siitä lähtien, kun tuotantoa on kyseisessä paikassa harjoitettu viisi vuotta. Kuudennelta vuodelta maksu tai muu korvaus on 1 prosentti kyseisestä paikasta saadun tuotannon arvosta tai määrästä. Korvaus nousee 1 prosentin kultakin seuraavalta vuodelta kahdenteentoista vuoteen saakka, minkä jälkeen se pysyy 7 prosenttina. Tuotantoon ei lasketa hyödyntämisen yhteydessä käytettyjä varoja.

3. Kehitysmaa, joka on sellaisen mineraalin nettotuoja, jota tuotetaan myös sen mannerjalustalta, vapautetaan suorittamasta tätä mineraalia koskevaa maksua tai korvausta.

4. Maksut ja muut korvaukset suoritetaan merenpohjajärjestön välityksellä. Järjestö jakaa ne tämän yleissopimuksen sopimusvaltioille kohtuullisiksi katsottavin jakoperustein ja ottaen huomioon kehitysmaiden, erityisesti vähiten kehittyneiden ja sisämaavaltioiden edut ja tarpeet.

83 artikla

Vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden mannerjalustojen välisen rajan määrittäminen

1. Mannerjalustojen rajat sellaisten valtioiden välillä, joiden rannikot sijaitsevat vastakkain tai vierekkäin, määritetään kohtuulliseen ratkaisuun pääsemiseksi sopimuksella Kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön 38 artiklan mukaisesti sovellettavan kansainvälisen oikeuden pohjalta.

Article 81

Drilling on the continental shelf

The coastal State shall have the exclusive right to authorize and regulate drilling on the continental shelf for all purposes.

Article 82

Payments and contributions with respect to the exploitation of the continental shelf beyond 200 nautical miles

1. The coastal State shall make payments or contributions in kind in respect of the exploitation of the non-living resources of the continental shelf beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured.

2. The payments and contributions shall be made annually with respect to all production at a site after the first five years of production at that site. For the sixth year, the rate of payment or contribution shall be 1 per cent of the value or volume of production at the site. The rate shall increase by 1 per cent for each subsequent year until the twelfth year and shall remain at 7 per cent thereafter. Production does not include resources used in connection with exploitation.

3. A developing State which is a net importer of a mineral resource produced from its continental shelf is exempt from making such payments or contributions in respect of that mineral resource.

4. The payments or contributions shall be made through the Authority, which shall distribute them to States Parties to this Convention, on the basis of equitable sharing criteria, taking into account the interests and needs of developing States, particularly the least developed and the land-locked among them.

Article 83

Delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts

1. The delimitation of the continental shelf between States with opposite or adjacent coasts shall be effected by agreement on the basis of international law, as referred to in Article 38 of the Statute of the International Court of Justice, in order to achieve an equitable solution.

2. Jos sopimukseen ei päästä kohtuullisessa ajassa, asianomaisten valtioiden tulee turvautua XV osassa määrättyihin menettelyihin.

3. Kun 1 kappaleessa määrättyä sopimusta ei ole vielä tehty, asianomaisten valtioiden tulee keskinäisen ymmärryksen ja yhteistyön hengessä pyrkiä kaikin keinoin väliaikaisiin käytännön järjestelyihin ja pyrkiä tässä välivaiheessa olemaan vaarantamatta tai haittaamatta lopulliseen sopimukseen pääsyä. Tällaiset järjestelyt eivät vaikuta rajojen lopulliseen määräämiseen.

4. Kun asianomaisten valtioiden välillä on voimassa sopimus, kysymykset mannerjalustojen välisten rajojen määräämisestä ratkaistaan sen määräysten mukaisesti.

84 artikla

Kartat ja luettelot maantieteellisistä koordinaateista

1. Tämän osan määräykset huomioon ottaen mannerjalustan ulkorajat ja 83 artiklan mukaisesti vedetyt rajaviivat on merkittävä karttoihin, jotka ovat mittakaavaltaan riittävän suuria rajojen sijainnin havaitsemiseksi. Milloin se on tarkoituksenmukaista, rajalinjat voidaan korvata rajapisteiden maantieteelliset koordinaatit osoittavalla luettelolla, josta ilmenevät myös asianomaiset geodeettiset tiedot.

2. Rantavaltion tulee asianmukaisesti julkaista kartat tai rajapisteiden maantieteelliset koordinaatit osoittavat luettelot ja tallettaa niiden jäljennökset Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan sekä mannerjalustan ulkorajoja osoittavat kartat tai luettelot myös merenpohjajärjestön pääsihteerin huostaan.

85 artikla

Tunneleiden rakentaminen

Tämän osan määräykset eivät vaikuta rantavaltion oikeuteen hyödyntää merenpohjan sisustaa veden syvyydestä riippumatta tunnelia käyttäen.

2. If no agreement can be reached within a reasonable period of time, the States concerned shall resort to the procedures provided for in Part XV.

3. Pending agreement as provided for in paragraph 1, the States concerned, in a spirit of understanding and co-operation, shall make every effort to enter into provisional arrangements of a practical nature and, during this transitional period, not to jeopardize or hamper the reaching of the final agreement. Such arrangements shall be without prejudice to the final delimitation.

4. Where there is an agreement in force between the States concerned, questions relating to the delimitation of the continental shelf shall be determined in accordance with the provisions of that agreement.

Article 84

Charts and lists of geographical co-ordinates

1. Subject to this Part, the outer limit lines of the continental shelf and the lines of delimitation drawn in accordance with article 83 shall be shown on charts of a scale or scales adequate for ascertaining their position. Where appropriate, lists of geographical co-ordinates of points, specifying the geodetic datum, may be substituted for such outer limit lines or lines of delimitation.

2. The coastal State shall give due publicity to such charts or lists of geographical co-ordinates and shall deposit a copy of each such chart or list with the Secretary-General of the United Nations and, in the case of those showing the outer limit lines of the continental shelf, with the Secretary-General of the Authority.

Article 85

Tunnelling

This Part does not prejudice the right of the coastal State to exploit the subsoil by means of tunnelling, irrespective of the depth of water above the subsoil.

VII OSA
AAVA MERI

1 OSASTO
YLEISET MÄÄRÄYKSET

86 artikla

Tämän osan määräysten soveltaminen

Tämän osan määräyksiä sovelletaan kaikkiin meren osiin, jotka eivät kuulu talousvyöhykkeeseen, aluemereen tai valtion sisäisiin aluevesiin tai saaristovaltion saaristovesiin. Tämä artikla ei mitenkään rajoita vapauksia, joita kaikilla valtioilla on talousvyöhykkeellä 58 artiklan mukaisesti.

87 artikla

Aavan meren vapaus

1. Aava meri on avoin kaikille sekä ranta- että sisämaavaltioille. Aavan meren vapautta käytetään tämän yleissopimuksen ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisin ehdoin. Se käsittää sekä ranta- että sisämaavaltioiden osalta muun muassa:

a) merenkulun vapauden;

b) ylilentovapauden;

c) vapauden laskea merenalaisia kaapeleita ja putkistoja, jollei VI osassa toisin määrätä;

d) vapauden rakentaa tekosaaria ja muita kansainvälisen oikeuden sallimia laitteita sikäli kuin VI osassa ei toisin määrätä;

e) kalastuksen vapauden sikäli kuin 2 osaston mukaisissa ehdoissa ei toisin määrätä;

f) meritieteellisen tutkimuksen vapauden sikäli kuin VI ja XIII osassa ei toisin määrätä.

2. Kaikkien valtioiden tulee käyttää näitä vapauksia ottaen asianmukaisesti huomioon muiden valtioiden edut niiden käyttäessä aavan meren vapauksia ja myös tämän yleissopimuksen mukaiset oikeudet, jotka koskevat merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa.

88 artikla

Aavan meren varaaminen rauhanomaisiin tarkoituksiin

Aava meri varataan rauhanomaisiin tarkoituksiin.

PART VII
HIGH SEAS

SECTION 1
GENERAL PROVISIONS

Article 86

Application of the provisions of this Part

The provisions of this Part apply to all parts of the sea that are not included in the exclusive economic zone, in the territorial sea or in the internal waters of a State, or in the archipelagic waters of an archipelagic State. This article does not entail any abridgement of the freedoms enjoyed by all States in the exclusive economic zone in accordance with article 58.

Article 87

Freedom of the high seas

1. The high seas are open to all States, whether coastal or land-locked. Freedom of the high seas is exercised under the conditions laid down by this Convention and by other rules of international law. It comprises, *inter alia*, both for coastal and land-locked States:

(a) freedom of navigation;

(b) freedom of overflight;

(c) freedom to lay submarine cables and pipelines, subject to Part VI;

(d) freedom to construct artificial islands and other installations permitted under international law, subject to Part VI;

(e) freedom of fishing, subject to the conditions laid down in section 2;

(f) freedom of scientific research, subject to Parts VI and XIII.

2. These freedoms shall be exercised by all States with due regard for the interests of other States in their exercise of the freedom of the high seas, and also with due regard for the rights under this Convention with respect to activities in the Area.

Article 88

Reservation of the high seas for peaceful purposes

The high seas shall be reserved for peaceful purposes.

89 artikla

Aavaa merta koskevien täysivaltaisuusvaatimusten pätemättömyys

Mikään valtio ei voi pätevin perustein esittää minkään aavan meren osan kuuluvan täysivaltaisuutensa piiriin.

90 artikla

Merenkulun oikeus

Jokaisella ranta- ja sisämaavaltiolla on oikeus harjoittaa merenkulkua aavalla merellä sen lippua käyttävillä aluksilla.

91 artikla

Alusten kansallisuus

1. Jokaisen valtion tulee määrätä ne ehdot, joilla alukset saavat sen kansallisuuden, joilla ne rekisteröidään sen alueella ja joilla niillä on oikeus käyttää sen lippua. Aluksilla on sen valtion kansallisuus, jonka lippua niillä on oikeus käyttää. Valtion ja aluksen välillä tulee olla todellinen yhteys.

2. Jokaisen valtion tulee antaa aluksille, joille se on myöntänyt oikeuden käyttää lippuaan, tätä osoittavat asiakirjat.

92 artikla

Alusten asema

1. Alukset saavat käyttää vain yhden valtion lippua ja lukuun ottamatta kansainvälisissä sopimuksissa tai tässä yleissopimuksessa mainittuja poikkeustapauksia kuuluvat aavalla merellä sen yksinomaiseen lainkäyttövaltaan. Alus ei saa vaihtaa lippua matkansa aikana tai käyntisatamassa, paitsi milloin sen omistussuhteissa tai rekisteröinnissä tapahtuu todellinen muutos.

2. Alus, joka käyttää kahden tai useamman valtion lippua siten kuin sille sopii, ei voi vedota mihinkään näistä kansallisuuksista muihin valtioihin nähden, ja sitä voidaan pitää kansallisuudettomana aluksena.

93 artikla

Yhdistyneiden Kansakuntien, sen erityisjärjestöjen ja Kansainvälisen atomienergiajärjestön lippua käyttävät alukset

Edellä olevat artiklat eivät vaikuta niiden alusten asemaan, joita käytetään Yhdistyneiden

Article 89

Invalidity of claims of sovereignty over the high seas

No State may validly purport to subject any part of the high seas to its sovereignty.

Article 90

Right of navigation

Every State, whether coastal or land-locked, has the right to sail ships flying its flag on the high seas.

Article 91

Nationality of ships

1. Every State shall fix the conditions for the grant of its nationality to ships, for the registration of ships in its territory, and for the right to fly its flag. Ships have the nationality of the State whose flag they are entitled to fly. There must exist a genuine link between the State and the ship.

2. Every State shall issue to ships to which it has granted the right to fly its flag documents to that effect.

Article 92

Status of ships

1. Ships shall sail under the flag of one State only and, save in exceptional cases expressly provided for in international treaties or in this Convention, shall be subject to its exclusive jurisdiction on the high seas. A ship may not change its flag during a voyage or while in a port of call, save in the case of a real transfer of ownership or change of registry.

2. A ship which sails under the flags of two or more States, using them according to convenience, may not claim any of the nationalities in question with respect to any other State, and may be assimilated to a ship without nationality.

Article 93

Ships flying the flag of the United Nations, its specialized agencies and the International Atomic Energy Agency

The preceding articles do not prejudice the question of ships employed on the official

Kansakuntien, sen erityisjärjestöjen tai Kansainvälisen atomienergiajärjestön viralliseen toimintaan ja jotka käyttävät asianomaisen järjestön lippua.

94 artikla

Lippuvaltion velvollisuudet

1. Jokaisen valtion tulee tehokkaasti käyttää lainkäyttö- ja valvontavaltaansa hallinnollisissa, teknisissä ja sosiaalisissa kysymyksissä sellaisiin aluksiin nähden, jotka käyttävät sen lippua.

2. Jokaisen valtion tulee erityisesti:

a) pitää alusrekisteriä, joka sisältää sen lippua käyttävien alusten nimet ja muut tiedot, sellaisia aluksia lukuun ottamatta, joita yleisesti hyväksytyt kansainväliset määräykset eivät alusten pienen koon vuoksi koske; ja

b) harjoittaa sisäisen lainsäädäntönsä mukaista lainkäyttövaltaa jokaiseen sen lippua käyttävään alukseen, sen päällikköön, muuhun päällystöön ja miehistöön nähden alusta koskevissa hallinnollisissa, teknisissä ja sosiaalisissa asioissa.

3. Jokaisen valtion tulee ryhtyä sen lippua käyttävien aluksien suhteen sellaisiin tarpeellisiin toimiin, joilla taataan turvallisuus merellä muun muassa:

a) alusten rakenteen, varusteiden ja merikelpoisuuden osalta;

b) alusten miehistön kokoonpanon, työolojen ja koulutuksen osalta, ottaen huomioon asianomaiset kansainväliset asiakirjat;

c) merkinantolaitteiden käytön, viestiyhteyksien ylläpitämisen ja yhteentörmäysten estämisen osalta.

4. Kyseisillä toimilla tulee muun muassa varmistaa:

a) että pätevä katsastaja katsastaa jokaisen aluksen ennen sen rekisteröimistä ja tämän jälkeen sopivin väliajoin ja että aluksella on sellaiset kartat ja merenkulkua koskevat julkaisut, varusteet ja kojeet, joita sen turvalliseen merenkulkuun tarvitaan;

b) että jokainen alus on sellaisen päällikön ja päällystön valvonnassa, jolla on asianmukainen pätevyys varsinkin merimiestaidoissa, merenkulussa, viestiyhteyksien hoidossa ja koneenkäytössä ja että miehistön pätevyys ja lukumäärä vastaavat aluksen tyyppiä, kokoa, koneita ja varusteita;

c) että päällikkö, päällystö ja asianmukaisessa määrin miehistö tuntevat täysin asianomaiservice of the United Nations, its specialized agencies or the International Atomic Energy Agency, flying the flag of the organization.

Article 94

Duties of the flag State

1. Every State shall effectively exercise its jurisdiction and control in administrative, technical and social matters over ships flying its flag.

2. In particular every State shall:

(a) maintain a register of ships containing the names and particulars of ships flying its flag, except those which are excluded from generally accepted international regulations on account of their small size; and

(b) assume jurisdiction under its internal law over each ship flying its flag and its master, officers and crew in respect of administrative, technical and social matters concerning the ship.

3. Every State shall take such measures for ships flying its flag as are necessary to ensure safety at sea with regard, *inter alia*, to:

(a) the construction, equipment and seaworthiness of ships;

(b) the manning of ships, labour conditions and the training of crews, taking into account the applicable international instruments;

(c) the use of signals, the maintenance of communications and the prevention of collisions.

4. Such measures shall include those necessary to ensure:

(a) that each ship, before registration and thereafter at appropriate intervals, is surveyed by a qualified surveyor of ships, and has on board such charts, nautical publications and navigational equipment and instruments as are appropriate for the safe navigation of the ship;

(b) that each ship is in the charge of a master and officers who possess appropriate qualifications, in particular in seamanship, navigation, communications and marine engineering, and that the crew is appropriate in qualification and numbers for the type, size, machinery and equipment of the ship;

(c) that the master, officers and, to the extent appropriate, the crew are fully conversant with

set ihmishengen turvallisuutta merellä, yhteentörmäysten estämistä, meriympäristön pilaantumisen ehkäisemistä, vähentämistä ja valvontaa sekä radioyhteyksien ylläpitoa koskevat kansainväliset määräykset ja että heitä vaaditaan noudattamaan niitä.

5. Ryhtyessään 3 ja 4 kappaleen edellyttämiin toimiin jokaisen valtion tulee noudattaa yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä määräyksiä, menettelyjä ja käytäntöä sekä kaikin tarvittavin tavoin varmistaa, että ne otetaan huomioon.

6. Valtio, jolla on perusteltua syytä uskoa, että johonkin alukseen nähden ei ole käytetty asianmukaista lainkäyttövaltaa tai valvontaa, voi ilmoittaa asiasta lippuvaltiolle. Saatuaan ilmoituksen lippuvaltio tutkii asian ja ryhtyy tarvittaessa tilanteen vaatimiin toimiin sen korjaamiseksi.

7. Jokainen valtio tutkituttaa asianmukaisen pätevyyden omaavalla henkilöllä tai henkilöillä kaikki aavalla merellä tapahtuneet merivahingot tai merenkulkuonnettomuudet, joissa sen lippua käyttävä alus on ollut osallisena ja joissa toisen valtion kansalaiset ovat menettäneet henkensä tai loukkaantuneet vakavasti tai toisen valtion alukset tai laitteet ovat vaurioituneet vakavasti tai on aiheutunut vakavaa vahinkoa meriympäristölle. Lippuvaltio ja kyseinen toinen valtio toimivat yhteistyössä jälkimmäisen toimeenpanemassa merivahingon tai merenkulkuonnettomuuden tutkinnassa.

and required to observe the applicable international regulations concerning the safety of life at sea, the prevention of collisions, the prevention, reduction and control of marine pollution, and the maintenance of communications by radio.

5. In taking the measures called for in paragraphs 3 and 4 each State is required to conform to generally accepted international regulations, procedures and practices and to take any steps which may be necessary to secure their observance.

6. A State which has clear grounds to believe that proper jurisdiction and control with respect to a ship have not been exercised may report the facts to the flag State. Upon receiving such a report, the flag State shall investigate the matter and, if appropriate, take any action necessary to remedy the situation.

7. Each State shall cause an inquiry to be held by or before a suitably qualified person or persons into every marine casualty or incident of navigation on the high seas involving a ship flying its flag and causing loss of life or serious injury to nationals of another State or serious damage to ships or installations of another State or to the marine environment. The flag State and the other State shall co-operate in the conduct of any inquiry held by that other State into any such marine casualty or incident of navigation.

95 artikla

Sota-alusten koskemattomuus aavalla merellä

Sota-alukset kuuluvat aavalla merellä yksinomaan sen valtion lainkäyttövaltaan, jonka lippua ne käyttävät.

Article 95

Immunity of warships on the high seas

Warships on the high seas have complete immunity from the jurisdiction of any State other than the flag State.

96 artikla

Pelkästään ei-kaupallisiin tarkoituksiin käytettävien valtion alusten koskemattomuus

Valtion omistamat tai sen hallinnassa olevat alukset, joita valtio käyttää yksinomaan muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin, kuuluvat aavalla merellä vain sen valtion lainkäyttövaltaan, jonka lippua ne käyttävät.

Article 96

Immunity of ships used only on government non-commercial service

Ships owned or operated by a State and used only on government non-commercial service shall, on the high seas, have complete immunity from the jurisdiction of any State other than the flag State.

97 artikla

Rikosoikeudellinen lainkäyttövalta yhteentörmäyksiä tai muita merenkulkuonnettomuuksia koskevissa asioissa

1. Yhteentörmäyksessä tai muussa merenkulkuonnettomuudessa, johon alus joutuu aavalla merellä ja joka asettaa aluksen päällikön tai muun aluksen palveluksessa olevan henkilön rikosoikeudellisesti tai kurinpidollisesti vastuuseen, rikosoikeudelliseen tai kurinpidolliseen menettelyyn tällaista henkilöä vastaan saa ryhtyä vain lippuvaltion tai sen valtion, jonka kansalainen hän on, oikeus- tai hallintoviranomaisten edessä.

2. Kurinpitoasiassa vain sillä valtiolla, joka on antanut kapteenikirjan, pätevyyskirjan tai lupatodistuksen, on oikeus asianmukaisen oikeuskäsittelyn jälkeen peruuttaa tällaiset todistukset ja luvat siinäkin tapauksessa, että todistuksen tai luvan haltija ei ole sen kansalainen.

3. Minkään muun kuin lippuvaltion viranomaiset eivät saa määrätä alusta pidätettäväksi edes tutkimuksia varten.

Article 97

Penal jurisdiction in matters of collision or any other incident of navigation

1. In the event of a collision or any other incident of navigation concerning a ship on the high seas, involving the penal or disciplinary responsibility of the master or of any other person in the service of the ship, no penal or disciplinary proceedings may be instituted against such person except before the judicial or administrative authorities either of the flag State or of the State of which such person is a national.

2. In disciplinary matters, the State which has issued a master's certificate or a certificate of competence or licence shall alone be competent, after due legal process, to pronounce the withdrawal of such certificates, even if the holder is not a national of the State which issued them.

3. No arrest or detention of the ship, even as a measure of investigation, shall be ordered by any authorities other than those of the flag State.

98 artikla

Avunantovelvollisuus

1. Jokaisen valtion on velvoitettava sen lippua käyttävän aluksen päällikkö, siinä määrin kuin se on mahdollista vaarantamatta vakavasti alusta, sen miehistöä tai matkustajia:

a) antamaan apua jokaiselle henkilölle, joka tavataan merellä hukkumisvaarassa;

b) rientämään mahdollisimman nopeasti pelastamaan hätään joutuneita henkilöitä, jos hänelle on ilmoitettu heidän avuntarpeestaan, ja avunantoa voidaan kohtuudella häneltä vaatia;

c) yhteentörmäyksen tapahduttua antamaan apua toiselle alukselle, sen miehistölle ja matkustajille sekä, milloin se on mahdollista, ilmoittamaan toiselle alukselle oman aluksensa nimen, rekisteröintisataman ja lähimmän sataman, johon se aikoo poiketa.

2. Jokaisen rantavaltion tulee edistää riittävän ja tehokkaan etsintä- ja pelastuspalvelun perustamista, käyttöä ja ylläpitoa turvallisuuden takaamiseksi merellä ja ilmatilassa sekä, milloin olosuhteet niin vaativat, olla yhteistoiminnassa tämän tarkoituksen toteuttamiseksi ryhtymällä alueellisiin järjestelyihin naapurivaltioiden kanssa.

Article 98

Duty to render assistance

1. Every State shall require the master of a ship flying its flag, in so far as he can do so without serious danger to the ship, the crew or the passengers:

(a) to render assistance to any person found at sea in danger of being lost;

(b) to proceed with all possible speed to the rescue of persons in distress, if informed of their need of assistance, in so far as such action may reasonably be expected of him;

(c) after a collision, to render assistance to the other ship, its crew and its passengers and, where possible, to inform the other ship of the name of his own ship, its port of registry and the nearest port at which it will call.

2. Every coastal State shall promote the establishment, operation and maintenance of an adequate and effective search and rescue service regarding safety on and over the sea and, where circumstances so require, by way of mutual regional arrangements co-operate with neighbouring States for this purpose.

99 artikla

Orjien kuljetuksen kieltäminen

Jokaisen valtion on ryhdyttävä tehokkaisiin toimiin estääkseen ja rangaistakseen orjien kuljetuksen aluksissa, joilla on oikeus käyttää sen lippua, sekä estääkseen lippunsa laittoman käytön tähän tarkoitukseen. Orja, joka pakenee johonkin alukseen, on sen lipusta riippumatta tämän johdosta vapaa.

Article 99

Prohibition of the transport of slaves

Every State shall take effective measures to prevent and punish the transport of slaves in ships authorized to fly its flag and to prevent the unlawful use of its flag for that purpose. Any slave taking refuge on board any ship, whatever its flag, shall *ipso facto* be free.

100 artikla

Velvollisuus olla yhteistyössä merirosvouden estämiseksi

Kaikkien valtioiden on mahdollisimman laajalti toimittava yhteistyössä merirosvouden estämiseksi aavalla merellä ja kaikkialla muualla valtioiden lainkäyttövallan ulkopuolella.

Article 100

Duty to co-operate in the repression of piracy

All States shall co-operate to the fullest possible extent in the repression of piracy on the high seas or in any other place outside the jurisdiction of any State.

101 artikla

Merirosvouden määritelmä

Merirosvoudeksi luetaan kaikki seuraavat teot:

a) Jokainen yksityisen aluksen tai ilma-aluksen miehistön tai matkustajien tekemä laiton väkivallan teko, vapaudenriisto tai ryöstö, joka on tehty yksityistä etua silmällä pitäen ja joka kohdistuu:

i) aavalla merellä toista alusta tai ilma-alusta tai tällaisessa aluksessa tai ilma-aluksessa olevaa henkilöä tai omaisuutta vastaan;

ii) alusta, ilma-alusta, henkilöitä tai omaisuutta vastaan, jotka ovat alueella, johon minkään valtion lainkäyttövalta ei ulotu.

b) Vapaaehtoinen osallistuminen aluksen tai ilma-aluksen toimintaan tietoisena seikoista, jotka tekevät siitä merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen.

c) Yllytys tai tahallinen avunanto tämän artiklan a)- ja b)-kohdan tarkoittamiin tekoihin.

Article 101

Definition of piracy

Piracy consists of any of the following acts:

(a) any illegal acts of violence or detention, or any act of depredation, committed for private ends by the crew or the passengers of a private ship or a private aircraft, and directed:

(i) on the high seas, against another ship or aircraft, or against persons or property on board such ship or aircraft;

(ii) against a ship, aircraft, persons or property in a place outside the jurisdiction of any State;

(b) any act of voluntary participation in the operation of a ship or of an aircraft with knowledge of facts making it a pirate ship or aircraft;

(c) any act of inciting or of intentionally facilitating an act described in subparagraph (a) or (b).

102 artikla

Sellaisen sota-aluksen, valtion aluksen tai valtion ilma-aluksen harjoittama merirosvous, jonka miehistö on noussut kapinaan

Sellaisen sota-aluksen, valtion aluksen tai valtion ilma-aluksen, jonka miehistö on noussut kapinaan ja ottanut aluksen tai ilma-aluksen valvontaansa, tekemät 101 artiklassa

Article 102

Piracy by a warship, government ship or government aircraft whose crew has mutinied

The acts of piracy, as defined in article 101, committed by a warship, government ship or government aircraft whose crew has mutinied and taken control of the ship or aircraft are

määritellyt merirosvoteot rinnastetaan yksityisen aluksen tai ilma-aluksen suorittamiin vastaaviin tekoihin.

103 artikla

Merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen määritelmä

Alusta tai ilma-alusta pidetään merirosvoaluksena tai ilmarosvoaluksena, jos siitä määräävien henkilöiden tarkoituksena on käyttää sitä jonkin 101 artiklassa tarkoitetun teon tekemiseen. Sama koskee tällaiseen tekoon käytettyä alusta ja ilma-alusta niin kauan kuin se on siihen syyllistyneen henkilön valvonnassa.

104 artikla

Merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen kansallisuuden säilyttäminen tai menettäminen

Alus tai ilma-alus voi säilyttää kansallisuutensa, vaikka siitä on tullut merirosvoalus tai ilmarosvoalus. Kansallisuuden säilyminen tai menetys määräytyy sen valtion lain mukaan, jonka kansallisuudesta on kysymys.

105 artikla

Merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen haltuunotto

Jokainen valtio voi aavalla merellä tai muilla valtioiden lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevilla alueilla ottaa haltuunsa merirosvoaluksen tai ilmarosvoaluksen tai merirosvoudella vallatun aluksen tai ilma-aluksen, joka on merirosvojen valvonnassa, pidättää asianomaiset henkilöt ja takavarikoida aluksessa olevan omaisuuden. Haltuunoton toimittaneen valtion tuomioistuimella on oikeus määrätä langetettavista rangaistuksista samoin kuin niistä toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä alukseen, ilma-alukseen tai omaisuuteen nähden hyvässä uskossa olevan kolmannen osapuolen oikeuksien huomioon ottamiseksi.

106 artikla

Korvausvelvollisuus ilman riittäviä perusteita tapahtuneesta haltuunotosta

Silloin kun merirosvoudesta epäillyn aluksen tai ilma-aluksen haltuunotto on tapahtunut ilman riittäviä perusteita, haltuunoton suorittanut valtio on vastuussa siitä aiheutuneesta

assimilated to acts committed by a private ship or aircraft.

Article 103

Definition of a pirate ship or aircraft

A ship or aircraft is considered a pirate ship or aircraft if it is intended by the persons in dominant control to be used for the purpose of committing one of the acts referred to in article 101. The same applies if the ship or aircraft has been used to commit any such act, so long as it remains under the control of the persons guilty of that act.

Article 104

Retention or loss of the nationality of a pirate ship or aircraft

A ship or aircraft may retain its nationality although it has become a pirate ship or aircraft. The retention or loss of nationality is determined by the law of the State from which such nationality was derived.

Article 105

Seizure of a pirate ship or aircraft

On the high seas, or in any other place outside the jurisdiction of any State, every State may seize a pirate ship or aircraft, or a ship or aircraft taken by piracy and under the control of pirates, and arrest the persons and seize the property on board. The courts of the State which carried out the seizure may decide upon the penalties to be imposed, and may also determine the action to be taken with regard to the ships, aircraft or property, subject to the rights of third parties acting in good faith.

Article 106

Liability for seizure without adequate grounds

Where the seizure of a ship or aircraft on suspicion of piracy has been effected without adequate grounds, the State making the seizure shall be liable to the State the nationality of

menetyksestä ja vahingosta valtiolle, jonka kansallisuus aluksella tai ilma-aluksella on.

107 artikla

Alukset ja ilma-alukset, joilla on oikeus ryhtyä pidätystoimiin merirosvouden johdosta

Ainoastaan sota-alukset, sotilasilma-alukset tai muut alukset tai ilma-alukset, jotka ovat selvästi merkittyinä tunnistettavissa valtion tehtävissä oleviksi ja niihin valtuutetuiksi, voivat ryhtyä pidätystoimiin merirosvouden johdosta.

108 artikla

Huumausaineiden tai psykotrooppisten aineiden laiton kauppa

1. Kaikkien valtioiden tulee toimia yhteistyössä estääkseen huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittoman kaupan, jota alukset harjoittavat aavalla merellä kansainvälisten sopimusten vastaisesti.

2. Valtio, jolla on pätevää aihetta uskoa, että sen lippua käyttävä alus käy laitonta kauppaa huumausaineilla tai psykotrooppisilla aineilla, voi pyytää muita valtioita yhteistoimintaan kaupankäynnin lopettamiseksi.

109 artikla

Luvattomat radiolähetykset aavalta mereltä

1. Kaikkien valtioiden tulee toimia yhteistyössä aavalta mereltä tapahtuvien luvattomien radiolähetysten lopettamiseksi.

2. Tässä yleissopimuksessa "luvattomalla radiolähetyksellä" tarkoitetaan sellaisten ääniradio- tai televisiolähetysten lähettämistä aavalla merellä olevasta aluksesta tai laitoksesta, jotka on tarkoitettu yleisesti vastaanotettaviksi kansainvälisten määräysten vastaisesti ja jotka eivät ole hätäkutsujen lähettämistä.

3. Luvattomia radiolähetyksiä lähettänyttä henkilöä voidaan syyttää:

a) aluksen lippuvaltion tuomioistuimessa;
b) sen valtion tuomioistuimessa, jossa kyseinen laitos on rekisteröity;
c) sen valtion tuomioistuimessa, jonka kansalainen henkilö on ;
d) minkä hyvänsä sellaisen valtion tuomioistuimessa, jossa lähetys on vastaanotettavissa; tai

which is possessed by the ship or aircraft for any loss or damage caused by the seizure.

Article 107

Ships and aircraft which are entitled to seize on account of piracy

A seizure on account of piracy may be carried out only by warships or military aircraft, or other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect.

Article 108

Illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances

1. All States shall co-operate in the suppression of illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances engaged in by ships on the high seas contrary to international conventions.

2. Any State which has reasonable grounds for believing that a ship flying its flag is engaged in illicit traffic in narcotic drugs or psychotropic substances may request the co-operation of other States to suppress such traffic.

Article 109

Unauthorized broadcasting from the high seas

1. All States shall co-operate in the suppression of unauthorized broadcasting from the high seas.

2. For the purposes of this Convention, "unauthorized broadcasting" means the transmission of sound radio or television broadcasts from a ship or installation on the high seas intended for reception by the general public contrary to international regulations, but excluding the transmission of distress calls.

3. Any person engaged in unauthorized broadcasting may be prosecuted before the court of:

(a) the flag State of the ship;
(b) the State of registry of the installation;
(c) the State of which the person is a national;
(d) any State where the transmissions can be received; or

e) minkä hyvänsä sellaisen valtion tuomioistuimessa, jossa lähetys häiritsee luvallista radioyhteyttä.

4. Edellä 3 kappaleen perusteella toimivaltainen valtio voi 110 artiklan mukaisesti pidättää aavalla merellä henkilön tai aluksen, joka lähettää luvattomia radiolähetyksiä, ja takavarikoida lähettimen.

(e) any State where authorized radio communication is suffering interference.

4. On the high seas, a State having jurisdiction in accordance with paragraph 3 may, in conformity with article 110, arrest any person or ship engaged in unauthorized broadcasting and seize the broadcasting apparatus.

110 artikla

Tarkastusoikeus

1. Sota-alus, joka aavalla merellä kohtaa muun kuin sellaisen ulkomaisen aluksen, joka nauttii 95 ja 96 artiklan mukaisesti täydellistä koskemattomuutta, voi pysäyttää sen milloin tämä perustuu sopimuksen suomaan oikeuteen tai on pätevää aihetta epäillä, että:

a) alus harjoittaa merirosvoutta;
b) alus harjoittaa orjakauppaa; tai
c) alus lähettää luvattomia radiolähetyksiä ja sota-aluksen lippuvaltio on 109 artiklan mukaan toimivaltainen;
d) alus on vailla kansallisuutta; tai
e) vaikka alus käyttää vierasta lippua tai kieltäytyy näyttämästä lippuaan, se on todellisuudessa samaa kansallisuutta kuin sota-alus.

2. 1 kappaleessa edellytetyissä tapauksissa sota-alus saa tarkastaa, onko aluksella oikeus siihen lippuun, jota se käyttää. Tätä tarkoitusta varten se voi lähettää upseerin komennossa olevan veneen epäillyn aluksen luo. Jos epäilykset jatkuvat asiakirjojen tarkastuksen jälkeen, tarkastusta voidaan jatkaa itse aluksessa. Tarkastus on toimitettava mahdollisimman suurella harkinnalla.

3. Jos epäilykset osoittautuvat perusteettomiksi ja jos alus, johon on noustu ei ole tehnyt mitään sellaista, mikä olisi oikeuttanut tarkastukseen, kaikki sen kärsimät menetykset ja vahingot on korvattava sille.

4. Näitä määräyksiä sovelletaan vastaavasti sotilasilma-aluksiin.

5. Nämä määräykset soveltuvat myös muihin asianmukaisesti valtuutettuihin aluksiin tai ilma-aluksiin, jotka ovat selvästi merkittyinä tunnistettavissa valtion tehtävissä oleviksi.

Article 110

Right of visit

1. Except where acts of interference derive from powers conferred by treaty, a warship which encounters on the high seas a foreign ship, other than a ship entitled to complete immunity in accordance with articles 95 and 96, is not justified in boarding it unless there is reasonable ground for suspecting that:
(a) the ship is engaged in piracy;
(b) the ship is engaged in the slave trade;
(c) the ship is engaged in unauthorized broadcasting and the flag State of the warship has jurisdiction under article 109;
(d) the ship is without nationality; or
(e) though flying a foreign flag or refusing to show its flag, the ship is, in reality, of the same nationality as the warship.

2. In the cases provided for in paragraph 1, the warship may proceed to verify the ship's right to fly its flag. To this end, it may send a boat under the command of an officer to the suspected ship. If suspicion remains after the documents have been checked, it may proceed to a further examination on board the ship, which must be carried out with all possible consideration.

3. If the suspicions prove to be unfounded, and provided that the ship boarded has not committed any act justifying them, it shall be compensated for any loss or damage that may have been sustained.

4. These provisions apply *mutatis mutandis* to military aircraft.

5. These provisions also apply to any other duly authorized ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service.

111 artikla

Oikeus välittömään takaa-ajoon

1. Ulkomaisen aluksen välittömään takaa-ajoon voidaan ryhtyä silloin, kun rantavaltion

Article 111

Right of hot pursuit

1. The hot pursuit of a foreign ship may be undertaken when the competent authorities of

toimivaltaisella viranomaisella on pätevät syyt epäillä aluksen rikkoneen valtion lakeja ja määräyksiä. Tällaiseen takaa-ajoon on ryhdyttävä sinä aikana, kun vieras alus tai jokin sen laivaveneistä on takaa-ajavan valtion sisäisillä aluevesillä, saaristovesillä, aluemerellä tai lisävyöhykkeellä, ja takaa-ajoa voidaan jatkaa aluemeren tai lisävyöhykkeen ulkopuolella vain, jos takaa-ajo ei ole välillä keskeytynyt. Pysähtymiskehotuksen antavan aluksen ei tarvitse itse olla sillä hetkellä, kun vieras alus aluemerellä tai lisävyöhykkeellä vastaanottaa pysähtymiskehotuksen, aluemerellä tai lisävyöhykkeellä. Jos vieras alus on 33 artiklassa määritellyllä lisävyöhykkeellä, takaa-ajoon voidaan ryhtyä vain, jos niitä oikeuksia, joiden suojelemiseksi lisävyöhyke on perustettu, on loukattu.

2. Oikeutta välittömään takaa-ajoon sovelletaan vastaavasti, jos rantavaltion lakeja ja määräyksiä, joita sovelletaan tämän yleissopimuksen mukaisesti talousvyöhykkeeseen tai mannerjalustaan, sen suojavyöhykkeet mukaan luettuina, on rikottu talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla suojavyöhykkeineen.

3. Oikeus välittömään takaa-ajoon lakkaa heti kun takaa-ajettu alus saapuu oman maansa tai kolmannen valtion aluemerelle.

4. Välittömän takaa-ajon ei katsota alkaneen, ellei takaa-ajava alus ole sopivin käytettävissä olevin keinoin todennut, että takaa-ajettava alus tai sen vene tai muu apuna toimiva ja takaa-ajettavaa alusta emälaivanaan käyttävä alus on aluemeren rajojen sisäpuolella tai vastaavasti lisävyöhykkeellä, tai talousvyöhykkeellä tai mannerjalustan yläpuolella. Takaa-ajo voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun pysähtymistä tarkoittava näkö- tai äänimerkki on annettu sellaisen etäisyyden päästä, että vieraan aluksen on ollut mahdollista nähdä tai kuulla se.

5. Välittömään takaa-ajoon voivat ryhtyä ainoastaan sota-alukset tai sotilasilma-alukset tai muut alukset tai ilma-alukset, jotka ovat selvästi merkittyinä tunnistettavissa valtion tehtävissä oleviksi ja niihin valtuutetuiksi.

6. Silloin kun välittömän takaa-ajon suorittajana on ilma-alus

a) noudatetaan vastaavasti 1—4 kappaleen määräyksiä;

b) ja jos pysähtymismääräyksen antava ilma-alus ei pysty pysäyttämään alusta, sen tulee itse

the coastal State have good reason to believe that the ship has violated the laws and regulations of that State. Such pursuit must be commenced when the foreign ship or one of its boats is within the internal waters, the archipelagic waters, the territorial sea or the contiguous zone of the pursuing State, and may only be continued outside the territorial sea or the contiguous zone if the pursuit has not been interrupted. It is not necessary that, at the time when the foreign ship within the territorial sea or the contiguous zone receives the order to stop, the ship giving the order should likewise be within the territorial sea or the contiguous zone. If the foreign ship is within a contiguous zone, as defined in article 33, the pursuit may only be undertaken if there has been a violation of the rights for the protection of which the zone was established.

2. The right of hot pursuit shall apply *mutatis mutandis* to violations in the exclusive economic zone or on the continental shelf, including safety zones around continental shelf installations, of the laws and regulations of the coastal State applicable in accordance with this Convention to the exclusive economic zone or the continental shelf, including such safety zones.

3. The right of hot pursuit ceases as soon as the ship pursued enters the territorial sea of its own State or of a third State.

4. Hot pursuit is not deemed to have begun unless the pursuing ship has satisfied itself by such practicable means as may be available that the ship pursued or one of its boats or other craft working as a team and using the ship pursued as a mother ship is within the limits of the territorial sea, or, as the case may be, within the contiguous zone or the exclusive economic zone or above the continental shelf. The pursuit may only be commenced after a visual or auditory signal to stop has been given at a distance which enables it to be seen or heard by the foreign ship.

5. The right of hot pursuit may be exercised only by warships or military aircraft, or other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect.

6. Where hot pursuit is effected by an aircraft:

(a) the provisions of paragraphs 1 to 4 shall apply *mutatis mutandis*;

(b) the aircraft giving the order to stop must itself actively pursue the ship until a ship or

tehokkaasti ajaa sitä takaa, kunnes rantavaltion alus tai toinen ilma-alus, jonka ensin mainittu on kutsunut paikalle, saapuu jatkamaan takaa-ajoa. Aluemeren ulkopuolella ei pidätystä tee lailliseksi vielä se, että ilma-alus on vain havainnut aluksen syyllistyneen loukkaukseen tai että sitä epäillään tällaisesta teosta, jollei ilma-alus itse ole sekä käskenyt sitä pysähtymään että ajanut sitä takaa, tai jolleivät tätä ole tehneet muut ilma-alukset tai alukset, jotka jatkavat keskeytyksettä takaa-ajoa.

7. Sellaisen jonkin valtion lainkäyttövallan piirissä pidätetyn aluksen, joka on viety sen satamaan toimivaltaisen viranomaisen tutkimuksia varten, vapauttamista ei voida vaatia yksinomaan sillä perusteella, että alus on matkansa aikana kuljetettu talousvyöhykkeen tai aavan meren osan kautta, jos tämä on olosuhteiden johdosta ollut välttämätöntä.

8. Silloin kun alus on pysäytetty tai pidätetty aluemeren ulkopuolella olosuhteissa, jotka eivät oikeuta välittömään takaa-ajoon, sille on korvattava kaikki tästä mahdollisesti aiheutuneet vahingot tai menetykset.

another aircraft of the coastal State, summoned by the aircraft, arrives to take over the pursuit, unless the aircraft is itself able to arrest the ship. It does not suffice to justify an arrest outside the territorial sea that the ship was merely sighted by the aircraft as an offender or suspected offender, if it was not both ordered to stop and pursued by the aircraft itself or other aircraft or ships which continue the pursuit without interruption.

7. The release of a ship arrested within the jurisdiction of a State and escorted to a port of that State for the purposes of an inquiry before the competent authorities may not be claimed solely on the ground that the ship, in the course of its voyage, was escorted across a portion of the exclusive economic zone or the high seas, if the circumstances rendered this necessary.

8. Where a ship has been stopped or arrested outside the territorial sea in circumstances which do not justify the exercise of the right of hot pursuit, it shall be compensated for any loss or damage that may have been thereby sustained.

112 artikla

Oikeus merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen laskemiseen

1. Jokaisella valtiolla on oikeus laskea merenalaisia kaapeleita ja putkistoja mannerjalustan ulkopuolella olevalle aavan meren pohjalle.

2. Kaapeleihin ja putkistoihin sovelletaan 79 artiklan 5 kappaletta.

Article 112

Right to lay submarine cables and pipelines

1. All States are entitled to lay submarine cables and pipelines on the bed of the high seas beyond the continental shelf.

2. Article 79, paragraph 5, applies to such cables and pipelines.

113 artikla

Merenalaisen kaapelin tai putken katkeaminen tai vahingoittuminen

Jokaisen valtion on laadittava tarpeelliset lait ja määräykset, joilla määrätään rangaistavaksi sellainen tahallinen teko tai tuottamuksellinen laiminlyönti, jolla sen lippua käyttävä alus tai sen lainkäyttövaltaan kuuluva henkilö on katkaissut aavalla merellä olevan merenalaisen kaapelin tai vahingoittanut sitä siten, että siitä seuraa lennätin- tai puhelinyhteyksien katkeaminen tai häiriintyminen, tai vastaavasti katkaissut merenalaisen putken tai suurjännitekaapelin tai vahingoittanut sitä. Määräystä sovelletaan myös tekoon, jolla on aiottu aiheuttaa tai josta todennäköisesti aiheutuu tällainen katkeaminen tai vahingoittuminen. Näitä määräyksiä ei kuitenkaan sovelleta sellaisiin henki-

Article 113

Breaking or injury of a submarine cable or pipeline

Every State shall adopt the laws and regulations necessary to provide that the breaking or injury by a ship flying its flag or by a person subject to its jurisdiction of a submarine cable beneath the high seas done wilfully or through culpable negligence, in such a manner as to be liable to interrupt or obstruct telegraphic or telephonic communications, and similarly the breaking or injury of a submarine pipeline or high-voltage power cable, shall be a punishable offence. This provision shall apply also to conduct calculated or likely to result in such breaking or injury. However, it shall not apply to any break or injury caused by persons who acted merely with the legitimate object of

löihin, jotka ovat ryhdyttyään ensin kaikkiin tarpeellisiin varotoimiin katkeamisen tai vahingoittumisen estämiseksi aiheuttaneet sen pelkästään oikeutetussa tarkoituksessa henkensä tai aluksensa pelastamiseksi.

114 artikla

Merenalaisen kaapelin tai putken omistajan aiheuttama toisen merenalaisen kaapelin tai putken katkeaminen tai vahingoittuminen

Jokaisen valtion on laadittava tarpeelliset lait ja määräykset siitä, että niiden lainkäyttövaltaan kuuluvien henkilöiden, jotka omistavat aavan meren pohjalla kulkevan merenalaisen kaapelin tai putken, tulee vastata korjauskuluista, jos he aiheuttavat toisen kaapelin tai putken katkeamisen tai vahingoittumisen laskiessaan tai korjatessaan omaa kaapeliaan tai putkijohtoaan.

115 artikla

Korvaukset merenalaisen kaapelin tai putken vahingoittumisen välttämisestä aiheutuneesta menetyksestä

Jokaisen valtion on laadittava tarpeelliset lait ja määräykset, jotta laivanomistajat, jotka voivat todistaa, että he ovat menettäneet ankkurin, verkon tai muun kalastusvälineen välttääkseen vahingoittamasta merenalaista kaapelia tai putkea, saavat korvauksen kaapelin tai putken omistajalta edellyttäen, että laivanomistaja on edeltäkäsin ryhtynyt kaikkiin kohtuullisiin varotoimiin.

2 OSASTO

AAVAN MEREN ELOLLISTEN LUONNONVAROJEN SÄILYTTÄMINEN JA HOITO

116 artikla

Oikeus kalastaa aavalla merellä

Kaikilla valtioilla on oikeus antaa kansalaistensa kalastaa aavalla merellä ottaen huomioon:

a) niiden sopimusvelvoitteet;

b) rantavaltioiden oikeudet, velvollisuudet ja edut, joista määrätään muun muassa 63 artiklan 2 kappaleessa ja 64—67 artiklassa; sekä

c) tämän osaston määräykset.

saving their lives or their ships, after having taken all necessary precautions to avoid such break or injury.

Article 114

Breaking or injury by owners of a submarine cable or pipeline of another submarine cable or pipeline

Every State shall adopt the laws and regulations necessary to provide that, if persons subject to its jurisdiction who are the owners of a submarine cable or pipeline beneath the high seas, in laying or repairing that cable or pipeline, cause a break in or injury to another cable or pipeline, they shall bear the cost of the repairs.

Article 115

Indemnity for loss incurred in avoiding injury to a submarine cable or pipeline

Every State shall adopt the laws and regulations necessary to ensure that the owners of ships who can prove that they have sacrificed an anchor, a net or any other fishing gear, in order to avoid injuring a submarine cable or pipeline, shall be indemnified by the owner of the cable or pipeline, provided that the owner of the ship has taken all reasonable precautionary measures beforehand.

SECTION 2

CONSERVATION AND MANAGEMENT OF THE LIVING RESOURCES OF THE HIGH SEAS

Article 116

Right to fish on the high seas

All States have the right for their nationals to engage in fishing on the high seas subject to:

(a) their treaty obligations;

(b) the rights and duties as well as the interests of coastal States provided for, *inter alia*, in article 63, paragraph 2, and articles 64 to 67; and

(c) the provisions of this section.

117 artikla

Valtioiden velvollisuus ryhtyä kansalaisiaan koskeviin toimiin aavan meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi

Kaikki valtiot ovat velvollisia ryhtymään yksin tai yhteistyössä muiden valtioiden kanssa tarpeellisiin kansalaisiaan koskeviin toimiin aavan meren elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi.

118 artikla

Valtioiden yhteistyö elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi

Valtioiden tulee toimia yhteistyössä aavan meren alueiden elollisten luonnonvarojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi. Valtioiden, joiden kansalaiset hyödyntävät samoja tai saman alueen erilaisia elollisia luonnonvaroja, tulee neuvotella tarpeellisista toimista tällaisten luonnonvarojen säilyttämiseksi. Tätä tarkoitusta varten niiden tulee tarpeen mukaan toimia yhteistyössä alueellisten tai alueen osaa koskevien kalastusjärjestöjen perustamiseksi.

119 artikla

Aavan meren elollisten luonnonvarojen säilyttäminen

1. Määrittäessään sallittua saalista ja määrätessään muista aavan meren elollisten luonnonvarojen säilyttämistä koskevista toimista, valtioiden tulee:

a) ryhtyä toimiin, joiden tarkoituksena on valtioiden käytettävissä olevien parhaimpien mahdollisten tieteellisten näyttöjen perusteella pitää hyödynnettävät kannat sen suuruisina tai palauttaa ne sellaisiksi, että ne pystyvät jatkuvasti antamaan suurimman tuoton, jonka ympäristölliset ja taloudelliset seikat, esimerkiksi kehitysmaiden erityisvaatimukset, sallivat ja ottaen huomioon kalastustavat, kantojen keskinäisen riippuvuuden sekä yleisesti suositetut yleismaailmalliset, alueelliset tai alueen osaa koskevat kansainväliset vähimmäisvaatimukset;

b) ottaa huomioon vaikutukset hyödynnettäviin lajeihin liittyviin tai niistä riippuvaisiin lajeihin, jotta nämä voidaan säilyttää sen suuruisina tai palauttaa sellaisiksi, että niiden lisääntyminen ei vakavasti vaarannu.

Article 117

Duty of States to adopt with respect to their nationals measures for the conservation of the living resources of the high seas

All States have the duty to take, or to co-operate with other States in taking, such measures for their respective nationals as may be necessary for the conservation of the living resources of the high seas.

Article 118

Co-operation of States in the conservation and management of living resources

States shall co-operate with each other in the conservation and management of living resources in the areas of the high seas. States whose nationals exploit identical living resources, or different living resources in the same area, shall enter into negotiations with a view to taking the measures necessary for the conservation of the living resources concerned. They shall, as appropriate, co-operate to establish subregional or regional fisheries organizations to this end.

Article 119

Conservation of the living resources of the high seas

1. In determining the allowable catch and establishing other conservation measures for the living resources in the high seas, States shall:

(a) take measures which are designed, on the best scientific evidence available to the States concerned, to maintain or restore populations of harvested species at levels which can produce the maximum sustainable yield, as qualified by relevant environmental and economic factors, including the special requirements of developing States, and taking into account fishing patterns, the interdependence of stocks and any generally recommended international minimum standards, whether subregional, regional or global;

(b) take into consideration the effects on species associated with or dependent upon harvested species with a view to maintaining or restoring populations of such associated or dependent species above levels at which their reproduction may become seriously threatened.

2. Kaikkien asianomaisten valtioiden tulee säännöllisesti tarpeen mukaan antaa ja vaihtaa käytettävissään olevaa tutkimustietoa, saaliita ja kalastuksen laajuutta koskevia tilastotietoja sekä muita kalakantojen säilyttämistä koskevia tietoja toimivaltaisten yleismaailmallisten, alueellisten tai alueen osaa koskevien kansainvälisten järjestöjen välityksellä.

3. Asianomaisten valtioiden tulee huolehtia siitä, että säilyttämistoimissa ei millään tavoin syrjitä minkään valtion kalastajia.

2. Available scientific information, catch and fishing effort statistics, and other data relevant to the conservation of fish stocks shall be contributed and exchanged on a regular basis through competent international organizations, whether subregional, regional or global, where appropriate and with participation by all States concerned.

3. States concerned shall ensure that conservation measures and their implementation do not discriminate in form or in fact against the fishermen of any State.

120 artikla

Merinisäkkäät

65 artiklaa sovelletaan merinisäkkäiden säilyttämiseen ja hoitoon myös aavalla merellä.

Article 120

Marine mammals

Article 65 also applies to the conservation and management of marine mammals in the high seas.

VIII OSA
SAARIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

121 artikla

Saaria koskevat määräykset

1. Saareksi katsotaan luonnon muodostama veden ympäröimä maa-alue, joka on vedenpinnan yläpuolella nousuveden aikana.

2. Paitsi milloin 3 kappaleessa toisin määrätään, saaren aluemeri, lisävyöhyke, talousvyöhyke ja mannerjalusta määräytyvät niiden tämän yleissopimuksen säännösten mukaan, joita sovelletaan muuhunkin maa-alueeseen.

3. Luodoilla, jotka eivät sovellu ihmisasutukseen tai oman taloudellisen toiminnan harjoittamiseen, ei ole talousvyöhykettä eikä mannerjalustaa.

PART VIII
REGIME OF ISLANDS

Article 121

Règime of islands

1. An island is a naturally formed area of land, surrounded by water, which is above water at high tide.

2. Except as provided for in paragraph 3, the territorial sea, the contiguous zone, the exclusive economic zone and the continental shelf of an island are determined in accordance with the provisions of this Convention applicable to other land territory.

3. Rocks which cannot sustain human habitation or economic life of their own shall have no exclusive economic zone or continental shelf.

IX OSA
SULJETUT TAI PUOLISULJETUT MERIALUEET

122 artikla

Määritelmä

Tässä yleissopimuksessa "suljettu tai puolisuljettu merialue" tarkoittaa lahtea, allasta tai merta, jota ympäröi kaksi tai useampia valtioita ja jota yhdistää kapeikko toiseen merialueeseen tai valtamereen tai joka muodostuu

PART IX
ENCLOSED OR SEMI-ENCLOSED SEAS

Article 122

Definition

For the purposes of this Convention, "enclosed or semi-enclosed sea" means a gulf, basin or sea surrounded by two or more States and connected to another sea or the ocean by a narrow outlet or consisting entirely or pri-

kokonaan tai pääasiassa kahden tai useamman rantavaltion aluemerestä ja talousvyöhykkeestä.

123 artikla

Suljettuihin tai puolisuljettuihin merialueisiin rajautuvien valtioiden yhteistyö

Suljettuihin tai puolisuljettuihin merialueisiin rajautuvien valtioiden tulee toimia yhteistyössä käyttäessään tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan ja täyttäessään sen mukaisia velvollisuuksiaan. Tätä varten ne pyrkivät suoraan tai asianomaisten alueellisten järjestöjen välityksellä:

a) koordinoimaan meren elollisten luonnonvarojen hoitoa, säilyttämistä, tutkimusta ja hyödyntämistä;

b) koordinoimaan meriympäristön suojeluun ja säilyttämiseen liittyvien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa täytäntöönpanoa;

c) koordinoimaan tieteellisiä tutkimustavoitteitaan ja toteuttamaan, milloin se on tarkoituksenmukaista, yhteisiä tutkimusohjelmia alueella;

d) kutsumaan, milloin se on tarkoituksenmukaista, muita asiasta kiinnostuneita valtioita tai kansainvälisiä järjestöjä yhteistyöhön kanssaan tämän artiklan määräysten edistämiseksi.

marily of the territorial sea and exclusive economic zones of two or more coastal States.

Article 123

Co-operation of States bordering enclosed or semi-enclosed seas

States bordering an enclosed or semi-enclosed sea should co-operate with each other in the exercise of their rights and in the performance of their duties under this Convention. To this end they shall endeavour, directly or through an appropriate regional organization:

(a) to co-ordinate the management, conservation, exploration and exploitation of the living resources of the sea;

(b) to co-ordinate the implementation of their rights and duties with respect to the protection and preservation of the marine environment;

(c) to co-ordinate their scientific research policies and undertake where appropriate joint programmes of scientific research in the area;

(d) to invite, as appropriate, other interested States or international organizations to co-operate with them in furtherance of the provisions of this article.

X OSA

SISÄMAAVALTIOIDEN OIKEUS PÄÄSTÄ MERELLE JA POIS MERELTÄ SEKÄ KAUTTAKULUN VAPAUS

124 artikla

Määritelmät

1. Tässä yleissopimuksessa

a) "sisämaavaltio" tarkoittaa valtiota, jolla ei ole merenrantaa;

b) "kauttakulkuvaltio" tarkoittaa joko rantavaltiota tai muuta valtiota, joka sijaitsee sisämaavaltion ja meren välissä ja jonka alueen läpi kauttakulku tapahtuu;

c) "kauttakulkuliikenne" tarkoittaa henkilöiden, matka- ja rahtitavaran sekä kulkuvälineiden liikkumista yhden tai useamman kauttakulkuvaltion alueen läpi siten, että siitä riippumatta, liittyykö matkaan tällaisen alueen läpi uudelleenlastausta, varastointia, irtolastin purkamista tai kuljetustavan muutoksia, kysymyk-

PART X

RIGHT OF ACCESS OF LAND-LOCKED STATES TO AND FROM THE SEA AND FREEDOM OF TRANSIT

Article 124

Use of terms

1. For the purposes of this Convention:

(a) "land-locked State" means a State which has no sea-coast;

(b) "transit State" means a State, with or without a sea-coast, situated between a land-locked State and the sea, through whose territory traffic in transit passes;

(c) "traffic in transit" means transit of persons, baggage, goods and means of transport across the territory of one or more transit States, when the passage across such territory, with or without trans-shipment, warehousing, breaking bulk or change in the mode of transport, is only a portion of a complete

sessä on vain osa koko matkasta, joka alkaa sisämaavaltion alueelta tai päättyy sinne;

d) "kulkuväline" tarkoittaa:

i) liikkuvaa rautatiekalustoa, meri-, järvi- ja jokialuksia sekä maantiekulkuneuvoja;

ii) kantajia ja vetojuhtia, missä paikalliset olot niin vaativat.

2. Sisämaavaltiot ja kauttakulkuvaltiot voivat sopia siitä, että kuljetusvälineisiin luetaan myös putkistot ja kaasuputket sekä muitakin sellaisia kuljetusvälineitä, joita ei mainita 1 kappaleessa.

journey which begins or terminates within the territory of the land-locked State;

(d) "means of transport" means:

(i) railway rolling stock, sea, lake and river craft and road vehicles;

(ii) where local conditions so require, porters and pack animals.

2. Land-locked States and transit States may, by agreement between them, include as means of transport pipelines and gas lines and means of transport other than those included in paragraph 1.

125 artikla

Oikeus päästä merelle ja mereltä pois sekä kauttakulun vapaus

1. Sisämaavaltioilla on oikeus päästä merelle ja pois mereltä käyttääkseen tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan, joihin sisältyvät muun muassa aavan meren vapauteen ja ihmiskunnan yhteiseen perintöön liittyvät oikeudet. Tätä varten sisämaavaltioilla on kulkuvapaus kauttakulkuvaltion alueen kautta kaikilla kulkuvälineillä.

2. Kauttakulun vapauden ehdoista ja erityispiirteistä sovitaan asianomaisten sisämaavaltioiden ja kauttakulkuvaltioiden kesken kahdenvälisillä tai alueellisilla tai alueen osaa koskevilla sopimuksilla.

3. Kauttakulkuvaltioilla on aluettaan koskevaa täysivaltaisuutta harjoittaessaan oikeus ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimiin, joilla taataan, että sisämaavaltioille tässä osassa määrätyt oikeudet ja helpotukset eivät mitenkään loukkaa niiden laillisia etuja.

Article 125

Right of access to and from the sea and freedom of transit

1. Land-locked States shall have the right of access to and from the sea for the purpose of exercising the rights provided for in this Convention including those relating to the freedom of the high seas and the common heritage of mankind. To this end, land-locked States shall enjoy freedom of transit through the territory of transit States by all means of transport.

2. The terms and modalities for exercising freedom of transit shall be agreed between the land-locked States and transit States concerned through bilateral, subregional or regional agreements.

3. Transit States, in the exercise of their full sovereignty over their territory, shall have the right to take all measures necessary to ensure that the rights and facilities provided for in this Part for land-locked States shall in no way infringe their legitimate interests.

126 artikla

Suosituimmuuslausekkeen soveltamatta jättäminen

Suosituimmuuslauseketta ei sovelleta tämän yleissopimuksen määräyksiin eikä merelle ja mereltä pois pääsyä koskeviin erityissopimuksiin, joihin sisältyy määräyksiä sisämaavaltion erityiseen maantieteelliseen asemaan perustuvista oikeuksista ja helpotuksista.

Article 126

Exclusion of application of the most-favoured-nation clause

The provisions of this Convention, as well as special agreements relating to the exercise of the right of access to and from the sea, establishing rights and facilities on account of the special geographical position of land-locked States, are excluded from the application of the most-favoured-nation clause.

127 artikla

Tullit, verot ja muut maksut

1. Kauttakulkuliikenteestä ei peritä tullia, veroja eikä muitakaan kuin liikenteen yhtey-

Article 127

Customs duties, taxes and other charges

1. Traffic in transit shall not be subject to any customs duties, taxes or other charges

dessä annettavista erityispalveluista perittäviä maksuja.

2. Kauttakulkuliikenteessä käytettävistä kulku- tai muista välineistä, jotka ovat sisämaavaltioista peräisin ja joita ne käyttävät, ei peritä suurempia veroja tai maksuja kuin kauttakulkuvaltion kulkuvälineiden käytöstä.

except charges levied for specific services rendered in connection with such traffic.

2. Means of transport in transit and other facilities provided for and used by land-locked States shall not be subject to taxes or charges higher than those levied for the use of means of transport of the transit State.

128 artikla

Tullittomat alueet ja muut tullausjärjestelyt

Kauttakulkuvaltioiden tulo- ja lähtösatamiin voidaan kauttakulkuliikenteen helpottamiseksi osoittaa kauttakulkuvaltioiden ja sisämaavaltioiden välisellä sopimuksella tullittomia alueita ja muita tullausjärjestelyjä.

Article 128

Free zones and other customs facilities

For the convenience of traffic in transit, free zones or other customs facilities may be provided at the ports of entry and exit in the transit States, by agreement between those States and the land-locked States.

129 artikla

Yhteistyö kulkuvälineiden rakentamiseksi ja parantamiseksi

Silloin kun kauttakulkuvaltioilla ei ole kulkuvälineitä kauttakulkuvapauden toteuttamiseksi tai kun olemassa olevat välineet, esimerkiksi satamalaitteet ja -varusteet, ovat jossain suhteessa riittämättömiä, asianomaiset kauttakulku- ja sisämaavaltiot voivat yhteistyössä rakentaa tai parantaa niitä.

Article 129

Co-operation in the construction and improvement of means of transport

Where there are no means of transport in transit States to give effect to the freedom of transit or where the existing means, including the port installations and equipment, are inadequate in any respect, the transit States and land-locked States concerned may co-operate in constructing or improving them.

130 artikla

Toimet kauttakulkuliikenteen käytännön viivytysten tai muiden vaikeuksien välttämiseksi tai poistamiseksi

1. Kauttakulkuvaltioiden tulee ryhtyä kaikkiin asianmukaisiin toimiin kauttakulkuliikenteen teknisluonteisten viivytysten tai muiden vaikeuksien välttämiseksi.

2. Jos viivytyksiä tai vaikeuksia ilmenee, asianomaisten kauttakulku- ja sisämaavaltioiden viranomaisten tulee pyrkiä yhteistyössä poistamaan ne viipymättä.

Article 130

Measures to avoid or eliminate delays or other difficulties of a technical nature in traffic in transit

1. Transit States shall take all appropriate measures to avoid delays or other difficulties of a technical nature in traffic in transit.

2. Should such delays or difficulties occur, the competent authorities of the transit States and land-locked States concerned shall co-operate towards their expeditious elimination.

131 artikla

Yhtäläinen kohtelu merisatamissa

Sisämaavaltion lippua käyttäville aluksille kuuluu merisatamissa samanlainen kohtelu kuin muille ulkomaisille aluksille.

Article 131

Equal treatment in maritime ports

Ships flying the flag of land-locked States shall enjoy treatment equal to that accorded to other foreign ships in maritime ports.

132 artikla

Parempien kauttakulkumahdollisuuksien myöntäminen

Tämä yleissopimus ei millään tavoin merkitse sellaisten sen edellyttämiä parempien kauttakulkumahdollisuuksien peruuttamista, joista sen sopimusvaltiot ovat sopineet tai jotka sen sopimusvaltio on myöntänyt. Tämä yleissopimus ei myöskään estä myöntämästä parempia kauttakulkumahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Article 132

Grant of greater transit facilities

This Convention does not entail in any way the withdrawal of transit facilities which are greater than those provided for in this Convention and which are agreed between States Parties to this Convention or granted by a State Party. This Convention also does not preclude such grant of greater facilities in the future.

XI OSA
MERENPOHJA-ALUE

1 OSASTO
YLEISET MÄÄRÄYKSET

133 artikla

Määritelmät

Tässä osassa:

a) "Luonnonvarat" tarkoittavat kaikkia kiinteitä, nestemäisiä tai kaasumaisia mineraalivaroja, monimetallinoduulit mukaan luettuina, jotka sijaitsevat merenpohja-alueella joko merenpohjalla tai sen sisustassa;

b) Merenpohja-alueelta nostettuja luonnonvaroja kutsutaan "mineraaleiksi".

PART XI
THE AREA

SECTION 1
GENERAL PROVISIONS

Article 133

Use of terms

For the purposes of this Part:

(a) "resources" means all solid, liquid or gaseous mineral resources *in situ* in the Area at or beneath the sea-bed, including polymetallic nodules;

(b) resources, when recovered from the Area, are referred to as "minerals".

134 artikla

Tämän osan soveltamisalue

1. Tätä osaa sovelletaan merenpohja-alueeseen.

2. Merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa säännellään tämän osan määräyksillä.

3. 1 artiklan 1 kappaleen 1)-kohdassa mainitut rajat osoittavien karttojen tai maantieteellisten koordinaattien luetteloiden tallettamisesta ja julkaisemisesta määrätään VI osassa.

4. Tämän artiklan määräykset eivät mitenkään vaikuta mannerjalustan ulkorajan määräämiseen VI osan mukaisesti eivätkä sellaisten sopimusten pätevyyteen, jotka koskevat rajojen määräämistä vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden välillä.

Article 134

Scope of this Part

1. This Part applies to the Area.

2. Activities in the Area shall be governed by the provisions of this Part.

3. The requirements concerning deposit of, and publicity to be given to, the charts or lists of geographical co-ordinates showing the limits referred to in article 1, paragraph 1(1), are set forth in Part VI.

4. Nothing in this article affects the establishment of the outer limits of the continental shelf in accordance with Part VI or the validity of agreements relating to delimitation between States with opposite or adjacent coasts.

135 artikla

Merenpohja-alueen yläpuolella sijaitsevien vesien ja ilmatilan oikeudellinen asema

Mitkään tämän osan määräykset tai niiden perusteella myönnetyt tai harjoitetut oikeudet eivät vaikuta merenpohja-alueen yläpuolella olevien vesien tai näiden yläpuolella olevan ilmatilan oikeudelliseen asemaan.

Article 135

Legal status of the superjacent waters and air space

Neither this Part nor any rights granted or exercised pursuant thereto shall affect the legal status of the waters superjacent to the Area or that of the air space above those waters.

2 OSASTO

MERENPOHJA-ALUETTA SÄÄTELEVÄT PERIAATTEET

SECTION 2

PRINCIPLES GOVERNING THE AREA

136 artikla

Ihmiskunnan yhteinen perintö

Merenpohja-alue luonnonvaroineen on ihmiskunnan yhteistä perintöä.

Article 136

Common heritage of mankind

The Area and its resources are the common heritage of mankind.

137 artikla

Merenpohja-alueen ja sen luonnonvarojen oikeudellinen asema

1. Mikään valtio ei saa vaatia itselleen tai harjoittaa täysivaltaisuutta tai täysivaltaisia oikeuksia merenpohja-alueen minkään osan tai sen luonnonvarojen suhteen eikä mikään valtio, luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö saa ottaa haltuunsa merenpohja-alueen mitään osaa. Mitään tällaista vaatimusta, täysivaltaisuuden tai täysivaltaisten oikeuksien harjoittamista tai sanotunlaista haltuunottoa ei tunnusteta.

2. Kaikki oikeudet merenpohja-alueen luonnonvaroihin kuuluvat koko ihmiskunnalle, jonka puolesta merenpohjajärjestö toimii. Omistusoikeutta näihin luonnonvaroihin ei voida siirtää. Omistusoikeus merenpohja-alueelta nostettuihin mineraaleihin voidaan kuitenkin siirtää, mutta vain tämän osan sekä järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

3. Mikään valtio, luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö ei saa vaatia tai hankkia itselleen eikä harjoittaa merenpohja-alueelta nostettuja mineraaleja koskevia oikeuksia muuten kuin tämän osan määräysten mukaisesti. Muutoin tällaisia oikeuksia koskevia vaatimuksia tai tällaisten oikeuksien hankkimista tai harjoittamista ei tunnusteta.

Article 137

Legal status of the Area and its resources

1. No State shall claim or exercise sovereignty or sovereign rights over any part of the Area or its resources, nor shall any State or natural or juridical person appropriate any part thereof. No such claim or exercise of sovereignty or sovereign rights nor such appropriation shall be recognized.

2. All rights in the resources of the Area are vested in mankind as a whole, on whose behalf the Authority shall act. These resources are not subject to alienation. The minerals recovered from the Area, however, may only be alienated in accordance with this Part and the rules, regulations and procedures of the Authority.

3. No State or natural or juridical person shall claim, acquire or exercise rights with respect to the minerals recovered from the Area except in accordance with this Part. Otherwise, no such claim, acquisition or exercise of such rights shall be recognized.

138 artikla

Valtioiden yleinen toiminta merenpohja-aluetta koskevissa asioissa

Valtioiden tulee yleensä merenpohja-aluetta koskevissa asioissa toimia tämän osan säännösten, Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden ja muiden kansainvälisen oikeuden sääntöjen mukaisesti rauhan ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja kansainvälisen yhteistyön ja keskinäisen yhteisymmärryksen edistämiseksi.

Article 138

General conduct of States in relation to the Area

The general conduct of States in relation to the Area shall be in accordance with the provisions of this Part, the principles embodied in the Charter of the United Nations and other rules of international law in the interests of maintaining peace and security and promoting international co-operation and mutual understanding.

139 artikla

Velvollisuus huolehtia määräysten noudattamisesta ja vahingonkorvausvastuu

1. Sopimusvaltioiden velvollisuutena on huolehtia siitä, että sopimusvaltioiden, niiden valtionyhtiöiden tai niiden kansallisuutta olevien tai niiden tai niiden kansalaisten tehokkaasti valvomien luonnollisten tai oikeushenkilöiden merenpohja-alueella harjoittama toiminta on sopusoinnussa tämän osan määräysten kanssa. Sama velvollisuus koskee kansainvälisiä järjestöjä näiden merenpohja-alueella harjoittamaan toimintaan nähden.

2. Heikentämättä kansainvälisen oikeuden ja III liitteen 22 artiklan määräyksiä, vahinkoon, joka aiheutuu siitä, että sopimusvaltio tai kansainvälinen järjestö laiminlyö tämän osan mukaiset velvollisuutensa, liittyy korvausvastuu; sopimusvaltiot tai kansainväliset järjestöt, jotka toimivat yhdessä, ovat solidaarisessa korvausvastuussa. Sopimusvaltio ei kuitenkaan ole vastuussa vahingosta, joka on aiheutunut siitä, että henkilö, jonka takaajana sopimusvaltio on toiminut 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdan mukaisesti, ei ole noudattanut tämän osan määräyksiä, jos sopimusvaltio on ryhtynyt kaikkiin tarpeellisiin ja asianmukaisiin toimiin varmistaakseen 153 artiklan 4 kappaleen ja III liitteen 4 artiklan 4 kappaleen määräysten tehokkaan noudattamisen.

3. Kansainvälisten järjestöjen jäseninä olevien sopimusvaltioiden tulee ryhtyä asianmukaisiin toimiin tämän artiklan määräysten täytäntöönpanemiseksi järjestöjen osalta.

Article 139

Responsibility to ensure compliance and liability for damage

1. States Parties shall have the responsibility to ensure that activities in the Area, whether carried out by States Parties, or state enterprises or natural or juridical persons which possess the nationality of States Parties or are effectively controlled by them or their nationals, shall be carried out in conformity with this Part. The same responsibility applies to international organizations for activities in the Area carried out by such organizations.

2. Without prejudice to the rules of international law and Annex III, article 22, damage caused by the failure of a State Party or international organization to carry out its responsibilities under this Part shall entail liability; States Parties or international organizations acting together shall bear joint and several liability. A State Party shall not however be liable for damage caused by any failure to comply with this Part by a person whom it has sponsored under article 153, paragraph 2(b), if the State Party has taken all necessary and appropriate measures to secure effective compliance under article 153, paragraph 4, and Annex III, article 4, paragraph 4.

3. States Parties that are members of international organizations shall take appropriate measures to ensure the implementation of this article with respect to such organizations.

140 artikla

Toimiminen ihmiskunnan hyödyksi

1. Kuten tässä osassa nimenomaisesti määrätään, tulee toimintaa merenpohja-alueella

Article 140

Benefit of mankind

1. Activities in the Area shall, as specifically provided for in this Part, be carried out for the

harjoittaa ranta- tai sisämaavaltioiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta koko ihmiskunnan hyödyksi sekä ottaen erityisesti huomioon kehitysmaiden ja sellaisten kansojen edut ja tarpeet, jotka eivät ole vielä saavuttaneet täyttä itsenäisyyttä tai muunlaista itsehallintoa, jonka Yhdistyneet Kansakunnat tunnustaa yleiskokouksen päätöslauselman 1514 (XV) ja sen muiden asianomaisten päätöslauselmien mukaisesti.

2. Merenpohjajärjestö määrää sopivalla menettelyllä ja ketään syrjimättä merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavan rahallisen ja muun taloudellisen hyödyn kohtuudenmukaisesta jaosta 160 artiklan 2 kappaleen f)-kohdan i)-alakohdan mukaisesti.

benefit of mankind as a whole, irrespective of the geographical location of States, whether coastal or land-locked, and taking into particular consideration the interests and needs of developing States and of peoples who have not attained full independence or other self-governing status recognized by the United Nations in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and other relevant General Assembly resolutions.

2. The Authority shall provide for the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area through any appropriate mechanism, on a non-discriminatory basis, in accordance with article 160, paragraph 2(f)(i).

141 artikla

Merenpohja-alueen käyttö yksinomaan rauhanomaisiin tarkoituksiin

Kaikki sekä ranta- että sisämaavaltiot saavat erotuksetta ja tämän osan muita määräyksiä heikentämättä käyttää merenpohja-aluetta yksinomaan rauhanomaisiin tarkoituksiin.

Article 141

Use of the Area exclusively for peaceful purposes

The Area shall be open to use exclusively for peaceful purposes by all States, whether coastal or land-locked, without discrimination and without prejudice to the other provisions of this Part.

142 artikla

Rantavaltion oikeudet ja lailliset edut

1. Merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa, joka koskee kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella sijaitsevia luonnonvaraesiintymiä, tulee ottaa asianmukaisesti huomioon sen rantavaltion oikeudet ja lailliset edut, jonka lainkäyttövallan ulkopuolelle esiintymät ulottuvat.

2. Asianomaisen valtion kanssa neuvotellaan ja noudatetaan myös ennakkoilmoitusmenettelyä, jotta vältytään loukkaamasta sen oikeuksia ja etuja. Milloin merenpohja-alueella harjoitettava toiminta saattaa johtaa kansalliseen lainkäyttövaltaan kuuluvien luonnonvarojen hyödyntämiseen, tarvitaan tähän rantavaltion suostumus etukäteen.

3. Tämän osan määräykset tai niiden mukaisesti myönnettävät tai käytettävät oikeudet eivät vaikuta rantavaltioiden oikeuksiin ryhtyä XII osan asianomaisten määräysten kanssa sopusoinnussa oleviin toimiin, jotka ovat välttämättömiä estämään, lieventämään tai poistamaan niiden rantaviivaan tai siihen liittyviin muihin etuihin kohdistuvaa vakavaa ja välitöntä vaaraa, joka johtuu merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta aiheutuvasta pi-

Article 142

Rights and legitimate interests of coastal States

1. Activities in the Area, with respect to resource deposits in the Area which lie across limits of national jurisdiction, shall be conducted with due regard to the rights and legitimate interests of any coastal State across whose jurisdiction such deposits lie.

2. Consultations, including a system of prior notification, shall be maintained with the State concerned, with a view to avoiding infringement of such rights and interests. In cases where activities in the Area may result in the exploitation of resources lying within national jurisdiction, the prior consent of the coastal State concerned shall be required.

3. Neither this Part nor any rights granted or exercised pursuant thereto shall affect the rights of coastal States to take such measures consistent with the relevant provisions of Part XII as may be necessary to prevent, mitigate or eliminate grave and imminent danger to their coastline, or related interests from pollution or threat thereof or from other hazardous occurrences resulting from or caused by any activities in the Area.

laantumisesta, sen uhasta tai muusta vaaratilanteesta.

143 artikla

Meritieteellinen tutkimus

1. Meritieteellistä tutkimusta harjoitetaan merenpohja-alueella yksinomaan rauhanomaisiin tarkoituksiin ja koko ihmiskunnan hyödyksi XIII osan määräysten mukaisesti.

2. Merenpohjajärjestö voi harjoittaa merenpohja-aluetta ja sen luonnonvaroja koskevaa meritieteellistä tutkimusta ja tehdä tätä varten toimintasopimuksia. Järjestö edistää ja rohkaisee merenpohja-alueen meritieteellistä tutkimusta sekä koordinoi saatavilla olevia tutkimus- ja analyysituloksia ja levittää niistä tietoja.

3. Sopimusvaltiot voivat harjoittaa meritieteellistä tutkimusta merenpohja-alueella. Sopimusvaltiot edistävät kansainvälistä yhteistyötä merenpohja-alueella tehtävässä meritieteellisessä tutkimuksessa:

a) osallistumalla kansainvälisiin ohjelmiin ja rohkaisemalla eri maiden ja merenpohjajärjestön henkilöstön yhteistyötä meritieteellisen tutkimuksen harjoittamiseksi;

b) huolehtimalla siitä, että merenpohjajärjestön tai muiden kansainvälisten järjestöjen välityksellä kehitetään ohjelmia kehitysmaiden ja teknologialtaan vähemmän kehittyneiden valtioiden hyödyksi, minkä tarkoituksena on:

i) niiden tutkimusmahdollisuuksien vahvistaminen;

ii) tutkimusmenetelmien ja -sovellutusten opettaminen niiden henkilöstölle ja merenpohjajärjestön henkilöstölle;

iii) niiden pätevän henkilöstön käytön edistäminen merenpohja-alueella tehtävässä tutkimuksessa;

c) saatavilla olevien tutkimus- ja analyysitulosten tehokas levittäminen merenpohjajärjestön välityksellä tai tarvittaessa muita kansainvälisiä väyliä hyväksikäyttäen.

144 artikla

Teknologian siirtäminen

1. Merenpohjajärjestö ryhtyy tämän yleissopimuksen mukaisesti toimiin:

a) hankkiakseen merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvää teknologiaa ja tutkimustietoa; sekä

Article 143

Marine scientific research

1. Marine scientific research in the Area shall be carried out exclusively for peaceful purposes and for the benefit of mankind as a whole, in accordance with Part XIII.

2. The Authority may carry out marine scientific research concerning the Area and its resources, and may enter into contracts for that purpose. The Authority shall promote and encourage the conduct of marine scientific research in the Area, and shall co-ordinate and disseminate the results of such research and analysis when available.

3. States Parties may carry out marine scientific research in the Area. States Parties shall promote international co-operation in marine scientific research in the Area by:

(a) participating in international programmes and encouraging co-operation in marine scientific research by personnel of different countries and of the Authority;

(b) ensuring that programmes are developed through the Authority or other international organizations as appropriate for the benefit of developing States and technologically less developed States with a view to:

(i) strengthening their research capabilities;

(ii) training their personnel and the personnel of the Authority in the techniques and applications of research;

(iii) fostering the employment of their qualified personnel in research in the Area;

(c) effectively disseminating the results of research and analysis when available, through the Authority or other international channels when appropriate.

Article 144

Transfer of technology

1. The Authority shall take measures in accordance with this Convention:

(a) to acquire technology and scientific knowledge relating to activities in the Area; and

b) edistääkseen ja rohkaistakseen tällaisen teknologian ja tutkimustiedon siirtämistä kehitysmaille, jotta kaikki sopimusvaltiot voivat niistä hyötyä.

2. Tätä varten merenpohjajärjestö ja sopimusvaltiot toimivat yhteistyössä merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvän teknologian ja tutkimustiedon siirtämisen edistämiseksi, jotta merenpohjajärjestön yritys ja kaikki sopimusvaltiot pääsevät hyötymään tästä teknologiasta ja tiedosta. Erityisesti ne käynnistävät ja edistävät:

a) ohjelmia merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvän teknologian siirtämiseksi merenpohjajärjestön yritykselle ja kehitysmaille. Tällöin muun muassa helpotetaan yrityksen ja kehitysmaiden mahdollisuuksia asianomaisen teknologian hankkimiseksi tasapuolisilla ja kohtuullisilla ehdoilla;

b) toimia merenpohjajärjestön yrityksen teknologian ja kehitysmaiden kansallisen teknologian kehittämiseksi etenkin tarjoamalla näiden henkilöstölle mahdollisuuksia opiskella meritieteitä ja -teknologiaa ja osallistua kaikin tavoin merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan.

(b) to promote and encourage the transfer to developing States of such technology and scientific knowledge so that all States Parties benefit therefrom.

2. To this end the Authority and States Parties shall co-operate in promoting the transfer of technology and scientific knowledge relating to activities in the Area so that the Enterprise and all States Parties may benefit therefrom. In particular they shall initiate and promote:

(a) programmes for the transfer of technology to the Enterprise and to developing States with regard to activities in the Area, including, *inter alia*, facilitating the access of the Enterprise and of developing States to the relevant technology, under fair and reasonable terms and conditions;

(b) measures directed towards the advancement of the technology of the Enterprise and the domestic technology of developing States, particularly by providing opportunities to personnel from the Enterprise and from developing States for training in marine science and technology and for their full participation in activities in the Area.

145 artikla

Meriympäristön suojelu

Merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan nähden on ryhdyttävä tarpeellisiin tämän yleissopimuksen mukaisiin toimiin, joilla varmistetaan meriympäristön tehokas suojelu toiminnan mahdollisesti aiheuttamilta haitoilta. Tätä varten merenpohjajärjestö hyväksyy asianmukaiset säännöt, määräykset ja menettelytavat muun muassa:

a) pilaantumisen sekä meriympäristölle, muun muassa rantaviivalle, aiheutuvien muiden vaarojen samoin kuin meriympäristön ekologisen tasapainon häiriytymisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi siten, että kiinnitetään erityistä huomiota tarpeeseen suojautua sellaisilta haitoilta, jotka aiheutuvat esimerkiksi porauksista, ruoppauksesta, louhinnasta, jätteiden sijoittamisesta sekä rakennelmien, putkistojen ja muiden sanotunlaiseen toimintaan liittyvien laitteiden rakentamisesta, käytöstä tai huollosta;

b) merenpohja-alueen luonnonvarojen suojelemiseksi ja säilyttämiseksi sekä meriympäristön kasvistolle ja eläimistölle aiheutuvien vahinkojen ehkäisemiseksi.

Article 145

Protection of the marine environment

Necessary measures shall be taken in accordance with this Convention with respect to activities in the Area to ensure effective protection for the marine environment from harmful effects which may arise from such activities. To this end the Authority shall adopt appropriate rules, regulations and procedures for *inter alia*:

(a) the prevention, reduction and control of pollution and other hazards to the marine environment, including the coastline, and of interference with the ecological balance of the marine environment, particular attention being paid to the need for protection from harmful effects of such activities as drilling, dredging, excavation, disposal of waste, construction and operation or maintenance of installations, pipelines and other devices related to such activities;

(b) the protection and conservation of the natural resources of the Area and the prevention of damage to the flora and fauna of the marine environment.

146 artikla

Ihmishengen suojeleminen

Merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin ihmishengen tehokkaaksi suojelemiseksi. Tätä varten merenpohjajärjestö hyväksyy asianmukaiset säännöt, määräykset ja menettelytavat asianomaisiin sopimuksiin sisältyvän voimassa olevan kansainvälisen oikeuden täydentämiseksi.

Article 146

Protection of human life

With respect to activities in the Area, necessary measures shall be taken to ensure effective protection of human life. To this end the Authority shall adopt appropriate rules, regulations and procedures to supplement existing international law as embodied in relevant treaties.

147 artikla

Merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan mukauttaminen muuhun toimintaan meriympäristössä

1. Merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa tulee ottaa kohtuullisessa määrin huomioon muu meriympäristössä harjoitettava toiminta.

2. Merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan käytettäviin rakennelmiin sovelletaan seuraavia ehtoja:

a) rakennelmia saa pystyttää, sijoittaa ja poistaa vain tämän osan ja merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti. Rakennelmien pystyttämisestä, sijoittamisesta ja poistamisesta on ilmoitettava asianmukaisesti, ja niistä varoittamiseksi tulee olla käytössä pysyvä menettely;

b) rakennelmia ei saa pystyttää paikkoihin, joissa ne voivat häiritä hyväksyttyjen, kansainväliselle merenkululle keskeisten merireittien käyttöä eikä alueille, joilla harjoitetaan paljon kalastusta;

c) rakennelmien ympärille tulee perustaa asianmukaisesti merkitty suojavyöhyke, jolla taataan sekä merenkulun että rakennelmien turvallisuus. Suojavyöhyke ei saa olla muodoltaan tai sijainniltaan sellainen, että se haittaa laivaliikenteen lainmukaista pääsyä tietyille merivyöhykkeille tai merenkulkua kansainvälisillä merireiteillä;

d) rakennelmia käytetään vain rauhanomaisiin tarkoituksiin;

e) rakennelmilla ei ole saarten asemaa. Niillä ei ole omaa aluemerta eivätkä ne vaikuta aluemeren, talousvyöhykkeen tai mannerjalustan rajojen määrittämiseen.

3. Meriympäristössä harjoitettavassa muussa

Article 147

Accommodation of activities in the Area and in the marine environment

1. Activities in the Area shall be carried out with reasonable regard for other activities in the marine environment.

2. Installations used for carrying out activities in the Area shall be subject to the following conditions:

(a) such installations shall be erected, emplaced and removed solely in accordance with this Part and subject to the rules, regulations and procedures of the Authority. Due notice must be given of the erection, emplacement and removal of such installations, and permanent means for giving warning of their presence must be maintained;

(b) such installations may not be established where interference may be caused to the use of recognized sea lanes essential to international navigation or in areas of intense fishing activity;

(c) safety zones shall be established around such installations with appropriate markings to ensure the safety of both navigation and the installations. The configuration and location of such safety zones shall not be such as to form a belt impeding the lawful access of shipping to particular maritime zones or navigation along international sea lanes;

(d) such installations shall be used exclusively for peaceful purposes;

(e) such installations do not possess the status of islands. They have no territorial sea of their own, and their presence does not affect the delimitation of the territorial sea, the exclusive economic zone or the continental shelf.

3. Other activities in the marine environment

toiminnassa otetaan kohtuullisessa määrin huomioon merenpohja-alueella harjoitettava toiminta.

148 artikla

Kehitysmaiden osallistuminen merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan

Kehitysmaiden tehokasta osallistumista merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan edistetään siten kuin tässä osassa erityisesti määrätään ja ottaen huomioon kehitysmaiden erityisedut ja -tarpeet sekä etenkin kehitysmaihin kuuluvien sisämaavaltioiden ja epäedullisessa maantieteellisessä asemassa olevien valtioiden erityistarve voittaa vaikeudet, jotka johtuvat niiden epäedullisesta sijainnista, esimerkiksi pitkästä etäisyydestä merenpohja-alueelle ja vaikeuksista päästä sinne ja sieltä pois.

149 artikla

Arkeologiset ja historialliset esineet

Kaikkia merenpohja-alueelta löydettyjä arkeologisia ja historiallisia esineitä tulee säilyttää tai luovuttaa koko ihmiskunnan etua silmällä pitäen. Tällöin otetaan myös erityisesti huomioon alkuperämaalle tai -valtiolle tai sille valtiolle, jossa esineellä on kulttuurinen tai historiallinen ja arkeologinen alkuperänsä, kuuluvat etuoikeudet.

3 OSASTO

MERENPOHJA-ALUEEN LUONNONVAROJEN KEHITTÄMINEN

150 artikla

Merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevat periaatteet

Toimintaa merenpohja-alueella harjoitetaan, kuten tässä osassa erityisesti määrätään, siten että se on omiaan edistämään tervettä maailmantalouden kehitystä, maailmankaupan tasapainoista kasvua sekä kansainvälistä yhteistyötä kaikkien maiden ja varsinkin kehitysmaiden yleisen kehityksen hyväksi ja että huolehditaan

a) merenpohja-alueen luonnonvarojen kehittämisestä;

b) merenpohja-alueen luonnonvarojen järjestelmällisestä, turvallisesta ja järkiperäisestä hoidosta, muun muassa merenpohja-alueella harshall be conducted with reasonable regard for activities in the Area.

Article 148

Participation of developing States in activities in the Area

The effective participation of developing States in activities in the Area shall be promoted as specifically provided for in this Part, having due regard to their special interests and needs, and in particular to the special need of the land-locked and geographically disadvantaged among them to overcome obstacles arising from their disadvantaged location, including remoteness from the Area and difficulty of access to and from it.

Article 149

Archaeological and historical objects

All objects of an archaeological and historical nature found in the Area shall be preserved or disposed of for the benefit of mankind as a whole, particular regard being paid to the preferential rights of the State or country of origin, or the State of cultural origin, or the State of historical and archaeological origin.

SECTION 3

DEVELOPMENT OF RESOURCES OF THE AREA

Article 150

Policies relating to activities in the Area

Activities in the Area shall, as specifically provided for in this Part, be carried out in such a manner as to foster healthy development of the world economy and balanced growth of international trade, and to promote international co-operation for the over-all development of all countries, especially developing States, and with a view to ensuring:

(a) the development of the resources of the Area;

(b) orderly, safe and rational management of the resources of the Area, including the efficient conduct of activities in the Area and, in

joitettavan toiminnan tehokkuudesta, sekä terveitä luonnonsuojeluperiaatteita noudattaen tarpeettoman tuhlauksen estämisestä;

c) siitä, että mahdollisuudet osallistua tällaiseen toimintaan etenkin 144 ja 148 artiklan mukaisesti laajenevat;

d) siitä, että merenpohjajärjestö saa osuuden tuloista ja että merenpohjajärjestön yritykselle ja kehitysmaille siirretään teknologiaa tämän yleissopimuksen mukaisesti;

e) merenpohja-alueelta nostettujen muista lähteistä saatujen mineraalien ohella tarpeellisten mineraalien paremmasta saatavuudesta, jotta niiden tarjonta kuluttajille varmistetaan;

f) oikeudenmukaisen ja vakaan, merenpohja-alueelta ja muista lähteistä saatujen mineraalien tuottajille kannattavan ja kuluttajille kohtuullisen hintakehityksen sekä kysynnän ja tarjonnan tasapainon edistämisestä pitkällä aikavälillä;

g) sopimusvaltioiden yhteiskunnallisesta tai talousjärjestelmästä tai maantieteellisestä sijainnista riippumatta siitä, että niiden mahdollisuudet osallistua merenpohja-alueen luonnonvarojen kehittämiseen paranevat samoin kuin merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan monopolisoitumisen estämisestä;

h) kehitysmaiden suojelemisesta siltä, että niiden talouselämä tai vientitulot kärsisivät kyseisen mineraalin hinnan laskusta tai viennin vähenemisestä sikäli kuin tämä johtuisi merenpohja-alueella 151 artiklan mukaisesti harjoitettavasta toiminnasta;

i) ihmiskunnan yhteisen perinnön kehittämisestä koko ihmiskunnan hyväksi; sekä

j) siitä, että maahan tuotavien merenpohja-alueen luonnonvaroista saatujen mineraalien sekä niistä tuotettujen hyödykkeiden markkinoille pääsyn ehdot eivät ole suotuisampia kuin suotuisimmat ehdot, jotka koskevat maahan tuotavia muista lähteistä saatuja mineraaleja tai hyödykkeitä.

accordance with sound principles of conservation, the avoidance of unnecessary waste;

(c) the expansion of opportunities for participation in such activities consistent in particular with articles 144 and 148;

(d) participation in revenues by the Authority and the transfer of technology to the Enterprise and developing States as provided for in this Convention;

(e) increased availability of the minerals derived from the Area as needed in conjunction with minerals derived from other sources, to ensure supplies to consumers of such minerals;

(f) the promotion of just and stable prices remunerative to producers and fair to consumers for minerals derived both from the Area and from other sources, and the promotion of long-term equilibrium between supply and demand;

(g) the enhancement of opportunities for all States Parties, irrespective of their social and economic systems or geographical location, to participate in the development of the resources of the Area and the prevention of monopolization of activities in the Area;

(h) the protection of developing countries from adverse effects on their economies or on their export earnings resulting from a reduction in the price of an affected mineral, or in the volume of exports of that mineral, to the extent that such reduction is caused by activities in the Area, as provided in article 151;

(i) the development of the common heritage for the benefit of mankind as a whole; and

(j) conditions of access to markets for the imports of minerals produced from the resources of the Area and for imports of commodities produced from such minerals shall not be more favourable than the most favourable applied to imports from other sources.

151 artikla

Tuotantoperiaatteet

1. a) Merenpohjajärjestö ryhtyy 150 artiklassa esitettyjen tavoitteiden pohjalta artiklan h)-kohdan täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimiin jo olemassa olevien kanavien tai sellaisten uusien tarkoituksenmukaisten järjestelyjen tai sopimusten avulla, joihin kaikki asiasta kiinnostuneet osapuolet, sekä tuottajat että

Article 151

Production policies

1. (a) Without prejudice to the objectives set forth in article 150 and for the purpose of implementing subparagraph (h) of that article, the Authority, acting through existing forums or such new arrangements or agreements as may be appropriate, in which all interested parties, including both producers and con-

kuluttajat, osallistuvat. Toimien tulee edistää merenpohja-alueelta saaduista mineraaleista tuotettujen hyödykkeiden markkinoiden kasvua, tehokkuutta ja vakautta siten, että hinnat ovat kannattavia tuottajille ja kohtuullisia kuluttajille. Kaikki sopimusvaltiot toimivat yhteistyössä tähän tavoitteeseen pääsemiseksi.

b) Merenpohjajärjestöllä on oikeus osallistua tällaisia hyödykkeitä käsitteleviin konferensseihin, joihin osallistuvat kaikki asiasta kiinnostuneet osapuolet, sekä tuottajat että kuluttajat. Järjestöllä on oikeus tulla tällaisten konferenssien tuloksena tehtävien järjestelyjen tai sopimusten osapuoleksi. Järjestön osallistumisen näiden järjestelyjen tai sopimusten mukaisesti perustettavien elinten toimintaan tulee koskea merenpohja-alueella tapahtuvaa tuotantoa ja siinä tulee noudattaa näiden elinten asianomaisia sääntöjä.

c) Merenpohjajärjestö täyttää tässä kappaleessa mainittujen järjestelyjen tai sopimusten mukaiset velvollisuutensa siten, että kaikessa kyseisten mineraalien merenpohja-alueella tapahtuvassa tuotannossa toimitaan yhteneväisesti ja ketään syrjimättä. Tällöin merenpohjajärjestön tulee toimia olemassa olevien toimintasopimusten ja merenpohjajärjestön yrityksen hyväksyttyjen toimintasuunnitelmien ehtojen mukaisesti.

2. a) Kaupalliseen toimintaan ei saa hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaisesti ryhtyä 3 kappaleessa mainitun siirtymäkauden aikana, ennen kuin yrittäjä on anonut tuotantolupaa merenpohjajärjestöltä ja saanut sen. Tuotantolupia saa hakea ja myöntää aikaisintaan viittä vuotta ennen toimintasuunnitelman mukaista kaupallisen tuotannon suunniteltua alkamista, jollei järjestön säännöissä, määräyksissä tai menettelytavoissa hankkeen kehittämisen luonteen tai ajankohdan huomioon ottaen määrätä muunlaista aikaa.

b) Yrittäjän tulee tuotantolupaa hakiessaan ilmoittaa, miten paljon nikkeliä arvioidaan hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaisesti louhittavan vuodessa. Hakemuksesta tulee ilmetä aikataulu maksuista, jotka yrittäjä luvan saatuaan maksaa ja jotka on laskettu kohtuullisiksi siten, että hän pystyy aloittamaan kaupallisen tuotannon suunniteltuna ajankohtana.

c) Merenpohjajärjestö määrittää a)- ja b)-kohdan tarkoitusperien täyttämiseksi III liitteen 17 artiklan mukaiset toimintavaatimukset.

sumers, participate, shall take measures necessary to promote the growth, efficiency and stability of markets for those commodities produced from the minerals derived from the Area, at prices remunerative to producers and fair to consumers. All States Parties shall co-operate to this end.

(b) The Authority shall have the right to participate in any commodity conference dealing with those commodities and in which all interested parties including both producers and consumers participate. The Authority shall have the right to become a party to any arrangement or agreement resulting from such conferences. Participation of the Authority in any organs established under those arrangements or agreements shall be in respect of production in the Area and in accordance with the relevant rules of those organs.

(c) The Authority shall carry out its obligations under the arrangements or agreements referred to in this paragraph in a manner which assures a uniform and non-discriminatory implementation in respect of all production in the Area of the minerals concerned. In doing so, the Authority shall act in a manner consistent with the terms of existing contracts and approved plans of work of the Enterprise.

2. (a) During the interim period specified in paragraph 3, commercial production shall not be undertaken pursuant to an approved plan of work until the operator has applied for and has been issued a production authorization by the Authority. Such production authorizations may not be applied for or issued more than five years prior to the planned commencement of commercial production under the plan of work unless, having regard to the nature and timing of project development, the rules, regulations and procedures of the Authority prescribe another period.

(b) In the application for the production authorization, the operator shall specify the annual quantity of nickel expected to be recovered under the approved plan of work. The application shall include a schedule of expenditures to be made by the operator after he has received the authorization which are reasonably calculated to allow him to begin commercial production on the date planned.

(c) For the purposes of subparagraphs (a) and (b), the Authority shall establish appropriate performance requirements in accordance with Annex III, article 17.

d) Merenpohjajärjestö myöntää tuotantoluvan haetulle tuotantomäärälle, jolleivät haettu määrä ja jo hyväksytyt määrät yhteen laskettuina ylitä minään siirtymäkauteen kuuluvana suunnitellun tuotannon vuonna 4 kappaleen mukaisesti luvanantovuonna laskettua nikkelintuotannon ylärajaa.

e) Kun tuotantolupa on myönnetty ja hakemus hyväksytty, niistä tulee osa hyväksyttyä toimintasuunnitelmaa.

f) Jos yrittäjän tuotantolupahakemus evätään d)-kohdan mukaisesti, yrittäjä voi esittää merenpohjajärjestölle uuden hakemuksen milloin hyvänsä.

3. Siirtymäkausi alkaa viisi vuotta ennen sen vuoden tammikuun 1 päivää, jolloin kaupallisen tuotannon on hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaan suunniteltu aikaisintaan alkavan. Jos aikaisin alkamisajankohta siirtyy yli suunnitellun vuoden, siirtymäkauden alkamista ja alkuperäisten laskelmien mukaista tuotannon ylärajaa muutetaan vastaavasti. Sen mukaan mikä ajankohta on aikaisin, siirtymäkausi kestää kaksikymmentäviisi vuotta tai 155 artiklassa mainitun tarkistuskonferenssin päättymiseen saakka tai siihen saakka, kun 1 kappaleessa mainitut uudet järjestelyt tai sopimukset tulevat voimaan. Tämän artiklan mukaiset valtuudet siirtyvät merenpohjajärjestölle siirtymäkauden loppuajaksi, jos mainitut järjestelyt tai sopimukset jostakin syystä raukeavat tai niitä ei muutoin voida soveltaa.

4. a) Siirtymäkautena tuotannon yläraja yhtenä vuonna saadaan laskemalla yhteen:

i) erotus, joka muodostuu b)-kohdan mukaisesti laskettujen kaupallisen tuotannon aikaisinta aloitusvuotta välittömästi edeltävän vuoden ja siirtymäkauden alkamista välittömästi edeltävän vuoden nikkelinkulutuksen kehitystä kuvaavien arvojen välille; ja

ii) kuusikymmentä prosenttia erotuksesta, joka muodostuu kahden b)-kohdan mukaisesti lasketun arvon välille, joista toinen kuvaa sen vuoden nikkelinkulutuksen kehitystä, jolle tuotantolupaa haetaan, ja toinen kaupallisen tuotannon aikaisinta aloitusvuotta välittömästi edeltäneen vuoden nikkelinkulutuksen kehitystä.

b) a)-kohdassa:

i) nikkelintuotannon ylärajan laskemiseen käytettävinä kehitystä kuvaavina arvoina ovat tuotantoluvan antovuonna lasketusta kehityskäyrästä näkyvät vuotuista nikkelin kulutusta

(d) The Authority shall issue a production authorization for the level of production applied for unless the sum of that level and the levels already authorized exceeds the nickel production ceiling, as calculated pursuant to paragraph 4 in the year of issuance of the authorization, during any year of planned production falling within the interim period.

(e) When issued, the production authorization and approved application shall become a part of the approved plan of work.

(f) If the operator's application for a production authorization is denied pursuant to subparagraph (d), the operator may apply again to the Authority at any time.

3. The interim period shall begin five years prior to 1 January of the year in which the earliest commercial production is planned to commence under an approved plan of work. If the earliest commercial production is delayed beyond the year originally planned, the beginning of the interim period and the production ceiling originally calculated shall be adjusted accordingly. The interim period shall last 25 years or until the end of the Review Conference referred to in article 155 or until the day when such new arrangements or agreements as are referred to in paragraph 1 enter into force, whichever is earliest. The Authority shall resume the power provided in this article for the remainder of the interim period if the said arrangements or agreements should lapse or become ineffective for any reason whatsoever.

4. (a) The production ceiling for any year of the interim period shall be the sum of:

(i) the difference between the trend line values for nickel consumption, as calculated pursuant to subparagraph (b), for the year immediately prior to the year of the earliest commercial production and the year immediately prior to the commencement of the interim period; and

(ii) sixty per cent of the difference between the trend line values for nickel consumption, as calculated pursuant to subparagraph (b), for the year for which the production authorization is being applied for and the year immediately prior to the year of the earliest commercial production.

(b) For the purposes of subparagraph (a):

(i) trend line values used for computing the nickel production ceiling shall be those annual nickel consumption values on a trend line computed during the year in which a produc-

osoittavat arvot. Kehityskäyrä saadaan niiden viimeisten viidentoista vuoden, joilta tietoja on käytettävissä, todellisen nikkelin kulutuksen logaritmien lineaarisesta sovituskäyrästä siten, että aika on riippumattomana muuttujana. Tätä kehityskäyrää pidetään alkuperäisenä kehityskäyränä.

ii) jos vuotuinen kasvunopeus on verrattuna alkuperäiseen kehityskäyrään alle kolme prosenttia, käytetään a)-kohdan määrien laskemiseen alkuperäisen käyrän asianomaisen viisitoistavuotisjakson ensimmäisen vuoden arvoa osoittavan pisteen kautta kulkevaa käyrää, joka osoittaa kolmen prosentin vuotuista kasvua. Millekään siirtymäkauden vuodelle määrätty tuotannon yläraja ei saa kuitenkaan ylittää erotusta, joka muodostuu kyseisen vuoden alkuperäisen kehityskäyrän arvon ja siirtymäkautta välittömästi edeltävän vuoden alkuperäisen arvon välille.

5. Merenpohjajärjestö varaa yrityksensä alkutuotantoon 38 000 tonnia nikkeliä 4 kappaleen mukaisesti lasketusta käytettävissä olevan nikkelintuotannon ylärajasta.

6. a) Yrittäjä voi vuodessa tuottaa enintään kahdeksan prosenttia yli tuotantolupansa mukaisen monimetallinoduuleista saatavien mineraalien vuosituotannon edellyttäen, että kokonaistuotanto ei ylitä luvan mukaista määrää. Jokaisesta kahdeksan prosentin vuotuisesta ylityksestä kahteenkymmeneen prosenttiin asti samoin kuin kahden perättäisen ylituotantovuoden jälkeisen ensimmäisen ja sitä seuraavien vuosien ylituotannosta on neuvoteltava merenpohjajärjestön kanssa, joka voi vaatia yrittäjää hankkimaan lisätuotannolle lisäluvan.

b) Merenpohjajärjestö käsittelee lisätuotantoa koskevat hakemukset vasta kun kaikki sellaisten yrittäjien vireillä olevat hakemukset, jotka eivät ole vielä saaneet tuotantolupaa, on ratkaistu ja muut todennäköiset hakijat on asianmukaisesti otettu huomioon. Järjestön tulee soveltaa periaatetta, jonka mukaan minään siirtymäkauden vuotena sallittua tuotannon ylärajaa ei saa ylittää. Järjestö ei saa antaa lupaa minkään toimintasuunnitelman mukaiselle tuotannolle, joka ylittää 46 500 tonnia nikkeliä vuodessa.

7. Tuotantoluvan mukaisesti saaduista mo-

tion authorization is issued. The trend line shall be derived from a linear regression of the logarithms of actual nickel consumption for the most recent 15-year period for which such data are available, time being the independent variable. This trend line shall be referred to as the original trend line;

(ii) if the annual rate of increase of the original trend line is less than 3 per cent, then the trend line used to determine the quantities referred to in subparagraph (a) shall instead be one passing through the original trend line at the value for the first year of the relevant 15-year period, and increasing at 3 per cent annually; provided however that the production ceiling established for any year of the interim period may not in any case exceed the difference between the original trend line value for that year and the original trend line value for the year immediately prior to the commencement of the interim period.

5. The Authority shall reserve to the Enterprise for its initial production a quantity of 38,000 metric tonnes of nickel from the available production ceiling calculated pursuant to paragraph 4.

6. (a) An operator may in any year produce less than or up to 8 per cent more than the level of annual production of minerals from polymetallic nodules specified in his production authorization, provided that the over-all amount of production shall not exceed that specified in the authorization. Any excess over 8 per cent and up to 20 per cent in any year, or any excess in the first and subsequent years following two consecutive years in which excesses occur, shall be negotiated with the Authority, which may require the operator to obtain a supplementary production authorization to cover additional production.

(b) Applications for such supplementary production authorizations shall be considered by the Authority only after all pending applications by operators who have not yet received production authorizations have been acted upon and due account has been taken of other likely applicants. The Authority shall be guided by the principle of not exceeding the total production allowed under the production ceiling in any year of the interim period. It shall not authorize the production under any plan of work of a quantity in excess of 46,500 metric tonnes of nickel per year.

7. The levels of production of other metals

nimetallinoduuleista erotettujen muiden metallien, kuten kuparin, koboltin ja mangaanin, tuotantomäärien ei pitäisi ylittää sitä määrää, joka olisi tuotettu, jos yrittäjä olisi tuottanut noduuleista tämän artiklan mukaisen suurimman sallitun nikkelimäärän. Merenpohjajärjestö päättää III liitteen 17 artiklan mukaisesti säännöistä, määräyksistä ja menettelytavoista tämän kappaleen täytäntöönpanemiseksi.

8. Merenpohja-alueen mineraalien tutkimuksessa ja hyödyntämisessä sovelletaan asianomaisten monenvälisten kauppasopimusten määräyksiä vilpillisiin kauppatapoihin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Tästä määräyksestä johtuvia riitoja ratkaistessaan tämän yleissopimuksen sopimusvaltioiden, jotka ovat sellaisten kauppasopimusten osapuolia, tulee voida turvautua näiden sopimusten riitojenratkaisumenettelyihin.

9. Merenpohjajärjestöllä on valtuudet rajoittaa muiden kuin monimetallinoduuleista saatavien merenpohja-alueen mineraalien tuotantomääriä sopiviksi katsomillaan ehdoilla ja menetelmillä hyväksymällä 161 artiklan 8 kappaleen mukaisia määräyksiä.

10. Yleiskokous perustaa taloudellisen suunnittelutoimikunnan lausuntoon perustuvasta neuvoston suosituksesta korvausjärjestelmän tai ryhtyy muihin toimiin talouselämän sopeutumisen helpottamiseksi, muun muassa yhteistyössä erityisjärjestöjen ja muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa, jotta voidaan auttaa sellaisia kehitysmaita, joiden vientituloille ja talouselämälle aiheutuu vakavia haittoja kyseisen mineraalin hinnan halpenemisesta tai viennin väheneminen, siinä määrin kuin tällainen halpeneminen tai väheneminen johtuu merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta. Merenpohjajärjestö ryhtyy pyydettäessä tutkimaan sellaisten valtioiden ongelmia, joihin tällaiset vaikutukset todennäköisesti vakavimmin kohdistuvat, jotta niiden vaikeudet voitaisiin supistaa mahdollisimman vähiin ja niiden talouselämää voitaisiin auttaa sopeutumaan tapahtuviin muutoksiin.

152 artikla

Merenpohjajärjestön toimintaperiaatteet valtuuksiensa käyttämisessä ja tehtäviensä hoitamisessa

1. Merenpohjajärjestön tulee toiminnassaan

such as copper, cobalt and manganese extracted from the polymetallic nodules that are recovered pursuant to a production authorization should not be higher than those which would have been produced had the operator produced the maximum level of nickel from those nodules pursuant to this article. The Authority shall establish rules, regulations and procedures pursuant to Annex III, article 17, to implement this paragraph.

8. Rights and obligations relating to unfair economic practices under relevant multilateral trade agreements shall apply to the exploration for and exploitation of minerals from the Area. In the settlement of disputes arising under this provision, States Parties which are Parties to such multilateral trade agreements shall have recourse to the dispute settlement procedures of such agreements.

9. The Authority shall have the power to limit the level of production of minerals from the Area, other than minerals from polymetallic nodules, under such conditions and applying such methods as may be appropriate by adopting regulations in accordance with article 161, paragraph 8.

10. Upon the recommendation of the Council on the basis of advice from the Economic Planning Commission, the Assembly shall establish a system of compensation or take other measures of economic adjustment assistance including co-operation with specialized agencies and other international organizations to assist developing countries which suffer serious adverse effects on their export earnings or economies resulting from a reduction in the price of an affected mineral or in the volume of exports of that mineral, to the extent that such reduction is caused by activities in the Area. The Authority on request shall initiate studies on the problems of those States which are likely to be most seriously affected with a view to minimizing their difficulties and assisting them in their economic adjustment.

Article 152

Exercise of powers and functions by the Authority

1. The Authority shall avoid discrimination

ja valtuuksiaan käyttäessään välttää syrjintää. Tämä koskee muun muassa mahdollisuuksien myöntämistä merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan.

2. Merenpohjajärjestö voi kuitenkin tämän osan nimenomaisten määräysten perusteella suoda erityishuomiota kehitysmaille ja varsinkin kehitysmaihin kuuluville sisämaavaltioille ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille.

in the exercise of its powers and functions, including the granting of opportunities for activities in the Area.

2. Nevertheless, special consideration for developing States, including particular consideration for the land-locked and geographically disadvantaged among them, specifically provided for in this Part shall be permitted.

153 artikla

Tutkimus- ja hyödyntämisjärjestelmä

1. Merenpohjajärjestö järjestää, harjoittaa ja valvoo toimintaa merenpohja-alueella koko ihmiskunnan puolesta tämän artiklan, muiden tämän osan ja liitteiden asianomaisten määräysten sekä merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

2. Toimintaa merenpohja-alueella harjoittavat 3 kappaleen määräysten mukaisesti:

a) merenpohjajärjestön yritys; ja

b) yhteistoiminnassa merenpohjajärjestön kanssa sopimusvaltiot tai valtion yritykset tai luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, jotka ovat sopimusvaltioiden kansallisuutta tai joita tällaiset valtiot tai niiden kansalaiset valvovat valtioiden toimiessa niiden takaajina, tai mistä tahansa edellä mainituista koostuva ryhmä, joka täyttää tämän osan ja III liitteen vaatimukset.

3. Toimintaa merenpohja-alueella harjoitetaan III liitteen mukaisesti tehdyn virallisen kirjallisen toimintasuunnitelman mukaisesti, jonka neuvosto on oikeudellisten ja teknisten asiain toimikunnan tekemän tarkistuksen jälkeen hyväksynyt. Jos 2 kappaleen b)-kohdassa mainitut toimijat harjoittavat merenpohjajärjestön luvalla toimintaa merenpohja-alueella, tulee toimintasuunnitelman olla III liitteen 3 artiklan mukaisesti sopimuksen muodossa. Tällaisissa sopimuksissa voidaan määrätä III liitteen 11 artiklan mukaisista yhteishankkeista.

4. Merenpohjajärjestö valvoo merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa tämän osan ja sitä koskevien liitteiden asianomaisten määräysten, järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen sekä 3 kappaleen mukaisesti hyväksyttyjen toimintasuunnitelmien noudattamiseksi. Sopimusvaltiot avustavat järjestöä ryhtymällä tässä suhteessa kaikkiin tarvittaviin toimiin 139 artiklan mukaisesti.

Article 153

System of exploration and exploitation

1. Activities in the Area shall be organized, carried out and controlled by the Authority on behalf of mankind as a whole in accordance with this article as well as other relevant provisions of this Part and the relevant Annexes, and the rules, regulations and procedures of the Authority.

2. Activities in the Area shall be carried out as prescribed in paragraph 3:

(a) by the Enterprise, and

(b) in association with the Authority by States Parties, or state enterprises or natural or juridical persons which possess the nationality of States Parties or are effectively controlled by them or their nationals, when sponsored by such States, or any group of the foregoing which meets the requirements provided in this Part and in Annex III.

3. Activities in the Area shall be carried out in accordance with a formal written plan of work drawn up in accordance with Annex III and approved by the Council after review by the Legal and Technical Commission. In the case of activities in the Area carried out as authorized by the Authority by the entities specified in paragraph 2(b), the plan of work shall, in accordance with Annex III, article 3, be in the form of a contract. Such contracts may provide for joint arrangements in accordance with Annex III, article 11.

4. The Authority shall exercise such control over activities in the Area as is necessary for the purpose of securing compliance with the relevant provisions of this Part and the Annexes relating thereto, and the rules, regulations and procedures of the Authority, and the plans of work approved in accordance with paragraph 3. States Parties shall assist the Authority by taking all measures necessary to

5. Merenpohjajärjestöllä on oikeus ryhtyä milloin hyvänsä tämän osan mukaisiin toimiin, joilla huolehditaan sen määräysten noudattamisesta ja sen tai tehtyjen toimintasopimusten mukaisesta valvonnasta ja sääntelystä. Järjestöllä on oikeus tarkastaa kaikki merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa käytettävät laitokset.

6. 3 kappaleen mukaisen toimintasopimuksen tulee turvata asianomainen toimintaoikeus. Näin ollen sopimusta ei saa muuttaa, sen soveltamista keskeyttää tai sitä sanoa irti muutoin kun III liitteen 18 ja 19 artiklan mukaisesti.

ensure such compliance in accordance with article 139.

5. The Authority shall have the right to take at any time any measures provided for under this Part to ensure compliance with its provisions and the exercise of the functions of control and regulation assigned to it thereunder or under any contract. The Authority shall have the right to inspect all installations in the Area used in connection with activities in the Area.

6. A contract under paragraph 3 shall provide for security of tenure. Accordingly, the contract shall not be revised, suspended or terminated except in accordance with Annex III, articles 18 and 19.

154 artikla

Määräaikaistarkistus

Yleiskokous tekee viiden vuoden välein tämän yleissopimuksen voimaantulosta järjestelmällisen yleistarkistuksen yleissopimuksella luodun merenpohja-aluetta koskevan kansainvälisen järjestelmän toiminnasta käytännössä. Yleiskokous voi tarkistuksen perusteella itse ryhtyä tämän osan ja sitä koskevien liitteiden määräysten ja menettelytapojen mukaisiin toimiin, jotka parantavat järjestelmän toimintaa, tai suosittaa, että muut elimet ryhtyvät niihin.

Article 154

Periodic review

Every five years from the entry into force of this Convention, the Assembly shall undertake a general and systematic review of the manner in which the international régime of the Area established in this Convention has operated in practice. In the light of this review the Assembly may take, or recommend that other organs take, measures in accordance with the provisions and procedures of this Part and the Annexes relating thereto which will lead to the improvement of the operation of the régime.

155 artikla

Tarkistuskonferenssi

1. Yleiskokous kutsuu viidentoista vuoden kuluttua sen vuoden tammikuun 1 päivästä, jolloin on ensimmäistä kertaa ryhdytty hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaiseen kaupalliseen tuotantoon, koolle konferenssin tarkastelemaan niitä tämän osan ja asianomaisten liitteiden määräyksiä, jotka sääntelevät merenpohja-alueen luonnonvarojen tutkimus- ja hyödyntämisjärjestelmää. Tarkistuskonferenssissa tarkastellaan yksityiskohtaisesti kuluneena aikana saatujen kokemusten perusteella:

a) ovatko tämän osan määräykset, jotka sääntelevät merenpohja-alueen luonnonvarojen tutkimus- ja hyödyntämisjärjestelmää, saavuttaneet joka suhteessa tavoitteensa, muun muassa hyödyttäneet koko ihmiskuntaa;

Article 155

The Review Conference

1. Fifteen years from 1 January of the year in which the earliest commercial production commences under an approved plan of work, the Assembly shall convene a conference for the review of those provisions of this Part and the relevant Annexes which govern the system of exploration and exploitation of the resources of the Area. The Review Conference shall consider in detail, in the light of the experience acquired during that period:

(a) whether the provisions of this Part which govern the system of exploration and exploitation of the resources of the Area have achieved their aims in all respects, including whether they have benefited mankind as a whole;

b) onko varattuja alueita hyödynnetty viisitoistavuotiskautena tehokkaasti ja tasapainoisesti varaamattomiin alueisiin verrattuna;

c) onko merenpohja-aluetta ja sen luonnonvaroja kehitetty ja käytetty tavalla, joka edistää maailmantalouden tervettä kehitystä ja kansainvälisen kaupan tasapainoista kasvua;

d) onko merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan monopolisoituminen kyetty estämään;

e) ovatko 150 ja 151 artiklassa esitetyt periaatteet toteutuneet;

f) onko järjestelmä johtanut merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavan hyödyn tasapuoliseen jakautumiseen erityisesti siten, että kehitysmaiden edut ja tarpeet on otettu huomioon.

2. Tarkistuskonferenssi huolehtii siitä, että periaatetta koko ihmiskunnan yhteisestä perinnöstä noudatetaan ja että ylläpidetään kansainvälistä järjestelmää, jonka tarkoituksena on varmistaa merenpohja-alueen luonnonvarojen tasapuolinen hyödyntäminen kaikkien maiden ja varsinkin kehitysmaiden hyödyksi, ja merenpohjajärjestöä, joka organisoi, johtaa ja valvoo alueella harjoitettavaa toimintaa. Tarkistuskonferenssi huolehtii myös siitä, että niitä tämän osan periaatteita noudatetaan, jotka kieltävät mihinkään merenpohja-alueen osaan kohdistuvat täysivaltaisuusvaatimukset ja täysivaltaisuuden harjoittamisen millään alueen osalla tai koskevat alueeseen liittyviä valtioiden oikeuksia ja yleisiä toimintatapoja, valtioiden osallistumista alueella harjoitettavaan toimintaan tämän yleissopimuksen mukaisesti, alueella harjoitettavan toiminnan monopolisoitumisen estämistä, alueen käyttämistä vain rauhanomaisiin tarkoituksiin, alueella harjoitettavan toiminnan taloudellisia näkökohtia, meritieteellistä tutkimusta, teknologian siirtoa, meriympäristön suojelua, ihmiselämän suojelua, rantavaltioiden oikeuksia, alueen yläpuolella olevien vesien oikeudellista asemaa ja tällaisten vesien yläpuolella olevan ilmatilan oikeudellista asemaa sekä alueella harjoitettavan toiminnan ja muun meriympäristössä harjoitettavan toiminnan yhteensovittamista.

3. Tarkistuskonferenssissa sovelletaan samaa päätöksentekomenettelyä kuin Yhdistyneiden Kansakuntien III merioikeuskonferenssissa. Konferenssissa pyritään kaikin keinoin sopimaan muutoksista konsensuksella; niistä ei

(b) whether, during the 15-year period, reserved areas have been exploited in an effective and balanced manner in comparison with non-reserved areas;

(c) whether the development and use of the Area and its resources have been undertaken in such a manner as to foster healthy development of the world economy and balanced growth of international trade;

(d) whether monopolization of activities in the Area has been prevented;

(e) whether the policies set forth in articles 150 and 151 have been fulfilled; and

(f) whether the system has resulted in the equitable sharing of benefits derived from activities in the Area, taking into particular consideration the interests and needs of the developing States.

2. The Review Conference shall ensure the maintenance of the principle of the common heritage of mankind, the international régime designed to ensure equitable exploitation of the resources of the Area for the benefit of all countries, especially the developing States, and an Authority to organize, conduct and control activities in the Area. It shall also ensure the maintenance of the principles laid down in this Part with regard to the exclusion of claims or exercise of sovereignty over any part of the Area, the rights of States and their general conduct in relation to the Area, and their participation in activities in the Area in conformity with this Convention, the prevention of monopolization of activities in the Area, the use of the Area exclusively for peaceful purposes, economic aspects of activities in the Area, marine scientific research, transfer of technology, protection of the marine environment, protection of human life, rights of coastal States, the legal status of the waters superjacent to the Area and that of the air space above those waters and accommodation between activities in the Area and other activities in the marine environment.

3. The decision-making procedure applicable at the Review Conference shall be the same as that applicable at the Third United Nations Conference on the Law of the Sea. The Conference shall make every effort to reach

pitäisi äänestää ennen kuin kaikki keinot konsensukseen pääsemiseksi on käytetty.

4. Jos tarkistuskonferenssi ei ole viiden vuoden kuluttua työnsä alkamisesta päässyt yksimielisyyteen merenpohja-alueen luonnonvarojen tutkimus- ja hyödyntämisjärjestelmästä, se voi hyväksyä seuraavien kahdentoista kuukauden aikana sopimusvaltioiden kolmen neljänneksen enemmistöllä järjestelmään tarpeellisiksi ja tarkoituksenmukaisiksi katsomansa muutokset ja osoittaa ne sopimusvaltioille ratifiointia tai liittymistä varten. Muutokset tulevat voimaan kaikkien sopimusvaltioiden osalta kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun kolme neljännestä sopimusvaltioista on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa.

5. Muutokset, jotka tarkistuskonferenssi on hyväksynyt tämän artiklan mukaisesti, eivät vaikuta jo olemassa olevien toimintasopimusten nojalla saatuihin oikeuksiin.

agreement on any amendments by way of consensus and there should be no voting on such matters until all efforts at achieving consensus have been exhausted.

4. If, five years after its commencement, the Review Conference has not reached agreement on the system of exploration and exploitation of the resources of the Area, it may decide during the ensuing 12 months, by a three-fourths majority of the States Parties, to adopt and submit to the States Parties for ratification or accession such amendments changing or modifying the system as it determines necessary and appropriate. Such amendments shall enter into force for all States Parties 12 months after the deposit of instruments of ratification or accession by three fourths of the States Parties.

5. Amendments adopted by the Review Conference pursuant to this article shall not affect rights acquired under existing contracts.

4 OSASTO
MERENPOHJAJÄRJESTÖ

ALAOSASTO A
YLEISET MÄÄRÄYKSET

156 artikla

Merenpohjajärjestön perustaminen

1. Täten perustetaan Kansainvälinen merenpohjajärjestö, joka toimii tämän osan määräysten mukaisesti.

2. Kaikki sopimusvaltiot ovat samalla merenpohjajärjestön jäseniä.

3. Yhdistyneiden Kansakuntien III merioikeuskonferenssiin osallistuneilla tarkkailijoilla, jotka ovat allekirjoittaneet konferenssin päätösasiakirjan ja joita ei mainita 305 artiklan 1 kappaleen c)-, d)-, e)- tai f)-kohdassa, on oikeus osallistua tarkkailijoina merenpohjajärjestön toimintaan sen sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

4. Merenpohjajärjestön toimipaikka sijaitsee Jamaikassa.

5. Merenpohjajärjestö voi perustaa alueellisia keskuksia tai toimistoja sen mukaan kuin se katsoo toimintansa edellyttävän.

SECTION 4
THE AUTHORITY

SUBSECTION A
GENERAL PROVISIONS

Article 156

Establishment of the Authority

1. There is hereby established the International Sea-Bed Authority, which shall function in accordance with this Part.

2. All States Parties are *ipso facto* members of the Authority.

3. Observers at the Third United Nations Conference on the Law of the Sea who have signed the Final Act and who are not referred to in article 305, paragraph 1(c), (d), (e) or (f), shall have the right to participate in the Authority as observers, in accordance with its rules, regulations and procedures.

4. The seat of the Authority shall be in Jamaica.

5. The Authority may establish such regional centres or offices as it deems necessary for the exercise of its functions.

157 artikla

Merenpohjajärjestön luonne ja perusperiaatteet

1. Merenpohjajärjestön kautta sopimusvaltiot järjestävät ja valvovat tämän osan määräysten mukaisesti merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa varsinkin alueen luonnonvarojen käyttöä silmällä pitäen.

2. Merenpohjajärjestöllä on sille tässä yleissopimuksessa nimenomaisesti annetut valtuudet ja tehtävät. Järjestöllä on sellaiset tämän yleissopimuksen mukaiset lisävaltuudet kuin merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvien valtuuksien käyttö ja tehtävien harjoittaminen välttämättä edellyttää.

3. Merenpohjajärjestö perustuu kaikkien jäsentensä täysivaltaisen yhdenvertaisuuden periaatteelle.

4. Saadakseen jäsenyydestä johtuvat edut ja oikeudet kaikki merenpohjajärjestön jäsenet täyttävät vilpittömässä mielessä niille tämän osan määräysten mukaisesti kuuluvat velvollisuudet.

Article 157

Nature and fundamental principles of the Authority

1. The Authority is the organization through which States Parties shall, in accordance with this Part, organize and control activities in the Area, particularly with a view to administering the resources of the Area.

2. The powers and functions of the Authority shall be those expressly conferred upon it by this Convention. The Authority shall have such incidental powers, consistent with this Convention, as are implicit in and necessary for the exercise of those powers and functions with respect to activities in the Area.

3. The Authority is based on the principle of the sovereign equality of all its members.

4. All members of the Authority shall fulfil in good faith the obligations assumed by them in accordance with this Part in order to ensure to all of them the rights and benefits resulting from membership.

158 artikla

Merenpohjajärjestön toimielimet

1. Täten perustetaan merenpohjajärjestön pääelimiksi yleiskokous, neuvosto ja sihteeristö.

2. Täten perustetaan merenpohjajärjestön yritys, jonka välityksellä järjestö suorittaa 170 artiklan 1 kappaleessa mainitut tehtävät.

3. Tämän osan määräysten mukaisesti voidaan myös perustaa tarpeellisia lisäelimiä.

4. Merenpohjajärjestön jokaisen pääelimen sekä sen yrityksen velvollisuutena on käyttää niitä valtuuksia ja täyttää ne tehtävät, jotka niille on annettu. Tällaisia valtuuksia käyttäessään ja tehtäviä täyttäessään jokaisen elimen tulee välttää ryhtymästä mihinkään, mikä voi heikentää tai haitata jonkin toisen elimen nimenomaisten valtuuksien käyttämistä tai tehtävien täyttämistä.

Article 158

Organs of the Authority

1. There are hereby established, as the principal organs of the Authority, an Assembly, a Council and a Secretariat.

2. There is hereby established the Enterprise, the organ through which the Authority shall carry out the functions referred to in article 170, paragraph 1.

3. Such subsidiary organs as may be found necessary may be established in accordance with this Part.

4. Each principal organ of the Authority and the Enterprise shall be responsible for exercising those powers and functions which are conferred upon it. In exercising such powers and functions each organ shall avoid taking any action which may derogate from or impede the exercise of specific powers and functions conferred upon another organ.

ALAOSASTO B

YLEISKOKOUS

SUBSECTION B

THE ASSEMBLY

159 artikla

Kokoonpano, työmenetelmät ja äänestäminen

1. Yleiskokous koostuu kaikista merenpoh-

Article 159

Composition, procedure and voting

1. The Assembly shall consist of all the

jajärjestön jäsenistä. Jokaisella jäsenellä saa olla yleiskokouksessa yksi edustaja, jolla voi olla mukanaan varaedustajia ja asiantuntijoita.

2. Yleiskokous kokoontuu vuosittain säännönmukaiseen istuntoon ja erityisistuntoihin silloin, kun se niin päättää tai kun pääsihteeri kutsuu sen koolle neuvoston pyynnöstä tai merenpohjajärjestön jäsenistön enemmistön pyynnöstä.

3. Istunnot pidetään merenpohjajärjestön toimipaikassa, mikäli yleiskokous ei toisin päätä.

4. Yleiskokous hyväksyy itselleen menettelytapasäännöt. Se valitsee jokaisen säännönmukaisen istunnon alussa itselleen puheenjohtajan ja muut tarvitsemansa toimihenkilöt. Heidän toimikautensa jatkuu, kunnes seuraavassa säännönmukaisessa istunnossa valitaan uusi puheenjohtaja ja muut toimihenkilöt.

5. Päätösvaltaisuuteen tarvitaan yleiskokouksen jäsenten enemmistö.

6. Jokaisella yleiskokouksen jäsenellä on yksi ääni.

7. Päätökset menettelytapakysymyksistä, muun muassa yleiskokouksen kutsumisesta erityisistuntoihin, tehdään läsnä olevien ja äänestävien jäsenten ääntenenemmistöllä.

8. Päätökset asiakysymyksistä tehdään läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen ääntenenemmistöllä edellyttäen, että tähän enemmistöön sisältyy istuntoon osallistuvien jäsenten enemmistö. Kun on ratkaistava, onko jokin kysymys asiakysymys vai ei, sitä käsitellään asiakysymyksenä, mikäli yleiskokous ei asiakysymysten edellyttämällä ääntenenemmistöllä toisin päätä.

9. Kun asiakysymys tulee äänestykseen ensimmäistä kertaa, puheenjohtaja voi lykätä siitä äänestämistä enintään viisi vuorokautta. Hänen tulee menetellä näin aina, kun vähintään viidennes yleiskokouksen jäsenistä sitä vaatii. Tätä säännöstä saa soveltaa vain kerran kuhunkin kysymykseen eikä lainkaan, jos se merkitsee kysymyksen lykkäämistä istunnon yli.

10. Kun vähintään neljännes merenpohjajärjestön jäsenistä esittää puheenjohtajalle kirjallisen pyynnön neuvoa-antavan lausunnon pyytämiseksi siitä, onko jokin yleiskokouksen käsiteltävänä oleva ehdotus tämän yleissopimuksen mukainen, yleiskokous pyytää Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariimembers of the Authority. Each member shall have one representative in the Assembly, who may be accompanied by alternates and advisers.

2. The Assembly shall meet in regular annual sessions and in such special sessions as may be decided by the Assembly, or convened by the Secretary-General at the request of the Council or of a majority of the members of the Authority.

3. Sessions shall take place at the seat of the Authority unless otherwise decided by the Assembly.

4. The Assembly shall adopt its rules of procedure. At the beginning of each regular session, it shall elect its President and such other officers as may be required. They shall hold office until a new President and other officers are elected at the next regular session.

5. A majority of the members of the Assembly shall constitute a quorum.

6. Each member of the Assembly shall have one vote.

7. Decisions on questions of procedure, including decisions to convene special sessions of the Assembly, shall be taken by a majority of the members present and voting.

8. Decisions on questions of substance shall be taken by a two-thirds majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members participating in the session. When the issue arises as to whether a question is one of substance or not, that question shall be treated as one of substance unless otherwise decided by the Assembly by the majority required for decisions on questions of substance.

9. When a question of substance comes up for voting for the first time, the President may, and shall, if requested by at least one fifth of the members of the Assembly, defer the issue of taking a vote on that question for a period not exceeding five calendar days. This rule may be applied only once to any question, and shall not be applied so as to defer the question beyond the end of the session.

10. Upon a written request addressed to the President and sponsored by at least one fourth of the members of the Authority for an advisory opinion on the conformity with this Convention of a proposal before the Assembly on any matter, the Assembly shall request the Sea-Bed Disputes Chamber of the International

toja käsittelevältä jaostolta neuvoa-antavaa lausuntoa asiasta ja lykkää äänestämisen ehdotuksesta, kunnes jaosto on antanut lausuntonsa. Jos jaosto ei anna neuvoa-antavaa lausuntoa ennen sen istunnon viimeistä viikkoa, jossa sitä on pyydetty, yleiskokous päättää, milloin se kokoontuu äänestämään lykätystä ehdotuksesta.

160 artikla

Valtuudet ja tehtävät

1. Yleiskokousta, joka on ainoa merenpohjajärjestön elin, johon kaikki jäsenet kuuluvat, pidetään järjestön ylimpänä toimielimenä, jolle muut pääelimet ovat selvitysvelvollisia siten, kuin tässä yleissopimuksessa erityisesti määrätään. Yleiskokouksella on valtuudet hyväksyä tämän yleissopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti yleiset toimintaperiaatteet kaikista merenpohjajärjestön toimivaltaan kuuluvista kysymyksistä tai asioista.

2. Lisäksi yleiskokouksella on seuraavat valtuudet ja tehtävät:

a) valita neuvoston jäsenet 161 artiklan mukaisesti;

b) valita pääsihteeri neuvoston asettamista ehdokkaista;

c) valita neuvoston suosituksesta merenpohjajärjestön yrityksen johtokunnan jäsenet ja pääjohtaja;

d) perustaa lisäelimiä, jotka se katsoo tarpeellisiksi, jotta se voi täyttää tehtävänsä tämän osan määräysten mukaisesti. Lisäelinten jäseniä valittaessa on otettava asianmukaisesti huomioon maantieteellisen tasapuolisuuden periaate, asiaan liittyvät erityisedut ja elinten toimialaan kuuluviin kysymyksiin perehtyneiden pätevien jäsenten tarve;

e) määrätä jäsenten maksuosuudet merenpohjajärjestön tulo- ja menoarviosta sellaisen hyväksytyn taulukon mukaisesti, joka perustuu Yhdistyneiden Kansakuntien varsinaista tuloja menoarviota varten käytettävään maksutaulukkoon, kunnes järjestö pystyy maksamaan hallintokulunsa muista lähteistä saatavilla tuloilla;

f) i) käsitellä ja hyväksyä neuvoston suosituksesta säännöt, määräykset ja menettelytavat, jotka koskevat merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavan rahallisen tai muun taloudellisen hyödyn ja 82 artiklan mukaisesti maksettavien maksujen tasapuolista

Tribunal for the Law of the Sea to give an advisory opinion thereon and shall defer voting on that proposal pending receipt of the advisory opinion by the Chamber. If the advisory opinion is not received before the final week of the session in which it is requested, the Assembly shall decide when it will meet to vote upon the deferred proposal.

Article 160

Powers and functions

1. The Assembly, as the sole organ of the Authority consisting of all the members, shall be considered the supreme organ of the Authority to which the other principal organs shall be accountable as specifically provided for in this Convention. The Assembly shall have the power to establish general policies in conformity with the relevant provisions of this Convention on any question or matter within the competence of the Authority.

2. In addition, the powers and functions of the Assembly shall be:

(a) to elect the members of the Council in accordance with article 161;

(b) to elect the Secretary-General from among the candidates proposed by the Council;

(c) to elect, upon the recommendation of the Council, the members of the Governing Board of the Enterprise and the Director-General of the Enterprise;

(d) to establish such subsidiary organs as it finds necessary for the exercise of its functions in accordance with this Part. In the composition of these subsidiary organs due account shall be taken of the principle of equitable geographical distribution and of special interests and the need for members qualified and competent in the relevant technical questions dealt with by such organs;

(e) to assess the contributions of members to the administrative budget of the Authority in accordance with an agreed scale of assessment based upon the scale used for the regular budget of the United Nations until the Authority shall have sufficient income from other sources to meet its administrative expenses;

(f) (i) to consider and approve, upon the recommendation of the Council, the rules, regulations and procedures on the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area and the payments and contributions made pursuant to

jakamista, ottaen erityisesti huomioon kehitysmaiden ja sellaisten kansojen edut ja tarpeet, jotka eivät ole saavuttaneet täyttä itsenäisyyttä tai muuta itsehallintoasemaa. Jos yleiskokous ei hyväksy neuvoston suosituksia, se palauttaa ne neuvostoon uudelleen käsiteltäväksi yleiskokouksen esittämien näkemysten pohjalta;

ii) käsitellä ja hyväksyä merenpohjajärjestöä koskevat säännöt, määräykset ja menettelytavat sekä niiden muutokset, jotka neuvosto on väliaikaisesti hyväksynyt 162 artiklan 2 kappaleen o)-kohdan ii)-alakohdan mukaisesti. Nämä säännöt, määräykset ja menettelytavat koskevat luonnonvarojen etsintää, tutkimusta ja hyödyntämistä merenpohja-alueella, järjestön talouden hoitoa ja sisäistä hallintoa sekä merenpohjajärjestön yrityksen johtokunnan suosituksesta tapahtuvaa varojen siirtoa yritykseltä järjestölle;

g) päättää merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavan rahallisen tai muun taloudellisen hyödyn jakamisesta tasapuolisesti tämän yleissopimuksen sekä merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti;

h) käsitellä ja hyväksyä neuvoston ehdotus merenpohjajärjestön vuotuiseksi tulo- ja menoarvioksi;

i) tarkastella neuvoston ja merenpohjajärjestön yrityksen määräajoin antamia raportteja sekä neuvostolta tai muilta järjestön toimielimiltä pyydettyjä erityisselvityksiä;

j) käynnistää tutkimuksia ja esittää suosituksia merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvän kansainvälisen yhteistyön ja asiaa koskevan kansainvälisen oikeuden jatkuvan kehittämisen ja sen koontamisen edistämiseksi;

k) käsitellä yleisiä ongelmia, joita merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta aiheutuu varsinkin kehitysmaille samoin kuin ongelmia, joita siitä aiheutuu valtioille niiden maantieteellisen sijainnin vuoksi, erityisesti sisämaavaltiot ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevat valtiot huomioon ottaen;

l) perustaa taloudellisen suunnittelutoimikunnan lausuntoon perustuvasta neuvoston suosituksesta korvausjärjestelmä tai kehittää muita talouselämän sopeutumista edistäviä toimia siten kuin 151 artiklan 10 kappaleessa määrätään;

m) keskeyttää jäsenyyden suomien oikeuksi-

article 82, taking into particular consideration the interests and needs of developing States and peoples who have not attained full independence or other self-governing status. If the Assembly does not approve the recommendations of the Council, the Assembly shall return them to the Council for reconsideration in the light of the views expressed by the Assembly;

(ii) to consider and approve the rules, regulations and procedures of the Authority, and any amendments thereto, provisionally adopted by the Council pursuant to article 162, paragraph 2 (o)(ii). These rules, regulations and procedures shall relate to prospecting, exploration and exploitation in the Area, the financial management and internal administration of the Authority, and, upon the recommendation of the Governing Board of the Enterprise, to the transfer of funds from the Enterprise to the Authority;

(g) to decide upon the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area, consistent with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority;

(h) to consider and approve the proposed annual budget of the Authority submitted by the Council;

(i) to examine periodic reports from the Council and from the Enterprise and special reports requested from the Council or any other organ of the Authority;

(j) to initiate studies and make recommendations for the purpose of promoting international co-operation concerning activities in the Area and encouraging the progressive development of international law relating thereto and its codification;

(k) to consider problems of a general nature in connection with activities in the Area arising in particular for developing States, as well as those problems for States in connection with activities in the Area that are due to their geographical location, particularly for landlocked and geographically disadvantaged States;

(l) to establish, upon the recommendation of the Council, on the basis of advice from the Economic Planning Commission, a system of compensation or other measures of economic adjustment assistance as provided in article 151, paragraph 10;

(m) to suspend the exercise of rights and

en ja erioikeuksien käyttö 185 artiklan mukaisesti;

n) keskustella merenpohjajärjestön toimivaltaan kuuluvista kysymyksistä tai asioista ja päättää järjestön toimielinten välisten valtuuksien ja tehtäväjaon mukaisesti, minkä toimielimen käsiteltäväksi kuuluvat sellaiset kysymykset tai asiat, joita ei ole nimenomaisesti määrätty millekään toimielimelle.

privileges of membership pursuant to article 185;

(n) to discuss any question or matter within the competence of the Authority and to decide as to which organ of the Authority shall deal with any such question or matter not specifically entrusted to a particular organ, consistent with the distribution of powers and functions among the organs of the Authority.

ALAOSASTO C

NEUVOSTO

161 artikla

Kokoonpano, työmenetelmät ja äänestäminen

1. Neuvosto koostuu 36:sta merenpohjajärjestön jäsenestä, jotka yleiskokous valitsee seuraavasti:

a) neljä jäsentä niistä sopimusvaltioista, jotka ovat viiden edellisen tilastointivuoden aikana joko kuluttaneet yli 2 prosenttia merenpohja-alueelta saatavista mineraalilajeista tuotettujen hyödykkeiden kokonaiskulutuksesta maailmassa tai joiden nettotuonti on yli 2 prosenttia tällaisten hyödykkeiden kokonaistuonnista maailmassa, ja aina yksi Itä-Euroopan (sosialistisen) alueen valtio sekä suurin kuluttajavaltio;

b) neljä jäsentä niistä kahdeksasta sopimusvaltiosta, jotka ovat sijoittaneet eniten merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan valmisteluihin ja itse toimintaan joko suoraan tai kansalaistensa kautta, mukaan luettuna vähintään yksi Itä-Euroopan (sosialistisen) alueen valtio;

c) neljä jäsentä sopimusvaltioista, jotka ovat niiden lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla tapahtuvan tuotannon perusteella suurimpia merenpohja-alueelta saatavien mineraalilajien nettoviejiä, mukaan luettuna vähintään kaksi kehitysmaata, joiden talouselämään tällaisten mineraalien vienti vaikuttaa merkittävästi;

d) kuusi jäsentä erityisetuja edustavista kehitysmaihin kuuluvista sopimusvaltioista. Kysymykseen tulevat muun muassa asukasluvultaan suurien valtioiden, sisämaavaltioiden tai epäedullisessa maantieteellisessä asemassa olevien valtioiden, merenpohja-alueelta saatavien mineraalilajien huomattavien tuojavaltioiden, mahdollisten tuottajavaltioiden ja vähiten kehittyneiden valtioiden erityisedut;

SUBSECTION C

THE COUNCIL

Article 161

Composition, procedure and voting

1. The Council shall consist of 36 members of the Authority elected by the Assembly in the following order:

(a) four members from among those States Parties which, during the last five years for which statistics are available, have either consumed more than 2 per cent of total world consumption or have had net imports of more than 2 per cent of total world imports of the commodities produced from the categories of minerals to be derived from the Area, and in any case one State from the Eastern European (Socialist) region, as well as the largest consumer;

(b) four members from among the eight States Parties which have the largest investments in preparation for and in the conduct of activities in the Area, either directly or through their nationals, including at least one State from the Eastern European (Socialist) region;

(c) four members from among States Parties which on the basis of production in areas under their jurisdiction are major net exporters of the categories of minerals to be derived from the Area, including at least two developing States whose exports of such minerals have a substantial bearing upon their economies;

(d) six members from among developing States Parties, representing special interests. The special interests to be represented shall include those of States with large populations, States which are land-locked or geographically disadvantaged, States which are major importers of the categories of minerals to be derived from the Area, States which are potential producers of such minerals, and least developed States;

e) kahdeksantoista jäsentä, jotka valitaan siten, että neuvoston paikkojen jakautumisessa varmistetaan tasapuolinen maantieteellinen jakautuminen. Kultakin maantieteelliseltä alueelta tulee tämän kohdan perusteella valita vähintään yksi jäsen. Maantieteellisillä alueilla tarkoitetaan tässä Afrikkaa, Aasiaa, (sosialistista) Itä-Eurooppaa, Latinalaista Amerikkaa sekä Länsi-Eurooppaa ja muita siihen liittyviä valtioita.

2. Valitessaan neuvoston jäseniä 1 kappaleen mukaisesti yleiskokouksen tulee huolehtia siitä, että:

a) sisämaavaltioiden ja epäedullisessa maantieteellisessä asemassa olevien valtioiden edustus vastaa kohtuullisessa suhteessa niiden edustusta yleiskokouksessa;

b) niiden varsinkin kehitysmaihin kuuluvien rantavaltioiden edustus, joihin ei voida soveltaa 1 kappaleen a)-, b)-, c)- tai d)-kohtaa, vastaa kohtuullisessa suhteessa niiden edustusta yleiskokouksessa;

c) jokaista sopimusvaltioryhmää, joka voi olla edustettuna neuvostossa, edustavat ne jäsenet, jotka ryhmä on ehkä nimennyt edustajikseen.

3. Vaalit pidetään yleiskokouksen säännönmukaisissa istunnoissa. Jokainen neuvoston jäsen valitaan neljäksi vuodeksi. Puolet kuhunkin 1 kappaleessa mainittuun ryhmään kuuluvista jäsenistä valitaan ensimmäisissä vaaleissa kuitenkin vain kahdeksi vuodeksi.

4. Neuvoston jäsenet voidaan valita uudelleen, mutta huomiota on kiinnitettävä siihen, että jäsenyyden kiertäminen olisi toivottavaa.

5. Neuvosto toimii merenpohjajärjestön toimipaikassa ja kokoontuu niin usein kuin järjestön asiat vaativat, kuitenkin vähintään kolmesti vuodessa.

6. Päätösvaltaisuuteen tarvitaan neuvoston jäsenten enemmistö.

7. Jokaisella neuvoston jäsenellä on yksi ääni.

8. a) Päätökset menettelytapakysymyksistä tehdään läsnä olevien ja äänestävien jäsenten enemmistöllä.

b) Päätökset seuraaviin määräyksiin liittyvistä asiakysymyksistä tehdään läsnäolevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen äänestenenemmistöllä edellyttäen, että tähän enemmistöön sisältyy neuvoston jäsenten enemmistö: 162 artiklan 2 kappaleen f)-, g)-, h)-, i)-, n)-, p)- ja v)-kohta; 191 artikla.

c) Päätökset seuraaviin määräyksiin liittyvistä asiakysymyksistä tehdään läsnä olevien ja

(e) eighteen members elected according to the principle of ensuring an equitable geographical distribution of seats in the Council as a whole, provided that each geographical region shall have at least one member elected under this subparagraph. For this purpose, the geographical regions shall be Africa, Asia, Eastern European (Socialist), Latin America and Western European and Others.

2. In electing the members of the Council in accordance with paragraph 1, the Assembly shall ensure that:

(a) land-locked and geographically disadvantaged States are represented to a degree which is reasonably proportionate to their representation in the Assembly;

(b) coastal States, especially developing States, which do not qualify under paragraph 1(a), (b), (c) or (d) are represented to a degree which is reasonably proportionate to their representation in the Assembly;

(c) each group of States Parties to be represented on the Council is represented by those members, if any, which are nominated by that group.

3. Elections shall take place at regular sessions of the Assembly. Each member of the Council shall be elected for four years. At the first election, however, the term of one half of the members of each group referred to in paragraph 1 shall be two years.

4. Members of the Council shall be eligible for re-election, but due regard should be paid to the desirability of rotation of membership.

5. The Council shall function at the seat of the Authority, and shall meet as often as the business of the Authority may require, but not less than three times a year.

6. A majority of the members of the Council shall constitute a quorum.

7. Each member of the Council shall have one vote.

8. (a) Decisions on questions of procedure shall be taken by a majority of the members present and voting.

(b) Decisions on questions of substance arising under the following provisions shall be taken by a two-thirds majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members of the Council: article 162, paragraph 2, subparagraphs (f); (g); (h); (i); (n); (p); (v); article 191.

(c) Decisions on questions of substance arising under the following provisions shall be

äänestävien jäsenten kolmen neljänneksen äänitenenemmistöllä edellyttäen, että tähän enemmistöön sisältyy neuvoston jäsenten enemmistö: 162 artiklan 1 kappale; 162 artiklan 2 kappaleen a)-, b)-, c)-, d)-, e)-, l)-, q)-, r)-, s)- ja t)-kohta; u)-kohta, kun on kysymys siitä, että yrittäjä tai takaaja on jättänyt noudattamatta asianomaiset määräykset; w)-kohta edellyttäen, että sen perusteella annetut määräykset voivat olla sitovia enintään kolmenkymmenen päivän ajan, ellei niitä ole vahvistettu d)-kohdan mukaisesti tehdyllä päätöksellä; 162 artiklan 2 kappaleen x)-, y)- ja z)-kohta; 163 artiklan 2 kappale; 174 artiklan 3 kappale; IV liitteen 11 artikla.

d) Päätökset seuraaviin määräyksiin liittyvistä asiakysymyksistä tehdään konsensuksella: 162 artiklan 2 kappaleen m)- ja o)-kohta; XI osan muutosten hyväksyminen.

e) Tämän artiklan d)-, f)- ja g)-kohdassa tarkoitetaan konsensuksella sitä, että asiaa ei ole virallisesti vastustettu. Neuvoston puheenjohtajan tulee neljäntoista vuorokauden kuluessa ehdotuksen tekemisestä neuvostolle todeta, tultaisiinko ehdotusta virallisesti vastustamaan. Jos puheenjohtaja katsoo, että ehdotusta tultaisiin vastustamaan, hänen tulee kolmen päivän kuluessa tämän toteamisesta perustaa ja kutsua koolle sovittelukomitea, johon kuuluu enintään yhdeksän neuvoston jäsentä ja puheenjohtajana neuvoston puheenjohtaja ja jonka tehtävänä on syntyneiden erimielisyyksien sovittelu ja sellaisen ehdotuksen tekeminen, joka voidaan hyväksyä konsensuksella. Komitean tulee työskennellä ripeästi ja antaa neuvostolle raportti neljäntoista vuorokauden kuluessa sen asettamisesta. Jos komitea ei pysty tekemään ehdotusta, joka voitaisiin hyväksyä konsensuksella, sen tulee selvityksessään perustella, miksi ehdotusta vastustetaan.

f) Päätökset sellaisista muista kuin edellä luetelluista kysymyksistä, joista neuvostolla on merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen perusteella tai muuten valtuudet päättää, tehdään säännöissä, määräyksissä ja menettelytavoissa mainittujen tämän kappaleen kohtien mukaisesti, tai jos niissä ei mainita mitään kohtaa, neuvoston mahdollisuuksien mukaan jo etukäteen konsensuksella päättämän kohdan mukaisesti.

g) Jos on epäselvää, kuuluuko jokin kysymys a)-, b)-, c)- vai d)-kohtaan, se käsitellään sen kohdan mukaisesti, joka edellyttää suurempaa tai suurinta äänitenenemmistöä tai konsensusta,

taken by a three-fourths majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members of the Council: article 162, paragraph 1; article 162, paragraph 2, subparagraphs (a); (b); (c); (d); (e); (l); (q); (r); (s); (t); (u) in cases of non-compliance by a contractor or a sponsor; (w) provided that orders issued thereunder may be binding for not more than 30 days unless confirmed by a decision taken in accordance with subparagraph (d); article 162, paragraph 2, subparagraphs (x); (y); (z); article 163, paragraph 2; article 174, paragraph 3; Annex IV, article 11.

(d) Decisions on questions of substance arising under the following provisions shall be taken by consensus: article 162, paragraph 2(m) and (o); adoption of amendments to Part XI.

(e) For the purposes of subparagraphs (d), (f) and (g), "consensus" means the absence of any formal objection. Within 14 days of the submission of a proposal to the Council, the President of the Council shall determine whether there would be a formal objection to the adoption of the proposal. If the President determines that there would be such an objection, the President shall establish and convene, within three days following such determination, a conciliation committee consisting of not more than nine members of the Council, with the President as chairman, for the purpose of reconciling the differences and producing a proposal which can be adopted by consensus. The committee shall work expeditiously and report to the Council within 14 days following its establishment. If the committee is unable to recommend a proposal which can be adopted by consensus, it shall set out in its report the grounds on which the proposal is being opposed.

(f) Decisions on questions not listed above which the Council is authorized to take by the rules, regulations and procedures of the Authority or otherwise shall be taken pursuant to the subparagraphs of this paragraph specified in the rules, regulations and procedures or, if not specified therein, then pursuant to the subparagraph determined by the Council if possible in advance, by consensus.

(g) When the issue arises as to whether a question is within subparagraph (a), (b), (c) or (d), the question shall be treated as being within the subparagraph requiring the higher

mikäli neuvosto ei mainitulla enemmistöllä tai konsensuksella toisin päätä.

9. Neuvoston tulee luoda menettely, jolla merenpohjajärjestön jäsen, joka ei ole edustettuna neuvostossa, voi lähettää edustajan neuvoston kokoukseen, milloin kyseinen jäsen sitä pyytää tai kun käsitellään jäsentä erityisesti koskevaa asiaa. Edustajalla on oikeus osallistua keskusteluihin mutta ei äänioikeutta.

or highest majority or consensus as the case may be, unless otherwise decided by the Council by the said majority or by consensus.

9. The Council shall establish a procedure whereby a member of the Authority not represented on the Council may send a representative to attend a meeting of the Council when a request is made by such member, or a matter particularly affecting it is under consideration. Such a representative shall be entitled to participate in the deliberations but not to vote.

162 artikla

Valtuudet ja tehtävät

1. Neuvosto on merenpohjajärjestön toimeenpanoelin. Neuvostolla on valtuudet hyväksyä tämän yleissopimuksen ja yleiskokouksen hyväksymien yleisten toimintaperiaatteiden mukaisesti järjestön toimialaan kuuluvia kysymyksiä ja asioita koskevat erityiset toimintaperiaatteet.

2. Lisäksi neuvosto:

a) valvoo ja koordinoi tämän osan määräyksien noudattamista kaikissa merenpohjajärjestön toimialaan kuuluvissa kysymyksissä ja asioissa ja pyytää yleiskokousta kiinnittämään huomiota määräysten noudattamatta jättämiseen;

b) esittää yleiskokoukselle ehdokasluettelon pääsihteerin vaalia varten;

c) suosittaa yleiskokoukselle ehdokkaita merenpohjajärjestön yrityksen johtokunnan jäseniksi ja yrityksen pääjohtajaksi;

d) perustaa, sikäli kuin asianmukaista ja ottaen huomioon talous- ja tehokkuusnäkökohdat, tarpeellisiksi katsomiaan lisäelimiä, jotta se voi täyttää tehtävänsä tämän osan määräysten mukaisesti. Lisäelimien jäseniä valittaessa on päähuomio kiinnitettävä elinten toimialaan kuuluviin kysymyksiin perehtyneiden pätevien jäsenten tarpeeseen edellyttäen, että maantieteellisen tasapuolisuuden periaate ja asiaan liittyvät erityisedut otetaan asianmukaisesti huomioon;

e) hyväksyy itselleen menettelytapasäännöt, jotka koskevat muun muassa menettelyä puheenjohtajan valitsemiseksi;

f) tekee Yhdistyneiden Kansakuntien tai muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa merenpohjajärjestön puolesta sen toimialaan kuuluvista asioista sopimuksia, jotka kuitenkin edellyttävät yleiskokouksen hyväksymistä;

Article 162

Powers and functions

1. The Council is the executive organ of the Authority. The Council shall have the power to establish, in conformity with this Convention and the general policies established by the Assembly, the specific policies to be pursued by the Authority on any question or matter within the competence of the Authority.

2. In addition, the Council shall:

(a) supervise and co-ordinate the implementation of the provisions of this Part on all questions and matters within the competence of the Authority and invite the attention of the Assembly to cases of non-compliance;

(b) propose to the Assembly a list of candidates for the election of the Secretary-General;

(c) recommend to the Assembly candidates for the election of the members of the Governing Board of the Enterprise and the Director-General of the Enterprise;

(d) establish, as appropriate, and with due regard to economy and efficiency, such subsidiary organs as it finds necessary for the exercise of its functions in accordance with this Part. In the composition of subsidiary organs, emphasis shall be placed on the need for members qualified and competent in relevant technical matters dealt with by those organs provided that due account shall be taken of the principle of equitable geographical distribution and of special interests;

(e) adopt its rules of procedure including the method of selecting its president;

(f) enter into agreements with the United Nations or other international organizations on behalf of the Authority and within its competence, subject to approval by the Assembly;

g) käsittelee merenpohjajärjestön yrityksen raportit ja toimittaa ne esittämiensä suositusten kanssa yleiskokoukselle;

h) antaa yleiskokoukselle vuosiraportit ja yleiskokouksen mahdollisesti pyytämät erityisselvitykset;

i) antaa merenpohjajärjestön yritykselle määräyksiä 170 artiklan mukaisesti;

j) hyväksyy toimintasuunnitelmat III liitteen 6 artiklan mukaisesti. Neuvosto päättää toimintasuunnitelmasta kuudenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta on antanut sen neuvoston istunnon käsiteltäväksi. Tällöin noudatetaan seuraavaa menettelyä:

i) jos toimikunta suosittaa toimintasuunnitelman hyväksymistä, neuvoston katsotaan hyväksyneen sen, mikäli yksikään neuvoston jäsen ei ole neljäntoista vuorokauden kuluessa esittänyt puheenjohtajalle nimenomaista kirjallista vastalausetta, jossa katsotaan, että III liitteen 6 artiklan vaatimuksia ei ole noudatettu. Jos tällainen vastalause on esitetty, sovelletaan 161 artiklan 8 kappaleen e)-kohdan sovittelumenettelyä. Jos sovittelun päätyttyä vastalause pidetään edelleen voimassa, neuvoston katsotaan hyväksyneen toimintasuunnitelman, mikäli neuvoston jäsenet, joihin ei sisälly hakemuksen esittäneitä tai hakijaa takaavia valtioita, eivät hylkää sitä konsensuksella;

ii) jos toimikunta suosittaa, että toimintasuunnitelma hylätään tai ei lainkaan esitä suositusta, neuvosto voi hyväksyä toimintasuunnitelman läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kolmen neljänneksen ääntenenemmistöllä edellyttäen, että tähän enemmistöön sisältyy istuntoon osallistuvien jäsenten enemmistö;

k) hyväksyy merenpohjajärjestön yrityksen esittämät toimintasuunnitelmat IV liitteen 12 artiklan mukaisesti soveltamalla vastaavasti j)-kohdan mukaisia menettelytapoja;

l) valvoo merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa 153 artiklan 4 kappaleen sekä merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti;

m) ryhtyy taloudellisen suunnittelutoimikunnan suosituksesta 150 artiklan h)-kohdan mukaisiin tarpeellisiin ja tarkoituksenmukaisiin toimiin siinä mainituilta taloudellisilta haitoilta suojautumiseksi;

n) tekee yleiskokoukselle suosituksia taloudellisen suunnittelutoimikunnan ohjeiden pe-

(g) consider the reports of the Enterprise and transmit them to the Assembly with its recommendations;

(h) present to the Assembly annual reports and such special reports as the Assembly may request;

(i) issue directives to the Enterprise in accordance with article 170;

(j) approve plans of work in accordance with Annex III, article 6. The Council shall act upon each plan of work within 60 days of its submission by the Legal and Technical Commission at a session of the Council in accordance with the following procedures:

(i) if the Commission recommends the approval of a plan of work, it shall be deemed to have been approved by the Council if no member of the Council submits in writing to the President within 14 days a specific objection alleging non-compliance with the requirements of Annex III, article 6. If there is an objection, the conciliation procedure set forth in article 161, paragraph 8(e), shall apply. If, at the end of the conciliation procedure, the objection is still maintained, the plan of work shall be deemed to have been approved by the Council unless the Council disapproves it by consensus among its members excluding any State or States making the application or sponsoring the applicant;

(ii) if the Commission recommends the disapproval of a plan of work or does not make a recommendation, the Council may approve the plan of work by a three-fourths majority of the members present and voting, provided that such majority includes a majority of the members participating in the session;

(k) approve plans of work submitted by the Enterprise in accordance with Annex IV, article 12 , applying, *mutatis mutandis*, the procedures set forth in subparagraph (j);

(l) exercise control over activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 4, and the rules, regulations and procedures of the Authority;

(m) take, upon the recommendation of the Economic Planning Commission, necessary and appropriate measures in accordance with article 150, subparagraph (h), to provide protection from the adverse economic effects specified therein;

(n) make recommendations to the Assembly, on the basis of advice from the Economic

rusteella korvausjärjestelmästä tai muista talouselämän sopeutumista edistävistä toimista, joista määrätään 151 artiklan 10 kappaleessa;

o) i) suosittaa yleiskokoukselle sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavan rahallisen tai muun taloudellisen hyödyn sekä 82 artiklan mukaisesti maksettavien maksujen tasapuolisesta jakamisesta siten, että otetaan erityisesti huomioon kehitysmaiden ja sellaisten kansojen edut ja tarpeet, jotka eivät ole saavuttaneet täyttä itsenäisyyttä tai muuta itsehallintoasemaa;

ii) ottaen huomioon oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan tai muun alaelimen suositukset hyväksyy merenpohjajärjestön säännöt, määräykset ja menettelytavat sekä niiden muutokset ja myös väliaikaisesti soveltaa niitä ennen yleiskokouksen hyväksymistä. Sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen tulee koskea merenpohja-alueella tapahtuvaa luonnonvarojen etsintää, tutkimusta ja hyödyntämistä sekä järjestön raha-asioiden hoitoa ja sisäistä hallintoa. Etusija on annettava monimetallinoduulien tutkimusta ja hyödyntämistä koskevien sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen hyväksymiselle. Muiden luonnonvarojen kuin monimetallinoduulien tutkimusta ja hyödyntämistä koskevat säännöt, määräykset ja menettelytavat on hyväksyttävä kolmen vuoden kuluessa siitä, kun jokin järjestön jäsen on esittänyt sille niiden hyväksymistä. Kaikki säännöt, määräykset ja menettelytavat ovat voimassa väliaikaisesti, kunnes yleiskokous on ne hyväksynyt tai kunnes neuvosto on muuttanut niitä yleiskokouksen esittämien näkemysten perusteella.

p) seuraa merenpohjajärjestölle tulevia tai järjestöltä lähteviä maksusuorituksia, jotka liittyvät tämän osa mukaiseen toimintaan;

q) valitsee tuotantolupien saajat hakijoista III liitteen 7 artiklan mukaisesti, kun kyseisessä määräyksessä edellytetään valintaa;

r) antaa yleiskokouksen hyväksyttäväksi esityksen merenpohjajärjestön vuotuiseksi tulo- ja menoarvioksi;

s) tekee yleiskokoukselle suosituksia toimintaperiaatteiksi merenpohjajärjestön toimialaan kuuluvissa kysymyksissä ja asioissa;

t) tekee yleiskokoukselle suosituksia jäsenyyteen liittyvien oikeuksien ja erivapauksien so-

Planning Commission, for a system of compensation or other measures of economic adjustment assistance as provided in article 151, paragraph 10;

(o) (i) recommend to the Assembly rules, regulations and procedures on the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area and the payments and contributions made pursuant to article 82, taking into particular consideration the interests and needs of the developing States and peoples who have not attained full independence or other self-governing status;

(ii) adopt and apply provisionally, pending approval by the Assembly, the rules, regulations and procedures of the Authority, and any amendments thereto, taking into account the recommendations of the Legal and Technical Commission or other subordinate organ concerned. These rules, regulations and procedures shall relate to prospecting, exploration and exploitation in the Area and the financial management and internal administration of the Authority. Priority shall be given to the adoption of rules, regulations and procedures for the exploration for and exploitation of polymetallic nodules. Rules, regulations and procedures for the exploration for and exploitation of any resource other than polymetallic nodules shall be adopted within three years from the date of a request to the Authority by any of its members to adopt such rules, regulations and procedures in respect of such resource. All rules, regulations and procedures shall remain in effect on a provisional basis until approved by the Assembly or until amended by the Council in the light of any views expressed by the Assembly;

(p) review the collection of all payments to be made by or to the Authority in connection with operations pursuant to this Part;

(q) make the selection from among applicants for production authorizations pursuant to Annex III, article 7, where such selection is required by that provision;

(r) submit the proposed annual budget of the Authority to the Assembly for its approval;

(s) make recommendations to the Assembly concerning policies on any question or matter within the competence of the Authority;

(t) make recommendations to the Assembly concerning suspension of the exercise of the

veltamisen keskeyttämiseksi 185 artiklan mukaisesti;

u) saattaa merenpohjajärjestön puolesta asian merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevän jaoston ratkaistavaksi silloin, kun määräykset on jätetty noudattamatta;

v) ilmoittaa yleiskokoukselle merenpohjariitoja käsittelevän jaoston päätöksestä asiassa, joka on saatettu jaoston ratkaistavaksi u)-kohdan nojalla, sekä tehdä suosituksia asianomaisiksi toimiksi, joihin ryhtymistä se pitää tarkoituksenmukaisena;

w) antaa hätätilanteissa määräyksiä, jotka voivat muun muassa koskea merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan keskeyttämistä tai muuttamista toiminnasta meriympäristölle aiheutuvan vakavan haitan välttämiseksi;

x) kieltää yrittäjiä tai merenpohjajärjestön yritystä ryhtymästä hyödyntämään alueita, joiden suhteen on selvää näyttöä siitä, että toiminnasta aiheutuisi meriympäristölle vakavaa haittaa;

y) perustaa lisäelimen, jonka tulee laatia luonnos raha-asioita koskeviksi säännöiksi, määräyksiksi ja menettelytavoiksi, jotka koskevat:

i) raha-asioiden hoitoa 171—175 artiklan määräysten mukaisesti; sekä

ii) rahoitusjärjestelyjä III liitteen 13 artiklan ja 17 artiklan 1 kappaleen c)-kohdan mukaisesti;

z) luo sopivat menetelmät, joilla johdetaan ja valvotaan tarkastajia, joiden tehtävänä on valvoa, että merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa noudatetaan tämän osan säännöksiä, merenpohjajärjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja sekä järjestön kanssa tehtyjen toimintasopimusten ehtoja.

rights and privileges of membership pursuant to article 185;

(u) institute proceedings on behalf of the Authority before the Sea-Bed Disputes Chamber in cases of non-compliance;

(v) notify the Assembly upon a decision by the Sea-Bed Disputes Chamber in proceedings instituted under subparagraph (u), and make any recommendations which it may find appropriate with respect to measures to be taken;

(w) issue emergency orders, which may include orders for the suspension or adjustment of operations, to prevent serious harm to the marine environment arising out of activities in the Area;

(x) disapprove areas for exploitation by contractors or the Enterprise in cases where substantial evidence indicates the risk of serious harm to the marine environment;

(y) establish a subsidiary organ for the elaboration of draft financial rules, regulations and procedures relating to:

(i) financial management in accordance with articles 171 to 175; and

(ii) financial arrangements in accordance with Annex III, article 13 and article 17, paragraph 1(c);

(z) establish appropriate mechanisms for directing and supervising a staff of inspectors who shall inspect activities in the Area to determine whether this Part, the rules, regulations and procedures of the Authority, and the terms and conditions of any contract with the Authority are being complied with.

163 artikla

Neuvoston elimet

1. Täten perustetaan neuvostoon seuraavat elimet:

a) taloussuunnittelutoimikunta;

b) oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta.

2. Kumpikin toimikunta koostuu viidestätoista jäsenestä, jotka neuvosto valitsee sopimusvaltioiden asettamista ehdokkaista. Neuvosto voi kuitenkin tarpeen vaatiessa lisätä toimikuntien kokoonpanoa talous- ja tehokkuusnäkökohdat asianmukaisesti huomioon ottaen.

Article 163

Organs of the Council

1. There are hereby established the following organs of the Council:

(a) an Economic Planning Commission;

(b) a Legal and Technical Commission.

2. Each Commission shall be composed of 15 members, elected by the Council from among the candidates nominated by the States Parties. However, if necessary, the Council may decide to increase the size of either Commission having due regard to economy and efficiency.

3. Toimikunnan jäsenillä tulee olla asianmukainen pätevyys sen toimialalla. Sopimusvaltioiden tulee esittää toimikuntiin mahdollisimman asiantuntevia ja moitteettomia ehdokkaita, jotka ovat päteviä asianomaisilla aloilla, jotta toimikuntien tehtävät tulevat tehokkaasti täytetyiksi.

4. Toimikuntien jäseniä valittaessa on kiinnitettävä asianmukaista huomiota maantieteelliseen tasapuolisuuteen ja erityisetujen edustukseen.

5. Sopimusvaltio saa asettaa kumpaankin toimikuntaan vain yhden ehdokkaan. Samaa henkilöä ei saa valita molempiin toimikuntiin.

6. Toimikuntien jäsenten toimikausi on viisi vuotta. Heidät voidaan valita kerran uudelleen.

7. Jos toimikunnan jäsen kuolee, estyy hoitamasta tehtäviään tai eroaa ennen toimikautensa loppua, neuvosto valitsee loppukaudeksi uuden jäsenen, joka kuuluu samaan maantieteelliseen alueeseen tai edustaa samoja etuja.

8. Toimikuntien jäsenillä ei saa olla taloudellisia etuja, jotka liittyvät tutkimusta tai hyödyntämistä koskevaan toimintaan merenpohja-alueella. Jäsenet eivät saa toimikautensa päätyttyäkään paljastaa teollisuussalaisuuksia, III liitteen 14 artiklan mukaisesti merenpohjajärjestölle siirrettyjä omistusoikeustietoja eivätkä muita luottamuksellisia tietoja, joita he saavat tietoonsa järjestöön liittyvien tehtäviensä johdosta. Tämä ei kuitenkaan vaikuta heidän velvollisuuksiinsa siinä toimikunnassa, jossa he toimivat.

9. Kumpikin toimikunta hoitaa tehtäviään neuvoston hyväksymien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

10. Kumpikin toimikunta laatii neuvoston hyväksyttäväksi säännöt ja määräykset, joita sen tehtävien tehokas hoitaminen edellyttää.

11. Toimikuntien päätöksenteosta määrätään merenpohjajärjestön säännöissä, määräyksissä ja menettelytavoissa. Neuvostolle annettaviin suosituksiin tulee tarvittaessa liittää yhteenveto toimikunnassa esitetyistä erilaisista mielipiteistä.

12. Kumpikin toimikunta työskentelee tavallisesti merenpohjajärjestön toimipaikassa ja ko-

3. Members of a Commission shall have appropriate qualifications in the area of competence of that Commission. States Parties shall nominate candidates of the highest standards of competence and integrity with qualifications in relevant fields so as to ensure the effective exercise of the functions of the Commissions.

4. In the election of members of the Commissions, due account shall be taken of the need for equitable geographical distribution and the representation of special interests.

5. No State Party may nominate more than one candidate for the same Commission. No person shall be elected to serve on more than one Commission.

6. Members of the Commissions shall hold office for a term of five years. They shall be eligible for re-election for a further term.

7. In the event of the death, incapacity or resignation of a member of a Commission prior to the expiration of the term of office, the Council shall elect for the remainder of the term, a member from the same geographical region or area of interest.

8. Members of Commissions shall have no financial interest in any activity relating to exploration and exploitation in the Area. Subject to their responsibilities to the Commissions upon which they serve, they shall not disclose, even after the termination of their functions, any industrial secret, proprietary data which are transferred to the Authority in accordance with Annex III, article 14, or any other confidential information coming to their knowledge by reason of their duties for the Authority.

9. Each Commission shall exercise its functions in accordance with such guidelines and directives as the Council may adopt.

10. Each Commission shall formulate and submit to the Council for approval such rules and regulations as may be necessary for the efficient conduct of the Commission's functions.

11. The decision-making procedures of the Commissions shall be established by the rules, regulations and procedures of the Authority. Recommendations to the Council shall, where necessary, be accompanied by a summary on the divergencies of opinion in the Commission.

12. Each Commission shall normally function at the seat of the Authority and shall meet

koontuu niin usein kuin sen tehtävien tehokas hoitaminen vaatii.

13. Tehtäviään hoitaessaan toimikunnat voivat tarpeen vaatiessa neuvotella sekä toistensa että Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen erityisjärjestöjen toimivaltaisten elimien ja muiden sellaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa, joilla on asiantuntemusta asiassa.

as often as is required for the efficient exercise of its functions.

13. In the exercise of its functions, each Commission may, where appropriate, consult another commission, any competent organ of the United Nations or of its specialized agencies or any international organizations with competence in the subject-matter of such consultation.

164 artikla

Taloussuunnittelutoimikunta

1. Taloussuunnittelutoimikunnan jäsenillä tulee olla asianmukainen pätevyys esimerkiksi kaivosteollisuuden, mineraalivarojen hoidon, kansainvälisen kaupan tai kansainvälisen talouden alalla. Neuvoston tulee pyrkiä huolehtimaan siitä, että toimikunnan jäsenistöllä on kaikki kyseiset alat kattava pätevyys. Toimikuntaan tulee kuulua vähintään kaksi jäsentä kehitysmaista, joiden talouselämälle sellaisten mineraalilajien viennillä, joita saadaan merenpohja-alueelta, on huomattava merkitys.

2. Toimikunta:

a) ehdottaa neuvoston pyynnöstä toimia tämän yleissopimuksen mukaisten merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevien päätösten täytäntöönpanemiseksi,

b) tarkastelee miten merenpohja-alueelta saatavien mineraalien kysyntä, tarjonta ja hinnat kehittyvät ja mitkä tekijät niihin vaikuttavat, ottaen huomioon sekä viejä- että tuojamaiden edut ja varsinkin niihin kuuluvien kehitysmaiden edut,

c) tutkii tilanteita, jotka saattavat aiheuttaa 150 artiklan h)-kohdassa mainittuja haittoja ja joihin asianomainen sopimusvaltio tai -valtiot ovat pyytäneet sitä kiinnittämään huomiota, sekä tekee asianmukaisia suosituksia neuvostolle,

d) ehdottaa neuvostolle 151 artiklan 10 kappaleen mukaisesti yleiskokoukselle esitettäväksi korvausjärjestelmää tai muita toimia sellaisten kehitysmaiden talouselämän sopeutumisen helpottamiseksi, jotka kärsivät merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan haitoista. Toimikunta esittää neuvostolle suosituksia siitä, miten yleiskokouksen hyväksymää järjestelmää tai muita toimia tulisi soveltaa kussakin tapauksessa.

Article 164

The Economic Planning Commission

1. Members of the Economic Planning Commission shall have appropriate qualifications such as those relevant to mining, management of mineral resource activities, international trade or international economics. The Council shall endeavour to ensure that the membership of the Commission reflects all appropriate qualifications. The Commission shall include at least two members from developing States whose exports of the categories of minerals to be derived from the Area have a substantial bearing upon their economies.

2. The Commission shall:

(a) propose, upon the request of the Council, measures to implement decisions relating to activities in the Area taken in accordance with this Convention;

(b) review the trends of and the factors affecting supply, demand and prices of materials which may be derived from the Area, bearing in mind the interests of both importing and exporting countries, and in particular of the developing States among them;

(c) examine any situation likely to lead to the adverse effects referred to in article 150, subparagraph (h), brought to its attention by the State Party or States Parties concerned, and make appropriate recommendations to the Council;

(d) propose to the Council for submission to the Assembly, as provided in article 151, paragraph 10, a system of compensation or other measures of economic adjustment assistance for developing States which suffer adverse effects caused by activities in the Area. The Commission shall make the recommendations to the Council that are necessary for the application of the system or other measures adopted by the Assembly in specific cases.

165 artikla

Oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta

1. Oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan jäsenillä tulee olla asianmukainen pätevyys esimerkiksi mineraalivarojen etsinnässä, hyödyntämisessä ja jalostamisessa, valtameritutkimuksessa, meriympäristön suojelussa tai merellä tapahtuvaan kaivostoimintaan ja vastaaviin erikoisaloihin liittyvissä taloudellisissa tai oikeudellisissa asioissa. Neuvoston tulee pyrkiä huolehtimaan siitä, että toimikunnan jäsenistöllä on kaikki kyseiset alat kattava pätevyys.

2. Toimikunta:

a) tekee neuvoston pyynnöstä suosituksia, jotka koskevat merenpohjajärjestön tehtävien täyttämistä;

b) tarkastelee merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevia virallisia kirjallisia suunnitelmia 153 artiklan 3 kappaleen mukaisesti ja esittää asianmukaisia suosituksia neuvostolle. Toimikunta tekee suosituksensa yksinomaan III liitteessä esitetyillä perusteilla ja antaa niistä neuvostolle täydellisen selvityksen;

c) valvoo neuvoston pyynnöstä merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa tarpeen vaatiessa neuvottelemalla ja olemalla yhteistyössä toimintaa harjoittavien toimijoiden tai asianomaisten valtioiden kanssa, ja antaa selontekoja asiasta neuvostolle;

d) arvioi merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan vaikutuksia ympäristöön;

e) tekee neuvostolle suosituksia meriympäristön suojelusta ottaen huomioon yleisesti tunnustettujen alan asiantuntijoiden näkemykset;

f) laatii ja esittää neuvostolle 162 artiklan 2 kappaleen o)-kohdassa mainitut säännöt, määräykset ja menettelytavat, ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat, muun muassa arviot merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan vaikutuksista ympäristöön;

g) tarkistaa näitä sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja sekä suosittaa neuvostolle aika ajoin tarpeellisiksi tai suotaviksi katsomiaan muutoksia niihin;

h) tekee neuvostolle suosituksia sellaisen seurantaohjelman perustamisesta, jolla yleisesti hyväksyttävillä tieteellisillä menetelmillä säännöllisesti havainnoidaan, mitataan, arvioidaan ja analysoidaan merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta aiheutuvan meriympäristön pilaantumisen vaaroja ja vaikutuksia. Toi-

Article 165

The Legal and Technical Commission

1. Members of the Legal and Technical Commission shall have appropriate qualifications such as those relevant to exploration for and exploitation and processing of mineral resources, oceanology, protection of the marine environment, or economic or legal matters relating to ocean mining and related fields of expertise. The Council shall endeavour to ensure that the membership of the Commission reflects all appropriate qualifications.

2. The Commission shall:

(a) make recommendations with regard to the exercise of the Authority's functions upon the request of the Council;

(b) review formal written plans of work for activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 3, and submit appropriate recommendations to the Council. The Commission shall base its recommendations solely on the grounds stated in Annex III and shall report fully thereon to the Council;

(c) supervise, upon the request of the Council, activities in the Area, where appropriate, in consultation and collaboration with any entity carrying out such activities or State or States concerned and report to the Council;

(d) prepare assessments of the environmental implications of activities in the Area;

(e) make recommendations to the Council on the protection of the marine environment, taking into account the views of recognized experts in that field;

(f) formulate and submit to the Council the rules, regulations and procedures referred to in article 162, paragraph 2(o), taking into account all relevant factors including assessments of the environmental implications of activities in the Area;

(g) keep such rules, regulations and procedures under review and recommend to the Council from time to time such amendments thereto as it may deem necessary or desirable;

(h) make recommendations to the Council regarding the establishment of a monitoring programme to observe, measure, evaluate and analyse, by recognized scientific methods, on a regular basis, the risks or effects of pollution of the marine environment resulting from activities in the Area, ensure that existing regula-

mikunta huolehtii myös siitä, että olemassa olevat määräykset ovat riittävät ja että niitä noudatetaan, sekä koordinoi neuvoston hyväksymän seurantaohjelman täytäntöönpanoa;

i) suosittaa neuvostolle, että merenpohjajärjestön puolesta ryhdytään merenpohjariitoja käsittelevässä jaostossa oikeudelliseen menettelyyn tämän osan ja asianomaisten liitteiden mukaisesti, ottaen erityisesti huomioon 187 artiklan;

j) suosittaa neuvostolle, mihin toimiin tulisi ryhtyä merenpohjariitoja käsittelevän jaoston i)-kohdassa tarkoitetussa menettelyssä tekemän päätöksen johdosta;

k) suosittaa neuvostolle hätätapauksissa määräysten antamista merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta meriympäristölle aiheutuvan vakavan haitan välttämiseksi. Määräykset voivat koskea esimerkiksi toiminnan keskeyttämistä tai muuttamista. Neuvosto antaa käsittelyssään näille suosituksille etusijan;

l) suosittaa neuvostolle, että se kieltäisi yrittäjiä tai merenpohjajärjestön yritystä ryhtymästä hyödyntämään alueita, joiden osalta on selvää näyttöä siitä, että meriympäristölle aiheutuisi vakavaa haittaa;

m) tekee neuvostolle suosituksia niiden tarkastajien toiminnan johtamisesta ja valvonnasta, jotka tarkastavat, noudatetaanko merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa tämän osan määräyksiä, merenpohjajärjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja sekä järjestön kanssa tehtyjen toimintasopimusten ehtoja,

n) arvioi tuotannon ylärajan ja myöntää merenpohjajärjestön puolesta tuotantoluvat 151 artiklan 2—7 kappaleen mukaisesti sen jälkeen kun neuvosto on tehnyt III liitteen 7 artiklan mukaisen valintansa.

3. Kun toimikunnan jäsenet toimivat valvonta- ja tarkastustehtävissään, sopimusvaltion tai muun asianomaisen osapuolen edustajan tulee voida seurata niiden suorittamista, jos kyseinen valtio tai osapuoli tätä pyytää.

tions are adequate and are complied with and co-ordinate the implementation of the monitoring programme approved by the Council;

(i) recommend to the Council that proceedings be instituted on behalf of the Authority before the Sea-Bed Disputes Chamber, in accordance with this Part and the relevant Annexes taking into account particularly article 187;

(j) make recommendations to the Council with respect to measures to be taken, upon a decision by the Sea-Bed Disputes Chamber in proceedings instituted in accordance with subparagraph (i);

(k) make recommendations to the Council to issue emergency orders, which may include orders for the suspension or adjustment of operations, to prevent serious harm to the marine environment arising out of activities in the Area. Such recommendations shall be taken up by the Council on a priority basis;

(l) make recommendations to the Council to disapprove areas for exploitation by contractors or the Enterprise in cases where substantial evidence indicates the risk of serious harm to the marine environment;

(m) make recommendations to the Council regarding the direction and supervision of a staff of inspectors who shall inspect activities in the Area to determine whether the provisions of this Part, the rules, regulations and procedures of the Authority, and the terms and conditions of any contract with the Authority are being complied with;

(n) calculate the production ceiling and issue production authorizations on behalf of the Authority pursuant to article 151, paragraphs 2 to 7, following any necessary selection among applicants for production authorizations by the Council in accordance with Annex III, article 7.

3. The members of the Commission shall, upon request by any State Party or other party concerned, be accompanied by a representative of such State or other party concerned when carrying out their function of supervision and inspection.

ALAOSASTO D

SIHTEERISTÖ

166 artikla

Sihteeristö

1. Merenpohjajärjestön sihteeristö koostuu pääsihteeristä ja tarpeellisesta henkilöstöstä.

2. Yleiskokous valitsee pääsihteerin neljäksi vuodeksi neuvoston asettamista ehdokkaista. Hänet voidaan valita uudelleen.

3. Pääsihteeri on merenpohjajärjestön korkein hallinnollinen toimihenkilö ja hän toimii tässä tehtävässä kaikissa yleiskokouksen, neuvoston ja lisäelinten istunnoissa sekä hoitaa muita hallintotehtäviä, joita nämä elimet hänelle antavat.

4. Pääsihteeri antaa yleiskokoukselle vuosikertomuksen merenpohjajärjestön työstä.

167 artikla

Merenpohjajärjestön henkilöstö

1. Merenpohjajärjestön henkilöstö koostuu sellaisista pätevistä tieteen, tekniikan ja muiden alojen henkilöistä kuin järjestön hallintotehtävien hoitaminen edellyttää.

2. Tärkeintä henkilöstön valitsemisessa, palkkaamisessa ja työsuhteen ehtojen määrittelyssä on, että varmistetaan mahdollisimman suuri tehokkuus, asiantuntemus ja moitteettomuus. Asianmukaista huomiota tulee kiinnittää myös siihen, että on tärkeätä valita henkilöstö mahdollisimman laajalta maantieteelliseltä pohjalta.

3. Pääsihteeri nimittää henkilöstön. Sen nimittämisessä, palkkauksessa ja erottamisessa tulee noudattaa merenpohjajärjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja.

168 artikla

Sihteeristön kansainvälisyys

1. Pääsihteeri ja henkilöstö eivät saa tehtäviään hoitaessaan pyytää tai vastaanottaa ohjeita miltään hallitukselta tai muualta meren-

SUBSECTION D

THE SECRETARIAT

Article 166

The Secretariat

1. The Secretariat of the Authority shall comprise a Secretary-General and such staff as the Authority may require.

2. The Secretary-General shall be elected for four years by the Assembly from among the candidates proposed by the Council and may be re-elected.

3. The Secretary-General shall be the chief administrative officer of the Authority, and shall act in that capacity in all meetings of the Assembly, of the Council and of any subsidiary organ, and shall perform such other administrative functions as are entrusted to the Secretary-General by these organs.

4. The Secretary-General shall make an annual report to the Assembly on the work of the Authority.

Article 167

The staff of the Authority

1. The staff of the Authority shall consist of such qualified scientific and technical and other personnel as may be required to fulfil the administrative functions of the Authority.

2. The paramount consideration in the recruitment and employment of the staff and in the determination of their conditions of service shall be the necessity of securing the highest standards of efficiency, competence and integrity. Subject to this consideration, due regard shall be paid to the importance of recruiting the staff on as wide a geographical basis as possible.

3. The staff shall be appointed by the Secretary-General. The terms and conditions on which they shall be appointed, remunerated and dismissed shall be in accordance with the rules, regulations and procedures of the Authority.

Article 168

International character of the Secretariat

1. In the performance of their duties the Secretary-General and the staff shall not seek or receive instructions from any government or

pohjajärjestön ulkopuolelta. Niiden tulee pidättyä kaikista toimista, jotka voisivat haitallisesti vaikuttaa niiden asemaan vain järjestölle vastuussa olevina kansainvälisinä virkamiehinä. Jokainen sopimusvaltio sitoutuu kunnioittamaan pääsihteerin ja henkilöstön velvollisuuksien yksinomaan kansainvälistä luonnetta ja olemaan yrittämättä vaikuttaa pääsihteeriin ja henkilöstöön näiden täyttäessä velvollisuuksiaan. Kaikki tapaukset, joissa henkilöstön jäsen laiminlyö velvollisuutensa, annetaan merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti asianomaisen hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi.

2. Pääsihteerillä ja henkilöstöllä ei saa olla taloudellisia etuja, jotka liittyvät tutkimusta tai hyödyntämistä koskevaan toimintaan merenpohja-alueella. Kyseiset henkilöt eivät saa toimikautensa päätyttyäkään paljastaa teollisuussalaisuuksia, III liitteen 14 artiklan mukaisesti merenpohjajärjestölle siirrettyjä omistusoikeustietoja eivätkä muitakaan luottamuksellisia tietoja, joita he saavat tietoonsa merenpohjajärjestössä työskennellessään. Tämä ei kuitenkaan vaikuta heidän velvollisuuksiinsa merenpohjajärjestöä kohtaan.

3. Jos merenpohjajärjestön henkilöstön jäsen on toiminut 2 kappaleen mukaisten velvollisuuksiensa vastaisesti, järjestön tulee saattaa rikkomus siitä kärsimään joutuneen sopimusvaltion pyynnöstä tai sellaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön pyynnöstä, jonka takaajana sopimusvaltio toimii 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdan mukaisesti ja joka on joutunut rikkomuksen kohteeksi, järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen osoittaman tuomioistuimen käsiteltäväksi. Rikkomuksesta kärsimään joutuneella osapuolella tulee olla oikeus osallistua oikeudenkäytiin. Pääsihteeri erottaa laiminlyöntiin syyllistyneen, jos tuomioistuin sitä suosittaa.

4. Merenpohjajärjestön sääntöihin, määräyksiin ja menettelytapoihin tulee sisältyä tarpeelliset määräykset tämän artiklan täytäntöönpanemiseksi.

from any other source external to the Authority. They shall refrain from any action which might reflect on their position as international officials responsible only to the Authority. Each State Party undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Secretary-General and the staff and not to seek to influence them in the discharge of their responsibilities. Any violation of responsibilities by a staff member shall be submitted to the appropriate administrative tribunal as provided in the rules, regulations and procedures of the Authority.

2. The Secretary-General and the staff shall have no financial interest in any activity relating to exploration and exploitation in the Area. Subject to their responsibilities to the Authority, they shall not disclose, even after the termination of their functions, any industrial secret, proprietary data which are transferred to the Authority in accordance with Annex III, article 14, or any other confidential information coming to their knowledge by reason of their employment with the Authority.

3. Violations of the obligations of a staff member of the Authority set forth in paragraph 2 shall, on the request of a State Party affected by such violation, or a natural or juridical person, sponsored by a State Party as provided in article 153, paragraph 2(b), and affected by such violation, be submitted by the Authority against the staff member concerned to a tribunal designated by the rules, regulations and procedures of the Authority. The Party affected shall have the right to take part in the proceedings. If the tribunal so recommends, the Secretary-General shall dismiss the staff member concerned.

4. The rules, regulations and procedures of the Authority shall contain such provisions as are necessary to implement this article.

169 artikla

Neuvonpito ja yhteistyö kansainvälisten ja muiden kuin hallitusten välisten järjestöjen kanssa

1. Pääsihteeri ryhtyy merenpohjajärjestön toimivaltaan kuuluvissa asioissa neuvoston suostumuksella sopiviin järjestelyihin, jotka

Article 169

Consultation and co-operation with international and non-governmental organizations

1. The Secretary-General shall, on matters within the competence of the Authority, make suitable arrangements, with the approval of the

edistävät neuvonpitoa ja yhteistyötä Yhdistyneiden Kansakuntien talous- ja sosiaalineuvoston tunnustamien muiden kuin hallitusten välisten kansainvälisten järjestöjen kanssa.

2. Järjestö, jonka kanssa pääsihteeri on ryhtynyt 1 kappaleessa tarkoitettuihin järjestelyihin, voi nimetä edustajia osallistumaan tarkkailijoina merenpohjajärjestön elinten kokouksiin elinten menettelytapasääntöjen mukaisesti. On sovittava menettelyistä, joilla järjestöiltä tarvittaessa hankitaan lausunto.

3. Pääsihteeri voi jakaa sopimusvaltioille 1 kappaleessa mainituilta muilta kuin hallitusten välisiltä järjestöiltä saatuja kirjallisia selvityksiä asioista, joista näillä on erityistuntemusta ja jotka liittyvät merenpohjajärjestön toimintaan.

Council, for consultation and co-operation with international and non-governmental organizations recognized by the Economic and Social Council of the United Nations.

2. Any organization with which the Secretary-General has entered into an arrangement under paragraph 1 may designate representatives to attend meetings of the organs of the Authority as observers in accordance with the rules of procedure of these organs. Procedures shall be established for obtaining the views of such organizations in appropriate cases.

3. The Secretary-General may distribute to States Parties written reports submitted by the non-governmental organizations referred to in paragraph 1 on subjects in which they have special competence and which are related to the work of the Authority.

ALAOSASTO E

MERENPOHJAJÄRJESTÖN YRITYS

170 artikla

Merenpohjajärjestön yritys

1. Yritys on merenpohjajärjestön elin, joka harjoittaa toimintaa merenpohja-alueella 153 artiklan 2 kappaleen a)-kohdan mukaisesti sekä kuljettaa, jalostaa ja markkinoi merenpohja-alueelta saadut mineraalit.

2. Yrityksellä on merenpohjajärjestön kansainvälisen oikeusaseman puitteissa IV liitteen sisältämässä yrityksen perussäännössä määrätty oikeustoimikelpoisuus. Yrityksen tulee toimia tämän yleissopimuksen ja järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti neuvoston määräys- ja valvontavallassa sekä noudattaa yleiskokouksen hyväksymiä yleisiä toimintaperiaatteita.

3. Yrityksen päätoimipaikka on merenpohjajärjestön toimipaikassa.

4. Merenpohjajärjestön yrityksen käyttöön annetaan 173 artiklan 2 kappaleen ja IV liitteen 11 artiklan mukaisesti sen toiminnalle välttämättömät varat ja 144 artiklan ja muiden tämän yleissopimuksen asianomaisten artiklojen mukaista teknologiaa.

SUBSECTION E

THE ENTERPRISE

Article 170

The Enterprise

1. The Enterprise shall be the organ of the Authority which shall carry out activities in the Area directly, pursuant to article 153, paragraph 2(a), as well as the transporting, processing and marketing of minerals recovered from the Area.

2. The Enterprise shall, within the framework of the international legal personality of the Authority, have such legal capacity as is provided for in the Statute set forth in Annex IV. The Enterprise shall act in accordance with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority, as well as the general policies established by the Assembly, and shall be subject to the directives and control of the Council.

3. The Enterprise shall have its principal place of business at the seat of the Authority.

4. The Enterprise shall, in accordance with article 173, paragraph 2, and Annex IV, article 11, be provided with such funds as it may require to carry out its functions, and shall receive technology as provided in article 144 and other relevant provisions of this Convention.

ALAOSASTO F

MERENPOHJAJÄRJESTÖN RAHOITUSJÄRJESTELYT

171 artikla

Merenpohjajärjestön rahavarat

Merenpohjajärjestön rahavarat sisältävät:

a) järjestön jäsenten 160 artiklan 2 kappaleen e)-kohdan mukaisesti määritetyt maksuosuudet;

b) varat, jotka järjestö on saanut III liitteen 13 artiklan mukaisesti merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan yhteydessä;

c) merenpohjajärjestön yritykseltä IV liitteen 10 artiklan mukaisesti siirretyt varat;

d) 174 artiklan mukaisesti lainatut varat;

e) jäseniltä tai muilta toimijoilta saadut lahjoitukset; sekä

f) 151 artiklan 10 kappaleen mukaisesti korvausrahastoon maksettavat maksut, jotka suoritetaan taloudellisen suunnittelutoimikunnan suositusten perusteella.

172 artikla

Merenpohjajärjestön vuotuinen tulo- ja menoarvio

Pääsihteeri tekee esityksen merenpohjajärjestön vuotuiseksi tulo- ja menoarvioksi ja antaa sen neuvostolle. Neuvosto käsittelee esityksen sekä antaa sen ja mahdolliset sitä koskevat suosituksensa yleiskokoukselle. Yleiskokous käsittelee tulo- ja menoarvioesityksen ja hyväksyy sen 160 artiklan 2 kappaleen h)-kohdan mukaisesti.

173 artikla

Merenpohjajärjestön kulut

1. Maksuosuudet, joita 171 artiklan a)-kohdassa tarkoitetaan, maksetaan erityistilille, ja niillä katetaan merenpohjajärjestön hallintomenot, kunnes järjestö saa tähän riittävästi varoja muista lähteistä.

2. Merenpohjajärjestön varoja käytetään ensisijaisesti sen hallintomenoihin. Hallintomenojen maksamisen jälkeen jäljellä olevat varat voidaan 171 artiklan a)-kohdan tarkoittamia maksuosuuksia lukuun ottamatta muun muassa:

SUBSECTION F

FINANCIAL ARRANGEMENTS OF THE AUTHORITY

Article 171

Funds of the Authority

The funds of the Authority shall include:

(a) assessed contributions made by members of the Authority in accordance with article 160, paragraph 2(e);

(b) funds received by the Authority pursuant to Annex III, article 13, in connection with activities in the Area;

(c) funds transferred from the Enterprise in accordance with Annex IV, article 10;

(d) funds borrowed pursuant to article 174;

(e) voluntary contributions made by members or other entities; and

(f) payments to a compensation fund, in accordance with article 151, paragraph 10, whose sources are to be recommended by the Economic Planning Commission.

Article 172

Annual budget of the Authority

The Secretary-General shall draft the proposed annual budget of the Authority and submit it to the Council. The Council shall consider the proposed annual budget and submit it to the Assembly, together with any recommendations thereon. The Assembly shall consider and approve the proposed annual budget in accordance with article 160, paragraph 2(h).

Article 173

Expenses of the Authority

1. The contributions referred to in article 171, subparagraph (a), shall be paid into a special account to meet the administrative expenses of the Authority until the Authority has sufficient funds from other sources to meet those expenses.

2. The administrative expenses of the Authority shall be a first call upon the funds of the Authority. Except for the assessed contributions referred to in article 171, subparagraph (a), the funds which remain after payment of administrative expenses may, *inter alia*:

a) jakaa 140 artiklan ja 160 artiklan 2 kappaleen g)-kohdan mukaisesti;
b) antaa merenpohjajärjestön yrityksen käyttöön 170 artiklan 4 kappaleen mukaisesti;

c) käyttää kehitysmaille maksettaviin korvauksiin 151 artiklan 10 kappaleen ja 160 artiklan 2 kappaleen l)-kohdan mukaisesti.

174 artikla

Merenpohjajärjestön lainanottovaltuudet

1. Merenpohjajärjestöllä on valtuudet ottaa lainaa.
2. Yleiskokous päättää merenpohjajärjestön lainanottovaltuuksien rajoista 160 artiklan 2 kappaleen f)-kohdan mukaisesti hyväksytyissä rahoitusmääräyksissä.
3. Neuvosto käyttää merenpohjajärjestön lainanottovaltuuksia.
4. Sopimusvaltiot eivät ole vastuussa merenpohjajärjestön veloista.

175 artikla

Vuotuinen tilintarkastus

Yleiskokouksen nimeämä riippumaton tilintarkastaja tarkastaa vuosittain merenpohjajärjestön tilit ja kirjanpidon vuotuisine taseineen.

(a) be shared in accordance with article 140 and article 160, paragraph 2(g);
(b) be used to provide the Enterprise with funds in accordance with article 170, paragraph 4;
(c) be used to compensate developing States in accordance with article 151, paragraph 10, and article 160, paragraph 2(l).

Article 174

Borrowing power of the Authority

1. The Authority shall have the power to borrow funds.
2. The Assembly shall prescribe the limits on the borrowing power of the Authority in the financial regulations adopted pursuant to article 160, paragraph 2(f).
3. The Council shall exercise the borrowing power of the Authority.
4. States Parties shall not be liable for the debts of the Authority.

Article 175

Annual audit

The records, books and accounts of the Authority, including its annual financial statements, shall be audited annually by an independent auditor appointed by the Assembly.

ALAOSASTO G

OIKEUDELLINEN ASEMA, ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

176 artikla

Oikeudellinen asema

Merenpohjajärjestö on kansainvälinen oikeushenkilö, ja sillä on sen tehtävien ja tarkoitusperien täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus.

177 artikla

Erioikeudet ja vapaudet

Jotta merenpohjajärjestö voi täyttää tehtävänsä, sillä on jokaisen sopimusvaltion alueella tässä alaosastossa määrätyt erioikeudet ja vapaudet. Merenpohjajärjestön yritystä koskevista erioikeuksista ja vapauksista on määrätty IV liitteen 13 artiklassa.

SUBSECTION G

LEGAL STATUS, PRIVILEGES AND IMMUNITIES

Article 176

Legal status

The Authority shall have international legal personality and such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes.

Article 177

Privileges and immunities

To enable the Authority to exercise its functions, it shall enjoy in the territory of each State Party the privileges and immunities set forth in this subsection. The privileges and immunities relating to the Enterprise shall be those set forth in Annex IV, article 13.

178 artikla

Vapaus oikeudenkäynnistä

Merenpohjajärjestö sekä sen omaisuus ja varat ovat vapaita oikeudenkäynneistä, paitsi jos järjestö nimenomaisesti luopuu tästä vapaudesta jossakin tapauksessa.

179 artikla

Vapaus etsinnästä ja pakkokeinoista

Merenpohjajärjestön omaisuus ja varat ovat siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja kuka niitä hallitsee, vapaita etsinnästä, pakko-otosta, menettämisseuraamuksista, pakkolunastuksesta ja kaikista muista hallinto- tai lainsäädäntötoimiin perustuvista pakkokeinoista.

180 artikla

Vapaus rajoituksista, sääntelystä, valvonnasta ja moratorioista

Merenpohjajärjestön omaisuus ja varat ovat vapaita kaikenlaisista rajoituksista, sääntelystä, valvonnasta ja moratorioista.

181 artikla

Merenpohjajärjestön arkistot ja viralliset tietoyhteydet

1. Merenpohjajärjestön arkistot ovat sijainnistaan riippumatta loukkaamattomat.

2. Omistusoikeutta ja teollisuussalaisuuksia koskevia tai muita vastaavia tietoja tai henkilöstötietoja ei saa tallettaa julkisiin arkistoihin.

3. Jokaisen sopimusvaltion tulee antaa merenpohjajärjestölle sen virallisten tietoyhteyksien ylläpitämiseksi yhtä suotuisa kohtelu kuin muillekin kansainvälisille järjestöille.

182 artikla

Eräiden merenpohjajärjestöön liittyvien henkilöiden erioikeudet ja vapaudet

Sopimusvaltioiden edustajilla, jotka osallistuvat yleiskokouksen, neuvoston tai niiden elinten kokouksiin, sekä merenpohjajärjestön pääsihteerillä ja henkilöstöllä on jokaisen sopimusvaltion alueella:

Article 178

Immunity from legal process

The Authority, its property and assets, shall enjoy immunity from legal process except to the extent that the Authority expressly waives this immunity in a particular case.

Article 179

Immunity from search and any form of seizure

The property and assets of the Authority, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from search, requisition, confiscation, expropriation or any other form of seizure by executive or legislative action.

Article 180

Exemption from restrictions, regulations, controls and moratoria

The property and assets of the Authority shall be exempt from restrictions, regulations, controls and moratoria of any nature.

Article 181

Archives and official communications of the Authority

1. The archives of the Authority, wherever located, shall be inviolable.

2. Proprietary data, industrial secrets or similar information and personnel records shall not be placed in archives which are open to public inspection.

3. With regard to its official communications, the Authority shall be accorded by each State Party treatment no less favourable than that accorded by that State to other international organizations.

Article 182

Privileges and immunities of certain persons connected with the Authority

Representatives of States Parties attending meetings of the Assembly, the Council or organs of the Assembly or the Council, and the Secretary-General and staff of the Authority, shall enjoy in the territory of each State Party:

a) vapaus oikeudenkäynnistä, joka johtuu heidän toiminnastaan heidän täyttäessään virkatehtäviään, ellei valtio, jota he edustavat, tai vastaavasti merenpohjajärjestö nimenomaisesti peruuta tätä vapautta yksittäistapauksissa;

b) sikäli kuin he eivät ole kyseisen sopimusvaltion kansalaisia, samat vapaudet maahantulorajoituksista, ulkomaalaisten rekisteröinnistä ja kansallista palvelua koskevista velvollisuuksista ja samat valuutta- ja matkustushelpotukset kuin valtio antaa vastaavassa asemassa oleville muiden sopimusvaltioiden edustajille, virkamiehille ja toimihenkilöille.

183 artikla

Vapaus veroista ja tulleista

1. Sikäli kuin on kysymys merenpohjajärjestön virallisesta toiminnasta, sen varat ja omaisuus, tulot ja tämän yleissopimuksen mukaiset toiminnot ja liiketoimet ovat vapaita kaikista välittömistä veroista. Järjestön viralliseen käyttöön tuotavat tai vietävät tavarat ovat vapaita kaikista tulleista. Järjestö ei ole vapaa veroista, jotka ovat ainoastaan maksuja palveluista.

2. Kun merenpohjajärjestö ostaa itse tai sen puolesta ostetaan huomattavan kalliita tavaroita tai palveluita, jotka ovat välttämättömiä sen viralliselle toiminnalle, ja kun vero tai tulli sisältyy tavaroiden ja palveluiden hintaan, sopimusvaltiot ryhtyvät mahdollisuuksien mukaan asianmukaisiin toimiin vero- tai tullivapauden myöntämiseksi tai maksetun veron tai tullin palauttamiseksi. Tässä artiklassa myönnetyn vapautuksen perusteella maahan tuotuja tai ostettuja tavaroita ei saa vapautuksen myöntäneen sopimusvaltion alueella myydä tai luovuttaa edelleen, paitsi sopimusvaltion kanssa sovituin ehdoin.

3. Sopimusvaltiot eivät saa periä veroa palkoista tai palkkioista tai mistään muista maksuista, joita merenpohjajärjestö maksaa pääsihteerilleen, henkilöstölleen ja sen tehtävissä toimiville asiantuntijoille, jotka eivät ole kyseisen valtion kansalaisia.

(a) immunity from legal process with respect to acts performed by them in the exercise of their functions, except to the extent that the State which they represent or the Authority, as appropriate, expressly waives this immunity in a particular case;

(b) if they are not nationals of that State Party, the same exemptions from immigration restrictions, alien registration requirements and national service obligations, the same facilities as regards exchange restrictions and the same treatment in respect of travelling facilities as are accorded by that State to the representatives, officials and employees of comparable rank of other States Parties.

Article 183

Exemption from taxes and customs duties

1. Within the scope of its official activities, the Authority, its assets and property, its income, and its operations and transactions, authorized by this Convention, shall be exempt from all direct taxation and goods imported or exported for its official use shall be exempt from all customs duties. The Authority shall not claim exemption from taxes which are no more than charges for services rendered.

2. When purchases of goods or services of substantial value necessary for the official activities of the Authority are made by or on behalf of the Authority, and when the price of such goods or services includes taxes or duties, appropriate measures shall, to the extent practicable, be taken by States Parties to grant exemption from such taxes or duties or provide for their reimbursement. Goods imported or purchased under an exemption provided for in this article shall not be sold or otherwise disposed of in the territory of the State Party which granted the exemption, except under conditions agreed with that State Party.

3. No tax shall be levied by States Parties on or in respect of salaries and emoluments paid or any other form of payment made by the Authority to the Secretary-General and staff of the Authority, as well as experts performing missions for the Authority, who are not their nationals.

ALAOSASTO H

JÄSENTEN OIKEUKSIEN JA ERIOIKEUKSIEN PIDÄTTÄMINEN

184 artikla

Äänioikeuden pidättäminen

Sopimusvaltiolla, joka on laiminlyönyt maksunsa merenpohjajärjestölle, ei ole äänioikeutta, jos maksamatta oleva summa on yhtä suuri tai suurempi kuin sen maksettavaksi kuuluvat kahden edellisen vuoden maksut. Yleiskokous voi kuitenkin sallia tällaisen jäsenen äänestävän, jos se toteaa, että maksamatta jättäminen johtuu jäsenestä riippumattomista seikoista.

185 artikla

Jäsenyyteen liittyvien oikeuksien ja erioikeuksien pidättäminen

1. Yleiskokous voi neuvoston suosituksesta pidättää jäsenyyteen liittyvät oikeudet ja erioikeudet sopimusvaltiolta, joka on jatkuvasti törkeästi rikkonut tämän osan määräyksiä.

2. 1 kappaleen mukaisiin toimiin ei saa ryhtyä, ennen kuin Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevä jaosto on todennut, että sopimusvaltio on jatkuvasti törkeästi rikkonut tämän osan määräyksiä.

SUBSECTION H

SUSPENSION OF THE EXERCISE OF RIGHTS AND PRIVILEGES OF MEMBERS

Article 184

Suspension of the exercise of voting rights

A State Party which is in arrears in the payment of its financial contributions to the Authority shall have no vote if the amount of its arrears equals or exceeds the amount of the contributions due from it for the preceding two full years. The Assembly may, nevertheless, permit such a member to vote if it is satisfied that the failure to pay is due to conditions beyond the control of the member.

Article 185

Suspension of exercise of rights and privileges of membership

1. A State Party which has grossly and persistently violated the provisions of this Part may be suspended from the exercise of the rights and privileges of membership by the Assembly upon the recommendation of the Council.

2. No action may be taken under paragraph 1 until the Sea-Bed Disputes Chamber has found that a State Party has grossly and persistently violated the provisions of this Part.

5 OSASTO

RIITOJEN RATKAISEMINEN JA NEUVOA-ANTAVAT LAUSUNNOT

186 artikla

Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevä jaosto

Merenpohjariitoja käsittelevän jaoston perustamista ja sen tuomiovallan käyttöä säännellään tämän osaston, XV osan ja VI liitteen määräyksillä.

SECTION 5

SETTLEMENT OF DISPUTES AND ADVISORY OPINIONS

Article 186

Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea

The establishment of the Sea-Bed Disputes Chamber and the manner in which it shall exercise its jurisdiction shall be governed by the provisions of this section, of Part XV and of Annex VI.

187 artikla

Merenpohjariitoja käsittelevän jaoston tuomiovalta

Merenpohjariitoja käsittelevällä jaostolla on tämän osan ja siihen liittyvien liitteiden nojalla tuomiovalta seuraavissa riidoissa, jotka koskevat merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa:

a) sopimusvaltioiden väliset riidat, jotka koskevat tämän osan tai siihen liittyvien liitteiden tulkintaa tai soveltamista;

b) sopimusvaltion ja merenpohjajärjestön väliset riidat, jotka koskevat:

i) järjestön tai sopimusvaltion tekoja tai laiminlyöntejä, joiden väitetään rikkovan tämän osan tai siihen liittyvien liitteiden määräyksiä tai niiden mukaisesti hyväksyttyjä järjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja; tai

ii) järjestön tekoja, joiden väitetään ylittävän sen toimivallan tai osoittavan valtuuksien väärinkäyttöä;

c) toimintasopimuksen osapuolina olevien tämän yleissopimuksen sopimusvaltioiden, merenpohjajärjestön, merenpohjajärjestön yrityksen, 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdassa tarkoitettujen valtion yritysten tai luonnollisten tai oikeushenkilöiden väliset riidat, jotka koskevat:

i) kyseisen toimintasopimuksen tai toimintasuunnitelman tulkintaa tai soveltamista; tai

ii) toimintasopimuksen toisen osapuolen tekoja tai laiminlyöntejä, jotka koskevat merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa ja jotka kohdistuvat suoraan toiseen osapuoleen tai vaikuttavat suoraan tämän laillisiin etuihin;

d) merenpohjajärjestön ja sellaisen toimintasopimusta tavoittelevan osapuolen väliset riidat, joilla on 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdan mukainen valtion takuu ja joka on täyttänyt asianmukaisesti III liitteen 4 artiklan 6 kappaleen ja 13 artiklan 2 kappaleen tarkoittamat ehdot, milloin riita koskee toimintasopimushakemuksen hylkäämistä tai sopimusneuvotteluissa esiin tullutta oikeudellista kysymystä;

e) merenpohjajärjestön ja sopimusvaltion, valtionyrityksen tai sellaisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, jonka toiminnalla on 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdan mukainen sopimusvaltion takuu, väliset riidat, jotka johtuvat väitteestä, että merenpohjajärjestölle on syntynyt III liitteen 22 artiklan mukainen korvausvelvollisuus;

Article 187

Jurisdiction of the Sea-Bed Disputes Chamber

The Sea-Bed Disputes Chamber shall have jurisdiction under this Part and the Annexes relating thereto in disputes with respect to activities in the Area falling within the following categories:

(a) disputes between States Parties concerning the interpretation or application of this Part and the Annexes relating thereto;

(b) disputes between a State Party and the Authority concerning:

(i) acts or omissions of the Authority or of a State Party alleged to be in violation of this Part or the Annexes relating thereto or of rules, regulations and procedures of the Authority adopted in accordance therewith; or

(ii) acts of the Authority alleged to be in excess of jurisdiction or a misuse of power;

(c) disputes between parties to a contract, being States Parties, the Authority or the Enterprise, state enterprises and natural or juridical persons referred to in article 153, paragraph 2(b), concerning:

(i) the interpretation or application of a relevant contract or a plan of work; or

(ii) acts or omissions of a party to the contract relating to activities in the Area and directed to the other party or directly affecting its legitimate interests;

(d) disputes between the Authority and a prospective contractor who has been sponsored by a State as provided in article 153, paragraph 2 (b), and has duly fulfilled the conditions referred to in Annex III, article 4, paragraph 6, and article 13, paragraph 2, concerning the refusal of a contract or a legal issue arising in the negotiation of the contract;

(e) disputes between the Authority and a State Party, a state enterprise or a natural or juridical person sponsored by a State Party as provided for in article 153, paragraph 2(b), where it is alleged that the Authority has incurred liability as provided in Annex III, article 22;

f) muut riidat, joissa tuomiovalta kuuluu tämän yleissopimuksen mukaan nimenomaan merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevälle jaostolle.

188 artikla

Riitojen osoittaminen Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen erityisjaoston tai merenpohjariitoja käsittelevän jaoston ad hoc -jaoston ratkaistavaksi tai sitovaan kaupalliseen välimiesmenettelyyn

1. 187 artiklan a)-kohdan tarkoittamat sopimusvaltioiden väliset riidat voidaan osoittaa:

a) riidan osapuolten pyynnöstä ratkaistavaksi Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen erityisjaostossa, joka perustetaan VI liitteen 15 ja 17 artiklan mukaisesti; tai

b) riidan jonkin osapuolen pyynnöstä ratkaistavaksi merenpohjariitoja käsittelevän jaoston *ad hoc* -jaostossa, joka perustetaan VI liitteen 36 artiklan mukaisesti.

2. a) 187 artiklan c)-kohdan i)-alakohdan tarkoittamat riidat toimintasopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta osoitetaan riidan jonkin osapuolen pyynnöstä ratkaistavaksi sitovassa kaupallisessa välimiesmenettelyssä, elleivät osapuolet toisin sovi. Kaupallisella välitystuomioistuimella, jonka ratkaistavaksi riita osoitetaan, ei ole tuomiovaltaa tämän yleissopimuksen tulkintaa koskevassa asiassa. Kun riidassa on kysymys myös XI osan ja siihen liittyvien liitteiden tulkinnasta merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan nähden, siirretään asia tältä osin merenpohjariitoja käsittelevän jaoston ratkaistavaksi.

b) Jos välitystuomioistuin katsoo joko riidan osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan välitysoikeudellisen menettelyn alkaessa tai sen kuluessa, että tuomioistuimen päätös riippuu merenpohjariitoja käsittelevän jaoston ratkaisusta, siirtää välitystuomioistuin asian kyseisen jaoston ratkaistavaksi. Välitystuomioistuin tekee sitten päätöksensä merenpohjariitoja käsittelevän jaoston ratkaisun pohjalta.

c) Jos toimintasopimuksessa ei ole säännöstä siitä, millaista välitysoikeudellista menettelyä riitaan sovelletaan, eivätkä riidan osapuolet toisin sovi, noudatetaan UNCITRALin välitysoikeudellisia sääntöjä tai sellaisia muita välitysoikeudellisia sääntöjä, jotka on mahdollisesti osoitettu merenpohjajärjestön säännöissä, määräyksissä ja menettelytapaohjeissa.

(f) any other disputes for which the jurisdiction of the Chamber is specifically provided in this Convention.

Article 188

Submission of disputes to a special chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea or an ad hoc chamber of the Sea-Bed Disputes Chamber or to binding commercial arbitration

1. Disputes between States Parties referred to in article 187, subparagraph (a), may be submitted:

(a) at the request of the parties to the dispute, to a special chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea to be formed in accordance with Annex VI, articles 15 and 17; or

(b) at the request of any party to the dispute, to an *ad hoc* chamber of the Sea-Bed Disputes Chamber to be formed in accordance with Annex VI, article 36.

2. (a) Disputes concerning the interpretation or application of a contract referred to in article 187, subparagraph (c)(i), shall be submitted, at the request of any party to the dispute, to binding commercial arbitration, unless the parties otherwise agree. A commercial arbitral tribunal to which the dispute is submitted shall have no jurisdiction to decide any question of interpretation of this Convention. When the dispute also involves a question of the interpretation of Part XI and the Annexes relating thereto, with respect to activities in the Area, that question shall be referred to the Sea-Bed Disputes Chamber for a ruling.

(b) If, at the commencement of or in the course of such arbitration, the arbitral tribunal determines, either at the request of any party to the dispute or *proprio motu*, that its decision depends upon a ruling of the Sea-Bed Disputes Chamber, the arbitral tribunal shall refer such question to the Sea-Bed Disputes Chamber for such ruling. The arbitral tribunal shall then proceed to render its award in conformity with the ruling of the Sea-Bed Disputes Chamber.

(c) In the absence of a provision in the contract on the arbitration procedure to be applied in the dispute, the arbitration shall be conducted in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules or such other arbitration rules as may be prescribed in the rules, regulations and procedures of the Authority, unless the parties to the dispute otherwise agree.

189 artikla

Merenpohjajärjestön tekemiä päätöksiä koskevat tuomiovallan rajoitukset

Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto ei ole tuomiovaltainen puuttumaan merenpohjajärjestön tämän osan määräysten mukaisesti käyttämään harkintavaltaan. Missään tapauksessa se ei saa syrjäyttää merenpohjajärjestön harkintavaltaa. Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto ei saa 187 artiklan mukaista tuomiovaltaansa käyttäessään ottaa kantaa siihen, noudattavatko merenpohjajärjestön säännöt, määräykset ja menettelytavat tätä yleissopimusta eikä julistaa niitä pätemättömiksi. Tämä ei kuitenkaan vaikuta 191 artiklan määräysten soveltamiseen. Jaoston toimivalta edellä mainitussa suhteessa rajoittuu päätöksiin siitä, onko järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen soveltaminen yksittäistapauksissa ristiriidassa riidan osapuolten toimintasopimuksen mukaisten tai heille tämän yleissopimuksen mukaan kuuluvien velvoitteiden kanssa, samoin kuin päätöksiin asioissa, joissa on kysymys toimivallan ylittämisestä tai valtuuksien väärinkäytöstä sekä tapauksiin, joissa osapuoli vaatii vahingonkorvausta tai muuta hyvitystä siitä, että toinen osapuoli ei ole noudattanut toimintasopimuksen mukaisia velvoitteitaan tai sille tämän yleissopimuksen mukaan kuuluvia velvoitteita.

Article 189

Limitation on jurisdiction with regard to decisions of the Authority

The Sea-Bed Disputes Chamber shall have no jurisdiction with regard to the exercise by the Authority of its discretionary powers in accordance with this Part; in no case shall it substitute its discretion for that of the Authority. Without prejudice to article 191, in exercising its jurisdiction pursuant to article 187, the Sea-Bed Disputes Chamber shall not pronounce itself on the question of whether any rules, regulations and procedures of the Authority are in conformity with this Convention, nor declare invalid any such rules, regulations and procedures. Its jurisdiction in this regard shall be confined to deciding claims that the application of any rules, regulations and procedures of the Authority in individual cases would be in conflict with the contractual obligations of the parties to the dispute or their obligations under this Convention, claims concerning excess of jurisdiction or misuse of power, and to claims for damages to be paid or other remedy to be given to the party concerned for the failure of the other party to comply with its contractual obligations or its obligations under this Convention.

190 artikla

Takaajina olevien merioikeusyleissopimuksen sopimusvaltioiden osallistuminen oikeudenkäyntiin

1. Jos luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö on 187 artiklassa mainitun riidan osapuolena, yrittäjän takaajavaltiolle ilmoitetaan asiasta. Takaajavaltiolla on tällöin oikeus osallistua riidan käsittelyyn kirjallisesti tai suullisesti.

2. Jos sopimusvaltion takaama luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö nostaa toista sopimusvaltiota vastaan kanteen 187 artiklan c)-kohdassa mainitussa riidassa, vastaajavaltio voi pyytää toimintaa takaavaa valtiota esiintymään oikeudenkäynnissä kyseisen luonnollisen tai oikeushenkilön puolesta. Jos takaajavaltio ei näin menettele, vastaajavaltiota voi edustaa sen kansallisuutta oleva oikeushenkilö.

Article 190

Participation and appearance of sponsoring States Parties in proceedings

1. If a natural or juridical person is a party to a dispute referred to in article 187, the sponsoring State shall be given notice thereof and shall have the right to participate in the proceedings by submitting written or oral statements.

2. If an action is brought against a State Party by a natural or juridical person sponsored by another State Party in a dispute referred to in article 187, subparagraph (c), the respondent State may request the State sponsoring that person to appear in the proceedings on behalf of that person. Failing such appearance, the respondent State may arrange to be represented by a juridical person of its nationality.

191 artikla

Neuvoa-antavat lausunnot

Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto antaa yleiskokouksen tai neuvoston pyynnöstä neuvoa-antavia lausuntoja niiden toimintaan liittyvistä oikeudellisista kysymyksistä. Lausunnot käsitellään kiireellisinä.

Article 191

Advisory opinions

The Sea-Bed Disputes Chamber shall give advisory opinions at the request of the Assembly or the Council on legal questions arising within the scope of their activities. Such opinions shall be given as a matter of urgency.

XII OSA
MERIYMPÄRISTÖN SUOJELU JA SÄILYTTÄMINEN

1 OSASTO
YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

192 artikla

Yleisvelvoite

Valtioilla on velvollisuus suojella ja säilyttää meriympäristöä.

193 artikla

Valtioiden täysivaltainen oikeus hyödyntää luonnonvarojaan

Valtioilla on täysivaltainen oikeus hyödyntää luonnonvarojaan ympäristöpolitiikkansa ja meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevan velvollisuutensa mukaisesti.

194 artikla

Toimet meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi

1. Valtiot ryhtyvät, yhdessä tai erikseen sen mukaan kuin on tarkoituksenmukaista, kaikkiin tämän yleissopimuksen mukaisiin toimiin, joita eri lähteistä peräisin olevan meriympäristön pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvominen edellyttää. Tässä tarkoituksessa ne käyttävät mahdollisuuksiensa mukaan soveliaimpia käytettävissä olevia keinoja ja pyrkivät yhdenmukaistamaan menettelytapojaan.

2. Valtiot ryhtyvät kaikkiin tarpeellisiin toimiin, joilla huolehditaan siitä, että niiden lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluva toiminta ei aiheuta pilaantumisesta johtuvaa vahinkoa muille valtioille tai niiden ympäristölle ja että niiden lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuulu-

PART XII
PROTECTION AND PRESERVATION OF THE MARINE ENVIRONMENT

SECTION 1
GENERAL PROVISIONS

Article 192

General obligation

States have the obligation to protect and preserve the marine environment.

Article 193

Sovereign right of States to exploit their natural resources

States have the sovereign right to exploit their natural resources pursuant to their environmental policies and in accordance with their duty to protect and preserve the marine environment.

Article 194

Measures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment

1. States shall take, individually or jointly as appropriate, all measures consistent with this Convention that are necessary to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from any source, using for this purpose the best practicable means at their disposal and in accordance with their capabilities, and they shall endeavour to harmonize their policies in this connection.

2. States shall take all measures necessary to ensure that activities under their jurisdiction or control are so conducted as not to cause damage by pollution to other States and their environment, and that pollution arising from incidents or activities under their jurisdiction or

vista onnettomuustapauksista tai toiminnasta johtuva pilaantuminen ei leviä niiden alueiden ulkopuolelle, joilla ne käyttävät täysivaltaisia oikeuksiaan tämän yleissopimuksen mukaisesti.

3. Toimien, joihin tämän osan määräysten mukaan ryhdytään, tulee kohdistua kaikkiin lähteisiin, joista aiheutuu meriympäristön pilaantumista. Näillä toimilla tähdätään muun muassa seuraavanlaisen pilaantumisen mahdollisimman tehokkaaseen vähentämiseen:

a) varsinkin vaikeasti häviävien myrkyllisten, vahingollisten tai haitallisten aineiden päästäminen meriympäristöön maalla sijaitsevista lähteistä, ilmasta käsin tai ilman kautta tai jätteen mereen laskemisella;

b) alusten aiheuttama pilaantuminen; tähän liittyvät varsinkin toimet, joiden tarkoituksena on onnettomuuksien ehkäiseminen ja hätätilanteista selviytyminen, merellä tapahtuvan toiminnan turvallisuudesta huolehtiminen, tahallisten ja tahattomien päästöjen ehkäiseminen sekä alusten mallin, rakenteen, varusteiden, toiminnan ja miehityksen sääntteleminen;

c) pilaantuminen, joka aiheutuu merenpohjan ja sen sisustan luonnonvarojen tutkimiseen ja hyödyntämiseen käytettävistä laitteista ja välineistä. Tähän liittyvät varsinkin toimet, joiden tarkoituksena on onnettomuuksien ehkäiseminen ja hätätilanteista selviytyminen, merellä tapahtuvan toiminnan turvallisuudesta huolehtiminen sekä laitteiden ja välineiden mallin, rakenteen, varusteiden, toiminnan ja miehityksen sääntteleminen;

d) pilaantuminen, joka aiheutuu muista meriympäristössä toimivista laitteista ja välineistä; tähän liittyvät varsinkin toimet, joiden tarkoituksena on onnettomuuksien ehkäiseminen ja hätätilanteista selviytyminen, merellä tapahtuvan toiminnan turvallisuudesta huolehtiminen sekä laitteiden ja välineiden mallin, rakenteen, varusteiden, toiminnan ja miehityksen sääntteleminen.

4. Toimiessaan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi valtiot pidättyvät häiritsemästä aiheettomasti muiden valtioiden toimintaa näiden käyttäessä oikeuksiaan ja täyttäessä velvollisuuksiaan tämän yleissopimuksen mukaisesti.

5. Tämän osan määräysten mukaisesti tulee ryhtyä myös tarpeellisiin toimiin, joita tarvitaan harvinaisten tai herkästi vaurioituvien luonnonjärjestelmien sekä harvinaistuneiden,

control does not spread beyond the areas where they exercise sovereign rights in accordance with this Convention.

3. The measures taken pursuant to this Part shall deal with all sources of pollution of the marine environment. These measures shall include, *inter alia*, those designed to minimize to the fullest possible extent:

(a) the release of toxic, harmful or noxious substances, especially those which are persistent, from land-based sources, from or through the atmosphere or by dumping;

(b) pollution from vessels, in particular measures for preventing accidents and dealing with emergencies, ensuring the safety of operations at sea, preventing intentional and unintentional discharges, and regulating the design, construction, equipment, operation and manning of vessels;

(c) pollution from installations and devices used in exploration or exploitation of the natural resources of the sea-bed and subsoil, in particular measures for preventing accidents and dealing with emergencies, ensuring the safety of operations at sea, and regulating the design, construction, equipment, operation and manning of such installations or devices;

(d) pollution from other installations and devices operating in the marine environment, in particular measures for preventing accidents and dealing with emergencies, ensuring the safety of operations at sea, and regulating the design, construction, equipment, operation and manning of such installations or devices.

4. In taking measures to prevent, reduce or control pollution of the marine environment, States shall refrain from unjustifiable interference with activities carried out by other States in the exercise of their rights and in pursuance of their duties in conformity with this Convention.

5. The measures taken in accordance with this Part shall include those necessary to protect and preserve rare or fragile ecosystems as well as the habitat of depleted, threatened or

vaarantuneiden tai erittäin uhanalaisten lajien ja muiden merielämän muotojen elinympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi.

195 artikla

Velvollisuus olla siirtämättä muualle pilaantumisvahinkoja tai -vaaroja tai olla muuntamatta pilaantumista toisenlaiseksi

Toimiessaan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi valtiot pidättyvät siirtämästä pilaantumisvahinkoja tai -vaaraa suoraan tai epäsuorasti alueelta toiselle tai muuntamasta pilaantumista toisenlaiseksi.

196 artikla

Teknisten menetelmien käyttö ja vieraiden tai uusien lajien siirtäminen

1. Valtiot ryhtyvät kaikkiin tarpeellisiin toimiin sellaisen meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi, joka johtuu niiden lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvien teknisten menetelmien käytöstä tai vieraiden tai uusien lajien tarkoituksellisesta tai tahattomasta tuomisesta johonkin osaan meriympäristöä ja joka voi aiheuttaa siinä huomattavia vahingollisia muutoksia.

2. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta tämän yleissopimuksen soveltamiseen meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

endangered species and other forms of marine life.

Article 195

Duty not to transfer damage or hazards or transform one type of pollution into another

In taking measures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment, States shall act so as not to transfer, directly or indirectly, damage or hazards from one area to another or transform one type of pollution into another.

Article 196

Use of technologies or introduction of alien or new species

1. States shall take all measures necessary to prevent, reduce and control pollution of the marine environment resulting from the use of technologies under their jurisdiction or control, or the intentional or accidental introduction of species, alien or new, to a particular part of the marine environment, which may cause significant and harmful changes thereto.

2. This article does not affect the application of this Convention regarding the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment.

2 OSASTO

MAAILMANLAAJUINEN JA ALUEELLINEN YHTEISTYÖ

197 artikla

Maailmanlaajuinen tai alueellinen yhteistyö

Valtiot laativat yhteistyössä suoraan keskenään tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä joko maailmanlaajuisesti tai milloin tarkoituksenmukaista alueellisesti tämän yleissopimuksen mukaisia kansainvälisiä sääntöjä, säännöksiä ja menettelytapasuosituksia meriympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi, kysymykseen tulevat alueelliset erityispiirteet huomioon ottaen.

SECTION 2

GLOBAL AND REGIONAL CO-OPERATION

Article 197

Co-operation on a global or regional basis

States shall co-operate on a global basis and, as appropriate, on a regional basis, directly or through competent international organizations, in formulating and elaborating international rules, standards and recommended practices and procedures consistent with this Convention, for the protection and preservation of the marine environment, taking into account characteristic regional features.

198 artikla

Välittömästi uhkaavasta tai jo tapahtuneesta vahingosta ilmoittaminen

Kun valtio saa tietoonsa, että meriympäristöä uhkaa välittömästi pilaantumisvaara tai että pilaantumisvahinko on jo tapahtunut, sen tulee heti ilmoittaa asiasta valtioille, joihin se katsoo vahingon todennäköisesti ulottuvan, ja toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille.

Article 198

Notification of imminent or actual damage

When a State becomes aware of cases in which the marine environment is in imminent danger of being damaged or has been damaged by pollution, it shall immediately notify other States it deems likely to be affected by such damage, as well as the competent international organizations.

199 artikla

Varosuunnitelmat pilaantumisen torjumiseksi

Vahinkoalueella olevat valtiot kukin edellytystensä mukaan ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt toimivat siinä määrin kuin mahdollista 198 artiklassa mainituissa tilanteissa yhteistyössä pilaantumisen torjumiseksi ja vahinkojen ehkäisemiseksi tai mahdollisimman tehokkaaksi vähentämiseksi. Tätä varten valtiot yhdessä laativat ja edistävät varosuunnitelmia meriympäristössä tapahtuvien pilaantumisonnettomuuksien varalta.

Article 199

Contingency plans against pollution

In the cases referred to in article 198, States in the area affected, in accordance with their capabilities, and the competent international organizations shall co-operate, to the extent possible, in eliminating the effects of pollution and preventing or minimizing the damage. To this end, States shall jointly develop and promote contingency plans for responding to pollution incidents in the marine environment.

200 artikla

Selvitykset, tutkimusohjelmat ja tietojen vaihto

Valtiot toimivat yhteistyössä suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä selvitysten tekemiseksi, tutkimusohjelmien toteuttamiseksi ja meriympäristön pilaantumista koskevien tietojen vaihdon edistämiseksi. Valtiot pyrkivät osallistumaan aktiivisesti alueellisiin ja maailmanlaajuisiin ohjelmiin, joilla hankitaan tietoja pilaantumisen luonteen ja laajuuden, pilaantumiskohteiden sekä pilaantumisen leviämisreittien, vaaratekijöiden ja torjuntamenetelmien selvittämiseksi.

Article 200

Studies, research programmes and exchange of information and data

States shall co-operate, directly or through competent international organizations, for the purpose of promoting studies, undertaking programmes of scientific research and encouraging the exchange of information and data acquired about pollution of the marine environment. They shall endeavour to participate actively in regional and global programmes to acquire knowledge for the assessment of the nature and extent of pollution, exposure to it, and its pathways, risks and remedies.

201 artikla

Sääntelyn tieteelliset perusteet

Valtiot määrittävät 200 artiklan mukaisesti hankittujen tietojen perusteella yhteistyössä keskenään tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä asianmukaiset tieteelliset perusteet, joiden avulla laaditaan sääntöjä, säännöksiä ja menettelytapasuosituksia, joilla ehkäistään, vähennetään ja valvotaan meriympäristön pilaantumista.

Article 201

Scientific criteria for regulations

In the light of the information and data acquired pursuant to article 200, States shall co-operate, directly or through competent international organizations, in establishing appropriate scientific criteria for the formulation and elaboration of rules, standards and recommended practices and procedures for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment.

3 OSASTO

TEKNINEN APU

202 artikla

Tieteellinen ja tekninen apu kehitysmaille

Valtioiden tulee suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä:

a) edistää ohjelmia, joilla kehitysmaille annetaan tieteellistä, teknistä, koulutus- ja muuta apua meriympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi sekä meren pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Apuun sisältyy muun muassa:

i) kehittyvien valtioiden tieteellisen ja teknisen henkilöstön kouluttaminen;

ii) asianomaisiin kansainvälisiin ohjelmiin osallistumisen helpottaminen;

iii) tarpeellisten laitteiden ja välineiden toimittaminen kehittyville valtioille;

iv) toimet, joilla parannetaan kehittyvien valtioiden mahdollisuuksia valmistaa itse kyseisiä laitteita;

v) tutkimus-, seuranta-, koulutus- ja muita ohjelmia koskeva neuvonanto ja ohjelmien edellytysten kehittäminen;

b) antaa sopivaa apua varsinkin kehitysmaille pahojen onnettomuuksien seurausten supistamiseksi mahdollisimman vähiin silloin, kun tällaiset onnettomuudet saattavat johtaa vakavaan meriympäristön pilaantumiseen;

c) antaa sopivaa apua varsinkin kehitysmaille ympäristön tilaa koskevien arviointien tekemisessä.

203 artikla

Kehitysmaille annettava suosituimmuuskohtelu

Kansainväliset järjestöt antavat kehitysmaille etusijan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi, valvomiseksi tai pilaantumisen seurausten mahdollisimman tehokkaaksi vähentämiseksi:

a) asianomaisia varoja ja teknistä apua jaettaessa; sekä

b) järjestöjen erityispalvelujen hyödyntämisessä.

SECTION 3

TECHNICAL ASSISTANCE

Article 202

Scientific and technical assistance to developing States

States shall, directly or through competent international organizations:

(a) promote programmes of scientific, educational, technical and other assistance to developing States for the protection and preservation of the marine environment and the prevention, reduction and control of marine pollution. Such assistance shall include, *inter alia*:

(i) training of their scientific and technical personnel;

(ii) facilitating their participation in relevant international programmes;

(iii) supplying them with necessary equipment and facilities;

(iv) enhancing their capacity to manufacture such equipment;

(v) advice on and developing facilities for research, monitoring, educational and other programmes;

(b) provide appropriate assistance, especially to developing States, for the minimization of the effects of major incidents which may cause serious pollution of the marine environment;

(c) provide appropriate assistance, especially to developing States, concerning the preparation of environmental assessments.

Article 203

Preferential treatment for developing States

Developing States shall, for the purposes of prevention, reduction and control of pollution of the marine environment or minimization of its effects, be granted preference by international organizations in:

(a) the allocation of appropriate funds and technical assistance; and

(b) the utilization of their specialized services.

4 OSASTO

SEURANTA JA YMPÄRISTÖN TILAN ARVIOINTI

204 artikla

Pilaantumisvaaran ja pilaantumisen vaikutusten seuranta

1. Valtiot pyrkivät muiden valtioiden oikeuksia loukkaamatta suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä havainnoimaan, mittaamaan, arvioimaan ja analysoimaan hyväksytyillä tieteellisillä menetelmillä meriympäristön pilaantumisvaaraa tai pilaantumisen seurauksia.

2. Valtiot seuraavat erityisesti sellaisen toiminnan vaikutuksia, jonka ne sallivat tai jota ne itse harjoittavat, jotta ne voivat määrittää, aiheutuuko siitä todennäköisesti meriympäristön pilaantumista.

205 artikla

Selvitysten julkaiseminen

Valtiot julkaisevat 204 artiklan mukaisesti saatuja tietoja koskevat selvitykset tai toimittavat ne sopivin väliajoin toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille, joiden tulee saattaa ne kaikkien valtioiden käyttöön.

206 artikla

Toiminnan mahdollisten vaikutusten arviointi

Kun valtioilla on perusteltua aihetta uskoa, että suunniteltu toiminta, joka kuuluu niiden lainkäyttövaltaan tai valvontaan, voi aiheuttaa huomattavaa meriympäristön pilaantumista tai merkittäviä vahingollisia muutoksia meriympäristössä, niiden tulee mahdollisuuksien mukaan arvioida, millaisia seurauksia toiminnalla ehkä on meriympäristölle ja tiedottaa arvioinnin tuloksista 205 artiklan mukaisesti.

5 OSASTO

KANSAINVÄLINEN SÄÄNTELY JA KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ MERIYMPÄRISTÖN PILAANTUMISEN EHKÄISEMISEKSI, VÄHENTÄMISEKSI JA VALVOMISEKSI

207 artikla

Maalta peräisin oleva pilaantuminen

1. Ottaen huomioon kansainvälisesti hyväk-

SECTION 4

MONITORING AND ENVIRONMENTAL ASSESSMENT

Article 204

Monitoring of the risks or effects of pollution

1. States shall, consistent with the rights of other States, endeavour, as far as practicable, directly or through the competent international organizations, to observe, measure, evaluate and analyse, by recognized scientific methods, the risks or effects of pollution of the marine environment.

2. In particular, States shall keep under surveillance the effects of any activities which they permit or in which they engage in order to determine whether these activities are likely to pollute the marine environment.

Article 205

Publication of reports

States shall publish reports of the results obtained pursuant to article 204 or provide such reports at appropriate intervals to the competent international organizations, which should make them available to all States.

Article 206

Assessment of potential effects of activities

When States have reasonable grounds for believing that planned activities under their jurisdiction or control may cause substantial pollution of or significant and harmful changes to the marine environment, they shall, as far as practicable, assess the potential effects of such activities on the marine environment and shall communicate reports of the results of such assessments in the manner provided in article 205.

SECTION 5.

INTERNATIONAL RULES AND NATIONAL LEGISLATION TO PREVENT, REDUCE AND CONTROL POLLUTION OF THE MARINE ENVIRONMENT

Article 207

Pollution from land-based sources

1. States shall adopt laws and regulations to

sytyt säännöt, säännökset ja menettelytapasuositukset valtioiden tulee säätää lakeja ja antaa määräyksiä maalta peräisin olevan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Tällainen pilaantuminen kulkeutuu meriympäristöön esimerkiksi jokien, jokisuistojen, putkistojen ja päästölaitteiden välityksellä.

2. Valtiot ryhtyvät myös muihin tarpeellisiin toimiin kyseisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

3. Valtiot pyrkivät yhtenäistämään tähän liittyviä toimintaperiaatteitaan asianmukaisella alueellisella tasolla.

4. Valtiot pyrkivät varsinkin toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tai diplomaattikonferenssien välityksellä laatimaan yleismaailmallisia ja alueellisia sääntöjä, säännöksiä ja menettelytapasuosituksia maalta peräisin olevan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Tällöin valtiot ottavat huomioon alueiden ominaispiirteet, kehitysmaiden taloudelliset edellytykset sekä niiden tarpeen kehittää talouselämäänsä. Säännöt, säännökset ja menettelytapasuositukset tarkistetaan ajoittain tarpeen mukaan.

5. 1, 2 ja 4 kappaleessa mainittujen lakien, määräysten, toimenpiteiden, sääntöjen, säännösten ja menettelytapasuositusten tarkoituksena on muun muassa vähentää mahdollisimman vähiin varsinkin vaikeasti häviävien myrkyllisten, vahingollisten tai haitallisten aineiden pääsy meriympäristöön.

prevent, reduce and control pollution of the marine environment from land-based sources, including rivers, estuaries, pipelines and outfall structures, taking into account internationally agreed rules, standards and recommended practices and procedures.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. States shall endeavour to harmonize their policies in this connection at the appropriate regional level.

4. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall endeavour to establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from land-based sources, taking into account characteristic regional features, the economic capacity of developing States and their need for economic development. Such rules, standards and recommended practices and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

5. Laws, regulations, measures, rules, standards and recommended practices and procedures referred to in paragraphs 1, 2 and 4 shall include those designed to minimize, to the fullest extent possible, the release of toxic, harmful or noxious substances, especially those which are persistent, into the marine environment.

208 artikla

Kansalliseen lainkäyttövaltaan kuuluvaan merenpohjaan kohdistuvasta toiminnasta johtuva pilaantuminen

1. Rantavaltiot säätävät lakeja ja antavat määräyksiä, joilla ehkäistään, vähennetään ja valvotaan meriympäristön pilaantumista, joka johtuu rantavaltioiden lainkäyttövaltaan kuuluvaan merenpohjaan kohdistuvasta tai siihen liittyvästä toiminnasta tai on peräisin niiden lainkäyttövaltaan 60 ja 80 artiklan mukaisesti kuuluvista tekosaarista, laitteista ja rakennelmista.

2. Valtiot ryhtyvät myös muihin tarpeellisiin toimiin kyseisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

3. Lakien, määräysten ja toimien tulee olla

Article 208

Pollution from sea-bed activities subject to national jurisdiction

1. Coastal States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment arising from or in connection with sea-bed activities subject to their jurisdiction and from artificial islands, installations and structures under their jurisdiction, pursuant to articles 60 and 80.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. Such laws, regulations and measures shall

vähintään yhtä tehokkaita kuin kansainvälisten sääntöjen, säännösten ja menettelytapasuositusten.

4. Valtiot pyrkivät yhtenäistämään tähän liittyviä toimintaperiaatteitaan asianmukaisella alueellisella tasolla.

5. Valtiot laativat varsinkin toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tai diplomaattikonferenssien välityksellä yleismaailmallisia ja alueellisia sääntöjä, säännöksiä ja menettelytapasuosituksia 1 kappaleessa tarkoitetun meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Säännöt, säännökset ja menettelytapasuositukset tarkistetaan ajoittain tarpeen mukaan.

be no less effective than international rules, standards and recommended practices and procedures.

4. States shall endeavour to harmonize their policies in this connection at the appropriate regional level.

5. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control pollution of the marine environment referred to in paragraph 1. Such rules, standards and recommended practices and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

209 artikla

Merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuva pilaantuminen

1. Merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuvan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi laaditaan XI osan mukaisesti kansainvälisiä sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, jotka tarkistetaan ajoittain tarpeen mukaan.

2. Ottaen huomioon tämän osaston muut asianomaiset määräykset, valtiot säätävät lakeja ja antavat määräyksiä meriympäristön sellaisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi, joka johtuu niiden lippua käyttävien, niissä rekisteröityjen tai muutoin niiden toimivaltaan kuuluvien alusten, laitteiden, rakennelmien ja muiden välineiden toiminnasta merenpohja-alueella. Lakeihin ja määräyksiin sisältyvien vaatimusten tulee olla vähintään yhtä tehokkaita kuin 1 kappaleessa mainitut kansainväliset säännöt, määräykset ja menettelytavat.

Article 209

Pollution from activities in the Area

1. International rules, regulations and procedures shall be established in accordance with Part XI to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from activities in the Area. Such rules, regulations and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

2. Subject to the relevant provisions of this section, States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from activities in the Area undertaken by vessels, installations, structures and other devices flying their flag or of their registry or operating under their authority, as the case may be. The requirements of such laws and regulations shall be no less effective than the international rules, regulations and procedures referred to in paragraph 1.

210 artikla

Jätteen mereen laskemisesta johtuva pilaantuminen

1. Valtiot säätävät lakeja ja antavat määräyksiä jätteen mereen laskemisesta johtuvan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

2. Valtiot ryhtyvät myös muihin tarpeellisiin toimiin kyseisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

3. Laeissa, määräyksissä ja toimissa tulee edellyttää, että jätteitä ei lasketa mereen ilman

Article 210

Pollution by dumping

1. States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment by dumping.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. Such laws, regulations and measures shall ensure that dumping is not carried out without

valtioiden toimivaltaisten viranomaisten lupaa.

4. Valtiot pyrkivät varsinkin toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tai diplomaattikonferenssien välityksellä laatimaan yleismaailmallisia ja alueellisia sääntöjä, säännöksiä ja menettelytapasuosituksia kyseisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Säännöt, säännökset ja menettelytapasuositukset tarkistetaan ajoittain tarpeen mukaan.

5. Jätteen laskeminen aluemerellä ja talousvyöhykkeellä sekä mannerjalustalle ilman rantavaltion etukäteen antamaa nimenomaista lupaa on kielletty. Rantavaltiolla on oikeus sallia jätteen laskeminen ja säännellä ja valvoa sitä harkittuaan sitä asianmukaisesti niiden valtioiden kanssa, joille jätteen laskemisesta voi niiden maantieteellisen sijainnin vuoksi aiheutua vahinkoa.

6. Kansallisilla laeilla, määräyksillä ja toimilla tulee voida ehkäistä, vähentää ja valvoa kyseistä pilaantumista vähintään yhtä tehokkaasti kuin yleismaailmallisissa säännöissä ja säännöksissä edellytetään.

211 artikla

Alusten aiheuttama meren pilaantuminen

1. Valtiot laativat toimivaltaisen kansainvälisen järjestön tai yleisen diplomaattikonferenssin välityksellä kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi sekä edistävät, milloin tarkoituksenmukaista, samalla tavoin sellaisten reittijärjestelmien käyttöön ottoa, joiden tarkoituksena on vähentää sellaisten onnettomuuksien vaaraa, jotka voisivat aiheuttaa meriympäristön, rantaviiva mukaan luettuna, pilaantumista ja rantavaltioiden muille vastaaville eduille mahdollisesti aiheutuvaa pilaantumisvahinkoa. Tarpeen mukaan säännöt ja säännökset tarkistetaan ajoittain samalla tavoin.

2. Valtiot säätävät lakeja ja antavat määräyksiä niiden lippua käyttävien tai niissä rekisteröityjen alusten aiheuttaman meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Lakien ja määräysten tulee olla vähintään yhtä tehokkaita kuin toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa laaditut yleisesti hyväksytyt kansainväliset säännöt ja säännökset.

the permission of the competent authorities of States.

4. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall endeavour to establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control such pollution. Such rules, standards and recommended practices and procedures shall be re-examined from time to time as necessary.

5. Dumping within the territorial sea and the exclusive economic zone or onto the continental shelf shall not be carried out without the express prior approval of the coastal State, which has the right to permit, regulate and control such dumping after due consideration of the matter with other States which by reason of their geographical situation may be adversely affected thereby.

6. National laws, regulations and measures shall be no less effective in preventing, reducing and controlling such pollution than the global rules and standards.

Article 211

Pollution from vessels

1. States, acting through the competent international organization or general diplomatic conference, shall establish international rules and standards to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from vessels and promote the adoption, in the same manner, wherever appropriate, of routeing systems designed to minimize the threat of accidents which might cause pollution of the marine environment, including the coastline, and pollution damage to the related interests of coastal States. Such rules and standards shall, in the same manner, be re-examined from time to time as necessary.

2. States shall adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment from vessels flying their flag or of their registry. Such laws and regulations shall at least have the same effect as that of generally accepted international rules and standards established through the competent international organization or general diplomatic conference.

3. Valtiot, jotka asettavat meriympäristön pilaantumista ehkäistäkseen, vähentääkseen tai valvoakseen ulkomaisille aluksille erityisvaatimuksia, jotka koskevat alusten saapumista niiden satamiin tai sisäisille aluevesille tai alusten käymistä niiden rannikon ulkopuolella sijaitsevissa ulkosatamissa, julkaisevat asianmukaisesti nämä vaatimukset ja ilmoittavat niistä toimivaltaiselle kansainväliselle järjestölle. Aina kun kaksi tai useampia rantavaltioita asettaa toimintatapojen yhtenäistämiseksi samanlaisia vaatimuksia, ilmoituksesta tulee selvitä, mitkä valtiot ovat yhteistyöjärjestelyjen osapuolina. Jokainen valtio vaatii sen lippua käyttävän tai siinä rekisteröidyn aluksen päällikköä ilmoittamaan sen purjehtiessa yhteistyöjärjestelyjen osapuolena olevan valtion aluemerellä ja tämän sitä pyytäessä, aikooko alus kulkea toiseen yhteistyöjärjestelyjen osapuolena olevaan samalla alueella sijaitsevaan valtioon ja jos aikoo, ilmoittamaan, täyttääkö alus satamaan saapumista koskevat vaatimukset kyseisessä valtiossa. Tämä artikla ei heikennä aluksen jatkuvaa oikeutta viattomaan kauttakulkuun eikä 25 artiklan 2 kappaleen säännösten soveltamista.

4. Harjoittaessaan täysivaltaisuuttaan aluemerellään rantavaltiot voivat hyväksyä lakeja ja määräyksiä, joilla ehkäistään, vähennetään ja valvotaan ulkomaisten alusten aiheuttamaa meren pilaantumista. Tämä koskee muun muassa viattomassa kauttakulussa olevia aluksia. Kuten II osan 3 osastossa edellytetään, lait ja määräykset eivät kuitenkaan saa haitata ulkomaisten alusten viatonta kauttakulkua.

5. Rantavaltiot voivat 6 osaston mukaista täytäntöönpanoa varten hyväksyä alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi talousvyöhykettään koskevia lakeja ja määräyksiä, jotka vastaavat toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa laadittuja yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä ja jotka on tarkoitettu niiden toimeenpanemiseen.

6. a) Kun 1 kappaleessa mainitut kansainväliset säännöt ja säännökset eivät ole erityisoloissa riittäviä ja kun rantavaltioilla on aihetta uskoa, että jollakin niiden talousvyöhykkeen tarkoin määritellyllä alueella tarvitaan alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi pakollisia erityistoimia, jotka perustuvat sellaisiin yleisesti tunnustettuihin teknisiin syihin, jotka

3. States which establish particular requirements for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment as a condition for the entry of foreign vessels into their ports or internal waters or for a call at their off-shore terminals shall give due publicity to such requirements and shall communicate them to the competent international organization. Whenever such requirements are established in identical form by two or more coastal States in an endeavour to harmonize policy, the communication shall indicate which States are participating in such co-operative arrangements. Every State shall require the master of a vessel flying its flag or of its registry, when navigating within the territorial sea of a State participating in such co-operative arrangements, to furnish, upon the request of that State, information as to whether it is proceeding to a State of the same region participating in such co-operative arrangements and, if so, to indicate whether it complies with the port entry requirements of that State. This article is without prejudice to the continued exercise by a vessel of its right of innocent passage or to the application of article 25, paragraph 2.

4. Coastal States may, in the exercise of their sovereignty within their territorial sea, adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of marine pollution from foreign vessels, including vessels exercising the right of innocent passage. Such laws and regulations shall, in accordance with Part II, section 3, not hamper innocent passage of foreign vessels.

5. Coastal States, for the purpose of enforcement as provided for in section 6, may in respect of their exclusive economic zones adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of pollution from vessels conforming to and giving effect to generally accepted international rules and standards established through the competent international organization or general diplomatic conference.

6. (a) Where the international rules and standards referred to in paragraph 1 are inadequate to meet special circumstances and coastal States have reasonable grounds for believing that a particular, clearly defined area of their respective exclusive economic zones is an area where the adoption of special mandatory measures for the prevention of pollution from vessels is required for recognized technical

liittyvät alueen meritieteellisiin tai ekologisiin oloihin, alueen hyödyntämiseen tai luonnonvarojen suojelemiseen ja alueen liikenteen erityisluonteeseen, rantavaltiot voivat, neuvoteltuaan asiasta toimivaltaisen kansainvälisen järjestön välityksellä muiden asianosaisten valtioiden kanssa, tehdä järjestölle asiasta ilmoituksen, joka sisältää suunniteltua järjestelyä tukevat tieteelliset ja tekniset perustelut sekä tiedot tarvittavista jätteiden vastaanottolaitteista. Järjestö ratkaisee 12 kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta, vastaavatko alueen olot edellä mainittuja vaatimuksia. Jos järjestö toteaa, että ne vastaavat niitä, rantavaltiot voivat hyväksyä alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi aluetta koskevia lakeja ja määräyksiä, joilla pannaan toimeen sellaisia kansainvälisiä sääntöjä, säännöksiä ja merenkulkutapoja, jotka on järjestössä hyväksytty erityisalueisiin sovellettaviksi. Lakeja ja määräyksiä ei saa soveltaa vieraisiin aluksiin ennen kuin 15 kuukauden kuluttua siitä, kun järjestölle on tehty kyseinen ilmoitus.

b) Rantavaltiot julkaisevat tällaisten tarkoin määriteltyjen alueiden rajat.

c) Jos rantavaltiot aikovat laatia muita samaa aluetta koskevia lakeja ja määräyksiä alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi, niiden tulee edellä mainitussa ilmoituksessa ilmoittaa järjestölle myös näistä. Nämä lait ja määräykset voivat koskea päästöjä tai merenkulkutapoja mutta eivät voi velvoittaa ulkomaisia aluksia noudattamaan alusten mallin, rakenteen, miehistön tai laitteiden osalta muita kuin yleisesti hyväksyttyjä kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä. Edellyttäen, että järjestö hyväksyy lait ja määräykset 12 kuukauden kuluessa ilmoituksen tekemisestä, niitä ryhdytään soveltamaan ulkomaisiin aluksiin 15 kuukauden kuluttua siitä, kun järjestölle on tehty ilmoitus.

7. Tässä artiklassa mainittujen sääntöjen ja säännösten tulisi muun muassa koskea pikaista vaaroista ilmoittamista rantavaltioille, joiden rantaviiva tai siihen liittyvät edut saattavat kärsiä sellaisista vahinkotapauksista, esimerkiksi merionnettomuuksista, joihin liittyy tai voi todennäköisesti liittyä päästöjä.

reasons in relation to its oceanographical and ecological conditions, as well as its utilization or the protection of its resources and the particular character of its traffic, the coastal States, after appropriate consultations through the competent international organization with any other States concerned, may, for that area, direct a communication to that organization, submitting scientific and technical evidence in support and information on necessary reception facilities. Within 12 months after receiving such a communication, the organization shall determine whether the conditions in that area correspond to the requirements set out above. If the organization so determines, the coastal States may, for that area, adopt laws and regulations for the prevention, reduction and control of pollution from vessels implementing such international rules and standards or navigational practices as are made applicable, through the organization, for special areas. These laws and regulations shall not become applicable to foreign vessels until 15 months after the submission of the communication to the organization.

(b) The coastal States shall publish the limits of any such particular, clearly defined area.

(c) If the coastal States intend to adopt additional laws and regulations for the same area for the prevention, reduction and control of pollution from vessels, they shall, when submitting the aforesaid communication, at the same time notify the organization thereof. Such additional laws and regulations may relate to discharges or navigational practices but shall not require foreign vessels to observe design, construction, manning or equipment standards other than generally accepted international rules and standards; they shall become applicable to foreign vessels 15 months after the submission of the communication to the organization, provided that the organization agrees within 12 months after the submission of the communication.

7. The international rules and standards referred to in this article should include *inter alia* those relating to prompt notification to coastal States, whose coastline or related interests may be affected by incidents, including maritime casualties, which involve discharges or probability of discharges.

212 artikla

Ilmasta käsin tai ilman kautta tapahtuva pilaantuminen

1. Valtiot säätävät lakeja ja antavat määräyksiä ilmasta käsin tai ilman kautta tapahtuvan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Lakeja ja määräyksiä sovelletaan kansainvälisesti hyväksytyt säännöt, säännökset ja menettelytapasuositukset sekä ilmailun turvallisuus huomioon ottaen valtion täysivaltaisuuteen kuuluvaan ilmatilaan ja valtion lippua käyttäviin aluksiin tai siinä rekisteröityihin aluksiin ja ilma-aluksiin.

2. Valtiot ryhtyvät myös muihin tarpeellisiin toimiin kyseisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

3. Valtiot pyrkivät varsinkin toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tai diplomaattikonferenssien välityksellä laatimaan yleismaailmallisia ja alueellisia sääntöjä, säännöksiä ja menettelytapasuosituksia kyseisen pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi.

Article 212

Pollution from or through the atmosphere

1 States shall adopt laws and regulations to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from or through the atmosphere, applicable to the air space under their sovereignty and to vessels flying their flag or vessels or aircraft of their registry, taking into account internationally agreed rules, standards and recommended practices and procedures and the safety of air navigation.

2. States shall take other measures as may be necessary to prevent, reduce and control such pollution.

3. States, acting especially through competent international organizations or diplomatic conference, shall endeavour to establish global and regional rules, standards and recommended practices and procedures to prevent, reduce and control such pollution.

6 OSASTO

TÄYTÄNTÖÖNPANO

213 artikla

Maalta peräisin olevaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano

Valtiot panevat täytäntöön 207 artiklan mukaisesti hyväksymänsä lait ja määräykset sekä säätävät lakeja ja antavat määräyksiä ja ryhtyvät muihin tarpeellisiin toimiin sellaisten toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä tai diplomaattikonferensseissa hyväksyttyjen sovellettavien kansainvälisten sääntöjen ja säännösten voimaan saattamiseksi, joiden tarkoituksena on maalta peräisin olevan meriympäristön pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvominen.

SECTION 6

ENFORCEMENT

Article 213

Enforcement with respect to pollution from land-based sources

States shall enforce their laws and regulations adopted in accordance with article 207 and shall adopt laws and regulations and take other measures necessary to implement applicable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from land-based sources.

214 artikla

Merenpohjaan kohdistuvasta toiminnasta johtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano

Valtiot panevat täytäntöön 208 artiklan mukaisesti hyväksymänsä lait ja määräykset sekä säätävät lakeja ja antavat määräyksiä ja ryhtyvät muihin tarpeellisiin toimiin sellaisten toi-

Article 214

Enforcement with respect to pollution from sea-bed activities

States shall enforce their laws and regulations adopted in accordance with article 208 and shall adopt laws and regulations and take other measures necessary to implement appli-

mivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä tai diplomaattikonferensseissa hyväksyttyjen sovellettavien kansainvälisten sääntöjen ja säännösten voimaan saattamiseksi, joiden tarkoituksena on meriympäristön sellaisen pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvominen, joka johtuu valtioiden lainkäyttövaltaan kuuluvaan merenpohjaan kohdistuvasta tai siihen liittyvästä toiminnasta tai on peräisin valtioiden lainkäyttövaltaan 60 ja 80 artiklan mukaisesti kuuluvista tekosaarista, laitteista ja rakennelmista.

215 artikla

Merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano

Merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta johtuvan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi XI osan määräysten mukaisesti laadittujen kansainvälisten sääntöjen, säännösten ja menettelytapojen täytäntöönpanosta määrätään tämän yleissopimuksen mainitussa osassa.

216 artikla

Jätteen mereen laskemisesta johtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano

1. Tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksytyt lait ja määräykset sekä sovellettavat toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä tai diplomaattikonferensseissa hyväksytyt kansainväliset säännöt ja säännökset jätteen mereen laskemisesta johtuvan meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi panee täytäntöön:

a) rantavaltio, kun kysymyksessä on jätteen laskeminen sen aluemerellä tai talousvyöhykkeellä tai sen mannerjalustalle;

b) lippuvaltio, kun kysymyksessä ovat sen lippua käyttävät alukset tai siinä rekisteröidyt alukset tai ilma-alukset;

c) jokainen valtio, kun kysymyksessä on jätteen tai muiden aineiden lastaaminen sen alueella tai sen rannikon edustalla sijaitsevissa ulkosatamissa.

2. Millään valtioilla ei ole tämän artiklan perusteella velvollisuutta ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin, kun toinen valtio on tämän artiklan perusteella jo niihin ryhtynyt.

cable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference to prevent, reduce and control pollution of the marine environment arising from or in connection with sea-bed activities subject to their jurisdiction and from artificial islands, installations and structures under their jurisdiction, pursuant to articles 60 and 80.

Article 215

Enforcement with respect to pollution from activities in the Area

Enforcement of international rules, regulations and procedures established in accordance with Part XI to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from activities in the Area shall be governed by that Part.

Article 216

Enforcement with respect to pollution by dumping

1. Laws and regulations adopted in accordance with this Convention and applicable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment by dumping shall be enforced:

(a) by the coastal State with regard to dumping within its territorial sea or its exclusive economic zone or onto its continental shelf;

(b) by the flag State with regard to vessels flying its flag or vessels or aircraft of its registry;

(c) by any State with regard to acts of loading of wastes or other matter occurring within its territory or at its off-shore terminals.

2. No State shall be obliged by virtue of this article to institute proceedings when another State has already instituted proceedings in accordance with this article.

217 artikla

Lippuvaltioiden täytäntöönpanotoimet

1. Valtiot huolehtivat siitä, että niiden lippua käyttävät tai niissä rekisteröidyt alukset noudattavat sovellettavia toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa hyväksyttyjä kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä sekä niiden tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksymiä lakeja ja määräyksiä alusten aiheuttaman meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi. Valtiot säätävät lakeja ja antavat määräyksiä edellä mainittujen sääntöjen, säännösten, lakien ja määräysten toimeenpanemiseksi ja ryhtyvät sitä varten muihinkin tarvittaviin toimiin. Lippuvaltiot huolehtivat siitä, että nämä säännöt, säännökset, lait ja määräykset pannaan tehokkaasti täytäntöön siitä riippumatta, missä rikkomus on tehty.

2. Valtiot ryhtyvät erityisesti asianmukaisiin toimiin huolehtiakseen siitä, että niiden lippua käyttäviä tai niissä rekisteröityjä aluksia kielletään lähtemästä satamasta, ennen kuin ne voivat tehdä sen 1 kappaleessa mainittujen kansainvälisten sääntöjen ja säännösten vaatimusten mukaisesti. Näihin sisältyvät muun muassa alusten mallia, rakennetta, varusteita ja miehistöä koskevat vaatimukset.

3. Valtiot huolehtivat siitä, että niiden lippua käyttävissä tai niissä rekisteröidyissä aluksissa on 1 kappaleessa mainittujen kansainvälisten sääntöjen ja säännösten vaatimat ja niiden perusteella myönnettävät todistukset. Valtiot huolehtivat siitä, että niiden lippua käyttävät alukset tarkastetaan säännöllisesti, jotta voidaan todeta, vastaako alusten todellinen kunto todistuksia. Muut valtiot hyväksyvät todistukset selvitykseksi alusten kunnosta ja pitävät niitä yhtä pätevinä kuin itse antamiaan todistuksia, mikäli ei ole selviä perusteita uskoa, että aluksen kunto ei olennaisilta osin vastaa todistuksen tietoja.

4. Jos alus rikkoo toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa hyväksyttyjä sääntöjä ja säännöksiä, lippuvaltio käynnistää heti tutkimuksen asiasta ja ryhtyy tarvittaessa oikeudenkäyntiin siitä riippumatta, missä rikkomus on tehty tai missä rikkomuksesta johtuva pilaantuminen on

Article 217

Enforcement by flag States

1. States shall ensure compliance by vessels flying their flag or of their registry with applicable international rules and standards, established through the competent international organization or general diplomatic conference, and with their laws and regulations adopted in accordance with this Convention for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment from vessels and shall accordingly adopt laws and regulations and take other measures necessary for their implementation. Flag States shall provide for the effective enforcement of such rules, standards, laws and regulations, irrespective of where a violation occurs.

2. States shall, in particular, take appropriate measures in order to ensure that vessels flying their flag or of their registry are prohibited from sailing, until they can proceed to sea in compliance with the requirements of the international rules and standards referred to in paragraph 1, including requirements in respect of design, construction, equipment and manning of vessels.

3. States shall ensure that vessels flying their flag or of their registry carry on board certificates required by and issued pursuant to international rules and standards referred to in paragraph 1. States shall ensure that vessels flying their flag are periodically inspected in order to verify that such certificates are in conformity with the actual condition of the vessels. These certificates shall be accepted by other States as evidence of the condition of the vessels and shall be regarded as having the same force as certificates issued by them, unless there are clear grounds for believing that the condition of the vessel does not correspond substantially with the particulars of the certificates.

4. If a vessel commits a violation of rules and standards established through the competent international organization or general diplomatic conference, the flag State, without prejudice to articles 218, 220 and 228, shall provide for immediate investigation and where appropriate institute proceedings in respect of the

ilmennyt tai havaittu. Edellä sanottu ei heikennä 218, 220 ja 228 artiklan määräyksiä.

5. Rikkomusta tutkivat lippuvaltiot voivat pyytää apua muilta valtioilta, joiden yhteistoiminnasta saattaisi olla hyötyä tapausta koskevien seikkojen selvittämisessä. Valtioiden tulee pyrkiä täyttämään lippuvaltioiden pyynnöt.

6. Valtiot tutkivat minkä tahansa toisen valtion kirjallisesta pyynnöstä kaikki rikkomukset, joita niiden lippua käyttävien alusten väitetään tehneen. Jos lippuvaltiot toteavat, että väitetystä rikkomuksesta on riittävästi todisteita oikeudenkäyntiä varten, lippuvaltiot ryhtyvät viipymättä oikeudellisiin toimiin oman lainsäädäntönsä mukaisesti.

7. Lippuvaltiot ilmoittavat nopeasti toimista, joihin on ryhdytty, ja niiden lopputuloksesta pyynnön esittäneelle valtiolle sekä toimivaltaiselle kansainväliselle järjestölle. Tällaiset tiedot ovat kaikkien valtioiden käytettävissä.

8. Rangaistusten, joita valtioiden lainsäädännössä ja määräyksissä niiden lippua käyttäville aluksille määrätään, tulee olla riittävän ankaria, jotta ne ehkäisisivät rikkomuksia kaikkialla.

218 artikla

Satamavaltioiden täytäntöönpanotoimet

1. Kun alus on vapaaehtoisesti jonkin valtion satamassa tai sen rannikon edustalla sijaitsevassa ulkosatamassa, valtio voi ryhtyä tutkimuksiin ja, jos todisteet antavat aihetta, oikeudellisiin toimiin, kaikkien sellaisten päästöjen johdosta, jotka ovat tapahtuneet kyseisestä aluksesta valtion sisäisten aluevesien, aluemeren tai talousvyöhykkeen ulkopuolella ja jotka rikkovat sovellettavia toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai yleisessä diplomaattikonferenssissa hyväksyttyjä kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä.

2. 1 kappaleen mukaisiin oikeudellisiin toimiin ei saa ryhtyä, milloin päästörikkomus on tapahtunut jonkin muun valtion sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä, paitsi jos tämä valtio, lippuvaltio, rikkomuksesta vahinkoa kärsinyt valtio tai valtio, jota uhkaa vahinko rikkomuksen vuoksi, sitä pyytää, tai jos rikkomus on aiheuttanut tai todennäköisesti aiheuttaa pilaantumista oikeudellisiin toimenpiteisiin ryhtyvän valtion sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä.

alleged violation irrespective of where the violation occurred or where the pollution caused by such violation has occurred or has been spotted.

5. Flag States conducting an investigation of the violation may request the assistance of any other State whose co-operation could be useful in clarifying the circumstances of the case. States shall endeavour to meet appropriate requests of flag States.

6. States shall, at the written request of any State, investigate any violation alleged to have been committed by vessels flying their flag. If satisfied that sufficient evidence is available to enable proceedings to be brought in respect of the alleged violation, flag States shall without delay institute such proceedings in accordance with their laws.

7. Flag States shall promptly inform the requesting State and the competent international organization of the action taken and its outcome. Such information shall be available to all States.

8. Penalties provided for by the laws and regulations of States for vessels flying their flag shall be adequate in severity to discourage violations wherever they occur.

Article 218

Enforcement by port States

1. When a vessel is voluntarily within a port or at an off-shore terminal of a State, that State may undertake investigations and, where the evidence so warrants, institute proceedings in respect of any discharge from that vessel outside the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of that State in violation of applicable international rules and standards established through the competent international organization or general diplomatic conference.

2. No proceedings pursuant to paragraph 1 shall be instituted in respect of a discharge violation in the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of another State unless requested by that State, the flag State, or a State damaged or threatened by the discharge violation, or unless the violation has caused or is likely to cause pollution in the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of the State instituting the proceedings.

3. Kun alus on vapaaehtoisesti jonkin valtion satamassa tai sen rannikon edustalla sijaitsevassa ulkosatamassa, valtion tulee noudattaa mahdollisuuksien mukaan jokaisen muun valtion esittämää pyyntöä tutkia 1 kappaleessa mainittu päästörikkomus, jonka epäillään tapahtuneen pyynnön esittäneen valtion sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä tai aiheuttaneen siellä vahinkoa tai vahingonvaaraa. Sen tulee mahdollisuuksien mukaan myös noudattaa lippuvaltion pyyntöä rikkomuksen tutkimiseksi siitä riippumatta, missä rikkomus on tapahtunut.

4. Pöytäkirjat tutkimuksesta, jonka satamavaltio on tämän artiklan mukaisesti tehnyt, toimitetaan lippuvaltiolle tai rantavaltiolle tämän pyynnöstä. Mikäli 7 osastossa ei toisin määrätä, voidaan oikeudelliset toimet, joihin satamavaltio on tutkimuksen johdosta ryhtynyt, keskeyttää rantavaltion pyynnöstä, jos rikkomus on tapahtunut sen sisäisillä aluevesillä, aluemerellä tai talousvyöhykkeellä. Tällöin todisteet ja asian pöytäkirjat sekä satamavaltion viranomaisille annettu takuu tai muu rahavakuus toimitetaan rantavaltiolle. Samalla oikeudelliset toimet satamavaltiossa raukeavat.

3. When a vessel is voluntarily within a port or at an off-shore terminal of a State, that State shall, as far as practicable, comply with requests from any State for investigation of a discharge violation referred to in paragraph 1, believed to have occurred in, caused, or threatened damage to the internal waters, territorial sea or exclusive economic zone of the requesting State. It shall likewise, as far as practicable, comply with requests from the flag State for investigation of such a violation, irrespective of where the violation occurred.

4. The records of the investigation carried out by a port State pursuant to this article shall be transmitted upon request to the flag State or to the coastal State. Any proceedings instituted by the port State on the basis of such an investigation may, subject to section 7, be suspended at the request of the coastal State when the violation has occurred within its internal waters, territorial sea or exclusive economic zone. The evidence and records of the case, together with any bond or other financial security posted with the authorities of the port State, shall in that event be transmitted to the coastal State. Such transmittal shall preclude the continuation of proceedings in the port State.

219 artikla

Alusten merikelpoisuuteen liittyvät toimet pilaantumisen välttämiseksi

Edellyttäen, että 7 osastosta ei muuta johdu, valtiot, jotka ovat pyynnöstä tai omasta aloitteestaan varmistuneet siitä, että niiden satamassa tai rannikon edustalla sijaitsevassa ulkosatamassa olevan aluksen merikelpoisuus ei vastaa sovellettavia kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä ja että alus siten uhkaa vahingoittaa meriympäristöä, ryhtyvät mahdollisuuksiensa mukaan hallinnollisiin toimiin, joilla estetään aluksen lähtö satamasta. Valtiot voivat sallia aluksen purjehtivan vain lähimmälle sopivalle korjaustelakalle. Kun rikkomuksen aiheuttaneet puutteet on korjattu, aluksen on annettava heti jatkaa matkaansa.

Article 219

Measures relating to seaworthiness of vessels to avoid pollution

Subject to section 7, States which, upon request or on their own initiative, have ascertained that a vessel within one of their ports or at one of their off-shore terminals is in violation of applicable international rules and standards relating to seaworthiness of vessels and thereby threatens damage to the marine environment shall, as far as practicable, take administrative measures to prevent the vessel from sailing. Such States may permit the vessel to proceed only to the nearest appropriate repair yard and, upon removal of the causes of the violation, shall permit the vessel to continue immediately.

220 artikla

Rantavaltioiden täytäntöönpanotoimet

1. Kun alus on vapaaehtoisesti valtion satamassa tai sen rannikon edustalla sijaitsevassa

Article 220

Enforcement by coastal States

1. When a vessel is voluntarily within a port or at an off-shore terminal of a State, that

ulkosatamassa, valtio voi, edellyttäen, että 7 osastosta ei muuta johdu, ryhtyä oikeudellisiin toimenpiteisiin sellaisten kyseisen valtion aluemerellä tai talousvyöhykkeellä tapahtuneiden rikkomusten johdosta, jotka koskevat sen tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksymiä lakeja ja määräyksiä tai sovellettavia kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä, joiden tarkoituksena on alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvominen.

2. Kun on selviä perusteita epäillä, että valtion aluemerellä purjehtiva alus on siellä ollessaan rikkonut valtion tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksymiä lakeja ja määräyksiä tai sovellettavia kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä, joiden tarkoituksena on alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvominen, valtio voi ottaen huomioon II osan 3 osaston asianomaisten määräysten soveltamisen tarkastaa aluksen rikkomuksen johdosta, ja jos todisteet antavat aihetta eikä 7 osaston määräyksistä muuta johdu, ryhtyä lainsäädäntönsä mukaisiin oikeudellisiin toimenpiteisiin, muun muassa pidättää aluksen.

3. Kun on selviä perusteita epäillä, että valtion talousvyöhykkeellä tai aluemerellä purjehtiva alus on talousvyöhykkeellä rikkonut sovellettavia kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä, joiden tarkoituksena on alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvominen, tai kyseisen valtion lakeja ja määräyksiä, jotka vastaavat ja toimeenpanevat näitä sääntöjä ja säännöksiä, valtio voi vaatia alukselta tietoja siitä, sen rekisteröintisatamasta, satamasta, jossa se on viimeksi käynyt ja satamasta, jonne se on seuraavaksi matkalla, sekä muita asiaankuuluvia tietoja, joiden avulla voidaan todeta, onko rikkomus tapahtunut.

4. Valtiot säätävät lakeja ja antavat määräyksiä sekä ryhtyvät muihin toimiin, jotta niiden lippua käyttävät alukset noudattaisivat 3 kappaleen tarkoittamia pyyntöjä tietojen saamiseksi.

5. Kun on selviä perusteita epäillä, että valtion talousvyöhykkeellä tai aluemerellä purjehtiva alus on talousvyöhykkeellä tehnyt 3 kappaleessa mainitun rikkomuksen, josta seuraa huomattavia päästöjä, jotka aiheuttavat merkittävää meriympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, valtio voi tarkastaa aluksen rikkomuksen johdosta, jos alus on kieltäytynyt antamasta tietoja tai jos sen antamat tiedot ovat selvästi ristiriidassa tosiasiallisen tilanteen

State may, subject to section 7, institute proceedings in respect of any violation of its laws and regulations adopted in accordance with this Convention or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution from vessels when the violation has occurred within the territorial sea or the exclusive economic zone of that State.

2. Where there are clear grounds for believing that a vessel navigating in the territorial sea of a State has, during its passage therein, violated laws and regulations of that State adopted in accordance with this Convention or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution from vessels, that State, without prejudice to the application of the relevant provisions of Part II, section 3, may undertake physical inspection of the vessel relating to the violation and may, where the evidence so warrants, institute proceedings, including detention of the vessel, in accordance with its laws, subject to the provisions of section 7.

3. Where there are clear grounds for believing that a vessel navigating in the exclusive economic zone or the territorial sea of a State has, in the exclusive economic zone, committed a violation of applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution from vessels or laws and regulations of that State conforming and giving effect to such rules and standards, that State may require the vessel to give information regarding its identity and port of registry, its last and its next port of call and other relevant information required to establish whether a violation has occurred.

4. States shall adopt laws and regulations and take other measures so that vessels flying their flag comply with requests for information pursuant to paragraph 3.

5. Where there are clear grounds for believing that a vessel navigating in the exclusive economic zone or the territorial sea of a State has, in the exclusive economic zone, committed a violation referred to in paragraph 3 resulting in a substantial discharge causing or threatening significant pollution of the marine environment, that State may undertake physical inspection of the vessel for matters relating to the violation if the vessel has refused to give

kanssa ja jos olosuhteet antavat aihetta tarkastukseen.

6. Kun on selviä objektiivisia todisteita siitä, että valtion talousvyöhykkeellä tai aluemerellä purjehtiva alus on tehnyt talousvyöhykkeellä 3 kappaleessa mainitun rikkomuksen, josta rantavaltion rantaviivalle tai tähän liittyville eduille tai sen aluemeren tai talousvyöhykkeen luonnonvaroille aiheutuu huomattavaa vahinkoa tai sen vaaraa, valtio voi, jos todisteet antavat aihetta eikä 7 osaston määräyksistä muuta johdu, ryhtyä lainsäädäntönsä mukaisiin oikeudellisiin toimenpiteisiin, muun muassa pidättää aluksen.

7. 6 kappaleen määräyksistä huolimatta rantavaltion tulee antaa aluksen jatkaa matkaa aina, kun joko toimivaltaisessa kansainvälisessä järjestössä tai muuten on sovittu sopivista kyseistä rantavaltiota sitovista menettelyistä, joilla varmistetaan takuun tai muun sopivan rahavakuuden antamista koskevien vaatimusten täyttäminen.

8. 3, 4, 5, 6 ja 7 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös kansallisiin lakeihin ja määräyksiin, jotka on hyväksytty 211 artiklan 6 kappaleen mukaisesti.

221 artikla

Toimet merenkulkuonnettomuuksista johtuvan pilaantumisen ehkäisemiseksi

1. Mikään tämän osan määräys ei heikennä valtioiden oikeutta ryhtyä aluemeren ukopuolella tavanomaisen kansainvälisen oikeuden tai kansainvälisen sopimusoikeuden mukaisesti todellista tai uhkaavaa vahinkoa vastaaviin toimiin rantaviivansa tai siihen liittyvien etujensa, muun muassa kalastuksen, suojelemiseksi sellaiselta pilaantumiselta tai pilaantumisen uhalta, joka johtuu merenkulkuonnettomuudesta tai siihen liittyvästä toiminnasta ja jonka voidaan aiheellisesti olettaa johtavan huomattaviin vahingollisiin seurauksiin.

2. Tässä artiklassa "merenkulkuonnettomuus" tarkoittaa alusten yhteentörmäystä, karilleajoa tai muuta merenkulkuvahinkoa tai tapahtumaa aluksella tai sen ulkopuolella, joka aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa alukselle tai lastille aineellista vahinkoa.

information or if the information supplied by the vessel is manifestly at variance with the evident factual situation and if the circumstances of the case justify such inspection.

6. Where there is clear objective evidence that a vessel navigating in the exclusive economic zone or the territorial sea of a State has, in the exclusive economic zone, committed a violation referred to in paragraph 3 resulting in a discharge causing major damage or threat of major damage to the coastline or related interests of the coastal State, or to any resources of its territorial sea or exclusive economic zone, that State may, subject to section 7, provided that the evidence so warrants, institute proceedings, including detention of the vessel, in accordance with its laws.

7. Notwithstanding the provisions of paragraph 6, whenever appropriate procedures have been established, either through the competent international organization or as otherwise agreed, whereby compliance with requirements for bonding or other appropriate financial security has been assured, the coastal State if bound by such procedures shall allow the vessel to proceed.

8. The provisions of paragraphs 3, 4, 5, 6 and 7 also apply in respect of national laws and regulations adopted pursuant to article 211, paragraph 6.

Article 221

Measures to avoid pollution arising from maritime casualties

1. Nothing in this Part shall prejudice the right of States, pursuant to international law, both customary and conventional, to take and enforce measures beyond the territorial sea proportionate to the actual or threatened damage to protect their coastline or related interests, including fishing, from pollution or threat of pollution following upon a maritime casualty or acts relating to such a casualty, which may reasonably be expected to result in major harmful consequences.

2. For the purposes of this article, "maritime casualty" means a collision of vessels, stranding or other incident of navigation, or other occurrence on board a vessel or external to it resulting in material damage or imminent threat of material damage to a vessel or cargo.

222 artikla

Ilmasta käsin ja ilman kautta tapahtuvaa pilaantumista koskeva täytäntöönpano

Valtiot panevat täysivaltaisuuteensa kuuluvassa ilmatilassaan sekä niiden lippua käyttävien alusten tai niissä rekisteröityjen alusten tai ilma-alusten osalta täytäntöön 212 artiklan 1 kappaleen sekä muiden tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti hyväksytyt lait ja määräykset. Ne säätävät lakeja ja antavat määräyksiä sekä ryhtyvät muihin tarpeellisiin toimiin sellaisten toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä tai diplomaattikonferensseissa hyväksyttyjen sovellettavien kansainvälisten sääntöjen ja säännösten toimeenpanemiseksi, joiden tarkoituksena on ilmasta käsin tai ilman kautta tapahtuvan meriympäristön pilaantumisen ehkäiseminen, vähentäminen ja valvominen. Valtiot noudattavat tällöin kaikkia asianomaisia ilmailuturvallisuutta koskevia kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä.

Article 222

Enforcement with respect to pollution from or through the atmosphere

States shall enforce, within the air space under their sovereignty or with regard to vessels flying their flag or vessels or aircraft of their registry, their laws and regulations adopted in accordance with article 212, paragraph 1, and with other provisions of this Convention and shall adopt laws and regulations and take other measures necessary to implement applicable international rules and standards established through competent international organizations or diplomatic conference to prevent, reduce and control pollution of the marine environment from or through the atmosphere, in conformity with all relevant international rules and standards concerning the safety of air navigation.

7 OSASTO

SUOJATOIMET

223 artikla

Oikeudenkäynnin helpottaminen

Valtiot ryhtyvät tämän osan mukaisesti vireille pantuihin oikeudenkäynteihin nähden toimiin, joilla helpotetaan todistajien kuulemista ja toisten valtioiden viranomaisten tai toimivaltaisen kansainvälisen järjestön esittämien todisteiden vastaanottamista. Valtiot helpottavat myös toimivaltaisen kansainvälisen järjestön, lippuvaltion ja kaikkien sellaisten valtioiden virallisten edustajien osallistumista oikeudenkäyntiin, jotka ovat kärsineet vahinkoa rikkomuksesta aiheutuneesta pilaantumisesta. Oikeudenkäyntiin osallistuvilla virallisilla edustajilla on kansallisten lakien ja määräysten tai kansainvälisen oikeuden mukaiset oikeudet ja velvollisuudet.

SECTION 7

SAFEGUARDS

Article 223

Measures to facilitate proceedings

In proceedings instituted pursuant to this Part, States shall take measures to facilitate the hearing of witnesses and the admission of evidence submitted by authorities of another State, or by the competent international organization, and shall facilitate the attendance at such proceedings of official representatives of the competent international organization, the flag State and any State affected by pollution arising out of any violation. The official representatives attending such proceedings shall have such rights and duties as may be provided under national laws and regulations or international law.

224 artikla

Täytäntöönpanovaltuudet

Vain viranomaiset tai sota-alukset, sotilasilma-alukset tai muut alukset tai ilma-alukset, joissa on selvät tunnukset, jotka osoittavat niiden olevan valtion palveluksessa, ja joilla on

Article 224

Exercise of powers of enforcement

The powers of enforcement against foreign vessels under this Part may only be exercised by officials or by warships, military aircraft, or other ships or aircraft clearly marked and

asianomaiset valtuudet, saavat tämän osan mukaisesti käyttää ulkomaisiin aluksiin kohdistuvia täytäntöönpanovaltuuksia.

225 artikla

Velvollisuus välttää haittavaikutuksia täytäntöönpanovaltuuksien käytössä

Käyttäessään tämän yleissopimuksen mukaisesti vieraisiin aluksiin kohdistuvia täytäntöönpanovaltuuksiaan valtiot eivät saa vaarantaa merenkulun turvallisuutta tai muutenkaan aiheuttaa alukselle vaaraa tai ohjata sitä vaaralliseen satamaan tai ankkuripaikkaan tai saattaa meriympäristöä kohtuuttomalle vaaralle alttiiksi.

226 artikla

Ulkomaisten alusten tutkiminen

1. a) Valtiot eivät saa viivyttää ulkomaista alusta kauempaa kuin 216, 218 ja 220 artiklassa mainittujen tutkimusten tekeminen vaatii. Vieraan aluksen tarkastaminen rajoitetaan sellaisten todistusten ja muiden asiakirjojen tarkastamiseen, joita yleisesti hyväksyttyjen kansainvälisten sääntöjen ja säännösten mukaan alukselta vaaditaan, tai aluksen muiden vastaavien asiakirjojen tarkastamiseen. Aluksen saa tarkastaa lähemmin vasta mainitun tutkimuksen jälkeen ja silloinkin vain, kun:

i) on selviä perusteita epäillä, että aluksen tai sen varusteiden kunto ei olennaisilta kohdin vastaa asiakirjojen tietoja;

ii) asiakirjojen tiedot eivät riitä vahvistamaan tai todentamaan epäiltyä rikkomusta; tai

iii) aluksessa ei ole voimassa olevia todistuksia tai asiakirjoja.

b) Jos tutkimuksesta ilmenee, että sovellettavia lakeja ja määräyksiä tai kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä meriympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi on rikottu, alus tulee viipymättä päästää vapaaksi kohtuullisina pidettävin ehdoin, esimerkiksi edellyttämällä takuuta tai muuta soveliasta rahavakuutta.

c) Kun alus aiheuttaa meriympäristölle kohtuutonta vahingonvaaraa, sen vapauttaminen voidaan sovellettavia alusten merikelpoisuutta koskevia kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä heikentämättä kieltää tai vapauttamisen ehdoksi voidaan asettaa, että se siirretään lähimmälle identifiable as being on government service and authorized to that effect.

Article 225

Duty to avoid adverse consequences in the exercise of the powers of enforcement

In the exercise under this Convention of their powers of enforcement against foreign vessels, States shall not endanger the safety of navigation or otherwise create any hazard to a vessel, or bring it to an unsafe port or anchorage, or expose the marine environment to an unreasonable risk.

Article 226

Investigation of foreign vessels

1. (a) States shall not delay a foreign vessel longer than is essential for purposes of the investigations provided for in articles 216, 218 and 220. Any physical inspection of a foreign vessel shall be limited to an examination of such certificates, records or other documents as the vessel is required to carry by generally accepted international rules and standards or of any similar documents which it is carrying; further physical inspection of the vessel may be undertaken only after such an examination and only when:

(i) there are clear grounds for believing that the condition of the vessel or its equipment does not correspond substantially with the particulars of those documents;

(ii) the contents of such documents are not sufficient to confirm or verify a suspected violation; or

(iii) the vessel is not carrying valid certificates and records.

(b) If the investigation indicates a violation of applicable laws and regulations or international rules and standards for the protection and preservation of the marine environment, release shall be made promptly subject to reasonable procedures such as bonding or other appropriate financial security.

(c) Without prejudice to applicable international rules and standards relating to the seaworthiness of vessels, the release of a vessel may, whenever it would present an unreasonable threat of damage to the marine environment, be refused or made conditional upon

sopivalle korjaustelakalle. Jos vapauttaminen on evätty tai tehty ehdolliseksi, aluksen lippuvaltiolle on pikaisesti ilmoitettava asiasta, jolloin tämä voi pyytää vapauttamista XV osan mukaisesti.

2. Valtioiden tulee yhteistyössä kehittää menettelytapoja merellä olevien alusten tarpeettoman tarkastuksen välttämiseksi.

227 artikla

Ulkomaisten alusten syrjintäkielto

Valtiot eivät saa käyttäessään tämän osan mukaisia oikeuksiaan ja täyttäessään sen mukaisia velvollisuuksiaan millään tavoin syrjiä minkään valtion aluksia.

228 artikla

Oikeudellisten toimien keskeyttäminen ja niihin ryhtymistä koskevat rajoitukset

1. Oikeudelliset toimet, joihin ryhdytään rangaistuksen määräämiseksi alusten aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi tarkoitettujen sovellettavien lakien ja määräysten tai kansainvälisten sääntöjen ja säännösten rikkomisesta, johon ulkomainen alus on syyllistynyt toimiin ryhtyneen valtion aluemeren ulkopuolella, keskeytetään, jos lippuvaltio ryhtyy rangaistuksen määräämiseksi vastaaviin oikeudellisiin toimiin kuuden kuukauden kuluessa ensiksi mainittuihin toimiin ryhtymisestä, paitsi jos on kysymys rantavaltiolle aiheutuneesta suuresta vahingosta, tai jos lippuvaltio on toistuvasti laiminlyönyt velvollisuutensa panna alustensa tekemiä rikkomuksia koskevat sovellettavat kansainväliset säännöt ja säännökset tehokkaasti täytäntöön. Kun lippuvaltio on pyytänyt, että oikeudelliset toimet keskeytetään tämän artiklan mukaisesti, se antaa aikanaan kaiken asiaa koskevan aineiston ja sen käsittelyä koskevat pöytäkirjat oikeudelliseen menettelyyn aiemmin ryhtyneen valtion käyttöön. Kun lippuvaltion käynnistämä oikeudellinen menettely on saatu päätökseen, keskeytetty menettely raukeaa. Oikeudellisesta menettelystä aiheutuneiden kulujen korvaamisen jälkeen rantavaltio palauttaa keskeytyneen menettelyn johdosta annetun takuun tai muun rahavakuuden.

2. Oikeudelliseen menettelyyn rangaistusten määräämiseksi ulkomaisille aluksille ei saa ryhproceeding to the nearest appropriate repair yard. Where release has been refused or made conditional, the flag State of the vessel must be promptly notified, and may seek release of the vessel in accordance with Part XV.

2. States shall co-operate to develop procedures for the avoidance of unnecessary physical inspection of vessels at sea.

Article 227

Non-discrimination with respect to foreign vessels

In exercising their rights and performing their duties under this Part, States shall not discriminate in form or in fact against vessels of any other State.

Article 228

Suspension and restrictions on institution of proceedings

1. Proceedings to impose penalties in respect of any violation of applicable laws and regulations or international rules and standards relating to the prevention, reduction and control of pollution from vessels committed by a foreign vessel beyond the territorial sea of the State instituting proceedings shall be suspended upon the taking of proceedings to impose penalties in respect of corresponding charges by the flag State within six months of the date on which proceedings were first instituted, unless those proceedings relate to a case of major damage to the coastal State or the flag State in question has repeatedly disregarded its obligation to enforce effectively the applicable international rules and standards in respect of violations committed by its vessels. The flag State shall in due course make available to the State previously instituting proceedings a full dossier of the case and the records of the proceedings, whenever the flag State has requested the suspension of proceedings in accordance with this article. When proceedings instituted by the flag State have been brought to a conclusion, the suspended proceedings shall be terminated. Upon payment of costs incurred in respect of such proceedings, any bond posted or other financial security provided in connection with the suspended proceedings shall be released by the coastal State.

2. Proceedings to impose penalties on foreign vessels shall not be instituted after the expiry of

tyä, kun rikkomuksesta on kulunut kolme vuotta, eikä mikään valtio saa ryhtyä tällaiseen menettelyyn, jos toinen valtio on jo siihen 1 kappaleen määräykset huomioon ottaen ryhtynyt.

3. Tämän artiklan määräykset eivät heikennä lippuvaltion oikeutta ryhtyä jonkin toisen valtion aloittamasta oikeudellisesta menettelystä huolimatta oman lainsäädäntönsä mukaisiin toimiin, esimerkiksi oikeudenkäyntiin rangaistuksen määräämiseksi.

229 artikla

Siviilioikeudellisiin toimiin ryhtyminen

Mikään tässä yleissopimuksessa ei vaikuta siviilioikeudellisiin toimiin ryhtymiseen, kun kysymyksessä on meriympäristön pilaantumisesta johtuva vahinko tai menetys.

230 artikla

Sakkorangaistukset ja syytetyn yleisesti tunnustettujen oikeuksien kunnioittaminen

1. Meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi tarkoitettujen kansallisten lakien ja määräysten tai sovellettavien kansainvälisten sääntöjen ja säännösten rikkomisesta, johon ulkomaiset alukset ovat syyllistyneet aluemeren ulkopuolella, voidaan tuomita vain sakkorangaistuksiin.

2. Meriympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi tarkoitettujen kansallisten lakien ja määräysten tai sovellettavien kansainvälisten sääntöjen ja säännösten rikkomisesta, johon ulkomaiset alukset ovat syyllistyneet aluemerellä, voidaan tuomita vain sakkorangaistuksiin, paitsi jos kysymyksessä on vakava ja tahallinen aluemerellä tapahtunut pilaaminen.

3. Oikeudenkäynnissä, joka koskee tällaisia rikkomuksia, joihin ulkomainen alus on syyllistynyt ja joista voi seurata rangaistus, on kunnioitettava syytetyn yleisesti tunnustettuja oikeuksia.

231 artikla

Ilmoitukset lippuvaltiolle ja muille asianomaisille valtioille

Valtiot ilmoittavat viipymättä lippuvaltiolle ja muille asianomaisille valtioille toimista, joihin ne ovat ryhtyneet ulkomaisia aluksia vas-

three years from the date on which the violation was committed, and shall not be taken by any State in the event of proceedings having been instituted by another State subject to the provisions set out in paragraph 1.

3. The provisions of this article are without prejudice to the right of the flag State to take any measures, including proceedings to impose penalties, according to its laws irrespective of prior proceedings by another State.

Article 229

Institution of civil proceedings

Nothing in this Convention affects the institution of civil proceedings in respect of any claim for loss or damage resulting from pollution of the marine environment.

Article 230

Monetary penalties and the observance of recognized rights of the accused

1. Monetary penalties only may be imposed with respect to violations of national laws and regulations or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment, committed by foreign vessels beyond the territorial sea.

2. Monetary penalties only may be imposed with respect to violations of national laws and regulations or applicable international rules and standards for the prevention, reduction and control of pollution of the marine environment, committed by foreign vessels in the territorial sea, except in the case of a wilful and serious act of pollution in the territorial sea.

3. In the conduct of proceedings in respect of such violations committed by a foreign vessel which may result in the imposition of penalties, recognized rights of the accused shall be observed.

Article 231

Notification to the flag State and other States concerned

States shall promptly notify the flag State and any other State concerned of any measures taken pursuant to section 6 against foreign

taan 6 osaston määräysten mukaisesti, sekä toimittavat lippuvaltiolle kaikki viralliset selonteot toimistaan. Näitä rantavaltion velvoitteita sovelletaan kuitenkin aluemerellä tehtyihin rikkomuksiin vain sikäli kuin on kysymys oikeudenkäynnistä. Lippuvaltion diplomaattiedustajille tai konsulivirkamiehille ja mahdollisuuksien mukaan sen merenkulkuviranomaisille ilmoitetaan heti toimista, joihin ulkomaisia aluksia vastaan on ryhdytty 6 osaston määräysten mukaisesti.

vessels, and shall submit to the flag State all official reports concerning such measures. However, with respect to violations committed in the territorial sea, the foregoing obligations of the coastal State apply only to such measures as are taken in proceedings. The diplomatic agents or consular officers and where possible the maritime authority of the flag State, shall be immediately informed of any such measures taken pursuant to section 6 against foreign vessels.

232 artikla

Täytäntöönpanotoimista johtuva valtioiden vahingonkorvausvelvollisuus

Valtiot ovat korvausvelvollisia vahingosta tai menetyksestä, joka voidaan katsoa niiden aiheuttamaksi ja joka johtuu 6 osaston määräyksiin pohjautuvista toimista, kun ne osoittautuvat laittomiksi tai menevät pitemmälle kuin saatujen tietojen perusteella on kohtuullisesti katsoen ollut tarpeellista. Valtiot huolehtivat siitä, että niiden tuomioistuimissa voidaan hakea korvausta tällaisesta vahingosta tai menetyksestä.

Article 232

Liability of States arising from enforcement measures

States shall be liable for damage or loss attributable to them arising from measures taken pursuant to section 6 when such measures are unlawful or exceed those reasonably required in the light of available information. States shall provide for recourse in their courts for actions in respect of such damage or loss.

233 artikla

Kansainväliseen merenkulkuun käytettäviä salmia koskevat suojatoimet

Mitkään 5, 6 tai 7 osaston määräykset eivät vaikuta kansainväliseen merenkulkuun käytettäviä salmia koskevaan oikeudelliseen järjestelyyn. Kuitenkin jos jokin muu kuin 10 osastossa mainittu ulkomainen alus on rikkonut 42 artiklan 1 kappaleen a)- ja b) -kohdassa mainittuja lakeja ja määräyksiä ja siten aiheuttanut tai uhannut aiheuttaa salmien meriympäristölle huomattavaa vahinkoa, salmiin rajautuvat valtiot voivat ryhtyä asianmukaisiin täytäntöönpanotoimiin. Tällöin ne noudattavat vastaavasti tämän osaston määräyksiä.

Article 233

Safeguards with respect to straits used for international navigation

Nothing in sections 5, 6 and 7 affects the legal régime of straits used for international navigation. However, if a foreign ship other than those referred to in section 10 has committed a violation of the laws and regulations referred to in article 42, paragraph 1(a) and (b), causing or threatening major damage to the marine environment of the straits, the States bordering the straits may take appropriate enforcement measures and if so shall respect *mutatis mutandis* the provisions of this section.

8 OSASTO

JÄÄPEITTEISET ALUEET

SECTION 8

ICE-COVERED AREAS

234 artikla

Jääpeitteiset alueet

Rantavaltioilla on oikeus laatia ja panna täytäntöön kaikkiin osapuoliin yhtäläisesti so-

Article 234

Ice-covered areas

Coastal States have the right to adopt and enforce non-discriminatory laws and regula-

vellettavia lakeja ja määräyksiä aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja valvomiseksi talousvyöhykkeen rajojen sisäpuolella olevilla jään peittämillä alueilla, joilla erityisen ankara ilmasto ja niitä suurimman osan vuotta peittävä jää aiheuttavat haittaa tai poikkeuksellista vaaraa merenkululle ja joilla meriympäristön pilaantuminen voisi johtaa siihen, että luonnon tasapaino häiriintyy huomattavasti tai järkkyy peruuttamattomasti. Laeissa ja määräyksissä tulee ottaa asianmukaisesti huomioon merenkulun tarpeet sekä meriympäristön suojeleminen ja säilyttäminen tarkimpien käytettävissä olevien tutkimustietojen perusteella.

tions for the prevention, reduction and control of marine pollution from vessels in ice-covered areas within the limits of the exclusive economic zone, where particularly severe climatic conditions and the presence of ice covering such areas for most of the year create obstructions or exceptional hazards to navigation, and pollution of the marine environment could cause major harm to or irreversible disturbance of the ecological balance. Such laws and regulations shall have due regard to navigation and the protection and preservation of the marine environment based on the best available scientific evidence.

9 OSASTO

VASTUU JA VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

235 artikla

Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus

1. Valtiot ovat vastuussa meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevien kansainvälisten velvoitteidensa täyttämisestä. Ne ovat vahingonkorvausvelvollisia kansainvälisen oikeuden mukaisesti.

2. Valtiot huolehtivat siitä, että niiden oikeusjärjestys tarjoaa mahdollisuuden pikaisen ja riittävän korvauksen tai muun hyvityksen saamiseen vahingosta, joka johtuu niiden lainkäyttövaltaan kuuluvien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden aiheuttamasta meriympäristön pilaantumisesta.

3. Varmistaakseen pikaisen ja riittävän korvauksen suorittamisen meriympäristön pilaantumisesta johtuvista vahingoista valtiot toimivat yhteistyössä voimassa olevan kansainvälisen oikeuden soveltamiseksi sekä vastuuta ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskevan kansainvälisen oikeuden kehittämiseksi sikäli kuin on kysymys vahinkojen arvioimisesta ja korvaamisesta ja asiasta johtuvien riitojen ratkaisemisesta sekä, tarpeen mukaan, riittävien korvausten maksuperusteiden ja korvausten maksamista koskevien menettelyjen, esimerkiksi pakollisen vakuutuksen tai korvausrahaston, kehittämisestä.

SECTION 9

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

Article 235

Responsibility and liability

1. States are responsible for the fulfilment of their international obligations concerning the protection and preservation of the marine environment. They shall be liable in accordance with international law.

2. States shall ensure that recourse is available in accordance with their legal systems for prompt and adequate compensation or other relief in respect of damage caused by pollution of the marine environment by natural or juridical persons under their jurisdiction.

3. With the objective of assuring prompt and adequate compensation in respect of all damage caused by pollution of the marine environment, States shall co-operate in the implementation of existing international law and the further development of international law relating to responsibility and liability for the assessment of and compensation for damage and the settlement of related disputes, as well as, where appropriate, development of criteria and procedures for payment of adequate compensation, such as compulsory insurance or compensation funds.

10 OSASTO

TÄYSIVALTAINEN KOSKEMATTOMUUS

236 artikla

Täysivaltainen koskemattomuus

Tämän yleissopimuksen määräyksiä meriympäristön suojelusta ja säilyttämisestä ei sovelleta sota-aluksiin, apualuksiin tai muihinkaan valtion omistamiin tai käyttämiin aluksiin tai ilma-aluksiin, joita käytetään kyseisellä hetkellä muihin kuin valtion kaupallisiin tehtäviin. Jokaisen valtion tulee kuitenkin asianmukaisin toimin, jotka eivät heikennä sen omistamien tai käyttämien alusten tai ilma-alusten toimintaa tai toimintamahdollisuuksia, huolehtia siitä, että alukset ja ilma-alukset toimivat, siinä määrin kuin on kohtuullista ja tarkoituksenmukaista, tämän yleissopimuksen mukaisesti.

SECTION 10

SOVEREIGN IMMUNITY

Article 236

Sovereign immunity

The provisions of this Convention regarding the protection and preservation of the marine environment do not apply to any warship, naval auxiliary, other vessels or aircraft owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each State shall ensure, by the adoption of appropriate measures not impairing operations or operational capabilities of such vessels or aircraft owned or operated by it, that such vessels or aircraft act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Convention.

11 OSASTO

MUIDEN MERIYMPÄRISTÖN SUOJELEMISTA JA SÄILYTTÄMISTÄ KÄSITTELEVIEN YLEISSOPIMUSTEN SISÄLTÄMÄT VELVOITTEET

237 artikla

Muiden meriympäristön suojelemista ja säilyttämistä käsittelevien yleissopimusten sisältämät velvoitteet

1. Tämän osan määräykset eivät heikennä nimenomaisia velvoitteita, joita valtioilla on aiemmin tehtyjen erityisten yleissopimusten ja muiden sopimusten perusteella ja jotka koskevat meriympäristön suojelua ja säilyttämistä, tai sopimuksia, joita saatetaan tehdä tämän yleissopimuksen yleisten periaatteiden edistämiseksi.

2. Nimenomaiset velvoitteet meriympäristön suojelemiseksi ja säilyttämiseksi, joita valtioilla on erityisten yleissopimusten perusteella, tulee täyttää tämän yleissopimuksen yleisten periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.

SECTION 11

OBLIGATIONS UNDER OTHER CONVENTIONS ON THE PROTECTION AND PRESERVATION OF THE MARINE ENVIRONMENT

Article 237

Obligations under other conventions on the protection and preservation of the marine environment

1. The provisions of this Part are without prejudice to the specific obligations assumed by States under special conventions and agreements concluded previously which relate to the protection and preservation of the marine environment and to agreements which may be concluded in furtherance of the general principles set forth in this Convention.

2. Specific obligations assumed by States under special conventions, with respect to the protection and preservation of the marine environment, should be carried out in a manner consistent with the general principles and objectives of this Convention.

XIII OSA
MERITIETEELLINEN TUTKIMUS

1 OSASTO
YLEISET MÄÄRÄYKSET

238 artikla
Oikeus meritieteelliseen tutkimukseen

Kaikilla valtioilla maantieteellisestä sijainnistaan riippumatta sekä toimivaltaisilla kansainvälisillä järjestöillä on oikeus meritieteelliseen tutkimukseen ottaen huomioon tämän yleissopimuksen määräykset muiden valtioiden oikeuksista ja velvollisuuksista.

239 artikla
Meritieteellisen tutkimuksen edistäminen

Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt edistävät ja helpottavat meritieteellistä tutkimusta ja sen kehittämistä tämän yleissopimuksen mukaisesti.

240 artikla
Meritieteellisessä tutkimuksessa noudatettavat yleiset periaatteet

Meritieteellisessä tutkimuksessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

a) meritieteellistä tutkimusta tehdään vain rauhanomaisiin tarkoituksiin;

b) meritieteellisessä tutkimuksessa käytetään asianmukaisia, tämän yleissopimuksen kanssa sopusoinnussa olevia tieteellisiä menetelmiä;

c) meritieteellinen tutkimus ei saa aiheettomasti häiritä muuta tämän yleissopimuksen mukaista laillista merten käyttöä, jonka yhteydessä tutkimuksen harjoittaminen tulee puolestaan ottaa asianmukaisesti huomioon;

d) meritieteellisessä tutkimuksessa on noudatettava kaikkia tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksyttyjä asiaan kuuluvia, muun muassa meriympäristön suojelemista ja säilyttämistä koskevia määräyksiä.

241 artikla
Meritieteellisen tutkimuksen riittämättömyys vaatimusten oikeudelliseksi perusteeksi

Meritieteellisen tutkimuksen harjoittamiseen ei voida vedota minkään jotain meriympäristön osaa tai sen luonnonvaroja koskevan vaatimuksen oikeudellisena perusteena.

PART XIII
MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

SECTION 1
GENERAL PROVISIONS

Article 238
Right to conduct marine scientific research

All States, irrespective of their geographical location, and competent international organizations have the right to conduct marine scientific research subject to the rights and duties of other States as provided for in this Convention.

Article 239
Promotion of marine scientific research

States and competent international organizations shall promote and facilitate the development and conduct of marine scientific research in accordance with this Convention.

Article 240
General principles for the conduct of marine scientific research

In the conduct of marine scientific research the following principles shall apply:

(a) marine scientific research shall be conducted exclusively for peaceful purposes;

(b) marine scientific research shall be conducted with appropriate scientific methods and means compatible with this Convention;

(c) marine scientific research shall not unjustifiably interfere with other legitimate uses of the sea compatible with this Convention and shall be duly respected in the course of such uses;

(d) marine scientific research shall be conducted in compliance with all relevant regulations adopted in conformity with this Convention including those for the protection and preservation of the marine environment.

Article 241
Non-recognition of marine scientific research activities as the legal basis for claims

Marine scientific research activities shall not constitute the legal basis for any claim to any part of the marine environment or its resources.

2 OSASTO

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

242 artikla

Kansainvälisen yhteistyön edistäminen

1. Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt edistävät keskinäiseksi hyödykseen kansainvälistä yhteistyötä rauhanomaisiin tarkoituksiin tehtävässä meritieteellisessä tutkimuksessa. Tällöin niiden tulee toimia täysivaltaisuuden ja lainkäyttövallan kunnioittamista koskevan periaatteen mukaisesti.

2. Soveltaessaan tätä yleissopimuksen osaa valtion tulee asianmukaisesti antaa muille valtioille riittävä mahdollisuus saada siltä tai sen avulla tietoja, joita tarvitaan ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle sekä meriympäristölle koituvien vaarojen ehkäisemiseksi ja valvomiseksi. Edellä sanottu ei kuitenkaan heikennä oikeuksia ja velvollisuuksia, joita valtioilla on tämän yleissopimuksen perusteella.

243 artikla

Suotuisien tutkimusolojen luominen

Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt toimivat yhteistyössä tekemällä kahden- tai monenvälisiä sopimuksia suotuisten olojen luomiseksi meriympäristössä tapahtuvalle meritieteelliselle tutkimukselle ja meriympäristössä havaittavien ilmiöiden ja tapahtumien merkitystä ja niiden välisiä suhteita tutkivien tiedemiesten pyrkimysten yhteen sovittamiseksi.

244 artikla

Tiedonlevitys

1. Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt julkaisevat ja levittävät tämän yleissopimuksen mukaisesti sopivien kanavien välityksellä tietoja tärkeimmistä tutkimusohjelmaehdotuksista ja niiden tavoitteista sekä meritieteellisistä tutkimustuloksista.

2. Tätä varten valtiot edistävät aktiivisesti erikseen ja yhteistyössä muiden valtioiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa tutkimustietojen kulkua ja meritieteellistä tutkimusta koskevan tietämyksen siirtoa varsinkin kehitysmaihin sekä vahvistavat kehitysmaiden mahdollisuuksia omaan meritieteel-

SECTION 2

INTERNATIONAL CO-OPERATION

Article 242

Promotion of international co-operation

1. States and competent international organizations shall, in accordance with the principle of respect for sovereignty and jurisdiction and on the basis of mutual benefit, promote international co-operation in marine scientific research for peaceful purposes.

2. In this context, without prejudice to the rights and duties of States under this Convention, a State, in the application of this Part, shall provide, as appropriate, other States with a reasonable opportunity to obtain from it, or with its co-operation, information necessary to prevent and control damage to the health and safety of persons and to the marine environment.

Article 243

Creation of favourable conditions

States and competent international organizations shall co-operate, through the conclusion of bilateral and multilateral agreements, to create favourable conditions for the conduct of marine scientific research in the marine environment and to integrate the efforts of scientists in studying the essence of phenomena and processes occurring in the marine environment and the interrelations between them.

Article 244

Publication and dissemination of information and knowledge

1. States and competent international organizations shall, in accordance with this Convention, make available by publication and dissemination through appropriate channels information on proposed major programmes and their objectives as well as knowledge resulting from marine scientific research.

2. For this purpose, States, both individually and in co-operation with other States and with competent international organizations, shall actively promote the flow of scientific data and information and the transfer of knowledge resulting from marine scientific research, especially to developing States, as well as the

liseen tutkimukseen muun muassa ohjelmilla, joilla näiden teknistieteelliselle henkilöstölle annetaan riittävä koulutus.

3 OSASTO

MERITIETEELLISEN TUTKIMUKSEN HARJOITTAMINEN JA EDISTÄMINEN

245 artikla

Meritieteellinen tutkimus aluemerellä

Rantavaltioilla on täysivaltaisuuttaan käyttäessään yksinomainen oikeus säännellä ja tehdä meritieteellistä tutkimusta aluemerellä ja antaa lupa siihen. Aluemerellä saa tehdä meritieteellistä tutkimusta vain rantavaltion nimenomaisella suostumuksella ja sen määräämillä ehdoilla.

246 artikla

Meritieteellinen tutkimus talousvyöhykkeellä ja mannerjalustalla

1. Rantavaltioilla on lainkäyttövaltaansa käyttäessään oikeus säännellä ja tehdä meritieteellistä tutkimusta talousvyöhykkeellään ja mannerjalustallaan ja antaa lupa siihen tämän yleissopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti.

2. Talousvyöhykkeellä ja mannerjalustalla tehtävään meritieteelliseen tutkimukseen tarvitaan rantavaltion suostumus.

3. Rantavaltioiden tulee tavanomaisissa oloissa antaa muille valtioille tai toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille suostumuksensa meritieteellisiin tutkimushankkeisiin talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan, kun niihin ryhdytään tämän yleissopimuksen mukaisesti vain rauhanomaisessa tarkoituksessa ja meriympäristöä koskevan tutkimustiedon lisäämiseksi koko ihmiskunnan hyödyksi. Tätä varten rantavaltiot antavat määräyksiä ja soveltavat menettelyjä, jotka takaavat, että suostumusta ei viivytetä tai evätä aiheettomasti.

4. Sovellettaessa 3 kappaletta on otettava huomioon, että tavanomaisista oloista voi olla kysymys silloinkin, kun rantavaltion ja tutkimusta tekevän valtion välillä ei ole diplomaattisia suhteita.

strengthening of the autonomous marine scientific research capabilities of developing States through, *inter alia*, programmes to provide adequate education and training of their technical and scientific personnel.

SECTION 3

CONDUCT AND PROMOTION OF MARINE SCIENTIFIC RESEARCH

Article 245

Marine scientific research in the territorial sea

Coastal States, in the exercise of their sovereignty, have the exclusive right to regulate, authorize and conduct marine scientific research in their territorial sea. Marine scientific research therein shall be conducted only with the express consent of and under the conditions set forth by the coastal State.

Article 246

Marine scientific research in the exclusive economic zone and on the continental shelf

1. Coastal States, in the exercise of their jurisdiction, have the right to regulate, authorize and conduct marine scientific research in their exclusive economic zone and on their continental shelf in accordance with the relevant provisions of this Convention.

2. Marine scientific research in the exclusive economic zone and on the continental shelf shall be conducted with the consent of the coastal State.

3. Coastal States shall, in normal circumstances, grant their consent for marine scientific research projects by other States or competent international organizations in their exclusive economic zone or on their continental shelf to be carried out in accordance with this Convention exclusively for peaceful purposes and in order to increase scientific knowledge of the marine environment for the benefit of all mankind. To this end, coastal States shall establish rules and procedures ensuring that such consent will not be delayed or denied unreasonably.

4. For the purposes of applying paragraph 3, normal circumstances may exist in spite of the absence of diplomatic relations between the coastal State and the researching State.

5. Rantavaltiot voivat kuitenkin harkintansa mukaan evätä suostumuksensa toisen valtion tai toimivaltaisen kansainvälisen järjestön meritieteelliseltä tutkimushankkeelta talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan, jos hanke:

a) vaikuttaa suoraan elollisten tai elottomien luonnonvarojen tutkimiseen tai hyödyntämiseen;
b) sisältää mannerjalustan porausta, räjähteiden käyttöä tai vahingollisten aineiden päästämistä meriympäristöön;

c) sisältää 60 ja 80 artiklassa mainittujen tekosaarten, laitteiden ja rakennelmien rakentamista tai käyttöä;
d) sisältää sellaisia 248 artiklan mukaisesti annettuja tietoja hankkeen luonteesta tai tavoitteista, jotka eivät pidä paikkaansa, tai jos tutkimusta harjoittavalla valtiolla tai toimivaltaisella kansainvälisellä järjestöllä on aiemmista tutkimushankkeista jäänyt täyttämättä velvoitteita rantavaltiota kohtaan.

6. Huolimatta 5 kappaleen määräyksistä rantavaltiot eivät saa käyttää harkintavaltaansa evätäkseen suostumuksensa kyseisen kappaleen a)-kohdan perusteella, jos on kysymys meritieteellisistä tutkimushankkeista, joihin ryhdytään tämän osan määräysten mukaisesti mannerjalustalla 200 meripeninkulmaa kauempana niistä perusviivoista, joista aluemeren leveys mitataan, ja sellaisten erityisten alueiden ulkopuolella, jotka rantavaltiot voivat milloin hyvänsä julkisesti nimetä alueiksi, joita hyödynnetään tai yksityiskohtaisesti tutkitaan kyseisellä hetkellä tai aiotaan kohtuullisen ajan kuluessa hyödyntää tai tutkia. Rantavaltioiden tulee antaa alueiden nimeämisestä sekä tähän liittyvistä muutoksista riittävä ilmoitus, mutta niiden ei tarvitse selvittää alueilla tapahtuvaa toimintaa yksityiskohtaisesti.

7. 6 kappaleen määräykset eivät heikennä 77 artiklassa määriteltyjä mannerjalustaa koskevia rantavaltioiden oikeuksia.

8. Tämän artiklan tarkoittama meritieteellinen tutkimus ei saa perusteettomasti vaikeuttaa toimia, joihin rantavaltiot ryhtyvät käyttäessään tämän yleissopimuksen mukaisia täysivaltaisia oikeuksiaan ja lainkäyttövaltaansa.

5. Coastal States may however in their discretion withhold their consent to the conduct of a marine scientific research project of another State or competent international organization in the exclusive economic zone or on the continental shelf of the coastal State if that project:
(a) is of direct significance for the exploration and exploitation of natural resources, whether living or non-living;
(b) involves drilling into the continental shelf, the use of explosives or the introduction of harmful substances into the marine environment;
(c) involves the construction, operation or use of artificial islands, installations and structures referred to in articles 60 and 80;
(d) contains information communicated pursuant to article 248 regarding the nature and objectives of the project which is inaccurate or if the researching State or competent international organization has outstanding obligations to the coastal State from a prior research project.

6. Notwithstanding the provisions of paragraph 5, coastal States may not exercise their discretion to withhold consent under subparagraph (a) of that paragraph in respect of marine scientific research projects to be undertaken in accordance with the provisions of this Part on the continental shelf, beyond 200 nautical miles from the baselines from which the breadth of the territorial sea is measured, outside those specific areas which coastal States may at any time publicly designate as areas in which exploitation or detailed exploratory operations focused on those areas are occurring or will occur within a reasonable period of time. Coastal States shall give reasonable notice of the designation of such areas, as well as any modifications thereto, but shall not be obliged to give details of the operations therein.

7. The provisions of paragraph 6 are without prejudice to the rights of coastal States over the continental shelf as established in article 77.

8. Marine scientific research activities referred to in this article shall not unjustifiably interfere with activities undertaken by coastal States in the exercise of their sovereign rights and jurisdiction provided for in this Convention.

247 artikla

Kansainvälisten järjestöjen tekemät tai niiden alaisuudessa tehtävät meritieteelliset tutkimushankkeet

Rantavaltion, joka on kansainvälisen järjestön jäsen tai jolla on järjestön kanssa kahdenvälinen sopimus ja jonka talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla järjestö haluaa tehdä tai teettää meritieteellistä tutkimusta, katsotaan antaneen luvan tutkimuksen tekemiseen sovittujen ehtojen mukaisesti, jos se on hyväksynyt hankkeen yksityiskohdat silloin, kun järjestö on päättänyt tutkimuksen tekemisestä, tai on halukas osallistumaan siihen eikä ole esittänyt vastalausettaan neljän kuukauden kuluessa siitä, kun järjestö on ilmoittanut sille hankkeesta.

Article 247

Marine scientific research projects undertaken by or under the auspices of international organizations

A coastal State which is a member of or has a bilateral agreement with an international organization, and in whose exclusive economic zone or on whose continental shelf that organization wants to carry out a marine scientific research project, directly or under its auspices, shall be deemed to have authorized the project to be carried out in conformity with the agreed specifications if that State approved the detailed project when the decision was made by the organization for the undertaking of the project, or is willing to participate in it, and has not expressed any objection within four months of notification of the project by the organization to the coastal State.

248 artikla

Velvollisuus antaa rantavaltiolle tietoja

Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt, jotka aikovat tehdä meritieteellistä tutkimusta rantavaltion talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla, ovat velvollisia antamaan viimeistään kuusi kuukautta ennen tutkimushankkeen alkua sille täydellisen selvityksen:

a) tutkimuksen luonteesta ja tavoitteista;
b) käytettävistä menetelmistä ja välineistä, mukaan luettuina alusten nimi, kantavuus, tyyppi ja luokka sekä selvitys tutkimuslaitteistosta;
c) tarkoista maantieteellisistä alueista, joilla tutkimus tehdään;
d) tutkimusalusten suunnitellusta saapumispäivästä ja lopullisesta lähtöpäivästä tai laitteiden asennus- ja purkamispäivästä;

e) tutkimuksen toimeenpanevan laitoksen, sen johtajan ja tutkimusta johtavan henkilön nimistä; sekä
f) siitä, missä määrin katsotaan, että rantavaltion tulisi voida osallistua tutkimukseen tai olla siinä edustettuna.

Article 248

Duty to provide information to the coastal State

States and competent international organizations which intend to undertake marine scientific research in the exclusive economic zone or on the continental shelf of a coastal State shall, not less than six months in advance of the expected starting date of the marine scientific research project, provide that State with a full description of:
(a) the nature and objectives of the project;
(b) the method and means to be used, including name, tonnage, type and class of vessels and a description of scientific equipment;
(c) the precise geographical areas in which the project is to be conducted;
(d) the expected date of first appearance and final departure of the research vessels, or deployment of the equipment and its removal, as appropriate;
(e) the name of the sponsoring institution, its director, and the person in charge of the project; and
(f) the extent to which it is considered that the coastal State should be able to participate or to be represented in the project.

249 artikla

Velvollisuus noudattaa eräitä ehtoja

1. Ryhtyessään meritieteelliseen tutkimuk-

Article 249

Duty to comply with certain conditions

1. States and competent international organ-

seen rantavaltion talousvyöhykkeellä tai mannerjalustalla valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt noudattavat seuraavia ehtoja: ne

a) huolehtivat siitä, että rantavaltion halutessa ja milloin käytännössä mahdollista sillä on oikeus osallistua tutkimukseen tai olla edustettuna siinä varsinkin tutkimusaluksilla ja muilla aluksilla tai tieteelliseen tutkimukseen käytettävillä rakennelmilla, ilman että rantavaltion tiedemiehille tarvitsee maksaa palkkiota tai että rantavaltion tarvitsee osallistua tutkimuksen kustannuksiin;

b) antavat rantavaltiolle pyynnöstä alustavia tutkimustietoja mahdollisimman pian ja lopulliset tulokset ja johtopäätökset tutkimuksen päätyttyä;

c) sitoutuvat päästämään pyynnöstä rantavaltion tutustumaan kaikkiin meritieteellisestä tutkimushankkeesta saatuihin tutkimustietoihin ja -näytteisiin sekä samoin antamaan sille jäljennettävissä olevia tietoja ja sellaisia näytteitä, jotka voidaan jakaa osiin ilman, että niiden tieteellinen arvo kärsii;

d) antavat pyynnöstä rantavaltiolle arvioita tiedoista, näytteistä ja tutkimustuloksista tai auttavat sitä niiden arvioinnissa tai tulkinnassa;

e) huolehtivat siitä, että 2 kappaleen määräykset huomioon ottaen tutkimustulokset annetaan sopivien kansallisten tai kansainvälisten kanavien kautta mahdollisimman pian kansainväliseen käyttöön;

f) ilmoittavat rantavaltiolle heti, jos tutkimusohjelma muuttuu huomattavasti;

g) jollei toisin ole sovittu, siirtävät tutkimukseen käytetyt rakennelmat tai laitteet pois heti tutkimuksen päätyttyä.

2. Tämä artikla ei heikennä rantavaltion laeillaan ja määräyksillään asettamia ehtoja, jotka koskevat sen harkintavaltaa myöntää tai evätä suostumuksensa 246 artiklan 5 kappaleen mukaisesti. Tämä koskee muun muassa vaatimuksia etukäteen annettavasta lupauksesta sellaisen tutkimuksen tulosten saattamiseksi kansainväliseen käyttöön, jolla on välitöntä merkitystä luonnonvarojen tutkimiselle ja hyödyntämiselle.

250 artikla

Meritieteellisiä tutkimushankkeita koskeva tiedonvälitys

Ellei toisin sovita, meritieteellisiä tutkimus-

izations when undertaking marine scientific research in the exclusive economic zone or on the continental shelf of a coastal State shall comply with the following conditions:

(a) ensure the right of the coastal State, if it so desires, to participate or be represented in the marine scientific research project, especially on board research vessels and other craft or scientific research installations, when practicable, without payment of any remuneration to the scientists of the coastal State and without obligation to contribute towards the costs of the project;

(b) provide the coastal State, at its request, with preliminary reports, as soon as practicable, and with the final results and conclusions after the completion of the research;

(c) undertake to provide access for the coastal State, at its request, to all data and samples derived from the marine scientific research project and likewise to furnish it with data which may be copied and samples which may be divided without detriment to their scientific value;

(d) if requested, provide the coastal State with an assessment of such data, samples and research results or provide assistance in their assessment or interpretation;

(e) ensure, subject to paragraph 2, that the research results are made internationally available through appropriate national or international channels, as soon as practicable;

(f) inform the coastal State immediately of any major change in the research programme;

(g) unless otherwise agreed, remove the scientific research installations or equipment once the research is completed.

2. This article is without prejudice to the conditions established by the laws and regulations of the coastal State for the exercise of its discretion to grant or withhold consent pursuant to article 246, paragraph 5, including requiring prior agreement for making internationally available the research results of a project of direct significance for the exploration and exploitation of natural resources.

Article 250

Communications concerning marine scientific research projects

Communications concerning the marine scien-

hankkeita koskevaan tiedonvälitykseen käytetään sopivia virallisia kanavia.

251 artikla

Yleiset periaatteet ja ohjeet

Valtiot pyrkivät toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen avulla edistämään sellaisten yleisten periaatteiden ja ohjeiden kehittämistä, jotka helpottavat meritieteellisen tutkimuksen luonteen ja vaikutusten toteamista.

252 artikla

Hiljainen suostumus

Valtiot tai toimivaltaiset kansainväliset järjestöt voivat ryhtyä meritieteelliseen tutkimushankkeeseen kuuden kuukauden kuluttua siitä, kun rantavaltiolle on toimitettu 248 artiklan mukaiset tiedot, ellei rantavaltio ole neljän kuukauden kuluessa tietojen vastaanottamisesta ilmoittanut tutkimusta tekevälle valtiolle tai järjestölle, että:

a) se on evännyt suostumuksensa 246 artiklan määräysten perusteella; tai

b) valtion tai toimivaltaisen kansainvälisen järjestön antamat tiedot tutkimuksen luonteesta tai tavoitteista eivät vastaa ilmeisiä tosiasioita; tai

c) se tarvitsee lisätietoja 248 ja 249 artiklan mukaisten ehtojen ja tietojen johdosta; tai

d) valtiolta tai järjestöltä on jäänyt täyttämättä niiden aiempaa meritieteellistä tutkimusta koskevia, 249 artiklan määräysten mukaisia velvoitteita.

253 artikla

Meritieteellisten tutkimusten keskeyttäminen tai lopettaminen

1. Rantavaltiolla on oikeus vaatia talousvyöhykkeellään tai mannerjalustallaan käynnissä olevan meritieteellisen tutkimuksen keskeyttämistä, jos:

a) tutkimuksen teko ei vastaa niitä 248 artiklan mukaisesti annettuja tietoja, joiden perusteella rantavaltio on antanut suostumuksensa; tai

b) tutkimusta tekevä valtio tai toimivaltainen

tific research projects shall be made through appropriate official channels, unless otherwise agreed.

Article 251

General criteria and guidelines

States shall seek to promote through competent international organizations the establishment of general criteria and guidelines to assist States in ascertaining the nature and implications of marine scientific research.

Article 252

Implied consent

States or competent international organizations may proceed with a marine scientific research project six months after the date upon which the information required pursuant to article 248 was provided to the coastal State unless within four months of the receipt of the communication containing such information the coastal State has informed the State or organization conducting the research that:

(a) it has withheld its consent under the provisions of article 246; or

(b) the information given by that State or competent international organization regarding the nature or objectives of the project does not conform to the manifestly evident facts; or

(c) it requires supplementary information relevant to conditions and the information provided for under articles 248 and 249; or

(d) outstanding obligations exist with respect to a previous marine scientific research project carried out by that State or organization, with regard to conditions established in article 249.

Article 253

Suspension or cessation of marine scientific research activities

1. A coastal State shall have the right to require the suspension of any marine scientific research activities in progress within its exclusive economic zone or on its continental shelf if:

(a) the research activities are not being conducted in accordance with the information communicated as provided under article 248 upon which the consent of the coastal State was based; or

(b) the State or competent international

kansainvälinen järjestö ei noudata 249 artiklan määräyksiä niistä oikeuksista, joita rantavaltiolla on kyseiseen meritieteelliseen tutkimushankkeeseen nähden.

2. Rantavaltiolla on oikeus vaatia meritieteellisen tutkimuksen lopettamista, jos 248 artiklan määräyksien noudattamatta jättäminen merkitsee huomattavaa muutosta tutkimushankkeeseen tai -toimintaan.

3. Rantavaltio voi vaatia meritieteellisen tutkimuksen lopettamista myös, jos 1 kappaleen tarkoittamia puutteita ei korjata kohtuullisessa ajassa.

4. Rantavaltion ilmoitettua, että se on päättänyt määrätä tutkimuksen keskeytettäväksi tai lopetettavaksi, valtioiden tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen, jotka ovat saaneet luvan meritieteelliseen tutkimukseen, tulee lopettaa tutkimus, jota rantavaltion ilmoitus koskee.

5. Rantavaltion tulee peruuttaa 1 kappaleen mukainen keskeyttämismääräys, ja meritieteellistä tutkimusta saa jatkaa heti, kun tutkimusta tekevä valtio tai toimivaltainen kansainvälinen järjestö on täyttänyt 248 ja 249 artiklan vaatimukset.

organization conducting the research activities fails to comply with the provisions of article 249 concerning the rights of the coastal State with respect to the marine scientific research project.

2. A coastal State shall have the right to require the cessation of any marine scientific research activities in case of any non-compliance with the provisions of article 248 which amounts to a major change in the research project or the research activities.

3. A coastal State may also require cessation of marine scientific research activities if any of the situations contemplated in paragraph 1 are not rectified within a reasonable period of time.

4. Following notification by the coastal State of its decision to order suspension or cessation, States or competent international organizations authorized to conduct marine scientific research activities shall terminate the research activities that are the subject of such a notification.

5. An order of suspension under paragraph 1 shall be lifted by the coastal State and the marine scientific research activities allowed to continue once the researching State or competent international organization has complied with the conditions required under articles 248 and 249.

254 artikla

Rantavaltioiden naapureina sijaitsevien sisämaavaltioiden ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden oikeudet

1. Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt, jotka ovat esittäneet rantavaltiolle suunnitelman 246 artiklan 3 kappaleen tarkoittaman meritieteellisen tutkimuksen tekemiseksi, tiedottavat siitä rantavaltion naapureina sijaitseville sisämaavaltioille ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille ja ilmoittavat tästä rantavaltiolle.

2. Kun rantavaltio on suostunut ehdotetun tutkimuksen tekemiseen, tutkimukseen ryhtyvät valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt antavat 246 artiklan ja muiden tämän yleissopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti kyseisen valtion naapureina sijaitseville sisämaavaltioille ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille niiden pyynnöstä, ja milloin tarkoituksenmukaista, 248 artiklan ja 249 artiklan 1 kappaleen f)-kohdan mukaisia tietoja.

Article 254

Rights of neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States

1. States and competent international organizations which have submitted to a coastal State a project to undertake marine scientific research referred to in article 246, paragraph 3, shall give notice to the neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States of the proposed research project, and shall notify the coastal State thereof.

2. After the consent has been given for the proposed marine scientific research project by the coastal State concerned, in accordance with article 246 and other relevant provisions of this Convention, States and competent international organizations undertaking such a project shall provide to the neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States, at their request and when appropriate, relevant information as specified in article 248 and article 249, paragraph 1(f).

3. Edellä mainituille naapureina sijaitseville sisämaavaltioille ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille tulee niiden pyynnöstä antaa tilaisuus mahdollisuuksiensa mukaan osallistua ehdotettuun meritieteelliseen tutkimukseen nimeämällä tähän tarkoitukseen sellaisia päteviä asiantuntijoita, joita rantavaltio ei vastusta, ja toimimalla tällöin tämän yleissopimuksen määräyksiä noudattavien ehtojen mukaisesti, joista rantavaltio on sopinut meritieteellistä tutkimusta tekevän valtion tai asianomaisten toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa.

4. 1 kappaleessa mainitut valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt antavat edellä mainituille sisämaavaltioille ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa oleville valtioille pyynnöstä 249 artiklan 1 kappaleen d)-kohdassa mainittuja tietoja ja apua, ottaen huomioon 249 artiklan 2 kappaleen määräykset.

3. The neighbouring land-locked and geographically disadvantaged States referred to above shall, at their request, be given the opportunity to participate, whenever feasible, in the proposed marine scientific research project through qualified experts appointed by them and not objected to by the coastal State, in accordance with the conditions agreed for the project, in conformity with the provisions of this Convention, between the coastal State concerned and the State or competent international organizations conducting the marine scientific research.

4. States and competent international organizations referred to in paragraph 1 shall provide to the above-mentioned land-locked and geographically disadvantaged States, at their request, the information and assistance specified in article 249, paragraph 1(d), subject to the provisions of article 249, paragraph 2.

255 artikla

Toimet meritieteellisen tutkimuksen helpottamiseksi ja tutkimusalusten avustamiseksi

Valtiot pyrkivät hyväksymään tarkoituksenmukaisia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, joilla edistetään ja helpotetaan niiden aluemeren ulkopuolella tämän yleissopimuksen mukaisesti tehtävää meritieteellistä tutkimusta sekä tarpeen mukaan helpotetaan niiden omien lakien ja määräysten rajoissa tämän osan asianomaisia määräyksiä noudattavien tutkimusalusten pääsyä niiden satamiin ja edistetään alusten avustamista.

Article 255

Measures to facilitate marine scientific research and assist research vessels

States shall endeavour to adopt reasonable rules, regulations and procedures to promote and facilitate marine scientific research conducted in accordance with this Convention beyond their territorial sea and, as appropriate, to facilitate, subject to the provisions of their laws and regulations, access to their harbours and promote assistance for marine scientific research vessels which comply with the relevant provisions of this Part.

256 artikla

Meritieteellinen tutkimus merenpohja-alueella

Kaikilla valtioilla niiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta sekä toimivaltaisilla kansainvälisillä järjestöillä on oikeus tämän yleissopimuksen XI osan mukaisesti tehdä meritieteellistä tutkimusta merenpohja-alueella.

Article 256

Marine scientific research in the Area

All States, irrespective of their geographical location, and competent international organizations have the right, in conformity with the provisions of Part XI, to conduct marine scientific research in the Area.

257 artikla

Meritieteellinen tutkimus talousvyöhykkeen ulkopuolella sijaitsevalla vesialueella

Kaikilla valtioilla maantieteellisestä sijainnistaan riippumatta sekä toimivaltaisilla kansainvälisillä järjestöillä on oikeus tehdä tämän yleissopimuksen mukaisesti meritieteellistä tutkimusta talousvyöhykkeen rajojen ulkopuolella sijaitsevilla vesialueilla.

Article 257

Marine scientific research in the water column beyond the exclusive economic zone

All States, irrespective of their geographical location, and competent international organizations have the right, in conformity with this Convention, to conduct marine scientific research in the water column beyond the limits of the exclusive economic zone.

4 OSASTO

TIETEELLISEEN TUTKIMUKSEEN KÄYTETTÄVÄT RAKENNELMAT JA LAITTEET MERIYMPÄRISTÖSSÄ

258 artikla

Sijoittaminen ja käyttö

Tieteelliseen tutkimukseen käytettävien rakennelmien ja laitteiden sijoittamista johonkin meriympäristön osaan ja niiden käyttöä siellä koskevat samat ehdot kuin yleensä tieteellisen tutkimuksen tekemistä tämän yleissopimuksen mukaisesti kyseisessä meriympäristön osassa.

259 artikla

Oikeudellinen asema

Tässä osastossa mainituilla rakennelmilla tai laitteilla ei ole samaa asemaa kuin saarilla. Niillä ei ole omaa aluemerta eivätkä ne vaikuta aluemeren, talousvyöhykkeen tai mannerjalustan rajojen määräytymiseen.

260 artikla

Suojavyöhykkeet

Tieteelliseen tutkimukseen käytettävien rakennelmien ympärille voidaan tämän yleissopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti perustaa kohtuullisen levyinen, enintään 500 metrin levyinen suojavyöhyke. Kaikkien valtioiden tulee huolehtia siitä, että niiden alukset kunnioittavat suojavyöhykkeitä.

261 artikla

Velvollisuus olla haittaamatta merenkulkua laivareiteillä

Tieteelliseen tutkimukseen käytettävien rakennelmien tai laitteiden sijoittaminen tai käyttö ei saa haitata merenkulkua vakiintuneilla kansainvälisillä laivareiteillä.

262 artikla

Tunnukset ja varomerkit

Tässä osastossa mainituissa rakennelmissa ja laitteissa tulee olla tunnukset, joista ilmenee rekisteröintivaltio tai kansainvälinen järjestö, jolle ne kuuluvat. Niissä tulee olla riittävät kansainvälisesti hyväksytyt varomerkit merenkulun ja ilmaliikenteen turvallisuudesta huoleh-

SECTION 4

SCIENTIFIC RESEARCH INSTALLATIONS OR EQUIPMENT IN THE MARINE ENVIRONMENT

Article 258

Deployment and use

The deployment and use of any type of scientific research installations or equipment in any area of the marine environment shall be subject to the same conditions as are prescribed in this Convention for the conduct of marine scientific research in any such area.

Article 259

Legal status

The installations or equipment referred to in this section do not possess the status of islands. They have no territorial sea of their own, and their presence does not affect the delimitation of the territorial sea, the exclusive economic zone or the continental shelf.

Article 260

Safety zones

Safety zones of a reasonable breadth not exceeding a distance of 500 metres may be created around scientific research installations in accordance with the relevant provisions of this Convention. All States shall ensure that such safety zones are respected by their vessels.

Article 261

Non-interference with shipping routes

The deployment and use of any type of scientific research installations or equipment shall not constitute an obstacle to established international shipping routes.

Article 262

Identification markings and warning signals

Installations or equipment referred to in this section shall bear identification markings indicating the State of registry or the international organization to which they belong and shall have adequate internationally agreed warning signals to ensure safety at sea and the safety of

timiseksi. Tässä yhteydessä tulee ottaa huomioon toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen hyväksymät säännöt ja säännökset.

air navigation, taking into account rules and standards established by competent international organizations.

5 OSASTO

VASTUU JA VAHINGONKORVAUSVELVOLLISUUS

263 artikla

Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus

1. Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt ovat vastuussa siitä, että meritieteellisessä tutkimuksessa, jota ne tekevät tai teettävät, noudatetaan tätä yleissopimusta.

2. Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt ovat vastuussa ja vahingonkorvausvelvollisia tämän yleissopimuksen vastaisista toimista, jotka kohdistuvat muiden valtioiden tai niiden luonnollisten tai oikeushenkilöiden tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen tekemään tieteelliseen tutkimukseen. Niiden tulee korvata toimiensa aiheuttamat vahingot.

3. Valtiot ja toimivaltaiset kansainväliset järjestöt ovat vastuussa ja korvausvelvollisia 235 artiklan mukaisesti vahingoista, jotka johtuvat niiden tekemän tai teettämän meritieteellisen tutkimuksen aiheuttamasta meriympäristön pilaantumisesta.

SECTION 5

RESPONSIBILITY AND LIABILITY

Article 263

Responsibility and liability

1. States and competent international organizations shall be responsible for ensuring that marine scientific research, whether undertaken by them or on their behalf, is conducted in accordance with this Convention.

2. States and competent international organizations shall be responsible and liable for the measures they take in contravention of this Convention in respect of marine scientific research conducted by other States, their natural or juridical persons or by competent international organizations, and shall provide compensation for damage resulting from such measures.

3. States and competent international organizations shall be responsible and liable pursuant to article 235 for damage caused by pollution of the marine environment arising out of marine scientific research undertaken by them or on their behalf.

6 OSASTO

RIITOJEN RATKAISEMINEN JA VÄLIAIKAISET TOIMET

264 artikla

Riitojen ratkaiseminen

Tämän yleissopimuksen määräysten tulkinnasta tai soveltamisesta johtuvat riidat, jotka liittyvät meritieteelliseen tutkimukseen, ratkaistaan XV osan 2 ja 3 osaston määräysten mukaisesti.

265 artikla

Väliaikaiset toimet

Ennen kuin riita saadaan ratkaistuksi XV osan 2 ja 3 osaston määräysten mukaisesti,

SECTION 6

SETTLEMENT OF DISPUTES AND INTERIM MEASURES

Article 264

Settlement of disputes

Disputes concerning the interpretation or application of the provisions of this Convention with regard to marine scientific research shall be settled in accordance with Part XV, sections 2 and 3.

Article 265

Interim measures

Pending settlement of a dispute in accordance with Part XV, sections 2 and 3, the State

valtio tai toimivaltainen kansainvälinen järjestö, jolla on lupa meritieteelliseen tutkimukseen, ei saa sallia, että tutkimustoimet aloitetaan tai niitä jatketaan ilman asianomaisen rantavaltion nimenomaista lupaa.

or competent international organization authorized to conduct a marine scientific research project shall not allow research activities to commence or continue without the express consent of the coastal State concerned.

XIV OSA
MERITEKNOLOGIAN KEHITTÄMINEN JA SIIRTÄMINEN

1 OSASTO
YLEISET MÄÄRÄYKSET

266 artikla

Meriteknologian kehittämisen ja siirtämisen edistäminen

1. Valtiot edistävät yhteistyössä suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä mahdollisuuksiensa mukaan meritieteen ja meriteknologian kehittämistä ja siirtämistä tasapuolisilla ja kohtuullisilla ehdoilla.

2. Valtiot edistävät kehitysmaiden yhteiskunnallisen ja taloudellisen kehityksen nopeuttamiseksi varsinkin sellaisten kehitysmaiden, sisämaavaltiot ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevat valtiot mukaan luettuina, meritieteellisten ja meriteknologisten toimintamahdollisuuksien kehittämistä, jotka saattavat tarvita ja pyytävät alan teknistä apua meren luonnonvarojen tutkimuksessa, hyödyntämisessä, säilyttämisessä ja hoidossa, meriympäristön suojelussa ja säilyttämisessä, meritieteellisessä tutkimuksessa ja muussa meriympäristössä tapahtuvassa toiminnassa, joka on sopusoinnussa tämän yleissopimuksen kanssa.

3. Valtiot pyrkivät parantamaan meriteknologian siirron taloudellisia ja oikeudellisia edellytyksiä tasapuolisesti kaikkien asianosaisten eduksi.

267 artikla

Laillisten etujen suojeleminen

Edistäessään 266 artiklan mukaista yhteistyötä valtiot ottavat asianmukaisesti huomioon kaikki lailliset edut, joihin sisältyvät muun muassa meriteknologian haltijoiden, toimittajien ja vastaanottajien oikeudet ja velvollisuudet.

PART XIV
DEVELOPMENT AND TRANSFER OF MARINE TECHNOLOGY

SECTION 1
GENERAL PROVISIONS

Article 266

Promotion of the development and transfer of marine technology

1. States, directly or through competent international organizations, shall co-operate in accordance with their capabilities to promote actively the development and transfer of marine science and marine technology on fair and reasonable terms and conditions.

2. States shall promote the development of the marine scientific and technological capacity of States which may need and request technical assistance in this field, particularly developing States, including land-locked and geographically disadvantaged States, with regard to the exploration, exploitation, conservation and management of marine resources, the protection and preservation of the marine environment, marine scientific research and other activities in the marine environment compatible with this Convention, with a view to accelerating the social and economic development of the developing States.

3. States shall endeavour to foster favourable economic and legal conditions for the transfer of marine technology for the benefit of all parties concerned on an equitable basis.

Article 267

Protection of legitimate interests

States, in promoting co-operation pursuant to article 266, shall have due regard for all legitimate interests including, *inter alia*, the rights and duties of holders, suppliers and recipients of marine technology.

268 artikla

Perustavoitteet

Valtiot edistävät suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä:

a) meriteknisen tiedon hankintaa, arviointia ja levittämistä sekä helpottavat tällaisen tiedon saantia;

b) sopivan meriteknologian kehittämistä;

c) meriteknologian siirtämistä helpottavien teknisten perusrakenteiden kehittämistä;

d) inhimillisten voimavarojen kehittämistä kouluttamalla ja opettamalla kehitysmaiden ja varsinkin vähiten kehittyneiden valtioiden kansalaisia;

e) kaikilla tasoilla ja varsinkin eri alueilla, alueiden osissa tai kahdenvälisesti tapahtuvaa kansainvälistä yhteistyötä.

Article 268

Basic objectives

States, directly or through competent international organizations, shall promote:

(a) the acquisition, evaluation and dissemination of marine technological knowledge and facilitate access to such information and data;

(b) the development of appropriate marine technology;

(c) the development of the necessary technological infrastructure to facilitate the transfer of marine technology;

(d) the development of human resources through training and education of nationals of developing States and countries and especially the nationals of the least developed among them;

(e) international co-operation at all levels, particularly at the regional, subregional and bilateral levels.

269 artikla

Toimet perustavoitteiden saavuttamiseksi

Saavuttaakseen 268 artiklassa mainitut perustavoitteet valtiot pyrkivät suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä muun muassa:

a) laatimaan teknistä yhteistyötä koskevia ohjelmia, joilla kaikenlaista meriteknologiaa voidaan tehokkaasti siirtää valtioihin, jotka saattavat tarvita alan teknistä apua ja pyytävät sitä; tällä tarkoitetaan varsinkin kehitysmaihin kuuluvia sisämaavaltioita ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevia valtioita, sekä muita kehitysmaita, jotka eivät ole kyenneet hankkimaan tai kehittämään itselleen omia teknologisia toimintaedellytyksiä meritieteen alalla ja meren luonnonvarojen tutkimuksessa ja hyödyntämisessä eivätkä kehittämään tällaisen teknologian perusrakenteita;

b) edistämään suotuisten edellytysten luomista sopimusten ja vastaavien järjestelyjen tekemiselle tasapuolisin ja kohtuullisin ehdoin;

c) pitämään tieteellisiä ja teknologiaa koskevia kokouksia, seminaareja ja symposiumeja etenkin meriteknologian siirtoa koskevista periaatteista ja menetelmistä;

d) edistämään tiedemiesten sekä teknisten ja muiden asiantuntijoiden vaihtoa;

Article 269

Measures to achieve the basic objectives

In order to achieve the objectives referred to in article 268, States, directly or through competent international organizations, shall endeavour, *inter alia*, to:

(a) establish programmes of technical co-operation for the effective transfer of all kinds of marine technology to States which may need and request technical assistance in this field, particularly the developing land-locked and geographically disadvantaged States, as well as other developing States which have not been able either to establish or develop their own technological capacity in marine science and in the exploration and exploitation of marine resources or to develop the infrastructure of such technology;

(b) promote favourable conditions for the conclusion of agreements, contracts and other similar arrangements, under equitable and reasonable conditions;

(c) hold conferences, seminars and symposia on scientific and technological subjects, in particular on policies and methods for the transfer of marine technology;

(d) promote the exchange of scientists and of technological and other experts;

e) ryhtymään asiaan liittyviin hankkeisiin ja edistämään yhteisyrityksiä ja muita kahdenvälisen ja monenvälisen yhteistyön muotoja.

2 OSASTO
KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

270 artikla
Kansainvälisen yhteistyön menetelmät

Kansainväliseen yhteistyöhön meriteknologian kehittämiseksi ja siirtämiseksi ryhdytään siinä määrin kuin on mahdollista ja tarkoituksenmukaista jo olemassa olevien kahdenvälisten, alueellisten tai monenvälisten ohjelmien sekä myös laajennettujen ja uusien ohjelmien avulla. Tämän tarkoituksena on helpottaa meritieteellistä tutkimusta ja etenkin uusilla aloilla tapahtuvaa meriteknologian siirtoa sekä edistää valtamerten tutkimukseen ja kehittämiseen soveltuvaa kansainvälistä rahoitusta.

271 artikla
Ohjeet, perusteet ja määräykset

Valtiot edistävät suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen välityksellä yleisesti hyväksyttyjen ohjeiden, perusteiden ja määräysten laatimista meriteknologian siirrolle kahdenvälisellä pohjalla, kansainvälisten järjestöjen puitteissa tai muuten, ottaen erityisesti huomioon kehitysmaiden edut ja tarpeet.

272 artikla
Kansainvälisten ohjelmien koordinointi

Valtiot pyrkivät meriteknologian siirrossa huolehtimaan siitä, että toimivaltaiset kansainväliset järjestöt koordinoivat alueellisiin ja maailmanlaajuisiin ohjelmiin liittyvää samoin kuin muutakin toimintaansa ottaen huomioon kehitysmaiden ja varsinkin sisämaavaltioiden ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevien valtioiden edut ja tarpeet.

273 artikla
Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen ja merenpohjajärjestön kanssa

Valtiot toimivat aktiivisesti yhteistyössä toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja me-

(e) undertake projects and promote joint ventures and other forms of bilateral and multilateral co-operation.

SECTION 2
INTERNATIONAL CO-OPERATION

Article 270
Ways and means of international co-operation

International co-operation for the development and transfer of marine technology shall be carried out, where feasible and appropriate, through existing bilateral, regional or multilateral programmes, and also through expanded and new programmes in order to facilitate marine scientific research, the transfer of marine technology, particularly in new fields, and appropriate international funding for ocean research and development.

Article 271
Guidelines, criteria and standards

States, directly or through competent international organizations, shall promote the establishment of generally accepted guidelines, criteria and standards for the transfer of marine technology on a bilateral basis or within the framework of international organizations and other fora, taking into account, in particular, the interests and needs of developing States.

Article 272
Co-ordination of international programmes

In the field of transfer of marine technology, States shall endeavour to ensure that competent international organizations co-ordinate their activities, including any regional or global programmes, taking into account the interests and needs of developing States, particularly land-locked and geographically disadvantaged States.

Article 273
Co-operation with international organizations and the Authority

States shall co-operate actively with competent international organizations and the Auth-

renpohjajärjestön kanssa rohkaistakseen ja helpottaakseen merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvän osaamisen sekä meriteknologian siirtoa kehitysmaille, niiden kansalaisille ja merenpohjajärjestön yritykselle.

274 artikla

Merenpohjajärjestön tavoitteet

Ottaen huomioon kaikki lailliset edut, muun muassa teknologian haltijoiden, toimittajien ja vastaanottajien oikeudet ja velvollisuudet, merenpohjajärjestö huolehtii merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevissa asioissa siitä, että:

a) kehitysmaihin kuuluvien rantavaltioiden, sisämaavaltioiden ja epäedullisessa maantieteellisessä asemassa olevien valtioiden kansalaisia palkataan maantieteellisesti tasapuolisen jakauman pohjalta koulutettaviksi sen toimintaan tarvittavaan johto-, tutkimus- tai tekniseen henkilöstöön;

b) tekniset asiakirjat käytettävistä laitteista, koneista, välineistä ja menetelmistä ovat kaikkien valtioiden ja varsinkin sellaisten kehitysmaiden käytettävissä, jotka saattavat tarvita alan teknistä apua ja pyytävät sitä;

c) se ryhtyy sopiviin toimiin, joilla helpotetaan sellaisten varsinkin kehitysmaiden mahdollisuuksia hankkia meriteknologiaan liittyvää teknistä apua, jotka saattavat tarvita apua ja pyytävät sitä, sekä tällaisten valtioiden kansalaisten mahdollisuuksia hankkia tarpeellisia taitoja ja osaamista, esimerkiksi ammattikoulutusta;

d) etenkin kehitysmaat, jotka saattavat tarvita alan teknistä apua ja pyytävät sitä, saavat tässä yleissopimuksessa määrätyin rahoitusjärjestelyin apua tarpeellisten laitteiden, menetelmien ja laitoksien sekä muun teknisen tietouden hankkimisessa.

ority to encourage and facilitate the transfer to developing States, their nationals and the Enterprise of skills and marine technology with regard to activities in the Area.

Article 274

Objectives of the Authority

Subject to all legitimate interests including, *inter alia*, the rights and duties of holders, suppliers and recipients of technology, the Authority, with regard to activities in the Area, shall ensure that:

(a) on the basis of the principle of equitable geographical distribution, nationals of developing States, whether coastal, land-locked or geographically disadvantaged, shall be taken on for the purposes of training as members of the managerial, research and technical staff constituted for its undertakings;

(b) the technical documentation on the relevant equipment, machinery, devices and processes is made available to all States, in particular developing States which may need and request technical assistance in this field;

(c) adequate provision is made by the Authority to facilitate the acquisition of technical assistance in the field of marine technology by States which may need and request it, in particular developing States, and the acquisition by their nationals of the necessary skills and know-how, including professional training;

(d) States which may need and request technical assistance in this field, in particular developing States, are assisted in the acquisition of necessary equipment, processes, plant and other technical know-how through any financial arrangements provided for in this Convention.

3 OSASTO

KANSALLISET JA ALUEELLISET MERITIETEEN JA -TEKNOLOGIAN KESKUKSET

275 artikla

Kansallisten keskusten perustaminen

1. Valtiot edistävät suoraan tai toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja merenpohja-

SECTION 3

NATIONAL AND REGIONAL MARINE SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL CENTRES

Article 275

Establishment of national centres

1. States, directly or through competent international organizations and the Authority,

järjestön välityksellä kansallisten meritieteen ja -teknologian tutkimuskeskusten perustamista varsinkin kehitysmaihin kuuluviin rantavaltioihin ja vahvistavat nykyisiä kansallisia keskuksia kehitysmaihin kuuluvien rantavaltioiden meritieteellisen tutkimuksen edistämiseksi ja parantamiseksi sekä sellaisten kansallisten edellytysten kehittämiseksi, joiden pohjalta ne voivat käyttää ja säilyttää merellisiä luonnonvarojaan taloudelliseksi hyödykseen.

2. Valtioiden tulee riittävästi tukea toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja merenpohjajärjestön välityksellä kansallisten keskusten perustamista ja vahvistamista, jotta ne voisivat tarjota korkeampaa koulutusta ja tarpeellisia laitteita, taitoja ja tietoja sekä tekniikan asiantuntijoita valtioille, jotka saattavat tarvita tällaista apua ja pyytävät sitä.

276 artikla

Alueellisten keskusten perustaminen

1. Valtiot edistävät yhteistyössä toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen, merenpohjajärjestön ja kansallisten meritieteen ja -teknologian tutkimuslaitosten kanssa alueellisten meritieteen ja -teknologian tutkimuskeskusten perustamista etenkin kehitysmaihin näiden meritieteellisen tutkimuksen voimistamiseksi ja edistämiseksi ja meritekniikan siirtämisen kehittämiseksi.

2. Kaikki alueen valtiot tekevät yhteistyötä alueellisten keskusten kanssa niiden päämäärien tehokkaaksi toteuttamiseksi.

277 artikla

Alueellisten keskusten tehtävät

1. Alueellisten keskusten tehtäviin kuuluvat muun muassa:

a) kaikentasoiset koulutusohjelmat, jotka koskevat meritieteellisen ja -teknologisen tutkimuksen eri aloja, varsinkin meribiologiaa ja siihen liittyen muun muassa elollisten luonnonvarojen suojelua ja hoitoa, valtameritutkimusta, hydrografiaa, tekniikkaa, merenpohjan geologian tutkimusta ja louhinta- ja suolanpoistomenetelmiä;

b) hallinnolliset tutkimukset;

c) tutkimusohjelmat, jotka liittyvät meriympäristön suojeluun ja säilyttämiseen sekä pilaantumisen ehkäisemiseen, vähentämiseen ja valvontaan;

shall promote the establishment, particularly in developing coastal States, of national marine scientific and technological research centres and the strengthening of existing national centres, in order to stimulate and advance the conduct of marine scientific research by developing coastal States and to enhance their national capabilities to utilize and preserve their marine resources for their economic benefit.

2. States, through competent international organizations and the Authority, shall give adequate support to facilitate the establishment and strengthening of such national centres so as to provide for advanced training facilities and necessary equipment, skills and know-how as well as technical experts to such States which may need and request such assistance.

Article 276

Establishment of regional centres

1. States, in co-ordination with the competent international organizations, the Authority and national marine scientific and technological research institutions, shall promote the establishment of regional marine scientific and technological research centres, particularly in developing States, in order to stimulate and advance the conduct of marine scientific research by developing States and foster the transfer of marine technology.

2. All States of a region shall co-operate with the regional centres therein to ensure the more effective achievement of their objectives.

Article 277

Functions of regional centres

The functions of such regional centres shall include, *inter alia*:

(a) training and educational programmes at all levels on various aspects of marine scientific and technological research, particularly marine biology, including conservation and management of living resources, oceanography, hydrography, engineering, geological exploration of the sea-bed, mining and desalination technologies;

(b) management studies;

(c) study programmes related to the protection and preservation of the marine environment and the prevention, reduction and control of pollution;

d) alueellisten kokousten, seminaarien ja symposiumien järjestäminen;
e) meritieteellisten ja -teknologisten tietojen hankinta ja käsittely;

f) meritieteellisestä ja -teknologisesta tutkimuksesta saatujen tutkimustulosten levittäminen viivytyksettä yleisesti saatavilla olevissa julkaisuissa;
g) meriteknologian siirtoon sovellettavien kansallisten toimintaperiaatteiden julkistaminen ja eri maiden periaatteiden järjestelmällinen vertailu;
h) teknologian markkinointia sekä patenttisopimuksia ja muita patenttijärjestelyjä koskevien tietojen kokoaminen ja systematisointi;

i) tekninen yhteistyö alueen muiden valtioiden kanssa.

(d) organization of regional conferences, seminars and symposia;
(e) acquisition and processing of marine scientific and technological data and information;
(f) prompt dissemination of results of marine scientific and technological research in readily available publications;

(g) publicizing national policies with regard to the transfer of marine technology and systematic comparative study of those policies;

(h) compilation and systematization of information on the marketing of technology and on contracts and other arrangements concerning patents;
(i) technical co-operation with other States of the region.

4 OSASTO

KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

278 artikla

Kansainvälisten järjestöjen välinen yhteistyö

Tässä osassa ja XIII osassa mainitut toimivaltaiset kansainväliset järjestöt ryhtyvät joko suoraan tai kiinteässä yhteistyössä toistensa kanssa kaikkiin tarkoituksenmukaisiin toimiin, jotta niille tässä osassa määrätyt tehtävät ja velvollisuudet tulevat tehokkaasti täytetyiksi.

SECTION 4

CO-OPERATION AMONG INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Article 278

Co-operation among international organizations

The competent international organizations referred to in this Part and in Part XIII shall take all appropriate measures to ensure, either directly or in close co-operation among themselves, the effective discharge of their functions and responsibilities under this Part.

XV OSA

RIITOJEN RATKAISEMINEN

1 OSASTO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

279 artikla

Velvollisuus ratkaista riidat rauhanomaisesti

Sopimusvaltiot ratkaisevat tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvät riidat rauhanomaisesti Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 2 artiklan 3 kappaleen mukaisesti ja pyrkivät tässä tarkoituksessa ratkaisuun peruskirjan 33 artiklan 1 kappaleessa mainituin keinoin.

PART XV

SETTLEMENT OF DISPUTES

SECTION 1

GENERAL PROVISIONS

Article 279

Obligation to settle disputes by peaceful means

States Parties shall settle any dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention by peaceful means in accordance with Article 2, paragraph 3, of the Charter of the United Nations and, to this end, shall seek a solution by the means indicated in Article 33, paragraph 1, of the Charter.

280 artikla

Riitojen ratkaiseminen osapuolten valitsemin rauhanomaisin keinoin

Mikään tämän osan määräys ei heikennä sopimusvaltioiden oikeutta milloin hyvänsä sopia niiden välille tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvän riidan ratkaisemisesta valitsemallaan rauhanomaisella keinolla.

281 artikla

Menettely silloin kun osapuolet eivät ole onnistuneet ratkaisemaan riitaa

1. Jos sopimusvaltiot, jotka ovat tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyneen riidan osapuolia, ovat sopineet pyrkivänsä riidan ratkaisemiseen valitsemallaan rauhanomaisella keinolla, sovelletaan tässä osassa määrättyjä menettelyjä vain silloin, kun ratkaisuun ei ole kyseisellä keinolla päästy eikä osapuolten sopimus estä muuta menettelyä.

2. Jos riidan osapuolet ovat myös sopineet määräajasta, 1 kappaleen määräyksiä voidaan soveltaa vasta tämän päätyttyä.

282 artikla

Yleisten, alueellisten tai kahdenvälisten sopimusten mukaiset velvoitteet

Jos sopimusvaltiot, jotka ovat tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyneen riidan osapuolia, ovat sopineet yleisellä, alueellisella tai kahdenvälisellä sopimuksella tai muuten, että tällainen riita annetaan riidan jonkin osapuolen pyynnöstä ratkaistavaksi menettelyllä, josta seuraa sitova päätös, sovelletaan tätä menettelyä tässä osassa määrättyjen menettelyjen sijasta, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

283 artikla

Velvollisuus vaihtaa näkemyksiä

1. Kun sopimusvaltioiden välille syntyy riita tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, riidan osapuolet ryhtyvät pikaisesti vaihtamaan näkemyksiä riidan ratkaisemisesta neuvotteluilla tai muilla rauhanomaisilla keinoilla.

2. Osapuolet ryhtyvät pikaisesti vaihtamaan näkemyksiä myös silloin, kun ratkaisumenette-

Article 280

Settlement of disputes by any peaceful means chosen by the parties

Nothing in this Part impairs the right of any States Parties to agree at any time to settle a dispute between them concerning the interpretation or application of this Convention by any peaceful means of their own choice.

Article 281

Procedure where no settlement has been reached by the parties

1. If the States Parties which are parties to a dispute concerning the interpretation or application of this Convention have agreed to seek settlement of the dispute by a peaceful means of their own choice, the procedures provided for in this Part apply only where no settlement has been reached by recourse to such means and the agreement between the parties does not exclude any further procedure.

2. If the parties have also agreed on a time-limit, paragraph 1 applies only upon the expiration of that time-limit.

Article 282

Obligations under general, regional or bilateral agreements

If the States Parties which are parties to a dispute concerning the interpretation or application of this Convention have agreed, through a general, regional or bilateral agreement or otherwise, that such dispute shall, at the request of any party to the dispute, be submitted to a procedure that entails a binding decision, that procedure shall apply in lieu of the procedures provided for in this Part, unless the parties to the dispute otherwise agree.

Article 283

Obligation to exchange views

1. When a dispute arises between States Parties concerning the interpretation or application of this Convention, the parties to the dispute shall proceed expeditiously to an exchange of views regarding its settlement by negotiation or other peaceful means.

2. The parties shall also proceed expeditiously to an exchange of views where a

ly on päättynyt ilman, että ratkaisuun on päästy tai kun ratkaisuun on päästy, mutta sen täytäntöönpanemiseksi tarvitaan neuvotteluja.

284 artikla

Sovittelu

1. Sopimusvaltio, joka on tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyneen riidan osapuolena, voi esittää toisille osapuolille, että riita annettaisiin selvitettäväksi V liitteen 1 osaston mukaisessa tai muussa sovittelumenettelyssä.

2. Jos pyyntöön suostutaan ja osapuolet sopivat käytettävästä sovittelumenettelystä, osapuoli voi antaa riidan ratkaistavaksi tällä tavoin.

3. Jos pyyntöön ei suostuta tai osapuolet eivät pysty sopimaan menettelystä, sovittelu katsotaan päättyneeksi.

4. Kun riita on annettu ratkaistavaksi sovittelemalla, sovittelu voidaan päättää vain sovitun sovittelumenettelyn mukaisesti, jolleivät osapuolet toisin sovi.

285 artikla

Tämän osaston määräysten soveltaminen XI osan mukaisesti ratkaistavaksi annettuihin riitoihin

Tämän osaston määräyksiä sovelletaan kaikkiin riitoihin, jotka XI osan 5 osaston määräysten mukaisesti on ratkaistava tässä osassa määrätyllä menettelyllä. Jos jokin muu toimija kuin sopimusvaltio on riidan osapuolena, sovelletaan riitaan vastaavasti tämän osaston määräyksiä.

procedure for the settlement of such a dispute has been terminated without a settlement or where a settlement has been reached and the circumstances require consultation regarding the manner of implementing the settlement.

Article 284

Conciliation

1. A State Party which is a party to a dispute concerning the interpretation or application of this Convention may invite the other party or parties to submit the dispute to conciliation in accordance with the procedure under Annex V, section 1, or another conciliation procedure.

2. If the invitation is accepted and if the parties agree upon the conciliation procedure to be applied, any party may submit the dispute to that procedure.

3. If the invitation is not accepted or the parties do not agree upon the procedure, the conciliation proceedings shall be deemed to be terminated.

4. Unless the parties otherwise agree, when a dispute has been submitted to conciliation, the proceedings may be terminated only in accordance with the agreed conciliation procedure.

Article 285

Application of this section to disputes submitted pursuant to Part XI

This section applies to any dispute which pursuant to Part XI, section 5, is to be settled in accordance with procedures provided for in this Part. If an entity other than a State Party is a party to such a dispute, this section applies *mutatis mutandis*.

2 OSASTO

SITOVIIN PÄÄTÖKSIIN JOHTAVAT PAKOLLISET MENETTELYT

286 artikla

Tämän osaston mukaisten menettelyjen soveltaminen

Ellei ratkaisuun ole päästy 1 osastossa mainituin menettelyin, tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntynyt riita anne-

SECTION 2

COMPULSORY PROCEDURES ENTAILING BINDING DECISIONS

Article 286

Application of procedures under this section

Subject to section 3, any dispute concerning the interpretation or application of this Convention shall, where no settlement has been

taan, jollei 3 osaston määräyksistä muuta johdu, riidan osapuolen pyynnöstä tämän osaston määräysten perusteella tuomiovaltaa käyttävän tuomioistuimen ratkaistavaksi.

287 artikla

Menettelyn valinta

1. Valtio voi allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan tämän yleissopimuksen tai liittyessään siihen tai milloin hyvänsä myöhemmin vapaasti valita kirjallisella ilmoituksella yhden tai useamman seuraavista keinoista tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvän riidan ratkaisemiseksi:

a) VI liitteen mukaisesti perustettu Kansainvälinen merioikeustuomioistuin;

b) Kansainvälinen tuomioistuin;

c) VII liitteen mukaisesti perustettu välitystuomioistuin;

d) VIII liitteen mukainen erityinen välitystuomioistuin, joka on perustettu käsittelemään yhtä tai useampaa liitteessä määrättyä riitaryhmää.

2. 1 kappaleen mukaisesti tehty ilmoitus ei vaikuta sopimusvaltion velvollisuuteen hyväksyä Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevän jaoston toimivaltaa XI osan 5 osastossa määrätyssä laajuudessa ja siinä määrätyllä tavalla, eikä tämä velvollisuus vaikuta kyseiseen ilmoitukseen.

3. Sopimusvaltion, joka on sellaisen riidan osapuolena, johon soveltuvaa voimassa olevaa ilmoitusta se ei ole tehnyt, katsotaan hyväksyneen VII liitteen mukaisen välitysoikeudellisen menettelyn.

4. Jos riidan osapuolet ovat hyväksyneet riidan ratkaisemiseksi saman menettelyn, riita voidaan antaa ratkaistavaksi vain tässä menettelyssä, paitsi jos osapuolet toisin sopivat.

5. Jos riidan osapuolet eivät ole hyväksyneet riidan ratkaisemiseksi samaa menettelyä, riita voidaan antaa ratkaistavaksi vain VII liitteen mukaisessa välitysoikeudellisessa menettelyssä, paitsi jos osapuolet toisin sopivat.

6. 1 kappaleen mukaisesti tehty ilmoitus pysyy voimassa, kunnes sen peruuttamista koskevan ilmoituksen tallettamisesta Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan on kulunut kolme kuukautta.

7. Uusi ilmoitus, ilmoituksen peruutus tai ilmoituksen voimassaolon päättyminen eivät vaikuta mitenkään tämän artiklan mukaista

reached by recourse to section 1, be submitted at the request of any party to the dispute to the court or tribunal having jurisdiction under this section.

Article 287

Choice of procedure

1. When signing, ratifying or acceding to this Convention or at any time thereafter, a State shall be free to choose, by means of a written declaration, one or more of the following means for the settlement of disputes concerning the interpretation or application of this Convention:

(a) the International Tribunal for the Law of the Sea established in accordance with Annex VI;

(b) the International Court of Justice;

(c) an arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VII;

(d) a special arbitral tribunal constituted in accordance with Annex VIII for one or more of the categories of disputes specified therein.

2. A declaration made under paragraph 1 shall not affect or be affected by the obligation of a State Party to accept the jurisdiction of the Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea to the extent and in the manner provided for in Part XI, section 5.

3. A State Party, which is a party to a dispute not covered by a declaration in force, shall be deemed to have accepted arbitration in accordance with Annex VII.

4. If the parties to a dispute have accepted the same procedure for the settlement of the dispute, it may be submitted only to that procedure, unless the parties otherwise agree.

5. If the parties to a dispute have not accepted the same procedure for the settlement of the dispute, it may be submitted only to arbitration in accordance with Annex VII, unless the parties otherwise agree.

6. A declaration made under paragraph 1 shall remain in force until three months after notice of revocation has been deposited with the Secretary-General of the United Nations.

7. A new declaration, a notice of revocation or the expiry of a declaration does not in any way affect proceedings pending before a court

tuomiovaltaa käyttävässä tuomioistuimessa käsiteltävänä olevaan asiaan, paitsi jos osapuolet toisin sopivat.

8. Tässä artiklassa mainitut ilmoitukset ja peruutukset talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan, joka toimittaa niistä jäljennökset sopimusvaltioille.

288 artikla

Toimivalta

1. 287 artiklassa mainitulla tuomioistuimella on toimivalta kaikissa tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvissä riidoissa, jotka on tämän osan määräysten mukaisesti annettu sen ratkaistavaksi.

2. 287 artiklassa mainitulla tuomioistuimella on toimivalta myös tämän yleissopimuksen tarkoitusperiin liittyvien sopimusten tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvissä riidoissa, jotka on tällaisen sopimuksen mukaisesti annettu sen ratkaistaviksi.

3. VI liitteen mukaisesti perustetulla Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevällä jaostolla ja muilla XI osan 5 osastossa mainituilla jaostoilla tai välitystuomioistuimilla on toimivalta asioissa, jotka on asianmukaisesti annettu niiden ratkaistaviksi.

4. Jos tuomioistuimen toimivallasta syntyy riitaa, asian ratkaisee tuomioistuin itse.

289 artikla

Asiantuntijat

Tämän osaston mukaista toimivaltaa käyttävä tuomioistuin voi tieteellisiä tai teknisiä asioita koskevissa riidoissa jonkin osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan valita osapuolten kanssa neuvoteltuaan vähintään kaksi tieteellistä tai teknistä asiantuntijaa mieluiten VIII liitteen 2 artiklan mukaisesti laaditusta luettelosta osallistumaan asian käsittelyyn tuomioistuimessa ilman äänioikeutta.

290 artikla

Väliaikaiset toimet

1. Jos riita on asianmukaisesti annettu ratkaistavaksi tuomioistuimelle, joka katsoo, että lähtökohtaisesti se on tämän osan tai XI osan

or tribunal having jurisdiction under this article, unless the parties otherwise agree.

8. Declarations and notices referred to in this article shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the States Parties.

Article 288

Jurisdiction

1. A court or tribunal referred to in article 287 shall have jurisdiction over any dispute concerning the interpretation or application of this Convention which is submitted to it in accordance with this Part.

2. A court or tribunal referred to in article 287 shall also have jurisdiction over any dispute concerning the interpretation or application of an international agreement related to the purposes of this Convention, which is submitted to it in accordance with the agreement.

3. The Sea-Bed Disputes Chamber of the International Tribunal for the Law of the Sea established in accordance with Annex VI, and any other chamber or arbitral tribunal referred to in Part XI, section 5, shall have jurisdiction in any matter which is submitted to it in accordance therewith.

4. In the event of a dispute as to whether a court or tribunal has jurisdiction, the matter shall be settled by decision of that court or tribunal.

Article 289

Experts

In any dispute involving scientific or technical matters, a court or tribunal exercising jurisdiction under this section may, at the request of a party or *proprio motu*, select in consultation with the parties no fewer than two scientific or technical experts chosen preferably from the relevant list prepared in accordance with Annex VIII, article 2, to sit with the court or tribunal but without the right to vote.

Article 290

Provisional measures

1. If a dispute has been duly submitted to a court or tribunal which considers that *prima facie* it has jurisdiction under this Part or Part

5 osaston mukaisesti tuomiovaltainen, tuomioistuin voi määrätä tilanteeseen sopiviksi katsomiaan väliaikaisia toimia riidan osapuolten oikeuksien turvaamiseksi tai vakavien meriympäristöön kohdistuvien vahinkojen ehkäisemiseksi ennen lopullista päätöstä.

2. Väliaikaisia toimia voidaan muuttaa tai ne voidaan lopettaa heti kun tilanne, jossa ne on katsottu aiheellisiksi, on muuttunut tai päättynyt.

3. Väliaikaisia toimia voidaan määrätä, muuttaa tai lopettaa tämän artiklan mukaisesti vain riidan osapuolen pyynnöstä sen jälkeen, kun osapuolet ovat saaneet tilaisuuden tulla asiassa kuulluiksi.

4. Tuomioistuin ilmoittaa heti väliaikaisten toimien määräämisestä, muuttamisesta tai lopettamisesta riidan osapuolille ja sellaisille muille sopimusvaltioille, joita se katsoo asian koskevan.

5. Kunnes sellainen välitystuomioistuin perustetaan, jonka ratkaistavaksi riita tämän osaston mukaisesti on annettu, voi osapuolten sopima tuomioistuin, tai jos siitä ei sovita kahden viikon kuluessa väliaikaisia toimia koskevan pyynnön esittämisestä, Kansainvälinen merioikeustuomioistuin tai merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevissa asioissa merioikeustuomioistuimen merenpohjariitoja käsittelevä jaosto määrätä väliaikaisia toimia, muuttaa niitä tai lopettaa ne tämän artiklan mukaisesti, jos se katsoo, että perustettava tuomioistuin olisi lähtökohtaisesti tuomiovaltainen ja että asian kiireellisyys näin vaatii. Kun tuomioistuin, jonka ratkaistavaksi riita on annettu, on perustettu, se voi muuttaa väliaikaisia toimia tai lopettaa tai vahvistaa ne 1—4 kappaleen mukaisesti.

6. Riidan osapuolten tulee viipymättä noudattaa kaikkia tämän artiklan mukaisesti määrättyjä väliaikaisia toimia.

XI, section 5, the court or tribunal may prescribe any provisional measures which it considers appropriate under the circumstances to preserve the respective rights of the parties to the dispute or to prevent serious harm to the marine environment, pending the final decision.

2. Provisional measures may be modified or revoked as soon as the circumstances justifying them have changed or ceased to exist.

3. Provisional measures may be prescribed, modified or revoked under this article only at the request of a party to the dispute and after the parties have been given an opportunity to be heard.

4. The court or tribunal shall forthwith give notice to the parties to the dispute, and to such other States Parties as it considers appropriate, of the prescription, modification or revocation of provisional measures.

5. Pending the constitution of an arbitral tribunal to which a dispute is being submitted under this section, any court or tribunal agreed upon by the parties or, failing such agreement within two weeks from the date of the request for provisional measures, the International Tribunal for the Law of the Sea or, with respect to activities in the Area, the Sea-Bed Disputes Chamber, may prescribe, modify or revoke provisional measures in accordance with this article if it considers that *prima facie* the tribunal which is to be constituted would have jurisdiction and that the urgency of the situation so requires. Once constituted, the tribunal to which the dispute has been submitted may modify, revoke or affirm those provisional measures, acting in conformity with paragraphs 1 to 4.

6. The parties to the dispute shall comply promptly with any provisional measures prescribed under this article.

291 artikla

Oikeus ratkaisumenettelyjen käyttöön

1. Kaikki tässä osassa mainitut riitojenratkaisumenettelyt ovat sopimusvaltioiden käytettävissä.

2. Tässä osassa mainitut riitojen ratkaisumenettelyt ovat muiden toimijoiden kuin sopimusvaltioiden käytettävissä vain siten kuin tässä yleissopimuksessa erikseen määrätään.

Article 291

Access

1. All the dispute settlement procedures specified in this Part shall be open to States Parties.

2. The dispute settlement procedures specified in this Part shall be open to entities other than States Parties only as specifically provided for in this Convention.

292 artikla

Alusten ja miehistön pikainen vapauttaminen

1. Jos sopimusvaltion viranomaiset ovat pidättäneet aluksen, joka käyttää jonkin toisen sopimusvaltion lippua, ja väitetään, että pidättävä valtio ei ole noudattanut tämän yleissopimuksen määräyksiä aluksen tai sen miehistön vapauttamiseksi pikaisesti määräämällä kohtuullisen vakuuden tai muun rahatakuun, kysymys vapauttamisesta voidaan antaa osapuolten sopiman tuomioistuimen ratkaistavaksi, tai jos tästä ei sovita 10 päivän kuluessa pidätyksestä, tuomioistuimelle, jonka pidättävä valtio on 287 artiklan mukaisesti hyväksynyt, tai Kansainväliselle merioikeustuomioistuimelle, paitsi jos osapuolet toisin sopivat.

2. Vapauttamista voidaan hakea vain aluksen lippuvaltion toimesta tai sen puolesta.

3. Tuomioistuin käsittelee vapauttamishakemuksen viivytyksettä ja käsittelee vain kysymystä vapauttamisesta ilman, että tämä vaikuttaa alusta, sen omistajaa tai sen miehistöä vastaan asianomaisessa kansallisessa elimessä käsiteltävänä olevan jutun sisältöön. Pidättävän valtion viranomaisilla säilyy toimivalta vapauttaa alus tai sen miehistö milloin hyvänsä.

4. Kun tuomioistuimen määräämä vakuus tai muu rahatakuu on maksettu, tulee pidättävän valtion viipymättä noudattaa tuomioistuimen päätöstä aluksen tai sen miehistön vapauttamisesta.

Article 292

Prompt release of vessels and crews

1. Where the authorities of a State Party have detained a vessel flying the flag of another State Party and it is alleged that the detaining State has not complied with the provisions of this Convention for the prompt release of the vessel or its crew upon the posting of a reasonable bond or other financial security, the question of release from detention may be submitted to any court or tribunal agreed upon by the parties or, failing such agreement within 10 days from the time of detention, to a court or tribunal accepted by the detaining State under article 287 or to the International Tribunal for the Law of the Sea, unless the parties otherwise agree.

2. The application for release may be made only by or on behalf of the flag State of the vessel.

3. The court or tribunal shall deal without delay with the application for release and shall deal only with the question of release, without prejudice to the merits of any case before the appropriate domestic forum against the vessel, its owner or its crew. The authorities of the detaining State remain competent to release the vessel or its crew at any time.

4. Upon the posting of the bond or other financial security determined by the court or tribunal, the authorities of the detaining State shall comply promptly with the decision of the court or tribunal concerning the release of the vessel or its crew.

293 artikla

Sovellettava laki

1. Tämän osaston mukaista toimivaltaa käyttävä tuomioistuin soveltaa tätä yleissopimusta ja muita kansainvälisen oikeuden säännöksiä, jotka eivät ole ristiriidassa yleissopimuksen kanssa.

2. 1 kappale ei vaikuta tämän osaston mukaista toimivaltaa käyttävän tuomioistuimen valtuuteen ratkaista juttu *ex aequo et bono*, jos osapuolet niin sopivat.

Article 293

Applicable law

1. A court or tribunal having jurisdiction under this section shall apply this Convention and other rules of international law not incompatible with this Convention.

2. Paragraph 1 does not prejudice the power of the court or tribunal having jurisdiction under this section to decide a case *ex aequo et bono*, if the parties so agree.

294 artikla

Alustava käsittely

1. 287 artiklassa määrätty tuomioistuin, jolle

Article 294

Preliminary proceedings

1. A court or tribunal provided for in article

on esitetty 297 artiklassa mainittua riitaa koskeva hakemus, ratkaisee jonkin osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan, onko kanteessa kysymys oikeuskeinojen väärinkäytöstä vai onko kanne lähtökohtaisesti aiheellinen. Jos tuomioistuin katsoo, että kanteessa on kysymys oikeuskeinojen väärinkäytöstä tai että kanne on lähtökohtaisesti aiheeton, se ei ryhdy käsittelemään asiaa.

2. Saatuaan hakemuksen tuomioistuin ilmoittaa siitä heti muille osapuolille ja asettaa kohtuullisen määräajan, jonka kuluessa ne voivat pyytää tuomioistuinta tekemään 1 kappaleen mukaisen ratkaisun.

3. Tämä artikla ei vaikuta riidan minkään osapuolen oikeuteen esittää alustavia vastaväitteitä asianomaisten menettelytapasääntöjen mukaisesti.

287 to which an application is made in respect of a dispute referred to in article 297 shall determine at the request of a party, or may determine *proprio motu*, whether the claim constitutes an abuse of legal process or whether *prima facie* it is well founded. If the court or tribunal determines that the claim constitutes an abuse of legal process or is *prima facie* unfounded, it shall take no further action in the case.

2. Upon receipt of the application, the court or tribunal shall immediately notify the other party or parties of the application, and shall fix a reasonable time-limit within which they may request it to make a determination in accordance with paragraph 1.

3. Nothing in this article affects the right of any party to a dispute to make preliminary objections in accordance with the applicable rules of procedure.

295 artikla

Kotimaisten oikeuskeinojen loppuun käyttäminen

Sopimusvaltioiden välille tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntynyt riita voidaan antaa ratkaistavaksi tässä osastossa määrätyllä menettelyllä vasta kun kotimaiset oikeuskeinot on käytetty loppuun, jos kansainvälinen oikeus sitä edellyttää.

Article 295

Exhaustion of local remedies

Any dispute between States Parties concerning the interpretation or application of this Convention may be submitted to the procedures provided for in this section only after local remedies have been exhausted where this is required by international law.

296 artikla

Päätösten lopullisuus ja sitovuus

1. Tämän osaston mukaista toimivaltaa käyttävän tuomioistuimen päätös on lopullinen, ja kaikkien riidan osapuolten tulee noudattaa sitä.

2. Päätös sitoo vain riidan osapuolia ja vain kyseisen riidan osalta.

Article 296

Finality and binding force of decisions

1. Any decision rendered by a court or tribunal having jurisdiction under this section shall be final and shall be complied with by all the parties to the dispute.

2. Any such decision shall have no binding force except between the parties and in respect of that particular dispute.

3 OSASTO

2 OSASTON SOVELTAMISTA KOSKEVAT RAJOITUKSET JA POIKKEUKSET

SECTION 3

LIMITATIONS AND EXCEPTIONS TO APPLICABILITY OF SECTION 2

297 artikla

2 osaston soveltamista koskevat rajoitukset

1. Tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta syntyneisiin riitoihin, jotka koskevat tämän yleissopimuksen mukaisia täysi-

Article 297

Limitations on applicability of section 2

1. Disputes concerning the interpretation or application of this Convention with regard to the exercise by a coastal State of its sovereign

valtaisia oikeuksiaan tai lainkäyttövaltaansa käyttävää rantavaltiota, sovelletaan 2 osaston mukaisia menettelyjä seuraavissa tapauksissa:

a) kun rantavaltion väitetään rikkoneen tämän yleissopimuksen määräyksiä vapauksista ja oikeuksista, jotka koskevat merenkulkua, ylilentoa ja merenalaisten kaapeleiden ja putkistojen laskemista, tai määräyksiä 58 artiklassa mainitusta muusta kansainvälisen oikeuden mukaisesta merten käytöstä;

b) kun valtion väitetään edellä mainittuja vapauksia, oikeuksia tai toimintaa harjoittaessaan rikkoneen tätä yleissopimusta tai lakeja tai määräyksiä, jotka rantavaltio on tämän yleissopimuksen mukaisesti antanut, tai muita kansainvälisoikeudellisia säännöksiä, jotka eivät ole ristiriidassa tämän yleissopimuksen kanssa; tai

c) kun rantavaltion väitetään rikkoneen erikseen osoitettuja kansainvälisiä sääntöjä ja säännöksiä meriympäristön suojelusta ja säilyttämisestä, joita sovelletaan rantavaltioon ja jotka on hyväksytty tässä yleissopimuksessa tai toimivaltaisen kansainvälisen järjestön tai diplomaattikonferenssin välityksellä tämän yleissopimuksen mukaisesti.

2. a) Tämän yleissopimuksen määräysten tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvät riidat, jotka koskevat meritieteellistä tutkimusta, ratkaistaan 2 osaston mukaisesti. Rantavaltio ei kuitenkaan ole velvollinen suostumaan tällaiseen ratkaisutapaan, jos riita johtuu:

i) siitä, että rantavaltio on käyttänyt oikeuttaan tai harkintavaltaansa 246 artiklan mukaisesti; tai

ii) rantavaltion päätöksestä määrätä tutkimus keskeytettäväksi tai lopetettavaksi 253 artiklan mukaisesti.

b) Riita, joka johtuu tutkijavaltion esittämästä väitteestä, jonka mukaan rantavaltio ei jonkin tutkimuksen osalta ole käyttänyt 246 ja 253 artiklan mukaisia oikeuksiaan tämän yleissopimuksen edellyttämällä tavalla, annetaan jommankumman osapuolen pyynnöstä ratkaistavaksi V liitteen 2 osastossa määrätyssä sovittelumenettelyssä edellyttäen, että sovittelukomissio ei saa asettaa kyseenalaiseksi sitä, että rantavaltio käyttää harkintaansa 246 artiklan 6 kappaleessa erikseen mainittujen alueiden nimeämiseksi tai 246 artiklan 5 kappaleen mukaisen suostumuksensa eväämiseksi.

3. a) Tämän yleissopimuksen määräysten

rights or jurisdiction provided for in this Convention shall be subject to the procedures provided for in section 2 in the following cases:

(a) when it is alleged that a coastal State has acted in contravention of the provisions of this Convention in regard to the freedoms and rights of navigation, overflight or the laying of submarine cables and pipelines, or in regard to other internationally lawful uses of the sea specified in article 58;

(b) when it is alleged that a State in exercising the aforementioned freedoms, rights or uses has acted in contravention of this Convention or of laws or regulations adopted by the coastal State in conformity with this Convention and other rules of international law not incompatible with this Convention; or

(c) when it is alleged that a coastal State has acted in contravention of specified international rules and standards for the protection and preservation of the marine environment which are applicable to the coastal State and which have been established by this Convention or through a competent international organization or diplomatic conference in accordance with this Convention.

2. (a) Disputes concerning the interpretation or application of the provisions of this Convention with regard to marine scientific research shall be settled in accordance with section 2, except that the coastal State shall not be obliged to accept the submission to such settlement of any dispute arising out of:

(i) the exercise by the coastal State of a right or discretion in accordance with article 246; or

(ii) a decision by the coastal State to order suspension or cessation of a research project in accordance with article 53.

(b) A dispute arising from an allegation by the researching State that with respect to a specific project the coastal State is not exercising its rights under articles 246 and 253 in a manner compatible with this Convention shall be submitted, at the request of either party, to conciliation under Annex V, section 2, provided that the conciliation commission shall not call in question the exercise by the coastal State of its discretion to designate specific areas as referred to in article 246, paragraph 6, or of its discretion to withhold consent in accordance with article 246, paragraph 5.

3. (a) Disputes concerning the interpretation

tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvät riidat, jotka koskevat kalastusta, ratkaistaan 2 osaston mukaisesti. Rantavaltio ei ole kuitenkaan velvollinen suostumaan tällaiseen ratkaisumenettelyyn, jos riita koskee sen täysivaltaisia oikeuksia talousvyöhykkeen elollisiin luonnonvaroihin tai näiden oikeuksien käyttämistä, esimerkiksi rantavaltion harkintavaltaa suurimman sallitun saaliin määräämiseksi, rantavaltion pyyntimahdollisuuksia, ylijäämän jakamista muille valtioille ja kalavarojen säilyttämistä ja hoitoa sääntéleviin lakeihin ja määräyksiin sisältyviä ehtoja.

b) Jos tämän osan 1 osaston mukaisilla keinoilla ei ole päästy ratkaisuun, riita annetaan V liitteen 2 osaston mukaiseen sovittelumenettelyyn riidan jonkin osapuolen sitä pyytäessä, kun on väitetty, että:

i) rantavaltio on selvästi laiminlyönyt velvollisuutensa huolehtia asianmukaisilla säilyttämis- ja hoitotoimilla siitä, että talousvyöhykkeen elävien luonnonvarojen säilyminen ei vakavasti vaarannu;

ii) rantavaltio on perusteettomasti kieltäytynyt määrittämästä jonkin toisen valtion pyynnöstä sellaisia elollisten luonnonvarojen kantoja koskevaa suurinta sallittua saalista ja omia mahdollisuuksiaan pyytää niitä kantoja, joita kyseinen valtio olisi kiinnostunut pyytämään; tai

iii) rantavaltio on perusteettomasti kieltäytynyt jakamasta 62, 69 ja 70 artiklan perusteella ja tämän yleissopimuksen sallimin ehdoin millekään valtiolle toteamaansa ylijäämää tai osaa siitä.

c) Sovittelukomissio ei saa milloinkaan korvata rantavaltion harkintavaltaa omallaan.

d) Sovittelukomission raportti toimitetaan asianomaisille kansainvälisille järjestöille.

e) Elleivät sopimusvaltiot toisin sovi, ne sisällyttävät 69 ja 70 artiklan mukaisiin sopimuksiin lausekkeen toimista, joihin ne ryhtyvät sopimuksen tulkitsemisesta ja soveltamisesta johtuvien erimielisyyksien ehkäisemiseksi, sekä siitä, miten niiden tulisi menetellä, jos erimielisyyttä silti syntyy.

or application of the provisions of this Convention with regard to fisheries shall be settled in accordance with section 2, except that the coastal State shall not be obliged to accept the submission to such settlement of any dispute relating to its sovereign rights with respect to the living resources in the exclusive economic zone or their exercise, including its discretionary powers for determining the allowable catch, its harvesting capacity, the allocation of surpluses to other States and the terms and conditions established in its conservation and management laws and regulations.

(b) Where no settlement has been reached by recourse to section 1 of this Part, a dispute shall be submitted to conciliation under Annex V, section 2, at the request of any party to the dispute, when it is alleged that:

(i) a coastal State has manifestly failed to comply with its obligations to ensure through proper conservation and management measures that the maintenance of the living resources in the exclusive economic zone is not seriously endangered;

(ii) a coastal State has arbitrarily refused to determine, at the request of another State, the allowable catch and its capacity to harvest living resources with respect to stocks which that other State is interested in fishing; or

(iii) a coastal State has arbitrarily refused to allocate to any State, under articles 62, 69 and 70 and under the terms and conditions established by the coastal State consistent with this Convention, the whole or part of the surplus it has declared to exist.

(c) In no case shall the conciliation commission substitute its discretion for that of the coastal State.

(d) The report of the conciliation commission shall be communicated to the appropriate international organizations.

(e) In negotiating agreements pursuant to articles 69 and 70, States Parties, unless they otherwise agree, shall include a clause on measures which they shall take in order to minimize the possibility of a disagreement concerning the interpretation or application of the agreement, and on how they should proceed if a disagreement nevertheless arises.

298 artikla

Valinnaiset poikkeukset 2 osaston soveltamisesta

1. Valtio voi allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan tämän yleissopimuksen tai liittyessään siihen tai milloin tahansa sen jälkeen ilmoittaa kirjallisesti ilman, että tämä vaikuttaisi sen 1 osaston mukaisiin velvollisuuksiin, että se ei hyväksy yhtä tai useampaa 2 osastossa määrätyistä menettelyistä yhteen tai useampaan seuraavista ryhmistä kuuluvan riidan ratkaisemiseksi:

a) i) 15, 74 ja 83 artiklan tulkinnasta tai soveltamisesta syntyvät riidat, jotka koskevat merirajan määrittämistä tai historiallisia lahtia tai vaatimuksia, edellyttäen, että kun riita syntyy tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen eivätkä osapuolet ole neuvottelemalla päässeet kohtuullisessa ajassa sopimukseen, ilmoituksen tehnyt valtio suostuu siihen, että asia annetaan V liitteen 2 osaston mukaiseen sovittelumenettelyyn; edellytyksenä on lisäksi, että sovittelun ulkopuolelle jätetään riita, johon väistämättä samalla liittyy sellaisen ratkaisemattoman riidan käsittely, jossa on kysymys mantereeseen tai saaren maa-alueeseen kohdistuvasta täysivaltaisuudesta tai muista oikeuksista;

ii) kun sovittelukomissio on esittänyt raporttinsa, josta tulee ilmetä sen perustelut, osapuolet neuvottelevat raportin pohjalta sopimukseen pääsemiseksi; jos neuvottelut eivät johda sopimukseen, osapuolet antavat asian yhteisestä suostumuksesta ratkaistavaksi jollakin 2 osastossa määrätyllä menettelyllä, jolleivät ne toisin sovi;

iii) tämä kohta ei koske merirajasta syntynyttä riitaa, joka on osapuolten välisellä sopimuksella ratkaistu lopullisesti tai joka aiotaan ratkaista osapuolia sitovalla kahden- tai monenvälisellä sopimuksella;

b) sotilaallisesta, muun muassa ei-kaupallista toimintaa harjoittavien valtion alusten ja ilmaalusten toiminnasta syntyneet riidat ja sellaisia täytäntöönpanotoimia koskevat riidat, jotka liittyvät 297 artiklan 2 ja 3 kappaleen mukaisesti tuomioistuimen toimivallan ulkopuolelle jäävien täysivaltaisten oikeuksien tai lainkäyttövallan harjoittamiseen;

c) riidat, joissa Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto toimii Yhdistyneiden

Article 298

Optional exceptions to applicability of section 2

1. When signing, ratifying or acceding to this Convention or at any time thereafter, a State may, without prejudice to the obligations arising under section 1, declare in writing that it does not accept any one or more of the procedures provided for in section 2 with respect to one or more of the following categories of disputes:

(a) (i) disputes concerning the interpretation or application of articles 15, 74 and 83 relating to sea boundary delimitations, or those involving historic bays or titles, provided that a State having made such a declaration shall, when such a dispute arises subsequent to the entry into force of this Convention and where no agreement within a reasonable period of time is reached in negotiations between the parties, at the request of any party to the dispute, accept submission of the matter to conciliation under Annex V, section 2; and provided further that any dispute that necessarily involves the concurrent consideration of any unsettled dispute concerning sovereignty or other rights over continental or insular land territory shall be excluded from such submission;

(ii) after the conciliation commission has presented its report, which shall state the reasons on which it is based, the parties shall negotiate an agreement on the basis of that report; if these negotiations do not result in an agreement, the parties shall, by mutual consent, submit the question to one of the procedures provided for in section 2, unless the parties otherwise agree;

(iii) this subparagraph does not apply to any sea boundary dispute finally settled by an arrangement between the parties, or to any such dispute which is to be settled in accordance with a bilateral or multilateral agreement binding upon those parties;

(b) disputes concerning military activities, including military activities by government vessels and aircraft engaged in non-commercial service, and disputes concerning law enforcement activities in regard to the exercise of sovereign rights or jurisdiction excluded from the jurisdiction of a court or tribunal under article 297, paragraph 2 or 3;

(c) disputes in respect of which the Security Council of the United Nations is exercising the

Kansakuntien peruskirjan sille määräämien tehtävien mukaisesti, paitsi jos turvallisuusneuvosto päättää poistaa asian esityslistaltaan tai kehottaa osapuolia sopimaan riidan tässä yleissopimuksessa määrätyllä tavalla.

2. Sopimusvaltio, joka on tehnyt 1 kappaleen mukaisen ilmoituksen, voi milloin tahansa peruuttaa ilmoituksensa tai suostua antamaan tämän yleissopimuksen mukaisten menettelyjen ulkopuolelle ilmoituksellaan jättämänsä riidan ratkaistavaksi siinä määrätyllä menettelyllä.

3. Sopimusvaltiolla, joka on tehnyt 1 kappaleen mukaisen ilmoituksen, ei ole oikeutta osoittaa ratkaisumenettelyjen ulkopuolelle jätettyyn ryhmään kuuluvaa riitaa ratkaistavaksi tässä yleissopimuksessa mainitulla menettelyllä ilman sen sopimusvaltion suostumusta, joka on riidan osapuolena.

4. Jos jokin sopimusvaltio on tehnyt 1 kappaleen a)-kohdan mukaisen ilmoituksen, muut sopimusvaltiot voivat osoittaa sitovien ratkaisumenettelyjen ulkopuolelle jätettyyn ryhmään kuuluvan riidan, joka koskee ilmoituksen tehnyttä osapuolta, sellaiseen menettelyyn, joka ilmoituksessa on hyväksytty.

5. Uusi ilmoitus tai ilmoituksen peruuttaminen ei vaikuta mitenkään tuomioistuimessa tämän artiklan mukaisesti käsiteltävänä olevaan asiaan, paitsi jos osapuolet toisin sopivat.

6. Tämän artiklan mukaiset ilmoitukset ja niiden peruutukset talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan, joka toimittaa niistä jäljennökset sopimusvaltioille.

299 artikla

Riidan osapuolten oikeus sopia menettelystä

1. Riita, joka on jätetty 2 osastossa määrättyjen ratkaisumenettelyjen ulkopuolelle 297 artiklan mukaisesti tai 298 artiklan mukaisella ilmoituksella, voidaan antaa ratkaistavaksi tällaisilla menettelyillä vain riidan osapuolten niin sovittua.

2. Mikään tämän osaston määräys ei heikennä riidan osapuolten oikeutta sopia jostakin muusta ratkaisumenettelystä tai sovinnollisesta ratkaisusta.

functions assigned to it by the Charter of the United Nations, unless the Security Council decides to remove the matter from its agenda or calls upon the parties to settle it by the means provided for in this Convention.

2. A State Party which has made a declaration under paragraph 1 may at any time withdraw it, or agree to submit a dispute excluded by such declaration to any procedure specified in this Convention.

3. A State Party which has made a declaration under paragraph 1 shall not be entitled to submit any dispute falling within the excepted category of disputes to any procedure in this Convention as against another State Party, without the consent of that party.

4. If one of the States Parties has made a declaration under paragraph 1(a), any other State Party may submit any dispute falling within an excepted category against the declarant party to the procedure specified in such declaration.

5. A new declaration, or the withdrawal of a declaration, does not in any way affect proceedings pending before a court or tribunal in accordance with this article, unless the parties otherwise agree.

6. Declarations and notices of withdrawal of declarations under this article shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit copies thereof to the States Parties.

Article 299

Right of the parties to agree upon a procedure

1. A dispute excluded under article 297 or excepted by a declaration made under article 298 from the dispute settlement procedures provided for in section 2 may be submitted to such procedures only by agreement of the parties to the dispute.

2. Nothing in this section impairs the right of the parties to the dispute to agree to some other procedure for the settlement of such dispute or to reach an amicable settlement.

XVI OSA
YLEISET MÄÄRÄYKSET

300 artikla

Toimiminen vilpittömässä mielessä ja oikeuksien väärinkäyttö

Sopimusvaltiot täyttävät tämän yleissopimuksen mukaiset velvollisuutensa vilpittömässä mielessä ja käyttävät tämän yleissopimuksen tunnustamia oikeuksia, toimivaltaa ja vapauksia tavalla, joka ei merkitse oikeuksien väärinkäyttöä.

301 artikla

Merten rauhanomainen käyttö

Tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksia käyttäessään ja velvollisuuksia täyttäessään sopimusvaltiot pidättyvät minkään valtion alueellisen koskemattomuuteen tai poliittiseen itsenäisyyteen kohdistuvan tai muutoin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan osoittamien kansainvälisen oikeuden periaatteiden vastaisen väkivallan käytöstä tai sillä uhkaamisesta.

302 artikla

Tietojen antaminen

Minkään tämän yleissopimuksen määräyksen ei katsota vaativan, että sopimusvaltion tulisi tämän yleissopimuksen mukaisten velvollisuuksiensa täyttämiseksi antaa tietoja, joiden esiin tuominen olisi vastoin sen turvallisuuden kannalta olennaisia etuja. Tämä ei kuitenkaan heikennä sopimusvaltion oikeutta turvautua tässä yleissopimuksessa riitojen ratkaisemiseksi määrättyihin menettelyihin.

303 artikla

Merestä löytyneet arkeologiset ja historialliset esineet

1. Valtioiden velvollisuutena on suojella merestä löytyneitä arkeologisia ja historiallisia esineitä. Valtiot toimivat tätä varten yhteistyössä.

2. Tällaisilla esineillä käytävän kaupan valvomiseksi rantavaltio voi 33 artiklaa soveltaessaan katsoa, että esineiden siirtäminen merenpohjasta artiklassa mainitulta vyöhykkeeltä ilman sen lupaa johtaisi artiklassa mainittujen lakien ja määräysten rikkomiseen sen alueella tai aluemerellä.

PART XVI
GENERAL PROVISIONS

Article 300

Good faith and abuse of rights

States Parties shall fulfil in good faith the obligations assumed under this Convention and shall exercise the rights, jurisdiction and freedoms recognized in this Convention in a manner which would not constitute an abuse of right.

Article 301

Peaceful uses of the seas

In exercising their rights and performing their duties under this Convention, States Parties shall refrain from any threat or use of force against the territorial integrity or political independence of any State, or in any other manner inconsistent with the principles of international law embodied in the Charter of the United Nations.

Article 302

Disclosure of information

Without prejudice to the right of a State Party to resort to the procedures for the settlement of disputes provided for in this Convention, nothing in this Convention shall be deemed to require a State Party, in the fulfilment of its obligations under this Convention, to supply information the disclosure of which is contrary to the essential interests of its security.

Article 303

Archaeological and historical objects found at sea

1. States have the duty to protect objects of an archaeological and historical nature found at sea and shall co-operate for this purpose.

2. In order to control traffic in such objects, the coastal State may, in applying article 33, presume that their removal from the sea-bed in the zone referred to in that article without its approval would result in an infringement within its territory or territorial sea of the laws and regulations referred to in that article.

3. Mikään tämän artiklan määräys ei vaikuta tunnistettavissa olevien omistajien oikeuksiin, hylkytavaran talteenottoa koskevaan lainsäädäntöön tai muihinkaan merenkulkuun liittyviin säännöksiin eikä kulttuurivaihtoa koskeviin lakeihin tai menettelytapoihin.

4. Tämä artikla ei vaikuta muihin kansainvälisiin sopimuksiin tai kansainvälisoikeudellisiin säännöksiin, jotka koskevat arkeologisten ja historiallisten esineiden suojelua.

3. Nothing in this article affects the rights of identifiable owners, the law of salvage or other rules of admiralty, or laws and practices with respect to cultural exchanges.

4. This article is without prejudice to other international agreements and rules of international law regarding the protection of objects of an archaeological and historical nature.

304 artikla

Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus

Tämän yleissopimuksen määräykset vastuusta ja vahingonkorvausvelvollisuudesta eivät vaikuta nykyisten säännösten soveltamiseen eivätkä uusien vastuuta ja vahingonkorvausvelvollisuutta koskevien kansainvälisoikeudellisten säännösten kehittämiseen.

Article 304

Responsibility and liability for damage

The provisions of this Convention regarding responsibility and liability for damage are without prejudice to the application of existing rules and the development of further rules regarding responsibility and liability under international law.

XVII OSA
LOPPUMÄÄRÄYKSET

PART XVII
FINAL PROVISIONS

305 artikla

Allekirjoittaminen

1. Tämän yleissopimuksen voivat allekirjoittaa:

a) kaikki valtiot;

b) Namibia Yhdistyneiden Kansakuntien Namibia-neuvoston edustamana;

c) kaikki sellaiset valtioihin liittyvät itsehallintoalueet, jotka ovat valinneet tämän aseman itsemääräämistä koskevalla päätöksellä, jota Yhdistyneet Kansakunnat valvoo ja jonka se on hyväksynyt yleiskokouksen päätöslauselman 1514 (XV) mukaisesti, ja jotka ovat toimivaltaisia tämän yleissopimuksen sääntelemissä asioissa niin että voivat muun muassa tehdä niihin liittyviä sopimuksia;

d) kaikki sellaiset valtioihin liittyvät itsehallintoalueet, jotka ovat asemaansa koskevan peruskirjan mukaisesti toimivaltaisia tämän yleissopimuksen sääntelemissä asioissa niin että voivat muun muassa tehdä niihin liittyviä sopimuksia;

e) kaikki alueet, joilla on Yhdistyneiden Kansakuntien tunnustama täydellinen sisäinen itsehallinto ja jotka ovat toimivaltaisia tämän yleissopimuksen sääntelemissä asioissa, muun muassa voivat tehdä niihin liittyviä sopimuksia, mutta eivät ole vielä saavuttaneet täyttä itse-

Article 305

Signature

1. This Convention shall be open for signature by:

(a) all States;

(b) Namibia, represented by the United Nations Council for Namibia;

(c) all self-governing associated States which have chosen that status in an act of self-determination supervised and approved by the United Nations in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and which have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters;

(d) all self-governing associated States which, in accordance with their respective instruments of association, have competence over the matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters;

(e) all territories which enjoy full internal self-government, recognized as such by the United Nations, but have not attained full independence in accordance with General Assembly resolution 1514 (XV) and which have competence over the matters governed by this

näisyyttä yleiskokouksen päätöslauselman 1514 (XV) mukaisesti;

f) kansainväliset järjestöt IX liitteen mukaisesti.

2. Tämä yleissopimus on avoinna allekirjoitettavaksi 9 päivään joulukuuta 1984 Jamaikan ulkoasiainministeriössä sekä 1 päivästä heinäkuuta 1983 9 päivään joulukuuta 1984 Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa.

306 artikla

Ratifioiminen ja virallinen vahvistaminen

Valtioiden ja muiden 305 artiklan 1 kappaleen b)-, c)-, d)- ja e)-kohdassa mainittujen yhteisöjen tulee ratifioida tämä yleissopimus. Niiden yhteisöjen, jotka on mainittu 305 artiklan 1 kappaleen f)-kohdassa, on vahvistettava yleissopimus IX liitteen mukaisesti. Ratifioimis- ja vahvistamiskirjat talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

307 artikla

Liittyminen

Valtiot ja muut 305 artiklassa mainitut yhteisöt voivat liittyä tähän yleissopimukseen. 305 artiklan 1 kappaleen f)-kohdassa mainittujen yhteisöjen liittymisen tulee tapahtua IX liitteen mukaisesti. Liittymiskirjat talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

308 artikla

Voimaantulo

1. Tämä yleissopimus tulee voimaan 12 kuukauden kuluttua siitä, kun kuudeskymmenes ratifioimis- tai liittymiskirja on talletettu.

2. Jokaisen sellaisen valtion osalta, joka ratifioi tämän yleissopimuksen tai liittyy siihen kuudennenkymmenennen ratifioimis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen, yleissopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä ratifioimis- tai liittymiskirjan tallettamisesta, ellei 1 kappaleesta muuta johdu.

3. Merenpohjajärjestön yleiskokous kokoontuu tämän yleissopimuksen voimaantulopäivänä valitsemaan järjestölle neuvoston. Ensimmäisen neuvoston kokoonpanon tulee vastata

Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters;

(f) international organizations, in accordance with Annex IX.

2. This Convention shall remain open for signature until 9/December/1984 at the Ministry of Foreign Affairs of Jamaica and also, from 1/July/1983 until 9 December 1984, at United Nations Headquarters in New York.

Article 306

Ratification and formal confirmation

This Convention is subject to ratification by States and the other entities referred to in article 305, paragraph l(b), (c), (d) and (e), and to formal confirmation, in accordance with Annex IX, by the entities referred to in article 305, paragraph l(f). The instruments of ratification and of formal confirmation shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 307

Accession

This Convention shall remain open for accession by States and the other entities referred to in article 305. Accession by the entities referred to in article 305, paragraph l(f), shall be in accordance with Annex IX. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 308

Entry into force

1. This Convention shall enter into force 12 months after the date of deposit of the sixtieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the sixtieth instrument of ratification or accession, the Convention shall enter into force on the thirtieth day following the deposit of its instrument of ratification or accession, subject to paragraph 1.

3. The Assembly of the Authority shall meet on the date of entry into force of this Convention and shall elect the Council of the Authority. The first Council shall be constituted in a

161 artiklan tarkoitusperiä, vaikka artiklan määräyksiä ei voitaisi täysin soveltaa.

4. Valmistelutoimikunnan laatimia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja sovelletaan väliaikaisesti, kunnes merenpohjajärjestö hyväksyy ne virallisesti XI osan mukaisesti.

5. Merenpohjajärjestö ja sen elimet toimivat Yhdistyneiden Kansakuntien III merioikeuskonferenssin alkuinvestointeja koskevan II päätöslauselman ja valmistelutoimikunnan sen pohjalta tekemien päätösten mukaisesti.

manner consistent with the purpose of article 161 if the provisions of that article cannot be strictly applied.

4. The rules, regulations and procedures drafted by the Preparatory Commission shall apply provisionally pending their formal adoption by the Authority in accordance with Part XI.

5. The Authority and its organs shall act in accordance with resolution II of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea relating to preparatory investment and with decisions of the Preparatory Commission taken pursuant to that resolution.

309 artikla

Varaumat ja poikkeukset

Tähän yleissopimukseen ei saa tehdä varaumia eikä poikkeuksia, paitsi jos yleissopimuksen muut artiklat sen nimenomaan sallivat.

Article 309

Reservations and exceptions

No reservations or exceptions may be made to this Convention unless expressly permitted by other articles of this Convention.

310 artikla

Selitykset ja ilmoitukset

309 artikla ei estä sitä, että valtio tämän yleissopimuksen allekirjoittaessaan tai ratifioidessaan tai siihen liittyessään antaa muodoltaan tai nimitykseltään vapaasti valittavia selityksiä tai ilmoituksia, joilla se pyrkii muun muassa yhtenäistämään lakejaan ja määräyksiään tämän yleissopimuksen määräysten kanssa edellyttäen, että selitykset tai ilmoitukset eivät ole omiaan sulkemaan pois tai muuttamaan tämän yleissopimuksen määräysten kyseiseen valtioon kohdistuvia oikeusvaikutuksia.

Article 310

Declarations and statements

Article 309 does not preclude a State, when signing, ratifying or acceding to this Convention, from making declarations or statements, however phrased or named, with a view, *inter alia*, to the harmonization of its laws and regulations with the provisions of this Convention, provided that such declarations or statements do not purport to exclude or to modify the legal effect of the provisions of this Convention in their application to that State.

311 artikla

Suhde muihin yleissopimuksiin ja kansainvälisiin sopimuksiin

1. Sopimusvaltioiden välillä sovelletaan tätä yleissopimusta 29 päivänä huhtikuuta 1958 tehtyjen Geneven merioikeusyleissopimusten sijasta.

2. Tämä yleissopimus ei muuta niitä sopimusvaltioiden oikeuksia ja velvollisuuksia, joita valtioilla on muiden, tämän yleissopimuksen kanssa sopusoinnussa olevien sopimusten perusteella ja jotka eivät vaikuta muiden sopimusvaltioiden mahdollisuuksiin käyttää tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan tai täyttää sen mukaiset velvollisuutensa.

3. Kaksi tai sitä useammat sopimusvaltiot

Article 311

Relation to other conventions and international agreements

1. This Convention shall prevail, as between States Parties, over the Geneva Conventions on the Law of the Sea of 29 April 1958.

2. This Convention shall not alter the rights and obligations of States Parties which arise from other agreements compatible with this Convention and which do not affect the enjoyment by other States Parties of their rights or the performance of their obligations under this Convention.

3. Two or more States Parties may conclude

voivat tehdä vain keskinäisissä suhteissaan sovellettaviksi sellaisia sopimuksia, joilla muutetaan tämän yleissopimuksen määräysten soveltamista tai keskeytetään se. Sopimusten tekeminen edellyttää kuitenkin, että ne eivät liity sellaiseen määräykseen, josta poikkeaminen olisi ristiriidassa tämän yleissopimuksen päämäärien ja tarkoitusperien tehokkaan toteuttamisen kanssa sekä että sopimukset eivät vaikuta yleissopimukseen sisältyvien perusperiaatteiden soveltamiseen ja että sopimusten määräykset eivät vaikuta muiden sopimusvaltioiden mahdollisuuksiin käyttää tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksiaan tai täyttää sen mukaiset velvollisuutensa.

4. Sopimusvaltiot, jotka aikovat tehdä 3 kappaleessa mainitun sopimuksen, ilmoittavat tämän yleissopimuksen tallettajan välityksellä muille sopimusvaltioille aikomuksestaan sekä siitä yleissopimuksen määräysten soveltamisen muuttamisesta tai keskeyttämisestä, josta sopimuksella määrätään.

5. Tämä artikla ei vaikuta kansainvälisiin sopimuksiin, jotka tämän yleissopimuksen muissa artikloissa nimenomaisesti sallitaan tai säilytetään voimassa.

6. Sopimusvaltiot sopivat, että 136 artiklassa määrättyyn perusperiaatteeseen ihmiskunnan yhteisestä perinnöstä ei tehdä muutoksia ja että ne eivät saa olla minkään siitä poikkeavan sopimuksen osapuolena.

agreements modifying or suspending the operation of provisions of this Convention, applicable solely to the relations between them, provided that such agreements do not relate to a provision derogation from which is incompatible with the effective execution of the object and purpose of this Convention, and provided further that such agreements shall not affect the application of the basic principles embodied herein, and that the provisions of such agreements do not affect the enjoyment by other States Parties of their rights or the performance of their obligations under this Convention.

4. States Parties intending to conclude an agreement referred to in paragraph 3 shall notify the other States Parties through the depositary of this Convention of their intention to conclude the agreement and of the modification or suspension for which it provides.

5. This article does not affect international agreements expressly permitted or preserved by other articles of this Convention.

6. States Parties agree that there shall be no amendments to the basic principle relating to the common heritage of mankind set forth in article 136 and that they shall not be party to any agreement in derogation thereof.

312 artikla

Yleissopimuksen muuttaminen

1. Kun tämän yleissopimuksen voimaantulosta on kulunut 10 vuotta, sopimusvaltio voi ilmoittamalla asiasta kirjallisesti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille ehdottaa erityisiä muutoksia tähän yleissopimukseen edellyttäen, että ne eivät koske merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa ja pyytää, että muutosehdotuksia käsittelemään kutsutaan koolle konferenssi. Pääsihteeri toimittaa ilmoituksen kaikille sopimusvaltioille. Jos vähintään puolet sopimusvaltioista vastaa pyyntöön myönteisesti kahdentoista kuukauden kuluessa ilmoituksen toimittamisesta, pääsihteeri kutsuu konferenssin koolle.

2. Ellei muutoskonferenssi toisin päätä, sen päätökset tehdään samalla menettelyllä kuin Yhdistyneiden Kansakuntien III merioikeuskonferenssissa. Konferenssin tulisi pyrkiä kai-

Article 312

Amendment

1. After the expiry of a period of 10 years from the date of entry into force of this Convention, a State Party may, by written communication addressed to the Secretary-General of the United Nations, propose specific amendments to this Convention, other than those relating to activities in the Area, and request the convening of a conference to consider such proposed amendments. The Secretary-General shall circulate such communication to all States Parties. If, within 12 months from the date of the circulation of the communication, not less than one half of the States Parties reply favourably to the request, the Secretary-General shall convene the conference.

2. The decision-making procedure applicable at the amendment conference shall be the same as that applicable at the Third United Nations Conference on the Law of the Sea unless

kin keinoin sopimaan muutoksista konsensuksella eikä niistä pitäisi äänestää ennen kuin kaikki keinot konsensukseen pääsemiseksi on käytetty.

313 artikla

Yleissopimuksen muuttaminen yksinkertaisella menettelyllä

1. Sopimusvaltio voi ilmoittamalla asiasta kirjallisesti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille ehdottaa muuta kuin merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevaa muutosta hyväksyttäväksi yleissopimukseen tässä artiklassa määrätyllä yksinkertaisella menettelyllä ilman, että kutsuttaisiin koolle konferenssia. Pääsihteeri toimittaa ilmoituksen kaikille sopimusvaltioille.

2. Jos jokin sopimusvaltio ilmaisee 12 kuukauden kuluessa ilmoituksen toimittamisesta vastustavansa muutosehdotusta tai sen hyväksymistä yksinkertaisella menettelyllä, muutos katsotaan hylätyksi. Pääsihteeri ilmoittaa tästä heti kaikille sopimusvaltioille.

3. Jos mikään sopimusvaltio ei ole 12 kuukauden kuluessa ilmoituksen toimittamisesta ilmaissut vastustavansa muutosehdotusta tai sen hyväksymistä yksinkertaisella menettelyllä, katsotaan muutosehdotus hyväksytyksi. Pääsihteeri ilmoittaa kaikille sopimusvaltioille, että muutosehdotus on hyväksytty.

314 artikla

Muutokset tämän yleissopimuksen määräyksiin, jotka koskevat yksinomaan merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa

1. Sopimusvaltio voi ilmoittamalla kirjallisesti merenpohjajärjestön pääsihteerille ehdottaa tämän yleissopimuksen määräyksiin, VI liitteen 4 osasto mukaan luettuna, muutosta, joka koskee yksinomaan merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa. Pääsihteeri toimittaa ilmoituksen kaikille sopimusvaltioille. Neuvoston hyväksyttyä muutosehdotuksen on yleiskokouksen hyväksyttävä se. Sopimusvaltioiden edustajilla näissä elimissä on täydet valtuudet käsitellä muutosehdotusta ja hyväksyä se. Muutosehdotus, jonka neuvosto ja yleiskokous ovat hyväksyneet, katsotaan hyväksytyksi.

otherwise decided by the conference. The conference should make every effort to reach agreement on any amendments by way of consensus and there should be no voting on them until all efforts at consensus have been exhausted.

Article 313

Amendment by simplified procedure

1. A State Party may, by written communication addressed to the Secretary-General of the United Nations, propose an amendment to this Convention, other than an amendment relating to activities in the Area, to be adopted by the simplified procedure set forth in this article without convening a conference. The Secretary-General shall circulate the communication to all States Parties.

2. If, within a period of 12 months from the date of the circulation of the communication, a State Party objects to the proposed amendment or to the proposal for its adoption by the simplified procedure, the amendment shall be considered rejected. The Secretary-General shall immediately notify all States Parties accordingly.

3. If, 12 months from the date of the circulation of the communication, no State Party has objected to the proposed amendment or to the proposal for its adoption by the simplified procedure, the proposed amendment shall be considered adopted. The Secretary-General shall notify all States Parties that the proposed amendment has been adopted.

Article 314

Amendments to the provisions of this Convention relating exclusively to activities in the Area

1. A State Party may, by written communication addressed to the Secretary-General of the Authority, propose an amendment to the provisions of this Convention relating exclusively to activities in the Area, including Annex VI, section 4. The Secretary-General shall circulate such communication to all States Parties. The proposed amendment shall be subject to approval by the Assembly following its approval by the Council. Representatives of States Parties in those organs shall have full powers to consider and approve the proposed amendment. The proposed amendment as ap-

2. Ennen kuin neuvosto ja yleiskokous hyväksyvät 1 kappaleen mukaisen muutoksen, niiden tulee huolehtia siitä, että se ei muuta merenpohja-alueen luonnonvarojen tutkimus- ja hyödyntämisjärjestelmää ennen 155 artiklan mukaista tarkistuskonferenssia.

315 artikla

Muutosten allekirjoittaminen, ratifioiminen ja niihin liittyminen sekä todistusvoimaiset tekstit

1. Kun tämän yleissopimuksen muutokset on hyväksytty, sopimusvaltiot voivat allekirjoittaa ne 12 kuukauden kuluessa hyväksymisestä Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa, ellei muutoksessa toisin määrätä.

2. Kaikkiin yleissopimuksen muutoksiin sovelletaan 306, 307 ja 320 artiklaa.

316 artikla

Muutosten voimaantulo

1. Muut kuin 5 kappaleessa mainitut tämän yleissopimuksen muutokset tulevat voimaan ne ratifioineiden tai niihin liittyneiden sopimusvaltioiden osalta kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun kaksi kolmannesta ja joka tapauksessa vähintään 60 sopimusvaltioista, on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa. Muutokset eivät vaikuta niiden oikeuksien nauttimiseen tai velvollisuuksien täyttämiseen, joita muilla sopimusvaltioilla on tämän yleissopimuksen mukaisesti.

2. Muutoksessa voidaan määrätä, että sen voimaantulo edellyttää useampia ratifiointeja tai liittymisiä kuin tässä artiklassa vaaditaan.

3. Jokaisen sellaisen sopimusvaltion osalta, joka ratifioi 1 kappaleessa mainitun muutoksen tai liittyy siihen sen jälkeen, kun vaadittu määrä ratifioimis- tai liittymiskirjoja on talletettu, muutos tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä, kun valtio on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa.

4. Valtio, josta tulee tämän yleissopimuksen osapuoli sen jälkeen, kun jokin muutos on tullut 1 kappaleen mukaisesti voimaan ja joka ei ole toisin ilmoittanut:

a) katsotaan muutetun yleissopimuksen osapuoleksi; ja

b) muuttamattoman yleissopimuksen osa-

proved by the Council and the Assembly shall be considered adopted.

2. Before approving any amendment under paragraph 1, the Council and the Assembly shall ensure that it does not prejudice the system of exploration for and exploitation of the resources of the Area, pending the Review Conference in accordance with article 155.

Article 315

Signature, ratification of, accession to and authentic texts of amendments

1. Once adopted, amendments to this Convention shall be open for signature by States Parties for 12 months from the date of adoption, at United Nations Headquarters in New York, unless otherwise provided in the amendment itself.

2. Articles 306, 307 and 320 apply to all amendments to this Convention.

Article 316

Entry into force of amendments

1. Amendments to this Convention, other than those referred to in paragraph 5, shall enter into force for the States Parties ratifying or acceding to them on the thirtieth day following the deposit of instruments of ratification or accession by two thirds of the States Parties or by 60 States Parties, whichever is greater. Such amendments shall not affect the enjoyment by other States Parties of their rights or the performance of their obligations under this Convention.

2. An amendment may provide that a larger number of ratifications or accessions shall be required for its entry into force than are required by this article.

3. For each State Party ratifying or acceding to an amendment referred to in paragraph 1 after the deposit of the required number of instruments of ratification or accession, the amendment shall enter into force on the thirtieth day following the deposit of its instrument of ratification or accession.

4. A State which becomes a Party to this Convention after the entry into force of an amendment in accordance with paragraph 1 shall, failing an expression of a different intention by that State:

(a) be considered as a Party to this Convention as so amended; and

(b) be considered as a Party to the un-

puoleksi sellaisten sopimusvaltioiden osalta, joita muutos ei sido.

5. Muutokset, jotka koskevat yksinomaan merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa, sekä VI liitteen muutokset tulevat voimaan kaikkien sopimusvaltioiden osalta vuoden kuluttua siitä, kun kolme neljännestä sopimusvaltioista on tallettanut ratifioimis- tai liittymiskirjansa.

6. Valtio, josta tulee tämän yleissopimuksen osapuoli sen jälkeen, kun muutokset ovat tullet voimaan 5 kappaleen mukaisesti, katsotaan muutetun yleissopimuksen osapuoleksi.

amended Convention in relation to any State Party not bound by the amendment.

5. Any amendment relating exclusively to activities in the Area and any amendment to Annex VI shall enter into force for all States Parties one year following the deposit of instruments of ratification or accession by three fourths of the States Parties.

6. A State which becomes a Party to this Convention after the entry into force of amendments in accordance with paragraph 5 shall be considered as a Party to this Convention as so amended.

317 artikla

Irtisanominen

1. Sopimusvaltio voi sanoa tämän sopimuksen irti ilmoittamalla asiasta kirjallisesti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille. Se voi myös esittää perustelunsa irtisanomiselle. Perusteluiden puuttuminen ei vaikuta irtisanomisen pätevyyteen. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua siitä, kun ilmoitus on vastaanotettu, ellei ilmoituksessa mainita myöhempää ajankohtaa.

2. Valtio ei irtisanomisen vuoksi vapaudu niistä taloudellisista tai sopimusoikeudellisista velvoitteistaan, joita sille on syntynyt sen ollessa tämän yleissopimuksen osapuolena. Irtisanominen ei myöskään vaikuta sellaisiin valtion oikeuksiin, velvollisuuksiin tai oikeudelliseen tilanteeseen, jotka ovat syntyneet tämän yleissopimuksen toimeenpanosta ennen kuin sen voimassaolo on valtion osalta lakannut.

3. Irtisanominen ei vaikuta mitenkään sopimusvaltion velvollisuuteen täyttää sellaisia tähän yleissopimukseen sisältyviä velvoitteita, jotka sitoisivat sitä kansainvälisen oikeuden mukaisesti tästä yleissopimuksesta riippumatta.

Article 317

Denunciation

1. A State Party may, by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, denounce this Convention and may indicate its reasons. Failure to indicate reasons shall not affect the validity of the denunciation. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

2. A State shall not be discharged by reason of the denunciation from the financial and contractual obligations which accrued while it was a Party to this Convention, nor shall the denunciation affect any right, obligation or legal situation of that State created through the execution of this Convention prior to its termination for that State.

3. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Convention to which it would be subject under international law independently of this Convention.

318 artikla

Liitteiden asema

Liitteet ovat tämän yleissopimuksen erottamaton osa, ja, ellei nimenomaan toisin määrätä, viittaus tähän yleissopimukseen tai johonkin sen osaan sisältää viittauksen myös siihen liittyvään liitteeseen.

Article 318

Status of Annexes

The Annexes form an integral part of this Convention and, unless expressly provided otherwise, a reference to this Convention or to one of its Parts includes a reference to the Annexes relating thereto.

319 artikla

Tallettaja

1. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri

Article 319

Depositary

1. The Secretary-General of the United

toimii tämän yleissopimuksen ja sen muutosten tallettajana.

2. Tallettajan tehtäviensä lisäksi pääsihteeri:

a) antaa kaikille sopimusvaltioille, merenpohjajärjestölle ja toimivaltaisille kansainvälisille järjestöille selvityksiä tähän yleissopimukseen liittyvistä yleisistä kysymyksistä;

b) ilmoittaa merenpohjajärjestölle tämän yleissopimuksen ja sen muutosten ratifioinneista ja virallisista vahvistamisista sekä niihin liittymisistä ja yleissopimuksen irtisanomisista;

c) ilmoittaa sopimusvaltioille 311 artiklan 4 kappaleen mukaisista sopimuksista;

d) toimittaa tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksytyt muutokset sopimusvaltioille ratifioimista tai liittymistä varten;

e) kutsuu koolle tämän yleissopimuksen mukaisesti tarpeelliset sopimusvaltioiden kokoukset.

3. a) Samoin pääsihteeri toimittaa 156 artiklassa mainituille tarkkailijoille.

i) 2 kappaleen a)-kohdassa mainitut selvitykset;

ii) 2 kappaleen b)- ja c) -kohdassa mainitut ilmoitukset; sekä

iii) tiedoksi 2 kappaleen d)-kohdassa mainittujen muutosten tekstin;

b) Pääsihteeri kutsuu myös kyseiset tarkkailijat 2 kappaleen e)-kohdassa tarkoitettuihin sopimusvaltioiden kokouksiin tarkkailijoiksi.

Nations shall be the depositary of this Convention and amendments thereto.

2. In addition to his functions as depositary, the Secretary-General shall:

(a) report to all States Parties, the Authority and competent international organizations on issues of a general nature that have arisen with respect to this Convention;

(b) notify the Authority of ratifications and formal confirmations of and accessions to this Convention and amendments thereto, as well as of denunciations of this Convention;

(c) notify States Parties of agreements in accordance with article 311, paragraph 4;

(d) circulate amendments adopted in accordance with this Convention to States Parties for ratification or accession;

(e) convene necessary meetings of States Parties in accordance with this Convention.

3. (a) The Secretary-General shall also transmit to the observers referred to in article 156:

(i) reports referred to in paragraph 2(a);

(ii) notifications referred to in paragraph 2(b) and (c); and

(iii) texts of amendments referred to in paragraph 2(d), for their information.

(b) The Secretary-General shall also invite those observers to participate as observers at meetings of States Parties referred to in paragraph 2(e).

320 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän yleissopimuksen alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan 305 artiklan 2 kappaleen määräykset huomioon ottaen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet täysivaltaiset edustajat ovat asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän yleissopimuksen.

TEHTY MONTEGO BAYSSA 10 päivänä joulukuuta 1982.

Article 320

Authentic texts

The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall, subject to article 305, paragraph 2, be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Convention.

DONE AT MONTEGO BAY, this tenth day of December, one thousand nine hundred and eighty-two.

I LIITE

LAAJALTI VAELTAVAT LAJIT

1. Valkotonnikala: *Thunnus alalunga.*
2. Tonnikala: *Thunnus thynnus.*
3. Isosilmätonnikala: *Thunnus obesus.*
4. Boniitti: *Katsuwonus pelamis.*
5. Keltaevätonnikala: *Thunnus albacares.*
6. Mustaevätonnikala: *Thunnus atlanticus.*
7. Tunniina: *Euthynnus alletteratus; Euthynnus affinis.*
8. Etelän sinievätonnikala: *Thunnus maccoyii.*
9. Auksiidi: *Auxis thazard; Auxis rochei.*
10. Merilahnat: *Bramidae*-heimo.
11. Marliinit: *Tetrapturus angustirostris; Tetrapturus belone; Tetrapturus pfluegeri; Tetrapturus albidus; Tetrapturus audax; Tetrapturus georgei; Makaira mazara; Makaira indica; Makaira nigricans.*
12. Purjekalat: *Istiophorus platypterus; Istiophorus albicans.*
13. Miekkakala: *Xiphias gladius.*
14. Sairat: *Scomberesox saurus; Cololabis saira; Cololabis adocetus; Scomberesox saurus scombroides.*
15. Dolfiinit: *Coryphaena hippurus; Coryphaena equiselis.*
16. Hait: *Hexanchus griseus; Cetorhinus maximus; Alopiidae*-heimo; *Rhincodon typus; Carcharhinidae*-heimo; *Sphyrnidae*-heimo; *Isurida*-heimo.
17. Valaat: *Physeteridae*-heimo; *Balaenopteridae*-heimo; *Balaenidae*-heimo; *Eschrichtiidae*-heimo; *Monodontidae*-heimo; *Ziphiidae*-heimo; *Delphinidae*-heimo.

ANNEX I

HIGHLY MIGRATORY SPECIES

1. Albacore tuna: *Thunnus alalunga.*
2. Bluefin tuna: *Thunnus thynnus.*
3. Bigeye tuna: *Thunnus obesus.*
4. Skipjack tuna: *Katsuwonus pelamis.*
5. Yellowfin tuna: *Thunnus albacares.*
6. Blackfin tuna: *Thunnus atlanticus.*
7. Little tuna: *Euthynnus alletteratus*; *Euthynnus affinis.*
8. Southern bluefin tuna: *Thunnus maccoyii.*
9. Frigate mackerel: *Auxis thazard*; *Auxis rochei.*
10. Pomfrets: Family *Bramidae.*
11. Marlins: *Tetrapturus angustirostris*; *Tetrapturus belone*; *Tetrapturus pfluegeri*; *Tetrapturus albidus*; *Tetrapturus audax*; *Tetrapturus georgei*; *Makaira mazara*; *Makaira indica*; *Makaira nigricans.*
12. Sail-fishes: *Istiophorus platypterus*; *Istiophorus albicans.*
13. Swordfish: *Xiphias gladius.*
14. Sauries: *Scomberesox saurus*; *Cololabis saira*; *Cololabis adocetus*; *Scomberesox saurus scombroides.*
15. Dolphin: *Coryphaena hippurus*; *Coryphaena equiselis.*
16. Oceanic sharks: *Hexanchus griseus*; *Cetorhinus maximus*; Family *Alopiidae*; *Rhincodon typus*; Family *Carcharhinidae*; Family *Sphyrnidae*; Family *Isurida.*
17. Cetaceans: Family *Physeteridae*; Family *Balaenopteridae*; Family *Balaenidae*; Family *Eschrichtiidae*; Family *Monodontidae*; Family *Ziphiidae*; Family *Delphinidae.*

II LIITE

MANNERJALUSTAN RAJAAMISTA KÄSITTELEVÄ TOIMIKUNTA

1 artikla

76 artiklan nojalla ja seuraavien artiklojen mukaisesti perustetaan toimikunta, joka käsittelee yli 200 meripeninkulman päähän ulottuvan mannerjalustan rajoja.

2 artikla

1. Toimikunta koostuu 21 jäsenestä, jotka ovat geologian, geofysiikan tai hydrografian asiantuntijoita. Tämän yleissopimuksen sopimusvaltiot valitsevat heidät kansalaisistaan ottaen asianmukaisesti huomioon edustuksen tasapuolisen maantieteellisen jakautumisen. Jäsenet palvelevat henkilökohtaisessa ominaisuudessaan.

2. Ensimmäiset vaalit pidetään mahdollisimman pian ja viimeistään 18 kuukauden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulosta. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri lähettää vähintään kolme kuukautta ennen jokaisia vaaleja sopimusvaltioille kirjeen, jossa niitä pyydetään nimeämään ehdokkaansa asiaankuuluvien alueellisten neuvottelujen jälkeen kolmen kuukauden kuluessa. Pääsihteeri asettaa ehdokkaat aakkosjärjestykseen ja toimittaa luettelon kaikille sopimusvaltioille.

3. Toimikunnan jäsenten vaalit pidetään sopimusvaltioiden kokouksessa, jonka pääsihteeri kutsuu koolle Yhdistyneiden Kansakuntien päämajaan. Kokouksessa, jossa päätösvaltaisuuteen tarvitaan sopimusvaltioiden kahden kolmanneksen enemmistö, toimikunnan jäseniksi valitaan ne ehdokkaat, jotka saavat kaksi kolmannesta sopimusvaltioiden läsnä olevien ja äänestävien edustajien äänistä. Kultakin maantieteelliseltä alueelta valitaan vähintään kolme jäsentä.

4. Toimikunnan jäsenet valitaan viisivuotiskaudeksi. Heidät voidaan valita uudelleen.

ANNEX II

COMMISSION ON THE LIMITS OF THE CONTINENTAL SHELF

Article 1

In accordance with the provisions of article 76, a Commission on the Limits of the Continental Shelf beyond 200 nautical miles shall be established in conformity with the following articles.

Article 2

1. The Commission shall consist of 21 members who shall be experts in the field of geology, geophysics or hydrography, elected by States Parties to this Convention from among their nationals, having due regard to the need to ensure equitable geographical representation, who shall serve in their personal capacities.

2. The initial election shall be held as soon as possible but in any case within 18 months after the date of entry into force of this Convention. At least three months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties, inviting the submission of nominations, after appropriate regional consultations, within three months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated and shall submit it to all the States Parties.

3. Elections of the members of the Commission shall be held at a meeting of States Parties convened by the Secretary-General at United Nations Headquarters. At that meeting, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Commission shall be those nominees who obtain a two-thirds majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting. Not less than three members shall be elected from each geographical region.

4. The members of the Commission shall be elected for a term of five years. They shall be eligible for re-election.

5. Sopimusvaltio, joka on ehdottanut henkilöä toimikunnan jäseneksi, vastaa hänen kuluistaan hänen hoitaessaan tehtäviään toimikunnassa. Asianomainen rantavaltio vastaa tämän liitteen 3 artiklan 1 kappaleen b)-kohdan mukaisten neuvojen antamisesta aiheutuvista kuluista. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri huolehtii sihteeristön asettamisesta toimikunnalle.

3 artikla

1. Toimikunnan tehtävänä on:

a) käsitellä rantavaltioiden sille toimittamia tietoja ja muuta aineistoa mannerjalustan ulkorajasta alueilla, joilla rajat ulottuvat yli 200 meripeninkulman päähän, sekä tehdä suosituksia 76 artiklan ja Yhdistyneiden Kansakuntien III merioikeuskonferenssin 29 päivänä elokuuta 1980 hyväksymän yhteisymmärrystä koskevan lausuman mukaisesti;

b) antaa tieteellisiä ja teknisiä neuvoja, jos rantavaltio pyytää niitä a)-kohdassa mainittujen tietojen antamista valmistellessaan.

2. Toimikunta voi toimia tarpeelliseksi ja hyödylliseksi katsomassaan määrin yhteistyössä UNESCOn hallitusten välisen merentutkimustoimikunnan, Kansainvälisen hydrografisen järjestön ja muiden toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa sellaisten tieteellisten ja teknisten tietojen vaihtamiseksi, jotka voivat olla toimikunnalle avuksi sen hoitaessa tehtäviään.

4 artikla

Kun rantavaltio aikoo 76 artiklan mukaisesti ulottaa mannerjalustansa ulkorajan yli 200 meripeninkulman päähän, sen tulee antaa toimikunnalle yksityiskohtaiset tiedot rajoista sekä toimenpiteen perusteluiksi tarkoitetut tieteelliset ja tekniset tiedot mahdollisimman pian, mutta viimeistään 10 vuoden kuluessa siitä, kun tämä yleissopimus on tullut valtion osalta voimaan. Rantavaltion tulee samalla myös ilmoittaa niiden toimikunnan jäsenten nimet, jotka ovat antaneet sille tieteellisiä ja teknisiä neuvoja.

5 artikla

Mikäli toimikunta ei toisin päätä, se toimii alatoimikuntiin jakautuneena. Nämä koostuvat seitsemästä jäsenestä, jotka valitaan tasapuoli-

5. The State Party which submitted the nomination of a member of the Commission shall defray the expenses of that member while in performance of Commission duties. The coastal State concerned shall defray the expenses incurred in respect of the advice referred to in article 3, paragraph 1(b), of this Annex. The secretariat of the Commission shall be provided by the Secretary-General of the United Nations.

Article 3

1. The functions of the Commission shall be:

(a) to consider the data and other material submitted by coastal States concerning the outer limits of the continental shelf in areas where those limits extend beyond 200 nautical miles, and to make recommendations in accordance with article 76 and the Statement of Understanding adopted on 29 August 1980 by the Third United Nations Conference on the Law of the Sea;

(b) to provide scientific and technical advice, if requested by the coastal State concerned during the preparation of the data referred to in subparagraph (a).

2. The Commission may co-operate, to the extent considered necessary and useful, with the Intergovernmental Oceanographic Commission of UNESCO, the International Hydrographic Organization and other competent international organizations with a view to exchanging scientific and technical information which might be of assistance in discharging the Commission's responsibilities.

Article 4

Where a coastal State intends to establish, in accordance with article 76, the outer limits of its continental shelf beyond 200 nautical miles, it shall submit particulars of such limits to the Commission along with supporting scientific and technical data as soon as possible but in any case within 10 years of the entry into force of this Convention for that State. The coastal State shall at the same time give the names of any Commission members who have provided it with scientific and technical advice.

Article 5

Unless the Commission decides otherwise, the Commission shall function by way of sub-commissions composed of seven members,

suutta noudattaen ja ottaen huomioon rantavaltion käsiteltäväksi esittämään asiaan liittyvät erityispiirteet. Esityksen tehneen rantavaltion kansalaiset, jotka ovat toimikunnan jäseniä, tai toimikunnan jäsenet, jotka ovat avustaneet rantavaltiota antamalla rajojen määrittelyä koskevia tieteellisiä ja teknisiä neuvoja, eivät saa olla esitystä käsittelevän alatoimikunnan jäseninä. Heillä on kuitenkin oikeus osallistua jäseninä toimikunnan työhön sen käsitellessä esitystä. Rantavaltio, joka on tehnyt esityksen toimikunnalle, voi lähettää edustajiaan osallistumaan ilman äänioikeutta asian käsittelyyn.

6 artikla

1. Alatoimikunta antaa suosituksensa toimikunnalle.

2. Toimikunta hyväksyy alatoimikunnan suosituksen läsnä olevien ja äänestävien jäsentensä kahden kolmanneksen enemmistöllä.

3. Toimikunnan suositukset annetaan kirjallisina esityksen tehneelle rantavaltiolle ja Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille.

7 artikla

Rantavaltiot määräävät mannerjalustan ulkorajan 76 artiklan 8 kappaleen määräysten ja asianmukaisten kansallisten menettelyjensä mukaisesti.

8 artikla

Jos rantavaltio ei hyväksy toimikunnan suosituksia, se voi tehdä kohtuullisessa ajassa toimikunnalle muutetun tai uuden esityksen.

9 artikla

Toimikunnan toiminta ei saa vaikuttaa kysymyksiin, jotka liittyvät vastakkain tai vierekkäin sijaitsevien valtioiden välisten rajojen määräämiseen.

appointed in a balanced manner taking into account the specific elements of each submission by a coastal State. Nationals of the coastal State making the submission who are members of the Commission and any Commission member who has assisted a coastal State by providing scientific and technical advice with respect to the delineation shall not be a member of the sub-commission dealing with that submission but has the right to participate as a member in the proceedings of the Commission concerning the said submission. The coastal State which has made a submission to the Commission may send its representatives to participate in the relevant proceedings without the right to vote.

Article 6

1. The sub-commission shall submit its recommendations to the Commission.

2. Approval by the Commission of the recommendations of the sub-commission shall be by a majority of two thirds of Commission members present and voting.

3. The recommendations of the Commission shall be submitted in writing to the coastal State which made the submission and to the Secretary-General of the United Nations.

Article 7

Coastal States shall establish the outer limits of the continental shelf in conformity with the provisions of article 76, paragraph 8, and in accordance with the appropriate national procedures.

Article 8

In the case of disagreement by the coastal State with the recommendations of the Commission, the coastal State shall, within a reasonable time, make a revised or new submission to the Commission.

Article 9

The actions of the Commission shall not prejudice matters relating to delimitation of boundaries between States with opposite or adjacent coasts.

III LIITE

LUONNONVAROJEN ETSINNÄN, TUTKIMUKSEN JA HYÖDYNTÄMISEN PERUSEDELLYTYKSET

1 artikla

Omistusoikeus mineraaleihin

Omistusoikeus mineraaleihin siirtyy niiden nostamisen jälkeen tämän yleissopimuksen mukaisesti.

2 artikla

Luonnonvarojen etsintä

1. a) Merenpohjajärjestö rohkaisee luonnonvarojen etsintään ryhtymistä merenpohja-alueella.

b) Luonnonvarojen etsintään saa ryhtyä vasta merenpohjajärjestön saatua tyydyttävän kirjallisen sitoumuksen siitä, että luonnonvarojen etsintään ryhtyvä noudattaa tätä yleissopimusta sekä asianomaisia järjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, jotka koskevat 143 ja 144 artiklassa mainittujen koulutusohjelmien ja meriympäristön suojelun alalla tehtävää yhteistyötä, sekä hyväksyy sen, että järjestö valvoo niiden noudattamista. Luonnonvarojen etsintään ryhtyvän tulee samalla ilmoittaa merenpohjajärjestölle suurin piirtein se alue, jolla luonnonvarojen etsintään aiotaan ryhtyä.

c) Useat luonnonvarojen etsijät voivat harjoittaa samanaikaisesti luonnonvarojen etsintää samoilla alueilla.

2. Luonnonvarojen etsintä ei anna etsintää harjoittavalle niitä koskevia oikeuksia. Etsintää harjoittava voi kuitenkin nostaa kohtuullisen määrän mineraaleja koetarkoituksiin.

3 artikla

Tutkimus ja hyödyntäminen

1. Merenpohjajärjestön yritys, sopimusvaltiot ja muut 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdassa mainitut toimijat voivat esittää me-

ANNEX III

BASIC CONDITIONS OF PROSPECTING, EXPLORATION AND EXPLOITATION

Article 1

Title to minerals

Title to minerals shall pass upon recovery in accordance with this Convention.

Article 2

Prospecting

1. (a) The Authority shall encourage prospecting in the Area.

(b) Prospecting shall be conducted only after the Authority has received a satisfactory written undertaking that the proposed prospector will comply with this Convention and the relevant rules, regulations and procedures of the Authority concerning co-operation in the training programmes referred to in articles 143 and 144 and the protection of the marine environment, and will accept verification by the Authority of compliance therewith. The proposed prospector shall, at the same time, notify the Authority of the approximate area or areas in which prospecting is to be conducted.

(c) Prospecting may be conducted simultaneously by more than one prospector in the same area or areas.

2. Prospecting shall not confer on the prospector any rights with respect to resources. A prospector may, however, recover a reasonable quantity of minerals to be used for testing.

Article 3

Exploration and exploitation

1. The Enterprise, States Parties, and the other entities referred to in article 153, paragraph 2(b), may apply to the Authority for

renpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyviä toimintasuunnitelmia merenpohjajärjestön hyväksyttäväksi.

2. Merenpohjajärjestön yritys voi esittää hyväksyttäväksi mitä tahansa merenpohja-alueen osaa koskevan toimintasuunnitelman, mutta muiden hakijoiden esityksiin varattuja alueita koskeviksi suunnitelmiksi sovelletaan tämän liitteen 9 artiklan mukaisia lisävaatimuksia.

3. Tutkimusta ja hyödyntämistä saa harjoittaa vain alueilla, joista määrätään 153 artiklan 3 kappaleessa mainituissa toimintasuunnitelmissa ja jotka merenpohjajärjestö on hyväksynyt tämän yleissopimuksen ja omien sääntöjensä, määräystensä ja menettelytapojensa mukaisesti.

4. Jokaisen hyväksytyn toimintasuunnitelman tulee:

a) olla sopusoinnussa tämän yleissopimuksen ja merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen kanssa;

b) määrätä valvonnasta, jota merenpohjajärjestö voi kohdistaa merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan 153 artiklan 4 kappaleen mukaisesti;

c) myöntää yrittäjille merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti yksinomainen oikeus tutkia ja hyödyntää toimintasuunnitelman tarkoittaman alueen määrättyjä luonnonvararyhmiä. Jos hakija kuitenkin esittää hyväksyttäväksi toimintasuunnitelman, joka koskee vain tutkimus- tai hyödyntämisvaihetta, hyväksytyllä toimintasuunnitelmalla myönnetään yksinoikeus vain tähän vaiheeseen.

5. Merenpohjajärjestön yrityksen esittämiä toimintasuunnitelmia lukuun ottamatta tulee järjestön hyväksymien suunnitelmien olla järjestön ja hakijoiden välisen sopimuksen muodossa.

4 artikla

Hakijoiden kelpoisuusvaatimukset

1. Muiden hakijoiden kuin merenpohjajärjestön yrityksen katsotaan täyttävän kelpoisuusvaatimukset, jos niiden kohdalla täyttyvät 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdan mukaiset kansallisuus- tai valvonta- ja takuuvaatimukset ja jos ne noudattavat vaadittuja menettelytapoja ja täyttävät merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaiset kelpoisuusehdot.

approval of plans of work for activities in the Area.

2. The Enterprise may apply with respect to any part of the Area, but applications by others with respect to reserved areas are subject to the additional requirements of article 9 of this Annex.

3. Exploration and exploitation shall be carried out only in areas specified in plans of work referred to in article 153, paragraph 3, and approved by the Authority in accordance with this Convention and the relevant rules, regulations and procedures of the Authority.

4. Every approved plan of work shall:

(a) be in conformity with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority;

(b) provide for control by the Authority of activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 4;

(c) confer on the operator, in accordance with the rules, regulations and procedures of the Authority, the exclusive right to explore for and exploit the specified categories of resources in the area covered by the plan of work. If, however, the applicant presents for approval a plan of work covering only the stage of exploration or the stage of exploitation, the approved plan of work shall confer such exclusive right with respect to that stage only.

5. Upon its approval by the Authority, every plan of work, except those presented by the Enterprise, shall be in the form of a contract concluded between the Authority and the applicant or applicants.

Article 4

Qualifications of applicants

1. Applicants, other than the Enterprise, shall be qualified if they have the nationality or control and sponsorship required by article 153, paragraph 2(b), and if they follow the procedures and meet the qualification standards set forth in the rules, regulations and procedures of the Authority.

2. Jollei 6 kappaleessa toisin määrätä, kelpoisuusehtojen tulee liittyä hakijan taloudellisiin ja teknisiin edellytyksiin ja siihen, miten hän on toteuttanut aiemmin merenpohjajärjestön kanssa tekemiensä toimintasopimusten velvoitteet.

3. Jokaisella hakijalla tulee olla sen sopimusvaltion takuu, jonka kansallisuus sillä on, paitsi jos on kysymys hakijasta, jolla on useampia kuin yksi kansallisuus kuten eri maista olevien toimijoiden yhteistyöjärjestelyillä ja yhtymillä, jolloin hakemuksella tulee olla kaikkien asianomaisten sopimusvaltioiden takuu, tai jos hakija on tosiasiassa jonkin toisen sopimusvaltion tai tämän kansalaisten valvonnassa, jolloin hakemuksella tulee olla molempien sopimusvaltioiden takuu. Takuuvaatimusten täytäntöönpanoa koskevista perusteista ja menettelytavoista määrätään merenpohjajärjestön säännöissä, määräyksissä ja menettelytavoissa.

4. Takaajavaltiolla tai -valtioilla on 139 artiklan mukaisesti velvollisuus huolehtia oikeusjärjestyksensä puitteissa siitä, että takuun saanut yrittäjä toimii merenpohja-alueella toimintasopimuksensa ehtojen ja sille tämän yleissopimuksen mukaisesti kuuluvien velvoitteiden mukaisesti. Takaajavaltio ei ole kuitenkaan velvollinen korvaamaan vahinkoa, joka on johtunut siitä, että sen takaama yrittäjä ei ole täyttänyt velvoitteitaan, jos kyseinen sopimusvaltio soveltaa sellaisia lakeja ja määräyksiä ja on ryhtynyt sellaisiin hallintotoimiin, joilla voidaan sen oikeusjärjestyksen mukaan kohtuullisessa määrin varmistaa, että sen lainkäyttövaltaan kuuluvat henkilöt noudattavat näitä velvoitteita.

5. Menettelyissä joilla arvioidaan hakijoina olevien sopimusvaltioiden kelpoisuus, tulee ottaa huomioon hakijoiden valtioluonne.

6. Kelpoisuusvaatimuksissa tulee edellyttää, että jokainen hakija poikkeuksetta sitoutuu hakemuksessaan:

a) hyväksymään täytäntöönpanokelpoisiksi ja noudattamaan niitä velvoitteita, joita sille syntyy XI osan säännösten, merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen, järjestön toimielinten päätösten ja järjestön kanssa tekemiensä toimintasopimusten ehtojen perusteella;

b) hyväksymään sen, että merenpohjajärjestö valvoo merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa tämän yleissopimuksen edellyttämällä tavalla;

2. Except as provided in paragraph 6, such qualification standards shall relate to the financial and technical capabilities of the applicant and his performance under any previous contracts with the Authority.

3. Each applicant shall be sponsored by the State Party of which it is a national unless the applicant has more than one nationality, as in the case of a partnership or consortium of entities from several States, in which event all States Parties involved shall sponsor the application, or unless the applicant is effectively controlled by another State Party or its nationals, in which event both States Parties shall sponsor the application. The criteria and procedures for implementation of the sponsorship requirements shall be set forth in the rules, regulations and procedures of the Authority.

4. The sponsoring State or States shall, pursuant to article 139, have the responsibility to ensure, within their legal systems, that a contractor so sponsored shall carry out activities in the Area in conformity with the terms of its contract and its obligations under this Convention. A sponsoring State shall not, however, be liable for damage caused by any failure of a contractor sponsored by it to comply with its obligations if that State Party has adopted laws and regulations and taken administrative measures which are, within the framework of its legal system, reasonably appropriate for securing compliance by persons under its jurisdiction.

5. The procedures for assessing the qualifications of States Parties which are applicants shall take into account their character as States.

6. The qualification standards shall require that every applicant, without exception, shall as part of his application undertake:

(a) to accept as enforceable and comply with the applicable obligations created by the provisions of Part XI, the rules, regulations and procedures of the Authority, the decisions of the organs of the Authority and terms of his contracts with the Authority;

(b) to accept control by the Authority of activities in the Area, as authorized by this Convention;

c) antamaan merenpohjajärjestölle kirjallisen vakuutuksen siitä, että hakija täyttää tuotantosopimuksensa mukaiset velvoitteensa vilpittömässä mielessä;

d) noudattamaan tämän liitteen 5 artiklassa esitettyjä määräyksiä teknologian siirtämisestä.

(c) to provide the Authority with a written assurance that his obligations under the contract will be fulfilled in good faith;

(d) to comply with the provisions on the transfer of technology set forth in article 5 of this Annex.

5 artikla

Teknologian siirtäminen

1. Esittäessään toimintasuunnitelmansa jokaisen hakijan tulee antaa merenpohjajärjestölle yleinen selvitys laitteista ja menetelmistä, joita aiotaan käyttää merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa, sekä muita asiaan liittyviä tietoja, jotka koskevat tällaisen teknologian erityispiirteitä ja jotka eivät ole omistusoikeuden suojaamia, samoin kuin siitä, mistä tällaista teknologiaa on saatavissa.

2. Jokaisen yrittäjän tulee ilmoittaa merenpohjajärjestölle 1 kappaleen mukaisesti annettujen selvitysten ja tietojen muuttumisesta aina, kun ilmenee huomattavia teknologian muutoksia tai uudistuksia.

3. Yrittäjän tulee jokaisessa merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa varten tehdyssä toimintasopimuksessa sitoutua:

a) antamaan merenpohjajärjestön pyynnöstä järjestön yrityksen käyttöön tasapuolisilla ja kohtuullisilla kaupallisilla ehdoilla teknologiaa, jota se käyttää harjoittaessaan toimintaa merenpohja-alueella toimintasopimuksen mukaisesti ja jota sillä on oikeus siirtää. Tämän tulee tapahtua lisenssien tai muiden soveliaiden järjestelyjen avulla, joista yrittäjän tulee neuvotella merenpohjajärjestön yrityksen kanssa ja joista tulee määrätä toimintasopimusta täydentävässä erityissopimuksessa. Tähän sitoumukseen saa vedota vain, jos merenpohjajärjestön yritys toteaa, että se ei saa avoimilta markkinoilta samaa tai yhtä tehokasta ja käyttökelpoista teknologiaa tasapuolisilla ja kohtuullisilla kaupallisilla ehdoilla;

b) hankkimaan sellaisen teknologian omistajalta, jota käytetään merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa toimintasopimuksen mukaisesti mutta jota ei ole yleisesti saatavilla vapailta markkinoilta ja joka ei kuulu a)-kohdan piiriin, kirjallisen vakuutuksen, että omistaja antaa merenpohjajärjestön yrityksen käyttöön järjestön pyynnöstä tällaista teknologiaa lisenssien tai muiden soveliaiden järjestelyjen avulla tasapuolisilla ja kohtuullisilla kau-

Article 5

Transfer of technology

1. When submitting a plan of work, every applicant shall make available to the Authority a general description of the equipment and methods to be used in carrying out activities in the Area, and other relevant non-proprietary information about the characteristics of such technology and information as to where such technology is available.

2. Every operator shall inform the Authority of revisions in the description and information made available pursuant to paragraph 1 whenever a substantial technological change or innovation is introduced.

3. Every contract for carrying out activities in the Area shall contain the following undertakings by the contractor:

(a) to make available to the Enterprise on fair and reasonable commercial terms and conditions, whenever the Authority so requests, the technology which he uses in carrying out activities in the Area under the contract, which the contractor is legally entitled to transfer. This shall be done by means of licences or other appropriate arrangements which the contractor shall negotiate with the Enterprise and which shall be set forth in a specific agreement supplementary to the contract. This undertaking may be invoked only if the Enterprise finds that it is unable to obtain the same or equally efficient and useful technology on the open market on fair and reasonable commercial terms and conditions;

(b) to obtain a written assurance from the owner of any technology used in carrying out activities in the Area under the contract, which is not generally available on the open market and which is not covered by subparagraph (a), that the owner will, whenever the Authority so requests, make that technology available to the Enterprise under licence or other appropriate arrangements and on fair and reasonable commercial terms and conditions, to the same

pallisilla ehdoilla ja samassa määrin kuin yrittäjän käyttöön. Jos yrittäjä ei saa sanottua vakuutusta, se ei saa käyttää kyseistä teknologiaa merenpohja-alueella harjoitettavassa toiminnassa;

c) hankkimaan omistajalta täytäntöönpanokelpoisella sopimuksella laillinen oikeus siirtää merenpohjajärjestön yritykselle teknologiaa, jota yrittäjä käyttää merenpohja-alueella toimintasopimuksen mukaisesti harjoittamassaan toiminnassa mutta jota yrittäjä ei muuten saa laillisesti siirtää ja jota ei ole yleisesti saatavissa vapailta markkinoilta, jos merenpohjajärjestön yritys tätä pyytää ja jos tämä on mahdollista aiheuttamatta yrittäjälle huomattavia kustannuksia. Silloin kun yrittäjän ja teknologian omistajan välillä on merkittävä yhtiönomainen suhde, otetaan huomioon suhteen läheisyys ja valvonta- tai vaikutusvallan laajuus ratkaistaessa, onko oikeuden hankkimiseksi ryhdytty kaikkiin mahdollisiin toimiin. Silloin kun yrittäjä tosiasiassa valvoo omistajaa eikä ole hankkinut omistajalta tätä laillista oikeutta, otetaan tämä huomioon käsiteltäessä yrittäjän edellytyksiä saada vastedes toimintasuunnitelmansa hyväksytyksi;

d) helpottamaan sitä, että merenpohjajärjestön yritys saa pyynnöstään b)-kohtaan kuuluvaa teknologiaa lisenssien tai muiden soveliaiden järjestelyjen avulla tasapuolisilla ja kohtuullisilla kaupallisilla ehdoilla, jos yritys päättää neuvotella suoraan teknologian omistajan kanssa;

e) ryhtymään a)-, b)-, c)- ja d)-kohdan mukaisiin toimiin hyödyttääkseen sellaista kehitysmaata tai kehitysmaiden muodostamaa ryhmää, joka on hakenut toimintasopimusta tämän liitteen 9 artiklan mukaisesti, edellyttäen, että näillä toimilla rajoitutaan hyödyntämään sitä yrittäjän ehdottaman alueen osaa, joka on varattu tämän liitteen 8 artiklan mukaisesti, ja edellyttäen, että kehitysmaan tai kehitysmaiden ryhmän hakeman toimintasopimuksen mukaiseen toimintaan ei liity teknologian siirtämistä kolmanteen valtioon tai kolmannen valtion kansalaisille. Tämän määräyksen velvoite koskee yrittäjää vain, kun merenpohjajärjestön yritys ei ole pyytänyt teknologiaa tai sitä ei ole vielä yrittäjän toimesta siirretty yritykselle.

4. Kuten muitakin toimintasopimusten mää-

extent as made available to the contractor. If this assurance is not obtained, the technology in question shall not be used by the contractor in carrying out activities in the Area;

(c) to acquire from the owner by means of an enforceable contract, upon the request of the Enterprise and if it is possible to do so without substantial cost to the contractor, the legal right to transfer to the Enterprise any technology used by the contractor, in carrying out activities in the Area under the contract, which the contractor is otherwise not legally entitled to transfer and which is not generally available on the open market. In cases where there is a substantial corporate relationship between the contractor and the owner of the technology, the closeness of this relationship and the degree of control or influence shall be relevant to the determination whether all feasible measures have been taken to acquire such a right. In cases where the contractor exercises effective control over the owner, failure to acquire from the owner the legal right shall be considered relevant to the contractor's qualification for any subsequent application for approval of a plan of work;

(d) to facilitate, upon the request of the Enterprise, the acquisition by the Enterprise of any technology covered by subparagraph (b), under licence or other appropriate arrangements and on fair and reasonable commercial terms and conditions, if the Enterprise decides to negotiate directly with the owner of the technology;

(e) to take the same measures as are prescribed in subparagraphs (a), (b), (c) and (d) for the benefit of a developing State or group of developing States which has applied for a contract under article 9 of this Annex, provided that these measures shall be limited to the exploitation of the part of the area proposed by the contractor which has been reserved pursuant to article 8 of this Annex and provided that activities under the contract sought by the developing State or group of developing States would not involve transfer of technology to a third State or the nationals of a third State. The obligation under this provision shall only apply with respect to any given contractor where technology has not been requested by the Enterprise or transferred by that contractor to the Enterprise.

4. Disputes concerning undertakings re-

räyksiä, myös 3 kappaleen edellyttämiä sitoumuksia koskevat riidat on annettava ratkaistavaksi pakolliseen ratkaisumenettelyyn XI osan mukaisesti. Jos sitoumuksia on rikottu, voidaan tämän liitteen 18 artiklan mukaan toimintasopimuksen soveltaminen keskeyttää tai lopettaa tai määrätä rikkomuksen johdosta sakkoja. Riidat siitä, ovatko yrittäjän tekemien tarjousten ehdot tasapuolisia ja kohtuullisia kaupallisia ehtoja, voi jompikumpi osapuoli antaa sitovaan kaupalliseen välimiesmenettelyyn UNCITRALin välitysoikeudellisten sääntöjen tai sellaisten muiden välitysoikeudellisten sääntöjen mukaisesti, jotka on mahdollisesti osoitettu merenpohjajärjestön säännöissä, määräyksissä ja menettelytapaohjeissa. Jos katsotaan, että yrittäjän tekemän tarjouksen ehdot eivät ole tasapuolisia ja kohtuullisia kaupallisia ehtoja, yrittäjällä on 45 päivää muuttaa tarjouksensa tällaiseksi, ennen kuin merenpohjajärjestö ryhtyy tämän liitteen 18 artiklan mukaisiin toimiin.

5. Jos merenpohjajärjestön yritys ei kykene saamaan sopivaa teknologiaa tasapuolisilla ja kohtuullisilla kaupallisilla ehdoilla, jotta se voisi aloittaa merenpohja-alueen mineraalien nostamisen ja jalostamisen sopivaan aikaan, joko neuvosto tai yleiskokous voi kutsua koolle sopimusvaltioiden ryhmän, joka koostuu merenpohja-alueella toimintaa harjoittavista valtioista, merenpohja-alueella toimintaa harjoittavia toimijoita takaavista valtioista ja valtioista, joilla on tällaista teknologiaa käytettävissään. Tämän ryhmän tulee neuvotella keskenään ja ryhtyä tehokkaisiin toimiin, jotta merenpohjajärjestön yritys saa käyttöönsä tällaista teknologiaa tasapuolisilla ja kohtuullisilla kaupallisilla ehdoilla. Näiden sopimusvaltioiden tulee pyrkiä omassa oikeusjärjestyksessään kaikin mahdollisin keinoin tähän tavoitteeseen.

6. Kun on kysymys yhteisyrityksistä merenpohjajärjestön yrityksen kanssa, teknologian siirtämisessä noudatetaan niitä koskevien sopimusten ehtoja.

7. 3 kappaleen edellyttämät sitoumukset sisällytetään kaikkiin merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskeviin toimintasopimuksiin, kunnes tulee kuluneeksi 10 vuotta siitä, kun merenpohjajärjestön yritys on aloittanut kaupallisen tuotannon. Sitoumuksiin voidaan vedota tänä aikana.

8. Tässä artiklassa "teknologialla" tarkoitetaan erityislaitteita ja teknistä osaamista, esimerkiksi käsikirjoja, piirustuksia, käyttöohjeita, koulutusta ja teknistä opastusta ja apua,

quired by paragraph 3, like other provisions of the contracts, shall be subject to compulsory settlement in accordance with Part XI and, in cases of violation of these undertakings, suspension or termination of the contract or monetary penalties may be ordered in accordance with article 18 of this Annex. Disputes as to whether offers made by the contractor are within the range of fair and reasonable commercial terms and conditions may be submitted by either party to binding commercial arbitration in accordance with the UNCITRAL Arbitration Rules or such other arbitration rules as may be prescribed in the rules, regulations and procedures of the Authority. If the finding is that the offer made by the contractor is not within the range of fair and reasonable commercial terms and conditions, the contractor shall be given 45 days to revise his offer to bring it within that range before the Authority takes any action in accordance with article 18 of this Annex.

5. If the Enterprise is unable to obtain on fair and reasonable commercial terms and conditions appropriate technology to enable it to commence in a timely manner the recovery and processing of minerals from the Area, either the Council or the Assembly may convene a group of States Parties composed of those which are engaged in activities in the Area, those which have sponsored entities which are engaged in activities in the Area and other States Parties having access to such technology. This group shall consult together and shall take effective measures to ensure that such technology is made available to the Enterprise on fair and reasonable commercial terms and conditions. Each such State Party shall take all feasible measures to this end within its own legal system.

6. In the case of joint ventures with the Enterprise, transfer of technology will be in accordance with the terms of the joint venture agreement.

7. The undertakings required by paragraph 3 shall be included in each contract for the carrying out of activities in the Area until 10 years after the commencement of commercial production by the Enterprise, and may be invoked during that period.

8. For the purposes of this article, "technology" means the specialized equipment and technical know-how, including manuals, designs, operating instructions, training and

jota tarvitaan käyttökelpoisen toimintajärjestelmän kokoamiseen, kunnossa pitämiseen ja käyttämiseen, sekä laillista oikeutta käyttää niitä mainittuun tarkoitukseen, rajoittamatta käyttöä kenenkään yksinoikeudeksi.

6 artikla

Toimintasuunnitelmien hyväksyminen

1. Merenpohjajärjestö käsittelee toimintasuunnitelmaehdotuksia kuuden kuukauden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen neljän kuukauden välein.

2. Käsitellessään hakemusta toimintasopimuksen muodossa olevan toimintasuunnitelman hyväksymiseksi merenpohjajärjestön tulee ensiksi varmistua siitä, että;

a) hakija on noudattanut hakemuksille tämän liitteen 4 artiklan mukaisesti määrättyjä menettelytapoja ja antanut merenpohjajärjestölle samassa artiklassa edellytetyt sitoumukset ja vakuutukset. Jos hakija ei ole noudattanut näitä menettelytapoja tai antanut sitoumuksia tai vakuutuksia, hakijalle annetaan 45 päivää aikaa puutteiden korjaamiseen;

b) hakija täyttää tämän liitteen 4 artiklan mukaiset edellytykset.

3. Kaikki toimintasuunnitelmaehdotukset käsitellään saapumisjärjestyksessä. Niiden tulee noudattaa tämän yleissopimuksen asianomaisia määräyksiä sekä merenpohjajärjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja muun muassa toimintavaatimuksista, maksuista ja teknologian siirtämiseen liittyvistä sitoumuksista. Merenpohjajärjestön tulee hyväksyä näiden vaatimusten mukaiset toimintasuunnitelmaehdotukset edellyttäen, että ne vastaavat niitä yhtenäisiä ja ketään syrjimättömiä vaatimuksia, jotka sisältyvät järjestön sääntöihin, määräyksiin ja menettelytapoihin, paitsi jos:

a) alue tai se osa alueesta, jota toimintasuunnitelmaehdotus koskee, sisältyy jo hyväksyttyyn toimintasuunnitelmaan tai aiemmin esitettyyn toimintasuunnitelmaehdotukseen, johon merenpohjajärjestö ei ole vielä ottanut lopullista kantaa;

b) merenpohjajärjestö on 162 artiklan 2 kappaleen x)-kohdan mukaisesti kieltänyt toimintasuunnitelmaehdotuksen tarkoittaman alueen tai sen osan hyödyntämisen; tai

technical advice and assistance, necessary to assemble, maintain and operate a viable system and the legal right to use these items for that purpose on a non-exclusive basis.

Article 6

Approval of plans of work

1. Six months after the entry into force of this Convention, and thereafter each fourth month, the Authority shall take up for consideration proposed plans of work.

2. When considering an application for approval of a plan of work in the form of a contract, the Authority shall first ascertain whether:

(a) the applicant has complied with the procedures established for applications in accordance with article 4 of this Annex and has given the Authority the undertakings and assurances required by that article. In cases of non-compliance with these procedures or in the absence of any of these undertakings and assurances, the applicant shall be given 45 days to remedy these defects;

(b) the applicant possesses the requisite qualifications provided for in article 4 of this Annex.

3. All proposed plans of work shall be taken up in the order in which they are received. The proposed plans of work shall comply with and be governed by the relevant provisions of this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority, including those on operational requirements, financial contributions and the undertakings concerning the transfer of technology. If the proposed plans of work conform to these requirements, the Authority shall approve them provided that they are in accordance with the uniform and non-discriminatory requirements set forth in the rules, regulations and procedures of the Authority, unless:

(a) part or all of the area covered by the proposed plan of work is included in an approved plan of work or a previously submitted proposed plan of work which has not yet been finally acted on by the Authority;

(b) part or all of the area covered by the proposed plan of work is disapproved by the Authority pursuant to article 162, paragraph 2(x); or

c) toimintasuunnitelman esittäjänä tai takaajana on sopimusvaltio, jolla on jo hyväksyttyjä:

i) toimintasuunnitelmia monimetallinoduulien tutkimiseksi ja hyödyntämiseksi muilta kuin varatuilta alueilta, jotka ovat yhdessä kumman tahansa toimintasuunnitelmahakemuksessa tarkoitetun alueen osan kanssa suuruudeltaan yli kolmekymmentä prosenttia sellaisesta 400 000 neliökilometrin suuruisesta alueesta, joka ympäröi jommankumman toimintasuunnitelmaehdotuksessa tarkoitetun alueen osan keskustaa;

ii) toimintasuunnitelmia monimetallinoduulien tutkimiseksi ja hyödyntämiseksi sellaisilta muilta kuin varatuilta alueilta, jotka yhdessä käsittävät kaksi prosenttia siitä merenpohjan kokonaispinta-alasta, jota ei ole varattu tai jonka hyödyntämistä ei ole kielletty 162 artiklan 2 kappaleen x)-kohdan mukaisesti.

4. 3 kappaleen c)-kohdan määräysten sovelmiseksi jaetaan yhteistyöjärjestelyn tai yhtymän esittämä toimintasuunnitelma suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tämän liitteen 4 artiklan 3 kappaleen perusteella takaajina mukana olevien sopimusvaltioiden kesken. Merenpohjajärjestö voi hyväksyä 3 kappaleen c)-kohdan tarkoittamat toimintasuunnitelmat, jos se katsoo, että hyväksyminen ei merkitse sitä, että sopimusvaltio tai sen takaamat toimijat saisivat yksinoikeuden merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan tai että muiden sopimusvaltioiden toiminta merenpohja-alueella muuten estyisi.

5. 3 kappaleen a)-kohdan määräyksistä riippumatta merenpohjajärjestö voi 151 artiklan 3 kappaleen mukaisen siirtymävaiheen päätyttyä hyväksyä sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja muista tämän yleissopimuksen kanssa sopusoinnussa olevista menettelytavoista ja perusteista, joilla voidaan valita ne hakijat, joiden toimintasuunnitelmat hyväksytään silloin, kun on kysymyksessä valinta tiettyä aluetta koskevien hakijoiden kesken. Tällaisten menettelytapojen ja perusteiden tulee taata toimintasuunnitelmien hyväksyminen tasapuolisesti ja ketään syrjimättä.

(c) the proposed plan of work has been submitted or sponsored by a State Party which already holds:

(i) plans of work for exploration and exploitation of polymetallic nodules in non-reserved areas that, together with either part of the area covered by the application for a plan of work, exceed in size 30 per cent of a circular area of 400,000 square kilometres surrounding the centre of either part of the area covered by the proposed plan of work;

(ii) plans of work for the exploration and exploitation of polymetallic nodules in non-reserved areas which, taken together, constitute 2 per cent of the total sea-bed area which is not reserved or disapproved for exploitation pursuant to article 162, paragraph (2)(x).

4. For the purpose of the standard set forth in paragraph 3(c), a plan of work submitted by a partnership or consortium shall be counted on a *pro rata* basis among the sponsoring States Parties involved in accordance with article 4, paragraph 3, of this Annex. The Authority may approve plans of work covered by paragraph 3(c) if it determines that such approval would not permit a State Party or entities sponsored by it to monopolize the conduct of activities in the Area or to preclude other States Parties from activities in the Area.

5. Notwithstanding paragraph 3(a), after the end of the interim period specified in article 151, paragraph 3, the Authority may adopt by means of rules, regulations and procedures other procedures and criteria consistent with this Convention for deciding which applicants shall have plans of work approved in cases of selection among applicants for a proposed area. These procedures and criteria shall ensure approval of plans of work on an equitable and non-discriminatory basis.

7 artikla

Tuotantolupien myöntäminen

1. Merenpohjajärjestö ottaa käsiteltäväkseen kuuden kuukauden kuluttua tämän yleissopimuksen voimaantulosta ja sen jälkeen neljän

Article 7

Selection among applicants for production authorizations

1. Six months after the entry into force of this Convention, and thereafter each fourth month, the Authority shall take up for conside-

kuukauden välein sille kulloinkin välittömästi edeltävän hakemusjakson aikana esitetyt tuotantolupahakemukset. Järjestö myöntää luvat, jos kaikki hakemukset voidaan hyväksyä ylittämättä tuotantorajaa tai rikkomatta velvoitteita, joita järjestölle määrätään jossakin perushyödykesopimuksessa tai järjestelyssä, jonka osapuoli siitä on tullut 151 artiklan mukaisesti.

2. Kun 151 artiklan 2—7 kappaleessa asetetun tuotantorajan vuoksi tai merenpohjajärjestölle sellaisessa perushyödykesopimuksessa tai järjestelyssä, jonka osapuoli siitä on tullut 151 artiklan 1 kappaleen mukaisesti, määrättyjen velvoitteiden perusteella tuotantoluvan hakijoista on valittava ne, jotka luvan saavat, merenpohjajärjestön tulee tehdä valinta sääntöjensä, määräystensä ja menettelytapojensa mukaisia tasapuolisia ja ketään syrjimättömiä vaatimuksia noudattaen.

3. Soveltaessaan 2 kappaletta merenpohjajärjestön tulee antaa etusija hakijoille, jotka:

a) osoittavat muita parempaa toimintakykyä, ottaen huomioon niiden taloudelliset ja tekniset edellytykset sekä niiden toiminnan mahdollisten aiemmin hyväksyttyjen toimintasuunnitelmien toteuttamisessa;

b) tarjoavat järjestölle mahdollisuuden saada taloudellisia etuja aiemmin, ottaen huomioon kaupallisen tuotannon suunnitellun alkamisajankohdan;

c) ovat jo sijoittaneet eniten varoja ja toimineet aktiivisimmin luonnonvarojen etsimiseksi ja tutkimiseksi.

4. Valitsematta jääneillä hakijoilla on etusija seuraavilla valintakerroilla, kunnes ne saavat tuotantoluvan.

5. Tuotantoluvan saajia valittaessa on kiinnitettävä huomiota kaikkien sopimusvaltioiden mahdollisuuksiin osallistua merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan ja ehkäistä toiminnan monopolisoituminen. Näin on meneteltävä valtion yhteiskunta- tai talousjärjestelmästä tai maantieteellisestä sijainnista riippumatta mihinkään valtioon tai järjestelmään kohdistuvan syrjinnän estämiseksi.

6. Jos varattuja alueita on hyödynnettävänä vähemmän kuin varaamattomia alueita, annetaan etusija varattuja alueita koskeville tuotantolupahakemuksille.

7. Tässä artiklassa mainitut päätökset tulee tehdä mahdollisimman pian kunkin hakemusjakson päätyttyä.

ration applications for production authorizations submitted during the immediately preceding period. The Authority shall issue the authorizations applied for if all such applications can be approved without exceeding the production limitation or contravening the obligations of the Authority under a commodity agreement or arrangement to which it has become a party, as provided in article 151.

2. When a selection must be made among applicants for production authorizations because of the production limitation set forth in article 151, paragraphs 2 to 7, or because of the obligations of the Authority under a commodity agreement or arrangement to which it has become a party, as provided for in article 151, paragraph 1, the Authority shall make the selection on the basis of objective and nondiscriminatory standards set forth in its rules, regulations and procedures.

3. In the application of paragraph 2, the Authority shall give priority to those applicants which:

(a) give better assurance of performance, taking into account their financial and technical qualifications and their performance, if any, under previously approved plans of work;

(b) provide earlier prospective financial benefits to the Authority, taking into account when commercial production is scheduled to begin;

(c) have already invested the most resources and effort in prospecting or exploration.

4. Applicants which are not selected in any period shall have priority in subsequent periods until they receive a production authorization.

5. Selection shall be made taking into account the need to enhance opportunities for all States Parties, irrespective of their social and economic systems or geographical locations so as to avoid discrimination against any State or system, to participate in activities in the Area and to prevent monopolization of those activities.

6. Whenever fewer reserved areas than nonreserved areas are under exploitation, applications for production authorizations with respect to reserved areas shall have priority.

7. The decisions referred to in this article shall be taken as soon as possible after the close of each period.

8 artikla

Alueiden varaaminen

Merenpohjajärjestön yrityksen tai muiden asianomaisten toimijoiden esittämiä varattuja alueita koskevia hakemuksia lukuun ottamatta jokaisen hakemuksen tulee koskea kokonaista aluetta, jonka ei tarvitse olla yksi ja yhtenäinen mutta joka on niin suuri ja jonka kaupallinen arvo on arvioitu niin suureksi, että siellä voidaan ryhtyä kahteen kaivoshankkeeseen. Hakijan tulee ilmoittaa koordinaatit, jotka jakavat alueen kahteen taloudelliselta arvoltaan yhtä suureksi arvioituun osaan, ja esittää kaikki kumpaakin alueen osaa koskevat tietonsa. Monimetallinoduuleja koskevien tietojen tulee liittyä kartoitukseen, näytteidenottoon, noduulien määrään ja niiden metallipitoisuuteen. Tiedonantovelvollisuus ei kuitenkaan vaikuta tämän liitteen 17 artiklan mukaisiin merenpohjajärjestön valtuuksiin. Järjestön tulee 45 päivän kuluessa näiden tietojen vastaanottamisesta nimetä se osa, jota käytetään vain järjestön toimintaan joko sen yrityksen toimesta tai yhteistyössä kehitysmaiden kanssa. Nimeämistä voidaan lykätä vielä 45 päivää, jos järjestö pyytää puolueetonta asiantuntijaa arvioimaan, onko kaikki tämän artiklan edellyttämät tiedot annettu. Nimetystä alueesta tulee varattu alue heti kun varaamatonta aluetta koskeva toimintasuunnitelma on hyväksytty ja toimintasopimus allekirjoitettu.

Article 8

Reservation of areas

Each application, other than those submitted by the Enterprise or by any other entities for reserved areas, shall cover a total area, which need not be a single continuous area, sufficiently large and of sufficient estimated commercial value to allow two mining operations. The applicant shall indicate the co-ordinates dividing the area into two parts of equal estimated commercial value and submit all the data obtained by him with respect to both parts. Without prejudice to the powers of the Authority pursuant to article 17 of this Annex, the data to be submitted concerning polymetallic nodules shall relate to mapping, sampling, the abundance of nodules, and their metal content. Within 45 days of receiving such data, the Authority shall designate which part is to be reserved solely for the conduct of activities by the Authority through the Enterprise or in association with developing States. This designation may be deferred for a further period of 45 days if the Authority requests an independent expert to assess whether all data required by this article has been submitted. The area designated shall become a reserved area as soon as the plan of work for the non-reserved area is approved and the contract is signed.

9 artikla

Toiminta varatuilla alueilla

1. Merenpohjajärjestön yritykselle tulee antaa mahdollisuus päättää, aikooko se harjoittaa toimintaa varatuilla alueilla. Päätös voidaan tehdä milloin hyvänsä, paitsi jos merenpohjajärjestö saa 4 kappaleen mukaisen ilmoituksen, jolloin yrityksen tulee tehdä päätös kohtuullisen nopeasti. Yritys voi päättää, että se hyödyntää tällaisia alueita yhteisyrityksenä asiasta kiinnostuneen valtion tai muun asianomaisen toimijan kanssa.

2. Merenpohjajärjestön yritys voi tehdä toimintaansa koskevia sopimuksia IV liitteen 12 artiklan mukaisesti. Se voi myös ryhtyä yhteisyrityksiin tällaisen toiminnan harjoittamiseksi sellaisten toimijoiden kanssa, joilla on oikeus harjoittaa toimintaa merenpohja-alueella 153

Article 9

Activities in reserved areas

1. The Enterprise shall be given an opportunity to decide whether it intends to carry out activities in each reserved area. This decision may be taken at any time, unless a notification pursuant to paragraph 4 is received by the Authority, in which event the Enterprise shall take its decision within a reasonable time. The Enterprise may decide to exploit such areas in joint ventures with the interested State or entity.

2. The Enterprise may conclude contracts for the execution of part of its activities in accordance with Annex IV, article 12. It may also enter into joint ventures for the conduct of such activities with any entities which are eligible to carry out activities in the Area

artiklan 2 kappaleen b)-kohdan mukaisesti. Harkitessaan yhteisyrityksiin ryhtymistä yrityksen tulee tarjota kehitysmaihin kuuluville sopimusvaltioille ja niiden kansalaisille tilaisuus tehokkaaseen osallistumiseen.

3. Merenpohjajärjestö voi säännöissään, määräyksissään ja menettelytavoissaan asettaa toimintasopimuksille ja yhteisyrityksille sekä niiden asiasisältöä että menettelytapoja koskevia vaatimuksia ja ehtoja.

4. Kehitysmaihin kuuluva sopimusvaltio tai sen tai muun hakemusehdot täyttävän kehitysmaan takaama ja tehokkaasti valvoma luonnollinen tai oikeushenkilö tai näiden muodostama ryhmä voi ilmoittaa merenpohjajärjestölle, että se haluaa esittää varattua aluetta koskevan toimintasuunnitelman tämän liitteen 6 artiklan mukaisesti. Toimintasuunnitelma otetaan käsiteltäväksi, jos merenpohjajärjestön yritys päättää 1 kappaleen mukaisesti, että se ei aio harjoittaa toimintaa alueella.

pursuant to article 153, paragraph 2(b). When considering such joint ventures, the Enterprise shall offer to States Parties which are developing States and their nationals the opportunity of effective participation.

3. The Authority may prescribe, in its rules, regulations and procedures, substantive and procedural requirements and conditions with respect to such contracts and joint ventures.

4. Any State Party which is a developing State or any natural or juridical person sponsored by it and effectively controlled by it or by other developing State which is a qualified applicant, or any group of the foregoing, may notify the Authority that it wishes to submit a plan of work pursuant to article 6 of this Annex with respect to a reserved area. The plan of work shall be considered if the Enterprise decides, pursuant to paragraph 1, that it does not intend to carry out activities in that area.

10 artikla

Etusijalle asettaminen

Yrittäjä, jonka toimintasuunnitelma on tämän liitteen 3 artiklan 4 kappaleen c)-kohdan mukaisesti hyväksytty koskemaan vain tutkimustoimintaa, on etusijalla käsiteltäessä toimintasuunnitelmaehdotuksia kyseisen alueen ja sen luonnonvarojen hyödyntämiseksi. Etusija voidaan kuitenkin peruuttaa, jos yrittäjä ei ole toiminut tyydyttävästi.

Article 10

Preference and priority among applicants

An operator who has an approved plan of work for exploration only, as provided in article 3, paragraph 4(c), of this Annex shall have a preference and a priority among applicants for a plan of work covering exploitation of the same area and resources. However, such preference or priority may be withdrawn if the operator's performance has not been satisfactory.

11 artikla

Yhteishankkeet

1. Toimintasopimuksissa voidaan määrätä yrittäjän ja merenpohjajärjestön välisistä yhteishankkeista, joita toteutetaan merenpohjajärjestön yrityksen välityksellä yhteisyritysten, tuotannon jakamisen tai muussa muodossa. Yhteishankkeilla on samanlainen suoja muutoksilta, keskeyttämiseltä tai päättymiseltä kuin merenpohjajärjestön kanssa tehdyillä toimintasopimuksilla.

2. Yrittäjät, jotka ryhtyvät tällaisiin hankkeisiin merenpohjajärjestön yrityksen kanssa, voivat saada tämän liitteen 13 artiklan mukaisesti toiminnan käynnistämiseksi taloudellista tukea.

3. Merenpohjajärjestön yrityksen kanssa toi-

Article 11

Joint arrangements

1. Contracts may provide for joint arrangements between the contractor and the Authority through the Enterprise, in the form of joint ventures or production sharing, as well as any other form of joint arrangement, which shall have the same protection against revision, suspension or termination as contracts with the Authority.

2. Contractors entering into such joint arrangements with the Enterprise may receive financial incentives as provided for in article 13 of this Annex.

3. Partners in joint ventures with the Enter-

meenpantujen yhteisyritysten osakkaiden tulee vastata tämän liitteen 13 artiklan edellyttämistä maksuista osakkuutensa mukaisessa suhteessa ottaen huomioon 13 artiklan mukaiset taloudelliset tukitoimet.

12 artikla

Merenpohjajärjestön yrityksen harjoittama toiminta

1. Toiminnassa, jota merenpohjajärjestön yritys harjoittaa merenpohja-alueella 153 artiklan 2 kappaleen a)-kohdan mukaisesti noudatetaan XI osan määräyksiä, merenpohjajärjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja sekä sen asianomaisia päätöksiä.

2. Merenpohjajärjestön yrityksen esittämään toimintasuunnitelmaan tulee liittää sen taloudellisia ja teknisiä edellytyksiä tukevat selvitykset.

13 artikla

Toimintasopimusten taloudelliset ehdot

1. Hyväksyessään 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdassa mainittujen toimijoiden kanssa tehtävien toimintasopimusten taloudellisia ehtoja koskevia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja sekä neuvotellessaan näistä ehdoista XI osan määräysten mukaisesti samoin kuin mainituista säännöistä, määräyksistä ja menettelytavoista merenpohjajärjestön tulee pyrkiä seuraaviin tavoitteisiin:

a) mahdollisimman suurten tulojen varmistaminen merenpohjajärjestölle kaupallisen tuotannon tuotosta;

b) sijoitusten ja teknologian houkutteleminen merenpohja-alueen tutkimukseen ja hyödyntämiseen;

c) huolehtiminen siitä, että yrittäjiä kohdellaan taloudellisesti tasa-arvoisesti, ja siitä, että niiden taloudelliset velvoitteet ovat samanveroisia;

d) virikkeiden tarjoaminen yrittäjille yhtenäiseltä pohjalta ja ketään syrjimättä, jotta ne ryhtyisivät yhteishankkeisiin merenpohjajärjestön yrityksen ja kehitysmaiden tai niiden kansalaisten kanssa, teknologian siirtämisen edistäminen näihin tarkoituksiin ja merenpohjajärjestön ja kehitysmaiden henkilöstön kouluttaminen;

e) siitä huolehtiminen, että merenpohjajärjes-

prise shall be liable for the payments required by article 13 of this Annex to the extent of their share in the joint ventures, subject to financial incentives as provided for in that article.

Article 12

Activities carried out by the Enterprise

1. Activities in the Area carried out by the Enterprise pursuant to article 153, paragraph 2(a), shall be governed by Part XI, the rules, regulations and procedures of the Authority and its relevant decisions.

2. Any plan of work submitted by the Enterprise shall be accompanied by evidence supporting its financial and technical capabilities.

Article 13

Financial terms of contracts

1. In adopting rules, regulations and procedures concerning the financial terms of a contract between the Authority and the entities referred to in article 153, paragraph 2(b), and in negotiating those financial terms in accordance with Part XI and those rules, regulations and procedures, the Authority shall be guided by the following objectives:

(a) to ensure optimum revenues for the Authority from the proceeds of commercial production;

(b) to attract investments and technology to the exploration and exploitation of the Area;

(c) to ensure equality of financial treatment and comparable financial obligations for contractors;

(d) to provide incentives on a uniform and non-discriminatory basis for contractors to undertake joint arrangements with the Enterprise and developing States or their nationals, to stimulate the transfer of technology thereto, and to train the personnel of the Authority and of developing States;

(e) to enable the Enterprise to engage in

tön yritys voi harjoittaa tehokkaasti kaivostoimintaa merenpohjalla samanaikaisesti 153 artiklan 2 kappaleen b)-kohdassa mainittujen toimijoiden kanssa; sekä

f) siitä huolehtiminen, että yrittäjät eivät saa sellaista tukea, joka antaisi niille keinotekoisen kilpailuedun maalla toimiviin kaivostoiminnan harjoittajiin verrattuna, kun on kysymys yrittäjille 14 kappaleen mukaisesti tarjottavasta taloudellisesta kannustuksesta, tämän liitteen 19 artiklan mukaisesti tarkastettavien toimintasopimusten ehdoista tai tämän liitteen 11 artiklan yhteisyrityksiä koskevista määräyksistä.

2. Toimintasopimuksiksi hyväksyttävien toimintasuunnitelmahakemusten käsittelystä johtuvien hallintokulujen peittämiseksi peritään maksu, joka on 500 000 Yhdysvaltain dollaria hakemukselta. Neuvosto tarkistaa maksun suuruuden ajoittain, jotta se vastaa todellisia hallintokuluja. Jos hakemuksen käsittelystä aiheutuu merenpohjajärjestölle vähemmän kuluja kuin maksuksi on määrätty, järjestö palauttaa erotuksen hakijalle.

3. Yrittäjän tulee maksaa 1 miljoonan Yhdysvaltain dollarin suuruinen vuosimaksu toimintasopimuksen voimaantulopäivästä lukien. Jos kaupallisen tuotannon hyväksytty alkamispäivä siirtyy 151 artiklan mukaisesti tuotantoluvan myöntämisen viivästymisen vuoksi, vuosimaksua ei tarvitse maksaa viivästysajalta. Kaupallisen tuotannon alkamispäivästä lähtien yrittäjä maksaa joko tuotantomaksun tai vuosimaksun sen mukaan, kumpi on suurempi.

4. Vuoden kuluessa kaupallisen tuotannon alkamispäivästä yrittäjä päättää 3 kappaleen mukaisesti, että se maksaa rahoitusmaksunsa merenpohjajärjestölle joko:

a) maksamalla vain tuotantomaksun; tai

b) maksamalla tuotantomaksusta ja osasta tuotannon nettotuloja muodostuvan summan.

5. a) Jos yrittäjä päättää maksaa rahoitusmaksunsa merenpohjajärjestölle maksamalla vain tuotantomaksun, täksi määrätään prosenttiosuus toimintasopimuksen tarkoittamalta alueelta nostetuista monimetallinoduuleista jalostettujen metallien markkina-arvosta. Tämä prosenttiosuus määräytyy seuraavasti:

sea-bed mining effectively at the same time as the entities referred to in article 153, paragraph 2(b); and

(f) to ensure that, as a result of the financial incentives provided to contractors under paragraph 14, under the terms of contracts reviewed in accordance with article 19 of this Annex or under the provisions of article 11 of this Annex with respect to joint ventures, contractors are not subsidized so as to be given an artificial competitive advantage with respect to land-based miners.

2. A fee shall be levied for the administrative cost of processing an application for approval of a plan of work in the form of a contract and shall be fixed at an amount of $US 500,000 per application. The amount of the fee shall be reviewed from time to time by the Council in order to ensure that it covers the administrative cost incurred. If such administrative cost incurred by the Authority in processing an application is less than the fixed amount, the Authority shall refund the difference to the applicant.

3. A contractor shall pay an annual fixed fee of $US 1 million from the date of entry into force of the contract. If the approved date of commencement of commercial production is postponed because of a delay in issuing the production authorization, in accordance with article 151, the annual fixed fee shall be waived for the period of postponement. From the date of commencement of commercial production, the contractor shall pay either the production charge or the annual fixed fee, whichever is greater.

4. Within a year of the date of commencement of commercial production, in conformity with paragraph 3, a contractor shall choose to make his financial contribution to the Authority by either:

(a) paying a production charge only; or

(b) paying a combination of a production charge and a share of net proceeds.

5. (a) If a contractor chooses to make his financial contribution to the Authority by paying a production charge only, it shall be fixed at a percentage of the market value of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract. This percentage shall be fixed as follows:

i) kaupallisen toiminnan 1. vuodesta 10:nteen: 5 prosenttia
ii) kaupallisen toiminnan 11. vuodesta toiminnan päättymiseen: 12 prosenttia
b) Markkina-arvo saadaan kertomalla toimintasopimuksen tarkoittamalta alueelta saaduista monimetallinoduuleista jalostettujen metallien määrä 7 ja 8 kappaleen mukaisella metallien keskihinnalla kyseisenä tilivuonna.

6. Jos yrittäjä päättää maksaa rahoitusmaksunsa merenpohjajärjestölle maksamalla maksun, joka koostuu tuotantomaksusta ja osasta tuotannon nettotuloja, maksut määrätään seuraavasti:
a) Tuotantomaksuksi määrätään prosenttiosuus toimintasopimuksen tarkoittamalta alueelta nostetuista monimetallinoduuleista jalostettujen metallien b)-kohdan mukaisesti määrätystä markkina-arvosta. Tämä prosenttiosuus määräytyy seuraavasti:

i) kaupallisen tuotannon ensimmäisenä kautena: 2 prosenttia
ii) kaupallisen tuotannon toisena kautena: 4 prosenttia
Jos tehdylle sijoitukselle m)-kohdan mukaan saatu voitto jää jonakin d)-kohdassa määritellyn kaupallisen tuotannon toisen kauden tilivuonna alle 15 prosentin siksi, että tuotantomaksua on maksettu 4 prosenttia, sen tilivuoden tuotantomaksuksi määrätään 2 eikä 4 prosenttia.

b) Markkina-arvo saadaan kertomalla toimintasopimuksen tarkoittamalta alueelta nostetuista monimetallinoduuleista jalostettujen metallien määrä 7 ja 8 kappaleen mukaisella metallien keskihinnalla kyseisenä tilivuonna.

c) i) Merenpohjajärjestön osuus tuotannon nettotuloista saadaan yrittäjän nettotulojen siitä osasta, joka on peräisin toimintasopimuksen tarkoittamalla alueella tapahtuneesta kaivostoiminnasta. Edempänä näitä kutsutaan kaivostoiminnasta saaduiksi nettotuloiksi.
ii) Merenpohjajärjestön osuus kaivostoiminnasta saaduista nettotuloista kasvaa seuraavan taulukon mukaisesti:

(i) years 1—10 of commercial production 5 per cent
(ii) years 11 to the end of commercial production 12 per cent
(b) The said market value shall be the product of the quantity of the processed metals produced from the polymetallic nodules extracted from the area covered by the contract and the average price for those metals during the relevant accounting year, as defined in paragraphs 7 and 8.
6. If a contractor chooses to make his financial contribution to the Authority by paying a combination of a production charge and a share of net proceeds, such payments shall be determined as follows:
(a) The production charge shall be fixed at a percentage of the market value, determined in accordance with subparagraph (b), of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract. This percentage shall be fixed as follows:
(i) first period of commercial production 2 per cent
(ii) second period of commercial production 4 per cent
If, in the second period of commercial production, as defined in subparagraph (d), the return on investment in any accounting year as defined in subparagraph (m) falls below 15 per cent as a result of the payment of the production charge at 4 per cent, the production charge shall be 2 per cent instead of 4 per cent in that accounting year.
(b) The said market value shall be the product of the quantity of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract and the average price for those metals during the relevant accounting year as defined in paragraphs 7 and 8.
(c) (i) The Authority's share of net proceeds shall be taken out of that portion of the contractor's net proceeds which is attributable to the mining of the resources of the area covered by the contract, referred to hereinafter as attributable net proceeds.
(ii) The Authority's share of attributable net proceeds shall be determined in accordance with the following incremental schedule:

Osuus kaivostoiminnasta saaduista nettotuloista	Merenpohjajärjestön osuus	
	Kaupallisen tuotannon ensimmäinen kausi	Kaupallisen tuotannon toinen kausi
Osuus sijoitukselle saadusta tuotosta, joka on yli 0 prosenttia mutta alle 10 prosenttia:	35 prosenttia	40 prosenttia
Osuus sijoitukselle saadusta tuotosta, joka on 10 prosenttia tai enemmän mutta alle 20 prosenttia:	42,5 prosenttia	50 prosenttia
Osuus sijoitukselle saadusta tuotosta, joka on 20 prosenttia tai sitä enemmän:	50 prosenttia	70 prosenttia

Portion of attributale net proceeds	Share of the Authority	
	First period of commercial production	Second period of commercial production
That portion representing a return on investment which is greater than 0 per cent, but less than 10 per cent	35 per cent	40 per cent
That portion representing a return on investment which is 10 per cent or greater, but less than 20 per cent	42.5 per cent	50 per cent
That portion representing a return on investment which is 20 per cent or greater	50 per cent	70 per cent

d) i) a)- ja c)-kohdassa tarkoitettu kaupallisen tuotannon ensimmäinen kausi alkaa kaupallisen tuotannon ensimmäisenä tilivuonna ja päättyy sinä tilivuonna, jolloin yrittäjän kassaylijäämä kattaa täysin hänelle aiheutuneet kehittämiskustannukset sekä korot siltä kehittämiskustannusten osalta, jota hän ei ole saanut katetuksi. Tällöin menetellään seuraavasti:

Ensimmäisenä tilivuonna, jolta kehittämiskustannuksia aiheutuu, kattamattomien kehittämiskustannusten tulee olla yhtä suuret kuin kehittämiskustannukset vähennettyinä kyseisen tilivuoden kassaylijäämällä. Jokaisena seuraavana tilivuonna kattamattomien kehittämiskustannusten tulee olla yhtä suuret kuin kattamattomat kehityskustannukset edellisen tilivuoden lopussa lisättynä kymmenen prosentin vuosikorolla ja kyseisen tilivuoden kehittämiskustannuksilla ja vähennettynä yrittäjän kyseisen tilivuoden kassaylijäämällä. Kattamattomat kehittämiskustannukset on katettu kokonaan ensi kertaa sinä tilivuonna, jolloin yrittäjän kassaylijäämä kattaa kokonaan hänelle aiheutuneet kehittämiskustannukset ja niiden kattamattomasta osasta kertyneen koron. Yrittäjän kassaylijäämäksi tilivuonna katsotaan hänen bruttotulonsa vähennettynä käyttökustannuksilla ja hänen c)-kohdan mukaisesti merenpohjajärjestölle maksamillaan maksuilla.

ii) Kaupallisen tuotannon toinen kausi alkaa kaupallisen tuotannon ensimmäisen kauden päättymistä seuraavana tilivuonna ja jatkuu toimintasopimuksen päättymiseen asti.

e) "Kaivostoiminnasta saadut nettotulot"

(d) (i) The first period of commercial production referred to in subparagraphs (a) and (c) shall commence in the first accounting year of commercial production and terminate in the accounting year in which the contractor's development costs with interest on the unrecovered portion thereof are fully recovered by his cash surplus, as follows:

In the first accounting year during which development costs are incurred, unrecovered development costs shall equal the development costs less cash surplus in that year. In each subsequent accounting year, unrecovered development costs shall equal the unrecovered development costs at the end of the preceding accounting year, plus interest thereon at the rate of 10 per cent per annum, plus development costs incurred in the current accounting year and less contractor's cash surplus in the current accounting year. The accounting year in which unrecovered development costs become zero for the first time shall be the accounting year in which the contractor's development costs with interest on the unrecovered portion thereof are fully recovered by his cash surplus. The contractor's cash surplus in any accounting year shall be his gross proceeds less his operating costs and less his payments to the Authority under subparagraph (c).

(ii) The second period of commercial production shall commence in the accounting year following the termination of the first period of commercial production and shall continue until the end of the contract.

(e) "Attributable net proceeds" means the

tarkoittaa summaa, joka saadaan kertomalla yrittäjän nettotulot kaivostoiminnasta aiheutuneiden kehittämiskustannusten osuutta yrittäjän kehittämiskustannusten kokonaismäärästä osoittamalla suhdeluvulla. Jos yrittäjä harjoittaa kaivostoimintaa ja monimetallinoduulien kuljetusta sekä jalostaa pääasiassa kolmea metallia eli kobolttia, kuparia ja nikkeliä, kaivostoiminnasta saatujen nettotulojen tulee olla vähintään 25 prosenttia yrittäjän nettotuloista. Jollei n)-kohdasta muuta johdu, kaikissa muissa tapauksissa, esimerkiksi kun yrittäjä harjoittaa kaivostoimintaa ja monimetallinoduulien kuljetusta sekä jalostaa pääasiassa neljää metallia eli kobolttia, kuparia, mangaania ja nikkeliä, merenpohjajärjestö voi säännöissään, määräyksissään ja menettelytavoissaan määrätä soveliaat vähimmäisarvot samassa suhteessa kuhunkin tapaukseen kuin määrättäessä 25 prosentin vähimmäisarvoa edellä mainitun kolmen metallin ollessa kyseessä.

product of the contractor's net proceeds and the ratio of the development costs in the mining sector to the contractor's development costs. If the contractor engages in mining, transporting polymetallic nodules and production primarily of three processed metals, namely, cobalt, copper and nickel, the amount of attributable net proceeds shall not be less than 25 per cent of the contractor's net proceeds. Subject to subparagraph (n), in all other cases, including those where the contractor engages in mining, transporting polymetallic nodules, and production primarily of four processed metals, namely, cobalt, copper, manganese and nickel, the Authority may, in its rules, regulations and procedures, prescribe appropriate floors which shall bear the same relationship to each case as the 25 per cent floor does to the three-metal case.

f) "Yrittäjän nettotulot" tarkoittaa yrittäjän bruttotuloja vähennettyinä käyttökustannuksilla ja j)-kohdan mukaisella kehittämiskustannusten kuoletuksella.

g) i) Jos yrittäjä harjoittaa kaivostoimintaa ja monimetallinoduulien kuljetusta sekä metallien jalostusta, "yrittäjän bruttotulot" tarkoittaa jalostettujen metallien myynnistä saatua bruttotuloa sekä muita tuloja, jotka voidaan kohtuullisesti katsoa saaduiksi toimintasopimuksen mukaisesta toiminnasta merenpohjajärjestön rahoitussääntöjen, -määräysten ja -menettelytapojen mukaisesti.

ii) Kaikissa muissa kuin g)-kohdan i)-alakohdassa ja n)-kohdan iii)-alakohdassa mainituissa tapauksissa "yrittäjän bruttotulot" tarkoittaa toimintasopimuksen tarkoittamalta alueelta nostetuista monimetallinoduuleista saatujen puolijalostettujen metallien myynnistä saatuja bruttotuloja sekä muita tuloja, jotka voidaan kohtuullisesti katsoa saaduiksi toimintasopimuksen mukaisesta toiminnasta merenpohjajärjestön rahoitussääntöjen, -määräysten ja -menettelytapojen mukaisesti.

h) "Yrittäjän kehittämiskustannukset" tarkoittaa:

i) kaikkia ennen kaupallisen tuotannon aloittamista aiheutuneita kuluja, jotka liittyvät suoraan toimintasopimuksen tarkoittaman alueen tuotantoedellytysten kehittämiseen sekä tähän liittyvään toimintaan, joka koskee toimintasopimuksen mukaisia toimia kaikissa muissa kuin

(f) "Contractor's net proceeds" means the contractor's gross proceeds less his operating costs and less the recovery of his development costs as set out in subparagraph (j).

(g) (i) If the contractor engages in mining, transporting polymetallic nodules and production of processed metals, "contractor's gross proceeds" means the gross revenues from the sale of the processed metals and any other monies deemed reasonably attributable to operations under the contract in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority.

(ii) In all cases other than those specified in subparagraphs (g)(i) and (n)(iii), "contractor's gross proceeds" means the gross revenues from the sale of the semi-processed metals from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract, and any other monies deemed reasonably attributable to operations under the contract in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority.

(h) "Contractor's development costs" means:

(i) all expenditures incurred prior to the commencement of commercial production which are directly related to the development of the productive capacity of the area covered by the contract and the activities related thereto for operations under the contract in all

n)-kohdassa mainitussa tapauksessa, siten kuin yleisesti hyväksytyt kirjanpitoperiaatteet edellyttävät, kuten koneista, laitteista, laivoista, jalostamoista, rakentamisesta, rakennuksista, maasta, teistä sekä luonnonvarojen etsinnästä ja tutkimuksesta toimintasopimuksen tarkoittamalla alueella aiheutuvia kuluja, tutkimus- ja kehittämiskuluja sekä koroista, vuokrista ja lupa- ja muista maksuista aiheutuvia kuluja; sekä

ii) i)-alakohdan kuluja vastaavat kulut, jotka ovat aiheutuneet kaupallisen tuotannon aloittamisen jälkeen mutta joita toimintasuunnitelman toteuttaminen edellyttää, lukuun ottamatta käyttökustannuksia.

i) Pääoman luovutuksesta saadut tulot sekä sellaisen pääoman markkina-arvo, jota ei enää tarvita toimintasopimuksen mukaiseen toimintaan ja jota ei myydä, vähennetään yrittäjän kehittämiskustannuksista asianomaisena tilivuonna. Kun nämä vähennykset ylittävät yrittäjän kehittämiskustannukset, ylijäämä lisätään yrittäjän bruttotuloihin.

j) Ennen kaupallisen tuotannon aloittamista aiheutuneet h)-kohdan i)-alakohdassa ja n)-kohdan iv)-alakohdassa mainitut yrittäjän kehittämiskustannukset kuoletetaan kymmenenä yhtä suurena vuotuisena eränä kaupallisen tuotannon alkamispäivästä lähtien. Kaupallisen tuotannon alkamisen jälkeen aiheutuneet h)-kohdan ii)-alakohdassa ja n)-kohdan iv)-alakohdassa mainitut yrittäjän kehittämiskustannukset kuoletetaan enintään kymmenenä yhtä suurena vuotuisena eränä siten, että ne on toimintasopimuksen päättyessä kuoletettu kokonaan.

k) "Yrittäjän käyttökustannukset" tarkoittaa kaikkia kuluja, jotka syntyvät kaupallisen tuotannon aloittamisen jälkeen toimintasopimuksen tarkoittaman alueen tuotantoedellytysten käytössä ja tähän liittyvässä toimintasopimuksen mukaisessa toiminnassa yleisesti hyväksyttyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti. Tällaisiin kustannuksiin sisältyvät muun muassa kiinteä vuosimaksu tai tuotantomaksu sen mukaan, kumpi on suurempi, kulut palkoista ja muista henkilöstömenoista, materiaaleista, palveluista, kuljetuksista, jalostuksesta ja markkinoinnista, koroista, julkisista palveluista, meriympäristön säilyttämisestä, toimintasopimuksen mukaiseen toimintaan nimenomaisesti liittyvistä yleis- ja hallintokuluista ja toiminnasta aiheutuvista nettotappioista, jotka on siirretty

cases other than that specified in subparagraph (n), in conformity with generally recognized accounting principles, including, *inter alia*, costs of machinery, equipment, ships, processing plant, construction, buildings, land, roads, prospecting and exploration of the area covered by the contract, research and development, interest, required leases, licences and fees; and

(ii) expenditures similar to those set forth in (i) above incurred subsequent to the commencement of commercial production and necessary to carry out the plan of work, except those chargeable to operating costs.

(i) The proceeds from the disposal of capital assets and the market value of those capital assets which are no longer required for operations under the contract and which are not sold shall be deducted from the contractor's development costs during the relevant accounting year. When these deductions exceed the contractor's development costs the excess shall be added to the contractor's gross proceeds.

(j) The contractor's development costs incurred prior to the commencement of commercial production referred to in subparagraphs (h)(i) and (n)(iv) shall be recovered in 10 equal annual instalments from the date of commencement of commercial production. The contractor's development costs incurred subsequent to the commencement of commercial production referred to in subparagraphs (h)(ii) and (n)(iv) shall be recovered in 10 or fewer equal annual instalments so as to ensure their complete recovery by the end of the contract.

(k) "Contractor's operating costs" means all expenditures incurred after the commencement of commercial production in the operation of the productive capacity of the area covered by the contract and the activities related thereto for operations under the contract, in conformity with generally recognized accounting principles, including, *inter alia*, the annual fixed fee or the production charge, whichever is greater, expenditures for wages, salaries, employee benefits, materials, services, transporting, processing and marketing costs, interest, utilities, preservation of the marine environment, overhead and administrative costs specifically related to operations under the contract, and any net operating losses carried forward or backward as specified herein. Net operating losses

edellisille tai seuraaville vuosille siten kuin tässä määrätään. Nettotappiot voidaan siirtää kahdelle seuraavalle peräkkäiselle vuodelle. Toimintasopimuksen kahtena viimeisenä vuonna ne voidaan kuitenkin siirtää kahdelle edelliselle vuodelle.

l) Jos yrittäjä harjoittaa kaivostoimintaa, monimetallinoduulien kuljetusta sekä metallien jalostusta ja puolijalostusta, "kaivostoiminnan kehittämiskustannukset" tarkoittaa sitä osaa yrittäjän kehittämiskustannuksista, joka liittyy suoraan toimintasopimuksen tarkoittaman alueen luonnonvaroja koskevaan kaivostoimintaan yleisesti hyväksyttyjen kirjanpitoperiaatteiden ja merenpohjajärjestön rahoitussääntöjen, -määräysten ja -menettelytapojen mukaisesti siten, että niihin sisältyvät muun muassa hakemusmaksu, kiinteä vuosimaksu sekä soveltuvin osin kulut toimintasopimuksen tarkoittamalla alueella tapahtuvasta luonnonvarojen etsinnästä ja tutkimuksesta sekä osa tutkimus- ja kehittämiskustannuksista.

m) "sijoituksen tuotto" tilivuonna tarkoittaa tilivuoden kaivostoiminnasta saatujen nettotulojen suhdetta kaivostoiminnan kehittämiskustannuksiin. Tätä suhdetta laskettaessa kaivostoiminnan kehittämiskustannuksiin luetaan siihen tarvittavan kaluston hankkimisesta tai korvaamisesta syntyneet kulut vähennettyinä korvatun kaluston alkuperäishinnalla.

n) Jos yrittäjä harjoittaa vain kaivostoimintaa:

i) "kaivostoiminnasta saadut nettotulot" tarkoittaa yrittäjän kaikkia nettotuloja;

ii) "yrittäjän nettotulot" on määritelty f)-kohdassa;

iii) "yrittäjän bruttotulot" tarkoittaa bruttotuloja, jotka on saatu monimetallinoduulien myynnistä ja muita varoja, jotka voidaan kohtuullisesti katsoa saaduiksi toimintasopimuksen mukaisesta toiminnasta merenpohjajärjestön rahoitussääntöjen, -määräysten ja -menettelytapojen mukaisesti;

iv) "yrittäjän kehittämiskustannukset" tarkoittaa yleisesti hyväksyttyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti kaikkia toimintasopimuksen tarkoittaman alueen luonnonvaroja koskevaan kaivostoimintaan suoraan liittyviä h)-kohdan i)-alakohdan mukaisia kuluja, jotka ovat aiheutuneet ennen kaupallisen tuotannon aloittamista, ja h)-kohdan ii)-alakohdan mukaisia kuluja, jotka ovat aiheutuneet kaupallisen tuotannon aloittamisen jälkeen;

v) "yrittäjän käyttökustannukset" tarkoittaa

may be carried forward for two consecutive years except in the last two years of the contract in which case they may be carried backward to the two preceding years.

(l) If the contractor engages in mining, transporting of polymetallic nodules, and production of processed and semi-processed metals, "development costs of the mining sector" means the portion of the contractor's development costs which is directly related to the mining of the resources of the area covered by the contract, in conformity with generally recognized accounting principles, and the financial rules, regulations and procedures of the Authority, including, *inter alia*, application fee, annual fixed fee and, where applicable, costs of prospecting and exploration of the area covered by the contract, and a portion of research and development costs.

(m) "Return on investment" in any accounting year means the ratio of attributable net proceeds in that year to the development costs of the mining sector. For the purpose of computing this ratio the development costs of the mining sector shall include expenditures on new or replacement equipment in the mining sector less the original cost of the equipment replaced.

(n) If the contractor engages in mining only:

(i) "attributable net proceeds" means the whole of the contractor's net proceeds;

(ii) "contractor's net proceeds" shall be as defined in subparagraph (f);

(iii) "contractor's gross proceeds" means the gross revenues from the sale of the polymetallic nodules, and any other monies deemed reasonably attributable to operations under the contract in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority;

(iv) "contractor's development costs" means all expenditures incurred prior to the commencement of commercial production as set forth in subparagraph (h)(i), and all expenditures incurred subsequent to the commencement of commercial production as set forth in subparagraph (h)(ii), which are directly related to the mining of the resources of the area covered by the contract, in conformity with generally recognized accounting principles;

(v) "contractor's operating costs" means the

k)-kohdan mukaisia yrittäjän käyttökustannuksia, jotka liittyvät suoraan toimintasopimuksen tarkoittaman alueen luonnonvaroja koskevaan kaivostoimintaan yleisesti hyväksyttyjen kirjanpitoperiaatteiden mukaisesti;

vi) "sijoituksen tuotto" tilivuonna tarkoittaa yrittäjän tilivuonna saamien nettotulojen suhdetta hänen kehittämiskustannuksiinsa. Tätä suhdetta laskettaessa yrittäjän kehittämiskustannuksiin luetaan kaluston hankkimisesta tai korvaamisesta syntyneet kulut vähennettyinä korvatun kaluston alkuperäishinnalla.

o) Yrittäjän maksaman koron osalta h)-, k)-, l)- ja n)-kohdassa mainitut kulut hyväksytään siinä määrin kuin merenpohjajärjestö kaikissa oloissa katsoo tämän liitteen 4 artiklan 1 kappaleen mukaisesti, että velan suhde omaan pääomaan ja korkokanta ovat kohtuullisia vallitseva liiketaloudellinen käytäntö huomioon ottaen.

p) Tämän kappaleen tarkoittamiin kuluihin ei saa lukea tuloveroja, jotka valtio määrää yhtiöille, eikä vastaavia maksuja, joita valtio asettaa yrittäjän toiminnalle.

7. a) 5 ja 6 kappaleessa mainitut "jalostetut metallit" tarkoittaa metalleja siinä perusmuodossa kuin niitä yleensä myydään kansainvälisissä termiinikauppapörsseissä. Tätä varten merenpohjajärjestön tulee osoittaa rahoitussäännöissään, -määräyksissään ja -menettelytavoissaan asianomaiset kansainväliset termiinikauppapörssit. Jos jotain metallia ei myydä näissä pörsseissä, "jalostetut metallit" tarkoittaa metalleja siinä perusmuodossa, jossa niitä yleensä myydään suoraan yritysten välillä tapahtuvissa liiketoimissa.

b) Jos merenpohjajärjestö ei pysty muuten määrittämään 5 ja 6 kappaleen b)-kohdassa mainittua toimintasopimuksen tarkoittamalta alueelta nostetuista monimetallinoduuleista jalostettujen metallien määrää, se määritellään noduulien metallipitoisuuden, siitä käytetyllä jalostusmenetelmällä hyödynnettävien metallien määrän ja muiden asiaan vaikuttavien seikkojen perusteella merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti ja noudattaen yleisesti hyväksyttyjä kirjanpitoperiaatteita.

8. Jos kansainvälinen termiinikauppapörssi tarjoaa käyttökelpoisen järjestelmän jalostettujen metallien, monimetallinoduulien ja noduuleista saatujen puolijalostettujen metallien hin-

contractor's operating costs as in subparagraph (k) which are directly related to the mining of the resources of the area covered by the contract in conformity with generally recognized accounting principles;

(vi) "return on investment" in any accounting year means the ratio of the contractor's net proceeds in that year to the contractor's development costs. For the purpose of computing this ratio, the contractor's development costs shall include expenditures on new or replacement equipment less the original cost of the equipment replaced.

(o) The costs referred to in subparagraphs (h), (k), (l) and (n) in respect of interest paid by the contractor shall be allowed to the extent that, in all the circumstances, the Authority approves, pursuant to article 4, paragraph 1, of this Annex, the debt-equity ratio and the rates of interest as reasonable, having regard to existing commercial practice.

(p) The costs referred to in this paragraph shall not be interpreted as including payments of corporate income taxes or similar charges levied by States in respect of the operations of the contractor.

7. (a) "Processed metals", referred to in paragraphs 5 and 6, means the metals in the most basic form in which they are customarily traded on international terminal markets. For this purpose, the Authority shall specify, in its financial rules, regulations and procedures, the relevant international terminal market. For the metals which are not traded on such markets, "processed metals" means the metals in the most basic form in which they are customarily traded in representative arm's length transactions.

(b) If the Authority cannot otherwise determine the quantity of the processed metals produced from the polymetallic nodules recovered from the area covered by the contract referred to in paragraphs 5 (b) and 6 (b), the quantity shall be determined on the basis of the metal content of the nodules, processing recovery efficiency and other relevant factors, in accordance with the rules, regulations and procedures of the Authority and in conformity with generally recognized accounting principles.

8. If an international terminal market provides a representative pricing mechanism for processed metals, polymetallic nodules and semi-processed metals from the nodules, the

noittelemiseksi, käytetään pörssissä noteerattua keskihintaa. Kaikissa muissa tapauksissa merenpohjajärjestö määrää yrittäjän kanssa neuvoteltuaan tuotteille kohtuullisen hinnan 9 kappaleen mukaisesti.

9. a) Kaikkien tässä artiklassa mainittujen kulujen, kustannusten, tuottojen ja tulojen sekä hinnan- ja arvonmääritysten tulee perustua vapaisiin markkinoihin tai sellaisten yritysten välisiin liiketoimiin. Jos tämä ei ole mahdollista, merenpohjajärjestön tulee yrittäjän kanssa neuvoteltuaan määrätä ne ikään kuin ne perustuisivat vapaisiin markkinoihin tai suoriin liiketoimiin ja ottaen huomioon asiaan vaikuttavat liiketoimet muilla markkinoilla.

b) Huolehtiakseen tämän kappaleen määräysten noudattamisesta ja täytäntöönpanosta merenpohjajärjestön tulee seurata periaatteita ja tulkintoja, jotka monikansallisia yhtiöitä käsittelevä Yhdistyneiden Kansakuntien toimikunta, kehitysmaiden ja kehittyneiden maiden välisiä verosopimuksia käsittelevä asiantuntijaryhmä ja muut kansainväliset järjestöt ovat hyväksyneet sovellettavaksi suoraan yritysten välillä tapahtuviin liiketoimiin. Sen tulee myös määritellä säännöissään, määräyksissään ja menettelytavoissaan yhdenmukaiset ja kansainvälisesti hyväksyttävät kirjanpitosäännöt ja -menettelytavat sekä menettely, jolla yrittäjä valitsee sellaiset riippumattomat tilintarkastajat, jotka merenpohjajärjestö voi hyväksyä, tarkastamaan tilit näiden sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

10. Yrittäjä antaa merenpohjajärjestön rahoitussääntöjen, -määräysten ja -menettelytapojen mukaisesti tilintarkastajien käyttöön kaikki tiedot, joita he tarvitsevat todetakseen, onko tämän artiklan määräyksiä noudatettu.

11. Kaikki tässä artiklassa mainitut kulut, kustannukset, tuotot ja tulot sekä kaikki hinnat ja arvot määritetään yleisesti hyväksyttyjen kirjanpitoperiaatteiden ja merenpohjajärjestön rahoitussääntöjen, -määräysten ja -menettelytapojen mukaisesti.

12. Merenpohjajärjestölle 5 ja 6 kappaleen mukaisesti maksettavat maksut suoritetaan vapaasti vaihdettavina valuuttoina tai tärkeimmillä valuuttamarkkinoilla vapaasti saatavissa olevina ja käyttökelpoisina valuuttoina tai yrittäjän valinnan mukaan markkina-arvon pohjalta laskettuna vastaavana määränä jalostettuja metalleja. Markkina-arvo lasketaan 5 kappaleen b)-kohdan mukaisesti. Vapaasti vaihdettavat valuutat ja tärkeimmillä valuuttaaverage price on that market shall be used. In all other cases, the Authority shall, after consulting the contractor, determine a fair price for the said products in accordance with paragraph 9.

9. (a) All costs, expenditures, proceeds and revenues and all determinations of price and value referred to in this article shall be the result of free market or arm's length transactions. In the absence thereof, they shall be determined by the Authority, after consulting the contractor, as though they were the result of free market or arm's length transactions, taking into account relevant transactions in other markets.

(b) In order to ensure compliance with and enforcement of the provisions of this paragraph, the Authority shall be guided by the principles adopted for, and the interpretation given to, arm's length transactions by the Commission on Transnational Corporations of the United Nations, the Group of Experts on Tax Treaties between Developing and Developed Countries and other international organizations, and shall, in its rules, regulations and procedures, specify uniform and internationally acceptable accounting rules and procedures, and the means of selection by the contractor of certified independent accountants acceptable to the Authority for the purpose of carrying out auditing in compliance with those rules, regulations and procedures.

10. The contractor shall make available to the accountants, in accordance with the financial rules, regulations and procedures of the Authority, such financial data as are required to determine compliance with this article.

11. All costs, expenditures, proceeds and revenues, and all prices and values referred to in this article, shall be determined in accordance with generally recognized accounting principles and the financial rules, regulations and procedures of the Authority.

12. Payments to the Authority under paragraphs 5 and 6 shall be made in freely usable currencies or currencies which are freely available and effectively usable on the major foreign exchange markets or, at the contractor's option, in the equivalents of processed metals at market value. The market value shall be determined in accordance with paragraph 5(b). The freely usable currencies and currencies which are freely available and effectively usable

markkinoilla vapaasti saatavissa olevat ja käyttökelpoiset valuutat määritellään merenpohjajärjestön säännöissä, määräyksissä ja menettelytavoissa kansainvälisen valuuttakäytännön mukaisesti.

13. Kaikkia niitä taloudellisia velvoitteita, joita yrittäjällä on merenpohjajärjestölle, sekä kaikkia sen tässä artiklassa mainittuja maksuja, kuluja, kustannuksia, tuottoja ja tuloja tarkistetaan vertaamalla niitä jatkuvasti valitun lähtövuoden arvoihin.

14. Merenpohjajärjestö voi ottaen huomioon taloussuunnittelutoimikunnan ja oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan suositukset hyväksyä sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, jotka rohkaisevat yhtenäisesti ja ketään syrjimättä yrittäjiä edistämään 1 kappaleessa esitettyjä päämääriä.

15. Jos merenpohjajärjestön ja yrittäjän välille syntyy riita toimintasopimuksen taloudellisten ehtojen tulkinnasta tai soveltamisesta, kumpi tahansa osapuoli voi antaa sen sitovaan kaupalliseen välimiesmenettelyyn 188 artiklan 2 kappaleen mukaisesti, elleivät osapuolet yhdessä sovi riidan ratkaisemisesta muulla tavalla.

on the major foreign exchange markets shall be defined in the rules, regulations and procedures of the Authority in accordance with prevailing international monetary practice.

13. All financial obligations of the contractor to the Authority, as well as all his fees, costs, expenditures, proceeds and revenues referred to in this article, shall be adjusted by expressing them in constant terms relative to a base year.

14. The Authority may, taking into account any recommendations of the Economic Planning Commission and the Legal and Technical Commission, adopt rules, regulations and procedures that provide for incentives, on a uniform and non-discriminatory basis, to contractors to further the objectives set out in paragraph 1.

15. In the event of a dispute between the Authority and a contractor over the interpretation or application of the financial terms of a contract, either party may submit the dispute to binding commercial arbitration, unless both parties agree to settle the dispute by other means, in accordance with article 188, paragraph 2.

14 artikla

Tietojen siirto

1. Yrittäjä siirtää merenpohjajärjestölle tämän sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti ja toimintasuunnitelman ehtoja noudattaen järjestön määräämin väliajoin kaikki tiedot, jotka ovat sekä välttämättömiä että olennaisia, jotta merenpohjajärjestön pääelimet voivat hoitaa toimintasuunnitelman tarkoittamaan alueeseen liittyvät tehtävänsä ja käyttää valtuuksiaan tehokkaasti.

2. Sellaisia siirrettyjä toimintasuunnitelman tarkoittamaa aluetta koskevia tietoja, jotka katsotaan omistusoikeuden suojaamiksi, saa käyttää vain tämän artiklan mukaisiin tarkoituksiin. Sellaisia muita kuin laitteiden suunnitteluun liittyviä tietoja, joita tarvitaan turvallisuutta ja meriympäristön suojelua koskevien merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen laatimiseen, ei katsota omistusoikeuden suojaamiksi.

3. Merenpohjajärjestö ei saa antaa yritykselleen tai järjestön ulkopuolelle luonnonvarojen etsijöiltä, toimintasopimuksen hakijoilta tai yrittäjiltä saamiaan omistusoikeuden suojaa-

Article 14

Transfer of data

1. The operator shall transfer to the Authority, in accordance with its rules, regulations and procedures and the terms and conditions of the plan of work, at time intervals determined by the Authority all data which are both necessary for and relevant to the effective exercise of the powers and functions of the principal organs of the Authority in respect of the area covered by the plan of work.

2. Transferred data in respect of the area covered by the plan of work, deemed proprietary, may only be used for the purposes set forth in this article. Data necessary for the formulation by the Authority of rules, regulations and procedures concerning protection of the marine environment and safety, other than equipment design data, shall not be deemed proprietary.

3. Data transferred to the Authority by prospectors, applicants for contracts or contractors, deemed proprietary, shall not be disclosed by the Authority to the Enterprise or

miksi katsottavia tietoja. Yritykselle saa kuitenkin antaa tietoja varatuista alueista. Yritys ei saa antaa tällaisia sanotuilta henkilöiltä saamiaan tietoja merenpohjajärjestölle tai järjestön ulkopuolelle.

15 artikla

Koulutusohjelmat

Yrittäjä laatii merenpohjajärjestön ja kehitysmaiden henkilöstön kouluttamiseksi 144 artiklan 2 kappaleen mukaisesti käytännön ohjelmat, joihin kuuluu henkilöstön osallistuminen kaikkeen toimintasopimuksen tarkoittamaan merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan.

16 artikla

Yksinoikeus tutkimukseen ja hyödyntämiseen

Merenpohjajärjestö myöntää XI osan säännösten ja omien sääntöjensä, määräystensä ja menettelytapojensa mukaisesti yrittäjälle yksinoikeuden tutkia ja hyödyntää toimintasuunnitelman tarkoittamalta alueelta osoitettua luonnonvararyhmää. Järjestö huolehtii siitä, että kukaan muu ei hyödynnä tai tutki samalla alueella jotakin toista luonnonvararyhmää siten, että tämä haittaisi kyseisen yrittäjän toimintaa. Yrittäjällä tulee olla varmuus toimintaoikeudesta 153 artiklan 6 kappaleen mukaisesti.

17 artikla

Merenpohjajärjestön säännöt, määräykset ja menettelytavat

1. Merenpohjajärjestö laatii 160 artiklan 2 kappaleen f)-kohdan ii)-alakohdan ja 162 artiklan 2 kappaleen o)-kohdan ii)-alakohdan mukaisesti säännöt, määräykset ja menettelytavat tehtäviensä hoitamiseksi XI osan määräysten mukaisesti sekä soveltaa niitä yhdenmukaisesti. Sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen tulee koskea muun muassa seuraavia asioita:

a) merenpohja-alueella tapahtuvaan luonnonvarojen etsintään, tutkimukseen ja hyödyntämiseen liittyvää hallintomenettelyä:

b) toimintaa:

i) alueen kokoa;

ii) toiminnan kestoa;

iii) velvoitteiden täyttämistä koskevia vaati-

to anyone external to the Authority, but data on the reserved areas may be disclosed to the Enterprise. Such data transferred by such persons to the Enterprise shall not be disclosed by the Enterprise to the Authority or to anyone external to the Authority.

Article 15

Training programmes

The contractor shall draw up practical programmes for the training of personnel of the Authority and developing States, including the participation of such personnel in all activities in the Area which are covered by the contract, in accordance with article 144, paragraph 2.

Article 16

Exclusive right to explore and exploit

The Authority shall, pursuant to Part XI and its rules, regulations and procedures, accord the operator the exclusive right to explore and exploit the area covered by the plan of work in respect of a specified category of resources and shall ensure that no other entity operates in the same area for a different category of resources in a manner which might interfere with the operations of the operator. The operator shall have security of tenure in accordance with article 153, paragraph 6.

Article 17

Rules, regulations and procedures of the Authority

1. The Authority shall adopt and uniformly apply rules, regulations and procedures in accordance with article 160, paragraph 2(f)(ii), and article 162, paragraph 2(o)(ii), for the exercise of its functions as set forth in Part XI on, *inter alia*, the following matters:

(a) administrative procedures relating to prospecting, exploration and exploitation in the Area;

(b) operations:

(i) size of area;

(ii) duration of operations;

(iii) performance requirements including as-

muksia, kuten tämän liitteen 4 artiklan 6 kappaleen c)-kohdan mukaista vakuutusta;
iv) luonnonvararyhmiä;
v) alueista luopumista;
vi) selvityksiä toiminnan edistymisestä;
vii) tietojen antamista;
viii) toiminnan tarkastamista ja valvontaa;

ix) muun meriympäristössä harjoitettavan toiminnan häiriintymisen estämistä;
x) yrittäjän toimesta tapahtuvaa oikeuksien ja velvollisuuksien siirtoa;
xi) menettelytapoja, joilla teknologiaa siirretään 144 artiklan mukaisesti kehitysmaille, ja menettelytapoja, jotka koskevat näiden suoraa osallistumista kysymyksessä olevaan toimintaan;
xii) kaivostoimintaa koskevia määräyksiä ja tapoja, jotka voivat koskea muun muassa työturvallisuutta, luonnonvarojen säilyttämistä ja meriympäristön suojelua;
xiii) kaupallisen tuotannon määrittelemistä;
xiv) hakijoiden kelpoisuusehtoja;
c) raha-asioita:
i) yhtenäisten ja syrjimättömyysperiaatteen mukaisten kustannuslaskenta- ja kirjanpitosääntöjen laatimista ja tilintarkastajien valintatapaa;
ii) toiminnan tuoton jakamista;
iii) tämän liitteen 13 artiklassa mainittuja tukitoimia;
d) 151 artiklan 10 kappaleen ja 164 artiklan 2 kappaleen d)-kohdan mukaisesti tehtyjen päätösten toimeenpanoa.

2. Seuraavia asioita koskevien sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen tulee tarkasti täyttää alla esitetyt objektiiviset vaatimukset:
a) Alueiden koko:
Merenpohjajärjestö määrää tutkittavien alueiden koon. Jotta tehokas tutkimus olisi mahdollista, tutkittavat alueet saavat olla kooltaan enintään kaksi kertaa niin suuria kuin hyödynnettävät alueet. Kokoa laskettaessa tulee täyttää varattuja alueita koskevat tämän liitteen 8 artiklan alueiden varaamista koskevat vaatimukset sekä 151 artiklan mukaiset tuotantovaatimukset sekä noudattaa toimintasopimuksen ehtoja ja ottaa huomioon kyseisenä aikana merenpohjaa koskevaan kaivostoimintaan saatavilla olevan tekniikan taso ja alueiden ominaispiirteet. Alueet eivät saa olla pienempiä eivätkä suurempia kuin tämän päämäärän täyttäminen edellyttää.
b) Toiminnan kesto:

surances pursuant to article 4, paragraph 6(c), of this Annex;
(iv) categories of resources;
(v) renunciation of areas;
(vi) progress reports;
(vii) submission of data;
(viii) inspection and supervision of operations;
(ix) prevention of interference with other activities in the marine environment;
(x) transfer of rights and obligations by a contractor;
(xi) procedures for transfer of technology to developing States in accordance with article 144 and for their direct participation;

(xii) mining standards and practices, including those relating to operational safety, conservation of the resources and the protection of the marine environment;
(xiii) definition of commercial production;
(xiv) qualification standards for applicants;
(c) financial matters:
(i) establishment of uniform and non-discriminatory costing and accounting rules and the method of selection of auditors;

(ii) apportionment of proceeds of operations;
(iii) the incentives referred to in article 13 of this Annex;
(d) implementation of decisions taken pursuant to article 151, paragraph 10, and article 164, paragraph 2(d).

2. Rules, regulations and procedures on the following items shall fully reflect the objective criteria set out below:
(a) Size of areas:
The Authority shall determine the appropriate size of areas for exploration which may be up to twice as large as those for exploitation in order to permit intensive exploration operations. The size of area shall be calculated to satisfy the requirements of article 8 of this Annex on reservation of areas as well as stated production requirements consistent with article 151 in accordance with the terms of the contract taking into account the state of the art of technology then available for sea-bed mining and the relevant physical characteristics of the areas. Areas shall be neither smaller nor larger than are necessary to satisfy this objective.

(b) Duration of operations:

i) Luonnonvarojen etsinnän kestoa ei rajoiteta;

ii) Tutkimuksen tulisi kestää niin kauan, että tietty alue saadaan tutkituksi perinpohjaisesti ja että alueelle voidaan suunnitella ja rakentaa kaivostoimintaan tarvittava laitteisto ja kaivostoimintaan ja jalostamiseen tarvittavien järjestelmien kokeilemiseksi pieniä ja keskisuuria rikastamoja;

iii) Hyödyntämisen keston tulisi riippua kaivoshankkeen taloudellisuudesta ottaen huomioon esimerkiksi malmin ehtyminen, kaivostoimintaan ja jalostamiseen tarvittavien laitteistojen käyttöikä ja toiminnan kannattavuus. Hyödyntämisen tulisi kestää niin kauan, että alueella voidaan harjoittaa kaupallista kaivostoimintaa. Siihen tulisi sisältyä kaupalliseen käyttöön soveltuvien kaivostoiminnan ja jalostamisen edellyttämien järjestelmien rakentamiseksi tarvittava kohtuullinen aika, jona kaupallista tuotantoa ei tulisi edellyttää. Hyödyntämisajan tulisi kuitenkin jäädä niin lyhyeksi, että merenpohjajärjestöllä on tilaisuus muuttaa toimintasuunnitelman ehtoja harkitessaan sen uusimista sellaisten sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti, jotka se on hyväksynyt toimintasuunnitelman hyväksymisen jälkeen.

c) Velvoitteiden täyttämistä koskevat vaatimukset:

Merenpohjajärjestön tulee vaatia, että yrittäjä maksaa tutkimusvaiheessa määräajoin maksuja, jotka ovat kohtuullisessa suhteessa toimintasuunnitelman tarkoittaman alueen kokoon, sekä maksuja, joita voidaan odottaa vilpittömässä mielessä toimivalta yrittäjältä, joka aikoi ryhtyä alueella kaupalliseen tuotantoon järjestön asettamien määräaikojen kuluessa. Maksuja ei pidä määrätä niin suuriksi, että ne karkottavat sellaiset toimintasopimusta tavoittelevat yrittäjät, joiden käyttämä teknologia ei ole yhtä kallista kuin yleisesti käytössä oleva. Järjestö määrää tutkimusvaiheen päättymisestä hyödyntämisvaiheen alkuun enimmäisajan, jonka kuluessa kaupallinen tuotanto pitää aloittaa. Enimmäisajan pituutta määrätessään järjestön tulisi ottaa huomioon, että laajojen kaivostoiminta- ja jalostusjärjestelmien rakentamista ei voida aloittaa, ennen kuin tutkimusvaihe on päättynyt ja hyödyntämisvaihe käynnistynyt. Tämän vuoksi kaupallisen tuotannon käynnistämiseen tarkoitettua enimmäisaikaa määriteltäessä tulisi ottaa huomioon rakentamiseen tutkimisvaiheen jälkeen tarvittava aika

(i) Prospecting shall be without time-limit;

(ii) Exploration should be of sufficient duration to permit a thorough survey of the specific area, the design and construction of mining equipment for the area and the design and construction of small and medium-size processing plants for the purpose of testing mining and processing systems;

(iii) The duration of exploitation should be related to the economic life of the mining project, taking into consideration such factors as the depletion of the ore, the useful life of mining equipment and processing facilities and commercial viability. Exploitation should be of sufficient duration to permit commercial extraction of minerals of the area and should include a reasonable time period for construction of commercial-scale mining and processing systems, during which period commercial production should not be required. The total duration of exploitation, however, should also be short enough to give the Authority an opportunity to amend the terms and conditions of the plan of work at the time it considers renewal in accordance with rules, regulations and procedures which it has adopted subsequent to approving the plan of work.

(c) Performance requirements:

The Authority shall require that during the exploration stage periodic expenditures be made by the operator which are reasonably related to the size of the area covered by the plan of work and the expenditures which would be expected of a *bona fide* operator who intended to bring the area into commercial production within the time-limits established by the Authority. The required expenditures should not be established at a level which would discourage prospective operators with less costly technology than is prevalently in use. The Authority shall establish a maximum time interval, after the exploration stage is completed and the exploitation stage begins, to achieve commercial production. To determine this interval, the Authority should take into consideration that construction of large-scale mining and processing systems cannot be initiated until after the termination of the exploration stage and the commencement of the exploitation stage. Accordingly, the interval to bring an area into commercial production should take into account the time necessary for

ja sallia kohtuullisessa määrin rakennusaikataulussa väistämättä tapahtuvat viivästykset. Kun kaupalliseen tuotantoon on päästy, järjestön tulee kohtuullisissa rajoissa ja ottaen huomioon kaikki asiaan vaikuttavat seikat esittää yrittäjälle vaatimus, että hän ylläpitää kaupallista tuotantoa koko toimintasuunnitelman ajan.

d) Luonnonvararyhmät:

Ratkaistessaan, mille luonnonvararyhmälle toimintasuunnitelma hyväksytään, merenpohjajärjestö painottaa muun muassa seuraavia asioita:

i) että tietyt luonnonvarat edellyttävät samanlaisia kaivausmenetelmiä; ja

ii) että joitakin luonnonvaroja voidaan kehittää samanaikaisesti ilman, että saman alueen eri luonnonvaroja hyödyntävät yrittäjät haittaavat kohtuuttomasti toistensa toimia.

Mikään tämän kohdan määräys ei estä merenpohjajärjestöä hyväksymästä toimintasuunnitelmaa, jonka mukaan yksi hakija hyödyntää alueella useampia luonnonvararyhmiä.

e) Alueista luopuminen:

Yrittäjällä on oikeus luopua milloin hyvänsä rangaistuksitta joistakin tai kaikista oikeuksistaan toimintasuunnitelman tarkoittamalla alueella.

f) Meriympäristön suojelu:

On laadittava säännöt, määräykset ja menettelytavat meriympäristön suojelemiseksi tehokkaasti haitoilta, jotka aiheutuvat suoraan merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta tai välittömästi kaivospaikan yläpuolella aluksella tapahtuvasta kaivospaikasta saatujen mineraalien jalostamisesta. Tällöin tulee ottaa huomioon, missä määrin haitat voivat johtua suoraan porauksesta, ruoppauksesta, syväkairauksesta ja louhinnasta ja missä määrin pohjakerrostumien, jätteiden ja muiden poistettavien aineiden sijoittamisesta tai laskemisesta meriympäristöön.

g) Kaupallinen tuotanto:

Kaupallisen tuotannon katsotaan alkaneen, kun yrittäjä harjoittaa keskeytyksittä laajaa kaivostoimintaa, jonka tuottama materiaalimäärä selvästi osoittaa, että toiminnan päätarkoituksena on laaja tuotanto eikä tiedonkeruuseen, analyysintekoon tai laitteiden tai laitosten kokeiluun tarkoitettu tuotanto.

this construction after the completion of the exploration stage and reasonable allowance should be made for unavoidable delays in the construction schedule. Once commercial production is achieved, the Authority shall within reasonable limits and taking into consideration all relevant factors require the operator to maintain commercial production throughout the period of the plan of work.

(d) Categories of resources:

In determining the category of resources in respect of which a plan of work may be approved, the Authority shall give emphasis *inter alia* to the following characteristics:

(i) that certain resources require the use of similar mining methods; and

(ii) that some resources can be developed simultaneously without undue interference between operators developing different resources in the same area.

Nothing in this subparagraph shall preclude the Authority from approving a plan of work with respect to more than one category of resources in the same area to the same applicant.

(e) Renunciation of areas:

The operator shall have the right at any time to renounce without penalty the whole or part of his rights in the area covered by a plan of work.

(f) Protection of the marine environment:

Rules, regulations and procedures shall be drawn up in order to secure effective protection of the marine environment from harmful effects directly resulting from activities in the Area or from shipboard processing immediately above a mine site of minerals derived from that mine site, taking into account the extent to which such harmful effects may directly result from drilling, dredging, coring and excavation and from disposal, dumping and discharge into the marine environment of sediment, wastes or other effluents.

(g) Commercial production:

Commercial production shall be deemed to have begun if an operator engages in sustained large-scale recovery operations which yield a quantity of materials sufficient to indicate clearly that the principal purpose is large-scale production rather than production intended for information gathering, analysis or the testing of equipment or plant.

18 artikla

Rangaistukset

1. Yrittäjältä voidaan peruuttaa toimintasopimuksen mukaiset oikeudet joko väliaikaisesti tai lopullisesti vain:

a) jos yrittäjä on merenpohjajärjestön varoituksista huolimatta menetellyt tavalla, joka johtaa toimintasopimuksen perusehtojen, XI osan säännösten ja järjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen vakaviin, jatkuviin ja tahallisiin rikkomuksiin; tai

b) jos yrittäjä ei ole noudattanut häneen soveltuvan riitojenratkaisuelimen lopullista ja sitovaa päätöstä.

2. Jos toimintasopimusta on rikottu tavalla, johon ei sovelleta 1 kappaleen a)-kohtaa, voi merenpohjajärjestö määrätä yrittäjän maksamaan sakkoja rikkomuksen vakavuuden mukaan. Järjestö voi menetellä näin myös toimintasopimuksen 1 kappaleen a)-kohdan mukaisen peruuttamisen sijasta.

3. Lukuun ottamatta 162 artiklan 2 kappaleen w)-kohdan mukaisia hätätilamääräyksiä, merenpohjajärjestö ei saa panna täytäntöön päätöstä sakkorangaistuksesta tai oikeuksien peruuttamisesta, ennen kuin yrittäjälle on annettu kohtuullinen tilaisuus käyttää loppuun kaikki hänen käytettävissään olevat oikeuskeinot XI osan 5 osaston mukaisesti.

Article 18

Penalties

1. A contractor's rights under the contract may be suspended or terminated only in the following cases:

(a) if, in spite of warnings by the Authority, the contractor has conducted his activities in such a way as to result in serious, persistent and wilful violations of the fundamental terms of the contract, Part XI and the rules, regulations and procedures of the Authority; or

(b) if the contractor has failed to comply with a final binding decision of the dispute settlement body applicable to him.

2. In the case of any violation of the contract not covered by paragraph 1(a), or in lieu of suspension or termination under paragraph 1(a), the Authority may impose upon the contractor monetary penalties proportionate to the seriousness of the violation.

3. Except for emergency orders under article 162, paragraph 2(w), the Authority may not execute a decision involving monetary penalties, suspension or termination until the contractor has been accorded a reasonable opportunity to exhaust the judicial remedies available to him pursuant to Part XI, section 5.

19 artikla

Toimintasopimuksen tarkistaminen

1. Kun jommankumman osapuolen mielestä olosuhteet ovat muuttuneet tai todennäköisesti muuttuvat niin, että toimintasopimus osoittautuu epäoikeudenmukaiseksi tai toimintasopimuksen tai XI osan mukaisiin tavoitteisiin pääseminen on käynyt epätarkoituksenmukaiseksi tai mahdottomaksi, osapuolet ryhtyvät neuvottelemaan sopimuksen tarkistamisesta näiltä kohdin.

2. 153 artiklan 3 kappaleen mukaisesti tehtyjä toimintasopimuksia saa tarkistaa vain osapuolten suostumuksella.

Article 19

Revision of contract

1. When circumstances have arisen or are likely to arise which, in the opinion of either party, would render the contract inequitable or make it impracticable or impossible to achieve the objectives set out in the contract or in Part XI, the parties shall enter into negotiations to revise it accordingly.

2. Any contract entered into in accordance with article 153, paragraph 3, may be revised only with the consent of the parties.

20 artikla

Oikeuksien ja velvollisuuksien siirtäminen

Toimintasopimuksesta johtuvia oikeuksia ja velvollisuuksia saa siirtää vain merenpohjajärjestön luvalla ja sen sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti. Järjestö ei saa

Article 20

Transfer of rights and obligations

The rights and obligations arising under a contract may be transferred only with the consent of the Authority, and in accordance with its rules, regulations and procedures. The

ilman riittäviä perusteita evätä suostumustaan, jos ehdotettu vastaanottaja on joka suhteessa kelvollinen hakija ja ottaa täyttääkseen kaikki siirtäjän velvollisuudet ja jos vastaanottajalle ei siirretä toimintasuunnitelmaa, jonka hyväksyminen olisi tämän liitteen 6 artiklan 3 kappaleen c)-kohdan nojalla kiellettyä.

21 artikla

Sovellettava laki

1. Toimintasopimukseen sovelletaan sen ehtoja, merenpohjajärjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, XI osan säännöksiä ja muita kansainvälisen oikeuden sääntöjä, jotka eivät ole ristiriidassa tämän yleissopimuksen kanssa.

2. Kaikki lopulliset päätökset, jotka tämän yleissopimuksen mukaisesti toimivaltainen tuomioistuin on antanut merenpohjajärjestön ja yrittäjän oikeuksista ja velvollisuuksista, ovat täytäntöönpanokelpoisia jokaisen sopimusvaltion alueella.

3. Sopimusvaltio ei saa asettaa yrittäjälle ehtoja, jotka ovat ristiriidassa XI osan säännösten kanssa. Sen, että sopimusvaltio soveltaa takaamiinsa yrittäjiin tai sen lippua käyttäviin aluksiin ympäristölainsäädäntöä tai muita lakeja ja määräyksiä, jotka ovat ankarampia kuin merenpohjajärjestön tämän liitteen 17 artiklan 2 kappaleen f)-kohdan mukaisesti hyväksymät säännöt, määräykset ja menettelytavat, ei katsota olevan ristiriidassa XI osan säännösten kanssa.

22 artikla

Vastuu

Yrittäjä on vastuussa tai korvausvelvollinen vahingosta, joka johtuu siitä, että se on toiminnassaan menetellyt virheellisesti, joskin huomioon otetaan myös merenpohjajärjestön asiaan vaikuttaneet toimenpiteet tai laiminlyönnit. Järjestö on samoin vastuussa tai korvausvelvollinen vahingosta, joka johtuu siitä, että se on valtuuksiaan käyttäessään ja tehtäviään hoitaessaan menetellyt virheellisesti. Tähän sisältyvät muun muassa 168 artiklan 2 kappaleen mukaiset rikkomukset. Huomioon otetaan kuitenkin myös yrittäjän asiaan vaikuttaneet toimenpiteet tai laiminlyönnit. Vahingonkorvauksen on aina katettava vahingon todellinen määrä.

Authority shall not unreasonably withhold consent to the transfer if the proposed transferee is in all respects a qualified applicant and assumes all of the obligations of the transferor and if the transfer does not confer to the transferee a plan of work, the approval of which would be forbidden by article 6, paragraph 3(c), of this Annex.

Article 21

Applicable law

1. The contract shall be governed by the terms of the contract, the rules, regulations and procedures of the Authority, Part XI and other rules of international law not incompatible with this Convention.

2. Any final decision rendered by a court or tribunal having jurisdiction under this Convention relating to the rights and obligations of the Authority and of the contractor shall be enforceable in the territory of each State Party.

3. No State Party may impose conditions on a contractor that are inconsistent with Part XI. However, the application by a State Party to contractors sponsored by it, or to ships flying its flag, of environmental or other laws and regulations more stringent than those in the rules, regulations and procedures of the Authority adopted pursuant to article 17, paragraph 2(f), of this Annex shall not be deemed inconsistent with Part XI.

Article 22

Responsibility

The contractor shall have responsibility or liability for any damage arising out of wrongful acts in the conduct of its operations, account being taken of contributory acts or omissions by the Authority. Similarly, the Authority shall have responsibility or liability for any damage arising out of wrongful acts in the exercise of its powers and functions, including violations under article 168, paragraph 2, account being taken of contributory acts or omissions by the contractor. Liability in every case shall be for the actual amount of damage.

IV LIITE

MERENPOHJAJÄRJESTÖN YRITYKSEN PERUSSÄÄNTÖ

1 artikla

Tarkoitusperät

1. Merenpohjajärjestön yritys on järjestön elin, joka harjoittaa toimintaa merenpohja-alueella 153 artiklan 2 kappaleen a)-kohdan mukaisesti sekä kuljettaa, jalostaa ja markkinoi merenpohja-alueelta saatuja mineraaleja.

2. Tarkoitusperiään täyttäessään ja tehtäviään hoitaessaan merenpohjajärjestön yritys noudattaa tätä yleissopimusta ja järjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja.

3. Kehittäessään merenpohja-alueen luonnonvaroja 1 kappaleen mukaisesti merenpohjajärjestön yritys noudattaa tämän yleissopimuksen puitteissa hyviä kaupallisia periaatteita.

2 artikla

Suhde merenpohjajärjestöön

1. Merenpohjajärjestön yritys noudattaa 170 artiklan mukaisesti yleiskokouksen yleisiä toimintaperiaatteita ja neuvoston ohjeita.

2. Yritys on toiminnassaan itsenäinen ottaen kuitenkin huomioon 1 kappaleen määräykset.

3. Yritys ei ole tämän yleissopimuksen perusteella vastuuvelvollinen merenpohjajärjestön toimista tai velvoitteista eikä järjestö yrityksen toimista tai velvoitteista.

3 artikla

Vahingonkorvausvastuun rajoittaminen

Mikään merenpohjajärjestön jäsen ei ole pelkästään jäsenyytensä perusteella vahingonkorvausvastuussa merenpohjajärjestön yrityksen toimista tai velvoitteista. Määräys ei kuitenkaan vaikuta tämän liitteen 11 artiklan 3 kappaleeseen.

ANNEX IV

STATUTE OF THE ENTERPRISE

Article 1

Purposes

1. The Enterprise is the organ of the Authority which shall carry out activities in the Area directly, pursuant to article 153, paragraph 2 (a), as well as the transporting, processing and marketing of minerals recovered from the Area.

2. In carrying out its purposes and in the exercise of its functions, the Enterprise shall act in accordance with this Convention and the rules, regulations and procedures of the Authority.

3. In developing the resources of the Area pursuant to paragraph 1, the Enterprise shall, subject to this Convention, operate in accordance with sound commercial principles.

Article 2

Relationship to the Authority

1. Pursuant to article 170, the Enterprise shall act in accordance with the general policies of the Assembly and the directives of the Council.

2. Subject to paragraph 1, the Enterprise shall enjoy autonomy in the conduct of its operations.

3. Nothing in this Convention shall make the Enterprise liable for the acts or obligations of the Authority, or make the Authority liable for the acts or obligations of the Enterprise.

Article 3

Limitation of liability

Without prejudice to article 11, paragraph 3, of this Annex, no member of the Authority shall be liable by reason only of its membership for the acts or obligations of the Enterprise.

4 artikla

Organisaatio

Merenpohjajärjestön yrityksellä on johtokunta, pääjohtaja ja sen toiminnan edellyttämä muu henkilökunta.

5 artikla

Johtokunta

1. Johtokunta koostuu 15 jäsenestä, jotka yleiskokous valitsee 160 artiklan 2 kappaleen c)-kohdan mukaisesti. Johtokunnan jäsenten valinnassa kiinnitetään asianmukaista huomiota tasapuolisen maantieteellisen jakauman periaatteeseen. Esittäessään ehdokkaita johtokunnan jäseniksi merenpohjajärjestön jäsenten tulee pitää mielessä, että merenpohjajärjestön yrityksen toimintakyvyn ja menestymisen turvaamiseksi ehdokkaiden tulee olla mahdollisimman kyvykkäitä henkilöitä, jotka ovat päteviä asianomaisella alalla.

2. Johtokunnan jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi, ja heidät voidaan valita uudelleen. Jäsenyyden vuorotteluun on kiinnitettävä asianmukaista huomiota.

3. Johtokunnan jäsenet jatkavat tehtävissään seuraajiensa valitsemiseen asti. Jos jäsenyys vapautuu, yleiskokous valitsee 160 artiklan 2 kappaleen c)-kohdan mukaisesti uuden jäsenen edeltäjän toimikauden loppuajaksi.

4. Johtokunnan jäsenet toimivat henkilökohtaisessa ominaisuudessaan. Hoitaessaan tehtäviään he eivät saa pyytää ohjeita eivätkä ottaa niitä vastaan hallituksilta tai muiltakaan tahoilta. Jokaisen merenpohjajärjestön jäsenen tulee kunnioittaa johtokunnan jäsenten itsenäisyyttä ja pidättyä kaikista yrityksistä vaikuttaa jäseniin näiden hoitaessa tehtäviään.

5. Jokaiselle johtokunnan jäsenelle maksetaan korvaus merenpohjajärjestön yrityksen varoista. Yleiskokous määrää korvauksen suuruuden neuvoston suosituksesta.

6. Johtokunta toimii yleensä merenpohjajärjestön yrityksen päätoimipaikassa ja kokoontuu niin usein kuin yrityksen toiminta vaatii.

7. Johtokunnan päätösvaltaisuuteen tarvitaan jäsenten kahden kolmanneksen enemmistö.

8. Jokaisella johtokunnan jäsenellä on yksi

Article 4

Structure

The Enterprise shall have a Governing Board, a Director-General and the staff necessary for the exercise of its functions.

Article 5

Governing Board

1. The Governing Board shall be composed of 15 members elected by the Assembly in accordance with article 160, paragraph 2(c). In the election of the members of the Board, due regard shall be paid to the principle of equitable geographical distribution. In submitting nominations of candidates for election to the Board, members of the Authority shall bear in mind the need to nominate candidates of the highest standard of competence, with qualifications in relevant fields, so as to ensure the viability and success of the Enterprise.

2. Members of the Board shall be elected for four years and may be re-elected; and due regard shall be paid to the principle of rotation of membership.

3. Members of the Board shall continue in office until their successors are elected. If the office of a member of the Board becomes vacant, the Assembly shall, in accordance with article 160, paragraph 2(c), elect a new member for the remainder of his predecessor's term.

4. Members of the Board shall act in their personal capacity. In the performance of their duties they shall not seek or receive instructions from any government or from any other source. Each member of the Authority shall respect the independent character of the members of the Board and shall refrain from all attempts to influence any of them in the discharge of their duties.

5. Each member of the Board shall receive remuneration to be paid out of the funds of the Enterprise. The amount of remuneration shall be fixed by the Assembly, upon the recommendation of the Council.

6. The Board shall normally function at the principal office of the Enterprise and shall meet as often as the business of the Enterprise may require.

7. Two thirds of the members of the Board shall constitute a quorum.

8. Each member of the Board shall have one

ääni. Kaikista johtokunnan käsiteltävänä olevista asioista päätetään sen jäsenten äänten enemmistöllä. Jos jäsen on jäävi käsiteltävänä olevassa asiassa, hän ei saa äänestää.

9. Jokainen merenpohjajärjestön jäsen voi pyytää johtokunnalta tietoja sellaisista johtokunnan toimenpiteistä, jotka erityisesti koskevat kyseistä jäsentä. Johtokunnan tulee pyrkiä antamaan tällaisia tietoja.

6 artikla

Johtokunnan valtuudet ja tehtävät

Johtokunta johtaa merenpohjajärjestön yrityksen toimintaa. Se käyttää tämän yleissopimuksen määräykset huomioon ottaen yrityksen tarkoitusperien täyttämiseen tarvittavia valtuuksia, joita ovat muun muassa valtuus:

a) valita keskuudestaan puheenjohtaja;

b) hyväksyä itselleen menettelytapasäännöt;

c) tehdä viralliset kirjalliset toimintasuunnitelmat ja antaa ne neuvostolle 153 artiklan 3 kappaleen ja 162 artiklan 2 kappaleen j)-kohdan mukaisesti;

d) kehittää toimintasuunnitelmia ja ohjelmia 170 artiklassa mainitun toiminnan harjoittamista varten;

e) valmistella tuotantolupahakemukset ja antaa ne neuvostolle 151 artiklan 2—7 kappaleen mukaisesti;

f) antaa lupa neuvotteluihin, jotka koskevat uuden, esimerkiksi III liitteen 5 artiklan 3 kappaleen a)-, c)- ja d)-kohdan mukaisen teknologian hankkimista, ja hyväksyä neuvottelujen tulokset;

g) hyväksyä yhteisyrityksiä ja muita III liitteen 9 ja 11 artiklassa mainittuja yhteishankkeita koskevat ehdot, antaa lupa näitä yrityksiä ja järjestelyjä koskeviin neuvotteluihin ja hyväksyä neuvottelujen tulokset;

h) suosittaa yleiskokoukselle, mikä osuus merenpohjajärjestön yrityksen nettotuloista pitäisi jättää 160 artiklan 2 kappaleen f)-kohdan ja tämän liitteen 10 artiklan mukaiseksi varannoksi;

i) hyväksyä merenpohjajärjestön yrityksen vuotuinen tulo- ja menoarvio;

j) hyväksyä tämän liitteen 12 artiklan 3 kappaleen mukaisten tavaroiden ja palvelusten hankinnat;

k) antaa neuvostolle vuosikertomus tämän liitteen 9 artiklan mukaisesti;

vote. All matters before the Board shall be decided by a majority of its members. If a member has a conflict of interest on a matter before the Board he shall refrain from voting on that matter.

9. Any member of the Authority may ask the Board for information in respect of its operations which particularly affect that member. The Board shall endeavour to provide such information.

Article 6

Powers and functions of the Governing Board

The Governing Board shall direct the operations of the Enterprise. Subject to this Convention, the Governing Board shall exercise the powers necessary to fulfil the purposes of the Enterprise, including powers:

(a) to elect a Chairman from among its members;

(b) to adopt its rules of procedure;

(c) to draw up and submit formal written plans of work to the Council in accordance with article 153, paragraph 3, and article 162, paragraph 2(j);

(d) to develop plans of work and programmes for carrying out the activities specified in article 170;

(e) to prepare and submit to the Council applications for production authorizations in accordance with article 151, paragraphs 2 to 7;

(f) to authorize negotiations concerning the acquisition of technology, including those provided for in Annex III, article 5, paragraph 3 (a), (c) and (d), and to approve the results of those negotiations;

(g) to establish terms and conditions, and to authorize negotiations, concerning joint ventures and other forms of joint arrangements referred to in Annex III, articles 9 and 11, and to approve the results of such negotiations;

(h) to recommend to the Assembly what portion of the net income of the Enterprise should be retained as its reserves in accordance with article 160, paragraph 2(f), and article 10 of this Annex;

(i) to approve the annual budget of the Enterprise;

(j) to authorize the procurement of goods and services in accordance with article 12, paragraph 3, of this Annex;

(k) to submit an annual report to the Council in accordance with article 9 of this Annex;

l) antaa neuvostolle yleiskokouksen hyväksymistä varten esitykset merenpohjajärjestön yrityksen organisaatiota, johtoa ja sen henkilökunnan nimittämistä ja erottamista koskeviksi säännöiksi sekä hyväksyä määräykset, joilla säännöt pannaan täytäntöön;

m) ottaa lainaa ja antaa sellaiset vakuudet tai muut takuut, joista se voi tämän liitteen 11 artiklan 2 kappaleen mukaisesti päättää;

n) ryhtyä oikeudenkäyntiin, tehdä sopimuksia ja liiketoimia ja ryhtyä muihin tämän liitteen 13 artiklan mukaisiin toimiin;

o) oikeuttaa pääjohtaja ja johtokunnan komiteat käyttämään valtuuksia, joihin ei liity harkintavallan käyttöä edellyttäen, että neuvosto hyväksyy menettelyn.

7 artikla

Merenpohjajärjestön yrityksen pääjohtaja ja henkilökunta

1. Yleiskokous valitsee neuvoston suosituksesta johtokunnan asettamista ehdokkaista merenpohjajärjestön yrityksen pääjohtajan, joka ei saa olla johtokunnan jäsen. Pääjohtajan toimikausi on määräaikainen ja enintään viisi vuotta. Pääjohtaja voidaan valita uusiksi toimikausiksi.

2. Pääjohtaja on merenpohjajärjestön yrityksen laillinen edustaja ja korkein toimihenkilö. Hän vastaa suoraan johtokunnalle yrityksen toiminnan johtamisesta. Hän on vastuussa yrityksen organisaatiosta, johdosta ja sen henkilökunnan nimittämisestä ja erottamisesta tämän liitteen 6 artiklan l)-kohdassa tarkoitettujen sääntöjen ja määräysten mukaisesti. Hän osallistuu ilman äänioikeutta johtokunnan kokouksiin ja voi osallistua ilman äänioikeutta myös yleiskokouksen ja neuvoston kokouksiin, kun niissä käsitellään merenpohjajärjestön yritystä koskevia asioita.

3. Henkilökuntaa valittaessa ja palkattaessa ja sen työehdoista päätettäessä pidetään tärkeimpänä näkökohtana mahdollisimman suurta tehokkuutta ja teknistä pätevyyttä. Tältä pohjalta kiinnitetään asianmukaista huomiota siihen, että on tärkeää valita henkilökunta maantieteellisen tasapuolisuuden mukaisesti.

(l) to submit to the Council for the approval of the Assembly draft rules in respect of the organization, management, appointment and dismissal of the staff of the Enterprise and to adopt regulations to give effect to such rules;

(m) to borrow funds and to furnish such collateral or other security as it may determine in accordance with article 11, paragraph 2, of this Annex;

(n) to enter into any legal proceedings, agreements and transactions and to take any other actions in accordance with article 13 of this Annex;

(o) to delegate, subject to the approval of the Council, any non-discretionary powers to the Director-General and to its committees.

Article 7

Director-General and staff of the Enterprise

1. The Assembly shall, upon the recommendation of the Council and the nomination of the Governing Board, elect the Director-General of the Enterprise who shall not be a member of the Board. The Director-General shall hold office for a fixed term, not exceeding five years, and may be re-elected for further terms.

2. The Director-General shall be the legal representative and chief executive of the Enterprise and shall be directly responsible to the Board for the conduct of the operations of the Enterprise. He shall be responsible for the organization, management, appointment and dismissal of the staff of the Enterprise in accordance with the rules and regulations referred to in article 6, subparagraph (l), of this Annex. He shall participate, without the right to vote, in the meetings of the Board and may participate, without the right to vote, in the meetings of the Assembly and the Council when these organs are dealing with matters concerning the Enterprise.

3. The paramount consideration in the recruitment and employment of the staff and in the determination of their conditions of service shall be the necessity of securing the highest standards of efficiency and of technical competence. Subject to this consideration, due regard shall be paid to the importance of recruiting the staff on an equitable geographical basis.

4. Hoitaessaan tehtäviään pääjohtaja ja yrityksen muu henkilökunta eivät saa pyytää ohjeita tai ottaa niitä vastaan hallituksilta tai muiltakaan merenpohjajärjestön yrityksen ulkopuolisilta tahoilta. Heidän tulee pidättyä kaikesta toiminnasta, joka voisi vaikuttaa haitallisesti heidän asemaansa yrityksen kansainvälisinä virkamiehinä, jotka ovat vastuussa vain yritykselle. Jokainen sopimusvaltio sitoutuu kunnioittamaan pääjohtajan ja henkilökunnan velvollisuuksien yksinomaan kansainvälistä luonnetta ja olemaan yrittämättä vaikuttaa pääjohtajaan ja henkilökuntaan näiden täyttäessä velvollisuuksiaan.

5. 168 artiklan 2 kappaleessa mainittuja velvollisuuksia sovelletaan samalla tavoin myös merenpohjajärjestön yrityksen henkilökuntaan.

4. In the performance of their duties the Director-General and the staff shall not seek or receive instructions from any government or from any other source external to the Enterprise. They shall refrain from any action which might reflect on their position as international officials of the Enterprise responsible only to the Enterprise. Each State Party undertakes to respect the exclusively international character of the responsibilities of the Director-General and the staff and not to seek to influence them in the discharge of their responsibilities.

5. The responsibilities set forth in article 168, paragraph 2, are equally applicable to the staff of the Enterprise.

8 artikla

Sijainti

Merenpohjajärjestön yrityksen päätoimipaikka sijaitsee merenpohjajärjestön toimipaikassa. Yritys voi perustaa muita toimipaikkoja tai laitoksia minkä tahansa sopimusvaltion alueelle tämän suostumuksella.

Article 8

Location

The Enterprise shall have its principal office at the seat of the Authority. The Enterprise may establish other offices and facilities in the territory of any State Party with the consent of that State Party.

9 artikla

Toimintakertomukset ja tiliselvitykset

1. Merenpohjajärjestön yritys antaa viimeistään kolmen kuukauden kuluttua kunkin tilivuoden päättymisestä neuvoston käsiteltäväksi vuosikertomuksen, joka sisältää tilinpäätöksen ja tilintarkastajien lausunnon, ja toimittaa neuvostolle sopivin väliajoin yhteenvedon taloudellisesta tilanteesta sekä voitto- ja tappiolaskelman, josta näkyvät sen toiminnan tulokset.

2. Merenpohjajärjestön yritys julkaisee vuosikertomuksen ja muita tarpeellisiksi katsomiaan selvityksiä.

3. Kaikki tässä artiklassa mainitut kertomukset ja selvitykset toimitetaan merenpohjajärjestön jäsenille.

Article 9

Reports and financial statements

1. The Enterprise shall, not later than three months after the end of each financial year, submit to the Council for its consideration an annual report containing an audited statement of its accounts and shall transmit to the Council at appropriate intervals a summary statement of its financial position and a profit and loss statement showing the results of its operations.

2. The Enterprise shall publish its annual report and such other reports as it finds appropriate.

3. All reports and financial statements referred to in this article shall be distributed to the members of the Authority.

10 artikla

Nettotulojen jakaminen

1. Ottaen huomioon 3 kappaleen määräykset merenpohjajärjestön yritys maksaa järjestölle III liitteen 13 artiklan mukaiset maksut tai niitä vastaavat suoritukset.

2. Yleiskokous päättää johtokunnan suosi-

Article 10

Allocation of net income

1. Subject to paragraph 3, the Enterprise shall make payments to the Authority under Annex III, article 13, or their equivalent.

2. The Assembly shall, upon the recommen-

tuksesta, mikä osuus merenpohjajärjestön yrityksen nettotuloista jätetään yrityksen varannoksi. Jäännös siirretään merenpohjajärjestölle.

3. Sinä aikana, jonka merenpohjajärjestön yritys tarvitsee tullakseen omavaraiseksi, mikä saa kestää enintään 10 vuotta siitä, kun yritys on aloittanut kaupallisen tuotannon, yleiskokous vapauttaa yrityksen 1 kappaleen tarkoittamista maksuista ja jättää koko nettotulon yrityksen varannoksi.

dation of the Governing Board, determine what portion of the net income of the Enterprise shall be retained as reserves of the Enterprise. The remainder shall be transferred to the Authority.

3. During an initial period required for the Enterprise to become self-supporting, which shall not exceed 10 years from the commencement of commercial production by it, the Assembly shall exempt the Enterprise from the payments referred to in paragraph 1, and shall leave all of the net income of the Enterprise in its reserves.

11 artikla

Raha-asiat

1. Merenpohjajärjestön yrityksen rahavaroihin sisältyvät:

a) merenpohjajärjestöltä 173 artiklan 2 kappaleen b)-kohdan mukaisesti saadut suoritukset;

b) vapaaehtoiset maksut sopimusvaltioilta yrityksen toiminnan rahoittamiseksi;

c) varat, jotka yritys on lainannut 2 ja 3 kappaleen mukaisesti;

d) yrityksen toiminnastaan saamat tulot;

e) sellaiset muut yrityksen käyttöön annetut varat, joilla se voi aloittaa kaivostoiminnan mahdollisimman nopeasti ja huolehtia tehtäviensä hoitamisesta.

2. a) Merenpohjajärjestön yrityksellä on valtuudet ottaa lainaa ja antaa sellaiset vakuudet tai muut takuut kuin se päättää. Ennen kuin yritys laskee liikkeelle obligaatioitaan sopimusvaltion rahamarkkinoille tai sen valuutassa, yrityksen tulee saada sen suostumus. Neuvosto hyväksyy lainojen kokonaismäärän johtokunnan suosituksesta.

b) Sopimusvaltiot pyrkivät mahdollisuuksiensa mukaan tukemaan yrityksen hakemuksia lainojen saamiseksi pääomamarkkinoilta ja kansainvälisiltä rahalaitoksilta.

3. a) Merenpohjajärjestön yritykselle annetaan rahavarat, joita se tarvitsee yhden kaivospaikan tutkimiseen ja hyödyntämiseen, siitä saatujen mineraalien sekä mineraaleista saadun nikkelin, kuparin, koboltin ja mangaanin kuljettamiseen, jalostamiseen ja markkinoimiseen ja toiminnan alkuvaiheen hallintokulujen maksamiseen. Valmistelutoimikunta määrittää va-

Article 11

Finances

1. The funds of the Enterprise shall include:

(a) amounts received from the Authority in accordance with article 173, paragraph 2(b);

(b) voluntary contributions made by States Parties for the purpose of financing activities of the Enterprise;

(c) amounts borrowed by the Enterprise in accordance with paragraphs 2 and 3;

(d) income of the Enterprise from its operations;

(e) other funds made available to the Enterprise to enable it to commence operations as soon as possible and to carry out its functions.

2. (a) The Enterprise shall have the power to borrow funds and to furnish such collateral or other security as it may determine. Before making a public sale of its obligations in the financial markets or currency of a State Party, the Enterprise shall obtain the approval of that State Party. The total amount of borrowings shall be approved by the Council upon the recommendation of the Governing Board.

(b) States Parties shall make every reasonable effort to support applications by the Enterprise for loans on capital markets and from international financial institutions.

3. (a) The Enterprise shall be provided with the funds necessary to explore and exploit one mine site, and to transport, process and market the minerals recovered therefrom and the nickel, copper, cobalt and manganese obtained, and to meet its initial administrative expenses. The amount of the said funds, and the criteria and factors for its adjustment, shall be included

rojen määrän ja sen muuttamista koskevat perustelut ja näkökohdat merenpohjajärjestön sääntö-, määräys- ja menettelytapaluonnoksissa.

b) Kaikki sopimusvaltiot antavat merenpohjajärjestön yritykselle puolet a)-kohdassa tarkoitetuista rahavaroista pitkäaikaisina korottomina lainoina maksujen määräämishetkellä voimassa olevan Yhdistyneiden Kansakuntien varsinaiseen tulo- ja menoarvioon sovellettavan maksutaulukon mukaisesti, jota on muutettu siten, että siinä otetaan huomioon myös valtiot, jotka eivät ole Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniä. Yritys kokoaa toisen puolen rahavaroista ottamalla velkaa, jonka takaajina ovat kaikki sopimusvaltiot kyseisen taulukon mukaisesti.

c) Jos sopimusvaltioiden maksuista kertyy vähemmän kuin yrityksen tulisi a)-kohdan mukaisesti saada, yleiskokous käsittelee vajausta ensimmäisessä kokouksessaan ja hyväksyy konsensuksella sitä koskevat toimet ottaen huomioon a)- ja b)-kohdan mukaiset sopimusvaltioiden velvollisuudet ja valmistelutoimikunnan suositukset.

d) i) Jokainen sopimusvaltio antaa yritykselle maksusitoumukset, joita ei voi peruuttaa eikä siirtää ja jotka ovat korottomia. Sopimusvaltion osuutta b)-kohdan mukaisista korottomista lainoista vastaavat sitoumukset tulee antaa 60 päivän kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulosta tai 30 päivän kuluessa sopimusvaltion ratifioimis- tai liittymiskirjan tallettamisesta sen mukaan, kumpi tapahtuu myöhemmin.

ii) Johtokunta laatii mahdollisimman pian tämän yleissopimuksen voimaantulon jälkeen ja sittemmin vuosittain tai muuten sopivin väliajoin suunnitelman siitä, milloin ja miten paljon se tarvitsee rahavaroja hallintokuluihinsa ja toimintaan, jota yritys harjoittaa 170 artiklan ja tämän liitteen 12 artiklan mukaisesti.

iii) Yritys ilmoittaa tämän jälkeen merenpohjajärjestön välityksellä sopimusvaltioille, millaiset b)-kohdan mukaiset osuudet niiltä tarvitaan näihin kuluihin. Yritys muuttaa rahaksi sen verran sitoumuksia kuin suunnitelmassa mainittujen kulujen kattamiseksi kyseisistä korottomista lainoista tarvitaan.

by the Preparatory Commission in the draft rules, regulations and procedures of the Authority.

(b) All States Parties shall make available to the Enterprise an amount equivalent to one half of the funds referred to in subparagraph (a) by way of long-term interest-free loans in accordance with the scale of assessments for the United Nations regular budget in force at the time when the assessments are made, adjusted to take into account the States which are not members of the United Nations. Debts incurred by the Enterprise in raising the other half of the funds shall be guaranteed by all States Parties in accordance with the same scale.

(c) If the sum of the financial contributions of States Parties is less than the funds to be provided to the Enterprise under subparagraph (a), the Assembly shall, at its first session, consider the extent of the shortfall and adopt by consensus measures for dealing with this shortfall, taking into account the obligation of States Parties under subparagraphs (a) and (b) and any recommendations of the Preparatory Commission.

(d) (i) Each State Party shall, within 60 days after the entry into force of this Convention, or within 30 days after the deposit of its instrument of ratification or accession, whichever is later, deposit with the Enterprise irrevocable, non-negotiable, non-interest-bearing promissory notes in the amount of the share of such State Party of interest-free loans pursuant to subparagraph (b).

(ii) The Board shall prepare, at the earliest practicable date after this Convention enters into force, and thereafter at annual or other appropriate intervals, a schedule of the magnitude and timing of its requirements for the funding of its administrative expenses and for activities carried out by the Enterprise in accordance with article 170 and article 12 of this Annex.

(iii) The States Parties shall, thereupon, be notified by the Enterprise, through the Authority, of their respective shares of the funds in accordance with subparagraph (b), required for such expenses. The Enterprise shall encash such amounts of the promissory notes as may be required to meet the expenditure referred to in the schedule with respect to interest-free loans.

iv) Sopimusvaltiot asettavat ilmoituksen saatuaan omat velkatakuuosuutensa yrityksen käyttöön b)-kohdan mukaisesti.

e) i) Jos yritys pyytää, sopimusvaltiot voivat tarjota b)-kohdassa mainitun taulukon mukaisten velkatakuiden lisäksi muita takuita.

ii) Velkatakuiden sijasta sopimusvaltio voi tehdä yritykselle lahjoituksen, joka vastaa suuruudeltaan sitä osuutta veloista, jotka sillä olisi muuten velvollisuus taata.

f) Korollisten lainojen takaisinmaksu on etusijalla korottomien lainojen takaisinmaksuun verrattuna. Korottomat lainat maksetaan takaisin sellaisen suunnitelman mukaisesti, jonka yleiskokous on hyväksynyt neuvoston suosituksesta ja johtokunnan esityksestä. Tehdessään esityksiä maksusuunnitelmista johtokunnan tulee seurata merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen asianomaisia kohtia, joissa yrityksen toiminnan tehokkuuden ja erityisesti taloudellisen riippumattomuuden turvaamiselle annetaan keskeinen merkitys.

g) Yritykselle tarkoitetut rahavarat tulee antaa vapaasti vaihdettavina valuuttoina tai tärkeimmillä valuuttamarkkinoilla vapaasti saatavissa olevina ja käyttökelpoisina valuuttoina. Valuutat määritellään merenpohjajärjestön säännöissä, määräyksissä ja menettelytavoissa siten kuin vallitseva kansainvälinen valuuttakäytäntö edellyttää. Paitsi jos 2 kappaleessa toisin määrätään, mikään sopimusvaltio ei saa ylläpitää tai asettaa yritykselle rajoituksia, jotka koskevat näiden rahavarojen hallussapitoa, käyttöä tai vaihtoa.

h) "Velkatakuu" tarkoittaa sopimusvaltion lupausta yrityksen velkojille maksaa takuun kattamat yrityksen taloudelliset sitoumukset asiaankuuluvan taulukon mukaisessa suhteessa, kun velkojat ovat ilmoittaneet sopimusvaltiolle, että yritys on laiminlyönyt sitoumuksensa. Sitoumusten maksamiseen sovellettavien menettelytapojen tulee olla merenpohjajärjestön sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaiset.

4. Merenpohjajärjestön yrityksen rahavarat, omaisuus ja kulut pidetään erillään merenpohjajärjestön rahavaroista, omaisuudesta ja kuluista. Tämä artikla ei estä yritystä tekemästä järjestön kanssa järjestelyjä, jotka koskevat toimitiloja ja välineitä, henkilöstöä ja palveluja

(iv) States Parties shall, upon receipt of the notification, make available their respective shares of debt guarantees for the Enterprise in accordance with subparagraph (b).

(e) (i) If the Enterprise so requests, State Parties may provide debt guarantees in addition to those provided in accordance with the scale referred to in subparagraph (b).

(ii) In lieu of debt guarantees, a State Party may make a voluntary contribution to the Enterprise in an amount equivalent to that portion of the debts which it would otherwise be liable to guarantee.

(f) Repayment of the interest-bearing loans shall have priority over the repayment of the interest-free loans. Repayment of interest-free loans shall be in accordance with a schedule adopted by the Assembly, upon the recommendation of the Council and the advice of the Board. In the exercise of this function the Board shall be guided by the relevant provisions of the rules, regulations and procedures of the Authority, which shall take into account the paramount importance of ensuring the effective functioning of the Enterprise and, in particular, ensuring its financial independence.

(g) Funds made available to the Enterprise shall be in freely usable currencies or currencies which are freely available and effectively usable in the major foreign exchange markets. These currencies shall be defined in the rules, regulations and procedures of the Authority in accordance with prevailing international monetary practice. Except as provided in paragraph 2, no State Party shall maintain or impose restrictions on the holding, use or exchange by the Enterprise of these funds.

(h) "Debt guarantee" means a promise of a State Party to creditors of the Enterprise to pay, *pro rata* in accordance with the appropriate scale, the financial obligations of the Enterprise covered by the guarantee following notice by the creditors to the State Party of a default by the Enterprise. Procedures for the payment of those obligations shall be in conformity with the rules, regulations and procedures of the Authority.

4. The funds, assets and expenses of the Enterprise shall be kept separate from those of the Authority. This article shall not prevent the Enterprise from making arrangements with the Authority regarding facilities, personnel and services and arrangements for reimbursement

tai jommankumman toisen puolesta maksamien hallintokulujen korvaamista.

5. Neuvoston valitsema riippumaton tilintarkastaja tarkastaa vuosittain merenpohjajärjestön yrityksen asiakirjat, kirjanpidon ja tilit mukaan luettuina sen vuotuiset taseet.

12 artikla

Toiminta

1. Merenpohjajärjestön yritys ehdottaa neuvostolle hankkeita 170 artiklan mukaista toimintaa varten. Ehdotusten tulee sisältää 153 artiklan 3 kappaleen mukainen virallinen kirjallinen toimintasuunnitelma merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta ja kaikki muut tiedot, joita oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta suunnitelmaa arvioidessaan ja neuvosto sen hyväksymiseksi saattavat kulloinkin tarvita.

2. Neuvoston hyväksyttyä hankkeen merenpohjajärjestön yritys toteuttaa sen 1 kappaleessa mainitun virallisen kirjallisen toimintasuunnitelman pohjalta.

3. a) Jos merenpohjajärjestön yrityksellä ei ole toimintaansa tarvitsemiaan tavaroita tai palveluja, se voi hankkia niitä. Tätä varten sen tulee pyytää tarjouksia ja hyväksyä tarjous, jonka ehdot ovat laadun, hinnan ja toimitusajan kokonaisvertailussa edullisimmat.

b) Jos tällaisia tarjouksia on useita, sopimus tehdään noudattaen:

i) periaatetta, jonka mukaan ketään ei saa syrjiä sellaisin poliittisin tai muin perustein, jotka eivät liity siihen, että toimintaa harjoitetaan riittävän huolellisesti ja tehokkaasti; ja

ii) neuvoston antamia ohjeita, jotka koskevat varsinkin kehitysmaihin kuuluvista sisämaavaltioista ja maantieteellisesti epäedullisessa asemassa olevista valtioista peräisin olevien tavaroiden ja palvelusten suosimista.

c) Johtokunta voi hyväksyä säännöt, joissa määritellään, missä erityisoloissa tarjousten pyytämistä koskevasta vaatimuksesta voidaan merenpohjajärjestön yrityksen edun nimissä luopua.

4. Merenpohjajärjestön yrityksellä on omistusoikeus kaikkiin tuottamiinsa mineraaleihin ja niiden jalosteisiin.

5. Myydessään tuotteitaan merenpohjajärjestön yritys ei saa syrjiä ketään. Se ei saa myöntää alennuksia, jotka eivät ole luonteeltaan kaupallisia.

of administrative expenses paid by either on behalf of the other.

5. The records, books and accounts of the Enterprise, including its annual financial statements, shall be audited annually by an independent auditor appointed by the Council.

Article 12

Operations

1. The Enterprise shall propose to the Council projects for carrying out activities in accordance with article 170. Such proposals shall include a formal written plan of work for activities in the Area in accordance with article 153, paragraph 3, and all such other information and data as may be required from time to time for its appraisal by the Legal and Technical Commission and approval by the Council.

2. Upon approval by the Council, the Enterprise shall execute the project on the basis of the formal written plan of work referred to in paragraph 1.

3. (a) If the Enterprise does not possess the goods and services required for its operations it may procure them. For that purpose, it shall issue invitations to tender and award contracts to bidders offering the best combination of quality, price and delivery time.

(b) If there is more than one bid offering such a combination, the contract shall be awarded in accordance with:

(i) the principle of non-discrimination on the basis of political or other considerations not relevant to the carrying out of operations with due diligence and efficiency; and

(ii) guidelines approved by the Council with regard to the preferences to be accorded to goods and services originating in developing States, including the land-locked and geographically disadvantaged among them.

(c) The Governing Board may adopt rules determining the special circumstances in which the requirement of invitations to bid may, in the best interests of the Enterprise, be dispensed with.

4. The Enterprise shall have title to all minerals and processed substances produced by it.

5. The Enterprise shall sell its products on a non-discriminatory basis. It shall not give non-commercial discounts.

6. Merenpohjajärjestön yritys käyttää liiketoiminnalleen tarpeellisia valtuuksia. Tämä ei toisaalta vaikuta niihin yleisiin tai erityisvaltuuksiin, joita yrityksellä on tämän yleissopimuksen muiden määräysten perusteella.

7. Merenpohjajärjestön yritys ei puutu sopimusvaltioiden poliittisiin asioihin. Myöskään asianomaisen sopimusvaltion poliittinen luonne ei saa vaikuttaa yrityksen päätöksiin. Sen tulee päätöksenteossaan ottaa huomioon vain kaupalliset näkökohdat, joita tulee punnita puolueettomasti tämän liitteen 1 artiklassa mainittujen tarkoitusperien täyttämiseksi.

13 artikla

Oikeudellinen asema ja erioikeudet ja vapaudet

1. Jotta merenpohjajärjestön yritys voi hoitaa tehtävänsä, sille myönnetään sopimusvaltioiden alueella tässä artiklassa määrätty asema, erioikeudet ja vapaudet. Tämän periaatteen toteuttamiseksi yritys ja sopimusvaltiot voivat tarvittaessa tehdä erityissopimuksia.

2. Yrityksellä on sen tehtävien ja tarkoitusperien täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus. Se on erityisesti toimivaltainen:

a) tekemään sopimuksia ja ryhtymään yhteishankkeisiin tai muihin järjestelyihin, muun muassa valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa;

b) hankkimaan, vuokraamaan ja pitämään hallussaan kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä luovuttamaan sitä;

c) olemaan osapuolena oikeudenkäynnissä.

3. a) Yritystä vastaan voidaan nostaa kanne vain asianmukaisesti toimivaltaisessa tuomioistuimessa sen sopimusvaltion alueella,

i) jossa yrityksen toimipaikka tai tilat sijaitsevat;

ii) johon yritys on nimennyt edustajan, jolla on oikeus vastaanottaa haasteita;

iii) jossa yritys on tehnyt sopimuksen tavaroiden tai palveluiden toimittamisesta;

iv) jossa yritys on laskenut liikkeelle arvopapereita; tai

v) jossa yritys harjoittaa muuten liiketoimintaa.

b) Yrityksen omaisuus ja varat ovat siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja kuka niitä hallitsee, vapaita kaikista takavarikointi- tai

6. Without prejudice to any general or special power conferred on the Enterprise under any other provision of this Convention, the Enterprise shall exercise such powers incidental to its business as shall be necessary.

7. The Enterprise shall not interfere in the political affairs of any State Party; nor shall it be influenced in its decisions by the political character of the State Party concerned. Only commercial considerations shall be relevant to its decisions, and these considerations shall be weighed impartially in order to carry out the purposes specified in article 1 of this Annex.

Article 13

Legal status, privileges and immunities

1. To enable the Enterprise to exercise its functions, the status, privileges and immunities set forth in this article shall be accorded to the Enterprise in the territories of States Parties. To give effect to this principle the Enterprise and States Parties may, where necessary, enter into special agreements.

2. The Enterprise shall have such legal capacity as is necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes and, in particular, the capacity:

(a) to enter into contracts, joint arrangements or other arrangements, including agreements with States and international organizations;

(b) to acquire, lease, hold and dispose of immovable and movable property;

(c) to be a party to legal proceedings.

3. Actions may be brought against the Enterprise only in a court of competent jurisdiction in the territory of a State Party in which the Enterprise:

(i) has an office or facility;

(ii) has appointed an agent for the purpose of accepting service or notice of process;

(iii) has entered into a contract for goods or services;

(iv) has issued securities; or

(v) is otherwise engaged in commercial activity.

(b) The property and assets of the Enterprise, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from all forms of seizure,

täytäntöönpanotoimista, ennen kuin yritystä vastaan nostetussa jutussa on annettu lopullinen tuomio.

4. a) Yrityksen omaisuus ja varat ovat siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja kuka niitä hallitsee, vapaita pakko-otosta, menettämisseuraamuksista, pakkolunastuksesta ja kaikista muista hallinto- tai lainsäädäntötoimiin perustuvista pakkokeinoista.

b) Yrityksen omaisuus ja varat ovat siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja kuka niitä hallitsee, vapaita kaikenlaisista yritystä syrjivistä rajoituksista, sääntelystä, valvonnasta ja moratorioista.

c) Yrityksen ja sen työntekijöiden tulee noudattaa sen valtion tai alueen lakeja ja määräyksiä, jossa ne harjoittavat liike- tai muuta toimintaa.

d) Sopimusvaltiot huolehtivat siitä, että yrityksellä on kaikki oikeudet, erioikeudet ja vapaudet, jotka ne antavat kaupallista toimintaa alueellaan harjoittaville yhteisöille. Yrityksen tulee saada nämä oikeudet, erioikeudet ja vapaudet vähintään yhtä suotuisin perustein kuin samanlaista kaupallista toimintaa harjoittavat yhteisöt. Jos sopimusvaltiot myöntävät kehitysmaille tai niiden kaupallisille yhteisöille muita erioikeuksia, yrityksen tulee saada samat erioikeudet vastaavin suosituimmuusehdoin.

e) Sopimusvaltiot voivat myöntää yritykselle erityisiä etuja, oikeuksia, erioikeuksia ja vapauksia ilman, että niiden tarvitsee myöntää näitä muille kaupallisille yhteisöille.

5. Yritys neuvottelee niiden isäntämaiden kanssa, joissa sen toimipaikat ja muut tilat sijaitsevat, vapautuksen saamiseksi välillisistä ja välittömistä veroista.

6. Jokainen sopimusvaltio ryhtyy tarpeellisiin toimiin saattaakseen omalla lainsäädännöllään voimaan tässä liitteessä esitetyt periaatteet ja ilmoittaa yritykselle, mihin nimenomaisiin toimiin se on ryhtynyt.

7. Yritys voi luopua sille tässä artiklassa tai 1 kappaleessa mainituissa erityissopimuksissa myönnetyistä erioikeuksista ja vapauksista siinä määrin ja sellaisilla ehdoilla kuin se päättää.

attachment or execution before the delivery of final judgment against the Enterprise.

4. (a) The property and assets of the Enterprise, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from requisition, confiscation, expropriation or any other form of seizure by executive or legislative action.

(b) The property and assets of the Enterprise, wherever located and by whomsoever held, shall be free from discriminatory restrictions, regulations, controls and moratoria of any nature.

(c) The Enterprise and its employees shall respect local laws and regulations in any State or territory in which the Enterprise or its employees may do business or otherwise act.

(d) States Parties shall ensure that the Enterprise enjoys all rights, privileges and immunities accorded by them to entities conducting commercial activities in their territories. These rights, privileges and immunities shall be accorded to the Enterprise on no less favourable a basis than that on which they are accorded to entities engaged in similar commercial activities. If special privileges are provided by States Parties for developing States or their commercial entities, the Enterprise shall enjoy those privileges on a similarly preferential basis.

(e) States Parties may provide special incentives, rights, privileges and immunities to the Enterprise without the obligation to provide such incentives, rights, privileges and immunities to other commercial entities.

5. The Enterprise shall negotiate with the host countries in which its offices and facilities are located for exemption from direct and indirect taxation.

6. Each State Party shall take such action as is necessary for giving effect in terms of its own law to the principles set forth in this Annex and shall inform the Enterprise of the specific action which it has taken.

7. The Enterprise may waive any of the privileges and immunities conferred under this article or in the special agreements referred to in paragraph 1 to such extent and upon such conditions as it may determine.

V LIITE

SOVITTELU

1 OSASTO

XV OSAN 1 OSASTON MUKAINEN SOVITTELUMENETTELY

1 artikla

Menettelyn käynnistäminen

Jos riidan osapuolet ovat sopineet 284 artiklan mukaisesti antavansa riidan tämän osaston mukaiseen sovitteluun, osapuoli voi käynnistää menettelyn ilmoittamalla muille osapuolille asiasta kirjallisesti.

2 artikla

Sovittelijaluettelo

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kokoaa sovittelijoista luettelon, jota hän pitää ajan tasalla. Jokaisella sopimusvaltiolla on oikeus nimetä neljä sovittelijaa, joista jokaisen tulee olla kiistattomasti tunnettu tasapuolisuudestaan, pätevyydestään ja rehellisyydestään. Luettelo koostuu näin nimetyistä henkilöistä. Jos sopimusvaltion nimeämiä sovittelijoita on jossakin vaiheessa vähemmän kuin neljä, sillä on oikeus nimetä tarpeen mukaan lisää sovittelijoita. Sovittelija pysyy luettelossa, kunnes sovittelijan nimennyt sopimusvaltio poistaa hänet siitä. Sovittelija jatkaa kuitenkin toimintaansa sovittelukomissiossa, johon hänet on nimitetty, kunnes menettely komissiossa on saatu päätökseen.

3 artikla

Sovittelukomission kokoonpano

Elleivät osapuolet toisin sovi, sovittelukomissio kootaan seuraavasti:

ANNEX V

CONCILIATION

SECTION 1

CONCILIATION PROCEDURE PURSUANT TO SECTION 1 OF PART XV

Article 1

Institution of proceedings

If the parties to a dispute have agreed, in accordance with article 284, to submit it to conciliation under this section, any such party may institute the proceedings by written notification addressed to the other party or parties to the dispute.

Article 2

List of conciliators

A list of conciliators shall be drawn up and maintained by the Secretary-General of the United Nations. Every State Party shall be entitled to nominate four conciliators, each of whom shall be a person enjoying the highest reputation for fairness, competence and integrity. The names of the persons so nominated shall constitute the list. If at any time the conciliators nominated by a State Party in the list so constituted shall be fewer than four, that State Party shall be entitled to make further nominations as necessary. The name of a conciliator shall remain on the list until withdrawn by the State Party which made the nomination, provided that such conciliator shall continue to serve on any conciliation commission to which that conciliator has been appointed until the completion of the proceedings before that commission.

Article 3

Constitution of conciliation commission

The conciliation commission shall, unless the parties otherwise agree, be constituted as follows:

a) Sovittelukomissio koostuu viidestä jäsenestä, ellei g)-kohdasta muuta johdu.

b) Sovittelun käynnistänyt osapuoli nimeää kaksi sovittelijaa, jotka valitaan mieluiten tämän liitteen 2 artiklassa mainitusta luettelosta. Toinen sovittelija voi olla kyseisen osapuolen kansallisuutta, elleivät osapuolet toisin sovi. Sovittelijoiden nimeämisestä tulee mainita tämän liitteen 1 artiklassa mainitussa ilmoituksessa.

c) Riidan toinen osapuoli nimeää b)-kohdassa esitetyllä tavalla kaksi sovittelijaa 21 päivän kuluessa tämän liitteen 1 artiklassa mainitun ilmoituksen vastaanottamisesta. Jos sovittelijoita ei ole tämän ajan kuluessa nimetty, sovittelun käynnistänyt osapuoli voi viikon kuluessa ajan päättymisestä joko lopettaa sovittelun ilmoittamalla tästä toiselle osapuolelle tai pyytää Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeriä nimeämään sovittelijat e)-kohdan mukaisesti.

d) Kyseiset neljä sovittelijaa nimeävät kolmenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun heidät on nimetty, viidennen sovittelijan, joka valitaan tämän liitteen 2 artiklassa mainitusta luettelosta ja joka toimii puheenjohtajana. Jos viidettä ei ole tänä aikana nimetty, jompikumpi osapuoli voi viikon kuluessa ajan päättymisestä pyytää Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeriä nimeämään hänet e)-kohdan mukaisesti.

e) Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri nimeää kolmenkymmenen päivän kuluessa c)- tai d)-kohdan mukaisen ilmoituksen vastaanottamisesta tarvittavat sovittelijat tämän liitteen 2 artiklassa mainitusta luettelosta yhteistyössä riidan osapuolten kanssa.

f) Vapautunut paikka täytetään alkuperäisen nimitysmenettelyn mukaisesti.

g) Osapuolet, jotka toteavat kysymyksessä olevan niiden yhteiset edut, nimeävät kaksi sovittelijaa yhdessä. Jos osapuolilla on erilaiset edut tai erimielisyyttä siitä, onko niillä yhteisiä etuja, ne nimeävät sovittelijat erikseen.

h) Riidoissa, joilla on useampia kuin kaksi sellaista osapuolta, joilla on erilaiset edut tai erimielisyyttä siitä, onko niillä yhteisiä etuja, osapuolten tulee soveltaa a)—f)-kohdan määräyksiä siinä määrin kuin mahdollista.

(a) Subject to subparagraph (g), the conciliation commission shall consist of five members.

(b) The party instituting the proceedings shall appoint two conciliators to be chosen preferably from the list referred to in article 2 of this Annex, one of whom may be its national, unless the parties otherwise agree. Such appointments shall be included in the notification referred to in article 1 of this Annex.

(c) The other party to the dispute shall appoint two conciliators in the manner set forth in subparagraph (b) within 21 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex. If the appointments are not made within that period, the party instituting the proceedings may, within one week of the expiration of that period, either terminate the proceedings by notification addressed to the other party or request the Secretary-General of the United Nations to make the appointments in accordance with subparagraph (e).

(d) Within 30 days after all four conciliators have been appointed, they shall appoint a fifth conciliator chosen from the list referred to in article 2 of this Annex, who shall be chairman. If the appointment is not made within that period, either party may, within one week of the expiration of that period, request the Secretary-General of the United Nations to make the appointment in accordance with subparagraph (e).

(e) Within 30 days of the receipt of a request under subparagraph (c) or (d), the Secretary-General of the United Nations shall make the necessary appointments from the list referred to in article 2 of this Annex in consultation with the parties to the dispute.

(f) Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

(g) Two or more parties which determine by agreement that they are in the same interest shall appoint two conciliators jointly. Where two or more parties have separate interests or there is a disagreement as to whether they are of the same interest, they shall appoint conciliators separately.

(h) In disputes involving more than two parties having separate interests, or where there is disagreement as to whether they are of the same interest, the parties shall apply subparagraphs (a) to (f) in so far as possible.

4 artikla

Menettely

Sovittelukomissio päättää itse menettelystään, elleivät osapuolet toisin sovi. Komissio voi riidan osapuolten suostumuksella pyytää jotakin sopimusvaltiota antamaan asiasta suullisen tai kirjallisen lausunnon. Komissio päättää menettelytavoistaan, raportistaan ja suosituksistaan jäsentensä ääntenenemmistöllä.

Article 4

Procedure

The conciliation commission shall, unless the parties otherwise agree, determine its own procedure. The commission may, with the consent of the parties to the dispute, invite any State Party to submit to it its views orally or in writing. Decisions of the commission regarding procedural matters, the report and recommendations shall be made by a majority vote of its members.

5 artikla

Rauhanomainen ratkaisu

Komissio voi kiinnittää osapuolten huomiota toimiin, jotka saattaisivat helpottaa riidan ratkaisua.

Article 5

Amicable settlement

The commission may draw the attention of the parties to any measures which might facilitate an amicable settlement of the dispute.

6 artikla

Komission tehtävät

Komissio kuulee osapuolia, tutkii niiden esittämät vaateet ja vastaväitteet ja tekee niille ehdotuksia sovinnolliseen ratkaisuun pääsemiseksi.

Article 6

Functions of the commission

The commission shall hear the parties, examine their claims and objections, and make proposals to the parties with a view to reaching an amicable settlement.

7 artikla

Raportti

1. Komissio antaa toiminnastaan raportin 12 kuukauden kuluttua siitä, kun se on asetettu. Raportista tulee ilmetä, miltä osin asiassa on päästy yhteisymmärrykseen ja jos siihen ei ole päästy, komission päätelmät kaikista käsiteltävään riitaan olennaisesti liittyvistä tosiasioista tai oikeudellisista kysymyksistä sekä mahdolliset suositukset, joita komissio pitää asianmukaisina sovinnolliseen ratkaisuun pääsemiseksi. Raportti talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan, joka toimittaa sen heti riidan osapuolille.

2. Komission raportti ja siihen sisältyvät päätelmät tai suositukset eivät sido osapuolia.

Article 7

Report

1. The commission shall report within 12 months of its constitution. Its report shall record any agreements reached and, failing agreement, its conclusions on all questions of fact or law relevant to the matter in dispute and such recommendations as the commission may deem appropriate for an amicable settlement. The report shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations and shall immediately be transmitted by him to the parties to the dispute.

2. The report of the commission, including its conclusions or recommendations, shall not be binding upon the parties.

8 artikla

Sovittelun päättyminen

Sovittelu päättyy, kun on päästy ratkaisuun tai kun osapuolet tai jokin niistä on ilmoittanut kirjallisesti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille, että se ei hyväksy raportin suosituk-

Article 8

Termination

The conciliation proceedings are terminated when a settlement has been reached, when the parties have accepted or one party has rejected the recommendations of the report by written

sia, tai kun raportin toimittamisesta osapuolille on kulunut kolme kuukautta.

9 artikla

Palkkio ja kulut

Riidan osapuolet maksavat komission palkkiot ja kulut.

10 artikla

Osapuolten oikeus menettelyn muuttamiseen

Riidan osapuolet voivat muuttaa tämän liitteen määräyksiä sopimuksella, jota sovelletaan vain kyseiseen riitaan.

2 OSASTO

VELVOLLISUUS SUOSTUA XV OSAN 3 OSASTON MUKAISEEN SOVITTELUUN

11 artikla

Sovittelun käynnistäminen

1. Jokainen sellaisen riidan osapuoli, joka voidaan XV osan 3 osaston määräysten mukaisesti antaa soviteltavaksi tämän osaston mukaisesti, voi käynnistää sovittelun ilmoittamalla riidan muille osapuolille tästä kirjallisesti.

2. Jokaisella riidan osapuolella, jolle on ilmoitettu sovittelun käynnistämisestä 1 kappaleen mukaisesti, on velvollisuus suostua sovitteluun.

12 artikla

Vastaamatta jättäminen tai jättäytyminen pois sovittelusta

Se, että osapuoli tai osapuolet eivät vastaa ilmoitukseen sovittelun aloittamisesta tai jättäytyvät pois sovittelusta, ei ole esteenä sovittelulle.

13 artikla

Toimivalta

Erimielisyydet siitä, onko tämän osaston mukaisesti toimiva sovittelukomissio toimivaltainen, ratkaisee komissio itse.

notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, or when a period of three months has expired from the date of transmission of the report to the parties.

Article 9

Fees and expenses

The fees and expenses of the commission shall be borne by the parties to the dispute.

Article 10

Right of parties to modify procedure

The parties to the dispute may by agreement applicable solely to that dispute modify any provision of this Annex.

SECTION 2

COMPULSORY SUBMISSION TO CONCILIATION PROCEDURE PURSUANT TO SECTION 3 OF PART XV

Article 11

Institution of proceedings

1. Any party to a dispute which, in accordance with Part XV, section 3, may be submitted to conciliation under this section, may institute the proceedings by written notification addressed to the other party or parties to the dispute.

2. Any party to the dispute, notified under paragraph 1, shall be obliged to submit to such proceedings.

Article 12

Failure to reply or to submit to conciliation

The failure of a party or parties to the dispute to reply to notification of institution of proceedings or to submit to such proceedings shall not constitute a bar to the proceedings.

Article 13

Competence

A disagreement as to whether a conciliation commission acting under this section has competence shall be decided by the commission.

14 artikla

1 osaston soveltaminen

Milloin tämän osaston määräyksistä ei muuta johdu, sovelletaan tämän liitteen 1 osaston 2—10 artiklaa.

Article 14

Application of section 1

Articles 2 to 10 of section 1 of this Annex apply subject to this section.

VI LIITE

KANSAINVÄLISEN MERIOIKEUSTUOMIOISTUIMEN PERUSSÄÄNTÖ

1 artikla

Yleiset määräykset

1. Kansainvälinen merioikeustuomioistuin perustetaan tämän yleissopimuksen ja tämän perussäännön määräysten mukaisesti, ja sen tulee toiminnassaan noudattaa niitä.

2. Tuomioistuimen toimipaikka sijaitsee Hampurin vapaassa hansakaupungissa Saksan liittotasavallassa.

3. Tuomioistuin voi pitää istuntojaan ja hoitaa tehtäviään muuallakin, kun se katsoo tämän tarpeelliseksi.

4. Annettaessa riita merioikeustuomioistuimen ratkaistavaksi sovelletaan XI ja XV osan määräyksiä.

1 OSASTO

TUOMIOISTUIMEN ORGANISAATIO

2 artikla

Kokoonpano

1. Tuomioistuin koostuu 21 riippumattomasta jäsenestä, jotka valitaan kiistattomasti tasapuolisiksi ja rehellisiksi sekä merioikeuden alalla päteviksi tunnetuista henkilöistä.

2. Tuomioistuimessa tulee varmistua siitä, että sen jäsenistö edustaa kokonaisuudessaan maailman tärkeimpiä oikeusjärjestelmiä ja on jakautunut maantieteellisesti tasapuolisesti.

3 artikla

Jäsenyys

1. Tuomioistuimessa ei saa olla jäsenenä kahta saman valtion kansalaista. Henkilö, jota voitaisiin tuomioistuimen jäsenyyden kannalta pitää useamman kuin yhden valtion kansalaisena, katsotaan sen valtion kansalaiseksi, jossa

ANNEX VI

STATUTE OF THE INTERNATIONAL TRIBUNAL FOR THE LAW OF THE SEA

Article 1

General provisions

1. The International Tribunal for the Law of the Sea is constituted and shall function in accordance with the provisions of this Convention and this Statute.

2. The seat of the Tribunal shall be in the Free and Hanseatic City of Hamburg in the Federal Republic of Germany.

3. The Tribunal may sit and exercise its functions elsewhere whenever it considers this desirable.

4. A reference of a dispute to the Tribunal shall be governed by the provisions of Parts XI and XV.

SECTION 1

ORGANIZATION OF THE TRIBUNAL

Article 2

Composition

1. The Tribunal shall be composed of a body of 21 independent members, elected from among persons enjoying the highest reputation for fairness and integrity and of recognized competence in the field of the law of the sea.

2. In the Tribunal as a whole the representation of the principal legal systems of the world and equitable geographical distribution shall be assured.

Article 3

Membership

1. No two members of the Tribunal may be nationals of the same State. A person who for the purposes of membership in the Tribunal could be regarded as a national of more than one State shall be deemed to be a national of

hän yleensä käyttää kansalaisoikeuksiaan ja poliittisia oikeuksiaan.

2. Jokaisesta Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen määrittelemästä maantieteellisestä ryhmästä tulee olla vähintään kolme jäsentä.

4 artikla

Ehdokasasettelu ja vaalit

1. Jokainen sopimusvaltio voi nimetä enintään kaksi henkilöä, joilla on tämän liitteen 2 artiklassa määrätty pätevyys. Tuomioistuimen jäsenet valitaan näin nimetyistä henkilöistä koostuvasta luettelosta.

2. Ensimmäisten vaalien ollessa kysymyksessä Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri ja myöhempien vaalien ollessa kysymyksessä tuomioistuimen pääsihteeri lähettää vähintään kolmea kuukautta ennen vaalipäivää sopimusvaltioille kirjallisen pyynnön, jossa pyydetään, että ne asettavat ehdokkaansa tuomioistuimen jäseniksi kahden kuukauden kuluessa. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri tai tuomioistuimen pääsihteeri asettaa ehdokkaat aakkosjärjestykseen ja ilmoittaa, mikä jäsenvaltio on heidät asettanut ehdokkaaksi, sekä toimittaa luettelon sopimusvaltioille ennen vaalipäivää edeltävän kuukauden seitsemättä päivää.

3. Ensimmäiset vaalit pidetään kuuden kuukauden kuluessa tämän yleissopimuksen voimaantulopäivästä.

4. Tuomioistuimen jäsenet valitaan salaisella äänestyksellä. Ensimmäiset vaalit pidetään sopimusvaltioiden kokouksessa, jonka Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kutsuu koolle. Myöhemmät vaalit pidetään sopimusvaltioiden hyväksymällä tavalla. Kokouksen päätösvaltaisuuteen tarvitaan kaksi kolmannesta sopimusvaltioista. Tuomioistuimen jäseniksi tulee valita ne ehdokkaat, jotka saavat suurimman äänimäärän ja kahden kolmanneksen enemmistön läsnä olevien ja äänestävien sopimusvaltioiden äänistä edellyttäen, että tämä enemmistö myös edustaa sopimusvaltioiden enemmistöä.

5 artikla

Toimikausi

1. Tuomioistuimen jäsenet valitaan yhdeksäksi vuodeksi, ja heidät voidaan valita uudelleen. Seitsemän ensimmäisissä vaaleissa valitun jäsenen toimikausi päättyy kuitenkin kolmen

the one in which he ordinarily exercises civil and political rights.

2. There shall be no fewer than three members from each geographical group as established by the General Assembly of the United Nations.

Article 4

Nominations and elections

1. Each State Party may nominate not more than two persons having the qualifications prescribed in article 2 of this Annex. The members of the Tribunal shall be elected from the list of persons thus nominated.

2. At least three months before the date of the election, the Secretary-General of the United Nations in the case of the first election and the Registrar of the Tribunal in the case of subsequent elections shall address a written invitation to the States Parties to submit their nominations for members of the Tribunal within two months. He shall prepare a list in alphabetical order of all the persons thus nominated, with an indication of the States Parties which have nominated them, and shall submit it to the States Parties before the seventh day of the last month before the date of each election.

3. The first election shall be held within six months of the date of entry into force of this Convention.

4. The members of the Tribunal shall be elected by secret ballot. Elections shall be held at a meeting of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations in the case of the first election and by a procedure agreed to by the States Parties in the case of subsequent elections. Two thirds of the States Parties shall constitute a quorum at that meeting. The persons elected to the Tribunal shall be those nominees who obtain the largest number of votes and a two-thirds majority of the States Parties present and voting, provided that such majority includes a majority of the States Parties.

Article 5

Term of office

1. The members of the Tribunal shall be elected for nine years and may be re-elected; provided, however, that of the members elected at the first election, the terms of seven members

vuoden kuluttua ja seitsemän muun jäsenen toimikausi kuuden vuoden kuluttua.

2. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri valitsee heti ensimmäisten vaalien jälkeen arvalla ne tuomioistuimen jäsenet, joiden toimikausi päättyy edellä mainitun kolmen tai kuuden vuoden pituisen kauden päättyessä.

3. Tuomioistuimen jäsenet jatkavat tehtäviensä hoitamista, kunnes heidän paikkansa täytetään. Tämänkin jälkeen he käsittelevät loppuun asiat, joiden käsittelyyn he jo ovat ryhtyneet.

4. Jos tuomioistuimen jäsen eroaa, eropyyntö on osoitettava tuomioistuimen puheenjohtajalle. Paikka vapautuu puheenjohtajan vastaanotettua pyynnön.

shall expire at the end of three years and the terms of seven more members shall expire at the end of six years.

2. The members of the Tribunal whose terms are to expire at the end of the above-mentioned initial periods of three and six years shall be chosen by lot to be drawn by the Secretary-General of the United Nations immediately after the first election.

3. The members of the Tribunal shall continue to discharge their duties until their places have been filled. Though replaced, they shall finish any proceedings which they may have begun before the date of their replacement.

4. In the case of the resignation of a member of the Tribunal, the letter of resignation shall be addressed to the President of the Tribunal. The place becomes vacant on the receipt of that letter.

6 artikla

Vapautuneet paikat

1. Vapautuneita paikkoja täytettäessä noudatetaan ensimmäisissä vaaleissa käytettyä menettelytapaa edellyttäen kuitenkin, että tuomioistuimen pääsihteerin tulee kuukauden kuluessa paikan vapautumisesta esittää tämän liitteen 4 artiklan mukainen pyyntö ja että tuomioistuimen puheenjohtaja määrää vaalipäivän neuvoteltuaan siitä ensin sopimusvaltioiden kanssa.

2. Jos tuomioistuimen jäsen on valittu sellaisen jäsenen tilalle, jonka toimikausi ei ole vielä päättynyt, hän hoitaa virkaa edeltäjänsä toimikauden loppuun.

Article 6

Vacancies

1. Vacancies shall be filled by the same method as that laid down for the first election, subject to the following provision: the Registrar shall, within one month of the occurrence of the vacancy, proceed to issue the invitations provided for in article 4 of this Annex, and the date of the election shall be fixed by the President of the Tribunal after consultation with the States Parties.

2. A member of the Tribunal elected to replace a member whose term of office has not expired shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

7 artikla

Tuomioistuimen jäsenyyden kanssa ristiriidassa oleva toiminta

1. Kukaan tuomioistuimen jäsen ei saa hoitaa minkäänlaista poliittista tai hallinnollista tehtävää tai olla aktiivisesti yhteydessä minkään sellaisen yrityksen toimintaan, joka tutkii tai hyödyntää meren tai merenpohjan varoja tai käyttää merta tai merenpohjaa muuten kaupalliseen tarkoitukseen, eikä hänellä saa olla taloudellista etua tällaisen yrityksen toiminnasta.

2. Kukaan tuomioistuimen jäsen ei saa toimia asiamiehenä, neuvonantajana tai asianajajana missään jutussa.

Article 7

Incompatible activities

1. No member of the Tribunal may exercise any political or administrative function, or associate actively with or be financially interested in any of the operations of any enterprise concerned with the exploration for or exploitation of the resources of the sea or the sea-bed or other commercial use of the sea or the sea-bed.

2. No member of the Tribunal may act as agent, counsel or advocate in any case.

3. Epäselvät tapaukset ratkaistaan tuomioistuimen muiden läsnä olevien jäsenten enemmistöpäätöksellä.

8 artikla

Jäsenten esteellisyys yksittäisessä jutussa

1. Kukaan tuomioistuimen jäsen ei saa osallistua sellaisen jutun ratkaisemiseen, jonka käsittelyyn hän on aiemmin osallistunut jonkin osapuolen asiamiehenä, neuvonantajana tai asianajajana tai kansallisen tai kansainvälisen tuomioistuimen jäsenenä tai muussa ominaisuudessa.

2. Jos tuomioistuimen jäsen katsoo erityisestä syystä, että hänen ei pitäisi osallistua jonkin jutun ratkaisemiseen, hänen tulee ilmoittaa tästä tuomioistuimen puheenjohtajalle.

3. Jos puheenjohtaja katsoo, että tuomioistuimen jäsenen ei jostakin erityisestä syystä tulisi osallistua jutun käsittelyyn, hänen tulee ilmoittaa jäsenelle asiasta.

4. Epäselvät tapaukset ratkaistaan tuomioistuimen muiden jäsenten enemmistöpäätöksellä.

9 artikla

Seuraukset jäsenen toimikelpoisuutta koskevien edellytysten puuttumisesta

Jos tuomioistuimen muut jäsenet katsovat yksimielisesti, että jäsen ei enää täytä toimikelpoisuuttaan koskevia edellytyksiä, tuomioistuimen puheenjohtaja julistaa hänen paikkansa avoimeksi.

10 artikla

Erioikeudet ja vapaudet

Tuomioistuimen jäsenillä on tuomioistuimen tehtävissä diplomaattiset erioikeudet ja vapaudet.

11 artikla

Jäsenten antama juhlallinen vakuutus

Jokaisen tuomioistuimen jäsenen tulee ennen tehtäviinsä ryhtymistä antaa tuomioistuimen julkisessa istunnossa juhlallinen vakuutus siitä, että hän käyttää valtuuksiaan puolueettomasti ja tunnollisesti.

3. Any doubt on these points shall be resolved by decision of the majority of the other members of the Tribunal present.

Article 8

Conditions relating to participation of members in a particular case

1. No member of the Tribunal may participate in the decision of any case in which he has previously taken part as agent, counsel or advocate for one of the parties, or as a member of a national or international court or tribunal, or in any other capacity.

2. If, for some special reason, a member of the Tribunal considers that he should not take part in the decision of a particular case, he shall so inform the President of the Tribunal.

3. If the President considers that for some special reason one of the members of the Tribunal should not sit in a particular case, he shall give him notice accordingly.

4. Any doubt on these points shall be resolved by decision of the majority of the other members of the Tribunal present.

Article 9

Consequence of ceasing to fulfil required conditions

If, in the unanimous opinion of the other members of the Tribunal, a member has ceased to fulfil the required conditions, the President of the Tribunal shall declare the seat vacant.

Article 10

Privileges and immunities

The members of the Tribunal, when engaged on the business of the Tribunal, shall enjoy diplomatic privileges and immunities.

Article 11

Solemn declaration by members

Every member of the Tribunal shall, before taking up his duties, make a solemn declaration in open session that he will exercise his powers impartially and conscientiously.

12 artikla

Tuomioistuimen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja pääsihteeri

1. Tuomioistuin valitsee itselleen kolmeksi vuodeksi puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, jotka voidaan valita uudelleen.
2. Tuomioistuin nimittää itselleen pääsihteerin ja voi ryhtyä toimiin muiden tarvittavien virkamiesten nimittämiseksi.
3. Puheenjohtajan ja pääsihteerin tulee asua tuomioistuimen toimipaikassa.

13 artikla

Päätösvaltaisuus

1. Kaikkien käytettävissä olevien jäsenten tulee osallistua istuntoihin. Tuomioistuin on päätösvaltainen yhdentoista vaaleilla valitun jäsenen ollessa läsnä.
2. Ellei tämän liitteen 17 artiklassa toisin määrätä, tuomioistuin ratkaisee, ketkä jäsenet ovat käytettävissä tuomioistuimen käsitellessä kutakin riitaa, ottaen huomioon, mitä tämän liitteen 14 ja 15 artiklassa määrätään jaostojen tehokkaasta työskentelystä.

3. Tuomioistuimen tulee käsitellä ja tarkistaa kaikki sen käsiteltäväksi annetut riidat ja hakemukset, paitsi milloin sovelletaan tämän liitteen 14 artiklaa tai osapuolet pyytävät, että niihin sovelletaan tämän liitteen 15 artiklaa.

14 artikla

Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto

Tämän liitteen 4 osaston määräysten mukaisesti perustetaan merenpohjariitoja käsittelevä jaosto. Sen toimivalta ja tehtävät ovat XI osan 5 osaston määräysten mukaiset.

15 artikla

Erityisjaostot

1. Tuomioistuin voi perustaa tietynlaisia riitoja käsittelemään tarpeellisiksi katsomiaan jaostoja, jotka koostuvat vähintään kolmesta tuomioistuimen jäsenestä.
2. Tuomioistuimen tulee osapuolten pyynnöstä perustaa jaosto käsittelemään sen ratkaistavaksi annettua riitaa. Tuomioistuin päät-

Article 12

President, Vice-President and Registrar

1. The Tribunal shall elect its President and Vice-President for three years; they may be re-elected.
2. The Tribunal shall appoint its Registrar and may provide for the appointment of such other officers as may be necessary.
3. The President and the Registrar shall reside at the seat of the Tribunal.

Article 13

Quorum

1. All available members of the Tribunal shall sit; a quorum of ll elected members shall be required to constitute the Tribunal.

2. Subject to article 17 of this Annex, the Tribunal shall determine which members are available to constitute the Tribunal for the consideration of a particular dispute, having regard to the effective functioning of the chambers as provided for in articles 14 and 15 of this Annex.
3. All disputes and applications submitted to the Tribunal shall be heard and determined by the Tribunal, unless article 14 of this Annex applies, or the parties request that it shall be dealt with in accordance with article 15 of this Annex.

Article 14

Sea-Bed Disputes Chamber

A Sea-Bed Disputes Chamber shall be established in accordance with the provisions of section 4 of this Annex. Its jurisdiction, powers and functions shall be as provided for in Part XI, section 5.

Article 15

Special chambers

1. The Tribunal may form such chambers, composed of three or more of its elected members, as it considers necessary for dealing with particular categories of disputes.
2. The Tribunal shall form a chamber for dealing with a particular dispute submitted to it if the parties so request. The composition of

tää jaoston kokoonpanosta osapuolten suostumuksella.

3. Käsittelyn jouduttamiseksi tuomioistuin asettaa vuosittain viisijäsenisen jaoston ratkaisemaan riitoja nopeutetussa menettelyssä. Lisäksi valitaan kaksi jäsentä sellaisten jäsenten varalle, jotka eivät voi osallistua jonkin riidan käsittelyyn.

4. Riidat käsitellään ja ratkaistaan tässä artiklassa mainituissa jaostoissa, jos osapuolet sitä pyytävät.

5. Tässä artiklassa ja tämän liitteen 14 artiklassa mainittujen jaostojen tekemät päätökset katsotaan tuomioistuimen päätöksiksi.

such a chamber shall be determined by the Tribunal with the approval of the parties.

3. With a view to the speedy dispatch of business, the Tribunal shall form annually a chamber composed of five of its elected members which may hear and determine disputes by summary procedure. Two alternative members shall be selected for the purpose of replacing members who are unable to participate in a particular proceeding.

4. Disputes shall be heard and determined by the chambers provided for in this article if the parties so request.

5. A judgment given by any of the chambers provided for in this article and in article 14 of this Annex shall be considered as rendered by the Tribunal.

16 artikla

Tuomioistuimen säännöt

Tuomioistuin laatii toiminnalleen menettelytapa- ja muut säännöt.

Article 16

Rules of the Tribunal

The Tribunal shall frame rules for carrying out its functions. In particular it shall lay down rules of procedure.

17 artikla

Jäsenten kansallisuus

1. Riidan osapuolen kansallisuutta olevilla tuomioistuimen jäsenillä on oikeus osallistua riidan käsittelyyn tuomioistuimen jäseninä.

2. Jos tuomioistuimessa on riidan osapuolen kansallisuutta oleva jäsen, kukin muista osapuolista voi valita tuomioistuimeen lisäjäsenen.

3. Jos tuomioistuimessa ei ole tuomarina osapuolten kansallisuutta olevia jäseniä, kukin osapuoli voi valita tuomioistuimeen lisäjäsenen.

4. Tätä artiklaa sovelletaan tämän liitteen 14 ja 15 artiklassa mainittuihin jaostoihin. Tällöin puheenjohtaja pyytää yhteistyössä osapuolten kanssa niin monta jaostoon kuuluvaa tuomioistuimen jäsentä kuin on tarpeen luovuttamaan paikkansa asianomaisten osapuolten kansallisuutta oleville tuomioistuimen jäsenille, ja jos heitä ei ole tai jos nämä ovat estyneitä saapumasta, osapuolten erikseen valitsemille jäsenille.

5. Jos useilla osapuolilla on yhteiset edut, niitä pidetään edellä olevien määräysten sovel-

Article 17

Nationality of members

1. Members of the Tribunal of the nationality of any of the parties to a dispute shall retain their right to participate as members of the Tribunal.

2. If the Tribunal, when hearing a dispute, includes upon the bench a member of the nationality of one of the parties, any other party may choose a person to participate as a member of the Tribunal.

3. If the Tribunal, when hearing a dispute, does not include upon the bench a member of the nationality of the parties, each of those parties may choose a person to participate as a member of the Tribunal.

4. This article applies to the chambers referred to in articles 14 and 15 of this Annex. In such cases, the President, in consultation with the parties, shall request specified members of the Tribunal forming the chamber, as many as necessary, to give place to the members of the Tribunal of the nationality of the parties concerned, and, failing such, or if they are unable to be present, to the members specially chosen by the parties.

5. Should there be several parties in the same interest, they shall, for the purpose of the

tamisessa yhtenä osapuolena. Jos asiasta on epäselvyyttä, sen ratkaisee tuomioistuin.

6. 2—4 kappaleen mukaisesti valittujen jäsenten tulee täyttää tämän liitteen 2, 8 ja 11 artiklan ehdot. He osallistuvat riidan ratkaisuun tasavertaisina muiden jäsenten kanssa.

18 artikla

Jäsenten palkkiot

1. Jokainen vaaleilla valittu tuomioistuimen jäsen saa vuosipalkan sekä erityispalkkion kultakin päivältä, jona hän hoitaa tehtäviään edellyttäen, että hänelle erityispalkkioina maksettu summa ei ylitä vuosipalkkaa.

2. Puheenjohtaja saa vuotuisen erityispalkkion.

3. Varapuheenjohtaja saa erityispalkkion kultakin päivältä, jona hän toimii puheenjohtajana.

4. Tämän liitteen 17 artiklan mukaisesti muuten kuin vaaleilla valitut tuomioistuimen jäsenet saavat korvauksen kultakin päivältä, jona he hoitavat tehtäviään.

5. Palkat, palkkiot ja korvaukset määrätään ajoittain sopimusvaltioiden kokouksessa ottaen huomioon tuomioistuimen työmäärän. Niitä ei saa pienentää toimikauden aikana.

6. Pääsihteerin palkka määrätään tuomioistuimen esityksestä sopimusvaltioiden kokouksessa.

7. Sopimusvaltioiden kokouksen hyväksymissä säännöissä tulee määrätä, millä ehdoilla tuomioistuimen jäsenet ja pääsihteeri saavat eläkkeen ja korvauksen matkakuluistaan.

8. Palkat, palkkiot ja korvaukset ovat verottomia.

19 artikla

Tuomioistuimen kulut

1. Sopimusvaltiot ja merenpohjajärjestö maksavat tuomioistuimen kulut sopimusvaltioiden kokouksissaan sopimilla ehdoilla ja tavoilla.

preceding provisions, be considered as one party only. Any doubt on this point shall be settled by the decision of the Tribunal.

6. Members chosen in accordance with paragraphs 2, 3 and 4 shall fulfil the conditions required by articles 2, 8 and 11 of this Annex. They shall participate in the decision on terms of complete equality with their colleagues.

Article 18

Remuneration of members

1. Each elected member of the Tribunal shall receive an annual allowance and, for each day on which he exercises his functions, a special allowance, provided that in any year the total sum payable to any member as special allowance shall not exceed the amount of the annual allowance.

2. The President shall receive a special annual allowance.

3. The Vice-President shall receive a special allowance for each day on which he acts as President.

4. The members chosen under article 17 of this Annex, other than elected members of the Tribunal, shall receive compensation for each day on which they exercise their functions.

5. The salaries, allowances and compensation shall be determined from time to time at meetings of the States Parties, taking into account the work load of the Tribunal. They may not be decreased during the term of office.

6. The salary of the Registrar shall be determined at meetings of the States Parties, on the proposal of the Tribunal.

7. Regulations adopted at meetings of the States Parties shall determine the conditions under which retirement pensions may be given to members of the Tribunal and to the Registrar, and the conditions under which members of the Tribunal and Registrar shall have their travelling expenses refunded.

8. The salaries, allowances, and compensation shall be free of all taxation.

Article 19

Expenses of the Tribunal

1. The expenses of the Tribunal shall be borne by the States Parties and by the Authority on such terms and in such a manner as shall be decided at meetings of the States Parties.

2. Kun jokin muu kuin sopimusvaltio tai merenpohjajärjestö on tuomioistuimen ratkaistavaksi annetun jutun osapuolena, tuomioistuin päättää, miten paljon osapuolen tulee maksaa tuomioistuimen kuluista.

2. When an entity other than a State Party or the Authority is a party to a case submitted to it, the Tribunal shall fix the amount which that party is to contribute towards the expenses of the Tribunal.

2 OSASTO
TOIMIVALTA

SECTION 2
COMPETENCE

20 artikla
Tuomioistuimeen pääsy

1. Tuomioistuin on sopimusvaltioiden käytettävissä.
2. Tuomioistuin on muiden kuin sopimusvaltioiden käytettävissä XI osassa erikseen määrätyissä jutuissa tai jutuissa, jotka on annettu tuomioistuimen ratkaistavaksi sellaisen muun sopimuksen mukaisesti, joka antaa tuomioistuimelle tuomiovallan ja jonka kaikki jutun osapuolet ovat hyväksyneet.

Article 20
Access to the Tribunal

1. The Tribunal shall be open to States Parties.
2. The Tribunal shall be open to entities other than States Parties in any case expressly provided for in Part XI or in any case submitted pursuant to any other agreement conferring jurisdiction on the Tribunal which is accepted by all the parties to that case.

21 artikla
Tuomiovalta

Tuomioistuimen tuomiovalta käsittää kaikki riidat ja hakemukset, jotka on annettu sen ratkaistavaksi tämän yleissopimuksen mukaisesti, ja kaikki asiat, joista on nimenomaisesti määrätty muissa sopimuksissa, jotka myöntävät tuomioistuimelle tuomiovallan.

Article 21
Jurisdiction

The jurisdiction of the Tribunal comprises all disputes and all applications submitted to it in accordance with this Convention and all matters specifically provided for in any other agreement which confers jurisdiction on the Tribunal.

22 artikla
Muihin sopimuksiin liittyvien riitojen osoittaminen merioikeustuomioistuimelle

Tämän yleissopimuksen alaa koskevan jo voimassa olevan sopimuksen osapuolet voivat sopia sen tulkintaa tai soveltamista koskevien riitojen antamisesta tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Article 22
Reference of disputes subject to other agreements

If all the parties to a treaty or convention already in force and concerning the subject-matter covered by this Convention so agree, any disputes concerning the interpretation or application of such treaty or convention may, in accordance with such agreement, be submitted to the Tribunal.

23 artikla
Sovellettava lainsäädäntö

Tuomioistuin ratkaisee kaikki riidat ja anomukset 293 artiklan mukaisesti.

Article 23
Applicable law

The Tribunal shall decide all disputes and applications in accordance with article 293.

3 OSASTO

OIKEUDENKÄYNTIMENETTELY

24 artikla

Oikeudenkäynnin aloittaminen

1. Riidat annetaan tuomioistuimen käsiteltäväksi tapauksittain joko ilmoittamalla tuomioistuimen pääsihteerille tätä koskevasta erityissopimuksesta tai osoittamalla hänelle kirjallinen hakemus asiasta. Kummassakin tapauksessa on mainittava riidan aihe ja osapuolet.

2. Pääsihteerin tulee ilmoittaa erityissopimuksesta tai hakemuksesta heti kaikille asianosaisille.

3. Pääsihteerin tulee ilmoittaa sopimuksesta tai hakemuksesta myös kaikille sopimusvaltioille.

25 artikla

Väliaikaiset toimet

1. Tuomioistuimella ja sen merenpohjariitoja käsittelevällä jaostolla on valtuudet määrätä 290 artiklan mukaisesti väliaikaisia toimia.

2. Jos tuomioistuin ei ole koolla tai jos jäseniä ei ole riittävästi päätösvaltaisuuden aikaansaamiseksi, väliaikaiset toimet määrää tämän liitteen 15 artiklan 3 kappaleen mukaisesti nopeutettua menettelyä varten perustettu jaosto. Tämän liitteen 15 artiklan 4 kappaleen määräyksistä riippumatta väliaikaisiin toimiin voidaan ryhtyä riidan osapuolen pyynnöstä. Tuomioistuimen tulee seurata toimia ja tarpeen mukaan muuttaa niitä.

26 artikla

Suullinen käsittely

1. Suullista käsittelyä johtaa puheenjohtaja ja hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Jos molemmat ovat estyneitä, käsittelyä johtaa vanhin läsnä oleva tuomari.

2. Suullinen käsittely on julkinen, ellei tuomioistuin toisin päätä tai elleivät osapuolet vaadi, että yleisöä ei saa päästää istuntoon.

27 artikla

Jutun käsittely

Tuomioistuin antaa määräykset jutun käsit-

SECTION 3

PROCEDURE

Article 24

Institution of proceedings

1. Disputes are submitted to the Tribunal, as the case may be, either by notification of a special agreement or by written application, addressed to the Registrar. In either case, the subject of the dispute and the parties shall be indicated.

2. The Registrar shall forthwith notify the special agreement or the application to all concerned.

3. The Registrar shall also notify all States Parties.

Article 25

Provisional measures

1. In accordance with article 290, the Tribunal and its Sea-Bed Disputes Chamber shall have the power to prescribe provisional measures.

2. If the Tribunal is not in session or a sufficient number of members is not available to constitute a quorum, the provisional measures shall be prescribed by the chamber of summary procedure formed under article 15, paragraph 3, of this Annex. Notwithstanding article 15, paragraph 4, of this Annex, such provisional measures may be adopted at the request of any party to the dispute. They shall be subject to review and revision by the Tribunal.

Article 26

Hearing

1. The hearing shall be under the control of the President or, if he is unable to preside, of the Vice-President. If neither is able to preside, the senior judge present of the Tribunal shall preside.

2. The hearing shall be public, unless the Tribunal decides otherwise or unless the parties demand that the public be not admitted.

Article 27

Conduct of case

The Tribunal shall make orders for the

telystä, päättää, missä muodossa ja missä ajassa kunkin osapuolen tulee antaa loppulausuntonsa sekä ryhtyy toimiin todisteiden vastaanottamiseksi.

28 artikla

Saapumatta jääminen

Kun toinen osapuoli jää saapumatta tuomioistuimeen tai jättää puhevaltansa käyttämättä, voi toinen osapuoli pyytää tuomioistuinta jatkamaan käsittelyä ja tekemään päätöksen. Osapuolen saapumatta jääminen tai puhevallan käyttämättä jättäminen ei ole esteenä oikeudenkäynnille. Ennen päätöksensä tekemistä tuomioistuimen tulee todeta, että se on toimivaltainen ratkaisemaan riidan ja että vaade on asiallisesti ja oikeudellisesti perusteltu.

29 artikla

Päätöksen edellyttämä enemmistö

1. Kaikki kysymykset ratkaistaan tuomioistuimen läsnä olevien jäsenten enemmistöllä.

2. Äänten jakautuessa tasan puheenjohtajan tai hänen sijaisensa ääni ratkaisee.

30 artikla

Päätös

1. Päätöksestä tulee ilmetä sen perustelut.

2. Päätöksessä on mainittava päätöksentekoon osallistuneiden tuomareiden nimet.

3. Jos päätös ei joltakin osin edusta tuomioistuimen jäsenten yksimielistä käsitystä, jokaisella tuomarilla on oikeus esittää eriävä mielipiteensä.

4. Puheenjohtaja ja pääsihteeri allekirjoittavat päätöksen. Se julistetaan julkisessa istunnossa, sitten kun riidan osapuolet ovat saaneet siitä asianmukaisesti tiedon.

31 artikla

Väliintulopyyntö

1. Jos sopimusvaltio katsoo, että riidassa annettava päätös saattaa vaikuttaa sen oikeu-

conduct of the case, decide the form and time in which each party must conclude its arguments, and make all arrangements connected with the taking of evidence.

Article 28

Default

When one of the parties does not appear before the Tribunal or fails to defend its case, the other party may request the Tribunal to continue the proceedings and make its decision. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before making its decision, the Tribunal must satisfy itself not only that it has jurisdiction over the dispute, but also that the claim is well founded in fact and law.

Article 29

Majority for decision

1. All questions shall be decided by a majority of the members of the Tribunal who are present.

2. In the event of an equality of votes, the President or the member of the Tribunal who acts in his place shall have a casting vote.

Article 30

Judgment

1. The judgment shall state the reasons on which it is based.

2. It shall contain the names of the members of the Tribunal who have taken part in the decision.

3. If the judgment does not represent in whole or in part the unanimous opinion of the members of the Tribunal, any member shall be entitled to deliver a separate opinion.

4. The judgment shall be signed by the President and by the Registrar. It shall be read in open court, due notice having been given to the parties to the dispute.

Article 31

Request to intervene

1. Should a State Party consider that it has an interest of a legal nature which may be

dellisiin etuihin, se voi pyytää tuomioistuimelta lupaa väliintuloon.

2. Tuomioistuin päättää luvan myöntämisestä.

3. Jos lupa väliintuloon myönnetään, tuomioistuimen päätös riidasta sitoo väliintullutta sopimusvaltiota siinä määrin kuin se koskee asioita, joihin sopimusvaltion väliintulo liittyy.

affected by the decision in any dispute, it may submit a request to the Tribunal to be permitted to intervene.

2. It shall be for the Tribunal to decide upon this request.

3. If a request to intervene is granted, the decision of the Tribunal in respect of the dispute shall be binding upon the intervening State Party in so far as it relates to matters in respect of which that State Party intervened.

32 artikla

Oikeus väliintuloon yleissopimuksen tulkinnan tai soveltamisen ollessa kysymyksessä

1. Kun riidassa on kysymys tämän yleissopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, tuomioistuimen pääsihteeri ilmoittaa asiasta heti kaikille sopimusvaltioille.

2. Kun on kysymys tämän liitteen 21 tai 22 artiklan mukaisesti kansainvälisen sopimuksen tulkinnasta tai soveltamisesta, pääsihteeri ilmoittaa asiasta kaikille kyseisen sopimuksen osapuolille.

3. Jokaisella 1 ja 2 kappaleessa mainitulla sopimuspuolella on oikeus väliintuloon oikeudenkäynnissä. Jos se käyttää tätä oikeutta, tuomioistuimen päätöksessä esitetty tulkinta sitoo sitä samalla tavoin kuin muita riidan osapuolia.

Article 32

Right to intervene in cases of interpretation or application

1. Whenever the interpretation or application of this Convention is in question, the Registrar shall notify all States Parties forthwith.

2. Whenever pursuant to article 21 or 22 of this Annex the interpretation or application of an international agreement is in question, the Registrar shall notify all the parties to the agreement.

3. Every party referred to in paragraphs 1 and 2 has the right to intervene in the proceedings; if it uses this right, the interpretation given by the judgment will be equally binding upon it.

33 artikla

Päätösten lopullisuus ja sitovuus

1. Tuomioistuimen päätös on lopullinen ja kaikkien riidan osapuolten tulee noudattaa sitä.

2. Päätös sitoo vain riidan osapuolia ja vain ratkaistun riidan osalta.

3. Jos päätöksen sisällöstä tai laajuudesta syntyy riitaa, tuomioistuin ratkaisee asian osapuolen pyynnöstä.

Article 33

Finality and binding force of decisions

1. The decision of the Tribunal is final and shall be complied with by all the parties to the dispute.

2. The decision shall have no binding force except between the parties in respect of that particular dispute.

3. In the event of dispute as to the meaning or scope of the decision, the Tribunal shall construe it upon the request of any party.

34 artikla

Kulut

Ellei tuomioistuin toisin päätä, jokainen osapuoli maksaa itse kulunsa.

Article 34

Costs

Unless otherwise decided by the Tribunal, each party shall bear its own costs.

4 OSASTO

MERENPOHJARIITOJA KÄSITTELEVÄ JAOSTO

35 artikla

Kokoonpano

1. Tämän liitteen 14 artiklassa mainittu merenpohjariitoja käsittelevä jaosto koostuu yhdestätoista jäsenestä, jotka vaaleilla valitut tuomioistuimen jäsenet valitsevat keskuudestaan ääntenenemmistöllä.

2. Valittaessa jaoston jäseniä tulee huolehtia siitä, että siinä ovat edustettuina maailman tärkeimmät oikeusjärjestelmät ja tasapuolisesti eri maantieteelliset alueet. Merenpohjajärjestön yleiskokous voi antaa tästä yleisiä suosituksia.

3. Jäsenet jaostoon valitaan kolmen vuoden välein. Heidät voidaan valita toiseksi kaudeksi.

4. Jaosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan, jonka toimikausi on sama kuin jaoston.

5. Jos oikeudenkäynti on vielä kesken sen kolmivuotiskauden lopulla, joksi jaosto on valittu, jaosto päättää käsittelyn alkuperäisessä kokoonpanossaan.

6. Jos jaostossa vapautuu paikka, tuomioistuin valitsee vaaleilla valituista jäsenistään seuraajan toimikauden loppuajaksi.

7. Jaosto on päätösvaltainen seitsemän tuomioistuimen valitseman jäsenen ollessa läsnä.

36 artikla

Ad hoc -jaostot

1. Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto perustaa kolmejäsenisen *ad hoc* -jaoston käsittelemään sen ratkaistavaksi 188 artiklan 1 kappaleen b)-kohdan mukaisesti annettua riitaa. Merenpohjariitoja käsittelevä jaosto päättää *ad hoc* -jaoston kokoonpanosta, joka edellyttää riidan osapuolten hyväksymistä.

2. Jos riidan osapuolet eivät hyväksy *ad hoc* -jaoston kokoonpanoa, kumpikin riidan osapuoli nimeää yhden jäsenen, jotka yhdessä

SECTION 4

SEA-BED DISPUTES CHAMBER

Article 35

Composition

1. The Sea-Bed Disputes Chamber referred to in article 14 of this Annex shall be composed of 11 members, selected by a majority of the elected members of the Tribunal from among them.

2. In the selection of the members of the Chamber, the representation of the principal legal systems of the world and equitable geographical distribution shall be assured. The Assembly of the Authority may adopt recommendations of a general nature relating to such representation and distribution.

3. The members of the Chamber shall be selected every three years and may be selected for a second term.

4. The Chamber shall elect its President from among its members, who shall serve for the term for which the Chamber has been selected.

5. If any proceedings are still pending at the end of any three-year period for which the Chamber has been selected, the Chamber shall complete the proceedings in its original composition.

6. If a vacancy occurs in the Chamber, the Tribunal shall select a successor from among its elected members, who shall hold office for the remainder of his predecessor's term.

7. A quorum of seven of the members selected by the Tribunal shall be required to constitute the Chamber.

Article 36

Ad Hoc chambers

1. The Sea-Bed Disputes Chamber shall form an *ad hoc* chamber, composed of three of its members, for dealing with a particular dispute submitted to it in accordance with article 188, paragraph 1(b). The composition of such a chamber shall be determined by the Sea-Bed Disputes Chamber with the approval of the parties.

2. If the parties do not agree on the composition of an *ad hoc* chamber, each party to the dispute shall appoint one member, and

nimeävät kolmannen jäsenen. Jos osapuolet eivät pääse yksimielisyyteen tai jompikumpi ei nimeä jäsentä, merenpohjariitoja käsittelevä jaosto nimeää jäsenen tai jäsenet viipymättä jäsenistään neuvoteltuaan ensin osapuolten kanssa.

3. *Ad hoc* -jaoston jäsenet eivät saa olla riidan osapuolten palveluksessa tai niiden kansalaisia.

37 artikla

Jaostokäsittelyyn pääsy

Jaosto on sopimusvaltioiden, merenpohjajärjestön ja muiden XI osan 5 osastossa mainittujen toimijoiden käytettävissä.

38 artikla

Sovellettava laki

Jaoston tulee 293 artiklan määräysten lisäksi soveltaa:

a) tämän yleissopimuksen mukaisesti hyväksyttyjä merenpohjajärjestön sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja; sekä

b) merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevien toimintasopimusten ehtoja näihin sopimuksiin liittyvissä asioissa.

39 artikla

Jaoston päätösten täytäntöönpano

Jaoston päätökset ovat täytäntöönpanokelpoisia sopimusvaltioiden alueilla samalla tavoin kuin sen sopimusvaltion korkeimman tuomioistuimen tuomiot tai päätökset, jonka alueella täytäntöönpanoa haetaan.

40 artikla

Tämän liitteen muiden osastojen määräysten soveltaminen

1. Jaostoon sovelletaan tämän liitteen muiden osastojen määräyksiä, jotka eivät ole ristiriidassa tämän osaston kanssa.

2. Hoitaessaan neuvoa-antaviin lausuntoihin liittyviä tehtäviään jaoston tulee noudattaa tämän liitteen määräyksiä tuomioistuimessa noudatettavasta menettelystä siinä määrin kuin se pitää niitä asiaan soveltuvina.

the third member shall be appointed by them in agreement. If they disagree, or if any party fails to make an appointment, the President of the Sea-Bed Disputes Chamber shall promptly make the appointment or appointments from among its members, after consultation with the parties.

3. Members of the *ad hoc* chamber must not be in the service of, or nationals of, any of the parties to the dispute.

Article 37

Access

The Chamber shall be open to the States Parties, the Authority and the other entities referred to in Part XI, section 5.

Article 38

Applicable law

In addition to the provisions of article 293, the Chamber shall apply:

(a) the rules, regulations and procedures of the Authority adopted in accordance with this Convention; and

(b) the terms of contracts concerning activities in the Area in matters relating to those contracts.

Article 39

Enforcement of decisions of the Chamber

The decisions of the Chamber shall be enforceable in the territories of the States Parties in the same manner as judgments or orders of the highest court of the State Party in whose territory the enforcement is sought.

Article 40

Applicability of other sections of this Annex

1. The other sections of this Annex which are not incompatible with this section apply to the Chamber.

2. In the exercise of its functions relating to advisory opinions, the Chamber shall be guided by the provisions of this Annex relating to procedure before the Tribunal to the extent to which it recognizes them to be applicable.

5 OSASTO

MUUTOKSET

41 artikla

Muutokset

1. 4 osastoa lukuun ottamatta tätä liitettä voidaan muuttaa vain 313 artiklassa mainituin tavoin tai tämän yleissopimuksen mukaisesti koolle kutsutussa konferenssissa konsensuksella.

2. 4 osaston muutokset voidaan hyväksyä vain 314 artiklan mukaisesti.

3. Tuomioistuin voi ehdottaa tähän perussääntöön tarpeellisiksi katsomiaan muutoksia esittämällä ne kirjallisina sopimusvaltioiden käsiteltäväksi 1 ja 2 kappaleen mukaisesti.

SECTION 5

AMENDMENTS

Article 41

Amendments

1. Amendments to this Annex, other than amendments to section 4, may be adopted only in accordance with article 313 or by consensus at a conference convened in accordance with this Convention.

2. Amendments to section 4 may be adopted only in accordance with article 314.

3. The Tribunal may propose such amendments to this Statute as it may consider necessary, by written communications to the States Parties for their consideration in conformity with paragraphs 1 and 2.

VII LIITE

VÄLITYSOIKEUDELLINEN MENETTELY

1 artikla

Välitysoikeudellisen menettelyn aloittaminen

Ellei XV osassa toisin määrätä, riidan osapuoli voi antaa riidan ratkaistavaksi tässä liitteessä määrätyllä välitysoikeudellisella menettelyllä ilmoittamalla asiasta kirjallisesti riidan muille osapuolille. Ilmoitukseen tulee liittää selvitys kanteesta ja sen perustelut.

2 artikla

Välimiesluettelo

1. Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri laatii välimiehistä luettelon, jota hän pitää ajan tasalla. Jokaisella sopimusvaltiolla on oikeus nimetä neljä välimiestä, joista jokaisella tulee olla kokemusta merten käyttöä koskevista kysymyksistä ja jokaisen olla kiistattomasti tunnettu tasapuolisuudestaan, pätevyydestään ja rehellisyydestään. Luettelo koostuu näin nimetyistä henkilöistä.

2. Jos sopimusvaltion nimeämiä välimiehiä on jossakin vaiheessa vähemmän kuin neljä, sopimusvaltiolla on oikeus nimetä tarpeen mukaan lisää välimiehiä.

3. Välimies pysyy luettelossa, kunnes hänet nimennyt sopimusvaltio poistaa hänet siitä. Välimies jatkaa kuitenkin toimintaansa välitystuomioistuimessa, johon hänet on nimetty, kunnes menettely on saatu päätökseen.

3 artikla

Välitystuomioistuimen kokoonpano

Elleivät osapuolet toisin sovi, välitystuomioistuin kootaan tämän liitteen mukaista menettelyä varten seuraavasti:

ANNEX VII

ARBITRATION

Article 1

Institution of proceedings

Subject to the provisions of Part XV, any party to a dispute may submit the dispute to the arbitral procedure provided for in this Annex by written notification addressed to the other party or parties to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of the claim and the grounds on which it is based.

Article 2

List of arbitrators

1. A list of arbitrators shall be drawn up and maintained by the Secretary-General of the United Nations. Every State Party shall be entitled to nominate four arbitrators, each of whom shall be a person experienced in maritime affairs and enjoying the highest reputation for fairness, competence and integrity. The names of the persons so nominated shall constitute the list.

2. If at any time the arbitrators nominated by a State Party in the list so constituted shall be fewer than four, that State Party shall be entitled to make further nominations as necessary.

3. The name of an arbitrator shall remain on the list until withdrawn by the State Party which made the nomination, provided that such arbitrator shall continue to serve on any arbitral tribunal to which that arbitrator has been appointed until the completion of the proceedings before that arbitral tribunal.

Article 3

Constitution of arbitral tribunal

For the purpose of proceedings under this Annex, the arbitral tribunal shall, unless the parties otherwise agree, be constituted as follows:

a) Välitystuomioistuin koostuu viidestä jäsenestä ellei g)-kohdasta muuta johdu.

b) Välitysoikeudellisen menettelyn aloittanut osapuoli nimeää yhden jäsenen, joka tulee mieluiten valita tämän liitteen 2 artiklassa mainitusta luettelosta ja joka voi olla sen kansalainen. Nimeämisestä tulee mainita tämän liitteen 1 artiklassa mainitussa ilmoituksessa.

c) Riidan toinen osapuoli nimeää kolmenkymmenen päivän kuluessa tämän liitteen 1 artiklassa mainitun ilmoituksen vastaanottamisesta yhden jäsenen, joka tulee mieluiten valita luettelosta ja joka voi olla sen kansalainen. Jos jäsentä ei ole tämän ajan kuluessa nimetty, menettelyn käynnistänyt osapuoli voi pyytää jäsentä nimettäväksi e)-kohdan mukaisesti.

d) Osapuolet nimeävät kolme muuta jäsentä yhteisestä sopimuksesta. Heidät tulee mieluiten valita luettelosta, ja heidän tulee olla kolmansien valtioiden kansalaisia, elleivät osapuolet toisin sovi. Riidan osapuolet nimeävät jonkun näistä kolmesta jäsenestä välitystuomioistuimen puheenjohtajaksi. Jos osapuolet eivät kuudenkymmenen päivän kuluessa tämän liitteen 1 artiklassa mainitun ilmoituksen vastaanottamisesta pääse sopimukseen yhden tai useamman yhteisestä sopimuksesta nimettävän tuomioistuimen jäsenen nimeämisestä tai puheenjohtajan nimeämisestä, nämä henkilöt nimetään riidan osapuolen pyynnöstä e)-kohdan mukaisesti. Pyyntö tulee esittää kahden viikon kuluessa edellä mainittujen kuudenkymmenen päivän päättymisestä.

e) Elleivät osapuolet sovi, että niiden valitsema henkilö tai kolmas valtio tekee c)- ja d)-kohdan mukaiset nimitykset, ne tekee Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen puheenjohtaja. Jos puheenjohtaja on estynyt toimimasta tämän kohdan mukaisesti tai on riidan osapuolen kansalainen, nimitykset tekee Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen seuraavaksi vanhin käytettävissä oleva jäsen, joka ei ole riidan osapuolen kansalainen. Tässä kohdassa mainitut nimitykset tulee tehdä tämän liitteen 2 artiklassa mainitusta luettelosta kolmenkymmenen päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ja neuvottelemalla osapuolten kanssa. Kunkin näin nimetyn jäsenen tulee olla eri kansallisuutta, eikä kukaan näistä jäsenistä saa olla riidan osapuolten palveluksessa, asua

(a) Subject to subparagraph (g), the arbitral tribunal shall consist of five members.

(b) The party instituting the proceedings shall appoint one member to be chosen preferably from the list referred to in article 2 of this Annex, who may be its national. The appointment shall be included in the notification referred to in article 1 of this Annex.

(c) The other party to the dispute shall, within 3O days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, appoint one member to be chosen preferably from the list, who may be its national. If the appointment is not made within that period, the party instituting the proceedings may, within two weeks of the expiration of that period, request that the appointment be made in accordance with subparagraph (e).

(d) The other three members shall be appointed by agreement between the parties. They shall be chosen preferably from the list and shall be nationals of third States unless the parties otherwise agree. The parties to the dispute shall appoint the President of the arbitral tribunal from among those three members. If, within 6O days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, the parties are unable to reach agreement on the appointment of one or more of the members of the tribunal to be appointed by agreement, or on the appointment of the President, the remaining appointment or appointments shall be made in accordance with subparagraph (e), at the request of a party to the dispute. Such request shall be made within two weeks of the expiration of the aforementioned 6O-day period.

(e) Unless the parties agree that any appointment under subparagraphs (c) and (d) be made by a person or a third State chosen by the parties, the President of the International Tribunal for the Law of the Sea shall make the necessary appointments. If the President is unable to act under this subparagraph or is a national of one of the parties to the dispute, the appointment shall be made by the next senior member of the International Tribunal for the Law of the Sea who is available and is not a national of one of the parties. The appointments referred to in this subparagraph shall be made from the list referred to in article 2 of this Annex within a period of 30 days of the receipt of the request and in consultation with the parties. The members so appointed

vakinaisesti niiden alueella tai olla näiden kansalaisia.

f) Vapautuneiden paikkojen täyttämisessä tulee noudattaa alkuperäistä nimeämismenettelyä.

g) Osapuolet, joilla on yhteiset edut, nimeävät yhden tuomioistuimen jäsenen yhteisestä sopimuksesta. Jos riidassa on useita osapuolia, joilla on eri edut tai jos on erimielisyyttä siitä, onko niillä yhteisiä etuja, jokainen nimeää tuomioistuimeen yhden jäsenen. Osapuolten erikseen nimeämien tuomioistuimen jäsenten lukumäärän tulee aina olla yhtä pienempi kuin osapuolten yhdessä nimeämien jäsenten lukumäärä.

h) Riidoissa, joissa on enemmän kuin kaksi osapuolta, sovelletaan mahdollisuuksien mukaan a)—f)-kohtaa.

4 artikla

Välitystuomioistuimen tehtävät

Tämän liitteen 3 artiklan mukaisesti perustettu välitystuomioistuin toimii tämän liitteen ja muiden tämän yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

5 artikla

Menettely

Elleivät riidan osapuolet toisin sovi, välitystuomioistuin päättää itse menettelystään, jossa tulee taata jokaiselle osapuolelle tilaisuus tulla kuulluksi ja esittää kantansa.

6 artikla

Riidan osapuolten velvollisuudet

Riidan osapuolten tulee helpottaa välitystuomioistuimen työtä. Varsinkin niiden tulee lainsäädäntönsä mukaisesti ja kaikin käytettävissään olevin keinoin:

a) antaa sen käyttöön kaikki tarvittavat asiakirjat ja tiedot ja antaa sille muuta apua; sekä

b) antaa sille mahdollisuus kutsua tarvittaessa todistajia tai asiantuntijoita ja vastaanottaa näiltä todisteita sekä katsastaa paikat, joihin juttu liittyy.

shall be of different nationalities and may not be in the service of, ordinarily resident in the territory of, or nationals of, any of the parties to the dispute.

(f) Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

(g) Parties in the same interest shall appoint one member of the tribunal jointly by agreement. Where there are several parties having separate interests or where there is disagreement as to whether they are of the same interest, each of them shall appoint one member of the tribunal. The number of members of the tribunal appointed separately by the parties shall always be smaller by one than the number of members of the tribunal to be appointed jointly by the parties.

(h) In disputes involving more than two parties, the provisions of subparagraphs (a) to (f) shall apply to the maximum extent possible.

Article 4

Functions of arbitral tribunal

An arbitral tribunal constituted under article 3 of this Annex shall function in accordance with this Annex and the other provisions of this Convention.

Article 5

Procedure

Unless the parties to the dispute otherwise agree, the arbitral tribunal shall determine its own procedure, assuring to each party a full opportunity to be heard and to present its case.

Article 6

Duties of parties to a dispute

The parties to the dispute shall facilitate the work of the arbitral tribunal and, in particular, in accordance with their law and using all means at their disposal, shall:

(a) provide it with all relevant documents, facilities and information; and

(b) enable it when necessary to call witnesses or experts and receive their evidence and to visit the localities to which the case relates.

7 artikla

Kulut

Ellei välitystuomioistuin jutun erityisluonteen vuoksi toisin päätä, riidan osapuolet vastaavat yhtä suurin osuuksin tuomioistuimen kuluista, muun muassa sen jäsenten palkkioista.

Article 7

Expenses

Unless the arbitral tribunal decides otherwise because of the particular circumstances of the case, the expenses of the tribunal, including the remuneration of its members, shall be borne by the parties to the dispute in equal shares.

8 artikla

Päätöksenteon edellyttämä enemmistö

Välitystuomioistuin tekee päätöksensä jäsentensä ääntenenemmistöllä. Päätöksenteko ei esty, jos vähemmän kuin puolet jäsenistä on poissa tai pidättyy äänestämästä. Jos äänet jakautuvat tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee.

Article 8

Required majority for decisions

Decisions of the arbitral tribunal shall be taken by a majority vote of its members. The absence or abstention of less than half of the members shall not constitute a bar to the tribunal reaching a decision. In the event of an equality of votes, the President shall have a casting vote.

9 artikla

Saapumatta jääminen

Jos riidan toinen osapuoli jää saapumatta välitystuomioistuimeen tai jättää puhevaltansa käyttämättä, toinen osapuoli voi pyytää tuomioistuinta jatkamaan oikeudenkäyntiä ja tekemään päätöksen. Osapuolen saapumatta jääminen tai puhevallan käyttämättä jättäminen ei ole esteenä oikeudenkäynnin jatkamiselle. Ennen päätöksensä tekemistä tuomioistuimen tulee todeta, että se on toimivaltainen ratkaisemaan riidan ja että kanne on asiallisesti ja oikeudellisesti perusteltu.

Article 9

Default of appearance

If one of the parties to the dispute does not appear before the arbitral tribunal or fails to defend its case, the other party may request the tribunal to continue the proceedings and to make its award. Absence of a party or failure of a party to defend its case shall not constitute a bar to the proceedings. Before making its award, the arbitral tribunal must satisfy itself not only that it has jurisdiction over the dispute but also that the claim is well founded in fact and law.

10 artikla

Päätös

Välitystuomioistuimen päätöksen tulee koskea vain riidan aihetta, ja siitä tulee ilmetä perustelut. Päätöksessä on mainittava päätöksentekoon osallistuneiden tuomarien nimet ja päätöksentekopäivä. Jokainen tuomari voi esittää erillisen tai eriävän mielipiteensä.

Article 10

Award

The award of the arbitral tribunal shall be confined to the subject-matter of the dispute and state the reasons on which it is based. It shall contain the names of the members who have participated and the date of the award. Any member of the tribunal may attach a separate or dissenting opinion to the award.

11 artikla

Päätöksen lopullisuus

Päätös on lopullinen, eikä siihen voi hakea muutosta, paitsi jos riidan osapuolet ovat etukäteen sopineet muutoksenhakumenettelystä. Riidan osapuolten tulee noudattaa päätöstä.

Article 11

Finality of award

The award shall be final and without appeal, unless the parties to the dispute have agreed in advance to an appellate procedure. It shall be complied with by the parties to the dispute.

12 artikla

Päätöksen tulkinta tai täytäntöönpano

1. Riidan osapuoli voi antaa päätöksen tulkinnasta tai täytäntöönpanosta osapuolten välille syntyvän kiistan päätöksen tehneen välitystuomioistuimen ratkaistavaksi. Tuomioistuimessa mahdollisesti vapaana olevan paikan täyttämiseksi tähän tarkoitukseen tulee noudattaa alkuperäistä nimeämismenettelyä.

2. Kaikkien riidan osapuolten sopimuksesta kiista voidaan antaa myös jonkin muun tuomioistuimen ratkaistavaksi 287 artiklan mukaisesti.

13 artikla

Soveltaminen muihin toimijoihin kuin sopimusvaltioihin

Tämän liitteen määräyksiä sovelletaan vastaavasti myös riitoihin, jotka koskevat muita toimijoita kuin sopimusvaltioita.

Article 12

Interpretation or implementation of award

1. Any controversy which may arise between the parties to the dispute as regards the interpretation or manner of implementation of the award may be submitted by either party for decision to the arbitral tribunal which made the award. For this purpose, any vacancy in the tribunal shall be filled in the manner provided for in the original appointments of the members of the tribunal.

2. Any such controversy may be submitted to another court or tribunal under article 287 by agreement of all the parties to the dispute.

Article 13

Application to entities other than States Parties

The provisions of this Annex shall apply *mutatis mutandis* to any dispute involving entities other than States Parties.

VIII LIITE

ERITYINEN VÄLITYSOIKEUDELLINEN MENETTELY

1 artikla

Menettelyn aloittaminen

Ellei XV osassa toisin määrätä, tämän yleissopimuksen 1) kalastusta, 2) meriympäristön suojelua ja säilyttämistä, 3) meritieteellistä tutkimusta tai 4) merenkulkua, alusten aiheuttama ja jätteen mereen laskemisesta johtuva pilaantuminen mukaan lukien, koskevien määräysten tulkintaan tai soveltamiseen liittyvän riidan osapuoli voi antaa riidan ratkaistavaksi tämän liitteen mukaisella erityisellä välitysoikeudellisella menettelyllä ilmoittamalla siitä kirjallisesti riidan muille osapuolille. Ilmoitukseen tulee liittää selvitys kanteesta ja sen perustelut.

2 artikla

Asiantuntijaluettelo

1. Kunkin alan eli 1) kalastuksen, 2) meriympäristön suojelun ja säilyttämisen, 3) meritieteellisen tutkimuksen ja 4) merenkulun, mukaan luettuna alusten aiheuttama ja jätteen mereen laskemisesta johtuva meren pilaantuminen, asiantuntijoista laaditaan luettelo, jota pidetään ajan tasalla.

2. Asiantuntijaluetteloita laativat ja pitävät ajan tasalla Yhdistyneiden Kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestö kalastuksen alalla, Yhdistyneiden Kansakuntien ympäristöohjelma meriympäristön suojelemisen ja säilyttämisen alalla, Hallitusten välinen meritieteellinen toimikunta meritieteellisen tutkimuksen alalla ja Kansainvälinen merenkulkujärjestö merenkulun alalla, mihin kuuluu myös alusten aiheuttama ja jätteen mereen laskemisesta johtuva meren pilaantuminen, tai kussakin tapauksessa asianomainen alaelin, jolle järjestö, ohjelma tai toimikunta on antanut tämän tehtävän.

ANNEX VIII

SPECIAL ARBITRATION

Article 1

Institution of proceedings

Subject to Part XV, any party to a dispute concerning the interpretation or application of the articles of this Convention relating to (1) fisheries, (2) protection and preservation of the marine environment, (3) marine scientific research, or (4) navigation, including pollution from vessels and by dumping, may submit the dispute to the special arbitral procedure provided for in this Annex by written notification addressed to the other party or parties to the dispute. The notification shall be accompanied by a statement of the claim and the grounds on which it is based.

Article 2

Lists of experts

1. A list of experts shall be established and maintained in respect of each of the fields of (1) fisheries, (2) protection and preservation of the marine environment, (3) marine scientific research, and (4) navigation, including pollution from vessels and by dumping.

2. The lists of experts shall be drawn up and maintained, in the field of fisheries by the Food and Agriculture Organization of the United Nations, in the field of protection and preservation of the marine environment by the United Nations Environment Programme, in the field of marine scientific research by the Inter-Governmental Oceanographic Commission, in the field of navigation, including pollution from vessels and by dumping, by the International Maritime Organization, or in each case by the appropriate subsidiary body concerned to which such organization, programme or commission has delegated this function.

3. Jokaisella sopimusvaltiolla on oikeus nimetä kultakin alalta kaksi asiantuntijaa, jotka on todettu ja yleisesti tunnustettu päteviksi alan oikeudellisissa, tieteellisissä tai teknisissä kysymyksissä ja jotka ovat kiistattomasti tunnettuja tasapuolisuudestaan ja rehellisyydestään. Luettelot koostuvat kultakin alalta tällä tavoin nimetyistä henkilöistä.

4. Jos sopimusvaltion nimeämiä asiantuntijoita on jossakin vaiheessa vähemmän kuin kaksi, sopimusvaltiolla on oikeus nimetä tarpeen mukaan lisää jäseniä.

5. Asiantuntija pysyy luettelossa, kunnes hänet nimennyt sopimusvaltio poistaa hänet siitä. Asiantuntija jatkaa kuitenkin toimintaansa erityisessä välitystuomioistuimessa, johon hänet on nimetty, kunnes tuomioistuimessa vireillä olleiden asioiden käsittely on saatu päätökseen.

3 artikla

Erityisen välitystuomioistuimen kokoonpano

Elleivät osapuolet toisin sovi, erityinen välitystuomioistuin kootaan tämän liitteen mukaista menettelyä varten seuraavasti:

a) Erityinen välitystuomioistuin koostuu viidestä jäsenestä, ellei g)-kohdasta muuta johdu.

b) Menettelyn aloittanut osapuoli nimeää kaksi välimiestä, jotka tulee mieluiten valita tämän liitteen 2 artiklassa mainituista, kyseisiä riitoja koskevista luetteloista ja joista toinen voi olla sen kansalainen. Nimityksistä tulee mainita tämän liitteen 1 artiklassa mainitussa ilmoituksessa.

c) Riidan toinen osapuoli nimeää kolmenkymmenen päivän kuluessa liitteen 1 artiklassa mainitun ilmoituksen vastaanottamisesta kaksi jäsentä, jotka tulee mieluiten valita kyseisiä riitoja koskevista luetteloista ja joista toinen voi olla sen kansalainen. Jos jäseniä ei ole tämän ajan kuluessa nimetty, menettelyn aloittanut osapuoli voi kahden viikon kuluessa ajan päättymisestä pyytää jäseniä nimettäviksi e)-kohdan mukaisesti.

d) Riidan osapuolet nimeävät yhteisestä sopimuksesta erityisen välitystuomioistuimen puheenjohtajan. Hänet tulee mieluiten valita asianomaisesta luettelosta ja hänen tulee olla kolmannen valtion kansalainen, elleivät osa-

3. Every State Party shall be entitled to nominate two experts in each field whose competence in the legal, scientific or technical aspects of such field is established and generally recognized and who enjoy the highest reputation for fairness and integrity. The names of the persons so nominated in each field shall constitute the appropriate list.

4. If at any time the experts nominated by a State Party in the list so constituted shall be fewer than two, that State Party shall be entitled to make further nominations as necessary.

5. The name of an expert shall remain on the list until withdrawn by the State Party which made the nomination, provided that such expert shall continue to serve on any special arbitral tribunal to which that expert has been appointed until the completion of the proceedings before that special arbitral tribunal.

Article 3

Constitution of special arbitral tribunal

For the purpose of proceedings under this Annex, the special arbitral tribunal shall, unless the parties otherwise agree, be constituted as follows:

(a) Subject to subparagraph (g), the special arbitral tribunal shall consist of five members.

(b) The party instituting the proceedings shall appoint two members to be chosen preferably from the appropriate list or lists referred to in article 2 of this Annex relating to the matters in dispute, one of whom may be its national. The appointments shall be included in the notification referred to in article 1 of this Annex.

(c) The other party to the dispute shall, within 30 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, appoint two members to be chosen preferably from the appropriate list or lists relating to the matters in dispute, one of whom may be its national. If the appointments are not made within that period, the party instituting the proceedings may, within two weeks of the expiration of that period, request that the appointments be made in accordance with subparagraph (e).

(d) The parties to the dispute shall by agreement appoint the President of the special arbitral tribunal, chosen preferably from the appropriate list, who shall be a national of a third State, unless the parties otherwise agree.

puolet toisin sovi. Jos osapuolet eivät kolmenkymmenen päivän kuluessa tämän liitteen 1 artiklassa mainitun ilmoituksen vastaanottamisesta pääse sopimukseen puheenjohtajan nimeämisestä, hänet nimetään riidan osapuolten pyynnöstä e)-kohdan mukaisesti. Pyyntö tulee esittää kahden viikon kuluessa edellä mainittujen kolmenkymmenen päivän päättymisestä.

e) Elleivät osapuolet sovi, että niiden valitsema henkilö tai kolmas valtio tekee nimityksen, tarpeelliset nimitykset tekee Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri kolmenkymmenen päivän kuluessa c)- tai d)-kohdan mukaisen pyynnön vastaanottamisesta. Tässä kohdassa mainitut nimitykset tulee tehdä tämän liitteen 2 artiklassa mainituista asiantuntijaluetteloista neuvottelemalla riidan osapuolten ja asianomaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa. Kunkin näin nimetyn jäsenen tulee olla eri kansallisuutta, eikä kukaan näistä jäsenistä saa olla riidan osapuolten palveluksessa, asua vakinaisesti niiden alueella tai olla niiden kansalaisia.

f) Vapautuneiden paikkojen täyttämisessä tulee noudattaa alkuperäistä nimeämismenettelyä.

g) Osapuolet, joilla on yhteiset edut, nimeävät yhden tuomioistuimen jäsenen yhteisestä sopimuksesta. Jos riidassa on useita osapuolia, joilla on eri edut tai jos on erimielisyyttä siitä, onko niillä yhteisiä etuja, jokainen nimeää tuomioistuimeen yhden jäsenen.

h) Riidoissa, joissa on enemmän kuin kaksi osapuolta, sovelletaan mahdollisuuksien mukaan a)—f) -kohtaa.

4 artikla

Yleiset määräykset

VII liitteen 4—13 artiklaa sovelletaan vastaavasti tämän liitteen mukaiseen erityiseen välitysoikeudelliseen menettelyyn.

5 artikla

Tutkimus

1. Tämän yleissopimuksen 1) kalastusta, 2) meriympäristön suojelua ja säilyttämistä, 3) meritieteellistä tutkimusta tai 4) merenkulkua, mukaan luettuna alusten aiheuttama ja jätteen mereen laskemisesta johtuva pilaantuminen,

If, within 30 days of receipt of the notification referred to in article 1 of this Annex, the parties are unable to reach agreement on the appointment of the President, the appointment shall be made in accordance with subparagraph (e), at the request of a party to the dispute. Such request shall be made within two weeks of the expiration of the aforementioned 30-day period.

(e) Unless the parties agree that the appointment be made by a person or a third State chosen by the parties, the Secretary-General of the United Nations shall make the necessary appointments within 30 days of receipt of a request under subparagraphs (c) and (d). The appointments referred to in this subparagraph shall be made from the appropriate list or lists of experts referred to in article 2 of this Annex and in consultation with the parties to the dispute and the appropriate international organization. The members so appointed shall be of different nationalities and may not be in the service of, ordinarily resident in the territory of, or nationals of, any of the parties to the dispute.

(f) Any vacancy shall be filled in the manner prescribed for the initial appointment.

(g) Parties in the same interest shall appoint two members of the tribunal jointly by agreement. Where there are several parties having separate interests or where there is disagreement as to whether they are of the same interest, each of them shall appoint one member of the tribunal.

(h) In disputes involving more than two parties, the provisions of subparagraphs (a) to (f) shall apply to the maximum extent possible.

Article 4

General provisions

Annex VII, articles 4 to 13, apply *mutatis mutandis* to the special arbitration proceedings in accordance with this Annex.

Article 5

Fact finding

1. The parties to a dispute concerning the interpretation or application of the provisions of this Convention relating to (l) fisheries, (2) protection and preservation of the marine environment, (3) marine scientific research, or

koskevien määräysten tulkintaan tai soveltamiseen liittyvän riidan osapuolet voivat milloin hyvänsä sopia, että ne pyytävät tämän liitteen 3 artiklan mukaisesti perustettua erityistä välitystuomioistuinta tekemään tutkimuksen ja selvittämään riitaan johtaneet tosiseikat.

2. Elleivät osapuolet toisin sovi 1 kappaleen mukaisesti toimivan erityisen välitystuomioistuimen tekemän tutkimuksen tulokset katsotaan osapuolten välillä lopullisiksi.

3. Jos kaikki riidan osapuolet pyytävät, erityinen välitystuomioistuin voi tehdä suosituksia, joilla ei ole päätöksen voimaa ja jotka tarjoavat osapuolille vain lähtökohdan riitaan johtaneiden kysymysten tarkastelulle.

4. Jos 2 kappaleen määräyksistä ei muuta johdu, erityinen välitystuomioistuin toimii tämän liitteen määräysten mukaisesti, elleivät osapuolet toisin sovi.

(4) navigation, including pollution from vessels and by dumping, may at any time agree to request a special arbitral tribunal constituted in accordance with article 3 of this Annex to carry out an inquiry and establish the facts giving rise to the dispute.

2. Unless the parties otherwise agree, the findings of fact of the special arbitral tribunal acting in accordance with paragraph 1, shall be considered as conclusive as between the parties.

3. If all the parties to the dispute so request, the special arbitral tribunal may formulate recommendations which, without having the force of a decision, shall only constitute the basis for a review by the parties of the questions giving rise to the dispute.

4. Subject to paragraph 2, the special arbitral tribunal shall act in accordance with the provisions of this Annex, unless the parties otherwise agree.

IX LIITE

KANSAINVÄLISTEN JÄRJESTÖJEN OSALLISTUMINEN

1 artikla

Määritelmät

305 artiklassa ja tässä liitteessä "kansainvälinen järjestö" tarkoittaa valtioiden perustamaa hallitusten välistä järjestöä, jolle sen jäsenvaltiot ovat antaneet toimivallan tämän yleissopimuksen piiriin kuuluvissa asioissa, mukaan lukien toimivallan tehdä sopimuksia näistä asioista.

2 artikla

Allekirjoittaminen

Kansainvälinen järjestö voi allekirjoittaa tämän yleissopimuksen, jos enemmistö järjestön jäsenvaltioista on allekirjoittanut yleissopimuksen. Allekirjoittaessaan kansainvälisen järjestön tulee ilmoittaa ne yleissopimuksen piiriin kuuluvat asiat, joissa yleissopimuksen allekirjoittaneet järjestön jäsenvaltiot ovat antaneet toimivaltansa järjestölle, sekä toimivallan luonne ja laajuus.

3 artikla

Virallinen vahvistaminen ja liittyminen

1. Kansainvälinen järjestö voi tallettaa vahvistamis- tai liittymiskirjansa, jos enemmistö sen jäsenvaltioista tallettaa tai on tallettanut oman ratifioimis- tai liittymiskirjansa.

2. Kansainvälisen järjestön tallettamien asiakirjojen tulee sisältää tämän liitteen 4 ja 5 artiklan edellyttämät sitoumukset ja ilmoitukset.

4 artikla

Osallistumislaajuus sekä oikeudet ja velvollisuudet

1. Kansainvälisen järjestön vahvistamis- tai liittymiskirjan tulee sisältää sitoumus yleissopi-

ANNEX IX

PARTICIPATION BY INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

Article 1

Use of terms

For the purposes of article 305 and of this Annex, "international organization" means an intergovernmental organization constituted by States to which its member States have transferred competence over matters governed by this Convention, including the competence to enter into treaties in respect of those matters.

Article 2

Signature

An international organization may sign this Convention if a majority of its member States are signatories of this Convention. At the time of signature an international organization shall make a declaration specifying the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to that organization by its member States which are signatories, and the nature and extent of that competence.

Article 3

Formal confirmation and accession

1. An international organization may deposit its instrument of formal confirmation or of accession if a majority of its member States deposit or have deposited their instruments of ratification or accession.

2. The instruments deposited by the international organization shall contain the undertakings and declarations required by articles 4 and 5 of this Annex.

Article 4

Extent of participation and rights and obligations

1. The instrument of formal confirmation or of accession of an international organization

muksen mukaisten valtioiden oikeuksien ja velvollisuuksien hyväksymisestä niissä asioissa, joita koskevan toimivallan sen jäsenvaltiot, jotka ovat tämän yleissopimuksen sopimuspuolia, ovat antaneet sille.

2. Kansainvälinen järjestö on tämän yleissopimuksen sopimuspuoli siinä määrin kuin sillä on toimivaltaa tämän liitteen 5 artiklassa mainittujen ilmoitusten ja tiedotusten mukaisesti.

3. Tällainen kansainvälinen järjestö käyttää niitä oikeuksia ja täyttää ne velvollisuudet, jotka yleissopimuksen sopimuspuolina olevilla jäsenvaltioilla olisi muuten tämän yleissopimuksen mukaisesti niissä asioissa, joissa nämä jäsenvaltiot ovat antaneet sille toimivallan. Kansainvälisen järjestön jäsenvaltiot eivät saa käyttää toimivaltaa, jonka ne ovat antaneet järjestölle.

4. Tällaisen kansainvälisen järjestön osallistuminen ei voi missään tapauksessa merkitä sen jäsenvaltioihin kuuluvien sopimusvaltioiden edustuksen kasvua siitä, mihin niillä olisi muuten oikeus, päätöksentekoon liittyvät oikeudet mukaan luettuina.

5. Tällaisen kansainvälisen järjestön osallistuminen ei voi missään tapauksessa merkitä sitä, että järjestön jäsenvaltiot, jotka eivät ole tämän yleissopimuksen sopimusvaltioita, saisivat tämän yleissopimuksen mukaisia oikeuksia.

6. Jos kansainvälisen järjestön tämän yleissopimuksen mukaisten velvoitteiden ja järjestön perustamissopimuksen tai siihen liittyvien asiakirjojen mukaisten velvoitteiden välillä on ristiriitaa, noudatetaan tämän yleissopimuksen velvoitteita.

shall contain an undertaking to accept the rights and obligations of States under this Convention in respect of matters relating to which competence has been transferred to it by its member States which are Parties to this Convention.

2. An international organization shall be a Party to this Convention to the extent that it has competence in accordance with the declarations, communications of information or notifications referred to in article 5 of this Annex.

3. Such an international organization shall exercise the rights and perform the obligations which its member States which are Parties would otherwise have under this Convention, on matters relating to which competence has been transferred to it by those member States. The member States of that international organization shall not exercise competence which they have transferred to it.

4. Participation of such an international organization shall in no case entail an increase of the representation to which its member States which are States Parties would otherwise be entitled, including rights in decision-making.

5. Participation of such an international organization shall in no case confer any rights under this Convention on member States of the organization which are not States Parties to this Convention.

6. In the event of a conflict between the obligations of an international organization under this Convention and its obligations under the agreement establishing the organization or any acts relating to it, the obligations under this Convention shall prevail.

5 artikla

Ilmoitukset ja tiedotukset

1. Kansainvälisen järjestön vahvistamis- tai liittymiskirjan tulee sisältää ilmoitus, jossa määritellään ne tämän yleissopimuksen piiriin kuuluvat asiat, joissa tämän yleissopimuksen sopimuspuolina olevat järjestön jäsenvaltiot ovat antaneet toimivallan järjestölle.

2. Kansainvälisen järjestön jäsenvaltion tulee, kun se ratifioi tämän yleissopimuksen tai liittyy siihen tai kun järjestö tallettaa vahvistamis- tai liittymiskirjansa, jos se tapahtuu myöhemmin, ilmoittaa, missä yleissopimuksen pii-

Article 5

Declarations, notifications and communications

1. The instrument of formal confirmation or of accession of an international organization shall contain a declaration specifying the matters governed by this Convention in respect of which competence has been transferred to the organization by its member States which are Parties to this Convention.

2. A member State of an international organization shall, at the time it ratifies or accedes to this Convention or at the time when the organization deposits its instrument of formal confirmation or of accession, whichever

riin kuuluvassa asiassa se on antanut toimivallan järjestölle.

3. Sopimusvaltioiden, jotka ovat tämän yleissopimuksen sopimuspuolena olevan kansainvälisen järjestön jäsenvaltioita, katsotaan olevan toimivaltaisia niissä yleissopimuksen piiriin kuuluvissa asioissa, joista ne eivät ole nimenomaisesti ilmoittaneet tai tiedottaneet tämän artiklan mukaisesti.

4. Kansainvälisen järjestön ja sen sopimusvaltioihin kuuluvien jäsenvaltioiden tulee viipymättä ilmoittaa tämän yleissopimuksen talletajalle kaikista 1 ja 2 kappaleen mukaisilla ilmoituksilla tehdyistä toimivallanjakoa koskevista muutoksista, muun muassa uusien toimivaltuuksien antamisesta.

5. Sopimusvaltio voi pyytää kansainväliseltä järjestöltä ja sopimusvaltioihin kuuluvilta järjestön jäsenvaltioilta tietoja siitä, onko toimivalta jossakin esille tulleessa kysymyksessä järjestöllä vai sen jäsenvaltioilla. Järjestön ja asianomaisten jäsenvaltioiden tulee toimittaa nämä tiedot kohtuullisen nopeasti. Järjestö ja jäsenvaltiot voivat toimittaa tiedot myös omasta aloitteestaan.

6. Tämän artiklan mukaisissa ilmoituksissa ja tiedotuksissa tulee määritellä annetun toimivallan luonne ja laajuus.

is later, make a declaration specifying the matters governed by this Convention in respect of which it has transferred competence to the organization.

3. States Parties which are member States of an international organization which is a Party to this Convention shall be presumed to have competence over all matters governed by this Convention in respect of which transfers of competence to the organization have not been specifically declared, notified or communicated by those States under this article.

4. The international organization and its member States which are States Parties shall promptly notify the depositary of this Convention of any changes to the distribution of competence, including new transfers of competence, specified in the declarations under paragraphs 1 and 2.

5. Any State Party may request an international organization and its member States which are States Parties to provide information as to which, as between the organization and its member States, has competence in respect of any specific question which has arisen. The organization and the member States concerned shall provide this information within a reasonable time. The international organization and the member States may also, on their own initiative, provide this information.

6. Declarations, notifications and communications of information under this article shall specify the nature and extent of the competence transferred.

6 artikla

Vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus

1. Sopimuspuolet, joilla on tämän liitteen 5 artiklan mukainen toimivalta, ovat vastuussa tämän yleissopimuksen mukaisten velvollisuuksien täyttämättä jättämisestä tai yleissopimuksen muusta rikkomisesta.

2. Sopimusvaltio voi pyytää kansainväliseltä järjestöltä tai sopimusvaltioihin kuuluvilta jäsenvaltioilta tietoja siitä, kuka on jostakin asiasta vastuussa. Järjestön ja asianomaisten jäsenvaltioiden tulee toimittaa nämä tiedot. Siitä että tietoja ei toimiteta kohtuullisen nopeasti tai että tiedot ovat ristiriitaisia, seuraa solidaarinen korvausvastuu.

Article 6

Responsibility and liability

1. Parties which have competence under article 5 of this Annex shall have responsibility for failure to comply with obligations or for any other violation of this Convention.

2. Any State Party may request an international organization or its member States which are States Parties for information as to who has responsibility in respect of any specific matter. The organization and the member States concerned shall provide this information. Failure to provide this information within a reasonable time or the provision of contradictory information shall result in joint and several liability.

7 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1. Kansainvälinen järjestö voi tallettaessaan vahvistamis- tai liittymiskirjansa tai milloin hyvänsä myöhemmin vapaasti valita kirjallisella ilmoituksella yhden tai useamman 287 artiklan 1 kappaleen a)-, c)- tai d)-kohdassa mainituista keinoista tämän yleissopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevien riitojen ratkaisemiseksi.

2. XV osan määräyksiä sovelletaan vastaavasti sellaisten tämän yleissopimuksen sopimuspuolten välisiin riitoihin, joista yksi tai useampi on kansainvälinen järjestö.

3. Kun kansainvälinen järjestö on yhden tai useamman jäsenvaltionsa kanssa yhdessä riidan osapuolena tai niillä on yhteiset edut, järjestön katsotaan hyväksyneen samat menettelytavat riidan ratkaisemiseksi kuin jäsenvaltioiden. Jos jäsenvaltio on kuitenkin valinnut 287 artiklan mukaisesti vain Kansainvälisen tuomioistuimen, järjestön ja asianomaisen jäsenvaltion katsotaan hyväksyneen VII liitteen mukaisen välitysoikeudellisen menettelyn, elleivät riidan osapuolet toisin sovi.

Article 7

Settlement of disputes

1. At the time of deposit of its instrument of formal confirmation or of accession, or at any time thereafter, an international organization shall be free to choose, by means of a written declaration, one or more of the means for the settlement of disputes concerning the interpretation or application of this Convention, referred to in article 287, paragraph 1(a), (c) or (d).

2. Part XV applies *mutatis mutandis* to any dispute between Parties to this Convention, one or more of which are international organizations.

3. When an international organization and one or more of its member States are joint parties to a dispute, or parties in the same interest, the organization shall be deemed to have accepted the same procedures for the settlement of disputes as the member States; when, however, a member State has chosen only the International Court of Justice under article 287, the organization and the member State concerned shall be deemed to have accepted arbitration in accordance with Annex VII, unless the parties to the dispute otherwise agree.

8 artikla

XVII osan määräysten soveltaminen

XVII osan määräyksiä sovelletaan vastaavasti kansainväliseen järjestöön, paitsi seuraavissa asioissa:

a) kansainvälisen järjestön vahvistamis- tai liittymiskirjaa ei oteta huomioon 308 artiklan 1 kappaletta sovellettaessa;

b) i) kansainvälisellä järjestöllä on yksinomainen toimivalta 312—315 artiklaa sovellettaessa sikäli kuin sillä on tämän liitteen 5 artiklan mukaisesti toimivalta kaikissa sopimusmuutoksiin liittyvissä kysymyksissä;

ii) kansainvälisen järjestön vahvistamis- tai liittymiskirja, joka liittyy tämän liitteen 5 artiklan mukaisesti joka suhteessa kansainvälisen järjestön toimivaltaan kuuluviin sopimusmuutoksiin, katsotaan 316 artiklan 1, 2 ja 3 kappaletta sovellettaessa kunkin sopimusvalti-

Article 8

Applicability of Part XVII

Part XVII applies *mutatis mutandis* to an international organization, except in respect of the following:

(a) the instrument of formal confirmation or of accession of an international organization shall not be taken into account in the application of article 308, paragraph 1;

(b) (i) an international organization shall have exclusive capacity with respect to the application of articles 312 to 315, to the extent that it has competence under article 5 of this Annex over the entire subject-matter of the amendment;

(ii) the instrument of formal confirmation or of accession of an international organization to an amendment, the entire subject-matter over which the international organization has competence under article 5 of this Annex, shall be considered to be the instrument of ratification

oihin kuuluvan jäsenvaltion ratifioimis- tai liittymiskirjaksi;

iii) kansainvälisen järjestön vahvistamis- tai liittymiskirjaa ei oteta huomioon sovellettaessa 316 artiklan 1 ja 2 kappaletta muihin sopimusmuutoksiin.

c) i) kansainvälinen järjestö ei saa sanoa tätä yleissopimusta irti 317 artiklan mukaisesti, jos jokin sen jäsenvaltio on sopimusvaltio ja jos järjestö täyttää edelleen tämän liitteen 1 artiklan mukaiset edellytykset;

ii) kansainvälisen järjestön tulee sanoa tämä yleissopimus irti, kun mikään sen jäsenvaltioista ei ole sopimusvaltio tai jos se ei enää täytä tämän liitteen 1 artiklan mukaisia edellytyksiä. Irtisanominen tulee voimaan heti.

or accession of each of the member States which are States Parties, for the purposes of applying article 316, paragraphs 1, 2 and 3;

(iii) the instrument of formal confirmation or of accession of the international organization shall not be taken into account in the application of article 316, paragraphs 1 and 2, with regard to all other amendments;

(c) (i) an international organization may not denounce this Convention in accordance with article 317 if any of its member States is a State Party and if it continues to fulfil the qualifications specified in article 1 of this Annex;

(ii) an international organization shall denounce this Convention when none of its member States is a State Party or if the international organization no longer fulfils the qualifications specified in article 1 of this Annex. Such denunciation shall take effect immediately.

10 PÄIVÄNÄ JOULUKUUTA 1982 TEHDYN YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN MERIOIKEUSYLEISSOPIMUKSEN XI OSAN SOVELTAMISEEN LIITTYVÄ SOPIMUS

Tämän sopimuksen sopimusvaltiot, jotka

tunnustavat 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") huomattavan merkityksen kaikkien maailman kansojen välisen rauhan, oikeudenmukaisuuden ja edistyksen turvaamisen kannalta,

vahvistavat, että kansallisen lainkäyttövallan ulkopuolella oleva merenpohja-alue ja sen sisusta (joista jäljempänä käytetään nimitystä "merenpohja-alue") sekä merenpohja-alueen luonnonvarat ovat ihmiskunnan yhteistä perintöä,

ovat tietoisia yleissopimuksen tärkeydestä merellisen ympäristön suojelun ja säilyttämisen kannalta sekä maailman ympäristöön kohdistuvasta kasvavasta huolesta,

ovat käsitelleet Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin selontekoa epävirallisista konsultaatioista, joita käytiin valtioiden kesken vuosina 1990—1994 kiistanalaisista yleissopimuksen XI osaan ja siihen liittyviin määräyksiin (jäljempänä "XI osa") liittyvistä kysymyksistä,

panevat merkille ne poliittiset ja taloudelliset muutokset, muun muassa markkinajohtoisen kehityksen, jotka vaikuttavat XI osan soveltamiseen,

haluavat helpottaa yleismaailmallista yleissopimukseen osallistumista,

ottavat huomioon, että XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus parhaiten vastaisi tätä tavoitetta,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

XI osan soveltaminen

1. Tämän sopimuksen sopimusvaltiot sitoutuvat soveltamaan XI osaa tämän sopimuksen mukaisesti.

AGREEMENT RELATING TO THE IMPLEMENTATION OF PART XI OF THE UNITED NATIONS CONVENTION ON THE LAW OF THE SEA OF 10 DECEMBER 1982

The States Parties to this Agreement,

Recognizing the important contribution of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 (hereinafter referred to as "the Convention") to the maintenance of peace, justice and progress for all peoples of the world,

Reaffirming that the seabed and ocean floor and subsoil thereof, beyond the limits of national jurisdiction (hereinafter referred to as "the Area"), as well as the resources of the Area, are the common heritage of mankind,

Mindful of the importance of the Convention for the protection and preservation of the marine environment and of the growing concern for the global environment,

Having considered the report of the Secretary-General of the United Nations on the results of the informal consultations among States held from 1990 to 1994 on outstanding issues relating to Part XI and related provisions of the Convention (hereinafter referred to as "Part XI"),

Noting the political and economic changes, including market-oriented approaches, affecting the implementation of Part XI,

Wishing to facilitate universal participation in the Convention,

Considering that an agreement relating to the implementation of Part XI would best meet that objective,

Have agreed as follows:

Article 1

Implementation of Part XI

1. The States Parties to this Agreement undertake to implement Part XI in accordance with this Agreement.

2. Tämän sopimuksen liite on erottamaton osa sopimusta.

2 artikla

Tämän sopimuksen ja XI osan välinen suhde

1. Tämän sopimuksen ja XI osan määräyksiä tulkitaan ja sovelletaan yhdessä yhtenä asiakirjana. Jos tämän sopimuksen ja XI osan välillä todetaan ristiriita, sovelletaan tämän sopimuksen määräyksiä.

2. Yleissopimuksen 309–319 artiklaa sovelletaan tähän sopimukseen samoin kuin niitä sovelletaan yleissopimukseen.

3 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä sopimus on avoinna allekirjoittamista varten yleissopimuksen 305 artiklan 1 kappaleen a)-, c)-, d)-, e)- ja f)-kohdassa tarkoitetuille valtioille ja yhteisöille Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa 12 kuukauden ajan sen hyväksymispäivästä lukien.

4 artikla

Suostumus sitoutumiseen

1. Tämän sopimuksen hyväksymisen jälkeen yleissopimuksen ratifioimis-, vahvistamis- tai liittymiskirja katsotaan myös sitoutumiseksi noudattamaan tätä sopimusta.

2. Mikään valtio tai yhteisö ei voi antaa suostumustaan sopimukseen sitoutumiseen ilman, että se sitä ennen tai samanaikaisesti sitoutuu noudattamaan yleissopimusta.

3. Edellä 3 artiklassa tarkoitettu valtio tai yhteisö voi ilmoittaa sitoumuksensa noudattaa tätä sopimusta

a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimista, vahvistamista tai 5 artiklassa tarkoitettua menettelyä koskevaa varaumaa,

b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai vahvistamisvaraumin ja sen jälkeen ratifioimalla tai vahvistamalla sen,

c) allekirjoittamalla 5 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen, tai

d) liittymällä siihen.

2. The Annex forms an integral part of this Agreement.

Article 2

Relationship between this Agreement and Part XI

1. The provisions of this Agreement and Part XI shall be interpreted and applied together as a single instrument. In the event of any inconsistency between this Agreement and Part XI, the provisions of this Agreement shall prevail.

2. Articles 309 to 319 of the Convention shall apply to this Agreement as they apply to the Convention.

Article 3

Signature

This Agreement shall remain open for signature at United Nations Headquarters by the States and entities referred to in article 305, paragraph 1 (a), (c), (d), (e) and (f), of the Convention for 12 months from the date of its adoption.

Article 4

Consent to be bound

1. After the adoption of this Agreement, any instrument of ratification or formal confirmation of or accession to the Convention shall also represent consent to be bound by this Agreement.

2. No State or entity may establish its consent to be bound by this Agreement unless it has previously established or establishes at the same time its consent to be bound by the Convention.

3. A State or entity referred to in article 3 may express its consent to be bound by this Agreement by:

(a) Signature not subject to ratification, formal confirmation or the procedure set out in article 5;

(b) Signature subject to ratification or formal confirmation, followed by ratification or formal confirmation;

(c) Signature subject to the procedure set out in article 5; or

(d) Accession.

4. Yleissopimuksen 305 artiklan 1 kappaleen f)-kohdassa tarkoitettujen yhteisöjen vahvistaminen tapahtuu yleissopimuksen IX liitteen mukaisesti.

5. Ratifioimis-, vahvistamis- ja liittymiskirjat talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

4. Formal confirmation by the entities referred to in article 305, paragraph 1 (f), of the Convention shall be in accordance with Annex IX of the Convention.

5. The instruments of ratification, formal confirmation or accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

5 artikla

Yksinkertaistettu menettely

1. Valtion tai yhteisön, joka on ennen tämän sopimuksen hyväksymispäivää tallettanut yleissopimusta koskevan ratifioimis-, vahvistamis- tai liittymiskirjan ja joka on allekirjoittanut tämän sopimuksen 4 artiklan 3 kappaleen c)-kohdan mukaisesti, katsotaan 12 kuukauden kuluttua tämän sopimuksen hyväksymisestä antaneen suostumuksensa siihen, että tämä sopimus sitoo sitä, jollei asianomainen valtio tai yhteisö ennen mainittua päivämäärää ole kirjallisesti ilmoittanut tallettajalle, ettei se käytä sanottua yksinkertaistettua menettelytapaa.

2. Mikäli valtio tai yhteisö tekee edellä tarkoitetun ilmoituksen, tähän sopimukseen sitoutuminen tapahtuu 4 artiklan 3 kappaleen b)-kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

Article 5

Simplified procedure

1. A State or entity which has deposited before the date of the adoption of this Agreement an instrument of ratification or formal confirmation of or accession to the Convention and which has signed this Agreement in accordance with article 4, paragraph 3 (c), shall be considered to have established its consent to be bound by this Agreement 12 months after the date of its adoption, unless that State or entity notifies the depositary in writing before that date that it is not availing itself of the simplified procedure set out in this article.

2. In the event of such notification, consent to be bound by this Agreement shall be established in accordance with article 4, paragraph 3 (b).

6 artikla

Voimaantulo

1. Tämä sopimus tulee voimaan 30 päivän kuluttua siitä päivästä, jona 40 valtiota on 4 ja 5 artiklan mukaisesti ilmoittanut sitoutuvansa noudattamaan tätä sopimusta edellyttäen, että mainittuihin valtioihin kuuluu vähintään seitsemän Yhdistyneiden Kansakuntien kolmannen merioikeuskonferenssin II päätöslauselman 1 kappaleen a)-kohdassa (jäljempänä "II päätöslauselma") mainittua valtiota, ja että vähintään viisi näistä on kehittyneitä valtioita. Jos nämä voimaantuloedellytykset on täytetty ennen marraskuun 16 päivää 1994, tämä sopimus tulee voimaan 16 päivänä marraskuuta 1994.

2. Kunkin valtion tai yhteisön osalta, joka ilmoittaa sitoutuvansa noudattamaan tätä sopimusta sen jälkeen, kun 1 kappaleessa tarkoitetut edellytykset on täytetty, tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun ilmoitus sitoutumisesta on annettu.

Article 6

Entry into force

1. This Agreement shall enter into force 30 days after the date on which 40 States have established their consent to be bound in accordance with articles 4 and 5, provided that such States include at least seven of the States referred to in paragraph 1 (a) of resolution II of the Third United Nations Conference on the Law of the Sea (hereinafter referred to as "resolution II") and that at least five of those States are developed States. If these conditions for entry into force are fulfilled before 16 November 1994, this Agreement shall enter into force on 16 November 1994.

2. For each State or entity establishing its consent to be bound by this Agreement after the requirements set out in paragraph 1 have been fulfilled, this Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of establishment of its consent to be bound.

7 artikla

Väliaikainen soveltaminen

1. Jos tämä sopimus ei 16 päivänä marraskuuta 1994 ole tullut voimaan, sitä soveltavat väliaikaisesti

a) valtiot, jotka ovat antaneet suostumuksensa sen hyväksymiseen Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksessa, lukuun ottamatta valtiota, joka ennen 16 päivää marraskuuta 1994 kirjallisesti ilmoittaa tallettajalle, että se ei mainitulla tavalla sovella tätä sopimusta tai että se suostuu mainittuun soveltamiseen vasta myöhemmin tapahtuvan allekirjoittamisen tai kirjallisen ilmoituksen jälkeen,

b) valtiot ja yhteisöt, jotka allekirjoittavat tämän sopimuksen, lukuun ottamatta valtiota tai yhteisöä, joka sopimuksen allekirjoittaessaan kirjallisesti ilmoittaa tallettajalle, että se ei mainitulla tavalla sovella tätä sopimusta,

c) valtiot ja yhteisöt, jotka antavat suostumuksensa sopimuksen väliaikaiseen soveltamiseen tallettajalle jätettävällä kirjallisella ilmoituksella,

d) tähän sopimukseen liittyvät valtiot.

2. Kaikki edellä mainitut valtiot ja yhteisöt soveltavat tätä sopimusta väliaikaisesti kansallisten lakien ja määräystensä mukaisesti 16 päivästä marraskuuta 1994 alkaen tai siitä päivästä alkaen, jona asianomainen valtio tai yhteisö allekirjoittaa tämän sopimuksen, antaa suostumisilmoituksensa tai liittyy tähän sopimukseen, jos tämä tapahtuu myöhemmin.

3. Väliaikainen soveltaminen lakkaa päivänä, jona tämä sopimus tulee voimaan. Väliaikainen soveltaminen lakkaa joka tapauksessa 16 päivänä marraskuuta 1998, jos tuona päivänä 6 artiklan 1 kappaleen edellytys, että vähintään seitsemän II päätöslauselman 1 kappaleen a)-kohdassa mainittua valtiota (joista vähintään viisi on kehittyneitä valtioita) on ilmoittanut sitoumuksensa noudattaa tätä sopimusta, ei ole täytetty.

Article 7

Provisional application

1. If on 16 November 1994 this Agreement has not entered into force, it shall be applied provisionally pending its entry into force by:

(a) States which have consented to its adoption in the General Assembly of the United Nations, except any such State which before 16 November 1994 notifies the depositary in writing either that it will not so apply this Agreement or that it will consent to such application only upon subsequent signature or notification in writing;

(b) States and entities which sign this Agreement, except any such State or entity which notifies the depositary in writing at the time of signature that it will not so apply this Agreement;

(c) States and entities which consent to its provisional application by so notifying the depositary in writing;

(d) States which accede to this Agreement.

2. All such States and entities shall apply this Agreement provisionally in accordance with their national or internal laws and regulations, with effect from 16 November 1994 or the date of signature, notification of consent or accession, if later.

3. Provisional application shall terminate upon the date of entry into force of this Agreement. In any event, provisional application shall terminate on 16 November 1998 if at that date the requirement in article 6, paragraph 1, of consent to be bound by this Agreement by at least seven of the States (of which at least five must be developed States) referred to in paragraph 1 (a) of resolution II has not been fulfilled.

8 artikla

Sopimusvaltiot

1. Tässä sopimuksessa "sopimusvaltiot" tarkoittaa valtioita, jotka ovat ilmoittaneet suostumuksensa noudattaa tätä sopimusta ja joiden osalta tämä sopimus on voimassa.

2. Tätä sopimusta sovelletaan vastaavasti yleissopimuksen 305 artiklan 1 kappaleen c)-, d)-, e)- ja f)-kohdassa tarkoitettuihin yhteisöi-

Article 8

States Parties

1. For the purposes of this Agreement, "States Parties" means States which have consented to be bound by this Agreement and for which this Agreement is in force.

2. This Agreement applies *mutatis mutandis* to the entities referred to in article 305, paragraph 1 (c), (d), (e) and (f), of the

hin, jotka tulevat tämän sopimuksen sopimuspuoliksi niitä kutakin koskevien edellytysten mukaisesti. "Sopimusvaltion" käsite tarkoittaa tällöin myös näitä yhteisöjä.

9 artikla

Tallettaja

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri on tämän sopimuksen tallettaja.

10 artikla

Todistusvoimaiset tekstit

Tämän sopimuksen alkuperäiskappale, jonka arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset, talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet täysivaltaiset edustajat ovat asianmukaisesti valtuutettuina allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

TEHTY NEW YORKISSA 28 päivänä heinäkuuta 1994.

Convention which become Parties to this Agreement in accordance with the conditions relevant to each, and to that extent "States Parties" refers to those entities.

Article 9

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Agreement.

Article 10

Authentic texts

The original of this Agreement, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed this Agreement.

DONE AT NEW YORK, this 28 day of July, one thousand nine hundred and ninety-four.

LIITE

1 OSASTO

SOPIMUSVALTIOLLE KOITUVAT KUSTANNUKSET JA TOIMIELIMIÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT

1. Kansainvälinen merenpohjajärjestö (jäljempänä "merenpohjajärjestö") on järjestö, jonka kautta yleissopimuksen sopimusvaltiot XI osassa ja tässä sopimuksessa merenpohja-alueelle perustetun järjestelyn mukaisesti järjestävät ja valvovat merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa ja erityisesti merenpohja-alueen luonnonvarojen hallintoa. Järjestön tehtävät ja valtuudet ovat ne, jotka sille yleissopimuksessa nimenomaisesti annetaan. Järjestöllä on sellaiset yleissopimuksen mukaiset lisävaltuudet, joita merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan liittyvien valtuuksien käyttö ja tehtävien suorittaminen edellyttää.

2. Jotta sopimusvaltioille koituvat kustannukset pysyisivät mahdollisimman alhaisina, kaikkien yleissopimuksen ja tämän sopimuksen nojalla perustettavien toimielinten ja niiden alaisten lisäelinten tulee olla kustannustehokkaita. Tätä periaatetta tulee noudattaa myös kokousten tiheydestä, kestosta ja aikatauluista päätettäessä.

3. Merenpohjajärjestön toimielinten ja lisäelinten perustamisen ja toiminnan tulee perustua asteittaiseen kehitykseen siten, että asianomaiset toimielimet ja lisäelimet voivat tehokkaasti suorittaa tehtävänsä ja velvollisuutensa merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan eri kehitysvaiheissa.

4. Merenpohjajärjestön ensitehtävistä yleissopimuksen voimaantultua vastaavat yleiskokous, neuvosto, sihteeristö, oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta ja rahoitusasiaintoimikunta. Taloudellisen suunnittelutoimikunnan tehtäviä hoitaa oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunta, kunnes neuvosto toisin

ANNEX

SECTION 1

COSTS TO STATES PARTIES AND INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS

1. The International Seabed Authority (hereinafter referred to as "the Authority") is the organization through which States Parties to the Convention shall, in accordance with the regime for the Area established in Part XI and this Agreement, organize and control activities in the Area, particularly with a view to administering the resources of the Area. The powers and functions of the Authority shall be those expressly conferred upon it by the Convention. The Authority shall have such incidental powers, consistent with the Convention, as are implicit in, and necessary for, the exercise of those powers and functions with respect to activities in the Area.

2. In order to minimize costs to States Parties, all organs and subsidiary bodies to be established under the Convention and this Agreement shall be cost-effective. This principle shall also apply to the frequency, duration and scheduling of meetings.

3. The setting up and the functioning of the organs and subsidiary bodies of the Authority shall be based on an evolutionary approach, taking into account the functional needs of the organs and subsidiary bodies concerned in order that they may discharge effectively their respective responsibilities at various stages of the development of activities in the Area.

4. The early functions of the Authority upon entry into force of the Convention shall be carried out by the Assembly, the Council, the Secretariat, the Legal and Technical Commission and the Finance Committee. The functions of the Economic Planning Commission shall be performed by the Legal and Technical Com-

päättää tai kunnes ensimmäinen tuotantosuunnitelma on hyväksytty.

5. Yleissopimuksen voimaantulon ja ensimmäisen tuotantosuunnitelman hyväksymisen välisenä aikana merenpohjajärjestö keskittyy

a) tutkimusta koskevien toimintasuunnitelmien hyväksymistä koskevien hakemusten käsittelyyn yleissopimuksen XI osan ja tämän sopimuksen mukaisesti,

b) Kansainvälisen merenpohjajärjestön ja Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen perustamista valmistelevan toimikunnan (jäljempänä "valmistelutoimikunta") sellaisten päätösten toteuttamiseen, jotka koskevat rekisteröityjä alkusijoittajia ja näiden takaajina toimivia valtioita, mukaan lukien yleissopimuksen 308 artiklan 5 kappaleen ja II päätöslauselman 13 kappaleen mukaiset oikeudet ja velvollisuudet,

c) seuraamaan sopimuksen muodossa hyväksyttyjen tutkimusta koskevien toimintasuunnitelmien noudattamista,

d) seuraamaan ja tarkistamaan syvänmerenpohjan kaivostoiminnan kehitystä, mukaan luettuna maailman metallimarkkinoiden tilan sekä metallin hintatason kehityssuuntausten ja -näkymien säännöllinen analyysi,

e) tutkimaan merenpohja-alueen mineraalituotannon mahdollista vaikutusta sellaisten samojen mineraalien maaperätuottajien talouselämään, jotka todennäköisesti kärsivät vakavimmin, jotta niille aiheutuvia vaikeuksia voitaisiin minimoida ja niiden taloudellista sopeutumista auttaa ottaen huomioon valmistelutoimikunnan tällä alalla suorittama työ,

f) hyväksymään merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan edellyttämiä sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja; yleissopimuksen III liitteen 17 artiklan 2 kappaleen b)- ja c)-kohdan estämättä mainituissa säännöissä, määräyksissä ja menettelytavoissa tulee ottaa huomioon tämän sopimuksen määräykset, syvänmerenpohjan kaupallisen kaivostoiminnan alkamisen viivästyminen ja merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan todennäköinen etenemisvauhti,

g) sellaisten sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen hyväksymiseen, jotka koskevat meriympäristön suojelua ja säilyttämistä,

h) merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevan meritieteellisen tutkimuksen

mission until such time as the Council decides otherwise or until the approval of the first plan of work for exploitation.

5. Between the entry into force of the Convention and the approval of the first plan of work for exploitation, the Authority shall concentrate on:

(a) Processing of applications for approval of plans of work for exploration in accordance with Part XI and this Agreement;

(b) Implementation of decisions of the Preparatory Commission for the International Seabed Authority and for the International Tribunal for the Law of the Sea (hereinafter referred to as "the Preparatory Commission") relating to the registered pioneer investors and their certifying States, including their rights and obligations, in accordance with article 308, paragraph 5, of the Convention and resolution II, paragraph 13;

(c) Monitoring of compliance with plans of work for exploration approved in the form of contracts;

(d) Monitoring and review of trends and developments relating to deep seabed mining activities, including regular analysis of world metal market conditions and metal prices, trends and prospects;

(e) Study of the potential impact of mineral production from the Area on the economies of developing land-based producers of those minerals which are likely to be most seriously affected, with a view to minimizing their difficulties and assisting them in their economic adjustment, taking into account the work done in this regard by the Preparatory Commission;

(f) Adoption of rules, regulations and procedures necessary for the conduct of activities in the Area as they progress. Notwithstanding the provisions of Annex III, article 17, paragraph 2 (b) and (c), of the Convention, such rules, regulations and procedures shall take into account the terms of this Agreement, the prolonged delay in commercial deep seabed mining and the likely pace of activities in the Area;

(g) Adoption of rules, regulations and procedures incorporating applicable standards for the protection and preservation of the marine environment;

(h) Promotion and encouragement of the conduct of marine scientific research with

edistämiseen ja rohkaisemiseen sekä saatavana olevien tutkimus- ja analyysitulosten kokoamiseen ja levittämiseen painottaen erityisesti merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan ympäristövaikutuksiin liittyvää tutkimusta,

i) sellaisen tieteellisen tiedon saamiseen ja meriteknologian kehityksen seuraamiseen, joka liittyy merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan, erityisesti meriympäristön suojelua ja säilyttämistä koskevaan teknologiaan,

j) mineraalien etsinnästä ja tutkimuksesta saatavana olevien tietojen arvioimiseen,

k) hyödyntämistä koskevien, muun muassa meriympäristön suojelua ja säilyttämistä käsittelevien sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen laatimiseen.

6. a) Neuvosto käsittelee hyväksyttäväksi jätetyn tutkimusta koskevan toimintasuunnitelmahakemuksen oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan suosituksen pohjalta. Mainittu toimintasuunnitelmahakemus käsitellään yleissopimuksen ja sen III liitteen sekä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti sekä seuraavat seikat huomioon ottaen:

i) tutkimusta koskeva toimintasuunnitelma, joka jätetään II päätöslauselman 1 kappaleen a)-kohdan ii)- tai iii)-alakohdassa tarkoitetun sellaisen valtion tai muun toimijan taikka sen osan puolesta, joka ei ole rekisteröity alkusijoittaja ja joka on jo harjoittanut huomattavaa toimintaa merenpohja-alueella ennen yleissopimuksen voimaantuloa, tai sen oikeudenomistajan puolesta, katsotaan toimintasuunnitelman hyväksymisen edellyttämien rahoituksellisten ja teknisten vaatimusten mukaiseksi, jos takaajana toimiva valtio tai valtiot vakuuttavat, että hakija on käyttänyt vähintään 30 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria vastaavan määrän tutkimukseen ja vähintään 10 prosenttia tästä toimintasuunnitelmassa mainitun alueen mittaukseen ja arviointiin. Jos toimintasuunnitelma muilta osin vastaa yleissopimuksen määräyksiä ja sen nojalla hyväksyttyjä sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, neuvosto hyväksyy sen sopimuksen muodossa. Tämän liitteen 3 osaston 11 kappaleen määräyksiä tulkitaan ja sovelletaan tämän alakohdan mukaisesti,

ii) rekisteröity alkusijoittaja voi II päätöslauselman 8 kappaleen a)-kohdan määräysten estämättä jättää tutkimusta koskevan toiminrespect to activities in the Area and the collection and dissemination of the results of such research and analysis, when available, with particular emphasis on research related to the environmental impact of activities in the Area;

(i) Acquisition of scientific knowledge and monitoring of the development of marine technology relevant to activities in the Area, in particular technology relating to the protection and preservation of the marine environment;

(j) Assessment of available data relating to prospecting and exploration;

(k) Timely elaboration of rules, regulations and procedures for exploitation, including those relating to the protection and preservation of the marine environment.

6. (a) An application for approval of a plan of work for exploration shall be considered by the Council following the receipt of a recommendation on the application from the Legal and Technical Commission. The processing of an application for approval of a plan of work for exploration shall be in accordance with the provisions of the Convention, including Annex III thereof, and this Agreement, and subject to the following:

(i) A plan of work for exploration submitted on behalf of a State or entity, or any component of such entity, referred to in resolution II, paragraph 1 (a) (ii) or (iii), other than a registered pioneer investor, which had already undertaken substantial activities in the Area prior to the entry into force of the Convention, or its successor in interest, shall be considered to have met the financial and technical qualifications necessary for approval of a plan of work if the sponsoring State or States certify that the applicant has expended an amount equivalent to at least US$ 30 million in research and exploration activities and has expended no less than 10 per cent of that amount in the location, survey and evaluation of the area referred to in the plan of work. If the plan of work otherwise satisfies the requirements of the Convention and any rules, regulations and procedures adopted pursuant thereto, it shall be approved by the Council in the form of a contract. The provisions of section 3, paragraph 11, of this Annex shall be interpreted and applied accordingly;

(ii) Notwithstanding the provisions of resolution II, paragraph 8 (a), a registered pioneer investor may request approval of a plan of

tasuunnitelman hyväksyttäväksi kolmenkymmenenkuuden kuukauden kuluessa yleissopimuksen voimaantulosta. Toimintasuunnitelman tulee sisältää valmistelutoimikunnalle sekä ennen että jälkeen rekisteröintiä jätetyt asiakirjat, selonteot ja muut tiedot, ja siihen tulee liittää valmistelutoimikunnan II päätöslauselman 11 kappaleen a)-kohdan mukaisesti antama todistus, jossa selostetaan alkusijoittajia koskevista säännöistä johtuvien velvoitteiden täyttämistä. Tällainen toimintasuunnitelma katsotaan hyväksytyksi. Hyväksytyn toimintasuunnitelman tulee olla XI osan ja tämän sopimuksen mukaisesti merenpohjajärjestön ja rekisteröidyn alkusijoittajan välillä tehdyn sopimuksen muodossa. II päätöslauselman 7 kappaleen a)-kohdan mukaisesti suoritettava 250 000 Yhdysvaltain dollarin maksu katsotaan tämän liitteen 8 osaston 3 kappaleessa tarkoitetuksi tutkimusvaiheen maksuksi. Tämän liitteen 3 osaston 11 kappaleen määräyksiä tulkitaan ja sovelletaan edellä sanotun mukaisesti,

iii) syrjimättömyysperiaatteen mukaisesti a)-kohdan i)-alakohdassa mainitun toimintasopimuksen valtion, muun toimijan tai sen osan kanssa tulee sisältää samat tai vähintään yhtä suotuisat järjestelyt kuin ne, joista on sovittu a)-kohdan ii)-alakohdassa mainitun rekisteröidyn alkusijoittajan kanssa. Jos jollekin a)-kohdan i)-alakohdassa mainitulle valtiolle tai muulle toimijalle tai sen osalle myönnetään suotuisammat järjestelyt, neuvosto myöntää a)-kohdan ii)-alakohdassa mainitulle rekisteröidylle alkusijoittajalle samat tai vähintään yhtä suotuisat järjestelyt sikäli kuin ne eivät muuta tai heikennä järjestön etuja,

iv) valtio, joka a)-kohdan i)- tai ii)-alakohdan määräysten nojalla takaa toimintasuunnitelmahakemuksen, voi olla sopimusvaltio tai valtio, joka väliaikaisesti soveltaa tätä sopimusta siten kuin 7 artiklassa määrätään, tai valtio, joka on väliaiaikaisesti järjestön jäsen siten kuin 12 kappaleessa määrätään,

v) II päätöslauselman 8 kappaleen c)-kohtaa tulkitaan ja sovelletaan a)-kohdan iv)-alakohdan mukaisesti.

b) tutkimusta koskeva toimintasuunnitelma hyväksytään yleissopimuksen 153 artiklan 3 kappaleen mukaisesti.

work for exploration within 36 months of the entry into force of the Convention. The plan of work for exploration shall consist of documents, reports and other data submitted to the Preparatory Commission both before and after registration and shall be accompanied by a certificate of compliance, consisting of a factual report describing the status of fulfilment of obligations under the pioneer investor regime, issued by the Preparatory Commission in accordance with resolution II, paragraph 11 (a). Such a plan of work shall be considered to be approved. Such an approved plan of work shall be in the form of a contract concluded between the Authority and the registered pioneer investor in accordance with Part XI and this Agreement. The fee of US$ 250,000 paid pursuant to resolution II, paragraph 7 (a), shall be deemed to be the fee relating to the exploration phase pursuant to section 8, paragraph 3, of this Annex. Section 3, paragraph 11, of this Annex shall be interpreted and applied accordingly;

(iii) In accordance with the principle of non-discrimination, a contract with a State or entity or any component of such entity referred to in subparagraph (a) (i) shall include arrangements which shall be similar to and no less favourable than those agreed with any registered pioneer investor referred to in subparagraph (a) (ii). If any of the States or entities or any components of such entities referred to in subparagraph (a) (i) are granted more favourable arrangements, the Council shall make similar and no less favourable arrangements with regard to the rights and obligations assumed by the registered pioneer investors referred to in subparagraph (a) (ii), provided that such arrangements do not affect or prejudice the interests of the Authority;

(iv) A State sponsoring an application for a plan of work pursuant to the provisions of subparagraph (a) (i) or (ii) may be a State Party or a State which is applying this Agreement provisionally in accordance with article 7, or a State which is a member of the Authority on a provisional basis in accordance with paragraph 12;

(v) Resolution II, paragraph 8 (c), shall be interpreted and applied in accordance with subparagraph (a) (iv).

(b) The approval of a plan of work for exploration shall be in accordance with article 153, paragraph 3, of the Convention.

7. Hyväksyttäväksi jätetyssä toimintasuunnitelmahakemuksessa on oltava liitteenä arvio esitetyn toiminnan mahdollisista ympäristövaikutuksista sekä luonnos valtameritutkimusta ja perustutkimusta koskevaksi ohjelmaksi merenpohjajärjestön hyväksymien sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti.

8. Hyväksyttäväksi jätetty tutkimusta koskeva toimintasuunnitelmahakemus käsitellään, jollei 6 kappaleen a)-kohdan i)- tai ii)-alakohdan määräyksistä muuta johdu, tämän liitteen 3 osaston 11 kappaleen mukaisia menettelytapoja käyttäen.

9. Tutkimusta koskeva toimintasuunnitelmahakemus hyväksytään 15 vuodeksi. Toimintasuunnitelman umpeutuessa yrittäjä jättää uuden toimintasuunnitelmahakemuksen, ellei yrittäjä ole sitä jo tehnyt tai saanut jatkoaikaa toimintasuunnitelmalle. Yrittäjä voi hakea jatkoaikaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Mainittu jatkoaika myönnetään, jos yrittäjä on vilpittömässä mielessä pyrkinyt noudattamaan toimintasuunnitelman vaatimuksia, mutta ei ole itsestään riippumattomista syistä pystynyt saattamaan päätökseen tuotantovaiheeseen siirtymisen edellyttämää valmistelutyötä, tai jos tuotantovaiheeseen siirtymistä ei vallitsevissa taloudellisissa olosuhteissa voida perustella.

10. Merenpohjajärjestölle varatun alueen määrittäminen yleissopimuksen III liitteen 8 artiklan mukaisesti tapahtuu tutkimusta koskevan toimintasuunnitelmahakemuksen tai tutkimusta ja tuotantoa koskevan toimintasuunnitelmahakemuksen hyväksymisen yhteydessä.

11. 9 kappaleen määräyksistä riippumatta sellainen hyväksytty tutkimusta koskeva toimintasuunnitelma, jonka takaajana on vähintään yksi sellainen valtio, joka väliaikaisesti soveltaa tätä sopimusta, lakkaa olemasta voimassa, jos asianomainen valtio lakkaa soveltamasta tätä sopimusta väliaikaisesti eikä ole tullut väliaikaiseksi jäseneksi siten kuin 12 kappaleessa määrätään eikä myöskään sopimusvaltioksi.

12. Tämän sopimuksen voimaan tullessa valtiot ja tämän sopimuksen 3 artiklassa tarkoitetut yhteisöt, jotka ovat soveltaneet tätä sopimusta väliaikaisesti 7 artiklan mukaisesti ja joiden osalta se ei ole voimassa, voivat edelleen

7. An application for approval of a plan of work shall be accompanied by an assessment of the potential environmental impacts of the proposed activities and by a description of a programme for oceanographic and baseline environmental studies in accordance with the rules, regulations and procedures adopted by the Authority.

8. An application for approval of a plan of work for exploration, subject to paragraph 6 (a) (i) or (ii), shall be processed in accordance with the procedures set out in section 3, paragraph 11, of this Annex.

9. A plan of work for exploration shall be approved for a period of 15 years. Upon the expiration of a plan of work for exploration, the contractor shall apply for a plan of work for exploitation unless the contractor has already done so or has obtained an extension for the plan of work for exploration. Contractors may apply for such extensions for periods of not more than five years each. Such extensions shall be approved if the contractor has made efforts in good faith to comply with the requirements of the plan of work but for reasons beyond the contractor's control has been unable to complete the necessary preparatory work for proceeding to the exploitation stage or if the prevailing economic circumstances do not justify proceeding to the exploitation stage.

10. Designation of a reserved area for the Authority in accordance with Annex III, article 8, of the Convention shall take place in connection with approval of an application for a plan of work for exploration or approval of an application for a plan of work for exploration and exploitation.

11. Notwithstanding the provisions of paragraph 9, an approved plan of work for exploration which is sponsored by at least one State provisionally applying this Agreement shall terminate if such a State ceases to apply this Agreement provisionally and has not become a member on a provisional basis in accordance with paragraph 12 or has not become a State Party.

12. Upon the entry into force of this Agreement, States and entities referred to in article 3 of this Agreement which have been applying it provisionally in accordance with article 7 and for which it is not in force may continue to be

väliaikaisesti olla merenpohjajärjestön jäseniä sopimuksen voimaantuloon saakka asianomaisten valtioiden ja yhteisöjen osalta seuraavissa kohdissa annettujen määräysten mukaisesti:

a) jos tämä sopimus tulee voimaan ennen marraskuun 16 päivää 1996, asianomaiset valtiot ja yhteisöt voivat jatkaa osallistumista merenpohjajärjestön väliaikaisina jäseninä ilmoitettuaan sitä koskevista aikomuksistaan sopimuksen tallettajalle. Mainittu väliaikainen jäsenyys päättyy joko 16 päivänä marraskuuta 1996 tai tämän sopimuksen ja yleissopimuksen tullessa voimaan asianomaisen jäsenen osalta, jos tämä tapahtuu aiemmin. Neuvosto voi asianomaisen valtion tai yhteisön pyynnöstä jatkaa väliaikaista jäsenyyttä myös marraskuun 16 päivän 1996 jälkeen ajanjaksoiksi, jotka eivät yhteensä ylitä kahta vuotta edellyttäen, että neuvosto on varmistautunut siitä, että asianomainen valtio tai yhteisö on vilpittömässä mielessä kaikin tavoin pyrkinyt tämän sopimuksen ja yleissopimuksen sopimuspuoleksi;

b) jos tämä sopimus tulee voimaan marraskuun 15 päivän 1996 jälkeen, mainitut valtiot ja yhteisöt voivat pyytää neuvostoa jatkamaan niiden väliaikaista jäsenyyttä merenpohjajärjestössä ajanjaksoiksi, jotka päättyvät viimeistään 16 päivänä marraskuuta 1998. Varmistauduttuaan siitä, että asianomainen valtio tai yhteisö on vilpittömässä mielessä kaikin tavoin pyrkinyt tämän sopimuksen ja yleissopimuksen sopimuspuoleksi, neuvosto myöntää väliaikaisen jäsenyyden sen hakupäivästä lukien;

c) valtiot ja yhteisöt, jotka ovat merenpohjajärjestön väliaikaisia jäseniä siten kuin a)- ja b)-kohdassa määrätään, soveltavat XI osan ja tämän sopimuksen ehtoja kansallisten tai sisäisten lakiensa ja määräystensä sekä vuotuisen tulo- ja menoarvionsa määräysten mukaisesti, ja niillä on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin muilla jäsenillä, mukaan luettuna

i) velvoite osallistua järjestön hallintokuluihin maksutaulukon mukaisesti,

ii) oikeus hyväksyttäväksi jätettävän tutkimusta koskevan toimintasuunnitelmahakemuksen takaamiseen. Sellaisten toimijoiden osalta, jotka koostuvat yhtä useampaa kansallisuutta olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä, tutkimusta koskevaa toimintasuunnitelmaa ei hyväksytä, jolleivät kaikki valtiot, joiden kansallisuutta olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä asianomaiset

members of the Authority on a provisional basis pending its entry into force for such States and entities, in accordance with the following subparagraphs:

(a) If this Agreement enters into force before 16 November 1996, such States and entities shall be entitled to continue to participate as members of the Authority on a provisional basis upon notification to the depositary of the Agreement by such a State or entity of its intention to participate as a member on a provisional basis. Such membership shall terminate either on 16 November 1996 or upon the entry into force of this Agreement and the Convention for such member, whichever is earlier. The Council may, upon the request of the State or entity concerned, extend such membership beyond 16 November 1996 for a further period or periods not exceeding a total of two years provided that the Council is satisfied that the State or entity concerned has been making efforts in good faith to become a party to the Agreement and the Convention;

(b) If this Agreement enters into force after 15 November 1996, such States and entities may request the Council to grant continued membership in the Authority on a provisional basis for a period or periods not extending beyond 16 November 1998. The Council shall grant such membership with effect from the date of the request if it is satisfied that the State or entity has been making efforts in good faith to become a party to the Agreement and the Convention;

(c) States and entities which are members of the Authority on a provisional basis in accordance with subparagraph (a) or (b) shall apply the terms of Part XI and this Agreement in accordance with their national or internal laws, regulations and annual budgetary appropriations and shall have the same rights and obligations as other members, including:

(i) The obligation to contribute to the administrative budget of the Authority in accordance with the scale of assessed contributions;

(ii) The right to sponsor an application for approval of a plan of work for exploration. In the case of entities whose components are natural or juridical persons possessing the nationality of more than one State, a plan of work for exploration shall not be approved unless all the States whose natural or juridical persons comprise those entities are States Parties or members on a provisional basis;

toimijat muodostuvat, ole sopimusvaltioita tai väliaikaisia jäseniä;

d) 9 kappaleen määräysten estämättä tutkimusta koskeva, sopimuksen muodossa hyväksytty toimintasuunnitelma, jonka väliaikaisena jäsenenä oleva valtio on taannut siten kuin c)-kohdan ii)-alakohdassa määrätään, lakkaa olemasta voimassa, jos mainitun valtion jäsenyys lakkaa eikä asianomainen valtio tai yhteisö ole tullut sopimusvaltioksi,

e) jos mainittu jäsen on laiminlyönyt sille määrätyn maksun suorituksen tai muutoin jättänyt noudattamatta tämän kappaleen mukaiset velvoitteensa, sen väliaikainen jäsenyys lakkaa.

13. Yleissopimuksen III liitteen 10 artiklan viittausta epätyydyttävään toimintaan tulkitaan siten, että yrittäjä ei ole noudattanut hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaisia velvoitteitaan siitä huolimatta, että merenpohjajärjestö on vähintään yhdellä kirjallisella varoituksella kehottanut niin tekemään.

14. Merenpohjajärjestöllä on oma tulo- ja menoarvionsa. Sitä seuraavan vuoden loppuun saakka, jona tämä sopimus tulee voimaan, järjestön hallintokulut suoritetaan Yhdistyneiden Kansakuntien tulo- ja menoarviosta. Sen jälkeen järjestön hallintomenot katetaan jäsenten arvioitavilla maksuosuuksilla, jonka suorittavat myös väliaikaiset jäsenet, siten kuin yleissopimuksen 171 artiklan a)-kohdassa ja 173 artiklassa sekä tässä sopimuksessa määrätään, kunnes järjestölle on kertynyt riittävästi varoja muista lähteistä, jotta se voi suoriutua mainituista kuluista. Merenpohjajärjestö ei käytä yleissopimuksen 174 artiklan 1 kappaleessa mainittuja lainanottovaltuuksia hallintomenojensa kattamiseksi.

15. Järjestö laatii ja hyväksyy yleissopimuksen 162 artiklan 2 kappaleen o)-kohdan ii)-alakohdan mukaisesti tämän liitteen 2, 5, 6, 7 ja 8 osastoon sisältyvien periaatteiden mukaiset säännöt, määräykset ja menettelytavat sekä tarvittavat lisäsäännöt, -määräykset ja -menettelytavat helpottaakseen tutkimusta tai tuotantoa koskevan toimintasuunnitelman hyväksymistä seuraavien kohtien mukaisesti:

a) neuvosto voi ryhtyä mainittujen sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen laatimiseen katsoessaan sen tarpeelliseksi merenpohja-alu-

(d) Notwithstanding the provisions of paragraph 9, an approved plan of work in the form of a contract for exploration which was sponsored pursuant to subparagraph (c) (ii) by a State which was a member on a provisional basis shall terminate if such membership ceases and the State or entity has not become a State Party;

(e) If such a member has failed to make its assessed contributions or otherwise failed to comply with its obligations in accordance with this paragraph, its membership on a provisional basis shall be terminated.

13. The reference in Annex III, article 10, of the Convention to performance which has not been satisfactory shall be interpreted to mean that the contractor has failed to comply with the requirements of an approved plan of work in spite of a written warning or warnings from the Authority to the contractor to comply therewith.

14. The Authority shall have its own budget. Until the end of the year following the year during which this Agreement enters into force, the administrative expenses of the Authority shall be met through the budget of the United Nations. Thereafter, the administrative expenses of the Authority shall be met by assessed contributions of its members, including any members on a provisional basis, in accordance with articles 171, subparagraph (a), and 173 of the Convention and this Agreement, until the Authority has sufficient funds from other sources to meet those expenses. The Authority shall not exercise the power referred to in article 174, paragraph 1, of the Convention to borrow funds to finance its administrative budget.

15. The Authority shall elaborate and adopt, in accordance with article 162, paragraph 2 (o) (ii), of the Convention, rules, regulations and procedures based on the principles contained in sections 2, 5, 6, 7 and 8 of this Annex, as well as any additional rules, regulations and procedures necessary to facilitate the approval of plans of work for exploration or exploitation, in accordance with the following subparagraphs:

(a) The Council may undertake such elaboration any time it deems that all or any of such rules, regulations or procedures are required

eella harjoitettavan toiminnan kannalta, arvioidessaan, että kaupallinen tuotanto on alkamassa tai sellaisen valtion pyynnöstä, jonka kansalainen aikoo hakea tuotantosuunnitelman hyväksymistä,

b) jos a)-kohdassa tarkoitettu valtion pyyntö esitetään, neuvoston on yleissopimuksen 162 artiklan 2 kappaleen o)-kohdan mukaisesti saatava mainitut säännöt, määräykset ja menettelytavat hyväksyttyä kahden vuoden kuluessa siitä, kun pyyntö on esitetty,

c) jos neuvosto ei annetun määräajan kuluessa ole saanut tuotantoon liittyvien sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen laadintaa päätökseen ja tuotantosuunnitelmahakemus on vireillä, neuvoston tulee kuitenkin käsitellä hakemus ja hyväksyä se väliaikaisesti yleissopimuksen määräysten ja sellaisten sääntöjen, määräysten ja menettelytapojen mukaisesti, jotka se on väliaikaisesti hyväksynyt, tai yleissopimuksen sisältämien normien perusteella sekä tämän liitteen sisältämien periaatteiden pohjalta mitään yrittäjää syrjimättä.

16. Hyväksyessään XI osan ja tämän sopimuksen mukaisesti sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, merenpohjajärjestö ottaa huomioon ne XI osan määräyksiin liittyvät sääntö-, määräys- ja menettelytapaluonnokset sekä muut suositukset, jotka sisältyvät valmistelutoimikunnan selontekoihin ja suosituksiin.

17. Yleissopimuksen XI osan 4 osaston asianomaisia määräyksiä tulkitaan ja sovelletaan tämän sopimuksen mukaisesti.

for the conduct of activities in the Area, or when it determines that commercial exploitation is imminent, or at the request of a State whose national intends to apply for approval of a plan of work for exploitation;

(b) If a request is made by a State referred to in subparagraph (a) the Council shall, in accordance with article 162, paragraph 2 (o), of the Convention, complete the adoption of such rules, regulations and procedures within two years of the request;

(c) If the Council has not completed the elaboration of the rules, regulations and procedures relating to exploitation within the prescribed time and an application for approval of a plan of work for exploitation is pending, it shall none the less consider and provisionally approve such plan of work based on the provisions of the Convention and any rules, regulations and procedures that the Council may have adopted provisionally, or on the basis of the norms contained in the Convention and the terms and principles contained in this Annex as well as the principle of non-discrimination among contractors.

16. The draft rules, regulations and procedures and any recommendations relating to the provisions of Part XI, as contained in the reports and recommendations of the Preparatory Commission, shall be taken into account by the Authority in the adoption of rules, regulations and procedures in accordance with Part XI and this Agreement.

17. The relevant provisions of Part XI, section 4, of the Convention shall be interpreted and applied in accordance with this Agreement.

2 OSASTO

MERENPOHJAJÄRJESTÖN YRITYS

1. Merenpohjajärjestön sihteeristö suorittaa merenpohjajärjestön yrityksen tehtävät, kunnes yritys aloittaa toimintansa erillään sihteeristöstä. Merenpohjajärjestön pääsihteeri nimittää järjestön henkilöstön keskuudesta väliaikaisen pääjohtajan valvomaan mainittuja sihteeristön tehtäviä.

Mainitut tehtävät ovat seuraavat:

a) syvänmerenpohjan kaivostoiminnan kehityksen seuranta ja tarkastus, muun muassa

SECTION 2

THE ENTERPRISE

1. The Secretariat of the Authority shall perform the functions of the Enterprise until it begins to operate independently of the Secretariat. The Secretary-General of the Authority shall appoint from within the staff of the Authority an interim Director-General to oversee the performance of these functions by the Secretariat.

These functions shall be:

(a) Monitoring and review of trends and developments relating to deep seabed mining

analysoimalla säännöllisesti maailman metallimarkkinoiden tilaa ja metallin hintatason kehityssuuntauksia ja -näkymiä,

b) merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevista meritieteellisistä tutkimuksista saatujen tulosten arviointi, erityisesti painottaen merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan ympäristövaikutuksia koskevaa tutkimusta,

c) saatavana olevien luonnonvarojen etsintää ja tutkimusta, muun muassa toiminnan aloittamisperusteita, koskevien tietojen arviointi,

d) merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan kannalta merkityksellisen teknisen kehityksen arviointi, erityisesti ottaen huomioon meriympäristön suojeluun ja säilyttämiseen liittyvä teknologia,

e) merenpohjajärjestölle varattuja alueita koskevien tietojen arviointi,

f) yhteishankkeita koskevien ehdotusten arviointi,

g) koulutetun henkilöstön saantia koskevien tietojen kokoaminen,

h) merenpohjajärjestön yrityksen hallinnon johtamiseen toiminnan eri vaiheissa liittyvien toimintavaihtoehtojen tutkiminen.

2. Aluksi merenpohjajärjestön yritys suorittaa syvänmerenpohjan kaivostoimintansa yhteishankkeiden avulla. Kun muun toimijan kuin yrityksen jättämä tuotantosuunnitelma on hyväksytty tai kun neuvosto on vastaanottanut yrityksen kanssa suoritettavan yhteishankehakemuksen, neuvosto ryhtyy käsittelemään kysymystä yrityksen toiminnasta erillään merenpohjajärjestön sihteeristöstä. Jos yhteishankkeet yrityksen kanssa ovat käypien kaupallisten periaatteiden mukaisia, neuvosto antaa yleissopimuksen 170 artiklan 2 kappaleen mukaisen määräyksen erillisestä toiminnasta.

3. Yleissopimuksen IV liitteen 11 artiklan 3 kappaleessa määrättyä sopimusvaltioiden velvollisuutta rahoittaa merenpohjajärjestön yrityksen yksi kaivospaikka ei sovelleta, eikä sopimusvaltioilla ole velvollisuutta rahoittaa yrityksen tai sen yhteishankkeiden kaivospaikkoja koskevia järjestelyjä.

4. Yrittäjiä koskevia velvoitteita sovelletaan myös merenpohjajärjestön yritykseen. Yleissopimuksen 153 artiklan 3 kappaleen ja III liitteen 3 artiklan 5 kappaleen estämättä yrityksen toimintasuunnitelma on hyväksytyksi tullessaan merenpohjajärjestön ja yrityksen välinen sopimus.

activities, including regular analysis of world metal market conditions and metal prices, trends and prospects;

(b) Assessment of the results of the conduct of marine scientific research with respect to activities in the Area, with particular emphasis on research related to the environmental impact of activities in the Area;

(c) Assessment of available data relating to prospecting and exploration, including the criteria for such activities;

(d) Assessment of technological developments relevant to activities in the Area, in particular technology relating to the protection and preservation of the marine environment;

(e) Evaluation of information and data relating to areas reserved for the Authority;

(f) Assessment of approaches to joint-venture operations;

(g) Collection of information on the availability of trained manpower;

(h) Study of managerial policy options for the administration of the Enterprise at different stages of its operations.

2. The Enterprise shall conduct its initial deep seabed mining operations through joint ventures. Upon the approval of a plan of work for exploitation for an entity other than the Enterprise, or upon receipt by the Council of an application for a joint-venture operation with the Enterprise, the Council shall take up the issue of the functioning of the Enterprise independently of the Secretariat of the Authority. If joint-venture operations with the Enterprise accord with sound commercial principles, the Council shall issue a directive pursuant to article 170, paragraph 2, of the Convention providing for such independent functioning.

3. The obligation of States Parties to fund one mine site of the Enterprise as provided for in Annex IV, article 11, paragraph 3, of the Convention shall not apply and States Parties shall be under no obligation to finance any of the operations in any mine site of the Enterprise or under its joint-venture arrangements.

4. The obligations applicable to contractors shall apply to the Enterprise. Notwithstanding the provisions of article 153, paragraph 3, and Annex III, article 3, paragraph 5, of the Convention, a plan of work for the Enterprise upon its approval shall be in the form of a contract concluded between the Authority and the Enterprise.

5. Yrittäjällä, jonka hakemuksen perusteella tietty alue on osoitettu merenpohjajärjestölle tälle varattuna alueena, on mainitun alueen tutkimisen ja hyödyntämisen osalta etuoikeus yhteishankkeeseen merenpohjajärjestön yrityksen kanssa. Jos yritys ei jätä toimintasuunnitelmahakemusta mainitun alueen osalta 15 vuoden kuluessa siitä, kun se on aloittanut toimintansa erillään merenpohjajärjestön sihteeristöstä, tai 15 vuoden kuluessa päivästä, jona mainittu alue varattiin merenpohjajärjestölle, jos tämä tapahtuu myöhemmin, kyseisellä yrittäjällä on oikeus jättää aluetta koskeva toimintasuunnitelmahakemus edellyttäen, että se vilpittömässä mielessä tarjoaa yritykselle mahdollisuuden osallistua toimintaan yhteishankkeen muodossa.

6. Yleissopimuksen 170 artiklan 4 kappaletta, IV liitettä sekä muita merenpohjajärjestön yritykseen liittyviä määräyksiä tulkitaan ja sovelletaan tämän osaston määräysten mukaisesti.

5. A contractor which has contributed a particular area to the Authority as a reserved area has the right of first refusal to enter into a joint-venture arrangement with the Enterprise for exploration and exploitation of that area. If the Enterprise does not submit an application for a plan of work for activities in respect of such a reserved area within 15 years of the commencement of its functions independent of the Secretariat of the Authority or within 15 years of the date on which that area is reserved for the Authority, whichever is the later, the contractor which contributed the area shall be entitled to apply for a plan of work for that area provided it offers in good faith to include the Enterprise as a joint-venture partner.

6. Article 170, paragraph 4, Annex IV and other provisions of the Convention relating to the Enterprise shall be interpreted and applied in accordance with this section.

3 OSASTO

PÄÄTÖKSENTEKO

1. Yleiskokous määrää yhdessä neuvoston kanssa yleiset toimintaperiaatteet merenpohjajärjestölle.

2. Merenpohjajärjestön elinten tulee pääsääntöisesti tehdä päätöksensä konsensuksella.

3. Mikäli kaikista yrityksistä huolimatta päätöksenteossa ei saavuteta konsensusta, yleiskokouksen on menettelytapakysymyksissä tehtävä päätöksensä läsnä olevien ja äänestävien jäsenten ääntenenemmistöllä. Asiakysymyksissä päätökset tehdään läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen ääntenenemmistöllä, kuten määrätään yleissopimuksen 159 artiklan 8 kappaleessa.

4. Yleiskokouksen sellaisten päätösten, jotka koskevat asiaa, jossa myös neuvostolla on toimivalta tai jotka koskevat hallintoon, talousarvioon tai talouteen liittyvää asiaa, tulee perustua neuvoston antamiin suosituksiin. Mikäli yleiskokous ei hyväksy neuvoston suositusta jossakin asiassa, sen tulee palauttaa asia neuvostolle uudelleen harkittavaksi. Neuvoston tulee harkita asiaa uudelleen yleiskokouksen esittämien näkemysten pohjalta.

5. Mikäli kaikista yrityksistä huolimatta päätöksenteossa ei saavuteta konsensusta, neuvos-

SECTION 3

DECISION-MAKING

1. The general policies of the Authority shall be established by the Assembly in collaboration with the Council.

2. As a general rule, decision-making in the organs of the Authority should be by consensus.

3. If all efforts to reach a decision by consensus have been exhausted, decisions by voting in the Assembly on questions of procedure shall be taken by a majority of members present and voting, and decisions on questions of substance shall be taken by a two-thirds majority of members present and voting, as provided for in article 159, paragraph 8, of the Convention.

4. Decisions of the Assembly on any matter for which the Council also has competence or on any administrative, budgetary or financial matter shall be based on the recommendations of the Council. If the Assembly does not accept the recommendation of the Council on any matter, it shall return the matter to the Council for further consideration. The Council shall reconsider the matter in the light of the views expressed by the Assembly.

5. If all efforts to reach a decision by consensus have been exhausted, decisions by

ton on menettelytapakysymyksissä tehtävä päätöksensä läsnä olevien ja äänestävien jäsenten ääntenenemmistöllä. Sellaisia asioita lukuunottamatta, joissa yleissopimus määrää neuvoston tekemään päätökset konsensuksella, asiakysymyksiä koskevat päätökset tehdään läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen ääntenenemmistöllä edellyttäen, että kyseisiä päätöksiä ei vastusta jonkin 9 kappaleessa mainitun jaoston enemmistö. Päätöksiä tehdessään neuvoston tulee pyrkiä ajamaan merenpohjajärjestön kaikkien jäsenten etuja.

6. Neuvosto voi lykätä päätöksen tekemistä jatkoneuvottelujen käymiseksi silloin, kun kaikkia keinoja konsensukseen pääsemiseksi ei jossakin asiassa ilmeisesti ole vielä käytetty.

7. Yleiskokouksen tai neuvoston sellaisten päätösten, jotka vaikuttavat talouteen tai talousarvioon, tulee perustua rahoitusasiaintoimikunnan antamiin suosituksiin.

8. Yleissopimuksen 161 artiklan 8 kappaleen b)- ja c)-kohdan määräyksiä ei sovelleta.

9. a) Jokaisen 15 kappaleen a)—c) -kohdan mukaisesti valitun valtioryhmän katsotaan muodostavan oman jaostonsa neuvostossa tapahtuvassa äänestyksessä. 15 kappaleen d)- ja e)-kohtien mukaisesti valittujen kehitysmaiden katsotaan muodostavan yhden jaoston neuvostossa tapahtuvassa äänestyksessä.

(b) Ennen neuvoston jäsenten valintaa yleiskokouksen on laadittava luettelot jäsenyyden kriteerit täyttävistä maista 15 kappaleen a)—d) -kohdissa mainituissa valtioryhmissä. Jos valtio täyttää jäsenyyskriteerit useammassa kuin yhdessä ryhmässä, vain yksi ryhmä saa asettaa sen ehdolle neuvostoon valittavaksi ja se saa edustaa vain tätä ryhmää neuvostossa tapahtuvissa äänestyksissä.

10. Jokaista 15 kappaleen a)—d) -kohdassa mainittua valtioryhmää edustavat neuvostossa kyseisen ryhmän nimeämät jäsenet. Kukin ryhmä nimeää yhtä monta ehdokasta kuin ryhmällä on jäsenpaikkoja täytettävänä. Milloin 15 kappaleen a)—e) -kohdassa mainitussa ryhmässä mahdollisten ehdokkaiden lukumäärä ylittää kyseisessä ryhmässä vapaina olevien paikkojen lukumäärän, tulee pääsääntöisesti noudattaa vuorotteluperiaatetta. Kunkin ryhmän valtiojäsenten tulee päättää, miten tätä periaatetta noudatetaan kyseisessä ryhmässä.

voting in the Council on questions of procedure shall be taken by a majority of members present and voting, and decisions on questions of substance, except where the Convention provides for decisions by consensus in the Council, shall be taken by a two-thirds majority of members present and voting, provided that such decisions are not opposed by a majority in any one of the chambers referred to in paragraph 9. In taking decisions the Council shall seek to promote the interests of all the members of the Authority.

6. The Council may defer the taking of a decision in order to facilitate further negotiation whenever it appears that all efforts at achieving consensus on a question have not been exhausted.

7. Decisions by the Assembly or the Council having financial or budgetary implications shall be based on the recommendations of the Finance Committee.

8. The provisions of article 161, paragraph 8 (b) and (c), of the Convention shall not apply.

9. (a) Each group of States elected under paragraph 15 (a) to (c) shall be treated as a chamber for the purposes of voting in the Council. The developing States elected under paragraph 15 (d) and (e) shall be treated as a single chamber for the purposes of voting in the Council.

(b) Before electing the members of the Council, the Assembly shall establish lists of countries fulfilling the criteria for membership in the groups of States in paragraph 15 (a) to (d). If a State fulfils the criteria for membership in more than one group, it may only be proposed by one group for election to the Council and it shall represent only that group in voting in the Council.

10. Each group of States in paragraph 15 (a) to (d) shall be represented in the Council by those members nominated by that group. Each group shall nominate only as many candidates as the number of seats required to be filled by that group. When the number of potential candidates in each of the groups referred to in paragraph 15 (a) to (e) exceeds the number of seats available in each of those respective groups, as a general rule, the principle of rotation shall apply. States members of each of those groups shall determine how this principle shall apply in those groups.

11. (a) Neuvoston tulee hyväksyä oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan antama suositus, joka koskee toimintasuunnitelman hyväksymistä, ellei sen läsnä olevien ja äänestävien jäsenten kahden kolmanneksen enemmistö, mukaanlukien neuvoston kunkin jaoston läsnä olevien ja äänestävien jäsenten enemmistöt, päätä olla hyväksymättä toimintasuunnitelmaa. Mikäli neuvosto ei tee päätöstä toimintasuunnitelman hyväksymistä koskevan suosituksen pohjalta määräajassa, katsotaan, että neuvosto on hyväksynyt kyseisen suosituksen mainitun ajan päättyessä. Kyseinen määräaika on tavallisesti 60 päivää, ellei neuvosto tee päätöstä pitemmän ajan määräämisestä. Jos toimikunta suosittaa jonkin toimintasuunnitelman hylkäämistä tai ei anna suositusta, neuvosto voi silti hyväksyä toimintasuunnitelman noudattaen menettelytapasääntöjään, jotka koskevat päätöksentekoa asiakysymyksissä.

(b) Yleissopimuksen 162 artiklan 2 kappaleen j)-kohdan määräyksiä ei sovelleta.

12. Milloin toimintasuunnitelman hylkäämisestä syntyy erimielisyyttä, se on alistettava yleissopimuksen tarkoittamaan riitojenratkaisumenettelyyn.

13. Oikeudellisten ja teknisten asioiden toimikunnan äänestämällä tehtävät päätökset tulee tehdä läsnä olevien ja äänestävien jäsenten muodostamalla enemmistöllä.

14. Yleissopimuksen XI osan 4 osaston B ja C alaosastoja on tulkittava ja sovellettava tämän osaston mukaisesti.

15. Neuvostossa tulee olla kolmekymmentäkuusi merenpohjajärjestön jäsentä, jotka yleiskokous valitsee seuraavassa järjestyksessä:

(a) neljä jäsentä niiden sopimusvaltioiden keskuudesta, jotka ovat viiden edellisen tilastointivuoden aikana joko kuluttaneet yli kaksi prosenttia merenpohja-alueelta saatavia mineraalilajeja koskevasta maailman kokonaiskulutuksesta tai joiden nettotuonti on ollut yli kaksi prosenttia merenpohja-alueelta saatavista mineraalilajeista tuotettujen hyödykkeiden kokonaistuonnista ja joista yksi aina on Itä-Euroopan alueen bruttokansantuotteeltaan suurin valtio ja yksi valtio, jolla yleissopimuksen voimaantullessa on suurin bruttokansantuote, mikäli nämä valtiot tahtovat olla edustettuina tässä ryhmässä;

(b) neljä jäsentä niiden kahdeksan sopimus-

11. (a) The Council shall approve a recommendation by the Legal and Technical Commission for approval of a plan of work unless by a two-thirds majority of its members present and voting, including a majority of members present and voting in each of the chambers of the Council, the Council decides to disapprove a plan of work. If the Council does not take a decision on a recommendation for approval of a plan of work within a prescribed period, the recommendation shall be deemed to have been approved by the Council at the end of that period. The prescribed period shall normally be 60 days unless the Council decides to provide for a longer period. If the Commission recommends the disapproval of a plan of work or does not make a recommendation, the Council may nevertheless approve the plan of work in accordance with its rules of procedure for decision-making on questions of substance.

(b) The provisions of article 162, paragraph 2 (j), of the Convention shall not apply.

12. Where a dispute arises relating to the disapproval of a plan of work, such dispute shall be submitted to the dispute settlement procedures set out in the Convention.

13. Decisions by voting in the Legal and Technical Commission shall be by a majority of members present and voting.

14. Part XI, section 4, subsections B and C, of the Convention shall be interpreted and applied in accordance with this section.

15. The Council shall consist of 36 members of the Authority elected by the Assembly in the following order:

(a) Four members from among those States Parties which, during the last five years for which statistics are available, have either consumed more than 2 per cent in value terms of total world consumption or have had net imports of more than 2 per cent in value terms of total world imports of the commodities produced from the categories of minerals to be derived from the Area, provided that the four members shall include one State from the Eastern European region having the largest economy in that region in terms of gross domestic product and the State, on the date of entry into force of the Convention, having the largest economy in terms of gross domestic product, if such States wish to be represented in this group;

(b) Four members from among the eight

valtion keskuudesta, jotka ovat sijoittaneet eniten merenpohja-alueella harjoitettavan toiminnan valmisteluihin ja itse toimintaan joko suoraan tai kansalaistensa välityksellä;

(c) neljä jäsentä niiden sopimusvaltioiden keskuudesta, jotka ovat niiden lainkäyttövaltaan kuuluvilla alueilla tapahtuvan tuotannon perusteella merenpohja-alueelta saatavien mineraalilajien suurimpia nettoviejiä, mukaanlukien vähintään kaksi kehitysmaata, joiden talouselämälle kyseisten mineraalien viennillä on huomattava merkitys;

(d) kuusi jäsentä erityisetuja edustavista kehitysmaihin kuuluvista sopimusvaltioista. Kysymykseen tulevat muun muassa asukasluvultaan suurien valtioiden, sisämaavaltioiden tai epäedullisessa maantieteellisessä asemassa olevien valtioiden, saarivaltioiden, merenpohja-alueelta saatavien mineraalilajien huomattavien tuojavaltioiden, mahdollisten tuottajavaltioiden ja vähiten kehittyneiden valtioiden erityisedut.

(e) kahdeksantoista jäsentä, jotka valitaan siten, että neuvoston paikkojen jakautumisessa varmistetaan tasapuolinen maantieteellinen jakautuminen. Kultakin maantieteelliseltä alueelta valitaan tämän kohdan perusteella vähintään yksi jäsen. Maantieteellisillä alueilla tarkoitetaan tässä Afrikkaa, Aasiaa, Itä-Eurooppaa, Latinalaista Amerikkaa ja Karibiaa sekä Länsi-Eurooppaa ja muita valtioita.

16. Yleissopimuksen 161 artiklan 1 kappaleen määräyksiä ei sovelleta.

States Parties which have made the largest investments in preparation for and in the conduct of activities in the Area, either directly or through their nationals;

(c) Four members from among States Parties which, on the basis of production in areas under their jurisdiction, are major net exporters of the categories of minerals to be derived from the Area, including at least two developing States whose exports of such minerals have a substantial bearing upon their economies;

(d) Six members from among developing States Parties, representing special interests. The special interests to be represented shall include those of States with large populations, States which are land-locked or geographically disadvantaged, island States, States which are major importers of the categories of minerals to be derived from the Area, States which are potential producers of such minerals and least developed States;

(e) Eighteen members elected according to the principle of ensuring an equitable geographical distribution of seats in the Council as a whole, provided that each geographical region shall have at least one member elected under this subparagraph. For this purpose, the geographical regions shall be Africa, Asia, Eastern Europe, Latin America and the Caribbean and Western Europe and Others.

16. The provisions of article 161, paragraph 1, of the Convention shall not apply.

4 OSASTO

TARKISTUSKONFERENSSI

Yleissopimuksen 155 artiklan 1, 3 ja 4 kappaleen tarkistuskonferenssia koskevia määräyksiä ei sovelleta. Yleissopimuksen 314 artiklan 2 kappaleen määräysten estämättä yleiskokous voi neuvoston suosituksesta milloin tahansa tarkistaa yleissopimuksen 155 artiklan 1 kappaleessa mainittuja asioita. Tätä sopimusta samoin kuin XI osaa koskeviin muutoksiin sovelletaan yleissopimuksen 314, 315 ja 316 artiklan mukaisia menettelyjä. Yleissopimuksen 155 artiklan 2 kappaleen periaatteet, järjestelmä ja muut ehdot on pidettävä voimassa, eikä artiklan 5 kappaleessa mainittuja oikeuksia saa loukata.

SECTION 4

REVIEW CONFERENCE

The provisions relating to the Review Conference in article 155, paragraphs 1, 3 and 4, of the Convention shall not apply. Notwithstanding the provisions of article 314, paragraph 2, of the Convention, the Assembly, on the recommendation of the Council, may undertake at any time a review of the matters referred to in article 155, paragraph 1, of the Convention. Amendments relating to this Agreement and Part XI shall be subject to the procedures contained in articles 314, 315 and 316 of the Convention, provided that the principles, regime and other terms referred to in article 155, paragraph 2, of the Convention shall be maintained and the rights referred to in paragraph 5 of that article shall not be affected.

5 OSASTO

TEKNOLOGIAN SIIRTÄMINEN

1. Yleissopimuksen 144 artiklassa olevien määräysten ohella säätelevät seuraavat periaatteet teknologian siirtämistä XI osassa mainittuja tarkoituksia varten:

(a) Merenpohjajärjestön yrityksen samoin kuin syvänmerenpohjan kaivosteknologiaa haluavien kehitysmaiden tulee pyrkiä saamaan tällaista teknologiaa avoimilta markkinoilta tasapuolisilla ja kohtuullisilla kaupallisilla ehdoilla tai yhteisyrityshankkeiden kautta;

(b) Jos merenpohjajärjestön yritys tai kehitysmaat eivät voi hankkia syvänmerenpohjan kaivostoimintaan tarvittavaa teknologiaa, järjestö voi pyytää mitä tahansa yrittäjää tai kaikkia yrittäjiä samoin kuin takaajana toimivaa valtiota tai valtioita yhteistyössä kanssaan helpottamaan tällaisen teknologian hankkimista yritykselle tai sen yhteisyrityksille tai asianomaiselle kehitysmaalle tai kehitysmaille, jotka pyrkivät saamaan sitä tasapuolisilla ja kohtuullisilla ehdoilla, varmistaen samalla immateriaalioikeuksien tehokkaan suojan. Tätä varten sopimusvaltiot sitoutuvat toimimaan varauksetta ja tehokkaasti yhteistyössä järjestön kanssa ja varmistamaan, että myös niiden takaamat yrittäjät toimivat varauksetta yhteistyössä järjestön kanssa;

(c) Sopimusvaltioiden tulee yleensäkin edistää merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevaa kansainvälistä teknistä ja tieteellistä yhteistyötä joko asianomaisten osapuolten kesken tai kehittämällä meritieteen ja meritekniikan koulutusta, teknistä apua ja tieteellisiä yhteistyöohjelmia sekä meriympäristön suojelua ja säilyttämistä.

2. Yleissopimuksen III liitteen 5 artiklan määräyksiä ei sovelleta.

SECTION 5

TRANSFER OF TECHNOLOGY

1. In addition to the provisions of article 144 of the Convention, transfer of technology for the purposes of Part XI shall be governed by the following principles:

(a) The Enterprise, and developing States wishing to obtain deep seabed mining technology, shall seek to obtain such technology on fair and reasonable commercial terms and conditions on the open market, or through joint-venture arrangements;

(b) If the Enterprise or developing States are unable to obtain deep seabed mining technology, the Authority may request all or any of the contractors and their respective sponsoring State or States to cooperate with it in facilitating the acquisition of deep seabed mining technology by the Enterprise or its joint venture, or by a developing State or States seeking to acquire such technology on fair and reasonable commercial terms and conditions, consistent with the effective protection of intellectual property rights. States Parties undertake to cooperate fully and effectively with the Authority for this purpose and to ensure that contractors sponsored by them also cooperate fully with the Authority;

(c) As a general rule, States Parties shall promote international technical and scientific cooperation with regard to activities in the Area either between the parties concerned or by developing training, technical assistance and scientific cooperation programmes in marine science and technology and the protection and preservation of the marine environment.

2. The provisions of Annex III, article 5, of the Convention shall not apply.

6 OSASTO

TUOTANTO-OHJELMA

1. Merenpohjajärjestön tuotanto-ohjelman tulee perustua seuraaville periaatteille:

(a) Merenpohja-alueen luonnonvarojen kehittämisen tulee tapahtua terveiden kaupallisten periaatteiden mukaisesti;

(b) Tullitariffeja koskevan GATT-sopimuksen määräyksiä ja niiden tilalle tulevia sopimuksia sovelletaan merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan;

SECTION 6

PRODUCTION POLICY

1. The production policy of the Authority shall be based on the following principles:

(a) Development of the resources of the Area shall take place in accordance with sound commercial principles;

(b) The provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade, its relevant codes and successor or superseding agreements shall apply with respect to activities in the Area;

(c) Etenkään valtiontukea ei saa myöntää merenpohja-alueella harjoitettavaan toimintaan paitsi milloin se on mahdollisesti sallittu niiden sopimusten mukaisesti, jotka mainitaan b)-kohdassa. Valtion tuella tarkoitetaan tässä samanlaista tukea kuin b)-kohdassa mainituissa sopimuksissa;

(d) Merenpohja-alueelta ja muista lähteistä saatavien mineraalien välillä ei saa esiintyä syrjintää. Mineraaleille ei pidä myöntää etuoikeutettua pääsyä markkinoille eikä liioin etuoikeutta näistä mineraaleista valmistettavien hyödykkeiden maahantuonnille, varsinkaan:

(i) käyttämällä tulleja tai muita kaupan esteitä; tai

(ii) sopimusvaltioiden toimesta mineraaleille tai hyödykkeille, joiden valmistajia ovat niiden valtionyritykset tai niiden kansallisuutta olevat tai niiden tai niiden kansalaisten valvonnassa olevat luonnolliset tai oikeushenkilöt;

(e) Tuotantosuunnitelmassa, joka koskee merenpohjajärjestön hyväksymää hyödyntämistä kullakin kaivosalueella, on oltava mukana alustava tuotantoaikataulu, jonka tulee sisältää ennakoidut suurimmat mineraalimäärät, jotka kyseisen tuotantosuunnitelman perusteella tuotettaisiin vuodessa;

(f) Seuraavat säännöt koskevat sellaisten riitojen ratkaisemista, jotka liittyvät b)-kohdassa mainituissa sopimuksissa oleviin määräyksiin:

(i) Milloin asianomaiset sopimusvaltiot ovat osapuolina tällaisissa sopimuksissa, niiden on voitava käyttää kyseisten sopimusten mukaisia menettelyjä riitojen ratkaisemiseksi;

(ii) Milloin yksi tai useampi asianomainen sopimusvaltio ei ole tällaisten sopimusten osapuolena, sen tai niiden on voitava käyttää yleissopimuksessa määriteltyjä riitojenratkaisumenettelyjä;

(g) Olosuhteissa, joissa b)-kohdassa mainittujen sopimusten mukaisesti on todettu, että sopimusvaltio on myöntänyt sellaista tukea, joka on kielletty tai josta on ollut haitallisia vaikutuksia toisen sopimusvaltion etuihin eivätkä kyseinen sopimusvaltio tai kyseiset sopimusvaltiot ole ryhtyneet asianmukaisiin toimenpiteisiin, sopimusvaltio voi pyytää neuvostoa ryhtymään asianmukaisiin toimenpiteisiin.

2. Edellä 1 kappaleessa olevat periaatteet eivät vaikuta oikeuksiin tai velvollisuuksiin, joista on määrätty jossakin 1 kappaleen b)-kohdassa mainitussa sopimuksessa tai asianomaisissa vapaakauppa- ja tulliliittosopimuk-

(c) In particular, there shall be no subsidization of activities in the Area except as may be permitted under the agreements referred to in subparagraph (b). Subsidization for the purpose of these principles shall be defined in terms of the agreements referred to in subparagraph (b);

(d) There shall be no discrimination between minerals derived from the Area and from other sources. There shall be no preferential access to markets for such minerals or for imports of commodities produced from such minerals, in particular:

(i) By the use of tariff or non-tariff barriers; and

(ii) Given by States Parties to such minerals or commodities produced by their state enterprises or by natural or juridical persons which possess their nationality or are controlled by them or their nationals;

(e) The plan of work for exploitation approved by the Authority in respect of each mining area shall indicate an anticipated production schedule which shall include the estimated maximum amounts of minerals that would be produced per year under the plan of work;

(f) The following shall apply to the settlement of disputes concerning the provisions of the agreements referred to in subparagraph (b):

(i) Where the States Parties concerned are parties to such agreements, they shall have recourse to the dispute settlement procedures of those agreements;

(ii) Where one or more of the States Parties concerned are not parties to such agreements, they shall have recourse to the dispute settlement procedures set out in the Convention;

(g) In circumstances where a determination is made under the agreements referred to in subparagraph (b) that a State Party has engaged in subsidization which is prohibited or has resulted in adverse effects on the interests of another State Party and appropriate steps have not been taken by the relevant State Party or States Parties, a State Party may request the Council to take appropriate measures.

2. The principles contained in paragraph 1 shall not affect the rights and obligations under any provision of the agreements referred to in paragraph 1 (b), as well as the relevant free trade and customs union agreements, in rela-

sissa niiden sopimusvaltioiden välisissä suhteissa, jotka ovat kyseisten sopimusten osapuolia.

3. Jos yrittäjä hyväksyy muita tukia kuin sellaisia, jotka mahdollisesti ovat sallittuja 1 kappaleen b)-kohdassa mainittujen sopimusten mukaisesti, se rikkoo sen sopimuksen perusehtoja vastaan, joka muodostaa merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa koskevan toimintasuunnitelman.

4. Jos sopimusvaltiolla on aihetta uskoa, että 1 kappaleen b)—d) -kohdassa tai 3 kappaleessa olevia vaatimuksia on rikottu, se voi panna alulle riitojenratkaisumenettelyn 1 kappaleen f)- tai g) -kohdan mukaisesti.

5. Sopimusvaltio voi milloin tahansa ilmoittaa neuvostolle toiminnasta, jonka se katsoo loukkaavan 1 kappaleen b)—d)- kohdan vaatimuksia.

6. Merenpohjajärjestön tulee laatia muun muassa tuotantosuunnitelmien hyväksymistä koskevia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja, joilla varmistetaan tämän osaston määräysten täytäntöönpano.

7. Yleissopimuksen 151 artiklan 1—7 ja 9 kappaleen, 162 artiklan 2 kappaleen q)-kohdan, 165 artiklan 2 kappaleen n)-kohdan samoin kuin III liitteen 6 artiklan 5 kappaleen ja 7 artiklan määräyksiä ei sovelleta.

tions between States Parties which are parties to such agreements.

3. The acceptance by a contractor of subsidies other than those which may be permitted under the agreements referred to in paragraph 1 (b) shall constitute a violation of the fundamental terms of the contract forming a plan of work for the carrying out of activities in the Area.

4. Any State Party which has reason to believe that there has been a breach of the requirements of paragraphs 1 (b) to (d) or 3 may initiate dispute settlement procedures in conformity with paragraph 1 (f) or (g).

5. A State Party may at any time bring to the attention of the Council activities which in its view are inconsistent with the requirements of paragraph 1 (b) to (d).

6. The Authority shall develop rules, regulations and procedures which ensure the implementation of the provisions of this section, including relevant rules, regulations and procedures governing the approval of plans of work.

7. The provisions of article 151, paragraphs 1 to 7 and 9, article 162, paragraph 2 (q), article 165, paragraph 2 (n), and Annex III, article 6, paragraph 5, and article 7, of the Convention shall not apply.

7 OSASTO

TALOUDELLINEN APU

1. Merenpohjajärjestön taloudellisen avun niille kehitysmaille, joiden vientitulot tai talouselämä kärsivät vakavasti jonkin mineraalin hinnan halpenemisesta tai kyseisen mineraalin viennin vähenemisestä, sikäli kuin tällainen halpeneminen tai väheneminen johtuisi merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta, tulee perustua seuraaviin periaatteisiin:

(a) Merenpohjajärjestö perustaa taloudellista apua varten rahaston merenpohjajärjestön varojen siitä osasta, joka ylittää merenpohjajärjestön hallinnollisten kulujen kattamiseksi tarvittavat varat. Neuvosto määrää kulloinkin tätä tarkoitusta varten varattavan rahamäärän rahoitusasiaintoimikunnan suosituksesta. Talousapurahaston perustamiseksi on käytettävä vain varoja, jotka saadaan yrittäjien, merenpohjajärjestön yritys mukaanlukien, suorittamista maksuista sekä vapaaehtoisista avustuksista;

SECTION 7

ECONOMIC ASSISTANCE

1. The policy of the Authority of assisting developing countries which suffer serious adverse effects on their export earnings or economies resulting from a reduction in the price of an affected mineral or in the volume of exports of that mineral, to the extent that such reduction is caused by activities in the Area, shall be based on the following principles:

(a) The Authority shall establish an economic assistance fund from a portion of the funds of the Authority which exceeds those necessary to cover the administrative expenses of the Authority. The amount set aside for this purpose shall be determined by the Council from time to time, upon the recommendation of the Finance Committee. Only funds from payments received from contractors, including the Enterprise, and voluntary contributions shall be used for the establishment of the economic assistance fund;

(b) Merenpohjajärjestön talousapurahastosta avustetaan sellaisia syvänmerenpohjan mineraalilajien maaperätuottajiin kuuluvia kehitysmaita, joiden talouselämän katsotaan kärsineen vakavasti mineraalien merenpohja-alueelta tapahtuvasta tuotannosta;

(c) Avustaessaan mainittuja maaperätuottajiin kuuluvia kehitysmaita merenpohjajärjestö on soveltuvilta osin yhteistyössä sellaisten olemassa olevien yleismaailmallisten tai alueellisten kehitysyhteistyölaitosten kanssa, joilla on tarvittava perusrakenne ja asiantuntemus tällaisten avustusohjelmien toteuttamiseksi;

(d) Avustuksen laajuus ja kesto määritellään tapauskohtaisesti ottaen asianmukaisesti huomioon kyseisille maaperätuottajiin kuuluville kehitysmaille aiheutuneiden haittojen luonne ja vakavuus.

2. Yleissopimuksen 151 artiklan 10 kappale pannaan täytäntöön 1 kappaleessa mainittujen taloudellisten avustustoimien avulla. Yleissopimuksen 160 artiklan 2 kappaleen l)-kohtaa, 162 artiklan 2 kappaleen n)-kohtaa, 164 artiklan 2 kappaleen d)-kohtaa, 171 artiklan f)-kohtaa ja 173 artiklan 2 kappaleen c)-kohtaa tulkitaan vastaavasti.

(b) Developing land-based producer States whose economies have been determined to be seriously affected by the production of minerals from the deep seabed shall be assisted from the economic assistance fund of the Authority;

(c) The Authority shall provide assistance from the fund to affected developing land-based producer States, where appropriate, in cooperation with existing global or regional development institutions which have the infrastructure and expertise to carry out such assistance programmes;

(d) The extent and period of such assistance shall be determined on a case-by-case basis. In doing so, due consideration shall be given to the nature and magnitude of the problems encountered by affected developing land-based producer States.

2. Article 151, paragraph 10, of the Convention shall be implemented by means of measures of economic assistance referred to in paragraph 1. Article 160, paragraph 2 (l), article 162, paragraph 2 (n), article 164, paragraph 2 (d), article 171, subparagraph (f), and article 173, paragraph 2 (c), of the Convention shall be interpreted accordingly.

8 OSASTO

TOIMINTASOPIMUSTEN TALOUDELLISET EHDOT

1. Toimintasopimusten taloudellisia ehtoja koskevat säännöt, määräykset ja menettelytavat laaditaan seuraavien periaatteiden mukaisesti:

(a) Merenpohjajärjestölle suoritettavissa maksuissa noudatettavan järjestelmän tulee olla oikeudenmukainen sekä yrittäjän että merenpohjajärjestön kannalta ja sen tulee tarjota riittävät keinot sen arvioimiseksi noudattaako yrittäjä tätä järjestelmää;

(b) Järjestelmän mukaisten maksujen tulee vastata niitä, joita sovelletaan samojen tai samanlaisten mineraalien maa-alueilla tapahtuvassa kaivostoiminnassa, jotta syvänmerenpohjan kaivostoiminnan harjoittajat eivät saisi keinotekoista kilpailuetua eikä heille aiheutuisi haittaa kilpailussa;

(c) Järjestelmä ei saa olla monimutkainen eikä siitä saa aiheutua huomattavia hallinnollisia kuluja merenpohjajärjestölle tai yrittäjälle.

SECTION 8

FINANCIAL TERMS OF CONTRACTS

1. The following principles shall provide the basis for establishing rules, regulations and procedures for financial terms of contracts:

(a) The system of payments to the Authority shall be fair both to the contractor and to the Authority and shall provide adequate means of determining compliance by the contractor with such system;

(b) The rates of payments under the system shall be within the range of those prevailing in respect of land-based mining of the same or similar minerals in order to avoid giving deep seabed miners an artificial competitive advantage or imposing on them a competitive disadvantage;

(c) The system should not be complicated and should not impose major administrative costs on the Authority or on a contractor.

Rojaltijärjestelmän tai yhdistetyn rojalti- ja voitto-osuusjärjestelmän käyttöönottoa tulee tutkia. Jos päätetään käyttää vaihtoehtoisia järjestelmiä, yrittäjällä on oikeus valita toimintasopimukseensa sovellettava järjestelmä. Järjestelmän myöhemmästä muutoksesta on kuitenkin sovittava merenpohjajärjestön ja yrittäjän kesken;

(d) Kaupallisen tuotannon alkamispäivästä lähtien on suoritettava kiinteä vuosimaksu. Tämä maksu voidaan hyvittää muita sellaisia maksuja vastaan, jotka on suoritettava c)-kohdan mukaisen järjestelmän nojalla. Neuvosto määrää maksun suuruuden;

(e) Maksujärjestelmää voidaan ajoittain tarkistaa muuttuvien olosuhteiden valossa. Mahdollisia muutoksia on sovellettava syrjimättä ketään. Tällaisia muutoksia voidaan soveltaa olemassa oleviin toimintasopimuksiin vain yrittäjän pyynnöstä. Järjestelmän myöhemmästä muutoksesta on sovittava merenpohjajärjestön ja yrittäjän kesken;

(f) Näihin periaatteisiin perustuvien sääntöjen ja määräysten tulkintaa tai soveltamista koskeviin riitoihin sovelletaan yleissopimuksessa määriteltyjä riitojenratkaisumenettelyjä.

2. Yleissopimuksen III liitteen 13 artiklan 3—10 kappaleen määräyksiä ei sovelleta.

3. Yleissopimuksen III liitteen 13 artiklan 2 kappaleen mukainen maksu joko tutkimusvaiheeseen tai tuotantovaiheeseen rajoittuvan toimintasuunnitelman hyväksymistä koskevan hakemuksen käsittelystä on 250 000 Yhdysvaltain dollaria.

9 OSASTO

RAHOITUSASIAINTOIMIKUNTA

1. Täten perustetaan rahoitusasiaintoimikunta. Toimikunnassa on 15 jäsentä, joilla tulee olla asianmukainen pätevyys talousasioissa. Sopimusvaltioiden nimeämien ehdokkaiden tulee täyttää mahdollisimman korkeat pätevyys- ja rehellisyysvaatimukset.

2. Rahoitusasiaintoimikunnassa ei saa olla kahta saman sopimusvaltion kansalaista.

3. Yleiskokous valitsee rahoitusasiaintoimikunnan jäsenet. Tällöin on otettava asianmu-

Consideration should be given to the adoption of a royalty system or a combination of a royalty and profit-sharing system. If alternative systems are decided upon, the contractor has the right to choose the system applicable to its contract. Any subsequent change in choice between alternative systems, however, shall be made by agreement between the Authority and the contractor;

(d) An annual fixed fee shall be payable from the date of commencement of commercial production. This fee may be credited against other payments due under the system adopted in accordance with subparagraph (c). The amount of the fee shall be established by the Council;

(e) The system of payments may be revised periodically in the light of changing circumstances. Any changes shall be applied in a non-discriminatory manner. Such changes may apply to existing contracts only at the election of the contractor. Any subsequent change in choice between alternative systems shall be made by agreement between the Authority and the contractor;

(f) Disputes concerning the interpretation or application of the rules and regulations based on these principles shall be subject to the dispute settlement procedures set out in the Convention.

2. The provisions of Annex III, article 13, paragraphs 3 to 10, of the Convention shall not apply.

3. With regard to the implementation of Annex III, article 13, paragraph 2, of the Convention, the fee for processing applications for approval of a plan of work limited to one phase, either the exploration phase or the exploitation phase, shall be US$ 250,000.

SECTION 9

THE FINANCE COMMITTEE

1. There is hereby established a Finance Committee. The Committee shall be composed of 15 members with appropriate qualifications relevant to financial matters. States Parties shall nominate candidates of the highest standards of competence and integrity.

2. No two members of the Finance Committee shall be nationals of the same State Party.

3. Members of the Finance Committee shall be elected by the Assembly and due account

kaisesti huomioon maantieteellisen tasapuolisuuden tarve ja erityisetujen edustus. Jokaisella tämän liitteen 3 osaston 15 kappaleen a)-, b)-, c)- ja d)-kohdassa mainitulla valtioryhmällä tulee olla vähintään yksi jäsen toimikunnassa. Siihen saakka kunnes merenpohjajärjestöllä on riittävästi varoja hallinnollisten kulujensa kattamiseksi kertyneiden maksuosuuksien lisäksi, viidellä järjestön hallinnollisen tulo- ja menoarvion suurimmalla rahoittajalla tulee olla edustaja toimikunnassa. Tämän jälkeen kunkin ryhmän jäsenen valinnan tulee perustua kyseisen ryhmän jäsenten tekemään nimitykseen ilman, että tämä vaikuttaa mahdollisuuteen valita lisäjäseniä kustakin ryhmästä.

4. Rahoitusasiaintoimikunnan jäsenten toimikausi on viisi vuotta. Heidät voidaan valita uudelleen uudeksi toimikaudeksi.

5. Jos rahoitusasiaintoimikunnan jäsen kuolee, estyy hoitamasta tehtäviään tai eroaa ennen toimikautensa päättymistä, yleiskokous valitsee jäljellä olevaksi toimikaudeksi jäsenen samalta maantieteelliseltä alueelta tai samasta valtioryhmästä.

6. Rahoitusasiaintoimikunnan jäsenillä ei saa olla omaa taloudellista etua asioissa, joista toimikunnan tulee antaa suosituksia. He eivät saa paljastaa tehtäviensä päättymisen jälkeenkään sellaisia luottamuksellisia tietoja, jotka ovat tulleet heidän tietoonsa heidän suorittaessaan tehtäviä merenpohjajärjestön lukuun.

7. Yleiskokouksen ja neuvoston seuraavia asioita koskevissa päätöksissä on otettava huomioon rahoitusasiaintoimikunnan suositukset:

(a) merenpohjajärjestön elinten taloudellisia sääntöjä, määräyksiä ja menettelytapoja koskevat ehdotukset, merenpohjajärjestön taloudellinen johto ja sisäinen taloudellinen hallinto;

(b) niiden maksujen määrittäminen, joita jäsenet suorittavat merenpohjajärjestön hallinnolliseen tulo- ja menoarvioon yleissopimuksen 160 artiklan 2 kappaleen e)-kohdan mukaisesti;

(c) kaikki asiaankuuluvat taloudelliset asiat, mukaanlukien merenpohjajärjestön pääsihteerin vuosittain yleissopimuksen 172 artiklan mukaisesti laatima tulo- ja menoarvioehdotus ja sihteeristön työsuunnitelmien toteutukseen liittyvät taloudelliset näkökohdat;

(d) hallinnollinen tulo- ja menoarvio;

(e) Sopimusvaltioiden taloudelliset velvoit-

shall be taken of the need for equitable geographical distribution and the representation of special interests. Each group of States referred to in section 3, paragraph 15 (a), (b), (c) and (d), of this Annex shall be represented on the Committee by at least one member. Until the Authority has sufficient funds other than assessed contributions to meet its administrative expenses, the membership of the Committee shall include representatives of the five largest financial contributors to the administrative budget of the Authority. Thereafter, the election of one member from each group shall be on the basis of nomination by the members of the respective group, without prejudice to the possibility of further members being elected from each group.

4. Members of the Finance Committee shall hold office for a term of five years. They shall be eligible for re-election for a further term.

5. In the event of the death, incapacity or resignation of a member of the Finance Committee prior to the expiration of the term of office, the Assembly shall elect for the remainder of the term a member from the same geographical region or group of States.

6. Members of the Finance Committee shall have no financial interest in any activity relating to matters upon which the Committee has the responsibility to make recommendations. They shall not disclose, even after the termination of their functions, any confidential information coming to their knowledge by reason of their duties for the Authority.

7. Decisions by the Assembly and the Council on the following issues shall take into account recommendations of the Finance Committee:

(a) Draft financial rules, regulations and procedures of the organs of the Authority and the financial management and internal financial administration of the Authority;

(b) Assessment of contributions of members to the administrative budget of the Authority in accordance with article 160, paragraph 2 (e), of the Convention;

(c) All relevant financial matters, including the proposed annual budget prepared by the Secretary-General of the Authority in accordance with article 172 of the Convention and the financial aspects of the implementation of the programmes of work of the Secretariat;

(d) The administrative budget;

(e) Financial obligations of States Parties

teet, jotka syntyvät tämän sopimuksen ja XI osan täytäntöönpanosta samoin kuin niiden ehdotusten ja suositusten hallinnolliset ja talousarviota koskevat seurausvaikutukset, joihin liittyy menoja merenpohjajärjestön varoista;

(f) säännöt, määräykset ja menettelytavat, jotka koskevat merenpohja-alueella harjoitettavasta toiminnasta saatavien rahallisten ja muiden taloudellisten etujen tasapuolista jakoa, ja niiden perusteella tehtävät päätökset.

8. Rahoitusasiaintoimikunta tekee menettelytapakysymyksiä koskevat päätöksensä läsnä olevien ja äänestävien jäsentensä ääntenenemmistöllä. Asiakysymyksiä koskevat päätökset on tehtävä yksimielisesti.

9. Yleissopimuksen 162 artiklan 2 kappaleen y)-kohdan määräyksen raha-asioita käsittelevän lisäelimen perustamisesta katsotaan tulleen täytetyksi tämän osaston mukaisella rahoitusasiaintoimikunnan perustamisella.

arising from the implementation of this Agreement and Part XI as well as the administrative and budgetary implications of proposals and recommendations involving expenditure from the funds of the Authority;

(f) Rules, regulations and procedures on the equitable sharing of financial and other economic benefits derived from activities in the Area and the decisions to be made thereon.

8. Decisions in the Finance Committee on questions of procedure shall be taken by a majority of members present and voting. Decisions on questions of substance shall be taken by consensus.

9. The requirement of article 162, paragraph 2 (y), of the Convention to establish a subsidiary organ to deal with financial matters shall be deemed to have been fulfilled by the establishment of the Finance Committee in accordance with this section.